

Джим
Макгрегър
Гери
Дохърти

УДЪЛЖЕНАТА АГОНИЯ

**КАК АНГЛО-АМЕРИКАНСКИЯТ ЕЛИТ
УМИШЕЛНО УДЪЛЖИ
ПЪРВАТА СВЕТОВНА ВОЙНА
С ТРИ ГОДИНИ И ПОЛОВИНА**

2018 г.

Удължената агония. Как англо-американският елит умишлено удължи Първата световна война с три години и половина.

**автори Джим Макгрегър и Гери Дохърти
2018 г.**

превод Живко Войников
(Google – преводач с редакция)

*Prolonging The Agony: How The Anglo-American Establishment Deliberately Extended WWI
By Three-And-A-Half Years.
Copyright © 2017, 2018 Jim Macgregor and Gerry Docherty*

Войната е измама и изнудване. Винаги е била такава. Вероятно е най-старата, най- лесно печелившата, и със сигурност най-жестоката форма на изнудване. Тя е единствената имаща международен обхват. Тя е единствената, в която печалбите се изчисляват в долари, а загубите - в човешки животи. Измамата се представя най-добре като нещо, което не е в действителност това, както изглежда на мнозинството от хората.

Само малка „вътрешна“ група знае за какво става въпрос. Войната се провежда в полза на малцина, за сметка на мнозина. От войната малцина хора печелят огромни богатства. В Световна война (т.е. Първата) само шепа хора спечелиха огромни печалбите от конфликта. Най-малко 21 000 нови милионери и милиардери са появили в САЩ по време на световната война. Всъщност толкова са признали огромните си кърпави печалби в данъчните си декларации. А колко други военни милионери са фалшифицирали данъчните си декларации, никой не знае.

Смедли Бътлър, носител на Медал на честта на Конгреса, 1914 и 1919; Медал за изключителна служба 1919 г., Генерал-майор от Морската пехота на САЩ.

Правя това изявление като акт на умишлено неподчинение на военното командване, защото вярвам, че войната се удължава умишлено от онези, които имат властта да я прекратят. Аз съм войник, убеден, че действам от името на войниците. Вярвам, че войната, в която влязох като в отбранителна и освободителна война, сега се превърна в агресивна и завоевателна война... Видях и изтърпях страданията на войниците си и вече не мога да участвам в удължаването на тези страдания, за цели, които смятам за престъпни и несправедливи.

Капитан Зейгфрид Сасън, военен герой, поет в отворено писмо до своя командир на 6 юли 1917 г.

Съдържание

Глава 1. Вмesto увод – 4	
Глава 2. Първите жертви – Истината и народа – 24	
Глава 3. Скандалът в Брие – 51	
Глава 4. Митът за Голямата блокада, лъжите и измамите – 60	
Глава 5. Митът за Голямата блокада, и срамните печалби – 77	
Глава 6. Османската енигма – Спасяването на Константинопол – 90	
Глава 7. Османската енигма – Неутрална, докато ни е удобно – 102	
Глава 8. Дарданелите – Руската мечта – 108	
Глава 9. Дарданелите – Невъзможната мисия – 113	
Глава 10. Галиполи – Подготовката за провала – 123	
Глава 11. Галиполи – какъв е интересът? – 130	
Глава 12. Галиполи – Прикриването на истината – 136	
Глава 13. Лузитания – Изгубена в мъглата от лъжи – 144	
Глава 14. Лузитания – Защита на виновните – 161	
Глава 15. Помощта за Белгия – великата хуманитарна акция – 166	
Глава 16. Помощта на Белгия – Щедростта на банкерите – 185	
Глава 17. Помощта за Белгия – Пиратство по време на война – 193	
Глава 18. Мъченичеството на Едит Кавъл – 208	
Глава 19. Кавъл? Изглежда никой не знаеше... – 216	
Глава 20. Кавъл – Неудобният цирк – 225	
Глава 21. Петролът – Неравностойните условия – 234	
Глава 22. Петролът – Великобритания е на първо място – 243	
Глава 23. Петролът - Отново удължаване на войната – 250	
Глава 24. Лойд Джордж – Отворен за бизнес – 254	
Глава 25. Съдбата на един фелдмаршал – 274	
Глава 26. Великият британски преврат 1916 г. – 290	
Глава 27. Американската митология – Той ще ни предпази от войната – 309	
Глава 28. Декларацията на Балфур – Мит и история – 321	
Глава 29. Декларацията на Балфур – Вероломният Албион – 341	
Глава 30. Руската революция – Проправянето на пътя – 354	
Глава 31. Отвличането на Русия – 369	
Глава 32. Война без край – 389	
Послепис. Войната, която ще свърши... – 415	
Използвана литература – 419	

Глава 1. Вместо увод

Лъжат ни. Постоянно. Живеем в свят, където фалшивите новини влияят на парламентарните избори, плебисцитите и референдумите до такава степен, че свободата на интернет е поставена под въпрос. Това не е ново явление.

Официалните версии на събитията и трудовете за тях на „академичните“ историци, отдавна са манипулирани и фалшифицирани, за да представят умишлено погрешно какво се е случило и защо в угода на управляващите.

Всеки от нас е изправен пред трудността да преодолее това разминаване, ако трябва да приеме, че историята, която сме учили в училище или университета, е невярна, неточна, изопачена или силно предубедена. Предизвикателството е още по-голямо, ако трябва да се убедим, че официалните разкази за нашето минало, са написани умишлено изопачени, за да ни подвежат, и да представят откровените лъжи, за истина. Всички сме чели книги или сме гледали филми, които са „базирани на истински събития“, но са платени и продуцирани от онези, които имат личен интерес да повлияят върху разбирането ни за случилото се.

Катастрофа, която е оказала огромно влияние върху света, като Първата световна война, е такъв пример. Как ви беше обяснено това в училище или в книгите, които сте чели? Сега знаем, че катастрофалните събития от август 1914 г. не са причинени от атентата в Сараево на 28 юни, когато ерцхерцог Франц Фердинанд и съпругата му са убити от босненски сръбски студент, но това се преподава от поколения и остава стандартният отговор на въпроса „какво е причинило Първата световна война?“.

Тревожно е, че въпреки всички доказателства, с които сега разполагаме, митовете продължават да се повтарят. Прочетете следното, моля: „Войната започна с убийството на ерцхерцог Франц Фердинанд в Сараево на 28 юни 1914 г...“¹ Ако ви кажем, че това е написано от уважаван журналист за *Irish Times* сто и повече години след събитието, ще се изненадате ли?

Историята придобива измамна достоверност чрез постоянното преповтаряне, но си остава удобен мит. Въпросът не е защо журналистите или учителите ни лъжат, а как ни лъжат толкова много и успешна? Когато нашите учители са учили в университета, те дали са подвеждани от своите професори и преподаватели?

Кой е посочвал източниците на „доказателства“, които да използват, когато са писали своите разработки или са отговаряли на изпитните въпроси?

Който контролира преподаването на учителите, контролира разбирането на бъдещите поколения.

Ако фактите са замърсени от пропагандата, от прикриване и внимателно редактиране, ограничени от премахването или укриването на неудобни документи и доклади, затъмнени от пренаписани дневници и силно цензурирани мемоари, и представени от онези, които са натрупали огромни състояния чрез финансиране на войната, тогава става все по-трудно да се пробие през лъжите и дезинформацията, за да се намери истината.

За нас е трудно да осъзнаем всичко това, защото тези лъжи, са ни представяни като фундаментални истини, върху което сме изградили разбирането си.

Този когнитивен дисонанс, разминаването между истината и лъжата, авторитетно представяна като истина, поражда психологически стрес, поради едновременното поддържане на противоречащи си твърдения, водят до нежелание да се обмислят и приемат алтернативните доказателства. Трудно е да се признае, че това, в което винаги сме вярвали, всъщност е лъжа.

¹ Ronan McGreevy, *The Irish Times*, 2 January 2014.

Осъзнаването, че има и други умишлено пренебрегвани доказателства, които противоречат на това, което смятаме за истина, представлява за всички нас важна стъпка в осъзнаването, че сме били умишлено измамени.

Тази книга е втората от поредица, която запознава читателите с концепцията ни, напълно противоречаща с общоприетата история и е много вероятно да предизвика когнитивен дисонанс.

Катастрофалната Първа световна война, започнала през август 1914 г., е причинена от малка клика англо-американски заговорници, които след това много умишлено и ненужно я удължават след пролетта на 1915 г., като умишлено, частично снабдяват Германия с храна, боеприпаси, петрол и пари. Крайната им цел е пълното и окончателно унищожение на младата, разрастваща се Германия като индустриален, икономически и имперски конкурент и те знаят, че за постигането на целта, ще е необходима продължителна, жестока война на изтощение. Те също така знаят, че Германия, обкръжена от враговете си, не може да издържи на дълъг конфликт.

Глава по глава разкриваме подробно как точно войната е умишлено удължена с цената на десетки милиони животи.

Разкриваме как тази клика оправдава войната, която толкова внимателно е замислила, мобилизира управляващите елити, който я е подкрепят, понякога неохотно, и създава огромна и добре организирана пропаганда, за да спечели неутралните страни, особено в Америка.

След като лъжите, предателството и двуличието са разкрити, това, което остава след тази ужасна война, е едновременно срамно и непостимо. В него участват скритите сили от двете страни на Атлантика и продължават да съществуват и след 11 ноември 1918 г., датата, която традиционно отбелязва последния ден от войната.

Ако за първи път четете за истинските виновници за избухването на Първата световна война, прегледайте на нашата книга „Скритата история: Тайните корени на Първата световна война“ която ще ви даде възможност да разберете по-ясно замесените лица и техните коварни намерения.

Важно е от самото начало да повторим, че общоприетата история на Първата световна война е умишлено скалпена лъжа. Не жертвите, героизмът, ужасяващото прахосване на човешки животи, или последвалата мизерия. Не, те са съвсем реални, но истината за това, как всичко започна и как е ненужно и умишлено е удължено, е успешно прикривана в продължение на век.

Създадена е внимателно фалшифицирана история, за да се прикрие фактът, че Великобритания, а не Германия, е отговорна за войната. Ако истината беше станала широко известна след 1918 г., последствията за британския елит щяха да бъдат катастрофални.²

Причините, кратък обзор от скритата история. В края на XIX век в Лондон е създадено тайно общество от изключително богати и влиятелни мъже с единствената цел да разширяват Британската империя по целия свят. Те умишлено предизвикват Южноафриканската война от 1899-1902 г., за да отнемат златото на Трансваал от буриите. Тяхната отговорност за тази война и ужасът на британските концентрационни лагери, в които загиват на 20 000 деца³, се премълчават от официалните истории.

Вторият етап от техния глобален план е унищожаването на основния им икономически съперник, Германия.

Фалшифицирана история? Тайно общество? Двадесет хиляди деца, умиращи в британски концентрационни лагери? Великобритания отговорна за Първата световна

² Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War*, p 11.

³ www.sahistory.org.za › politics and society › 20th Century South Africa.

война? Ако веднага си направите заключението, че това е някаква безумна конспиративна теория, моля, разгледайте работата на професор Карол Куигли, един от най-уважаваните историци на XX век. Най-големият принос на Куигли за нашето разбиране за съвременната история е представен в книгата му „Англо-американският таен елит“. В нея се съдържат изкл. интересни подробности за това как това тайно общество от международни банкери, аристократи и други влиятелни мъже, контролира лостовите на политиката и финансите във Великобритания и САЩ. Професор Куигли обяснява, че много малко хора са знаели за това, защото кликата успешна е прикривала съществуването си и „много от най-влиятелните ѝ членове са неизвестни дори на задълбочените изследователи на британската история“.⁴

Сесил Роудс, южноафриканският диамантен милионер, основава тайното общество в Лондон през 1891 г. Както пише професор Куигли: „Един зимен следобед през февруари 1891 г. трима мъже водят сериозен разговор в Лондон. Последствията от този разговор имат огромно значение за Британската империя и за света като цяло. Защото тези мъже организират тайно общество, което в продължение на повече от петдесет години ще бъде една от най-важните сили във формулирането и изпълнението на британската имперска и външна политика.“⁵

Никой извън малцината избрани не знае за съществуването на обществото. Членовете разбират, че реалната власт е много по-важна и ефективна, от привидната власт, защото принадлежат към висшата класа, която разбира как се вземат решения, как се контролират правителствата и как се влияе върху политиката.

Партийно-политическата принадлежност не е задължителна предпоставка за членовете; единствено важна е лоялността към каузата на Империята.

В различни публикации те са наричани косвено „Силата на парите“, „Скритата сила“ или „Дълбоката държава“. Всички тези определения са уместни. Ние обаче ги наричаме общо „Тайният елит“.

Тайният елит има за цел да поднови връзката между Великобритания и САЩ, да разпространи всичко, което смятат за достойно в ценностите на английската управляваща класа, и да постави всички обитаеми части на света под свое влияние и контрол. Те вярват, че мъжете от управляващата класа с англосаксонски произход с право стоят на върха на йерархията, изградена върху господството в търговията, промишлеността, банковото дело и експлоатацията на други народи.

Викторианска Англия уверено стои на върха на международната сила, но може ли да остане там завинаги? Това е въпросът, който предизвиква сериозен дебат в големите провинциални имения и луксозните, изпълнени с дим от пури, аристократични салони. Но елитите таят в себе си, дълбоко вкоренен страх, че ако не действат решително, британската власт и влияние по целия свят ще бъдат ерозирани и заменени от чужденци, чуждестранен бизнес, чуждестранни обичаи и закони. Изборът е ясен. Или да се предприемат драстични стъпки за защита и по-нататъшно разширяване на Британската империя, или да се приеме, че новата сила, разрастваща се Германия, трябва да бъде сведена до второстепенен играч на световната сцена.

В годините непосредствено след Бурската война става ясно, че „тевтонската заплаха“ трябва да бъде унищожена. Не победена, а унищожена.

Планът започна с многопластова атака срещу демократичния процес. Те контролират властта в администрацията и политиката чрез поставянето на внимателно подбрани и послушни политици в основните британски политически партии. Британската външна политика се доминира от тях зад кулисите, независимо от промяната в правителството. Тайният елит привлича в редиците си все по-влиятелните прес-барони (собс-

⁴ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 4

⁵ Също, p. 3.

твеници на влиятелните вестници), за да упражняват контрол върху каналите за информация, които създават общественото мнение.

По-fino те контролират финансирането на университетските катедри и напълно монополизират писането и преподаването на историята на своето време.⁶

Един ранен пример е „Историята на войната в Южна Африка“ на „Таймс“ (Бурската война), написана от избраните администратори на лорд Алфред Милнър, които той взема от Оксфорд, за да реорганизира и управляват възстановяването на Южна Африка. Те буквално написват собствената си история, така че тяхната версия на събитията, да стане общоприетата „истина“.⁷ Тя стана шаблон за официалните истории на Първата световна война.

Петимата основни играчи, Сесил Роудс, Уилям Стивънс, лорд Реджиналд Ешър, лорд Натаниел Ротшилд и Алфред Милнър, са бащите основатели, но тайното общество, което бързо се разраства и придобива власт и трайно присъствие в управлението в годините преди 1914 г.

Влиятелните стари аристократични семейства, които отдавна доминират Уестминстър, са дълбоко замесени, както и самият крал Едуард VII, който е член на вътрешното ядро на Тайния елит.

Сесил Роудс, минен магнат, натрупал милиони в Южна Африка, отдавна говори за създаването на тайно общество, подобно на йезуитското, което да предприеме всички необходими действия за защита и насърчаване на разширяването на властта на Британската империя. Той се стреми да „подчини целия нецивилизован свят под британско управление, да възстанови британската опека над САЩ, за да обедини англосаксонската раса в една империя“.⁸

По същество планът е толкова ясен и прост. Точно както Йезуитският орден е бил създаден, за да защитава папата и да разширява влиянието на Католическата църква, и е отговорен само пред своя висш магистър, така и Тайното общество трябва да защитава и разширява влиянието на Британската империя и да остане отговорно само пред своя лидер. Светият Граал е контролът, но не над Божието царство на земята в името на Всемогъщия, а над познатия свят в името на могъщата Британска империя. И двете общества се стремят към различен вид световно господство, но споделят сходни методи и абсолютна неотменима цел.

Уилям Стивънс, близкият сътрудник на Роудс в тайното общество, представлява новата сила в политическото влияние: силата на достъпните вестници, които разпространяват своите възгледи сред все по-голям брой от грамотното население. Стивънс е най-видният журналист на своето време. Той се осмелява да се изправи срещу викторианското общество заради скандала с детската проституция, в разследваща статия в *Pall Mall Gazette* през 1885 г. и в резултат на това правителството е принудено да приеме Закона за изменение на наказателното право.

Тази статия спечелва на Стивънс мястото му в елитната компания на Роудс. Той оказва влияние върху широката общественост. Той един от първите журналистически кръс-

⁶ Също, р. 197.

⁷ При социализма, това у нас се наричаше „класово-партиен подход“ и беше официален начин на писане, преподаване и пропагандиране на историята. Днес съществува и на Запад и му казват „пост-модернистично разбиране на историята“ – новият класово-партиен подход на соросидите – или слугите на съвр. таен елит, стремящ се да наложи новото англосаксонско господство над целия свят, наречено „нов световен ред“. Идеите на Роудс и Милнър но в нова версия.

⁸ W.T. Stead, *The Last Will and Testament of Cecil John Rhodes*, p. 59

тоносни, изградил впечатляваща мрежа от млади журналисти около своите вестници, които от своя страна популяризирали амбициите на Тайния елит в цялата империя.⁹

Стед коментира веднага след смъртта на Роудс, че е „първият от новата династия на паричните крале, която се е развила в тези по-късни дни като истински владетели на съвременния свят“.¹⁰

Великите финансисти често използват богатствата си, за да контролират въпросите на мира и войната и да влияят на политиката за да увеличават печалбата се. Роудс е коренно различен. Той обръща целта с главата надолу и се стреми да натрупа огромно богатство в тайното си общество, за да постигне политически цели: да купува правителства и политици, да купува общественото мнение и средствата за влияние върху него. Той възнамерява богатството му да бъде използвано от англо-американските елити, за да разширят контрола си над света. Тайно и задкулисно.

Третият човек, присъстващ на учредителното събрание на тайното общество, е Реджиналд Брет, по-известен като лорд Ешър, близък съветник на трима монарси. Ешър има още по-голямо влияние във висшите кръгове на обществото. Той представлява интересите на монархията от последните години на кралица Виктория, през буйните експерсии на крал Едуард VII, до по-спокойния, но податлив крал Джордж V. Той е „сивият кардинал, който управлява Англия“.¹¹

Ешър пише писма със съвети на крал Едуард VII почти ежедневно по време на осемгодишното му царуване¹² и чрез него кралят е напълно информиран за делата на Тайния елит.

Точната му роля (на лорд Ешер) в британската политика е трудна за разбиране дори за неговите съвременници. Той председателства важни тайни комитети, отговаря за назначенията в кабинета, висшите чинове в дипломатическите и държавните служби, изразява силно личното си мнение за заемането на висши армейски постове и упражнява власт зад трона, далеч надхвърляща конституционното му положение. Неговата роля на посредник на властта от името на Тайния елит е безпрецедентна.

В света на банковото дело и финансите, на инвестициите и набирането на заеми и облигации, Тайният елит имаше най-важен член-основател, лорд Нати (Натан) Ротшилд. Династията Ротшилд олицетворява „паричната власт“ в мащаб, с който никой друг не може да се конкурира. Тя е всемогъща в британското и световното банково дело и се смята за равна на кралското семейство¹³, дори лондонският му дворец се нарича в обществото „Ню Корт“ (Новият Двор).

Подобно на британското кралско семейство, корените им идват от Германия. Династията Ротшилд е изключително по-могъща от всяка финансова империя, която някога я е предшествовала. Тя владее огромно богатство и е международна и независима.

Кралските особи и правителствата се страхуват от нея, защото не могат да я контролират.

Народните движения я мразят, защото не е отговорна пред народа. Конституционалистите негодуват, защото влиянието им се упражняваше зад кулисите – тайно.¹⁴

Ротшилд знаят как да използват богатството си, за да предвидят и улеснят следващата печеливша възможност, където и да се намира тя. Техните несравними ресурси са осигурени от тясното семейно партньорство, което разполага с агенти по целия свят.

⁹ Сред тях са Едмънд Гапет (*Cape Times*), Е. Т. Кук (редактор на *Pall Mall Gazette* и *Westminster Gazette*) и Джефри Доусън (редактор на *The Times*), всички членове на вътрешния кръг на тайното общество и лични приятели и колеги на лидера, лорд Алфред Милнър.

¹⁰ W.T. Stead, *The Last Will and Testament of Cecil John Rhodes*, p. 55.

¹¹ Виж официалния уебсайт на Джеймс Лийс-Милн: <http://www.jamesleesmilne.com/books.html>

¹² Carroll Quigley, *Tragedy and Hope: A History of the World in Our Time*, p. 137.

¹³ Niall Ferguson, *The House of Rothschild*, vol 11, p. 251

¹⁴ Derek Wilson, *Rothschild: The Wealth and Power of a Dynasty*, pp. 98-99

Те разбират стойността на предварителния опит с едно поколение пред всеки друг конкурент. Ротшилд общуват редовно помежду си, често по няколко пъти на ден, със секретни кодове и доверени, добре платени агенти, така че колективните им пръсти бяха в течение на това, което предстои да се случи, особено в Европа. Правителствата и коронованите глави толкова ценят бързите комуникации на Ротшилд, тяхната мрежа от куриери, агенти и семейни сътрудници, че ги използват като експресна пощенска услуга, което само по себе си им дава достъп до още по-големи познания за тайните сделки.¹⁵

Не е преувеличено да се каже, че през XIX век династията Ротшилд знае за събитията и предложенията много преди всяко правителство, делови конкурент или вестник.

Финансирането на податливи политици е друг инструмент на влияние. Въпреки че по природа и произход е консерватор по отношение на партийната политика, Нати Ротшилд вярва, че по въпросите на финансите и дипломатията всички страни трябва да се вслушват в мнението на фамилията Ротшилд. Той привлича в кръга си от приятели и познати, много важни мъже, които на пръв поглед са политически врагове. В тесния свят на политиката, Ротшилд упражняват огромно влияние в ръководството на двете основни партии Либералната, и Консервативната. Те обядват с тях в Ню Корт, вечерят в частните аристократични клубове и канят всички ключови политици в семейните си имения, където политици и кралски особи а угощавани на пищни приеми.

Едуард VII винаги е добре дошъл в разкошния замък във Фериер или в огромният градски палат на Алфред дьо Ротшилд, когато се наслаждава на уикенда и парижките публични домове. Именно в такава частна, абсолютно лична среда, Тайният елит обсъжда своите планове и амбиции за бъдещето на света.

Според Найъл Фъргюсън, биографът на Ротшилд: „в тази среда са взети много от най-важните политически решения за периода.“¹⁶

Ротшилд е олицетворение на „паричната власт“, а безспорният лидер на Тайния елит от около 1902 до 1925 г. е Алфред (по-късно виконт) Милнър.

Забележително е, че малко хора са чували името му. Професор Куигли отбелязва, че всички биографии на Милнър са написани от членове на Тайния елит и съответно крят повече, отколкото разказват за живота и дейността му.

Според Куигли това пренебрегване на една от най-важните фигури на XX век е част от умишлена политика на секретност.

Алфред Милнър е човек, изградил се сам, и забележително успешен държавен служител, чиито връзки с Оксфордския университет са несравними. Той става абсолютно влиятелен в кръга на привилегированите личности. Милнър е готов да предприеме необходимите решителни действия за да разреши проблема с ликвидацията на бурския контрол върху златоносния Трансваал. Необходимо е ясно решение, което да бъде поверено на решителен човек. Той е готов да се справи с бурите, в името и интересите на Империята.

През 1897 г. той тръгва за Южна Африка на личен кръстоносен поход, за да я направи лоялна британска колония. Ще остане там осем години, ще затвърди ролята си на лидер и ще изгради екип от отлични млади последователи, които да прокарат и осъществяват програмата на Тайния елит през следващите 30 години.

Мисията му е абсолютно ясна: да управлява Южна Африка, изцяло, да премахне пречките създавани от бурите, за да завърши британското господство, и да завземе златото на Трансваал. Милнър знае, че това ще означава пълномащабна война. Той също така знае, че единственият начин да направи такава война приемлива за кабинета и британската общественост е да представи бурите на Крюгер като агресори.

¹⁵ *Ferguson, House of Rothschild, p.xxvii*

¹⁶ *Също, p. 319.*

Алфред Милнър организира и развива талантива група от завършили Оксфорд младежи, от които изгражда южноафриканската си администрация. Тези мъже до 1914 г. заемат ключови позиции във властта в Лондонското сити, Консервативната партия, държавната администрация, големите вестници и сред академичните среди.

Карол Куигли специално посвещава глава в своя основополагащ труд за англо-американски елит озаглавена „Детска градина на Милнър“¹⁷, за мъжете, които се издигат до високи постове в правителството, индустрията и политиката.

Той назначава, обучава и развива избраните си хора, за да прокарат програмата на Тайния елит, като свое собствено убеждение в което пламенно вярват.

Сесил Роудс и Алфред Милнър са неразривно свързани чрез събитията в Южна Африка.

Роудс критикува Уилям Стивънс за това, че се дистанцира от действията на групата, като заявява, че „ще подкрепи Милнър във всяка мярка, която той ще предприеме, освен във войната“. Роудс няма такива резерви. Той разпознава в Алфред Милнър стоманената личност, необходима за осъществяването на мечтата му за световното британско господство: „Подкрепям Милнър абсолютно безрезервно. Ако каже мир, казвам мир; ако каже война, казвам война. Каквото и да се случи, казвам същото, каквото Милнър.“¹⁸

Алфред Милнър израства с времето, за да стане най-способният от всички тях, да се радва на привилегиите на покровителството и властта, човек, към когото другите признават за бесспорен лидер и се обръщат съвети.

Ако някой се очертава като централна сила в нашия разказ, това е Алфред Милнър. Взети заедно, петимата основни играчи – Роудс, Стивънс¹⁹, Ешър, Ротшилд и Милнър – представляват нова сила, която се заражда в британската политика, но могъщите стари традиционни аристократични семейства, които отдавна доминират Уестминстър, често в тайно споразумение с управляващия монарх, също са дълбоко замесени, и най-вече фамилията Сесил.

Робърт Артур Талбот Гаскойн-Сесил, 3-ти маркиз Солсбъри, е начело на Консервативната партия в последните десетилетия на XIX век. Той е бил министър-председател три пъти за общо 14 години, между 1885 и 1902 г. (по-дълго от всеки друг в близката история).²⁰ Той предава юздите на управлението на своя племенник, син на сестра му, Артур Балфур, когато поради старост, напуска поста министър-председател през юли 1902 г., и е уверен, че племенникът ще продължи да следва неговата политика. Оттук идва и изразът „Боб да ти е вуйчо“.²¹

Лорд Солсбъри има четирима братя и сестри, петима сина и три дъщери, всички свързани помежду си чрез бракове с лица от висшите кръгове на английската управляваща класа. Важните правителствени постове са давани на роднини, приятели и богати поддръжници, които са доказвали своята благодарност, като гарантират, че ще следват неговите възгледи в политиката на правителството, държавната администрация и дипломатическите кръгове.²²

¹⁷ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, pp. 52–83.

¹⁸ Stead, *The Last Will and Testament*, p. 108.

¹⁹ Б. пр. Стивънс рано отпада от тайния елит, тъй като е противник на бурската война. Милнър го игнорира от групата. През 1912 г. Стивънс загива с потъването на „Титаник“.

²⁰ Б. пр. Преди това е външен министър в кабинета на Дизраели и едно от главните действащи лица на Берлинския конгрес.

²¹ Б. пр. Нещо като нашето „Да имаш вуйчо владика“.

²² Б. пр. Шуробаджанацината, далеч не е българско изобретение. Типична е за „великите демокрации“.

Този разширен „кръг на Сесил“ е тясно свързан с амбициите на Тайния елит през първата половина на XX век.²³

Либералната партия се доминира по подобен начин от династията Роузбъри. Арчибалд Примроуз, 5-ти граф Роузбъри, е два пъти държавен секретар на външните работи и министър-председател между 1894 и 1895 г. Солсбъри и Роузбери, както много други представители на английската управляваща класа, са получили образованието си в университетите Итън и Оксфорд.

Противоречивите политически гледни точки не пречат на участието им зад кулисите в Тайния елит. Роузбъри има допълнителна връзка, която поставя влиянието му на още по-високо ниво. Той се е оженил за най-желаната наследница по онова време, Хана де Ротшилд, приет е в най-сплотеното банкерско семейство в света и със сигурност най-богатото.

Според професор Куигли, Роузбери харесва и се възхищава от Сесил Роудс, който често е негов гост. Той прави Роудс свой таен съветник, а Роудс прави Роузбери попечител на завещанието си.

Покровителството, аристократичното предимство, изключителното образование, богатството: това са качествата, необходими за приемане в тайното елитно общество, особено в неговия начален етап. Те се срещат за тайни срещи в частни градски аристократични домове, елитни светски салони и великолепни провинциални имения. Това е съчетано с пищни приеми в уикенда или вечери в аристократичните частни клубове. Резиденциите на Ротшилд в Тринг Парк и Пикадили, имението Роузбери в Ментмор и Марлборо Хаус, което е частна резиденция на принца на Уелс (преди да бъде коронясан като крал Едуард VII през 1901 г.), са популярни места, докато клубовете като „Грилиънс“ и още по-стария лондонски „Клуб“ са техните лондонски бази за дискусии и интриги.

Това са архитектите, осигурили необходимите предпоставки, тайното общество да се вкорени, разшири и прерасне в колективния Таен елит.

Роудс ги събира редовно и често променя завещанието си, за да гарантира, че ще имат финансова подкрепа.²⁴ Стед е там, за да влияе на общественото мнение, а Ешър е представлява глас на краля и връзката с него.

Солсбъри и Роузбъри осигуряват политическите мрежи, докато Ротшилд е представлява международната парична сила. Милнър е майстор манипулатор, с желязната воля, напорист интелектуалец, който предлага този единствен съществен фактор: силно лидерство.

Опияняващата смесица от международни финанси, политически манипулации и контрол върху правителствената политика е в основата на тази малка клика от решителни мъже, които се стремят да доминират света.

Намеренията на тази привилегирована група и досега щяха да останат изцяло скрити за обществото, ако професор Карол Куигли не я разкрива като оказало най-голямото влияние върху британската политическа история през XX век.

Всичко, до което се докосват, е свързано с контрол: върху хората и как може да се манипулират мислите им; върху политическите партии, независимо кой номинално е на власт. Най-важните и могъщи лидери в света на финансите и деловите среди са неразделна част от този таен свят. И особено важно е че те имат контрол върху историята:

²³ Quigley, *Anglo-American Establishment*, pp. 16-17.

²⁴ Б. пр. Предвид факта, че Роудс е болен от бронхиална астма и развива тежка форма на сърдечна недостатъчност, е знаел че не му остава много живот, затова подготвя завещанието си, което често редактира, тъй като желае, цялото му огромно състояние да бъде предназначено за идеята на която се е посветил. Той не се жени и няма деца, няма личен живот и е изцяло посветен на идеята за британската хегемония над света.

как ще се напише и как информацията за събитията, ще бъде предоставена на широката аудитория. Всичко това трябва да се постигне тайно – неофициално, с абсолютен минимум писмени доказателства, поради което толкова много официални документи са унищожени, премахнати или остават затворени за публично разглеждане, дори в ерата на „свобода на информацията“, защото са неудобни.

След завръщането си от Южна Африка през 1905 г. Алфред Милнър се заема с подготовката на Британската империя за война с Германия.

Подтиквайки бурите към война, Милнър демонстрира студената обективност, която движи каузата. Войната е нещастие, но е необходима. Трябва да се състои. Самото бъдеще на глобалните амбиции на Тайния елит зависи от победоносния изход.

Въпреки че Бурската война завършва с победа, а златото и диамантите на Южна Африка попадат в ръцете на Тайния елит, това става на висока цена, платена с животите на много животи.²⁵ Великобритания има по-малко приятели от всякога. Животът в „прекрасната изолация“ не се възприема като недостатък, докато никоя друга сила на земята не може да оспори британското върховенство в световната политика.

Въпреки това, в началото на XX век една европейска нация бързо завладява позиции, която заплашват това господство. Великобритания запазва огромната си световна финансова мощ и все още доминираше с размера на военния и търговския си флот, но индустриалното лидерство и превъзходство преминават към Германия с бързина, която предизвиква неоспорима загриженост.

Един след друг отраслите на британската промишленост, започват да изостават от германското производство, капацитет или изобретения.

Съвременните машини, висококвалифицираните технически умения, прилагането на научни открития в производството и желанието на производителя, максимално да задоволи желанията на купувача са само някои от причините, на които се дължи германският възход.

През 1871 г. германският флот се състои от няколко ветроходни кораба, плаващи по Балтийско море, но до 1900 г. ситуацията се променя драстично, като над 4000 кораба превозват стоки през всеки океан. Корабната линия Хамбург-Америка става най-голямата в света. Британското външно министерство (Форин офис) гледа на тази конкуренция в корабоплаването много по-сериозно, отколкото на съперничеството в търговията, защото е въпрос на чест Британия да доминира над морските вълни.

Освен това, търговският флот винаги е служил като подготвителен етап, за моряците които по-късно постъпват в бойния флот, а бързото разширяване на германското военноморско строителство тревожи сериозно Тайния елит.

Германският канцлер Теобалд фон Бетман-Холвег заявява, че британците „гледат на Германия, която продължава да се развива, като на нежелан и проблемен натрапник в неприкосновеността на британското превъзходство в търговията и над световните океани“.²⁶

Затова британският елит обмисля, как да се противопостави на проблемния натрапник. Британските индустриалци знаят, но рядко признават, че вече има забележимо превъзходство в новите германски производствени отрасли, като химическата промишленост и електротехниката.

²⁵ Б. пр. За управляващият елит, бил той явен или таен, броят на загиналите е само въпрос на статистика. Една от най-коварните пропагандни и идеологически измами с които тези елити си служат в епохата на националните държави вкл. и в наше време, е да се внушава на народните маси, че трябва да загиват доброволно в името на „висши идеали“ – патриотизъм, национализъм и пр., докато господата от елита са удобно скрити в щабове, бункери и пр. Неслучайно една от основните цели на елита на Милнър е да се прокара закона за всеобщата задължителна военна служба, в навечерието на Първата световна война, както и да ангажира военните сили на доминионите за своите цели.

²⁶ John S. Ewart, *The Roots and Causes of the Wars*, vol. II, p. 681.

Британският печат публикува различни статии за „нелоялните“ тактики на германски търговци, които използват британските търговски практики, проникват в пазарите на други страни, като за целта, дори превеждат рекламните си брошури на местния език.

В началото на века германският успех е осъждан и преувеличаван с прекалено остри думи, но истината става все по-очевидна: германското промишлено развитие изпреварва важни отрасли от британската икономика.

Тайният елит не иска да приеме, че германският икономически и промишлен успех е закономерен резултат, от инвестирането в по-добро образование и новите технологии. Британците виждат в бързо развиващата се германска промишленост и увеличаващият се търговски флот, бъдещата заплаха от колониална експанзия.

Германия започва да инвестира и в производството на петрол в Румъния.²⁷ Това е още по-тревожно, защото Тайният елит знае колко стратегически важен е петролът за бъдещото индустриално развитие и воденето на война. Германската заплаха трябва да бъде премахната, а войната е единственото средство, чрез което това може да се постигне. Тайния елит, няма никакви задръжки или морални скрупули, да използва войната за постигане на целите си.

От началото на управлението на кралица Виктория, Великобритания не е преживяла нито една година в мир защото британските колониални сили се сражават в над сто колониални завоевателни войни по целия свят.²⁸

По пътя към британското световно господство, първата пречка която трябва да се премахне, според Тайният елит е тевтонската заплаха, като се унищожи икономическата ѝ мощ и се възстанови абсолютното върховенството на Британската империя.

Планът поставя голяма стратегическа трудност. Без приятели в своята „бляскава изолация“, Великобритания никога не може сама да унищожи Германия. Тя не притежава силни сухопътни войски, няма континентална опора и силата ѝ е във всемогъщият флот.

Трябва да се отворят дипломатическите канали и да се направят преговори със стари противници Русия и Франция. Необходими са нови приятелство и съюзи.²⁹

Това не е лесна задача, тъй като англо-френската колониална вражда е водеща през предходното десетилетие и двете страни са на ръба на войната през 1895 г.³⁰

Но Тайния елит се сдобива с нов, твърде успешен дипломат, в лицето на крал Едуард VII, който осъществява най-големия принос, в организирането на необходимите пренареждания между великите сили, за да изолира Германия.

Явната отговорност за британската външна политика по прецедент е на избраното правителство, а не на монарха, но именно той с личната си дипломация „на четири очи“ примамва Франция и Русия в тайни съюзи с Британия, в рамките на шест кратки години. Големите сухопътни армии на Франция и Русия ще имат основната роля в огромната задача да се унищожи Германия. Казано по-просто, Тайният елит изисква от други да поемат голяма част от кървавата работа, защото войната срещу Германия със сигурност ще бъде кървава.

На 8 април 1904 г. е подписан договор с Франция, наречен „Сърдечното съглашение“ (*Entente Cordiale*), с който се слага край на епохата на англо-френските конфликти, продължила с множество прекъсвания близо хиляда години.

Официално се говори за мир и просперитет, но тайните клаузи, подписани в същия ден, ясно очертават нападателен съюз срещу Германия. Последва договор и с Ру-

²⁷ Keith Hitchins, *Romania, 1866-1947*, p. 192.

²⁸ Will Podmore, *British Foreign Policy Since 1870*, pp. 11-20.

²⁹ Pat Walsh, *The Events of 1915 in Eastern Anatolia*, p. 4.

³⁰ Niall Ferguson, *Pity of War*, p. 41.

сия, която е напълно неприемлива за повечето членове на парламента и за широката общественост (заради английската русофобия, развила се не само от Кримската война насам, но и заради руското самодържавие³¹) но неудобствата са преглътнати, тъй като целта е по-важна – да задуши Германия. Те привличат Русия в мрежата си с обещание, което никога не възнамеряват да изпълнят – руският контрол над Константинопол и Черноморските проливи след успешна война с Германия.

Една от най-важните цели в плана на Тайния елит е да се запази курсът на външната политика дългосрочно непроменен. Дългосрочният стремеж към война трябва да бъде гарантиран и от контрол на ключовите министерства – военното министерство, Адмиралтейството и особено външното министерство.

Правителствата могат да се сменят, но крайната цел трябва да бъде поддържана, независимо от политиката на деня. За тази цел министър-председателят Артур Балфур създава постоянен Комитет за имперска отбрана (КИО).

Тази секретна и много затворена група се среща за първи път през 1902 г. като консултативен комитет на министър-председателя по въпросите на националната отбрана, но е реформирана като постоянна структура през 1904 г. Тя ще играе много важна роля в предизвикването на война с Германия през 1914 г.

Освен Балфур, единственият първоначален постоянен член на комитета е лорд Робъртс, главнокомандващ на въоръжените сили и дългогодишен приятел на Алфред Милнър. Лорд Ешър признава стратегическото значение на КИО и абсолютната необходимост, работата му да остане скрита и по всяко време под контрола на Тайния елит. Страхувайки се, че смяната на правителството ще доведе до проникване на радикални елементи³² от Либералната партия, които да поемат контрол над КИО, Ешър оказва натиск върху министър-председателя да назначи доверени агенти като Милнър, фелдмаршал лорд Робъртс и обещаващото протеже на Робъртс, сър Джон Френч, както и самия него, за постоянни членове. Балфур частично се съгласява.³³²⁴

Той одобрява назначаването на Ешър, и сър Джон Френч за неограничен мандат в КИО и с един замах кабинетът буквално е изолиран от обсъжданията и решенията по въпросите на военната готовност.

Назначаването на Ешър отново е от изключителна важност. Той гарантира, че крал Едуард VII и неговият наследник, Джордж V, ще получават редовни секретни доклади за всички дела на КИО. По-важното е, че той гарантира, плановите на Тайния елит да се изпълняват; всичко това е скрито от погледа, знанието и контрола на кабинета, и на практика е строго противоконституционно.

Най-важното е, че Тайният елит доминира и във висшите кръгове на въоръжените сили чрез фелдмаршал лорд Робъртс, чрез т.нар. „Академия Робъртс“.³⁴ Държавният секретар по военните въпроси може да смята, че държи политически контрол над армията, но малка група от много влиятелни висши офицери са, преди всичко, лоялни на фелдмаршал Робъртс, приятел и близък сътрудник на Алфред Милнър и Тайния елит. Робъртс служи с Милнър в Южна Африка. Той познава добре Сесил Роудс и приема възторжено визията на Роудс-Милнър за всеобхватното англосаксонско световно господство. Чак до 1914 г. Робъртс играе изключително важна роля в избора и оформянето на висшето военно командване. От решаващо значение е, че чрез Милнър и Робъртс

³¹ Б. пр. Една от типичните прояви на англосаксонската наглост, е че тя не приема за нормално, различните народи да имат различни виждания за своето управление и устройство на обществото.

³² Т.е. либерални пацифисти, които не желаят да забъркват Британия в споровете, още по-малко във война на континента.

³³ Nicholas d'Ombra, *War Machinery and High Policy Defence Administration in Peacetime Britain, 1902–1914*, p. 125.

³⁴ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, pp. 194–202. Б. пр. Под „академията на Робъртс“ се има предвид кръга от офицери – възпитаници, протежета и протектирани от фелдмаршал Робъртс.

политическата и военната стратегия на Тайния елит е едно цяло. Годици наред те знаят и насърчават планираната голяма война срещу Германия и няма да има несъгласни сред висшите редици на въоръжените сили, когато тя най-накрая настъпи.

Ключовото влияние на лорд Робъртс се състои в поставянето на главния военен персонал във Военното министерство. Офицери, служили под негово командване в различни кампании, са повишени в звания и заемат най-високите командни постове на въоръжените сили, като Джон Френч, Хенри Уилсън, Уилям Робъртсън, Хенри Роулинсън и Дъглас Хейг.³⁵

Кариерите им се развиват бързо благодарение подкрепата на дребния на ръст фелдмаршал, защото приемат безрезервно неговите „напредничеви идеи“. В общи линии те дължат всичко на Робъртс, тъй като са избрани още в Южна Африка заради безпрекословната си лоялност към него и неговата „визия“. На свой ред те водят със себе си свои собствени групи от лоялни лични последователи, които ще сформират нова армия, „годна за целта“.³⁶ Това е всъщност целта на Тайния елит.

Благодарение на лорд Робъртс, лоялността на въоръжените сили никога не е била под съмнение, но какво да кажем за политиците?

Британската демокрация, с редовните избори и смените на правителството, е представяна като надеждна предпазна мрежа срещу деспотично управление. Но никога не е било така. Както Консервативната, така и Либералната партии са контролирани от 1866 г. насам от една и съща малка клика, състояща се от няколко аристократични фамилии, техните роднини и съюзници, подсилвани с времето от новоиздигнали се личности с „подходящите“ квалификации. Тайният елит превръща в изкуство отриването на потенциални таланти и издигането на обещаващи млади мъже, обикновено възпитаници на Оксфордския университет, на важни постове в политиката, които ще служат за бъдещите амбиции. Либералната партия печели общите избори през 1906 г. с убедителна победа. След като печели само 183 места през 1900 г., сега те печелят 397 места в парламента. Обществото казва своя вот. И той е мирна външна политика, и съкращение на военните разходи. Страната е готова за реформи. Лидерът на победилата Либерална партия, Хенри Кембъл-Банерман, вкарва в правителството много „народният трибун“ и популярен либерал, Дейвид Лойд Джордж. Този млад уелски бунтар ясно се откроява като парламентарист със значителен потенциал.

Същото прави и Уинстън Чърчил, който премина от Консервативната партия две години по-рано и е преизбран сега в като либерал. Това е парламент, пълен с нови лица, нетърпеливи да внесат така необходимата реформа във Великобритания, но дори преди полагането на клетвата от новото правителство, договореностите, изготвени чрез крал Едуард, лорд Ешър и другите членове на Тайния елит, гарантират, че външната политика остава техен прерогатив.

По-късно Лойд Джордж размишлява, че през осемте години, предшестващи войната, кабинетът е посветил „абсурдно малък“ процент от времето си на външните работи.³⁷ Антиимпериалистите в 18-членния либерален кабинет се състоят от самия Кембъл-Банерман, Лойд Джордж и петима други радикали-пацифисти. Но те са надхитрени.

Преди падането на консервативното правителство през 1905 г. Тайният елит избира своите естествени наследници в Либералната партия: надеждни и доверени мъже, верни на имперските ценности. Хърбърт Аскуит, Ричард Халдейн и сър Едуард Грей са избраниците на Милнър и издигането им е одобрено от краля.

³⁵ Keith Jeffery, *Field Marshal Sir Henry Wilson: A Political Soldier*, p. 39.

³⁶ D'Ombrain, *War Machinery and High Policy*, pp. 142–143.

³⁷ David Lloyd George, *War Memoirs*, p. 27.

Грей поема Министерството на външните работи, Халдейн – военното министерство, а след две години Аскуит ще стане министър-председател. Така възниква основателният въпрос, как тази малка клика от одобрени империалисти може да осъществи толкова сложен военен заговор, като се изправя срещу антивоенен министър-председател и кабинет. Простият отговор е, че те държат всички останали в пълно неведение за дейността си. Въпреки че членовете на кабинета и депутатите често поставят под въпрос външната политика, Грей и Халдейн многократно ги лъжат и заблуждават. Ще минат много години, преди останалите членове на кабинета да научат за опасния военен пакт, който тайно е сключен от тяхно име.

С осигурена приемственост във външната политика започва пълна коренна реорганизация на военното министерство в подготовка за предстоящата война с Германия.

Тайният елит сигурно се е смял с чаши шампанско в ръце, на идеята за парламентарна демокрация.³⁸

Грей е заобиколен във Външното министерство от опитни постоянни секретари като сър Чарлз Хардинг и сър Артър Никълсън, доказани хора от елита, свързани с Милнър. Хардинг е една от най-значимите фигури във формирането на британската външна политика в началото на XX век. Като близък довереник на крал Едуард, той пътува много с него и играе важна роля в сключването на Съглашението (Entente Cordiale) с Франция, и конвенцията с Русия.³⁹

Сър Артър Никълсън, по-късно лорд Карнок, играе подобна роля при мандата на Грей във Външното министерство, винаги е в центъра на събитията в критични моменти в Мароко, Санкт Петербург и като постоянен секретар в Лондон. Те контролират дипломатическия обхват на Великобритания по целия свят, докато Грей е начело и отклонява въпросите на Парламента. Външното министерство е центърът на империалистическата мрежа, свързана чрез дипломатически и търговски канали с всяка част на земното кълбо. Неговите служители непрестанно кроят планове за „доброто“ на Империята и в полза на Тайния елит. Грей е перфектният лидер, но Хардинг и Никълсън прилагат на практика, политиката на Тайния елит.

Във Военното министерство Ричард Халдейн не се нуждае от помощници. Той притежава енергията, решителността и интелекта да се справи с мащабната задача да реорганизира военна структура, пропита с исторически традиции и изпълнена с лични интереси. Британската армия все още запазена за синовете на благородниците и богатите. Рангът и свързаните с него привилегии си имат цена. Халдейн подхожда към новата си работа с увереното знание, че има пълната подкрепа на крал Едуард, лорд Ешър и Алфред Милнър.

На 12 юли 1906 г. той заяви пред Камарата на общините, че възнамерява да преформира армията „по такъв начин, че тя да бъде, готова за единствената цел, за която е необходима една армия... за целите на войната“.⁴⁰³¹

Военноморските сили имат дълга, историческа традиция, но Тайният елит трябва да осигури контрол отвътре по същия начин, както в армията чрез лорд Робъртс. Избраният човек е адмирал сър Джон (Джаки) Фишър, който е напълно съгласен с предстоящата война на Тайния елит. Независимо, че приятелите на високо ниво несъмнено да са фактор за издигането на Фишър до най-високата позиция във флота, той е човек с визия, който не се колебае да извърши революционни реформи, които правят британския флот по-ефективен за текущата задача.

³⁸ Б. пр. Парламентарната демокрация е най-лошата форма на управление съществувала някъде, защото е управление на колективната некомпетентност и безотговорност, а у нас в България и на колективното крадене и лично облагодетелстване.

³⁹ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 25.

⁴⁰ Hansard, *House of Commons, Debate*, 12 July 1906, vol. 160, cc1074–171.

Той цени корабите според бойната им стойност и през 1904 г., когато германският флот все още е в начален стадий, започва „безмилостна“ реорганизация на британския флот. Военноморските сили са прочистени от 160 кораба, които, по негови думи, не могат „нико да се бият, нито да бягат“, а Фишър ги е заменя с бързи, модерни кораби, готови „за незабавна война“.⁴¹

От началото на XX век Тайният елит упорито работи използвайки слухове и полуистини, пропаганда и лъжи, за да създаде мита за голямата военноморска надпревара. Широко приетата история, дори от много антивоенни либерали е, че Германия подготвя огромен флот от военни кораби, за да атакува и унищожи британския флот, преди да започне военното си нашествие на източния бряг на Англия или на Фърт ъф Форт в Шотландия.⁴²

Това се превръща в материал за много конспиративни романи, особено популярни тогава. Но проработва. Британският народ приема лъжата, за германският милитаризъм, който се стреми към световно господство, з военноморско и военно превъзходство.

След края на световната война, когато всички планове и събития са подробно анализирани, не са открити никакви планове за тайното увеличение на фолта с модерни дрендоути или военни планове за десант и нахлуване в Англия. Нито един.

Контролът върху политиката, армията, флота и вестниците, не е проблем, за Тайния елит. Виконт Алфред Милнър разбира много добре ролята и силата на вестниците. Самият той в младите си години е журналист в *Pall Mall Gazette* и още през 80-те години на XIX век, създава личната мрежа от приятели журналисти като Уилям Т. Стивънс, редактор на *Review of Reviews*, Джордж Бъкъл и Джефри Доусън от *Times*, Едмънд Гарет от *Westminster Gazette* и Е. Т. Кук от *Daily News* и *Daily Chronicle*. Професор Куигли разкрива, че всички те са членове на тайната му група.⁴³

Съчетаното въздействие на тези вестници и списания дава на Тайния елит голямо влияние върху общественото мнение, като манипулира редакционните политики зад кулисите, и точно голямата близост между *Times* с Форин офис, колониалното и военното министерство, демонстрира колко дълбока е тази симбиотична връзка.

Times е поет и контролиран от хората на Милнър „тихо и без борба“.⁴⁴ Други могат да притежават вестника, но Милнър поставя редакционното му ръководство от хора принадлежащи към Тайния елит. Членове на най-близкия му кръг проникват във всички отдели на „Таймс“, пишат редакционни статии и лични статии, в които представят новини и мнения в съответствие с вижданията на елита. Вестникът не може да се похвали с масов тираж и никога не се е стремил да стане средство за масова пропаганда. Това, което Милнър и неговите сътрудници от Тайния елит разбират ясно, е, че „Таймс“ влияе върху малък брой много важни хора, които имат способността да влияят на другите. Той представлява управляващата класа, елита, аристократичен, политически, дипломатически, финансов, т.е. които създават и определят политиката на страната. Това е част от процеса, чрез който Тайният елит ръководи политиката.

Те одобряват онези елементи, които получават тяхното одобрение, и осмиват противоположното мнение.

Когато например член на Тайния елит обявява политика за национална отбрана, тя ще бъде подкрепена в „независимо“ проучване от виден оксфордски професор или бивш военен „експерт“, анализирана и одобрена от водещ журналист в „Таймс“ и леги-

⁴¹ Baron John Arbuthnot Fisher, *Memories and Records*, vol. II, pp. 134–135.

⁴² Cabinet Papers, CAB/38/113/1907, p. 12.

⁴³ Quigley, *Anglo-American Establishment*, pp. 311–312.

⁴⁴ Също, p. 102.

тамирана от някоя публикация, благоприятно рецензирана в литературното приложение на „Таймс“.⁴⁵

Всеки, участващ в процеса, по някакъв начин е свързан с Тайния елит, включително авторът на анонимната рецензия. Лорд Нортклиф, най-могъщият прес барон, е ценен сътрудник на Тайния елит в стремежа им да очернят Германия и да подготвят нацията за война. Собствеността му на „Таймс“ и „Дейли Мейл“ им позволява да създават впечатлението, че Германия е враг. Голяма и влиятелна част от британския печат работи с бясна скорост, за да трови и заблуждава умовете на нацията. Ако „Таймс“ е тяхната интелектуална база, популярните ежедневници разпространяват евангелието на антигерманската омраза сред работническата класа.

От 1905 до 1914 г. шпионските истории и антигерманските статии граничат с лудост в скандален опит да генерират страх и негодувание.

Също толкова важна е тайната подготовка за войната, одобрена и ръководена от Тайния елит. Митът, че белгийският неутралитет е основната причина, поради която Великобритания обявява война на Германия на 4 август 1914 г.. В действителност Белгия никога не е била неутрална. Генерал Джеймс Гриърсън, директор на отдела за военните операции, приближен на фелдмаршал Робъртс и член на Комитета за имперска отбрана, пише до Брюксел през 1906 г., като уведомява началника на белгийския щаб, че британското правителство е готово да разположи „4 кавалерийски бригади, 2 армейски корпуса и 1 дивизия конна пехота (драгуни)“ в Белгия с изричното намерение да спре германско настъпление.⁴⁶

Военната връзка на Великобритания с Белгия е една от най-строго пазените тайни, дори в привилегированите кръгове. Генерал Гриърсън присъства заедно с лорд Робъртс, адмирал Фишър, министър-председателя Артур Балфур и директора на Военно-морското разузнаване, капитан Чарлз Отли, на срещата на КИО на 26 юли 1905 г. Те решават да създадат специалния подкомитет, който ще предприеме съвместно планиране с френския и белгийския генерални щабове, при свръхголяма секретност, като протоколите няма да бъдат отпечатвани или разпространявани без специално разрешение от министър-председателя.⁴⁷

Гриърсън е натоварен със задачата да укрепи връзките с Франция и Белгия. На 16 януари 1906 г. той започва официални военни „разговори“ с майор Виктор Юге във Франция и в същия ден пише до подполковник Натаниел Барнардистън, британския военен аташе в Брюксел, като го уведомява, че в Белгия ще бъдат изпратени 105 000-ен британски военен контингент, ако избухне война между Франция и Германия.⁴⁸

Документи, открити в белгийски тайни архиви от германците след окупацията на Брюксел, разкриват, че началникът на белгийския генерален щаб, генерал-майор Г. Е. В. Дюкарн, е провел серия от срещи с британския военен аташе обсъждайки действията, които британската, френската и белгийската армия⁴⁹ ще предприемат срещу Германия в случай на война. Техният план подробно описва десанта и транспортирането на британските сили, наричани „съюзнически армии“, и в серия от срещи те обсъждат разпределението на белгийските офицери и преводачите в британската армия и важни подробности за грижите и „настаняването на ранените от съюзническите армии“. Гриърсън е напълно информиран и одобрява съвместните споразумения. Абсолютната сек-

⁴⁵ Quigley, *Anglo-American Establishment*, p. 102.

⁴⁶ Също, p. 115

⁴⁷ Военното министерство представя документ за това действие на Комитета за имперска отбрана през септември 1905 г. CAB 38/10/1905, № 73.

⁴⁸ CAB 38/9/ 1905, no. 65.

⁴⁹ Sir Frederick Maurice, Haldane, p. 175.

ретност е многократно подчертавана. Тези разговори се пазят в тайна, особено от печатта.⁵⁰

През 1912 г., когато вероятността от европейска война заради Балканите става сериозна, англо-белгийските военни договорености са допълнително усъвършенствани. Секретни пътеводители за британската армия от тази година съдържат много подробни карти на белгийски градове, села и селски райони. Британско-белгийските военни тактики са разработени в детайли, включително ролята на преводачите, настаняването в болниците за ранените британци и други. Военните договорености с Белгия са толкова напреднали до февруари 1914 г., че обменният курс за заплащане на британските войници, сражаващи се в Белгия, е също фиксиран.⁵¹

Великобритания и Белгия са дълбоко ангажирани в съвместна военна подготовка срещу Германия в продължение на поне осем години. Белгийският „неутралитет“ е измама; извинение за обявяването война на Германия. Сър Едуард Грей знае много добре, че Белгия ще застане на страната на Великобритания, Франция и Русия срещу Германия, когато войната бъде обявена. Това отдавна е било уредено.

Американският журналист и писател Алберт Дж. Нок напълно разрушава идеята за белгийски „неутралитет“. По неговите думи: „Да се преструваме, че белгийското правителство е изненадано от действията на Германия или не е подготвено да ги посрещне; да си представяме Германия и Белгия като котка и мишка, да разбираме позицията на Белгия по друг начин, освен че е един от четирите солидни съюзника по определено споразумение (т.е. Антантата), разработено в най-малки подробности, е чист абсурд“.⁵²

И все пак тази абсурдна идея е използвана (доп. пр. от либералните империалисти), да въвлекат Великобритания във войната и оттогава се разпространява от много историци. Белгия се представя за неутрална страна през 1914 г. като сирена на скалите, поставена там, за да примамва Германия в капан, хленчеща за престорената си невинност. Белгия не е единственият скрит съюзник, който Великобритания тайно привлича в плана за унищожаване на Германия.

Франция и Русия трябва да осигуряват пушечното месо, по време на защото огромните им армии в континентална Европа осигуряват основния фактор, който липсва на Великобритания. Следователно е важно да се повлияе на външната политика и на двете страни и да се насърчи тяхната германофобия.

За тази цел Тайният елит ухажда, финансира и издига ключови агенти, които ще прокарат каузата им. В Русия, Александър Изволски е преди всичко техният избраник; във Франция те подкрепят реваншистите, Теофил Делкасе и Раймон Поанкаре, за да доведат страната си до война.

Да изясним този въпрос: от самото начало Раймон Поанкаре, президент на Франция, знае, че е финансиран и подкрепян от външни агенти, за да обърне Франция срещу Германия. Той е напълно наясно, че дължи политическия си успех на скритите сили, които финансират възхода му до властта. Той продаде душата си на Тайния елит, за да си върне Елзас-Лотарингия. Поанкаре лично участва в подкупването на френските вестници, като съветва Изволски „как най-подходящо да разпределят субсидиите“.⁵³ Това

⁵⁰ Confidential report of General Ducarne to the Belgian minister of war, 10 April 1906, as quoted by Dr Bernhard Demburg in *The International Monthly*, New York, at <http://libcudl.colorado.edu/wwi/pdf/i73726928.pdf>

⁵¹ Ewart, *Roots and Causes of the Wars*, Vol. I, pp. 542-6.

⁵² Albert J. Knock, *The Myth of a Guilty Nation*, p. 37, ebook: <http://library.mises.org/books/Albert%20Jay%20Nock/The%20Myth%20of%20a%20Guilty%20Nation.pdf>

⁵³ Friedrich Stieve, *Isvolsky and the World War*, p. 117.

е откровена корупция в най-крещящата ѝ форма. На редакторите на френски вестници се плащат големи суми пари, за да подлагат опонентите си на порой от оплюване.

Новият министър-председател на Франция дължи всичко на Изволски и неговите покровители. От самото начало той внимателно насочва френската външна политика, за да получи одобрението на сър Едуард Грей, и търси британското външно министерство насоки и съвети.⁵⁴

Другият принос на Александър Изволски за избухването на войната е неговото злонамерено влияние върху балканските държави. Не е случайно, че той играе значителна роля в създаването на опасни условия там. Тайният елит използва неговите дипломатически и търговски агенти в Сърбия и България, за да се спре на видни личности и организации, на които може да повлияе.

Далеч от това да бъде пасивен наблюдател, Тайният елит в Лондон се уверява, че агентите му влияят на събитията при всяка възможност. Общоприетото мнение е, че до 1912 г. Сърбия е „изцяло подчинена на Русия“⁵⁵ и инструмент в нейните ръце. Инstrukциите, финансирането и обещанията за подкрепа идват от Санкт Петербург към руските дипломати в Белград, които контролират изцяло положението в страната, и сякаш подчертават ангажимента си към Сърбия.

В действителност тези руски дипломати изпълняват нарежданията на хора, за които знаем, че са контролирани от Тайния елит: Изволски и руския външен министър, Сазонов. Истинските източници на техните тайни средства могат да бъдат проследени до Париж и Лондон.

Две условия трябва да бъдат изпълнени, преди Тайният елит да може да започне войната си. Първо, Великобритания и колониалната империя трябваше да бъдат подготвени. Второ, за да се хвърли вината върху Германия, тя трябва да бъде подтикната да направи първата крачка.

Убийството на наследника на австроунгарския престол, ерцхерцог Франц Фердинанд, на 28 юни 1914 г., предоставя извинението за чудовищната манипулация. Често е цитирано като причина за Първата световна война. Само по себе си това е просто още едно политическо убийство в епохата на много такива.

Вината е на група сръбски офицери, които обучават, въоръжават и помагат на убийците, а австроунгарското възмездие е общоприето като адекватна реакция. Това, което показахме в нашата книга „Скрита история“, е, че верига на заговора свързва сръбските заговорници, руския посланик в Белград, външното министерство в Санкт Петербург и Тайния елит в Лондон.⁵⁶ Австро-Унгария иска от сръбското правителство да предприеме конкретни действия срещу извършителите и да позволи на австроунгарски представители да се включат в разследването. Сърбия отказва. Русия, след като поема фалшивата роля на защитник, изразява пълната си подкрепа за Сърбия.

В Лондон, Тайният елит целенасочено разпалва оркестрираните антагонизми до криза. Когато Сърбия и Австро-Унгария се изправят една срещу друга, очертавайки да избухне локален конфликт, на 30 юли Русия, с пълната подкрепа на Лондон и Париж, започва тайно да мобилизира огромните си армии на източната граница на Германия. Всички са наясно, че щом започне общата мобилизация на армията, това означава война и няма връщане назад. Германия е изправена пред нашествие от изток, докато френската армия се мобилизира на запад. Кайзерът многократно прави отчаяни опити да убеди братовчед си Николай II да оттегли армиите си. С пълното знание, че Франция е обещала незабавна военна подкрепа, и одобрението на Великобритания, която не признава открито своя заговор, но тайно се ангажира с войната, царят отказва.

⁵⁴ Sidney Bradshaw Fay, *The Origins of the World War*, vol. I, p. 329.

⁵⁵ Albert J. Nock, *Myth of a Guilty Nation*, p. 60.

⁵⁶ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, pp. 242-251.

На 31 юли 1914 г. Изволски изпраща изключително разобличаваща телеграма от Париж до Санкт Петербург: „Френският военен министър ме информира в добро настроение, че правителството твърдо е решило да започне война и ме умолява да подкрепя надеждата на френския генерален щаб, че всички усилия ще бъдат насочени срещу Германия“.⁵⁷ Франция „твърдо е решила да започне война“ почти 24 часа преди Германия да обяви мобилизацията си или да обяви война на Русия.

Генерал Жозеф Жофр опъва каишката. Той изпраща на Поанкаре личен ултиматум, че вече няма да поема отговорност за командването на френската армия, освен ако не бъде наредена обща мобилизация.⁵⁸ Поанкаре не се нуждае от много насърчение. В 16,00 ч. същия ден от централния телеграф в Париж са изпратени телеграми, нареждащи френската обща мобилизация.

По това време Сърбия, Австро-Унгария, Русия, Франция и Великобритания са започнали военни мерки от един или друг вид. Още на 29 юли Чърчил тайно изпраща целия флот на Великобритания да във военните си пристанища в Скапа Флоу. Само Германия все още не се е мобилизирала.⁵⁹

Следобед на 1 август германските лидери се събират в двореца на кайзера в Берлин. Теобалд фон Бетман Холвег и Готлиб фон Ягов пристигат със сензационните новини от германския посланик в Лондон; британското правителство току-що му е дало обещание, че Франция ще остане неутрална под британска гаранция. Изключително облекчен, уж „агресивният подстрекател на войната“ кайзер иска да почерпи всички с шампанско. Той изпраща телеграма до крал Джордж V: „Ако Великобритания гарантира неутралитета на Франция, ще се откажа от всички действия срещу нея.“⁶⁰ Но няма никаква британска гаранция за френския неутралитет. Това е просто тактиката на подвеждане и забавяне, хитрост за спечелване на време и предимство за мобилизацията на руснаците и французите. В 17,00 ч., след като чака напразно 24 часа отговор на телеграмата си, изискваща руснаците да спрат всички военни движения на границата му, кайзерът нарежда обща мобилизация. Германия е последната от континенталните сили, която предприема тази неотменима стъпка. Как това е възможно да се вписва с твърдението, че Германия е започнала Първата световна война?

Време: 18,00 ч., 1 август 1914 г. Декларацията на Германия е разбираема реакция, но тактическа грешка. Русия се мобилизира с категоричното намерение да нападне, но Сергей Сазонов е инструктиран да не обявява война. Жизненоважното послание, често повтаряно от сър Едуард Грей на Поанкаре и Сазонов, е, че Франция и Русия трябва, доколкото е възможно, да скрият военните си приготовления и намеренията си за война, докато Германия не глътне стръвта. Британският народ никога няма да подкрепи агресора в европейска война и е наложително Германия да изглежда като агресор.

Това е все едно побойници да дразнят, заплашват и да предизвикват единствено момче в училищния двор, и ако то има дързостта да се защити, ще бъде обвинено.

А какво друго можеше да направи Германия? Тя е провокирана да се бори на живот или смърт. Това е суров избор: да чака сигурното си унищожение или да удари първа, за да се защити. Притисната в ъгъла и принудена към отбранителна война, Германия е последната сила в Европа, която мобилизира армията си. За да се справи с французите, които вече тайно са мобилизирани на запад, германската армия настъпва във Франция през Белгия. Той няма друг избор. Континентална Европа е във война.

⁵⁷ *Isvolsky to Sazonov, 31 July 1914, in Fay, Origins of the World War, vol. II, p. 531.*

⁵⁸ *Fay, Origins of the World War, vol. II, p. 532.*

⁵⁹ *Lawrence Lafore, The Long Fuse: An Interpretation of the Origins of World War, p. 261.*

⁶⁰ *George Malcolm Thomson, The Twelve Days, p. 152.*

Тайният елит наблюдава и чака. Съвместната подготовка за война срещу Германия, между Великобритания, Белгия, Франция и Русия е започнала от 1905 г., но са пази в дълбока тайна, и само петима от двадесетте министри в британското правителство, знаят за ангажиментите на Великобритания.

Сър Едуард Грей се обръща към Камарата на общините на 3 август 1914 г. и обещава, че няма да бъдат предприети никакви действия без одобрението на парламента, но това одобрение никога не е поставено на гласуване.

Същността на неговия аргумент се крепи на белгийския неутралитет, въпреки че той много добре знае, че това е гротескна измама. Фиктивният белгийски неутралитет осигурява „законното“ и популярно извинение за обявяването на война от Великобритания на 4 август 1914 г.

Сър Едуард Грей, лоялен слуга на Тайния елит, въвлеча Британската империя във война и никой не го е разпитвал, защо и по какви причини. През последните 100 години фактите са изопачавани и фалшифицирани от придворните „академични“ историци. Членовете на Тайния елит полагат изключителни грижи да премахнат следите от своята конспирация, а писмата, телеграмите, официалните доклади и протоколите на кабинета, които са неудобни, просто изчезват. Писма до и от Алфред Милнър отсъстват, изгорени или унищожени по друг начин. Изобличаващите писма, на крал Едуард, по лично негова заповед, са унищожени след смъртта му незабавно.⁶¹

Лорд Нейтън Ротшилд, член-основател на Тайния елит, също нарежда документите и кореспонденцията му да бъдат изгорени посмъртно, за да не стане известно политическото му влияние и връзки.

Както коментира официалният му биограф, човек може само да „се чуди колко голяма част от политическата роля на Ротшилд остава безвъзвратно скрита от потомството“.⁶²

Професор Куигли сочи обвинителен пръст към онези, които монополизират „така изцяло писането и преподаването на историята за собствения им период“. В осъдителното му обвинение няма двусмислие. Тайният елит контролира това чрез множество канали, но никой не е по-ефективен от Оксфордския университет. Хората на Милнър доминират изцяло в колежа Балиол, Ню Колидж и Ол Соулс (Вси души), които доминират в интелектуалния живот на оксфордските историци. Те контролират „Речника на националните биографии“, което означава, че Тайният елит пишеше биографиите на своите членове, заличавайки всякакви уличаващи доказателства и представяйки най-добрия общественно ориентиран образ, който може да бъде безопасно създаден. Те плащат за нови катедри по история, политика, икономика и по ирония на съдбата, за изследванията на мира.⁶³

Британското правителство участва в систематичен заговор за прикриване на всички следи от собствените си коварни машинации. Официалните мемоари засягащи причините довели до войната са внимателно проверени и цензурирани, преди да бъдат публикувани. Документите на кабинета за юли 1914 г. се отнасят изключително до Ирландия, без да се споменава за предстоящата световна криза.

В началото на 70-те години канадският историк Никълъс Д'Омбрейн отбеляза, че документите на Военното министерство са били „прочистени“. По време на проучването си той разбира, че до 5/6 от „неудобните“ документи са премахнати.⁶⁴ Защо? Къде са скрити? Кой разреши премахването им? Дали са изпратени в Ханслоуп Парк, правител-

⁶¹ Fisher, *Memories and Records*, vol.1, p. 21.

⁶² Ferguson, *The House of Rothschild*, vol. 11, p. 319.

⁶³ *Задълбочен анализ на този контрол може да се намери в нашите блогове от 18-19 юни 2014 г.: <https://firstworldwarhiddenhistory.wordpress.com/2014/06/18/>*

⁶⁴ D'Ombraim, *War Machinery and High Policy*, p. xiii.

ственото хранилище, зад чиито бодливи огради се крият над 1,2 милиона секретни документа, много от които се отнасят до Първата световна война, и до днес?⁶⁵

Невероятно, но това не е най-лошият пример за кражба и измама. Хърбърт Хувър, човекът, който ръководи Белгийската комисия за подпомагане и по-късно е 31-вият президент на САЩ, е тясно свързан с Тайния елит. Неоспоримата му роля е напълно документирана в по-късните глави на този труд. Той премахва уличаващи доказателства от Европа като прикрива действията си с академична респектабилност.

Хувър убеждава генерал Джон Пършинг да освободи петнадесет професори по история и около 1000 студенти, служещи в американските сили в Европа, и да ги изпрати в униформи, в страните, които агенцията му е подпомагала. С храна в едната ръка и успокоение в другата, тези агенти срещат малка съпротива в стремежа си да издирват официалните документи, които могат да навредят на Тайния елит. Те осъществяват правилните контакти, „ровят“ из архивите и намират толкова много, че Хувър „скоро ги изпраща обратно в САЩ като баласт в празните кораби за храна“. Доказателствата за всяко твърдение в тази глава могат да бъдат намерени в нашата книга „Скритата история, тайните корени на Първата световна война“.

Освен това, от юни 2014 г. насам редовно публикуваме статии в блога си за това какво наистина се е случило по време на войната, а не за предварително подготвената история, която британското правителство пропагандира.⁶⁶

След век пропаганда, лъжи и промиване на мозъци за Първата световна война, когнитивният дисонанс ни кара да се чувстваме твърде неудобно, за да понесем истината, че малка, обществено облагодетелствана група самопровъзгласили се английски расови патриоти, подкрепени от могъщи индустриалци и финансисти във Великобритания и САЩ, са причинили Първата световна война.

Решимостта на този лондонски таен елит да унищожи Германия за да поеме контрола над света е отговорна за смъртта на милиони достойни млади мъже, предадени и жертвувани в безмилостната, кървава касапница в подкрепа на една непочтена кауза. Много по-пълно обяснение на събитията, описани подробно в тази глава, представляват доказателствата, представени в „Скритата история“. Това беше нашата отправна точка, а не заключение.

При проследяване на дейностите на мъжете, които успешно и умишлено предизвикват войната, става очевидно, че редица съвременни коментатори от различни области, на различни нива на отговорност, стигат до извода, че Първата световна война е удължена ненужно. Не говорим за антивоенни активисти, отказали военна служба по съвест или политически опоненти. Нашето проучване разкрива поредица от обвинения на високо ниво, които повтарят едно и също послание: войната се удължава. Умишлено. Със сигурност това е глупаво. Но всеки път, когато разглеждахме доказателствата, твърденията се оказват основателни.

Историята, която се появи, е представена тук. Тя е шокираща; отблъскваща и трудна за приемане, защото честните хора няма да искат да ѝ повярват. От деня, в който Великобритания обявява война на Германия – 4 август 1914 г. са предприети много внимателно, стъпки за да се гарантира, че войната ще е дълга и ожесточена война на изтощение. Имайте предвид, че Тайният елит е решен не просто да спечели битката и да прибере всички вкъщи за Коледа, или, още по-лошо, да се бие до неубедителен край. Те възнамеряват да унищожат напълно Германия; да сломят духа ѝ, да съсипят икономическата ѝ мощ и да я отстранят като най-големия си съперник в Европа за всички времена. Ако това не може да се постигне в кратка, решителна война, а лорд Кичънър веднага казва, че не може, тогава трябва да се предприемат всички стъпки, за да се про-

⁶⁵ <https://firstworldwarhiddenhistory.wordpress.com/2014/08/25/>

⁶⁶ firstworldwarhiddenhistory.wordpress.com.

дължи войната, докато врагът не бъде смазан, изтощен до невъзстановимост. Това обяснява нашата история.

От момента, в който Форин офис задължи Великобритания и нейната империя да започнат войната, Тайният елит проправя пътя към евентуалната победа, по начин, който жертваше милиони животи за крайната цел – господството над цивилизования свят. Първият им ход осигурява поток от неограничени средства, което позволява на Великобритания да загърби предпазливостта, знаейки напълно, че войната ще им предложи години на огромна печалба. Те мобилизират банките, мобилизираха елита, църквата, Оксфорд и създават огромна пропагандна машина. Те мобилизират цвета на младежта из коридорите на привилегированото образование с еднакъв ентузиазъм. Гражданите на Британската империя трябва да бъдат убедени в справедливия характер на световната война за „цивилизация“, независимо колко нелепо е твърдението, защото не можеше да има дълга война без ангажимента на Империята. Германия трябва да бъде снабдена с жизненоважни ресурси за война и за оцеляване. Лишени от тези ресурси, германският народ и германската армия бързо щяха да бъдат принудени да капитулират. Тя е почти без излаз на море, тъй като бреговата ѝ линия в Северно море е лесно блокирана, а без достатъчно храна, въглища, петрол, фураж, руди, желязо и стомана, войната щеше да приключи до 1915 г. Германската съпротива щеше да се изчерпи на фона на недостатъчно въоръжение и гладуващо население. Моторизираният транспорт, подводниците и самолетите щяха да спрат без петрол. Селскостопанските животни щяха да загиват от глад. Следващите глави описват точно как е постигнато всичко това.

Глава 2. Първите жертви – Истината и народа

След като войната е обявена, психологическите правила се променят. Независимо от съжалението, независимо от глупостта, липсата на принципи или риска, фактът на войната променя всичко. Дори да се признава, че Великобритания няма какво да спечели и че „някой ден всички ще съжаляваме“, становището на *Guardian* от 5 август 1914 г. отразява пълната промяна, която войната налага на психиката на нацията. Новото послание, което те предават, носи всички белези на призива на лорд Нелсън - на оръжие. „Сега англичаните не могат да направят нищо друго, освен да се обединят и да помогнат с всички средства, които са им по силите, за постигането на нашата обща цел – ранна и решителна победа над Германия.“⁶⁷

Наистина това е музика за ушите на Тайния елит. След като войната е обявена, повратната точка на общественото мнение както винаги, веднага се завърта около лоялността, дълга и национална гордост, и всичко това става част от „националната кауза“.

Все още има противопоставяне на войната, но то е слабо ефективно. След като ангажиментът бъде запечатан с кръв чрез смъртта на войник или моряк, борещ се за тази кауза, по-голямата част от нацията ще се обедини зад загиналите.

Демокрацията е мъртва. Тя става жертва на дългогодишната подготовка на Тайния елит. През Парламента преминават множество извънредни закони, буквално с незабавното одобрение на двете камари, без да се обръща внимание, да има дискусия или несъгласие. Пример как се ограничава свободата на една нация без възражения, е доказателството на 5 август 1914 г. когато демокрацията е обърната срещу самата себе си в името на „защитата на кралството“. Разпалена е безпрецедентната вълна от шпионома-

⁶⁷ *Manchester Guardian*, 5 August, 1914, p. 4.

ния с въвеждането на Закона за ограничаване на чужденците, който е предварително изготвен от Комитета за имперска отбрана.⁶⁸

Министърът на вътрешните работи Реджиналд Маккена обявява в Камарата на общините, че „През последните 24 часа не по-малко от 21 шпиони или заподозрени шпиони са арестувани на различни места в цялата страна, главно във важните военни или военноморски центрове, някои от тях отдавна са известни на властите като шпиони.“⁶⁹

Слуховете и шпионските истории са приемани много сериозно и напомнят на обществеността колко е важно да се ограничат „свободите“. Правителството получава картбланш от правомощия да налага ограничения на тези, които не са родени във Великобритания, въпреки че, както е обяснено в Камарата на лордовете, уредбата е прецизирана така, че да причинява малко неудобства на чуждестранните приятели, като същевременно осигури ефективен и ако е необходимо, строг контрол над чуждите врагове.⁷⁰

Чужди приятели и чужди врагове, звучи като във „Война на световите“ на Х. Дж. Уелс. Три дни по-късно това е последвано от Закона за защита на кралството, първоначално кратък законопроект от около 400 думи, изменян и разширяван шест пъти по време на войната, за да даде на правителството правомощия, близки до тези на военнополовия съд при диктатура.⁷¹

Уж той имаше за цел да предотврати шпионажа или всякакви подривни действия, излагащи на риск безопасността на железопътните гари, докове и пристанищата.⁷²

Той също е приет за минути без обсъждане и се разраства с всяко изменение, за да обхване широк спектър от ограничения на свободите.

По същото време в Камарата на лордовете жизненоважните интереси на Тайния елит са представени от лорд Крю, човек, близък до вътрешния кръг, сякаш са актове на благородна доброжелателност. Той обявява, че „през последните няколко дни правителството проведе обширни консултации с най-важните представители на финансите и търговията, включително банкери, брокери на ценни книжа, фондовата борса, клиринговите къщи⁷³ и с представителите на почти всеки голям промишлен отрасъл – текстилна, железодобивна, корабостроителна и останалите (по някаква причина не съобщава военнопримшлениците)... в интерес на страната“.⁷⁴

И добавя, че всичко ще продължи „както обикновено“ и че ще бъдат отпуснати пари за посрещането на „обикновените нужди и грижи на живота“. Лорд Крю не споменава, че тази подготовка е предварително и подробно обсъждана на тайни заседания на подкомисиите към Комитета за имперска отбрана, още от началото на 1912 г.

Промените в търговията, промишлеността, търговията и финансите, причинени от войната, предлагат възможност на привилегированите да реализират незаконни печалби. Разтройването на банковото дело, застраховането, търговията с ценни книжа и клирингови къщи също може да бъде сериозно, а паниката на фондовия пазар или слух, че определена банка ще понесе огромни загуби, правят първите дни на войната особено уязвими за срыв на доверието. Тайният елит има огромен контрол над финансовия сек-

⁶⁸ Jonathan Reed Winkler, (2008). *Nexus: Strategic Communications and American Security in World War I*.

⁶⁹ House of Commons Debate 05 August 1914 vol 65 cc1986

⁷⁰ House of Lords Debate 05 August 1914 vol 17 cc384-5384.

⁷¹ Christopher Andrew, *Secret Service*, p. 181.

⁷² House of Commons Debate 07 August 1914 vol. 65 cc2191-3.

⁷³ Б. пр. Клиринговата къща е финансова институция, посредник при търговията са акции и ценни книжа. Тя намалява риска от контрагента, при неизпълнение на условията от едната страна, и поддържа доверието и стабилността на пазара.

⁷⁴ House of Lords Debate 05 August 1914, vol. 17 cc374-84.

тор и работи от години, за да гарантира, че интересите му са защитени, когато войната бъде обявена. Подробни съвети и препоръки са приети от Комитета за имперска отбрана през 1911-12 г., за да се гарантира, че правителството е готово да защити паричните пазари в Лондонското Сити⁷⁵, което е вътрешният храм на британското банково дело и там се намират регистрираните кантори на много сътрудници на самия Таен елит. Банките са затворени чрез удобния повод за удължаване на августовската банкова ваканция през 1914 г., за да се избегне масово изтегляне на активите им.

Лорд Крю призова обикновения гражданин да запазят самообладание и да избягва паниката, обещавайки, че няма причина за който и да е човек, богат или беден, да се тревожи от „моментната трудност“ на войната.⁷⁶

Що се отнася до защитата на нацията, банките са на първо място. Лойд Джордж, някогашен защитник на народа, гордо озаглавява една от ранните глави в своите военни мемоари „Как спасихме Ситито“. (Всъщност той имаше предвид „Как аз спасих Ситито.“)

Нека помислим върху този факт. Правителството получава големи правомощия в името на народа, но именно банките и bankerите се възползват от най-ранните действия на правителството на Аскуит по време на войната.

Като се има предвид, че търговията и изобщо дейността на Ситито зависи от безпроблемното изплащане на кредитите, навременното плащане на чуждестранните длъжности и на облигациите, внезапната парализа на механизмите за движението на чуждестранна валута заплашва с фалит, който ще постави банките на колене.

Решението, много подобно на Федералния резерв, който предстои да бъде приет в Америка, е да се обяви мораториум, по време на който банковите, промишлените и търговските интереси убеждават британското правителство „временно да поеме“ отговорността за сметки на стойност над 100 млна паунда. С други думи, за да спасят банковата система, която се опасява от финансов срыв, на банките е предоставена специална защита, като на агенти на правителството. Печалбите не са засегнати, но правителството ще поеме сметката за евентуални загуби, а обикновеният гражданин ще трябва да ги плати чрез данъчното облагане.⁷⁷

Правителствени разпоредби като пенсиите за старост, застраховките и другите задължения продължиха да се плащат както преди, но невероятно е, че наемите за жилища са пропуснати от мораториума.⁷⁸ Bankerите, индустриалците, инвеститорите и финансовите къщи са незабавно защитени от загуби, докато работещите хора, които ще трябва да платят за това чрез данъците си, нямат никаква защита от бъдещите злоупотреби. Това е харта защитаваща рекетъорите. Тайният елит знае по-добре от всеки друг политик как да защити търговията чрез Bankата на Англия, и финансовия министър Дейвид Лойд Джордж, осигурява необходимите „банкноти, достатъчни за посрещанат закона за валута“, като пускат в обръщение за пръв път банкноти от 1 паунд и от 10 шилинга. Законът за валутата и банкнотите е последван от суспендиране на Закона за банките, за да се позволи „временно“ премахване на предишните ограничения върху тях.⁷⁹ Старият златен стандарт е ефективно изменен и правото да печатат пари е предоставено на банките. С умение, което по това време вече е отличителен белег на Тайния елит, консервативният лорд Лансдаун поздравява правителството на Аскуит за тези решения, като признава, че предложенията „са резултат от внимателна консултация с представителите на финансовите, търговските и индустриалните интереси в страната.

⁷⁵ *National Archives, PRO CAB 16/18A p.93.*

⁷⁶ *House of Lords Debate 05 August 1914, vol. 17 cc374-384.*

⁷⁷ *David Lloyd George, War Memoirs, p. 61.*

⁷⁸ *David Lloyd George, House of Commons Debate, 5 August, 1914 vol.65 cc1991-2000.*

⁷⁹ *House of Commons Debate, 06 August 1914 vol. 65 cc2101-2107.*

Няма съмнение, че правителството е постъпило добре... като се е уверило, че разполага с най-добрите съвети, които получава от най-висшите среди в страната, и че може да разчита на подкрепата на тяхната подкрепа.⁸⁰

А откъде идват най-добрите съвети? От тези, които ще се възползват най-много. Всяко действие, санкционирано от правителството този ден, представлява личния интерес на Тайния елит. Те знаят как войните зависят от парите, тяхното предлагане и наличност, и колко е важно да бъдат добре подготвени за печалбите от войната. Въпреки всичките си предимства, трупането на запаси е друг проблем, причинен от богатите. Лойд Джордж се обявява срещу трупането на злато още на 5 август, порицавайки „егоистичните мотиви на алчността... или малодушието“, което в неговите очи е сравнимо с подпомагането на враговете на родината.

Едва три дни по-късно, г-н Уолтър Рънсиман, президент на Търговския съвет, е принуден да внесе законопроект за спиране на неразумното складиране на хранителни продукти. Изправен пред доказателства от много части на страната, че алчността на „по-заможните“ причинява големи трудности на по-бедните, правителството е принудено да предприеме бързи действия, за да ограничи това скандално поведение. Рънсиман осъжда паниката и алчността на по-богатите, „които са устроили дълги опашки от автомобили пред магазините и изкупува всички провизии от магазините“.⁸¹ 15 Каква срамна картина. Бедните слоеве от населението са изправени пред глад, поради покачането на цените на хранителните продукти, докато богатите изпращат слугите си да изкупуват колкото се може повече продукти. Толкова за духа на сплотеност на нацията.

Друга любопитна ситуация, решена в онези първи дни на август 1914 г., е вакантната позиция на държавния секретар по военните въпроси. Всъщност позицията е заета от Аскуит след оставката на Джон Сийли на 30 март⁸², 16 което означава, че в навечерието на световната война той е едновременно министър-председател и ръководител на военното министерство.

Едно от последствията е, че във всички дискусии в кабинета за Белгия, Франция и Русия, Германия и Австро-Унгария, при нарастващата възможност за война в Европа, военното министерство няма индивидуален глас. Защо Аскуит не е назначил наследник на Джон Сийли – уволнен след инцидента с Къра в Ирландия?

Очевидно неговите съветници от Тайния елит одобряват решението му, което на пръв поглед изглежда доста странно. Никой друг пост в кабинета не е останал незаеят по време на неговия мандат. Проблемът на Аскуит е смущаващ, тъй като няма член на кабинета му, на когото може да се довери военното министерство. Той призна това в писмо до любовницата си Венеция Стенли.⁸³ Всеки, който знае, че е предопределена война срещу Германия, вече заема ключови постове в кабинета. Чърчил в Адмиралтейството не можеше да бъде преместен. Нито пък сър Едуард Грей от Министерството на външните работи, нито Лойд Джордж от Министерството на финансите. Ричард Халдейн, дългогодишен личен приятел на Аскуит и бивш министър, би бил перфектният избор, но Халдейн е несправедливо опетнен от печата като прогермански настроен и повторното му назначение ще предизвикало безпокойство.⁸⁴ Всеки новодошъл трябва да бъде информиран относно подготовката за войната, работата на Комитета за имперска отбрана и военните „дискусии“, договорени с Франция. Дилемата му е, че в правителството няма политик, на който Аскуит да се довери с подобна секретна информация, и със сигурност не можа да е либерален депутат. От положителната страна на това

⁸⁰ *House of Lords Debate 05 August 1914, vol. 17 cc374-84.*

⁸¹ *House of Lords Debate 08 August 1914, vol. 65 cc2212-22.*

⁸² *Hidden History, the Secret Origins of the First World War pp. 309-11*

⁸³ *Michael and Eleanor Brock, HH Asquith, Letters to Venetia Stanley, p. 157.*

⁸⁴ *Grey of Fallodon, Twenty-Five Years vol.II, pp286-287.*

уравнение, този вакантен пост подсказва измамно, че Великобритания е напълно неподготвена за война. Ако след неподчинението на армията до участва в умиротворението на Ълстър се окаже, че Военното министерство е вакантно, тогава Германия ще остане с убеждението, че е малко вероятно Великобритания да влезе във войната. Въпреки че Аскуит е изкушен да се противопостави на общественото мнение и да назначи отново Ричард Халдейн, вътрешното ядро на Тайния елит не е съгласно. Каквито и да са били предишните им трудности с края на Бурската война⁸⁵, Алфред Милнър смята фелдмаршал Хърбърт Кичънър за единствения човек, достатъчно деен за тази работа.⁸⁶

Кичънър трябва да е на поста си в Египет, но „случайно“ се озовава в Англия през юли 1914 г., за да получи титлата граф на Хартум и на Брум в графство Кент от крал Джордж V.⁸⁷ Това също не е случайно. Аскуит одобрява членството на Кичънър в Комитета за имперска отбрана няколко години по-рано⁸⁸, а Уинстън Чърчил редовно е във връзка с него. Те обсъждат планове на КИО, и в седмицата преди избухването на войната, Кичънър и Чърчил обядват и вечерята заедно „два или три пъти“.⁸⁹

И все пак Аскуит се колебае да наруши традицията и да назначи фелдмаршал в кабинета си. Сър Хенри Уилсън докладвал колебанията на министър-председателя на Алфред Милнър и неговите колеги от Тайния елит, които били ужасени, че Аскуит не е изпратил незабавно Британските експедиционни сили във Франция. Опасявайки се от слабост, която може фатално да провали планове им, те се обръщат директно към Кичънър и го убеждават да отиде лично на Даунинг стрийт № 10 и да поиска окончателна среща.⁹⁰

Вестникарска кампания в подкрепа назначаването на Кичънър във Военното министерство набира бърза скорост. Изключително популярното и патриотично седмично списание на Хорацио Ботъмли, *John Bull*, първо предлага лорд Кичънър за поста през април 1914 г., но обсъждането става по-широко публично известно, сутринта на 3 август, когато вестник „Таймс“ публикува статия на полковник Чарлз Репингтън⁹¹, в която издига същото предложение.⁹²

На следващия ден назначаването на Кичънър е подкрепено от редакционна статия на „Таймс“, която приканва за общественото доверие в него и настоява министър-председателят да направи официално назначение „поне за срока на войната“.⁹³ „Уестминстър Газет“ и „Дейли Експрес“ на Нортклиф настояват за назначаването на Кичънър. Слуховете, че Аскуит възнамерява да върне Халдейн във Военното министерство, по-късно са отречени от него с язвителна парламентарна атака срещу критичният печат: „Единственият човек – и бих искал това да бъде официално записано – за когото някога съм мислил за мой наследник, е лорд Кичънър, който по стечение на обстоятелствата се оказа по това време в страната, на път да се върне в Египет...“

⁸⁵ Милнър е много ядосан на Кичънър, който иска да постигне компромис с бурските лидери през 1901 г.

⁸⁶ J. Lee Thomson, *Forgotten Patriot*, p.309.

⁸⁷ Tony Heathcote, *The British Field Marshals 1736–1997*, p.195.

⁸⁸ Stephen Roskill, *Hankey, 1877-1918*, p. 134.

⁸⁹ Winston Churchill, *The World Crisis, 1911-1918*, p190.

⁹⁰ A M Gollin, *Proconsul in Politics*, p. 240.

⁹¹ Той е военен кореспондент на вестник „Таймс“ и човек на елита. Имаше собствено бюро във Военното министерство.

⁹² Brock, HH Asquith, *Letters to Venetia Stanley*, p. 152.

⁹³ *The Times*, 4 August, 1914, p.5.

Назначаването на лорд Кичънър е посрещнато с всеобщо одобрение, и е представено като наложено на неохотния кабинет под огромния натиск на интелигентна и пеечат.⁹⁴

Смелите твърдения на Аскуит не са верни в светлината на по-късните мемоари. Леополд Амери разкрива, че Милнър е стигнал дотам, че е качил Кичънър в такси и отиват на Даунинг стрийт, за да принудят Аскуит да вземе решение. На Кичънър е наредено да каже на министър-председателя, че ще се върне незабавно в Египет, освен ако не му бъде възложена по-важна работа⁹⁵.

Както винаги, Тайният елит намери човека и Аскуит остава да убеди колегите си с изключително необичайната идея за фелдмаршал в либерален кабинет. На 5 август се провежда Военен съвет, в който участват избрани политици и водещите офицери от кръга на Робъртс.⁹⁶³⁰

Самият лорд Робъртс присъства заедно с Кичънър, сър Джон Френч, Дъглас Хейг, Халдейн, Грей, Аскуит и лорд Морис Ханки.⁹⁷ Защо лорд Робъртс, който се е пенсиониран десет години по-рано, присъства, никога не е обяснено. Всъщност той е толкова тясно свързан с Тайния елит, че въпросът дори не е зададен. Това е Военният съвет на Тайния елит, изключителна клика от мъже, които планират избухването на войната, подготвят нацията за войната и предлагат кой да я води. Тяхната задача е да смажат Германия. Извън привилегированата клика на Даунинг стрийт, мнозина смятат, че всичко ще свърши до Коледа.

Студентите доброволци в Кеймбридж през август очакват да се върнат за учебния срок на 7 октомври. Дори действащи офицери, разположени в чужбина на Гибралтар, се опасяват, че ще пропуснат войната, защото не са част от Британските експедиционни сили.⁹⁸

Но предполагаемата простота на тази задача се разпадна пред очите им в рамките на две кратки седмици. Теорията, че войната ще бъде кратка, е опровергана от лорд Кичънър. На първото си заседание на кабинета той казва истина, в която някои трудно повярваха. В откъслечни изречения, Кичънър никога не е бил оратор, нито политик – той директно заявява пред кабинета, че войната няма да бъде кратка, няма да бъде решена с морска сила и милиони ще трябва да участват в конфликта в продължение на няколко години.⁹⁹ Политиците седят мълчаливо. Повечето са смаяни от неочакваната му прогноза и можем само да се чудим, в кой момент тези извън Тайния елит започват да се страхуват от последствията, заради неспособността си да спрат подстрекателите на войната. Когато произнася първата си реч в Камарата на лордовете като държавен секретар по военните въпроси, Кичънър отхвърля всяка идея за бързо победа. Условията му за служба са същите като на всеки мъж, застанал под знамето, за времето на войната или за три години, но „ако тази катастрофална война се проточи“, други „свежи и напълно подготвени“ ще трябва да се изявят и „да доведат този въпрос докрай“.¹⁰⁰ Кичънър е вдъхновеният избор, за когото се твърди, че е бил запазен празният кабинетен стол; но вдъхновението му има ограничения и непредвидени последици. Въпреки че не предвижда окопната война, Аскуит, Грей и Балфур говорят за Кичънър, че има „гениални проблясъци“ или „инстинкт“.¹⁰¹

⁹⁴ Също.

⁹⁵ Leopold Amery, *My Political Life*, Vol. II, pp. 21-23.

⁹⁶ Brock, HH Asquith, *Letters to Venetia Stanley*, pp. 157-158

⁹⁷ National Archives, CAB 21/ 1/ 1.

⁹⁸ Max Arthur, *Forgotten Voices of the Great War*, p. 16.

⁹⁹ Churchill, *The World Crisis, 1911-1918*, p.191.

¹⁰⁰ Hansard, *House of Lords Debate*, 25 Aug 1914 vol. 17 cc 501-504.

¹⁰¹ Brock, HH Asquith, *Letters to Venetia Stanley*, p.154, *Grey of Fallodon, Twenty-Five Years*, vol. II p.

Предсказанието на Кичънър, че войната ще се проточи, е записано в историята като вдъхновено прозрение, сякаш това е първият път, когато подобна възможност е разглеждана. Как е възможно? Кичънър присъства на Комитета за имперска отбрана, обсъжда войната с Чърчил няколко пъти и е специално избран от Тайния елит. Те добре знаят, че ще е необходима продължителна война, за да се унищожи Германия. Що се отнася до Тайния елит, той определено е в крак с посланието.

Война с продължителност над 3 години, обещаваат богати печалби, и думите изречени от националния герой, в кабинета, повторени в Камарата на лордовете и тържествено отразени в печата, означават, че дългосрочните инвестиции във военното производство, могат да започнат веднага и печалбите ще бъдат безспорни.

Въпреки че има критици, непосредственото влияние на Кичънър върху британските военни усилия е като електрически ток. Неговият огромен престиж сред обществеността наелектризира нацията по начин, който никой друг не би могъл да направи. Марго Аскуит отбелязва, че „ако Кичънър не е велик човек, той е поне велик образ върху плаката“ и няма абсолютно никакво съмнение, че през тези първи седмици на войната именно внушителната поза на Кичънър, сочеща директно към човека от улицата, вдъхновява стотици хиляди доброволци да отидат в армията.¹⁰²

Пропаганден плакат за набиране на доброволци.

Но Кичънър е авторитарен по природа, не се доверява на политиците и е обучен в колониалните войни далеч от Европа. Той пренебрежително се отнася към Териториалната армия на Халдейн, която преди това е приветствана като голямо постижение, а във Военното министерство, неговите „маниери и методи са като на слон в магазин за порцелан“ и предизвикат безпокойство у Аскуит.

Първите изблици на ентузиазъм за войната окуражават Кичънър. Той е големият магнит и хипнотичното му присъствие на плакатите в цялата страна работи за победата. През първите 18 месеца на войната 1 741 000 доброволци се присъединяват към армията на Кичънър, а още 726 000 постъпват в Териториалните сили.¹⁰³ Но скоро става очевиден непосредствен проблем. Как ще бъде осигурено въоръжението и екипировката за огромни армии?

На 6 август Аскуит се възползва от момента, като и иска одобрение от Парламента за отпускане на 100 000 000 паунда „за всички мерки, които трябва да бъдат предприети за сигурността на страната, за провеждането на военноморските и военните

операции, за подпомагане на доставките на храни, за насърчаване на търговията, промишлеността и деловите комуникации... и за всички разходи, произтичащи от съществуването на военно положение“.¹⁰⁴

Той изрежда лицемерно поредица от тържествени задължения, дълг, чест и перспективите на европейската цивилизация. Твърдението му, че „ние се борим, за да защитим принципа, че малките националности не трябва да бъдат смазвани, в нарушение на международното право, от произволната воля на силната и велика сила“, не се връзва с поведението на Великобритания спрямо Бурските републики, но не му пречи красноре-

¹⁰² Arthur, *Forgotten Voices of the Great War*, p. 9.

¹⁰³ Brock, HH Asquith, *Letters to Venetia Stanley*, p.154.

¹⁰⁴ Hansard, *House of Commons Debate*, 06 August 1914 vol. 65 cc 2073-2100.

чиво да заявява, че принципите, заради които Великобритания е влязла във войната, са „жизненоважни за световната цивилизация“.¹⁰⁵

Естествено, апелът му за безпрецедентно финансиране е одобрен от „опозиционните“ парламентарни скамейки, въпреки че отпускането на 100 000 000 паунда означаваше, че правителството няма причина да търси парламентарно одобрение за разходи за месеци напред и следователно е освободено от демократична отчетност.

След като успешно вкара британската нация във война, Тайният елит разпалва народните страсти, представяйки германците като чудовищни престъпници. Те трябва да предприемат бързи действия, преди някоя друга гледна точка да оспори позицията им. В рамките на няколко дни след обявяването на войната британският народ се сблъсква със сложната пропагандна машина, която се представя за гласа на разума, със седалище в Уелингтън Хаус, Лондон. Някои от най-известните британски академици, романисти и журналисти се превръщат в доброволни зъбни колелца в тази машина и през цялата война създават помийна яма от изкривена логика, явни лъжи и измислени истории за германски зверства и скандални планове, заради едничката цел: да оправдаят войната както у дома, така и в чужбина; особено в Америка.

Както отбелязва разочарованият либерален депутат Артър Понсънби: „Фактите трябва да бъдат изопачени, съответните обстоятелства прикрити и представена картина, която с грубото си оцветяване ще убеди невежите хора, че тяхното правителство е безупречно, каузата им е праведна и че злобата на врага е доказана безспорно. Лъжите се разпространяват с голяма бързина и немислещата маса ги възприема бързо“.¹⁰⁶

Пропагандата има още много цели. Основната ѝ цел е да привлече неутралните в лагера на Империята, да смекчи възраженията им и да успокои страховете им. Тя е мощен инструмент за изграждане на морал, особено когато успешно оправдава причините за война и както вече обяснихме, уверява хората, че водят свещена война в благороден кръстоносен поход за цивилизацията.

Пропагандата е и порочен господар, защото прониква в подсъзнанието и продължава отвъд предвидения си срок на действие. Пропагандата може да се превърне в приетата версия на събитията, когато е представена като истина дори сто години по-късно. Нейният фин начин на въздействие може да остави отровата за поколения напред. „Предварителните мемоари и документи за избухването на войната“, известни още като „Германска бяла книга“, са представени на Райхстага на 3 август, за да докажат на германския народ, че тяхната нация води война за самозащита срещу руската агресия¹⁰⁷, и повечето германци приемат това ясно разбиране. Тя е преведена на английски и за да се пропагандира в САЩ. Дипломатическите доказателства, представени от Германия през август 1914 г., трябва да бъдат опровергани, защото разкриват много различна история от тази, представена на британския парламент от Министерството на външните работи на 6 август.¹⁰⁸ Това, което наистина има значение, е, че неутралните нации, сред които САЩ са на първо място, вярват, че цялата вина трябва справедливо да бъде поставена на Германия. Когато са зададени въпроси за германската „версия“, за британския печат е сравнително лесно да отхвърли „Бялата книга“ като лъжа. Сър Едуард Грей не се колебае да отхвърли либералния депутат от Съмърсет Норт, Джоузеф Кинг, когато той иска копия от германската книга да бъдат поставени в библиотеката на Общините, за да могат членовете да оценят тяхната стойност¹⁰⁹, но възпрепятстването на депутатите в

¹⁰⁵ Също.

¹⁰⁶ Arthur Ponsonby, *Falsehood in Wartime*, p. 15.

¹⁰⁷ Sidney B Fay, *The Origins of the World War*, vol. 1. p.3.

¹⁰⁸ M. L. Sanders, „Wellington House and British Propaganda in the First World War,” *The Historical Journal*, vol. 18, No1. (March 1975), p. 119.

¹⁰⁹ Hansard, HC Deb 27 August 1914 vol. 66 c123.

парламента е по-лесно, отколкото спирането на разпространението на германската книга в САЩ.

Напълно подвеждащо е да се смята, че пропагандната кампания на Тайния елит е започнала в края на август или началото на септември 1914 г. Тя бушува от години. Подхранвана от непрестанната антигерманска реторика на Нортклиф в статиите и на „Таймс“, в нелепи шпионски истории¹¹⁰ и повтарящи се заклинания срещу германския „милитаризъм“. Тя е в ход много преди началото на войната. Обявяването на войната прави пропагандата по-яръстна и по-интензивна, надхвърляща местното влияние върху общественото мнение, до всеобхватен, безкомпромисен международен кръстоносен поход.

Пропагандата на „Кръглата маса“ в Америка от 1910 г. нататък, лекционната обиколка на хората на Милнър в Канада, Имперската пресконференция през 1909 г., всички трансатлантически срещи на избраното „Общество на пилигримите“ в Лондон и Ню Йорк, полагат основите на изключително професионална пропагандна машина, чийто първи акт нанася яръстен удар върху способността на Германия да се конкурира равностойно в тази критична арена; войната на думите.

Въпреки че англо-американските парични сили са все по-интегрирани в Тайния елит, подкрепят и дават възможност на Великобритания и нейните съюзници да водят война, американската общественост не проявява особен интерес да се включи. Тя се превръща в целевата аудитория за скандалната пропаганда, която залива Атлантика. Адмиралтейството на Чърчил нанася първия пропаганден удар. В ранните часове на 5 август, докато по-голямата част от света все още не е научила, че Великобритания е във война с Германия, решение взето от Комитета за имперска отбрана през 1912 г., е тихо изпълнено. Британският пощенски кабелен параход „Тревога“¹¹¹ прекъсна първия от петте германски трансатлантически кабела, които минаваха от Емден на германско-холандската граница през Ламанша и оттам до Испания, Африка и Северна и Южна Америка.¹¹² Това е едновременно първият акт на цензура и първият акт на пропаганда във войната.¹¹³ Това се оказва опустошителен удар за преките комуникации между Берлин и Ню Йорк. В този момент, в първия ден на световната война, когато първите впечатления задават тона, най-ефективният инструмент за германските новини и пропаганда е прекъснат. Това, че кабелен параход е незабавно на място, за да прекъсне най-важния канал за германските комуникации, демонстрира колко добре подготвени са агентите в Адмиралтейството и Тайния елит.

Всяко предимство в създаването на това жизненоважното първо впечатление е в тяхна полза. Военноморската цензура на радиосъобщенията започва в събота, 1 август, под контрола на контраадмирал сър Дъглас Браунриг от офиса му в Адмиралтейството. Неговата задача като главен цензор по радиотелеграфията е да следи всички радиосъобщения, за да гарантира, че се предава само одобрена информация, годна за предаване, и да получава ранна разузнавателна информация от търговското корабоплаване. Той увеличава чиновническия си персонал, като „заема“ хора от доверени компании от

¹¹⁰ В предвоенните години Нортклиф поръчва на Уилям лъо Кьо да напише „Нашествието от 1910 г.“ – поредица от ужасяващи и напълно измислени истории, публикувана в „Дейли Мейл“. Въпреки че е пълна глупост, лошо написана, но получава разпространение.

¹¹¹ Jonathan Reed Winkler, (2008). *Nexus: Strategic Communications and American Security in World War I*.

¹¹² Patrick Beesley, *Room 40, British Naval Intelligence 1914-18*, p. 2.

¹¹³ H. C. Peterson, *Propaganda for War*, p. 13.

военната и корабостроителната промишленост като *Cammell Laird*¹¹⁴ и *Fairfield Shipbuilding Company*¹¹⁵.

Така, четири дни преди обявяването на войната, Адмиралтейството вече следи разузнавателната информация от цял свят, за движението както на британски търговски кораби, така и на „вражеските“ плавателни съдове.¹¹⁶

Толкова за често повтаряното твърдение, че Великобритания била изненадана и неподготвена за войната.

Цензурата на новините е приета неохотно от британския печат. Първоначално е отказано правото на свобода на информацията и изразяването, на което вестниците реагират с едва забележимо хленчене.

Отново напористият Чърчил, трябва да обяви това в парламента на 7 август. Той хвали редакторите и собствениците, които умишлено си затворят очите за тайната мобилизация на флота от Адмиралтейството и Военното министерство, десет дни по-рано от обявяването на войната, и обявява създаването на всемогъщо пресбюро под управлението на правния колос от Тайния елит, Ф. Е. Смит.¹¹⁷

Целта е да осигури: ...постоянен поток от достоверна информация, предоставяна от Военното министерство, и Адмиралтейството... която, без да застрашава военните или военноморските интереси, ще служи за правилното и истинско информиране на страната ден след ден за това какво може да се каже и какво е справедливо и разумно; и като предоставя възможно най-изчерпателната истина, ще изключи разпространението на безотговорни слухове“.¹¹⁸

Скритата уликата се вижда в думите „възможно най-изчерпателната истина“. Изневиделица е създадено пресбюро под всеобхватния подход на Закона за защита на кралството, който позволява на правителството да наложи много силен обществен контрол над населението. Свободата за достъп до новини за току-що започналата война е премахната. На журналистите не е позволено да пътуват и да правят репортажи от фронтовата линия през август 1914 г., но на вестниците е обещана абсолютна точност в информирането от офицерите за свръзка с военното министерство и Адмиралтейството. Истината е, че печата продава престижа си и унижи съвестта си, като се предаде на правителствената пропаганда, изостави критичния си поглед през цялата война и доброволно участва в умишленото заблуждаване на обществеността.

Нортклиф и неговите последователи от Тайния елит доминират британския печат до такава степен, че никой национален вестник не можеше да им се противопостави. Те имат много за какво да отговарят, дори век по-късно. Те разпространяват лозунгите, техните редактори и водещи журналисти отправят обиди и се гордеят със злостта, която изливат срещу Германия. Сам по себе си фактът, че оцелелите във войната са подведени по въпроса за нейната цел и значение, е осъдителен, но фактът, че милиони войници са загинали с погрешното схващане, че каузата им ще има дългосрочно въздействие върху бъдещето на цивилизацията, със сигурност е една от най-трогателните и възмутителни от всички исторически трагедии.¹¹⁹

¹¹⁴ *Cammell Laird* е британска корабостроителна компания. Тя е създадена от сливането на *Laird Brothers* от *Birkenhead* и *Johnson Cammell & Co* от *Sheffield* в началото на XX век.

¹¹⁵ Корабостроителницата и инженерната компания „Феърфийлд“ в Гован, Глазгоу, известна с построяването на най-големите и най-бързи кораби в света в края на XIX и началото на XX век. Тя е основен производител на военни кораби, т пътнически лайнери фериботи и пощенски параходи.

¹¹⁶ Rear Admiral Sir Douglas Brownrigg, *Indiscretions of the Naval Censor*, pp. 2-4

¹¹⁷ Ф. Е. Смит, по-късно лорд Биркенхед, е близък приятел на Алфред Милнър и сър Едуард Кързън от Тайната елита.

¹¹⁸ Hansard, HC Deb 07 August 1914 vol. 65 cc2153-2156.

¹¹⁹ J. S. Ewart, *Roots and Causes of the Wars*, p.30.

За висшите кръгове на Тайния елит контролът върху населението, какво то мисли и какво му е позволено да знае, е в основата на тяхната философия. Свободата на мисълта е неприемлива. Несъгласието е смятано за непатриотично. Презрението им към демокрацията е издигнато на ново ниво.

На масите ще се казва само това, което господарите им позволяват. Но прилагането на тези драконовски мерки се оказва трудно.

Фредерик Е. Смит, по-късно лорд Биркенхед, е назначен на новата си роля, отговаря за пресбюрото, за което няма прецедент и опитен персонал.¹²⁰

Той няма предишен опит в кабинета и принадлежи към по-дясното крило на Тайния елит. Той е тясно свързан с групата Милнър/Робъртс/Нортклиф, която предпочита наборната военна служба, а не доброволческата.

Страната е лишена от разкази от първа ръка за случващото се в Северна Франция и Белгия от опитни и надеждни журналисти, и информационният вакуум е запълнен с патриотични глупости.

В продължение на около три седмици, обществеността е насилствено заблуждавана с поредица от абсурдни истории, в които половината от германската армия е убита, а останалите са избягали. Всеки ден докладите самохвално съобщават, че германските войници са страхливци и са избягали при вида на щикове или веднага са се предали позорно. Нещата се влошават, защото на обществеността тържествено е обещано, че ще ѝ бъде предоставена абсолютната истина чрез Пресбюрото.

Разказите, които четат за германски войници, създават измамното впечатление, че бойните действия са просто детска игра.¹²¹

Никой не очаква военна катастрофа. Общественоста е заблуждавана с весели глупости, които пораждат високи очаквания за непосредствена и бърза победа. „Дейли Нюз“ публикува бърбиви репортажи от кореспонденти „от фронта“, с истории за „Закуска с пушена риба и чай“, „Зъбобол в окопите“ и „Сутрешната вана на лейтенанта“¹²², успокояващо окуражаващи и успокояващи по природа, но напълно в противоречие със случващото се в Северна Франция и Белгия. Не е чудно, че много от първите новобранци, дори се опасяват, че войната може да е свърши, преди да стигнат до Франция.

Изведнъж бруталният характер на съвременната война удара в лицето средната класа на Великобритания по време на неделната закуска на 30 август. Истината е опустошителна. Първите изстрели на Британските експедиционни сили (BEF / БЕС) в Белгия на 23 август близо до град Монс¹²³, създават кратко усещане за превъзходство, но вълна след вълна, германска пехота се стоварва със значително превъзходство върху британци, които са принудени да отстъпят веднага, вместо да поемат тежестта на германската атака. На 26 август БЕС с невероятна смелост временно забавят германското настъпление при Льо Като, срещу врага, „удвоил числеността си и артилерията си“, но дават 8000 жертви, преди да продължат отстъплението си.¹²⁴ Въпреки че се бият с безупречна твърдост БЕС се изправят срещу добре дисциплинирана и въоръжена армия, която е три пъти по-голяма по численост от тях. Отстъплението продължава 13 дни и обхваща фронт от 160 мили, през които британците понасят огромни загуби. Генерал сър Джон Френч е убеден, че БЕС, които са напълно „разбити“, ще трябва да се изтеглят зад река Сена.¹²⁵ Решението му е отхвърлено. Подробности за този сериозен неуспех.

¹²⁰ HC Deb 10 September 1914 vol. 66 cc726-752.

¹²¹ Dillon, *The Times and the Press Censor, House of Commons Debate 31 August 1914*, vol. 66, cc454-511.

¹²² Irene Cooper Willis, *England's Holy War*, p. 179.

¹²³ John F Lucy, *There's a Devil in the Drum*, p. 74.

¹²⁴ C. R. Cruttwell, *A History of the Great War 1914-1918*, p. 23.

¹²⁵ Също.

пех не са предоставени на печата, докато вестник „Таймс“ не получи съобщение от един от най-надеждните си кореспонденти в ранната вечер на събота, 29 август. То идва като гръм от ясно небе и те незабавно искат разрешение да отпечатат историята. Изненадващо, пресбюрото отговоря в рамките на три часа, премахва някои незначителни подробности и дава разрешение за отпечатване.

Уверени в източника си и с одобрението на Ф. Е. Смит, „Таймс“ публикува новината за „отстъпваща и разбита армия... ужасна битка... разбити части от много полкове“.¹²⁶ Това е катастрофа. Британският народ е ужасен. Дали БЕС са унищожени? Ефектът е поразителен. Моментът по-късно е уловен перфектно от Х. Дж. Уелс¹²⁷ в романа му „Г-н Бритлинг вижда всичко“ (публикуван през 1916 г.): „Дейвид хвърли камъка – и пропусна!“ И това е ексклузивно за Нортклиф.

На следващия ден „Таймс“ и „Дейли Мейл“ „премахват статиите от понеделнишките си издания“.¹²⁸ „Таймс“ преразглежда позицията си с редакционна статия за ограничаване на щетите, за да предотврати широкото разпространение на паника и да обезвреди обвиненията в нелоялност, отправени срещу него в парламента.

Вместо да се съсредоточат върху отстъплението на „разбитата армия“, те обръщат истината с главата надолу, като написват: „Британската армия надмина цялата слава на дългата си история и спечели нова и нетленна слава. Тя е нанесла ужасни загуби на германската армия и многократно е устоявала срещу огромни трудности. Въпреки че е принудена да се оттегли от огромната сила и упоритост на врага, тя запазва ненарушената леко изменена фронтова линия...“¹²⁹

Това е пълна лъжа. До 30 август БЕС се оттегля на юг към река Марна, оставяйки след себе си потрушено оборудване, разбити коли, купища провизии, изхвърлени край пътя. Всичко, което може да облекчи отстъплението, освен оръжията и боеприпасите е изоставено.¹³⁰

Това, което вестник „Таймс“ разкрива първоначално, пробива огромна дупка в ефективната цензура и принуждава Китчънър да заяви, че „за всеки загинал, двама други са достигнали фронта“. Вестник „Таймс“ се радва да получи уверение, че британските войски все още се държат на север с „несломима сила и неустрашим дух“.

Още една лъжа. Дали цензорът е допуснал толкова груба грешка, че да позволи истината да излезе наяве, или има друг мотив?

Възмущението срещу Нортклиф и неговия флагмански вестник е краткотрайно, когато става ясно, че самият цензор не само е одобрил статията, но и добавя свой коментар, който Нортклиф надлежно отпечатва. Убеден, че сериозните загуби, понесени от Британските експедиционни сили, трябва да бъдат използвани, за да се мобилизира подкрепа кампанията на Китчънър за набиране на доброволци, Смит одобрява статията и на следващия ден признава в парламента, че след разговори с Китчънър, той е поискал от него да „намери доброволци за армията“. Думите, които той добавя към оригиналната депеша, са: „Искаме подкрепления, подкрепления и още подкрепления.“¹³¹ Смит за кратко нарушава собствената си драконова цензура и за първи път страхът от поражение е използван за насърчаване набирането на войници.

¹²⁶ *Special edition of the Times, 30 August 1914.*

¹²⁷ Б. пр. Самият Уелс също е част от кръга около Милнър.

¹²⁸ *Hansard, HC Debate 31 August 1914, vol. 66 cc 497-8.*

¹²⁹ *The Times 31 August 1914, p.9.*

¹³⁰ *Paul Greenwood, The British Expeditionary Force August-September 1914.*

http://1914ancien.free.fr/bef_1914.htm

¹³¹ *Hansard, HC Debate 31 August 1914, vol. 66 cc498-499.*

В същото време първият човек, нарушил закона за цензурата, е журналист вкаран в затвора за „разпространение на фалшиви новини“ в шотландската столица Единбург, на 30 август 1914 г.¹³²

Фалшивите новини не са феномен на ХХІ век. Още от най-ранните дни на Първата световна война, Тайният елит в Лондон започва да изфабрикува фалшива история, за да прикрие вината си и да прехвърли отговорността върху Германия. Тяхната версия все още се представя като истина и се повтаря от поколения студенти по простата причина, че е написана от професори в Оксфордския университет, считан за най-великата академична институция в света.

Професор Карол Куигли обаче разкрива, че Алфред Милнър и неговата група имат такава власт и контрол над Оксфорд, че напълно монополизира писането и преподаването на историята за периода на своята дейност.¹³³

Наистина е смел или безразсъден този човек, който поставя под въпрос достоверността на академичната история, сътворена от видните „академици“ зад кулите от слонова кост на Оксфорд.

През първата седмица на август, когато събитията на континента са на път да експлодират, много академици, които ценят дългогодишните си връзки с Германия и германските университети, се отдръпват от перспективата за война със страна, която е допринесла толкова много за европейската цивилизация.

Писмо, подписано от няколко професори от Кеймбридж и други водещи академици, е отпечатано в „Таймс“ на 1 август. В него се отправя следният призив: „Ние считаме Германия за нация, водеща в изкуствата и науките, и всички сме се учили и учим от германските учени. Войната срещу нея в интерес на Сърбия и Русия ще бъде грях срещу цивилизацията. Ако поради договорни задължения бъдем нещастно въввлечени във война, патриотизмът може да запуши устата ни, но в този момент смятаме, че имаме пълното право да протестираме срещу това да бъдем въввлечени във война с нация, толкова близка до нашата и с която имаме толкова много общи неща“.¹³⁴

Нахлуването в Белгия променя параметрите на дебата, но все още има известно „прогерманско“ настроение, което се запазва дори след избухването на военните действия, в самата Великобритания и повече в неутралните страни.

Потенциалните последици разтревожават Тайния елит и неговото академично подразделение в Оксфорд, което подкрепя войната. Те отвръщат незабавно. Отговорът е поредица от кратки памфлети, обясняващи тяхната версия както за дългосрочните, така и за краткосрочните причини за войната.

Но кой трябва да предостави подходящия материал? Оксфордските историци, подобно на колегите си в други британски университети, трябва да са зле подготвени за ролята на полуофициални апологети на войната започната от Великобритания през август 1914 г.¹³⁵ Но след като Тайният елит надеждно държи Оксфорд, бързо мобилизира своя батальон „Вси души“, който незабавно започва да оправдава войната и да очерня Германия.

Общо са поръчани 87 специално написани в Оксфордски брошури¹³⁶, някои от които са десетократно преиздадени, с преводи на френски, италиански, испански, немски, датски и шведски език. Оксфордските брошури често съдържат автентична информация, на която авторите дават патриотично тълкуване под прикритието на обекти-

¹³² Hansard, *HC Debate* 31 August 1914, vol. 66 cc372-374.

¹³³ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 197.

¹³⁴ *The Times*. 1 August 1914, p. 6.

¹³⁵ S.J.D. Green and Peregrine Horden *All Souls and the Wider World*, p 171.

¹³⁶ *The Oxford Pamphlets, 1914-15*

вен анализ. Всичко е като дим, криви огледала и мътна вода. Целта е да се заблуждава народа, и да вярва, и да се пропагандира след неутралните държави.

Тези брошури са писани от т.нар. „най-добрите мозъци“ във Великобритания. Това е евангелието на Оксфордския университет, а брошурите, публикувани в Лондон, Единбург, Ню Йорк, Торонто, Мелбърн и Бомбай, са продавани поотделно или в комплект, на съвсем достъпни цени.¹³⁷

Групата на Алфред Милнър и възпитаниците на неговата „детската му градина“ нагазват в блатото на антигерманската пропаганда със специално военно издание през септември 1914 г., озаглавено „Германия и пруският дух“, насочено към средната и висшата класа. То се занимава със стереотипи, с предубеден исторически фон и грубо очертани образи на една по-стара идилична Германия, сега доминирана от нова безмилостна пруска стоманена върхушка, чийто „бърз ледников порой“ е смразил сърцето на стария Рейнланд.¹³⁸

Иронията на тяхното послание е напълно игнорирана в британския печат, а лицемерието ѝ достигна нови дълбини. Според „Кръглата маса“ не е работа на държавата „да оформя общата воля на своите граждани, а да я представлява“. Обвинението, отпразено срещу Германия, е, че нейният народ следва абсолютно „патернализма на пруския национализъм“.¹³⁹

И това от преките последователи на Ръскин и наследниците на Роудс, които се стремят да превърнат света в територия на британската раса, доминиран от елита на английската управляваща класа; същите мъже, които тайно презират демокрацията.¹⁴⁰

Със сигурност е поучително заключението на Кръглата маса, че „крайната цел на германския империализъм е всъщност унищожаването на британската мощ, унижаването на Англия и разпадането на Британската империя“.¹⁴¹

Всъщност крайната цел на Тайния елит е точно унищожаването на германската мощ, унижаването на Германия и разделянето на нейната територия. Те преписват на прусаците, собствената им обсесивна мегаломания за глобален контрол.

Великобритания обявява война на Германия. Франция и Русия се мобилизират първи срещу Германия, но истината отдавна е призната като първата жертва на войната.¹⁴²

Списъкът с памфлетисти включва: Спенсър Уилкинсън, професор по военна история в Оксфорд; У. Г. С. Адам, професор по политическа теория и администрация в Оксфорд; К. Р. Л. Флетчър, консервативен, империалистически историк, работил заедно с Ръдиард Киплинг през 1911 г., автор на „Училищна история на Англия“, която клевети испанците като отмъстителни, „западноиндийците“ (т.е. индианците от Карибите) като мързеливи и порочни, а ирландците като разглезени и неблагодарни. Хенри У. К. Дейвис, професор по съвременна история, е призован да работи в отдела за военнотърговско разузнаване и Министерството на блокадата, по-късно е редактор на Оксфордския „Речник на националните биографии“.¹⁴³ К. Грант Робъртсън, академичният историк, по-късно става вицеканцлер на университета в Бирмингам. Всеки един от гореспоменатите е член на „Вси души“.

¹³⁷ <https://archive.org/stream/27to54oxfordpam00londuoft#page/n1/mode/2up>

¹³⁸ *The Round Table, Special War Number, Germany and the Prussian Spirit* p.15.

¹³⁹ *Също*, p.30.

¹⁴⁰ Quigley, *The Anglo American Establishment*, p. 85.

¹⁴¹ *The Round Table, Special War Number, Germany and the Prussian Spirit*, p.37.

¹⁴² Quotation credited generally to Arthur Ponsonby MP.

¹⁴³ *School History*“ е определена като най-важното литературно събитие на годината от вестник „Church Family Times“ и като с най-вредно влияние върху съзнанието на децата от вестник „Manchester Guardian“. „Оксфордски речник на националните биографии“.

Членът на вътрешното ядро на Тайния елит, Х. А. Л. Фишър¹⁴⁴, историк и преподавател по съвременна история в Оксфорд, се изказва за стойността на малките държави с академично напомняне за големия дълг, който цивилизацията дължи на по-малките нации. По-късно е повишен от Лойд Джордж на поста председател на Училищния съвет.

Гилбърт Мъри, професор по гръцки език в Оксфорд, пише върху моралния въпрос: „Как може войната някога да бъде правилно решение?“ Той намира подходящ и приемлив отговор.

Тези създатели на исторически митове не се ограничават само до университета. Оксфордските памфлети са допълнени от журналисти като члена на Тайния елит, сър Валентин Чирол¹⁴⁵, който от 1897 до 1912 г. е редактор на чуждестранни публикации за „Таймс“. Двете му брошури, „Сърбия и сърбите“ и „Германия и страхът от Русия“, са по същество обвинение, че Германия е насърчила Австро-Унгария, да предизвика войната. Това е типично за лъжата, която се повтаря толкова често, че се превръща в „факт“, още повече, че има печата и одобрението на Оксфордския университет.

Друга влиятелна фигура, контраадмирал сър Джеймс Търсфийлд, военноморски историк и журналист, човек близък до лорд Фишър, редовно изнася лекции в във военното училище Камбърли, редактор на литературното приложение на „Таймс“. Неговата брошура, „Военноморските сили и войната“, призовава за мълчаливия натиск върху Германия от флота, и предупреждава за опасностите от пацифизма.

И пробритански настроеният американски адвокат Джеймс М. Бек, яростно антигермански настроен републикански политик, допринася за написването на брошурата „Двойният съюз срещу Тройната Антанта“, чиято партийна, пробританска преценка за конфликтните съюзи е едновременно приветствана и похвалена. Тя дава пълно одобрение на действията на Великобритания.

Не бива да се подценява значението на тази квазиинтелектуална атака. До Оксфордското университетско издателство са изпратени писма от „лектори по войната“ с молба за по-подробни материали, които да им помогнат за лекциите им.

Тези глупави брошури се превръщат в новите евангелия, „доказателствата“, че Британската империя е напълно оправдана да се вдигне на оръжие срещу Германия. Способността им да влияят на общественото мнение в неутралните страни, особено в САЩ, е от още по-голямо значение.

Положени са големи усилия, да се избегне впечатлението, че Оксфордските памфлети са част от пропагандната кампания, и те са разпространявани и продавани главно „по обичайния начин на търговията“.¹⁴⁶

Оксфордското издателство обикновено начислява между 1 – 3 пенса за памфлет, а книжка с твърди корици струва 1 шилинг през 1915 г. Естествено, брошурите са приветствани заради своята „автентичност“ и *Saturday Review* пише, че „тези малки книжки са лесни за достъп и са най-добрите книги за войната; точни, тихо написани, пълни със знания и неопетнени от тщеславие или огорчение“.¹⁴⁷

И днес няма промени, тези истории все още разчитат на положителни отзиви от възпитаниците на Оксфорд. Трябва да помним предупреждението на професор Куигли, че никоя страна, която цени своята безопасност, не бива да позволява на малка тайна клика, като Тайния елит, да упражнява пълен контрол върху публикуването на доку-

¹⁴⁴ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 312.

¹⁴⁵ Green and Horden, *All Souls and the Wider World* p. 176

¹⁴⁶ <https://archive.org/stream/27to54oxfordpam00londuoft#page/n5/mode/2up>

¹⁴⁷ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 197.

менти, върху пътищата за информация, които създават обществено мнение и след това монополизират писането и преподаването на история.¹⁴⁸

Точно това се случва. На практика всеки британски сътрудник на Оксфордските памфлети е по някакъв начин пряко или косвено свързан с Тайния елит и техния грандиозен замисъл. „Истината“ е дефинирана от тях и за тях.

През септември 1914 г. британското външно министерство създава Бюро за военна пропаганда под ръководството на Чарлз Мастърман по това време, канцлер на херцогство Ланкастър, второстепенна синекурна позиция в правителството на Аскуит.

Аскуит държи любовницата си Венеция Стенли¹⁴⁹ напълно информирана за събитията, често и съобщава напълно секретна информация, като същевременно държи британската общественост в послушно невежество. На заседанието на кабинета е обявена, че Бюрото за военна пропаганда ще бъде създадено тайно, на 5 септември, и той пише на любимата си: „Вестниците, които виждам, плачат (не без причина) за новини, които са твърде оскъдни през цялата седмица. Просто ще кажа на Уинстън да повтори подвига си от миналата неделя и да им поднесе с всичките си най-добри журналистически подправки военната история на седмицата. К. (Киченер) е абсолютно неподходящ за подобни неща и изпитва неприкрито презрение към „обществеността“ във всичките ѝ настроения и проявления.“¹⁵⁰ Толкова за постоянния поток от достоверна информация, която правителството на Аскуит е обещало.

Колко от младите мъже, които откликват на призива на Киченер, щяха да го направят, ако знаеха презрението, което той изпитва към широката общественост? Преди обявяването на назначението си, Мастърман провежда две конференции на 2 и 7 септември 1914 г., за да организира и координира официалната пропаганда, насочена към чуждестранното обществено мнение.

Първата е с видни литературни фигури, втората с журналисти и публицисти. Мастърман поема контрола над сградата Бъкингам Гейт, заета от Националната комисия по застраховане, по-известни като Уелингтън Хаус. Работата се извършва в абсолютна тайна. Мастърман е убеден, че личностите влияещи на общественото мнение няма да се ангажират изцяло, ако знаят източника на информацията си.¹⁵¹

Дори членовете на кабинета не знаят за неговия отдел. Най-известните литературни фигури по онова време влизат в неговото пропагандно бюро, като получават правото, техните романи и разкази да се публикуват безплатно. Това е малко повече от безплатен обяд за заможните. Изтъкнати писатели като Х. Дж. Уелс, Артър Конан Дойл, Г. К. Честъртън, сър Едуард Кук и Илер Белок са сред литераторите, които пишат статии, разкази и истории, специално насочени към разпространение на британската пропаганда, особено в Америка.

Военноморското разузнаване, отделно използва допълнителните услуги на Ръдигард Киплинг, Джоузеф Конрад и Алфред Нойс.¹⁵²

Майсторът на тази литературна пропаганда е личният секретар на Алфред Милнър от „детската градина“ в Южна Африка, Джон Бюкан. Кариерата му в пропагандата и военното разузнаване разцъфтява великолепно от 1916 г. нататък, когато, като дове-

¹⁴⁸ H.H. Asquith, *Letters to Venetia Stanley*, p.221.

¹⁴⁹ Б. пр. Не е ясно дали му е била любовница в сексуален смисъл, или просто много близка в интелектуален план, тъй като Аскуит е около 70 годишен, а Венеция е на годините на дъщеря му и е нейна приятелка, откъдето той я познава.

¹⁵⁰ Gary Messinger, *British Propaganda and the State in the First World War*, p. 38.

¹⁵¹ H. C. Peterson, *Propaganda for War*, p. 18.

¹⁵² Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 313.

рен служител на Милнър, става член на Тайния елит¹⁵³, и осъществява важната връзка с центърът на британската разузнавателна общност.¹⁵⁴

Задачата на Мастерман не е нито проста, нито лесна. Противоречивите възгледи между съюзниците и военната критика към и от френското висше командване понякога са доста напрегнати. Всичко това трябва да се третира с голямо внимание и пропагандата бързо се разпространява в новите медии, като фотографиите, кинофилмите и кинохрониката. Пропагандата се разраства от домашно занаятчийство в самостоятелен международен бизнес. Целите ѝ остават непокътнати: да насърчава великата кауза на съюзниците и да осъждат „злите“ действия или намерения на врага. Обхватът ѝ се разширява в нови части на света.

До 1916 г. Мастерман трябва да открие отдел по мюсюлманските въпроси, тъй като нараства значението на Индия, Персия, Египет, Турция и Близкия изток.¹⁵⁵

Твърде много организации, отдели, дори отделни лица, се забъркват в пропаганда, до степен, че никой сякаш нямаше ясен контрол върху нея превърнала се в чудовищен звяр. Дублирането на усилията и междуведомствената завист създават изтощителна конкуренция. Ефективната пропаганда изисква приемственост, креативност и бързина на действието.¹⁵⁶

Това иска Тайният елит. Лорд Робърт Сесил, като парламентарен заместник-секретар във Форин офис и член на Тайния елит¹⁵⁷, ги представлявана решаваща междуведомствена конференция на 26 януари, проведена във вътрешното министерство. Нещата се изразждат в ожесточен спор между военните и дипломатите от Форин офис, но Сесил надделява. Министерството на външните работи поема водещата роля в цялостна реорганизация на пропагандата, и всички останали отдели се подчиняват, назначавайки свой служител за връзка, който да предоставя на Форин офис съответната информация. Но победата на Сесил е временна, тъй като Форин офис се оказва негъвкав по отношение на театъра на военните действия, където гъвкавостта и креативността са безценни предпоставки.

Централният комитет на националните патриотични организации е още един орган за масовата пропаганда. Дватама мъже, отговорни за дейността, са пряко свързани с Тайния елит.

Джордж У. Протеро е тясно свързан със семейство Сесил и Алфред Милнър¹⁵⁸, докато Хенри Къст е протеже на Уилям Уолдорф Астор, член на вътрешния кръг на Тайния елит.¹⁵⁹ Той е редактор на *Pall Mall Gazette* и е свързан с Артър Балфур, Джордж Кързън, Марго Аскуит и Алфред Литълтън, често наричани „Душите“.

С министър-председателя Аскуит като почетен президент, те организират лекции, патриотични клубове и митинги в големите градове и провинциалните населени места, за да противодействат на всяка опозиция срещу войната.

Те се насочват към хора от неутрални страни, използвайки тактика на директен личен подход, за да привлекат съчувствие и подкрепа за войната. Изтъкнати личности се съгласяват да играят своята роля и чуждестранни познати, колеги, бизнес партньори и колеги по целия свят получават пропагандни материали директно до домовете и ра-

¹⁵³ John Buchan, *Memory Hold The Door*, pp. 169-70 and pp 205-8.

¹⁵⁴ M. L. Sanders, "Wellington House and British Propaganda in the First World War," *The Historical Journal*, vol. 18, No1. (March 1975), pp. 120-1.

¹⁵⁵ Phillip Taylor, *British Propaganda in the 20th Century: Selling Democracy*, p. 11.

¹⁵⁶ Quigley, *Anglo-American*, p. 313.

¹⁵⁷ Също, p. 27.

¹⁵⁸ Също, p. 312.

¹⁵⁹ Gareth S Jowett and Victoria O'Donnell, *Propaganda and Persuasion*, p. 218.

ботните си места. По време на войната, повече от 250 000 книги, брошури и други публикации са изпратени в чужбина чрез тази агенция.¹⁶⁰

До 1916 г. те са използвали 250 лектори, за да проведат 15 000 срещи. Студенти от неутралните страни и британски граждани в чужбина са използвани по подобен начин.¹⁶¹ 91 Те заливат библиотеките в индустриалните райони с 900 000 листовки и разпространяват подобен брой в училищата.

Децата също са честа мишена за хората на Мастърман в Уелингтън Хаус.¹⁶² 92 Пропагандата не се съобразява с възрастта. От всички, които служиха в Уелингтън Хаус, се изисква секретност. През първите две години на войната някои от държавните служители, първоначално преместени от постове си в националната застрахователна комисия на пропагандна работа, напускат. На по-високите нива те са заменени от хората на Милнър – Джеймс Хедлам-Морли и Арнолд Дж. Тойнби, и двамата членове на Тайния елит¹⁶³, и нов човек от „Балиол“, Луис Намиер.

Уелингтън Хаус е добре организиран в международната си структура със секции, базирани на географска или езикова основа в Скандинавия, Италия и Швейцария. Мастърман работи в тандем с белгийската легация по пропагандата и неговият офис действа като министерство на пропагандата за Белгия в първите месеци на войната.¹⁶⁴

Чуждестранният печат е изучаван подробно ежедневно и отделът следи общественото мнение във всички неутрални страни. Специфични „истории“, повечето от които са измислени глупости, са насочвани към съответната страна, за да се увеличи максимално въздействието.

Най-големият приоритет винаги са САЩ¹⁶⁵ и това продължава, докато най-накрая страната не влиза във войната. Американците са посрещнати с отворени обятия. Кореспондентите в печата и изтъкнатите посетители са безсрамно ухажвани да изразят подкрепата си за правителството на Аскуит или за промени в правителствената политика. Специални кореспонденти са изпращани в Америка, за да събират информация от първа ръка за общественото мнение в САЩ и, когато е необходимо, да противодействат на опозицията срещу британската политика. Те обичат да поддържат лични, банкови, бизнес, академични, журналистически и дори семейни връзки, за да засилят подкрепата за Великобритания и съюзниците. Малцина са по-добре свързани чрез всички гореспоменати агенции с Тайния елит. Англо-американската връзка се оказва неприкосновен актив за британската и съюзническата кауза и допринася много за разпространението на пропагандата.

Във Вашингтон германският военен аташе Франц фон Папен твърди, че още на 23 август 1914 г. в офисите на Дж. П. Морган в Ню Йорк е проведена конференция, за да се търсят начини за насърчаване и одобряване на британската пропаганда в Америка. Фон Папен пише, че те приемат политика за да залееят американския печат с назначаването на английски редактори в 40 американски вестника.¹⁶⁶

Естествено, Морган и неговите могъщи компании подкрепят съюзниците. Той е тясно свързан с Ротшилд и Тайния елит и е избран за техен единствен номиниран представител за закупуване на боеприпаси и организиране на заеми за Великобритания, от които печели цяло състояние. Сър Гилбърт Паркър, ръководител на американския от-

¹⁶⁰ *Report of the Central Committee for National Patriotic Organisations, (London 1916) p. 18 ff.*

¹⁶¹ *Peterson, Propaganda for War, p. 19.*

¹⁶² *Quigley, Anglo-American Establishment, p. 313.*

¹⁶³ *Messinger, British Propaganda and the State in the First World War, p. 40.*

¹⁶⁴ *First Report of the Work of Wellington House, 7 June, 1915, Inf. 4/5 (PRO) p.1.*

¹⁶⁵ *Carnegie Endowment for International Peace, Official German Documents relating to the World War, vol. II, p.1315.*

¹⁶⁶ *Printed in Harper's Magazine in 1917.*

дел в Уелингтън Хаус¹⁶⁷, обяснява как британското правителство действа в Америка, за да насърчава каузата на съюзниците. 360 вестника в по-малките щати са снабдявани с английски вестник, който им е дава седмичен преглед на войната от британска и френска гледна точка. Важни американци са насърчавани, той не казва как, да пишат статии за местните вестници, а изтъкнати американски професионалисти получават лична кореспонденция от своите британски колеги, „започвайки с университетските и колежански професори“.¹⁶⁸

Неговият списък съдържа имената на над 260 000 видни американци. Френският историк и политик Габриел Аното написва илюстрирана история на войната от 1914 г., в която интервюира Робърт Бейкън, бивш посланик на САЩ във Франция и бивш партньор на Мортан. Бейкън категорично заявява: „В Америка... има 50 000 души, които разбират необходимостта САЩ да влязат във войната незабавно на тяхна страна. Но има 100 000 000 американци, които дори не са се замисляли за това. Нашата задача е да се уверим, че цифрите ще се обърнат и че 50 000 ще станат 100 000 000. Ще постигнем това.“¹⁶⁹ И това не е празно хвалене.

Кинопропагандата в кината става все по-разпространена с напредването на войната. Използвани са всички възможни методи за свързване с човека от улицата; кино, брошури, реклама, фотографии, илюстрирани новини, романи и интервюта. Масмедията са превърнали във военно оръжие¹⁷⁰, а САЩ е основната им цел. От важните събития в пропагандната война, насочена към САЩ, най-фрапантен е Докладът „Брайс“ – Докладът на Комисията по предполагаемите германски престъпления¹⁷¹, който разглежда поведението на германските войски в Белгия, като проява на военни престъпления и жестокости извършени срещу цивилното население. Потресаващи истории за германски жестокости идват от първа ръка от многото белгийски бежанци, избягали във Великобритания през август и септември 1914 г., и изпълват вестниците с всякакъв политически оттенък. Никой не цвили по-силно от „конюшната“ на Нортклиф.

На 12 и 17 август „Дейли Мейл“ се обявява срещу „германската бруталност“, включително убийството на петима цивилни, потвърдено от клетвени показания на „свидетели“. Тъй като новините от фронта са оскъдни, подобни осъдителни истории грабват общественото въображение и го разпалват допълнително.

На 21 август Хамилтън Файф, журналист на Нортклиф, работил в „Таймс“, пише за „грехове срещу цивилизацията“.¹⁷²

Сензационен списък с обвинения изпълва колоните на „Таймс“ и „Дейли Мейл“, включително осакатяването на жени и деца, нанизването на щикове на ранени войници, жени с отрязани гърди, изнасилването на монахини, а на 18 септември е публикувана снимка, за която се твърди, че е на невинен белгийски баща, държащ овъгления крак на дъщеря си.¹⁷³

Подкрепени от доказателствата на цивилни белгийски бежанци и британски военнослужещи, тези истории се разпространяват по целия свят и нанасят огромни щети на германската кауза. Членовете на парламента призоваха за официално разследване и на 15 декември 1914 г. министър-председателят Аскуит назначава комитет от най-изтъкнатите мъже в кралството.

¹⁶⁷ Bertrand Russell, *These Eventful Years*, Vol. 1. p.381.

¹⁶⁸ Gabriel Hanotaux, *Historie Illustre de la Guerre de 1914*, vol. 9, p. 56.

¹⁶⁹ Niall Ferguson, *The Pity of War*, p. 212.

¹⁷⁰ http://www.gwpda.org/wwi-www/BryceReport/bryce_r.html

¹⁷¹ *The Daily Mail*, 28 August 1914.

¹⁷² J. Lee Thompson, *Northcliffe, Press Baron in Politics, 1865-1922*, p.231.

¹⁷³ Verax, *Truth, A Path to Justice and Reconciliation*, p.151.

Белгийската съпротива срещу германското нахлуване през август 1914 г. е упорита и смела. Гражданската гвардия (цивилната полиция) със сигурност е разположена в Лувен; невинни хора са загубили живота си.¹⁷⁴

Кореспондентът на *Daily Mail*, А. Т. Доу, е проследил германската армия по време на нейното пътуване от Екс ла Шапел до Брюксел и съобщава, че част от цивилното население, подтикнато от кмета и белгийските власти, е обстрелвало с картечници германските влакове, докато се приближават към гарата, а църквата „Сен Пиер“, която гледа към железопътната линия, е превърната в истинска крепост.¹⁷⁵ Снайперисти стрелят по германската пехота от прозорците на горните етажи и уличната отбрана на градове и села сериозно заплашва графика на настъплението. Естествено е че ще последват репресии (доп. пр. срещу тази безсмислена съпротива), за което няма съмнение, но британските вестници се надпреварват, да съобщават за измислени жестокости, с осакатени и убити деца, изнасилени жени, екзекутирани свещеници и монахини и безразборни престъпления.

Нека бъдем абсолютно ясни. Имало е жестокости. Изгарянето на Лувен, Анден и Динан е брутално. Когато нахлуват в Белгия през 1914 г., германското висше командване очаква да премине през страната почти без съпротива. Германската армия е многократно по-голяма и по-силна от белгийската и германците смятат, че всяка съпротива от страна на Белгия е безполезна. Силата на белгийската съпротива идва като изненада и нарушава германския график за настъплението им във Франция.¹⁷⁶ Това води до преувеличени подозрения сред германските командири към белгийската цивилна съпротива. Германците реагират остро на всички предполагаеми актове на съпротива. По времето, когато германската армия преминава през Брюксел на 20 август, нейният напредък е опетнен от жестока и понякога прекалена суровост срещу цивилното население. В няколко села и градове стотици цивилни са екзекутирани. Много сгради са опожарени. Свещеници, смятани за виновни в насърчаване на съпротивата, са убити. Основната цел на германците е да гарантират, че няма да се налага да оставят военни части, която да охраняват комуникационните им линии или открития тил чрез политика на *Schrecklichkeit*¹⁷⁷, буквално терор.

Има престъпления, които не могат да бъдат оправдани, но начинът, по който са грубо преувеличени до невероятна степен, свидетелства за силата на пропагандата. Председателят на официалното разследване на премиера Аскуит, виконт Джеймс Брайс, от 1907 до 1913 г. е най-популярният посланик на Великобритания в САЩ, личен приятел на президента Уилсън, два пъти главен гост на „Пилигримите на Америка“ и от 1915 до 1917 г. президент на британския клон на „Пилигримите“.

Той е подпомаган от трима изтъкнати юристи и Х. А. Л. Фишър, историк и член на вътрешния кръг на Тайния елит¹⁷⁸, който по това време е вицеканцлер на Университета в Шефилд. Другият член, Харолд Кокс, е редактор на „Единбург Ревю“ и се оказва труден за контролиране. Той не е от „групата“. Комитетът е специално помолен „да разгледа и да даде съвет относно събраните доказателства... за престъпленията, за които се твърди, че са извършени от германските войски по време на настоящата война“ и да подготви доклад до правителството със заключенията, които са направени въз основа на доказателствата.¹⁷⁹

¹⁷⁴ Също, pp.151-152.

¹⁷⁵ Barbara Tuchman, *The Guns of August*, pp. 130-132.

¹⁷⁶ C. R. M. F. Cruttwell, *A History of the Great War*, p.16.

¹⁷⁷ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p 24.

¹⁷⁸ “Warrant of Appointment,” *Report of the Committee on Alleged German Outrages*, 1915, p. 2.

¹⁷⁹ *Report of the Committee on Alleged German Outrages*, 1915, pp. 3-4.

Създаденото впечатление е, че този прочут комитет от много опитни и надеждни господа разпитва 1200 свидетели, от чиито показания около 500 са включени в доклада, заедно с откъси от 37 дневника, взети от убити германски войници, и доклади на очевидци британски войници. Но не това за което се представя. Свидетели не разговарят с нито един член на Комисията. Процесът е следният. През септември 1914 г. министър-председателят иска от министъра на вътрешните работи и главния прокурор да съберат доказателства за обвиненията в насилие, извършени от германските войски в Белгия. Повечето обвинения идват от белгийски свидетели, някои военни, но повечето цивилни от градовете и селата, през които германската армия напредва към френската граница. Повече от 1200 показания са взети не пряко, а под наблюдението на директора на прокуратурата. Работата включва „доста експерти“, които имат известни правни познания, но не и правомощия да полагат клетва. Това продължава „три или четири месеца“ преди назначаването на комисията.¹⁸⁰

Задачата, която им е възложена, е да прегледат хиляди страници от показания, дадени свободно, но не под клетва, и да решат какво трябва или не трябва да бъде включено в окончателния доклад. Въпреки че имат възможността да „разпитват“, „адвокати-те“, които вземат показания от свидетелите¹⁸¹, нямат контакт със самите свидетели. Харолд Кокс е особено недоволен от правилата. Той иска да разпита отново някои от свидетелите и принуждава Брайс да позволи на комисията да разпита екипите, участвали във вземането на показанията.

Всъщност, без неговата намеса, предговорът към доклада няма да спомене, че те не са разговаряли лично с нито един свидетел. Почти всеки доклад, който е записан, вече се е появил във вестници, но с включването си в окончателния доклад, той придобива автентичност. Уважаемите господа са прочели „доказателствата“ и потвърждават тяхната истинност.

Псевдоправният характер на Комитета, начинът на процедурата и надлежния процес, присъствието на изтъкнатия съдия, сър Фредерик Полък, формулировката, която потвърждава доказателствата, участието на адвокати, кръстосаният разпит, показанията, съдилищата в Англия, британските отвъдморски владения и САЩ, свидетелите и осъдителната присъда¹⁸², всичко това е довод доклада да приеме статута на дълбока преценка от Висшия съд. Но не е нищо подобно. Заклучението, е прочетено като обвинителен акт за голямо престъпление. Решението на псевдосъда, пред което Германия няма право на обжалване, е че в много части на Белгия са извършени умишлени и систематично организирани насилия над цивилното население, придружени от много изолирани убийства и други жестокости.

Обвинението твърди, че по време на войната са пострадали много цивилни, много са избити в голям брой жени са насилвани, и дори деца са убивани.

Счита се, че грабежите и безразсъдното унищожаване на имущество са нареждани от германските офицери и е извършвано систематично опожаряване и разрушаване на градове и села още в самото начало на войната, като разрушенията не са с военна цел. Твърди, се че международните правила на войната са често нарушавани, особено с използването на цивилни, включително жени и деца, като щит за настъпващите сили, изложени на огъня, убиване на ранени и пленници, и честата злоупотреба с Червения кръст и Бялото знаме. Всяко обвинение е „доказано“.

¹⁸⁰ Също, р. 7.

¹⁸¹ Също, pp. 4-7.

¹⁸² Също, pp. 60-61.

В предпоследния параграф комисията заявява, че всички обвинения са „напълно установени от доказателствата“.¹⁸³ Единственият капан, който липсва в тази съдебна пантомима, е черната шапка.

И светът вярва, въпреки че от свидетелите всъщност не е чула нито дума. Докладът на Брайс е пропаганден удар от най-висок ранг. Той е преведен на 30 езика и разпространен по целия свят от всяка британска пропагандна служба. В САЩ, „Ню Йорк Таймс“ от 13 май 1915 г. публикува „присъдата“ на Брайс на три пълни страници, над 24 колони, със снимки и недвусмислени заглавия. Мярка за явния им успех може да се изведе от началния пасаж, който започва с твърдението, че: „Доказателства за престъпленията на германските армии в Белгия – доказателства, събрани от прависти и представени с безпристрастна прямота след внимателно проучване, са представени в доклад... начело с виконт Брайс, известния историк, бивш британски посланик във Вашингтон.“¹⁸⁴

Той едва ли е известен като историк, но със сигурност е много популярен в САЩ; наистина хитър избор на Тайния елит... Появяват се заглавия, които крещат „Германските престъпления са доказани“ и „Преднамерени убийства в Белгия“, „Млади и стари осакатени“, „Жени – изнасилени, деца – брутално убити, систематични палежи и грабежи, одобрени от офицери“, „Безсмислена стрелба по представители на Червения кръст“, „Застреляни пленници и ранени“, „Цивилни, използвани като щитове“.

„Ню Йорк Таймс“ едва ли може да пропагандира по-добре в подкрепа на каузата на съюзниците. Въпреки това, американецът Ървин Коб, в Белгия през 1914 г. като кореспондент на „Сатърдей Ивнинг Пост“, пише: „Не успях да намеря в Белгия никакви преки доказателства за осакатяванията, изтезанията и другите варварства, в които белгийците обвиняват германците... много опитни журналисти, английски и американски, се съгласиха с мен, казвайки, че те са стигнали до същите заключения като мен.“¹⁸⁵

Друг американец, адвокатът Кларънс Дароу, е също скептичен. През 1915 г. той посещава Франция, но не успява да намери нито един очевидец, който да потвърди дори една от историите на Брайс. Все по-невярващ в твърденията на Брайс, Дароу обявява, че ще плати 1000 долара на всеки, който може да представи белгийско или френско момче, чиито ръце са отрязани от германски войници. Но не се намират такива.¹⁸⁶

Войната, всяка война, крие зверства, тя е част от нейната същност. Тя никога не трябва да бъде извинявана, но се случва. Далеч от Белгия огромната руска армия нахлува в Източна Прусия. Цивилното население в региона не оказва съпротива, но от над 2 млн жители над 866 000 са прогонени от домовете си. Около 34 000 сгради са изгорени до основи, 1620 цивилни са убити, а над 12 000 са изпратени в Русия като пленници.¹⁸⁷ Нито едно от тези престъпления не е съобщено в британския или американския печат. Кого го е грижа, че пострадалите са германци.

Първоначалната основа за историите от Белгия в първите седмици на войната между 4 август и началото на септември, е че германските новобранци са посрещнати с ожесточена съпротива на патриотични белгийци, военни и цивилни.

Брайс признава, че „нашествениците изглежда са изхождали от теорията, че всеки случаен изстрел, идващ от неочаквано място, е произведен от цивилни“. Никой не оспорва факта, че са взети заложници, сгради са разрушени и групи от обикновени граж-

¹⁸³ *New York Times*, 15 May 1915.

¹⁸⁴ *Irvin S. Cobb, Paths of Glory*, p 154.

¹⁸⁵ *Thomas Fleming, The Illusion of Victory: America in World War I*, as quoted in *The Journal of History*, <http://hnn.us/articles/1489.html>

¹⁸⁶ *Verax, A Path to Justice and Reconciliation*, p. 154.

¹⁸⁷ *Report of the Committee on alleged German Outrages*, 1915, p. 26.

дани екзекутирани.¹⁸⁸ Не може да се отрече и че редица свещеници и учители са екзекутирани или депортирани. Кардинал Жозеф Мерсие, архиепископ на Малин, най-висшият и най-влиятелният представител на белгийската католическа йерархия, бързо се очертава като национална фигура на пострадалото население в окупирана Белгия. Той използва многобройните си контакти в световната колегия на кардиналите, за да окаже натиск върху германския губернатор фон Бисинг да освободи свещениците си от интерниране. Мерсие пише открито за „избиването на 140 жертви в Аершот“¹⁸⁹ и заявява в писмо до германския си колега, кардинал Феликс фон Хартман от Кьолн, от 28 декември 1914 г., че „лично познава стотици жертви... и притежава подробности, които ще накарат всеки справедлив човек да потръпне“.¹⁹⁰ Когато обаче германският губернатор иска да представи доказателства за предполагаемите престъпления, извършени срещу монахини, Мерсие отказва с мотива, че е обезпокоително монахините да бъдат разпитвани, а голяма част от чутото му е дадено поверително.

Губернаторът фон Бисинг заключава: „Достатъчно е да заявим сега, че нито Ваше Преосвещенство, нито другите епископи могат да предоставят никакви доказателства, основани на факти.“¹⁹¹

Но историите за изнасилването на католическа Белгия се разпространяват. Пропагандата е много по-силна, когато е примесена с малко истина. Слуховете, мненията, преувеличените разкази и казармените истории са представени от виконт Брайс и неговия екип като истински сведения.

Ако можехме да представим тези „доказателствата“, тогава и скептикът ще се убеди в тяхната несъстоятелност. За съжаление имената и адресите на всички свидетели, чиито показания са толкова внимателно каталогизирани от адвокати, са изчезнали, както и самите показания. Не знаем колко обективен е бил разпитът или колко твърдения са продукт на насочващи и подвеждащи въпроси. Сега знаем, че голямото количество доказателства се основават на информация от втора или трета ръка. В биографията на виконт Брайс на Х. А. Л. Фишър, историкът на Тайния елит твърди, че основната част на доклада не е опровергана и всяка история трябва да се счита за вярна, докато не се докаже, че е невярна.

Не е ли тежестта на доказателствата срещу германските войници, отговорност на Брайс и неговата комисия? Никога няма да разберем. Въпреки че първоначално са поставени в трезорите на вътрешното министерство за съхранение, всички материали от разследването впоследствие са унищожени. Но щетите, нанесени върху репутацията на германската армия, последвалото увеличение на броя на доброволците във Великобритания и въздействието върху американското обществено мнение, са безценни. Макар и рядко споменавани, е имало и по-ниско ниво на пропаганда, отправена към масите от амвоните на църквите. Ако Англиканската църква е „Консервативната партия в молитвата“¹⁹², най-високопоставените прелати и професори по богословие, които оглавяват тази църква, представляват Тайния елит в конклава. Насърчавани и подкрепяни от вътрешни влиятелни фигури като граф Роузбъри, духовниците, които през август 1914 г. приветстват „Светата и праведна война“¹⁹³, дължат своята вяност към Бога, на „Вси души“, Оксфорд и Тайния елит, дори и не в този ред. Те избират ролята си да оправдаят войната, да обяснят значението ѝ, да поддържат морала на вътрешния фронт и да на-

¹⁸⁸ H. C. Peterson, *Propaganda for War*, p. 53.

¹⁸⁹ D. J. Cardinal Mercier, *Cardinal Mercier's Own Story*, p. 24.

¹⁹⁰ Също, p. 34.

¹⁹¹ *Cardinal Mercier's Own Story*, p. 109.

¹⁹² *The Times* 17 July 1917, p.3. (Maude Roythen)

¹⁹³ *The Times*, 31 August, 1914, p.4.

помнят на обществеността, че основното задължение на младите мъже е да се запишат доброволци.¹⁹⁴

С други думи, вината е на Германия, Великобритания трябва да спаси цивилизацията, войната трябва да бъде доведена докрай, независимо от жертвите, и дълг на всеки човек е да служи.

Преди да разгледаме ролята на Англиканската църква от 1914 г. нататък, трябва да знаем, че нейната политическа власт се основава както на нейната йерархията, така и на министър-председателя и висши членове на Камарата на лордовете, които назначават църковните сановници. Контролът над Църквата по-рано е на Короната, но постепенно е прехвърлен на парламента между XV и XVII век.

Министър-председателят назначава епископите, въпреки че те трябва да бъдат одобрени от „катедрален капитул“ или съвет от висши църковни служители¹⁹⁵, странен анахронизъм, като се има предвид, че презвитерианец като Кембъл-Банерман или уелският неконформист Лойд Джордж са замесени в избирането им. Англиканската църква е религиозен резерват на средната и висшата класа, като нейното духовенство е съставено от висшисти, традиционно от Кеймбридж и Оксфорд.¹⁹⁶

В силно класово осъзнатия свят на предвоенна Великобритания, тя има за цел да постави образован джентълмен във всяка енорийска църква в кралството¹⁹⁷, което е в съответствие с философията на Джон Ръскин за олигархията на управляващата класа, но отчуждава много християни от работническата класа.

Всъщност, по-голямата част от англиканските църковни дейатели са открито враждебни към синдикалните и работническите движения и се страхуват от очакваните социалните вълнения. В навечерието на първата обща стачка в Англия, Уилям Рандолф Инге, деканът на църквата „Свети Павел“, обобщава тревогата, изпитвана от неговите сътрудници, когато „осъжда синдикатите като престъпни съюзи, чиито лидери заслужават да бъдат екзекутирани като бунтовници срещу обществото“.¹⁹⁸

Това е същият декан Инге, който печели от войната, докато я възхвалява като Божие дело. Неговото доходоносно участие във *Vickers Ltd.* не е необичайно. Списък на епископите, инвестирани в компании от оръжейната промишленост като *Vickers Ltd.*, *Armstrong-Whitworth Ltd.*, *John Brown and Co.*, включва епископите на Аделаида, Честър, Хексам, Нюкасъл и Нюпорт.¹⁹⁹

Няма съмнение за връзката на най-важните англикански духовници с Тайния елит през август 1914 г.²⁰⁰ Космо Гордън Ланг е вербуван от „Вси души“ от лорд Роузбъри и се радва на бързо издигане в йерархията на църквата. Ланг става суфраган (помощник) епископ на Степни, от който сравнително скромнен пост се изстрелва към архиепископията на Йорк през 1908 г. По покана на министър-председателя Хърбърт Аскуит, Ланг за 18 години, се издига до втората най-уважавана длъжност в Англиканската църква. Той постановява, че войната е „праведна“²⁰¹ и е подкрепен в това от всички свои колеги епископи.

Друг влиятелен духовник, деканът на Дъръм, Хенли Хенсън, също е човек на „Вси души“. Неговите „Проповеди от времето на войната“, публикувани през 1915 г., възхваляват каузата на съюзниците и до 1918 г. той е назначен за епископ на Дъръм и става

¹⁹⁴ Albert Marrin, *The Last Crusade: The Church of England in the First World War*, p. 179.

¹⁹⁵ Kevin Christopher Fielden, „The Church of England in the First World War.“ (2005). *Electronic Theses and Dissertations. Paper 1080*. <http://dc.etsu.edu/etd/1080>

¹⁹⁶ Hugh McLeod, *Religion and Society in England, 1850-1914*, p.20.

¹⁹⁷ Marrin, *The Last Crusade*, p. 12.

¹⁹⁸ *Christian Times*, 11 July 1914.

¹⁹⁹ Henry Newbold, *War Trust Exposed*, pp. 14–15.

²⁰⁰ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 25.

²⁰¹ J. G. Lockhart, *Cosmo Gordon Lang (1949)* p. 246.

член на Камарата на лордовете. Когато войната е обявена, „оксфордските донове“ организират обширна атака с 87 брошури, критикуваща всеки аспект на научното оправдание, за да „докажат“ германската вина. Това е посрещнато от искреното възмущение на германските богослови до американски вестници, че от Великобритания произтича систематична мрежа от лъжи, обвиняващи Германия за войната до степен, че отричат правото на германците да се молят за Божията помощ. Следователно Бог е англичанин.

Памфлетът „До християнските учени от Европа и Америка; Отговор от Оксфорд до германското обръщение към евангелските християни от оксфордските богослови“, публикуван на 9 септември 1914 г., е перфектен пример за влиянието на Тайния елит. Те незабавно наемат 14 богослови в Оксфорд, включително петима професори по богословие, за да напишат памфлета, отхвърляйки твърденията на германските богослови като глупости. Оксфордските „богослови“ снизходително критикуват германците, че не са проучили събитията, довели до войната, и заключават: „Няма ли християнските учени от други страни да споделят нашето убеждение, че борбата, в която нашата страна участва, е борба в името на върховните интереси на християнската цивилизация.“²⁰²

Помислете за арогантността и самовъзхваляването на този аргумент. Оксфордските професори твърдят, че Германия няма право да иска Божията благословия за войната, че германските академици не са проучили истинските причини за войната или политическите „изказвания“ на собствените си сънародници, като същевременно заявяват, че Великобритания и нейната империя се борят за „върховните интереси на християнската цивилизация“. **Върховните интереси, за които са жертвани британските войници, са на банкерите, финансистите, производителите на оръжие, политиците и шарлатаните, които съставляват Тайния елит.**

Често повтаряна тема сред англиканските лидери е илюстрирана в проповед, произнесена от Космо Ланг през октомври 1914 г. Архиепископ Ланг намеква за германския философ Ницше и общоприетото британско тълкуване на неговите писания, за да заключи, че „силата прави правото“. Той настоява, че „не може да има мир, докато този немски дух не бъде смазан“ и парадоксално се обръща към „приятелите на мира... да бъдат поддръжници на нашата война“.²⁰³

Обърнете внимание на езика. Немският дух трябваше да бъде смазан; не победен, а смазан. Интересно е да отбележим, че онези, които заемат позицията срещу войната, са малко на брой и са „социалисти, либерали [и] философи пацифисти“, докато на практика има пълна липса на съпротива срещу войната от страна на който и да е викарий на Англиканската църква.²⁰⁴

Отново и отново църковните лидери отричат самата основа на християнското учение, отхвърлят принципа на човешката съвест и отричат, че възражението срещу войната е приемлива позиция за всеки християнин. Те следват директното послание на епископа на Оксфорд: „Не споделям възгледите на онези, които търсят освобождаване от военна служба въз основа на отказ от войната по съвест при никакви обстоятелства.“²⁰⁵ Амин.

В дух на помирение и смирение има съществена причина Англиканската църква да се замисли върху поведението си по време на войната и да се извини. Откакто Исус е предаден в Гетсиманската градина, християнството не е толкова умишлено продавано. В обръщение към англиканските епископи и висшето духовенство в „Чърч Хаус“, Уестминстър, през февруари 1915 г., архиепископът на Кентърбъри заявява старото оправ-

²⁰² Oxford Pamphlets, 1914-1915; To Christian Scholars of Europe and America; A Reply from Oxford to German Address to Evangelical Christians by Oxford Theologians.

²⁰³ The Times 12 October 1914, p.5.

²⁰⁴ Arthur Marwick, The Deluge; British Society and the First World War, p.33.

²⁰⁵ The Times, 16 March 1916, p. 9.

дание, че не „се съмнява, в нашата нация, която не може да стои настрана и да гледа безучастно настоящия световен конфликт, без да жертва принципите на честта и справедливостта, по-скъпи от самия живот.“²⁰⁶ Той повтаря, почти дума по дума, изявлението на сър Едуард Грей от 3 август 1914 г. Концепцията за християнски дълг да се бори е универсална сред англиканското духовенство. Малцина, ако изобщо някой, е казвал друго от редиците на Англиканската църква. Предвид такава единодушна подкрепа за войната, дори от най-либералните англиканци, не е изненадващо, че амвонът се превръща в допълнение към службата за набиране на доброволци. Архиепископът стига дотам, заявявайки, че е църковна свещена привилегия да призовават мъжете „да откликнат безропотно на зова на страната си“.²⁰⁷

Помислете за момент върху тези думи. Младите мъже, седнали в тихи селски църкви или големи готически катедрали, са призовавани да отидат на война, да изпълнят дълга си, да се жертват. Емоциите им са били постоянно разтърсвани от проповеди, извлечени от Стария завет, които възхваляват гнева на отмъстителния Бог. Как се чувстват, когато пасторът е зарязал мантията на Христос Миротворец и е станал ядосан сержант набиращ доброволци? Свещениците и пасторите често подчертават дълга и отъждествяват борбата за Великобритания и Империята с борбата за Христос.²⁰⁸

Други се борят срещу малодушието. Ректорът на колежа „Света Екатерина“ в Кеймбридж казва за онези, които отказват да станат доброволци: „Жалко е, че не можем да заклеим такъв човек като „изпълнен със страх от Германия“. Дай Боже, да знаем, когато се родиха такива, които ще ядат нашия хляб, ще растат и ще живеят сред нас, доверени и одобрени, но въпреки това страхливци. Не е нужно да се молим за тях“.²⁰⁹

Това е морално изнудване от престъпен вид. Но най-скандалният поддръжник на „добродетелната война“, прелатът, който е прекрачил границата на християнското благоприличие, е лондонският епископ Артър Уинингтън-Инграм. Той е оксфордски гражданин, работил усилено за бедните в Ист Енд на Лондон и следователно е популярен сред хората от Бетнал Грийн. С благословията на лорд Солсбъри през 1901 г. Уинингтън-Инграм е назначен за епископ на Лондон и е издигнат в сан в катедралата „Свети Павел“, където остава 38 години.²¹⁰ Той е един от най-откровените и патриотични защитници на войната, обичан от военното министерство и Адмиралтейството, които го почитат при посещенията му при войските на фронта и при военноморски сили. Уинингтън-Инграм твърди, че е вербувал десет хиляди мъже за въоръжените сили с проповедите си. Той не прави оценка колко са загинали или осакатените ненужно заради работата му за Бога и страната.

Като епископ на Лондон, той никога не крие ентузиазиранията си подкрепа за праведността на войната и британската кауза, и за важната роля, която Англиканската църква трябва да има в цялото начинание. Любимият му израз е: „по-добре да умреш, отколкото да видиш Англия германска провинция“. В замяна, получава второто най-високо отличие за рицарство от крал Джордж V, който го назначава за рицар-командир на Викторианския орден.²¹¹

Изказванията на Уинингтън-Инграм варират от неприятни до банални. Говорейки на „Митинг без срам“ в Уестминстърската църква през февруари 1915 г., той казва, че

²⁰⁶ *The Times*, 10 February 1915, page 5.

²⁰⁷ Също.

²⁰⁸ Fielden, „The Church of England in the First World War.“

²⁰⁹ C. H. W. Johns, „Who is on the Lord's Side?“ *Sermons for the Times* no. 9 (1914), p.14.

²¹⁰ *Oxford Dictionary of National Biography* Jeremy Morris, 'Ingram, Arthur Foley Winnington' [<http://www.oxforddnb.com/view/article/36979>].

²¹¹ Marrin, *The Last Crusade: The Church of England in the First World War*. p.181.

Църквата трябва да насърчава и увеличава силата на нацията; да утешава опечалените и да им внушава по-щастлив и по-светъл поглед върху смъртта.²¹² Какво включва това? „Развеселете се, единственият ви син е мъртъв? Не се разстройвайте твърде много; всичко това е за добра кауза?“

Неговата концепция за утешаване на опечалените не се разпростира върху врага. Това е странен вид християнство. Уинингтън-Инграм дълго ще бъде запомнен с думи от съвсем различен вид. След година война епископът призовава мъжете от Англия да: „...се обединят в голям кръстоносен поход – не можем да го отречем, за да убиват германците. Да ги убиват, не заради самото убийство, а за да спасят света; да убиват както добрите, така и лошите; да убиват както младите, така и старите, да убиват онези, които са проявили доброта към нашите ранени, както и онези демони, които разпнаха канадския сержант, които ръководеха арменските кланета, които потопиха „Лузитания“... и да ги убият, за да не бъде убита самата цивилизация на света“.²¹³

Апологетите твърдят, че тези думи са извадени от контекста, но е трудно да си представим какъвто и да е контекст, в който могат удобно да се впишат. Облечете тези думи както искате, но техният смисъл е един – призив към кръвожаден кръстоносен поход срещу Германия. Уинингтън-Инграм отива по-далеч, като добавя: „както съм казвал хиляди пъти, тази война е чиста и свещена, всеки, който умира в нея, е мъченик.“²¹⁴ Има предвид британците, защото германците направо отиват в Ада.

Това е тема, към която той се връща отново и отново. В проповедите си той казва: „нашата нация никога не е правила нещо по-богоугодно, от влизането във война през август 1914 г. ... светът е изкупен отново от скъпоценната кръв, пролята на страната на праведността.“²¹⁵

С думи, които могат да подтикнат съвременен джихадист, епископ Инграм призовава Бога на войната. Той е готов да поеме всяка дума от антигерманска пропаганда и повтарящите се истории за жестокости без никаква предпазливост. Неговото споменаване на „разпнатия канадски войник“ е един мит, който се разпространява в началото на войната. Това е порочна лъжа, обвита в страх и отвращение, за да вдъхнови отмъщение.

Пропагандата е важен източник за разказите за непростимото германско злодеяние, което църквите искат да увековечат. Духовници от всички вероизповедания стават едновременно съучастници и жертви на пропаганда.

Много англикански свещеници трудно повярват, че цивилизованите германци могат да бъдат отговорни за престъпленията, твърдени в първоначалните истории. Въпреки това, опожаряването на Лувен и особено на университетската библиотека, както и ужасите на доклада Брайс, изиграват важна роля за промяната на мнението им. След като вярата им в германската цивилизация е разклатена, почти всяка история за жестокости, която се разпространява, е приета и предадена на техните пастви.²¹⁶

Те четат проповедите си от различна Библия, написана от пропагандистите в Уелингтън Хаус или от неназован журналист от „конюшните“ на Нортклиф.

Може би последната дума трябва да бъде на бригаден генерал Ф. П. Крозиер, който пише: „Християнските църкви са най-добрите създатели на митовете за кръвожадност, които ние използвахме свободно.“²¹⁷

²¹² *The Times*, 10 February, 1915, p.5.

²¹³ Annette Becker, *A Companion to World War 1*, pp., 237-238.

²¹⁴ *Winnington-Ingram, The Potter and the Clay*, p. 42.

²¹⁵ *Също*, p. 129.

²¹⁶ Fielden, , *“The Church of England in the First World War.* p. 42.

²¹⁷ F P Crozier, *‘A Brass Hat in No-Man’s Land’* p. 43.

<https://archive.org/stream/brasshatinnomans00fran#page/42/mode/2up/search/blood-lust>

Глава 3. Скандалът в Брие

Докато европейската криза се насочва към планирания конфликт в края на юли 1914 г., генерал Жофр, началник на френския генерален щаб, действа бързо, за да доведе армията до военновременния състав по френско-германската граница преди обявяването на война. На войските е наредено да останат на 10 км зад граничните линии, за да се ограничи осведомеността на германците за започналото струпване.

На 31 юли, разгневен от очевидното колебание, Жофр изпраща на президента Поанкаре личен ултиматум, че ще се откаже от командването на френските въоръжени сили, ако не бъде обявена обща мобилизация.²¹⁸

Жофр натяга каишката. Той има предимство, но до 1 август се опасява, че германците могат тайно да се мобилизират. Няколко минути преди 16,00 ч. същия ден френското правителство изпълнява желанията му и обявява обща мобилизация на армията. Цяла Европа разбира, че мобилизацията означава война²¹⁹ и подобно на Русия, Франция започна мобилизацията си, преди Германия да направи ход.

Те не трябва да бъдат хванати неподготвени. Но четири дни по-късно, на 5 август 1914 г., германската армия буквално навлиза безпрепятствено в североизточния граничен район около Брие, един от най-богатите райони на желязна руда и въглища, така необходими на Франция.

По-късно министър-председателят Жан Вивиани казва, че изоставянето на Брие, създава трудностите, пред които е изправена военната промишленост на Франция по време на войната.²²⁰ Той обвинява висшето командване на армията, че не е успяло да осигури важният регион като предпоставка за победата. Естествено командването категорично отрича твърдението.

Кой тогава е решил, че целият басейн на Брие може да попадне в германски ръце в първите дни на войната?

Железните мини на Брие-Тионвил се намират южно от Арденската гора и на изток от малкия френски град Вердюн. Тази богата на руда област се простира на границите между Франция и Люксембург, преди Франкфуртският договор да отстъпи Елзас-Лотарингия на Германия през 1871 г.

Един поглед към картата на залежите в района веднага показва стратегическото значение на този затънт район. Основните желязнодобивни заводи на Франция и Германия се намират буквално от двете страни на границата.

През 1913 г. от 36 млна тона желязна руда, произведена в Германия, 29 млна тона са добити само от този район. Отвъд границата, в департамента Мерт е Мозел, 92% от френската желязна руда е добита през същата година в и около Брие.²²¹

По своето стратегическото значение за оръжейното производство за съвременната война, басейнът на Брие е важно място в Европа. Всеки, който разбира от оръжейния бизнес, знае това. Тези, които го разбират най-добре, които организират, продават, купуват, търгуват и манипулират световното производство на боеприпаси, сформират частен картел, които произвеждат и търгуват с тази смъртоносна стока за милиони паунди, която преминава всички политически и национални граници, знаят много добре, че контролът над басейна на Брие е абсолютно необходим за германските военни усилия. Без непрекъснатите доставки на рудата от Брие, Германия няма да издържи дълга война.

²¹⁸ Sidney B Fay, *Origins of the World War*, Vol. II, p. 532

²¹⁹ Harry Elmer Barnes, *Genesis of the World War*, p. 354

²²⁰ Fernand Engerand, *La Bataille de la Frontiere, Briey, (Aout, 1914), Preface*, p.ix

²²¹ Clarence K. Streit, *Where Iron Is, There Is The Fatherland*, pp. 1-2

До 1916 г. големите френски вестници, включително *L'Echo de Paris*, *L'Oeuvre*, *Le Temps* и *Paris-Midi*, единодушно твърдят, че единственият и най-ефективен начин да се спре войната е да се спре германското производство на желязо и стомана в и около Брие.²²² Това е обществено достояние.

Военните специалисти, включително генерал Веро, се присъединяват към някои политици като сенаторите Анри Беранже и Фернан Анжеран в исканията за настъпление в това направление и отвоюване на мините в Брие и съседния Жоуф.

Но хора с по-голяма власт надделяват над военните и игнорират протестите на обществеността и печата. Читателят трудно ще приеме, че докато стотици хиляди френски войници са жертвани във Вердюн, на няколко км разстояние, големите пещи в Жоуф и Брие работят денонощно изковавайки желязото и стоманата, които ще убият онези, които ще дойдат след тях.²²³

Значението на басейна Брие за германския успех между 1914 и 1917 г. не може да бъде подценено. Секретен меморандум от Асоциацията на шестте най-големи германски промишлени и селскостопански производители до канцлера Бетман-Холвег на 20 март 1915 г. съдържа предупреждение, че ако производството на желязна руда от Лотарингия бъде прекъснато, войната ще бъде загубена.²²⁴

Въпреки че меморандумът по-късно е публично разкрит от Френската асоциация за желязо и стомана през септември 1915 г.²²⁵, не са предприети никакви действия за връщане на тази безценна територия, богата на суровини.

Във вестник „Лайпцигски новини“ от 10 октомври 1917 г. се казва, че „ако в първите дни на войната французите бяха проникнали в дълбочина от 12 км в Лотарингия, войната щеше да приключи за шест месеца с поражението на Германия“. Според техните изчисления, атака с дълбочина 7,5 мили в първите дни на август 1914 г. буквално е можела да сложи край на войната до Коледа.

През декември 1917 г. Германската асоциация на желязото и стоманата и Асоциацията на металурзите предупреждават, че всяко оттегляне от басейна на Брие, представлява „страшна опасност“ за шансовете на Германия да спечели войната. Те виждат като свой късмет, че французите не са успели да унищожат фабриките, пещите и леарните от двете страни на границата около Брие, защото без тези ресурси войната ще приключи за няколко седмици „в наш ущърб“.²²⁶

Многократно са представяни доказателства от Франция и от Германия, които ясно показват стратегическото и икономическо значение на басейна на Брие за победата на Западния фронт. Но нищо такова не се случва. Сякаш Брие и Тионвил са поставени под похлупак, предпазвайки ги от войната, която бушува около тях.

След войната е организирано разследване на случая Брие. Военните командири са категорични, че това не е тяхна вина. В категорично изявление пред разследващата комисията за Брие, маршал Жофр настоява, че е било невъзможно да се защити Брие „нищо чрез укрепления, нито чрез широкообхватно прикритие“. Той е подкрепен от генерал Фердинанд Понт, който потвърждава със същата сигурност, че е невъзможно да се защити Брие на границата и да се защити Вердюн зад нея, без да се поемат сериозни рискове. Вярата им в кратка успешна война ги е заслепила първоначално, но с развитието на събитията и буквалното изоставяне на Брие на германците и оставянето му непокътнат, неспособността на френските командири да предприемат ефективни действия се превръща в проблем сам по себе си.

²²² There is a terrific description of this in Eric Ambler, *Journey Into Fear*, p. 77

²²³ Engerand, *La Bataille de la Frontiere, Briey*, pp.1-2

²²⁴ *Comite des Forges de France, Circulaire no. 655*, p.1

²²⁵ Philip Noel-Baker, *The Private Manufacture of Armaments*, p. 45

²²⁶ Maurice Barres, *L'Echo de Paris*, 25 February to 8 March, 1918.

Една история, пусната в защита на военните е, че заради общата заповед, дадена от министър-председателя Вивиани на 31 юли 1914 г., всички войски да се изтеглят на 10 км от германската граница, е довела до неволното изоставяне на Брие, Жоуф и басейна.

Историята е опровергана от самия Адолф Месими (запасен генерал), тогавашен военен министър. В показания пред комисията за Брие, той ясно заявява, че е инструктирал Жофр да спазва 10-те км дистанция, но му е дал правото, по собствено усмотрение да я променя според конкретната стратегическа необходимост. Разстояние от 5-6 км е достатъчно при тези обстоятелства и на военния щаб е дадено разрешение да установява линия между селата, които са едва на 4-5 км от границата.²²⁷

Френската армия е насочена към цел, намираща се едва на 3 мили разстояние и я е оставяла непокътната. Месими заявява официално, че лично е виждал карти и документи, които предоставят това правомощие на местните командири.

Освен това спорът се обезсмисля, тъй като заповедта на Вивиани за 10 км дистанция от границата е отменена още следобед на 2 август.²²⁸

„Изоставянето“ на Брие очевидно има по-дълбоки и по-тъмни причини. Не е направен опит за защита на района или поне за унищожаването на производствените мощности, преди да падне във вражески ръце.

По време на следвоенната комисия, разследваща „катастрофата“ при Брие,²²⁹ Жофр настоява, че басейнът представлява много малка част от цялостната отбранителна стратегия, която малцина биха могли да разберат напълно, без да имат под ръка всички факти.²³⁰ Това е карта, която често се използва след войната, когато журналисти или бивши военнослужещи повдигат трудни въпроси, търсещи отговори на решения, които очевидно удължиха войната.²³¹

Позицията на Жофр е защитена от изумителното разкритие, че на 1 септември 1914 г. генералният щаб в Главната квартира е издал абсолютната директива, че всички планове, заповедите и писмените инструкции, издадени от началото на войната, трябва да бъдат систематично унищожени. Военните сейфове са изпразнени, а документите изгорени. Не се запазва нищо. Това, което остава в архивите на Военното министерство, са отломки, събрани безразборно от неклаифицирани останки и парчета документация, които едва ли можа да представлява доказателства, правят изключително трудно историческото изследване на „този неясен период“ според израза на военният министър.²³²

Колко удобно. Замъгляването помогна за защитата на военните кариери и скриването на истината за това кой в крайна сметка е отговорен.

Загадката на Брие през август 1914 г. произтича от бездействието на френската армия. Частите са сформирани в армейска група, известна като Лотарингската армия, но по някакви причини тя не предприема настъпление към Брие. Малкото документи, оцелели след унищожаването показват, че тя е създадена на 19 август специално, за да си върне Брие, бойното и сглобяване завършва на 21 август, но е разпусната на 25-ти без нито един изстрел.

Пълно невидение за това кой командва тази част от френската 3-та армия и дали заповедите са изпращани по подходящ начин. В суматохата на битката са допуснати

²²⁷ Engerand, *La Bataille de la Frontiere, Briey*, p. 36

²²⁸ Pierre Renouvin, *The Immediate Origins of the War*, p. 244

²²⁹ Така е описано от Луи Луше, френският министър на военните.

²³⁰ Engerand, *La Bataille de la Frontiere, Briey*, preface, p.x

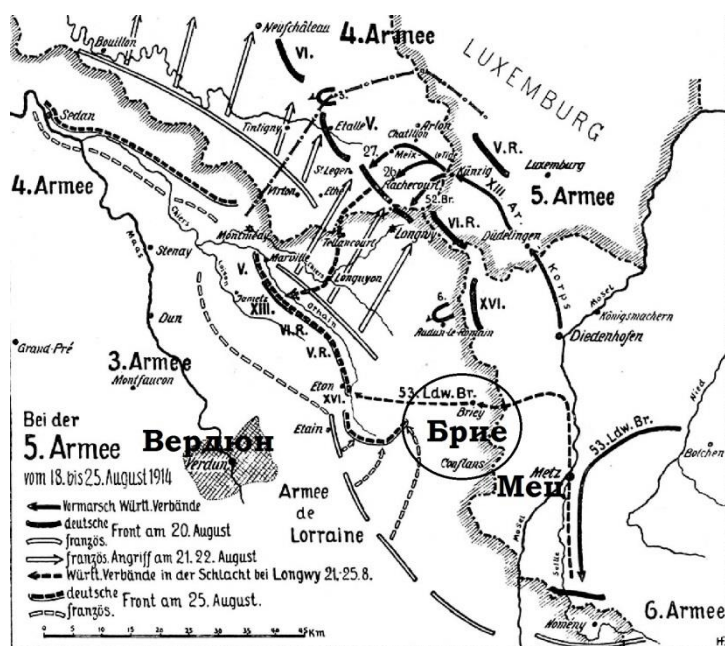
²³¹ След войната сър Едуард Греј използва същия аргумент, за да омаловажи контраадмирал Консет, който критикува британската военноморска блокада на Германия между 1914 и 1916 г.

²³² Engerand, *La Bataille de la Frontiere* preface, pp. xiv-xv., pp. 145-178.

много грешки от двете страни, но доказателствата, представени по-късно на Комисията, показват, че французите са могли да спечелят голяма победа, чиито последици щяха да променят хода на войната, ако Лотарингската армия беше превзела Брие на 25 август. Вместо това тя е разпусната.²³³

Френският политик Фернан Анжеран, депутат от Калвадос, я нарича „фантомната армия“.

Един от аргументите, изтъкнати в подкрепа на военните решения е, че защитата на Париж е с предимство пред Брие в този кратък период от време. Това не обяснява защо французите игнорират такива жизненоважни цели като леарните и ковачниците в

Тионвил и Брие в първите дни на войната, нито защо не са ги разрушили, за да попречат на Германия да ги използва през следващите години.

Загубата на Тионвил щеше да доведе до бърз край на войната, защото Германия няма необходимите находища на желязна руда, необходими за военното оръжейно производство.²³⁴

Опустошаването на градове и села, за да се лиши врагът от предимствата които могат да дадат, или „тактиката на изгорената земя“ винаги е признавана за тактика на армия в отстъпление. Ако френските военни не са наясно с това, те не са научили нищо от

Наполеон. Но Брие и Тионвил са изоставени невредими и дори не са обстрелвани с артилерия или бомбардирани от самолети между 1914 и 1917 г.

Как е възможно това да се случи? Военните командири, войниците в окопите, журналистите, сенаторите и депутатите във Френското събрание, дори министър-председателят Вивиани и ключовите служители на Третата република безспорно добре осъзнават икономическото и стратегическо значение на Брие. Само в Тионвил има 28 мини и 8 фабрики и леарни, а източният бряг на река Мозел е осигурявал на Германия 48% от общото ѝ производство на желязо.²³⁵

Предложения за директни действия и бомбардиране на Брие и Тионвил са правени многократно, дори на правителствено ниво. Това е било напълно осъществимо, но никога не е осъществено. Защо?

Пиер-Етиен Фланден е избран във френския парламент през 1914 г. Неговите пълномощия са безупречни, тъй като произхождал от семейство свързано с консервативното дясно крило на френската политика. Той заема няколко висши министерски поста през 20-те и 30-те години на XX век, преди да стане министър-председател през 1934 г.

Неговите показания, дадени през януари 1919 г., са още по-забележителни. Самият той е опитен летец, Фланден отива във военния щаб в Суйи няколко дни преди Коледа 1916 г., за да говори лично с генерал Адолф Гийом, който командва 2-ра френска

²³³ Също, р. 7.

²³⁴ Също, р. 11.

²³⁵ *Journal Officiel de la République Française*, 31 January, 1919, Paris.

армия. Той дава на генерала подробен план на басейна Брие/Лотарингия, като основните фабрики и лелярни са ясно обозначени, и в резултат на предложението Жоуф е бомбардиран няколко дни по-късно. Но това се оказва единична атака. Генерал Гийом незабавно получава инструкции от щаба, да се въздържа от тази инициатива. Възмутен, Фланден твърди, че висшите военни офицери в щаба знаят какво се случва в басейна на Лотарингия и са наясно с „огромните интереси“, свързани с неговата експлоатация. Фланден ясно формулира посланието. Германия не само експлоатира природните ресурси в продължение на 27 месеца, „без да бъде обезпокоявана“, но и което е абсолютно важно, „следователно е имало начин за съкращаване на войната, но е бил пренебрегван повече от две години“²³⁶.

Тук от устата на депутат, предопределен да стане министър-председател на Франция, идва неопровержимото доказателство, че продължаването на производството на желязо и стомана в Брие е защитавано от неназовани „огромни интереси“ и цената са животите и пълната мизерия за милиони мъже и техните семейства във войната, която е умишлено продължена.

Като по-политически чувствителен офицер, генерал Малетер, обсъжда въпроса за Брие и Тионвил както с френския Генерален щаб, така и с генералния секретар на Комитета на стоманодобивниците, Робер Пино. Договореното решение е мините и металургичните заводи да бъдат блокирани. Предлага се бомбардиране на железопътните гари, за да не може ценният материал да бъде транспортиран до оръжейни фабрики в Германия. Този план ще съхрани железопътните и стоманодобивни заводи.²³⁷ Планът е изпълнен само частично и се оказва неефективен, и както прогнозира генерал Габриел Малетер, не постига значим резултат.

Но защо той търси разрешение от Комитета на стоманодобивниците, и изобщо колективния монопол за производство на стомана, който контролира изключително производството на желязо и стомана в цяла Франция? Защо армията е задължена да има разрешение от производителите на боеприпаси?

Отговорът е казан във Френското събрание след войната. На 24 януари 1919 г. Едуар Барт, социалист в Камарата на депутатите, представляващ френската секция на Работническия интернационал, прави следното изявление: „Декларирам, че или поради международната солидарност на тежката промишленост, или за да се защитят частните интереси, на нашите военни командири са дадени заповеди да не бомбардират фабриките в басейна на Брие, експлоатирани от врага по време на войната. Декларирам, че нашите самолети са получили инструкции да не бомбардират доменните пещи, които тогава произвеждат вражеската стомана“.²³⁸

Удивително, невероятно, неразбираемо. Едуар Барт ясно заявява, че крайният контрол върху правителствените и военните решения е от ниво стоящо над министър-председателя Вивиани, неговия кабинет или генерал Жофр, маршал Фердинанд Фош и френския генерален щаб. И така, кой диктува решенията? Барт съставя доклад, който е потулено от френското правителство. В него се споменават Лойд Джордж, големият оръжеен търговец Базил Захаров²³⁹ и се твърди, че те са решили, че е безсмислено да се

²³⁶ Noel-Baker, *The Private Manufacture of Armaments*, p. 43.

²³⁷ *Officiel de la République Française*, 24 January, 1919, Paris.

²³⁸ Donald McCormick, *The Mask of Merlin*, p. 206.

²³⁹ Б. пр. Василий Захаров, Василиос Захариос (1849 - 1936), е водач търговец на оръжие по време на Първата световна война. Османски поданик, малоазиатски грък с бурно криминално минало. Има основен принос за изграждането на руския военнопромишлен комплекс след създаването на Антантата, посредством Царицинския оръдеен завод. Легендарна и тъмна личност, има личен достъп до всички държавни глави и генерални щабове на воюващите в Първата световна война. Владее 14 езика и има различни имена в зависимост от държавата на пребиваването си, заради което получава прозвищата «международен човек-загадка», «търговец на смърт», «европейски призрак». Към края на живота си

унищожат промишлени предприятия, и след войната да се стигне до изоставени фабрики и масова безработица.²⁴⁰

Производството на желязо и стомана в цяла Европа получава специална защита от стратегическо унищожение от сили, недостъпни за обикновения човек, но какво представлява Комитетът на стоманодобивниците и каква власт притежава? Кой е в позиция да реши съдбата на Брие? Очевидно не избраните политици или професионалното военнo командване. Комитетът на стоманодобивниците представлява мощна група производители на желязо и стомана, чиито връзки с френското правителство са толкова тесни, че често са едно цяло. Имитирайки американската бизнес практика, чрез която големите производствени компании действат заедно в монополно споразумение, Комитетът на стоманодобивниците хармонизира цените си и се свързва с други международни групи за производство на желязо и стомана, които напълно доминират на световния пазар. Комитетът е олицетворение на капиталистическата структура на властта във Франция.²⁴¹

Той обединява отделните компании за производство на желязо и стомана чрез строги споразумения за квоти и цени. Комитетът нито продава, нито произвежда. Той действа по далеч по-фин начин, запазвайки политическо, стратегическо и икономическо влияние чрез избрани политици и добре финансираната пропаганда. Комитетът няма дъщерни дружества, въпреки че членовете му плащат годишен членски внос в централната хазна въз основа на размера на производството им и броя на служителите.

Под ръководството на председателя на Комитета, този властов блок контролира всички големи железни и стоманодобивни заводи във Франция чрез регионални комитети в Лоара, Нор, Л'Ест, Миниер д'Алскас-Лореин, Форж дьо Лореин и Шампан. Той контролира регионалния и националния печат. Той оказва влияние върху френското външно министерство (Ке д'Орсе) и много висши национални политици в по-късни години.²⁴² Първият му председател е Еужен Шнайдер, директор на компанията *Creusot*, депутат за Сона и Лоара и в един момент министър на земеделието и търговията. Той забогатява от монопола, получен от френското правителство, за доставка на въоръжение и материали за железопътно строителство.²⁴³

Френският флот закупува бронираните си плочи от *Schneider-Creusot*, която се превръща в лидер на пазара за морската артилерия.²⁴⁴

Еужен Шнайдер е също директор на *Credit-Lyonnais* и основател на *Banque de L'Union Parisienne*. В началото на века оръжейните фирми, членове на правителството, министри и банки си сътрудничат на най-високо ниво, за да спечелят чуждестранни поръчки и да увеличат максимално печалбите.²⁴⁵

Преди началото на войната, Комитетът на стоманодобивниците назначава Франсоа дьо Вендел за свой президент, човекът, наречен от социалистическия лидер Жозеф

Захаров започва работа върху мемоарите си (дневниците му, водени през целия му живот, са 53 на брой). След като ги завърши, те са откраднати. Крадецът се е надявал да натрупа състояние, като разкрие тайните на големи европейски политически фигури. Полицията намира мемоарите и ги връща на Захаров, който след това ги изгаря. Предполагам поради нечий натиск. Кое то е показателно, истината е потулена)

²⁴⁰ Jean Noel Jeanneney, *Francois de Wendel en Republique, L'Argent et le Pouvoir*, Revue Historique, T. 257, Fasc. 2 (522) Avril-Juin 1977, pp. 495-498.

²⁴¹ Протокол от Конгреса от 6 и 12 март 1934 г., Текст на резолюцията на Най за разследване на американските производители на оръжие, печатница на правителството на Съединените щати, Вашингтон: 1934; 52620 – 10175. Статия от списание *Fortune*, 22 май 1934 г. "A Primer on Europe's Armament Makers who prolong War and disturb Peace."

²⁴² Carroll Quigley, *Tragedy and Hope*, p. 518.

²⁴³ David Stevenson, *Armaments and the Coming of War: Europe, 1904-1914*, p. 29.

²⁴⁴ Също, p. 30.

²⁴⁵ Michael J. Rust, *The Journal of Economic History*, Vol. 37, issue 2, June 1977, p. 531.

Кайо „символ на плутокрацията“. Той въплъщава всеки аспект на индустриалния елит във Франция. Избран за депутат в Националното събрание, признат за водещ стоманодобивник (*maitre de forges*) от династичен род производители на желязо и стомана, Вендел става регент на Френската банка и работи в тясно сътрудничество с големия си съюзник Едуар дьо Ротшилд.²⁴⁶

Произхождащ от семейство, което е претърпяло неудобството да бъде разкъсано на две, когато Лотарингия е отстъпена на Германия през 1871 г., Франсоа е дълбоко антигермански настроен, силен поддръжник на Раймон Поанкаре и неговата реваншистка партия. Баща му, Анри Вендел, остава в анексираната част на Лотарингия като поданик на Германия, за да запази контрола върху обширните индустриални интереси на семейството. Всъщност той бързо преориентира политическата си лоялност и е избран в Райхстага като представител на Лотарингия от 1881 до 1890 г. По подобен начин братовчед му Шарл е в Райхстага от 1907 до 1911 г. Така семейство Вендел запазва своите политически и икономически интереси от двете страни на границата, като Франсоа е във Френското национално събрание, а баща му и братовчед му – в Райхстага. Заедно те притежават мините, фабриките, заводите и доменните пещи в Брие и Тионвил. Вендел доминират във френските доставки на желязо и стомана. След като германците получават безспорна собственост върху басейна на Брие през август 1914 г., за индустрията във Франция остава твърде малко. Въпреки че на Комитета на стоманодобивниците е разрешено да внася 19 000 тона метал на месец от Великобритания, нищо не се променя в продължение на седем месеца.

След което в системата е въведен изпитан метод. Точно както британците назначават Дж. П. Морган за свой единствен агент за всички доставки от САЩ, така и френското правителство одобрява един-единствен агент за внос на желязо и стомана; и това е братът на Франсоа дьо Вендел, Юбер.

Освен това, военният аташе в Лондон, отговорен за надзора на агента по доставките, е зетят на дьо Вендел, генерал дьо ла Пенуз.

Нещата само се влошават. В министерството на боеприпасите в Париж отговорността за контрола на този жизненоважен внос се носи от директор на банката на *Comite des Forges*²⁴⁷, който получава чин капитан и е повишен в длъжност генерален секретар на Комисията по горите и металите.²⁴⁸

Когато към края на 1915 г. са повдигнати обвинения за спекулации в желязодобивната и стоманодобивната промишленост, те са отнесени до Комитета по пазарите към Камарата на депутатите и надлежно разследвани от най-опитния му член, Франсоа дьо Вендел. Три години по-късно Камарата на депутатите все още чака доклада.²⁴⁹

Едва ли е чудно, че както по време на войната, така и в края на този ужасен конфликт, Вендел са обвинени в използване на огромната си власт, за да защитят огромните си богатства в Брии и Тионвил? Богатият рудодобивен басейн Брие, простиращ се до източния бряг на Мозел около Тионвил, е тяхно лично феодално владение. Те го притежават, управляват големите мини и фабрики, представляват народа както във Френското събрание, така и в Германския Райхстаг, покровителстват Католическата църква и притежават местните вестници.

От 1906 г. Франсоа Вендел субсидира *L'Echo de Lorraine*, а семейството контролира *Le Journal de Debats*, губещо политическо списание, което се изпраща безплатно на всеки учител в избирателния район на Вендел.²⁵⁰

²⁴⁶ *The Demanchy Bank was controlled by the Comite des Forges*

²⁴⁷ *Streit, Where Iron Is*, pp. 24-25.

²⁴⁸ *Също.*

²⁴⁹ *Harold James, Family Capitalism*, p. 185.

²⁵⁰ *Също*, p. 186.

Когато през 1919 г. във Френското национално събрание срещу него са повдигнати остри обвинения, че е блокирал унищожаването на стоманодобивния завод в Брие, Франсоа Вендел надменно ги отхвърля. Той цитира списък с генерали, които твърдят или че не разполагат с техника, на такова мащабно унищожение, или че са смятали района за неподходящ като военна цел.²⁵¹

Обвиненията, че Комитетът на стоманодобивниците е платил на подкупен журналист да напише статия в *Le Temps* през 1916 г., са отхвърлени с основаниято, че според Франсоа Вендел, председател на самия Комитет, той не е имал фонд за реклама. Това е а скандално твърдение, тъй като Комитетът контролира много вестници. Статия, написана от Макс Хошилер, предполага, че унищожаването на комплекса Брие няма да отслаби съществено Германия – абсурдно твърдение, което противоречи на всяка друга оценка.²⁵²

Не е изненадващо, че регентът на Банк дьо Френс, президент на Комитета на стоманодобивниците, депутат в Народното събрание и международен сътрудник на производителите на боеприпаси в световен мащаб, приятел и колега на парижките Ротшилди и дългогодишен поддръжник на президента Поанкаре, оцелява след тези атаки сравнително невредим. Оценката на подкрепящите го историци е, че „никог от тези твърдения за конспирация на Вендел никога не е потвърдено“.²⁵³

Читателят трябва сам да реши какво може да се определи като потвърждение, когато ключовите документи липсват или са унищожени и богатството на семейство Вендел е с по-висок приоритет от цената и броя на загиналите. Подобен фокус върху едно семейство, един пример, независимо колко е уместен, може да отклони вниманието от по-голямото влияние. Франсоа дьо Вендел задава много уместен въпрос по време на дебат в Камарата на депутатите на 1 февруари 1919 г. Защо германците не бомбардират френските въглищни мини в Па дьо Кале и не унищожават последния основен източник на въглища във Франция? Па дьо Кале се намира само на 15 км от фронтовата линия и лесно могат да бъдат бомбардирани от самолети или целелини; все пак те летят 120 км, за да бомбардират Париж. Вендел твърди, че подобни атаки са далеч по-сложни, отколкото хората си представят.

За Гюстав Тери, социалистическия журналист, това е момент на ужасяващо разкритие. Вендел неволно е отворил кутията на Пнадора. Тери изведнъж осъзнава, че ако французите бяха унищожили Брие, германците щяха да отвърнат със същото, като бомбардират Па дьо Кале. Фактът, че нито една от страните не го е направила, означава споразумение на много високо ниво за защита на тези индустриални комплекси, толкова важни за дълга война. Гюстав Тери не е единственият, смаян от това значение. В този момент той чува свой колега да казва: „те са били в заговор!“ Той признава: „Това ме ужаси.“²⁵⁴

Френските вестници се присъединяват към шума, изисквайки обяснения, но *Le Matin*, консервативен ежедневник, предполага, че решението е въпрос на военна конвенция; просто не се атакуват такива цели.²⁵⁵ Малцина са подведени от това нелепо предположение.

Очевидно е имало тайно споразумение между воюващите страни, което щеше да остане такова, ако френските депутати не предизвикват обществено възмущение. Основният въпрос е кой е отговорен за неоспоримия имунитет, предоставен на въглищни

²⁵¹ Streit, *Where Iron Is*, pp.29-32.

²⁵² James, *Family Capitalism*, p.187.

²⁵³ Streit, *Where Iron Is*, pp. 42-43.

²⁵⁴ *Le Matin*, 14 February, 1919.

²⁵⁵ Streit, *Where Iron Is*, pp.46.

мини, желязодобивни, стоманодобивни и химически заводи, чието унищожаване може да спре войната за няколко седмици?

Депутатът Едуар Барт излиза във Френското събрание на 24 януари 1919 г. и официално и недвусмислено заявява, че или международната оръжейна индустрия, или влиятелни и мощни частни интереси са заставили френското военно висше командване да не унищожава Брие, въпреки че несъмнено е експлоатиран от врага.

Барт потвърждава, че на военновъздушните сили е било наредено да не бомбардират доменните пещи, в които се е произвеждала вражеската стомана, и „че един генерал, който е искал да ги бомбардира, е бил наказан“.²⁵⁶ И все пак никой не е изправен пред съда. Нито един директор на компания не е обвинен в съучастие с врага. Изоставянето на Брие на германската армия е скандал, който никога не е разрешен.

Вендел оцеляват след порицанието, хвърлено срещу тях от социалистическата преса. Няма конкретни доказателства. Нищо не може да бъде доказано. В опит да се разбере степента на влиянието на международните оръжейни конгломерати, доказателствата от Брие предлагат пример за силата, която те упражняват, за да контролират и удължават войната. Политиците са зависими от тях. И самите производители на оръжие действаха като политици. Вестниците защитават интересите им. Те включват в редиците си банкери и финансисти, които действат отвъд границите на политическия национализъм. Висшият военен състав се съобразява с исканията, отправени чрез назначените от тях агенти, така че никой не знае точно кой в крайна сметка е взел решението или е дал инструкциите. И не само във Франция или Германия.

В този сенчест свят британският Таен елит подпомага амбициите си и увеличава влиянието си. Мнозина се възползват лично от огромните военни печалби, но крайната цел остана първостепенна; унищожаването на Германия като съперник чрез дълга и продължителна война. „Изоставянето“ на Брие е един пример за това как се постига в действителност. Брие ни помага да разберем как „скритите сили“ действат в рамките на една национална граница, в този случай Франция. Те забраняват военни удари срещу собствените си индустриални интереси и позволяват доставките към врага, жизненоважни за продължаването на войната, да текат безпрепятствено.

Но това е само един пример в упражняването на контрол. Въоръжаването е глобален бизнес, организиран в мащаб, който не притежава национална лоялност, който се характеризира с „международен хермафродитизъм“²⁵⁷ и не се интересува дали купува или доставя на де Венделс или фон Венделс, дали плаща дивиденди или споделя печалбите с „Викерс-Армстронг“ [Великобритания], „Крупс“ [Германия], „Бетлехем Стийл“ [САЩ], „Шнайдер-Крьозо“ [Франция], „Шкода“ [Австро-Унгария] или членове на Комитета на стоманодобивниците. Войната е източник на печалба, носи полза за всички тях, и колкото по-дълго продължава, толкова по-голяма е тази печалба.

Както по-късно пише генералът от американската морска пехота Смедли Бътлър в светлината на събитията, които лично е преживял: „Войната е измама, изнудване. Винаги е била такава. Вероятно е най-старата, най-лесно печелившата, и със сигурност най-жестоката форма на изнудване. Тя е единствената имаща международен обхват. Тя е единствената, в която печалбите се изчисляват в долари, а загубите - в човешки животи. Измамата се представя най-добре като нещо, което не е в действителност това, както изглежда на мнозинството от хората. Само малка „вътрешна“ група знае за какво

²⁵⁶ *Протокол от Конгреса за 6 и 12 март 1934 г., Текст на резолюцията на Най за разследване на американските производители на оръжие, печатница на правителството на Съединените щати, Вашингтон: 1934; 52620 – 10175. Статия от списание Fortune, 22 май 1934 г., A Primer on Europe's Armament Makers who prolong War and disturb Peace, p. 14. (Пример, как европейските производители на оръжие, удължават войната и забавят мира)*

²⁵⁷ *Major General Smedley Darlington Butler, War is a Racket, page 1.*

става въпрос. Войната се провежда в полза на малцина, за сметка на мнозина. От войната малцина хора печелият огромни богатства. В Световна война (т.е. Първата) само шепа хора спечелиха огромни печалби от конфликта. Най-малко 21 000 нови милионери и милиардери са появили в САЩ по време на световната война. Всъщност толкова са признали огромните си кървави печалби в данъчните си декларации. А колко други военни милионери са фалшифицирали данъчните си декларации, никой не знае“.

4 121 000 нови милионери или милиардери трябва да бъдат балансирали с 8 500 000 загинали по бойните полета, като жертвите сред цивилното население, гражданските войни, насилието и т.н., увеличават тази цифра между 15 и 20 000 000 жертви.²⁵⁸

И трябва да помним, че този „измама“ има крайна цел отвъд обикновената печалба. Тайният елит, създаден във Великобритания и разширява базата и влиянието си през Атлантика, иска Германия да бъде смазана и англосаксонското господство над света да бъде здраво установено.²⁵⁹ Те нямат интерес от кратка война (доп.пр. което означава почетен мир). Смазването на Германия и премахването на „тевтонската заплаха“ изисква продължителна борба. Те предпочитат дългосрочния план. Брие е просто малка част от цялото начинание. Всяко действие, което предприемат умишлено, удължава войната, като врагът се осигурява със средства за продължаване на борбата, чрез техните спекулации.

Глава 4. Митът за Голямата блокада, лъжите и измамите

Британската военноморска блокада на Германия между 1914-1916 г. е жестока шарада²⁶⁰, предназначена да се провали. Трябва да изглежда, като блокадата в действие, защото подобни методи са разглеждани като основен военен похват, много преди успеха им в Наполеоновите войни.

Великобритания обосновава огромните си военноморски разходи от началото на XX век с възможността да използва такава тактика. Британия владее моретата. Общественото мнение ще приеме всеки провал в блокадата на Германия за грубо неизпълнение на дълга. Блокадата от една морска държава над друга континентална, е военна стратегия през цялата история. В други епохи са използвани различни тактики за постигане на подобни цели; например поражение на врага чрез спиране на търговията му със стоки от първа необходимост, изключване от предимствата на международната търговия, предизвикване глад на населението, което води до военното поражение.²⁶¹

Възможността на британския флот да отреже морските търговски пътища на Германия с нейните пазари по целия свят е безспорна.²⁶²

Британската общественост приема за аксиома, че след началото на войната, блокадата ще отцепи Германия, ще предотврати доставките на храни и военно оборудване и боеприпаси и бързо ще я постави на колене. Обществеността вярва, че е въведена ефективна блокада.

„Таймс“ съобщава около 7 месеца след началото на войната, че нацията е запазила „върховното и безспорно доверие в Кралския флот“.²⁶³

²⁵⁸ Matthew White, *Source List and Detailed Death Tolls for the Primary Megadeaths of the Twentieth Century*. <http://necrometrics.com/20c5m.htm#WW1>

²⁵⁹ Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War* pp.11-16.

²⁶⁰ Б. пр. Игра на думи, когато единият участник обяснява някакво понятие с мимики и жестове, а останалите трябва да го познаят. В случая се използва като инсценировка, заблуда.

²⁶¹ M Parmalee, *Blockade and Sea Power: The Blockade, 1914-1919*, p. 7.

²⁶² George F.S. Bowles, *The Strength of England*, p. 162.

²⁶³ *The Times*, 16 Feb, 1915.

При такъв огромният процент от brutния вътрешен продукт, изразходван за военните кораби и дредноутите, всичко различно от пълното доверие във флота е изключително деморализиращо.

На 23 август 1911 г. за малка група доверени министри, присъствали на специално заседание на Комитета за имперска отбрана, става очевидно, че планове на флота за предстоящата война с Германия са немислени. Тревоженото е, че между армията и флота не е договорен общ стратегически план на действие.²⁶⁴

Едно от последствията от тази особено важна среща е назначаването на Уинстън Чърчил за първи лорд на Адмиралтейството. Той разчита на собствената си увереност и вдъхновен от адмирал лорд Джон (Джаки) Фишър, наскоро пенсионирания първи морски лорд, въвежда по-модерен подход в този бастион на традицията.

Но не споделя изцяло възгледите на адмирал Фишър за това как и къде да се извърши морската блокада. Фишър се застъпва за агресивна пълна блокада на германското крайбрежие чрез разрушители, за да се стигне бързо до решаване на въпроса. Освен ограничаването доставките на храна и основните военни материали от атлантическите търговски пътища, тясната блокада на Германия ще предотврати вноса извършван чрез каботажното плаване от скандинавските страни или от неутрална Испания.

В плана на Фишър британският флот от дредноути и крайцери винаги ще бъде в готовност, за да защити разрушителите от ответната реакция на германските военни кораби. Допълнително предимство на строгата блокада на пристанищата в устията на големите реки Яде и Елба, е затварянето на германския флот, така че се неутрализира заплахата от германско нахлуване във Великобритания или германско нападение срещу британските търговски пътища.

Изправен пред непосредственото си задушаване, германски флот ще бъде принуден да напусне безопасните си пристанища и да пробие блокадата, но Фишър е категоричен, че тогава той ще бъде напълно разбит от огромната мощ на големите британски кораби.

Принципните противници на пълната блокада, твърдят като контрааргумент, че Германия ще използва мини, торпеда и подводници, за да потапя блокиращите кораби. Фишър смята, че това е несериозен аргумент, защото подводниците няма да имат достатъчна дълбочина на водата, за да действат, и няма да рискуват да атакуват разрушителите.²⁶⁵

Разрушителите са вид кораби, пригодени да се справят с подводниците. Те имат необходимата скорост да ги прехванат, усилените носове, за да ги ударят пряко чрез таран, и огневата мощ и торпедата, за да ги потопят. Те имат хидрофони за ги идентифицират в дълбочина и дълбочинни бомби за унищожаването им. Разрушителите всъщност са най-големият враг на подводниците.

В началото на войната Германия разполага само с 29 подводници срещу 73 британски, и при пълна блокада, британските ВМС лесно ще се справят с този малък брой. Наскоро професор Хю Страчан предположи, че пълната блокада на Фишър „се основа на надценяване на разрушителя и подценяване на подводницата“ и е довела до самоубийствено преразтягане на военноморските ресурси. Великобритания, заявява той, „е имала по-малко разрушители от Германия: 42 срещу 88 през 1914 г.“. Хю Страчан твърди, че „блокиращите разрушители ще трябва да се зареждат с въглища на всеки 3-4 дни. Тъй като най-близкото британско пристанище е на 280 мили от германския бряг, блокиращият флот ще се нуждае от три допълнителни подкрепления – едно за бойния

²⁶⁴ Winston Churchill, *World Crisis*, pp. 38-9.

²⁶⁵ Hew Strachan, *The First World War vol.1*, pp. 394-5.

пост, едно за пристанището и едно ескортиращо по маршрута – или трябва да притежава два пъти повече разрушители, отколкото Великобритания притежава.²⁶⁶

Статистиката му е грешна. В действителност, до август 1914 г. британският флот има около 221 разрушителя.²⁶⁷ Адмирал Фишър смята, че пълната блокада е решаваща за бързото спечелване на войната. Ако бързата победа е истинското намерение, за постигането ѝ могат да бъдат разпределени много повече от 42 разрушителя.

А твърдението на Страчан, че 2/3 от наличните сили ще отсъстват по всяко време, за да се зареждат с въглища, не отговаря на обстоятелството, че до 1914 г. голям брой разрушители на британския флот са преустроени да работят с петрол. Фишър въвежда котли, загрявани с петрол, и парни турбини във всички разрушители, построени след 1905 г., с изключение на временното връщане към въглища на корабите от класа „Бийгъл“ от 1908 г. В писмен парламентарен отговор през февруари 1914 г. за броя на военноморските кораби от всички класове, които са „снабдени или ще бъдат оборудвани“ само с петролно гориво, Уинстън Чърчил цитира общо 109 разрушителя и 252 кораба.²⁶⁸ Ако разрушителите, работещи с петрол, са използвани за пълната блокада, зареждането с въглища отпада.

Проблемите с въглищата сериозно ограничават ефективността само на остарелите британски крайцери, които са изпратени да извършат далечната „блокада“, която най-накрая е договорена.

В началото на август 1914 г., ако наистина се е целяло бързо поражение на Германия, пълната блокада на пристанищата в Северно море осигурява най-добрия шанс за успех.

Това обаче не е намерението на Тайния елит. Пълното унищожение на Германия изисква много повече от бърза победа и почетно примирие. Целта не е просто да се унищожи германската армия и флот, а цялата финансова, търговска и индустриална инфраструктура на страната. Това ще изисква дълга война. За тази цел хората на Тайния елит в Адмиралтейството и Форин офис, налагат далечна блокада на подходите към Северно море от Атлантическия океан и южно от Ирландия. Това дава на сър Едуард Грей и неговите колеги от Тайния елит във Форин офис много повече власт да контролират как ще се управлява „блокадата“. За широката общественост това нямаше значение. Тя е уверена в бързата, успешна и наказателна война и първоначално не обръща голямо внимание как се провежда блокадата. Обществеността се доверява на Чърчил. Той лично уверява, че желязната хватка на британската блокада, върху германската морска търговия, бавно но сигурно ще задуши нейната икономика и ще доведе войната до победоносен край, на срещата в Гилдхол на 9 ноември 1914 г. в присъствието на банкери, финансисти, политици и висши военни служители в компанията на министър-председателя Аскуит и военния министър лорд Кичънър.

Чърчил обича такива важни събития и не разочарова публиката си, като окончателно уверява нацията, че е в действие ефективна морска блокада. По обичайния си гръмък и самонадеян начин заявява: „Наказанието, което налагаме, много често не се вижда и дори когато се вижда, не може да се измери. Икономическата строгост, на морската блокада, изисква време, за да достигне пълната си ефективност. Сега я виждате едва на третия месец. Но почакайте малко. Вижте я на шестия, деветия и дванадесетия месец и ще започнете да виждате резултатите, постепенно и тихо постигнати, но предвещаващи гибелта на Германия толкова сигурно, колкото приближаващата зима, събаря листата от дърветата“.²⁶⁹

²⁶⁶ Също.

²⁶⁷ <http://www.naval-history.net/WW1NavyBritishDestroyers.htm#1914>

²⁶⁸ Hansard, House of Commons Debate, 18 February 1914, vol. 58 cc 961.

²⁶⁹ The Times, 10 November, 1914.

Вископарани, шумни но празни думи, които означават измама. Блокадата изобщо не е ефективна нито през 1914 или 1915 г., но не се дължи на провала на флота, а на господарите в Лондон, които го контролират.

Много британски моряци трябва да се справят с тежките зимни бури бушуващи в Северният Атлантик, за да поддържат блокадата, но са предадени. Докато народът на Великобритания доминионите и колониите вярва на лъжите и подвеждащите твърдения за нарастващото отслабване на врага и липсата му на боеприпаси и храна, трудностите, с които се сблъсква Германия в ранните години на войната, не са причинени от блокадата.

Всъщност, според доказателствата, представени през 20-те години на XX век, се оказва, че британската търговия подпомага германските военни нужди за да се удължи войната „далеч отвъд пределите на необходимостта“.²⁷⁰

Със сигурност това не можеше да е вярно, ще каже непредубедения читател? Преди август 1914 г. цялата военна подготовка на Великобритания чрез нейната несоравнима морска сила, цели пълна блокада на Германия, но на практика не се осъществява!

Поне половината от световния морски тонаж плава под британски флаг. Британският флот доминира във всяка морска врата в Европа, Северно море, Атлантическия океан, тесния Гибралтарски проток, Суецкият канал, Индийския и Тихия океан. „Реалната и физическа мощ на британския флот да отреже армиите и жителите на Германския блок от всякакви доставки от чужбина е безспорна.“²⁷¹ Германия е ефективно отстранена от морски пътища и с изключение на битката при Ютланд, през по-голямата част от войната германският флот остава в пристанищата зад защитните си минни заграждения. Корабите които войната сварва в открито море, когато е обявена война, са систематично преследвани и унищожавани. Германският лек крайцер „Емден“, който самостоятелно плава в Индийския океан, потапяйки или пленявайки около 30 съюзнически кораба, влиза в битка на 9 ноември 1914 г. с австралийския (британски) военноморски крайцер „Сидни“. Капитанът на кораба Мюлер се предава с оцелелите от екипажа²⁷², а полуразрушеният кораб засяда на Кокосовите острови.

На 8 декември 1914 г. голяма британска ескадра излиза от Порт Стенли на Фолклендските острови, за да унищожи мощната германска ескадра на вицеадмирал Максимилиан фон Шпее. Само седмица по-рано фон Шпее разбива британска ескадра край Коронел в Чили. Битката за Фолклендските острови слага край на нападенията над съюзническите търговски кораби от германските кораби и международната търговия между Великобритания и Северна и Южна Америка успешно продължава до блокадата с германски подводници, по-късно във войната.

Подобно на Великобритания, международната търговия е жизненоважна за оцеляването на Германия като модерна индустриална нация. Дефицитът ѝ в търговския баланс се дължи на вноса на хранителни продукти и суровини.²⁷³

Без достатъчен внос на храни, Германия, бързо ще бъде подчинена чрез глад. Когато е обявена война, над 600 германски търговски кораба намират убежища в неутрални пристанища. Всички германски и австрийски кораби в британски, френски и руски

²⁷⁰ Rear-Admiral M. W. W. P. Consett, *The Triumph of Unarmed Forces (1914-1918)*, preface, p. vii

²⁷¹ George F.S. Bowles, *The Strength of England*, p. 162.

²⁷² Изпратени са в пленнически лагер на о-в Малта, където повечето остават до края на войната. К-н Мюлер е преместен в Англия през 1916 г. Впоследствие поради заболяване от малария е освободен през януари 1918 г. и изпратен в неутрална Холандия. Връща се в Германия, и до края на войната е на щабна длъжност. След това живее в Бланкенбург, умира през 1923 г.

²⁷³ C. Paul Vincent, *The Politics of Hunger, The Allied Blockade of Germany, 1915-1919*. p. 36.

пристанища са незабавно задържани, така че до края на август 1914 г. морската търговия на Германия престава да функционира, с изключение на Черно и Балтийско море.²⁷⁴

Почти четвърт милион тона германски кораби са блокирани в пристанището на Ню Йорк, вкл. „Фатерланд“, най-големият пътнически кораб, и три лайнера „Норддойчер Лойд“, всички развиващи над 19 възела скорост през Атлантика.

Друг лайнер „Хамбург-Америка“ по време на войната остава в Бостън. За морската безопасност на Великобритания е особено важно тези пет мощни кораба да останат затворени в американските пристанища от страх, че могат да бъдат преоборудвани във въоръжени крайцери и да причинят хаос в трансатлантическите плавания.

Въпреки че на 18 август президентът Удроу Уилсън подписва Закон за регистрация на корабите, който ще бъдат прехвърлени под американски флаг, той не е ратифициран от Конгреса и тези големи германски лайнери, остават до края на войната като затворници в безопасното убежище на американските пристанища.²⁷⁵

По-късно „Фатерланд“ е конфискуван от правителството на САЩ, когато Америка влиза във войната през април 1917 г., преименуван на „Левиатан“ и е използван за превозването на американските войски към Франция.

След като германският търговски флот е неутрализиран, Чърчил смело информира обществеността, че морска блокада бързо ще постави Германия и нейните съюзници на колене. Това обаче не се случва. Защо?

Правилата за морска блокада отдавна е изключително спорен въпрос. В продължение на векове частните кораби (частни въоръжени кораби, упълномощени от Короната да атакуват и завземат чуждестранни търговски кораби по време на война²⁷⁶) са средство, което може да се мобилизира и използва без разходи за правителството. Разграбените кораби и техните товари законно стават собственост на Короната, а стойността им се оценява от Адмиралтейството. Когато кораб и неговият товар се продават, паричната награда се поделва между капитана, екипажа му и всички лица, които са инвестирали в частния кораб. Каперството е премахнато с Парижката декларация от 1856 г. (За спазване на морското право), която е ратифицирана от 55 държави. Тя е заменена с разпоредби за това какво представлява военна контрабанда и какво подлежи или не подлежи на залавяне.

Военните кораби на воюващата държава имаха право да спират и да проверяват товара на всеки неутрален търговски кораб в открито море. Неутралните стоки са освободени от конфискация, но всичко друго влизащо в списъка за контрабанда, което може да помогне на врага, като оръжия, барут, памук или армейски униформи, може законно да бъде конфискувано. Парижката декларация не е договор, и не е подписана от Великобритания и САЩ, така че правилата за спиране, претърсване и задържане на търговски кораби остават неясни. Дискусиите между основните морски държави се провеждат в Лондон през 1908 г. и последвалата „Лондонска декларация“ за „Законите на морската война“ е издадена на 26 февруари 1909 г.

Британското външно министерство изиграва ключова роля в организирането на конференцията, а министърът на външните работи сър Едуард Грей отдава голямо значение на декларацията. Тя препоръчва създаването на Международен съд, излага критериите за контрабандата и директиви за това как а неутралните страни могат да търгуват с воюващите държави. Товарите, които трябва да се считат за контрабанда, са определени в две групи:

а) Абсолютна контрабанда – включва оръжия от всякакъв вид и техните съставни части. Снаряди, заряди и патрони от всякакъв вид и техните съставни части. Барут и

²⁷⁴ Също, р. 37.

²⁷⁵ Също.

²⁷⁶ Б. пр. Т.нар. каперски или корсарски кораби.

взривни вещества, специално приготвени за употреба във война. Оръдия, оръдейни лафети, военни коли, полеви ремонтни работилници, и техното оборудване. Облекло и екипировка с подчертано военен характер.

б) Условна контрабанда – включва хранителни продукти, фураж и зърно, за хранене на животни. Бодлива тел. Облекло. Платове за дрехи, ботуши и обувки, подходящи за употреба във война. Гориво, смазочни материали и взривни вещества.

В случай на война списъкът с контрабандата трябва да бъде обявен на правителствата на вражеските сили, с уведомление до всички неутрални сили след избухването на военните действия.

Лондонската декларация постановява, че следните стоки няма да бъдат обявени за контрабанда и следователно няма да подлежат на изземване при блокада:

а) Суров памук, вълна, коприна, юта, лен, коноп и други суровини от текстилната промишленост, както и преди от тях.

б) Маслодайни семена, ядки и копра (изсушената ядка на кокосов орех, използвана за извличане на масло).

в) Каучук, смоли и гуми.

г) Сурови кожи, изделия от кост и слонова кост.

д) Естествени и изкуствени торове, включително нитрати и фосфати за селскостопански цели.

е) Метални руди.²⁷⁷

Сър Едуард Грей и Тайният елит са доволни от резултата на конференцията, въпреки че тя се оказва много спорна във Великобритания.

Какъв смисъл има британското правителство да се съгласи на контрабандни разпоредби, които ще позволят на Германия по време на война, да внася памук за производството на взривни вещества, петрол за нитроглицерин и динамит, юта за чували с пясък, желязо, мед, волфрам и други руди за производството на оръжия, пушки, щикове и снаряди, каучук за гуми и вълна за военни униформи?²⁷⁸

Не е чудно, че критиците наричат декларцията „морски закон, направен в Германия“.²⁷⁹

Много наблюдатели, особено свързани с флота, са възмутени от глупостта на най-голямата морска сила на земята, която се съгласява на клаузи и условия, които могат само да укрепят враговете ѝ.

Между Адмиралтейството и Форин офис възниква сериозно напрежение и 120 „адмирали“ подписват писмено възражение, което е разпространено до всички членове на Камарата на общините.²⁸⁰

Опозицията е ожесточена и въпреки че Лондонската декларация е одобрена от Камарата на общините, тя е незабавно отхвърлена от Камарата на лордовете през декември 1911 г.²⁸¹

Тъй като не е ратифицирана от британското правителство, тя няма никакъв правен статут във Великобритания, Империята или дори в САЩ, където също е отхвърлена.²⁸²

От март 1911 г. до изготвянето на секретен доклад през февруари 1913 г. Комитетът за имперска отбрана има подгрупа, която проучва последиците от търговията с врага във военно време.²⁸³

²⁷⁷ Norman Bentwich, *The Declaration of London, 1911*, <http://www.archives.org>. eBook and Texts, California Digital Library.

²⁷⁸ *The Great War*, ed. Hammerton and Wilson vol. 7. p. 122.

²⁷⁹ Consett, *Triumph of Unarmed Forces*, p. 23.

²⁸⁰ Hansard, *House of Commons Debate*, 29 June 1911 vol 27 cc574-696.

²⁸¹ Hansard, *House of Lords Debate*, 12 December 1911 vol 10 cc809-95.

²⁸² Bowles, *The Strength of England*, p.163.

²⁸³ National Archives, *Cabinet Papers PRO CAB16/18A*

Тази тайна подкомисия се състои от високопоставени държавни служители от различни правителствени ведомства, включва директора на военноморското разузнаване, и началника на военния щаб в Адмиралтейството.

Лорд Ешър и Морис Ханки присъстват съответно като „съветник“ и секретар. Ешър предупреждава групата за въздействието на общественото мнение и очакванията на широката общественост, които ще очакват, че флотът ще блокира всеки достъп до Германия.²⁸⁴ Той предупреждава, че Германия да бъде „херметически затворена“ от приоритетите на воденето на войната.

С ефективна блокада на пристанищата в Северно море, морската търговия в Европа ще бъде „толкова застрашена, и на практика ще бъде спряна“. така лорд Ешър заключава, че няма нужда от парламентарно законодателство.

„Може, каза той, да се приеме за даденост, че в случай на война, търговията от всякакъв вид между Великобритания и Германия ще бъде ограничена до незначителност. Всичко, което е необходимо, е прокламация при избухването на войната, предупреждаваща британските поданици за техните отговорности и задължения“.²⁸⁵

С други думи, всички очакват блокада, всички знаят, че не трябва да търгуват с врага, така че парламентът не трябва да бъде обезпокояван. Както ще видим, реалността е, че Тайният елит оставя вратата откритата, през която Германия може да търгува и да има достъп до основни хранителни продукти и военни материали.

Ешър и Ханки са категорични, че няма нужда от законодателство, което да направи памук и другите важни военни материали, абсолютна контрабанда, тъй като законът вече е в сила.

На заседание на тайната подкомисия на 20 януари 1912 г. контраадмирал Ърнест Трубридж, началник на военния щаб в Адмиралтейството, изразява несъгласие. Прямо флота и армията, е възмутително да се предположи, че докато въоръжените сили ще бъдат съсредоточени върху смазването на врага, на неутралните страни ще бъде позволено да снабдяват Германия с необходимите ресурси за поддържане на бойните ѝ сили и производството на оръжия. Той подчерта, че трябва да се поставят всякакви възможни пречки пред търговията с Германия, за да се задуши икономическият живот и да се създаде такова отчаяние, което да принуди германците да поемат опасни рискове, водещи до поражението.²⁸⁶

Никой не опровергава открито такова очевидно твърдение. Това положение е равносилно на държавна измяна. Но дори две години преди обявяването на войната, различни агенции действат, за да осуетят най-добрите намерения на Адмиралтейството да установи ефективна блокада, която да доведе войната до бърз и успешен край.

Военноморските сили може предполагат, че ще контролират всяка блокада, а тайната подкомисия предполага, че нейните препоръки за стоките, които трябва да бъдат забранени, ще бъдат напълно включени във военната политика, но влизат в сила по-големи правомощия. Въпреки увещанията на Ешър и Ханки, не е спазено най-важното предложение на подкомисията – на британските кораби да бъде забранено да превозват товари памук от Америка до неутрални пристанища без ясно и абсолютно доказателство, че той не е предназначен за Германия.

Памукът е от решаващо значение. Той е основният елемент за производство на експлазиви за артилерийски снаряди, и патрони за картечници и пушки. Той е толкова важен елемент, че оглавява списъка на подкомисията със забранен износ.²⁸⁷

²⁸⁴ PRO CAB16/18A, p. 429.

²⁸⁵ Също, pp. 429-430.

²⁸⁶ Също, p. 74.

²⁸⁷ Също, p. 45.

Памукът, превърнат от науката в експлозив, е безценен продукт за военната промишленост, и както Великобритания, така и Германия, зависят от вноса му, главно от САЩ. Прилагането на предложението на подкомисията по търговия с врага, да се спре превозът на американски памук през Атлантика до неутрални пристанища (откъдето се очаква той да бъде продаден на Германия) ще даде на Великобритания силно предимство, сериозно да ограничи капацитета на Германия да произвежда снаряди и патрони.

Но силите на Тайния елит във Форин офис, предприемат стъпки за прекратяване на това много просто и потенциално ефективно ембарго. Подкомисията не се съобразява с желанията на Тайния елит и първият удар по онези членове, които искат забрана на търговията с памук, е нанесен от помощник-съветника във външното министерство, сър Сесил Хърст. Сравнително непознат по това време, Хърст (посветен в рицарство през 1913 г.) по-късно е идентифициран от професор Куигли като близък сътрудник на Алфред Милнър и член на групата „Кръгла маса“ на Тайния елит.²⁸⁸

Неговият аргумент е следният: САЩ имат сравнително малък търговски флот и зависят от британските кораби за превоза на памук им за Европа. Германия е значителен вносител на памук и общата забрана ще съсипе памучните плантации в южните щати на САЩ. Ако такава търговия е затворена за британските търговски кораби и германското знаме изчезне от атлантическите води, ще има недостатъчен неутрален тонаж за превоз на памук. Цените на товарите ще се повишат и британските корабособственици ще се изкушат да прехвърлят корабите си под американски флаг, за да се възползват от силно завишените печалби, достъпни при такива условия. С други думи, желанието на американските производители на памук да запазят пазарите си и да реализират значителна печалба от търсенето на памук по време на войната, свързано с необузданата алчност на британските корабособственици да се възползват от ситуацията, ще осигури прехвърлянето на много британски кораби на американски собственици.

Лоялност към каузата? Задължение към държавата или короната? Забравете. Суровият капитализъм е по-силен от всяка кръвна или расова връзка, а за военните спекуланти суровият памук струва повече от теглото си в диаманти.

Обърнете внимание на връзката между парламентарното отхвърляне на Лондонската декларация от Камарата на лордовете през декември 1911 г. и приложението на Форин офс към подкомисията по търговия с врага, представено от техния правен съветник Сесил Хърст през 1912 г.

Когато техни светлости отхвърлят ратифицирането на Лондонската декларация, те отхвърлят имунитета за памук като контрабанда. Когато Хърст представя документа си на подкомисията, той като агент на Тайния елит, тайно го върна в дневния ред. По същество посланието е, че Парламентът може да отхвърли каквото си поиска, но зад гърба му външно министерство има пълното намерение да действа така, както иска сър Едуард Грей и Тайният елит. И те го правят.

Те знаеха точно какво правят, когато подкопават планове на Комитета за имперска отбрана да забрани износа на памук за Германия, веднага след началото на войната. На въпрос от журналисти на „Ню Йорк Таймс“ през август 1915 г. защо памукът не е обявен за контрабанда, лорд Алфред Милнър, централната фигура в сърцето на Тайния елит, отговоря: „Не предполагам, че правителството или неговите съветници са осъзнали в ранните месеци на войната, че ще възникне огромно търсене на памук за военни цели.“²⁸⁹

Милнър съзнателно заблуждава. Британското правителство знае всичко за военната нужда от памук. Собственият им консултативен комитет иска той да бъде първият в списъка с контрабандни стоки. Без памук, Германия бързо ще изпадне в недостиг на

²⁸⁸ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 158.

²⁸⁹ Viscount Milner, *Cotton Contraband*, *New York Times*, 21 August 1915.

артилерийски снаряди. Без памук Германия не би могла да продължи във войната след 1915 г.

На 4 август 1914 г. е издадена Кралската прокламация за търговия с врага. Стоките са разделени на три категории: абсолютна контрабанда, която обхваща само артикули за военни цели; условна контрабанда или артикули за военна или гражданска употреба; и свободен списък, който включва хранителните продукти.

Само първата категория може да бъде конфискувана от воюващата страна, обявила блокадата. Втората категория може да бъде конфискувана само ако е доказано предназначението ѝ за врага, а третата изобщо не може.

И интересно е, че свободният списък включва суров памук, петрол и каучук. На Германия ще бъде забранено да внася оръжия и взривни вещества, но ще ѝ бъде позволено да внася суровините, необходими за производството им, и голяма част от тях ще идват от САЩ през неутрални страни.

Адмиралтейството протестира яростно. Каква е ползата, питат те, да се блокират морските пътища за врага, ако на неутралните страни е позволено да го снабдяват за всичките му нужди?²⁹⁰

На следващия ден е издадена втора прокламация, за да се попречи на британското корабоплаване, да превозва контрабанда до всяко пристанище в Северна Европа. Британските търговци на въглища, по указание на Адмиралтейството, не трябва да доставят въглища на търговски кораби, заподозрени, че търгуват от името на врага.

На 20 август е издадена заповед посочваща, че правителството има намерение да приеме разпоредбите на Лондонската декларация, „доколкото е възможно“.²⁹¹ Декларацията подкрепя правото на неутралните страни да търгуват, за разлика от правото на воюващата страна на блокада.

Въпреки бурното обществено и военноморско противопоставяне, както и по-ранното отхвърляне на декларацията от парламента, Форин офис решава, че флотът ще трябва да я спазва. Нито демократичният процес на вземане на решения, нито общественото мнение никога не са били пречки пред Тайния елит.

Както често пъти преди, те само на думи подкрепят правителството, а задкулисно прилагат свои собствени политики.

След като призивът на адмирал Фишър за пълна блокада е отхвърлен, уж поради заплахата от мини и подводници, флотът беше натоварен с изключително трудната далечна блокада. Има два морски пътя, по които стоките могат да достигнат до Германия през скандинавските неутрални страни: през Дувърския проток или около северната част на Шотландия.

В пролива е поставено голямо минно поле, което принуждава всички кораби да се насочат към тесен проход между пясъците на Гудуин и брега на Кент, и всеки кораб, преминаващ през или от холандски или скандинавски пристанища, може лесно да бъде спрял и претърсен. Подобна процедура е невъзможна по северния маршрут, който се простираше на 450 мили от северната част на Шотландия до Исландия и след това още 160 мили до Гренландия. Северният патрул получава изключително трудната задача да покрие тази 610-мили линия от бурните северноатлантически води.²⁹²

В открито море са сформирани две блокадни ескадри. Южната ескадра има полесната задача да охранява Ламанша, докато северната блокада беше е много по-трудно осъществима. Тази задача се пада на 10-та крайцерна ескадра, която е разпръсната след военноморския преглед в Спитхед през втората половина на юли. „Колко странно, че всяка военноморска подготовка на Адмиралтейството е перфектно предварително пла-

²⁹⁰ Barbara Tuchman, *The Guns of August*, p. 333.

²⁹¹ Thomas Baty and John Hartman Morgan, *War: Its Conduct and Legal Results*, p. 538.

²⁹² Arthur J Marder, *From the Dreadnought to Scapa Flow*, Vol. 11. pp. 372-373.

нирана, с изключение на жизненоважните блокадни ескадри, които можеха да съкратят войната.“

10-та ескадра крайцери е отзована и е принудена да се събере, на части, в Скапа Флоу на Оркнейските о-ви. Водена от изключително способния командир, контраадмирал сър Дъдли де Шаир, тя се превръща в основен инструмент на британската военноморска блокада. Осем от най-старите малки крайцери в британския флот, кораби с водоизместимост около 7000 тона, всички построени между 1891-92 г., са изпратени на север, за да спират и проверяват неутралните кораби, излизащи или влизащи в Атлантика през Северно море.²⁹³

Тя отговарял за патрулирането на Северно море от Шетландските острови до Исландия, но поради състава си от остарели бавни кораби, е напълно неадекватна за задачата. Само шест от осемте кораба са годни за действие по всяко време, а останалите трябвало да се връщат твърде често в пристанището за въглища.

Когато двигателите отказват или възникват неочаквани повреди, сред бушуващите вълни на Северния Атлантик, възможността за ефективно действие става още по-малко.

До ноември когато бурите си развихрят, тези кораби едва изпълняват задачата си. През декември 1914 г. най-накрая е признато, че задачата е непосилна за тях.²⁹⁴

Въпреки че Чърчил, адмирал Джон Джелико и щаба на Адмиралтейството планират с години извършването на блокадата, изглежда нелепо, че за по-важната северна блокада, е изпратена ескадра от остарели и почти негодни кораби. За да се усложнят нещата още повече, капитаните и екипажите започват да губят своя дух и стават все по-обезкуражени. Не от състоянието на своите остарели крайцери, а от крайния резултат от тяхната работа, със задържаните неутрални кораби. Според законовата рамка, те се изпращат в базата за контрол на контрабандата в Къркуол. Всеки неутрален кораб, заподозрян в превоз на контрабанда за Германия, може да бъде задържан и изправен пред съдебен съвет с правомощия да конфискува товара и да задържа кораба. Това е добре на теория, но рядко се случва на практика.

Както обяснява американският посланик във Великобритания Уолтър Пейдж, Великобритания „прави всичко възможно, за да запази нашето приятелство и добра воля. И тя не е конфискувала нито един от нашите товари, дори с безусловна контрабанда. Тя спира някои от тях изкупва стоката, но не е конфискувала нито един.“²⁹⁵

Отново и отново екипажите излагат живота си на риск в бурния океан, само за да получат заповеди от Лондон да освободят пленените кораби и да ги пуснат да продължат. И въпреки, че знаят, че товарът е предназначен за Германия. Те стават все по-обезкуражени и не могат да проумеят защо такива товари се допускат през блокадата, след огромните усилия, положени за спирането им.

Уолтър Пейдж, много близък приятел на сър Едуард Грей, знае, че блокадата е измама. Американските корабособственици, търговци, доставчици на хранителни продукти, суровини и всички военни материали, както и банкерите и финансистите, които осигуряват бизнеса им и финансират международната търговия, могат свободно да снабдяват Германия и да реализират огромни печалби.

А Уинстън Чърчил застана пред банкетната маса в Гилдхол и обеща на нацията, че е въведена ефективна блокада, резултатите от която ще дадат плод след шест до девет месеца. Обществото вярва, че Германия е блокирана, но не знае нищо за сложната работа на моряците и корабите, от блокиращата ескадра.

²⁹³ E. Keble Chatterton, *The Big Blockade*, p. 33.

²⁹⁴ E. Keble Chatterton, *The Big Blockade*, pp. 56-57.

²⁹⁵ Burton J. Hendrick, *The Life and Letters of Walter H Page*, vol. 1 p. 380.

Това, което всъщност се случва, е скрито от погледа, чрез удобството на служебната тайна. Изводът е, че всеки детайл от работата на ескадрата помага на врага, въпреки че, както по-късно признава адмирал дьо Шаер, „германците знаеха повече за ескадрата, отколкото нашите собствени хора“.²⁹⁶

Екипажите от 10-та ескадра знаят, че Чърчил заблуждава обществеността. Те знаят, че блокадата е мираж, заблуда, абсурд и дълбоко негодуват от измамата, в която а замесени.²⁹⁷

Въпреки блокадата и липсата на германски търговски флот, храни и суровини от всякакъв възможен вид са доставяни за Германия от Северна и Южна Америка с британски, американски и други неутрални кораби. Товарите не могат да бъдат превозвани директно в Германия, затова се превозват до неутралните скандинавски пристанища, след което са пренасочвани. Само по себе си това противоречи на международните закони за блокадата, тъй като правилото за „непрекъснато пътуване“ означава, че дори корабите да акостират и разтоварват в неутрални скандинавски пристанища, крайната дестинация на товара е адресът за контрабандата. Огромни количества храна и основни военни материали си изпращат в Скандинавия след август 1914 г. Напълно ясно, е че незабавно се прехвърлят на влакове, пътуващи за Германия, на Форин офис си затваря очите.

Извинението на британското правителство е, че не смее да се намесва в трансатлантическата търговия между неутралните държави, защото рискува да загуби подкрепата на САЩ, Холандия, Дания и Швеция. В действителност никога не е имало никаква вероятност това да се случи. Официалната търговска статистика доказва, че директната търговия между САЩ и Германия е намаляла от 169 млн долара през 1914 г. до 1 млн долара през 1916 г.²⁹⁸, но цифрата е умишлено манипулирана, за да заблуди.

САЩ със сигурност губят директен достъп до германските пазари, но печели много повече, като търгува индиректно с Германия чрез неутрални държави. Притиснатите германски вносители са готови да плащат високи цени, а безмилостните американски, скандинавски и дори британски търговци са готови да се откажат от всяко чувство за благоприличие или патриотизъм, за да се възползват от богатите печалби.

Освен това, между 1914 и 1916 г., американската търговия със съюзниците се увеличава от 824 млн долара на 3 милиарда долара.²⁹⁹ Американската промишленост произвежда всякакви стоки, които съюзниците искат, и бизнесът им е процъфтява. Финансовият кредит е надлежно уреждан чрез банките на Уолстрийт, свързани с Тайния елит, и САЩ се превръщат в „склад, арсенал и банка“³⁰⁰ за Великобритания и Франция.

Така САЩ придобиват пряк интерес от победа на съюзниците и всеки друг резултат ще означава катастрофа за тях. Вечното извинение на британското правителство, че не може да приложи пълна блокада от страх да не загуби американската подкрепа, е увековечено от академичните военни историци.

Един цитат ще е достатъчен: „Блокадата щеше да постигне много повече, ако правителството я беше прилагало по-стриктно. Но страхувайки се да не настроят срещу себе си неутралните страни и да не ги подтикнат да подкрепят Германия, те често освобождаваха неутрални кораби, съдържащи месо, пшеница, вълна и др., които военноморските сили, със значителен риск, изпращат в пристанището за проверка“.³⁰¹

²⁹⁶ Chatterton, *The Big Blockade*, p. 5.

²⁹⁷ Chatterton, ... p. 53

²⁹⁸ Tuchman, *The Guns of August*, p. 337.

²⁹⁹ Tuchman, *също*.

³⁰⁰ Tuchman, *също*.

³⁰¹ Marder, *From the Dreadnought to Scapa Flow*, Vol. 11. pp. 374-5.

Предположението, че САЩ могат да се съюзят с Германия, е изключително абсурдно. Тази възможност никога не е обмисляна в коридорите на властта във Вашингтон. „Неутрална“ Америка инвестира сериозно в победа на съюзниците, напълно подкрепя Великобритания и Франция и независимо от блокадата, бизнесът процъфтява. Хиляди нови милионери се създават година след година чрез военните спекулации. САЩ бързо обявяват неутралитет, но с еднаква бързина развиват личен интерес към каузата на съюзниците с безброй финансови заеми и доставки на боеприпаси, които се осъществяват, без да преувеличаваме, чрез връзките на Тайния елит с финансовата империя на Дж. П. Морган и Уолстрийт. Президентът Удроу Уилсън отправя задължителните протести срещу намесата на Великобритания в американската търговия. Това е поредната заблуда, разиграна от двете страни на Атлантика. Избирането на Уилсън през 1912 г. е улеснено от банкерите и деловите среди от Уолстрийт, които са тясно свързани с Тайния елит в Лондон.³⁰² Тези финансисти дори поставят своя човек в Белия дом, но и му осигуряват и пазач – Едуард Мандел Хаус. Американският историк и журналист Уебстър Тарпли описва Мандел Хаус като „обучен във Великобритания политически агент“.³⁰³

Удроу Уилсън официално е президент на САЩ, но тази сенчеста фигура, със собствен апартамент в Белия дом, стои до него, „съветвайки го“ за всеки негов ход.³⁰⁴ На всяка крачка Мандел Хаус поддържа връзка и сътрудничи с Тайния елит в Лондон, за да гарантира, че независимо от протестите, те винаги действат съгласувано. Лондон знае, че няма никаква опасност, от загуба на американска подкрепа. Президентът Уилсън изиграва своята роля, като издава серия от протестни ноти, които придават достоверност на фалшивата идея, че Великобритания не трябва да въвежда истинска блокада от страх да не отблъсне САЩ.

Например, на 3 ноември 1914 г. Британското адмиралтейство издава прокламация до морското корабоплаване, че в Северно море е въведена блокада и всички кораби са предупредени, че влизат в него на свой риск. Скандинавските страни възразяват, но правителството на САЩ първоначално отказва да се присъедини към техния протест.

Когато американски износители и корабни компании се оплакват до Държавния департамент, на 26 декември до Лондон е изпратена протестна нота, но тя е формулирана в много помирителен език.

Освен това, преди изпращането на нотата, Мандел Хаус я обсъжда с британския посланик сър Сесил Спринг-Райс, за да могат да бъдат премахнати всички фрази, които могат да засегнат британската чувствителност.³⁰⁵

Ако беше въведена пълна блокада, американските търговци временно щяха да спрат износа за Скандинавия. Но войната щеше да е приключила в 1915 г., а прекъсването на търговията, ще е краткотрайно.

Освен това американците никога няма да рискуват да нарушават блокадата с цената на последваща забрана от огромните британски, френски и руски пазари.

Аналогично, опасенията, че неутрална Скандинавия ще застане на страната на Германия, ако Великобритания въведе строга блокада, са безпочвени.

Само Швеция показва известни прогермански симпатии, но там има силно и антивоенно движение, което се радваше на 100 години мир за страната им.

³⁰² Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War*, p. 221-222.

³⁰³ Webster Tarpley and Anton Chaitkin, *George Bush, The Unauthorised Biography*, p. 330.

³⁰⁴ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, p. 222.

³⁰⁵ Joseph Ward Swain, *Beginning the Twentieth Century*, p. 472.

Неутралността е единствената възможност. Швеция отдавна отстоява политиката си на ненамеса и търговската ѝ зависимост както от Великобритания, така и от Германия, обвързва всяка друга позиция на риск.

На 3 август 1914 г. шведското правителство обявява страната за неутрална и мнозинството шведи подкрепят тази политика. Някои от висшите класи са прогермански настроени, но „имаше разлика между това да се възхищаваш на Германия или да се идентифицираш с германската култура и да си готов да застанеш на страната на Германия във войната“.³⁰⁶

Т. нар. риск от присъединяването на скандинавските страни към Германия и участието им във войната, също е заблуда, оправдаваща политиката на Форин офис.

Контраадмирал Монтагю Консет, британският военноморски аташе в Скандинавия от 1912 до 1918 г., отхвърля предположението, че тези малки неутрални държави могат да застанат на страната на Германия. Твърд английски патриот, Консет познава много добре скандинавското обществено мнение: „Общоприето е, че ако Англия се включи в европейската война, Скандинавия ще трябва да прави жертви. Не се очаква, че всички доставки от Англия ще бъдат прекъснати, но се смята за сигурно, че няма да бъдат превишени основните нужди на вътрешното потребление.... Престижът на тази страна никога не е на толкова високо ниво. Името на Англия... се споменава с истинско уважение. Когато избухна войната, потокът [от храна и военни материали], който достигаше в Скандинавия, изуми скандинавците“.³⁰⁷

Скандинавците се възхищават и уважават Великобритания и са готови да правят жертви, за да я подкрепят във войната. Предположението, направено от британското правителство, че Норвегия, Швеция и Дания ще подкрепят Германия, ако тя приложи строга блокада, е пълна лъжа. Както заявява контраадмирал Консет, „Сигурно е, че Германия не е била нито подготвена, нито екипирана за война с продължителност четири години. Въздействието на блокадата, която пропуска като вода през сито, означава, че войната е трябвало да се удължи далеч зад границите на необходимостта“.³⁰⁸ Ако е била наложена подходящата блокада, осведомени съвременници са изчислили, че войната в континентална Европа ще приключи ефективно в рамките на 6-8 месеца.³⁰⁹

В усилията си да направят блокадата неефективна, Тайният елит се сблъсква с две основни препятствия – Кралския флот и контрабандните съдилища.

Офицерите и моряците от блокадните ескадри са абсолютно решени да спрат всякакви доставки до Германия и рискуват живота и здравето си, за да го направят. „От август 1914 г. до края на 1917 г. 10-та ескадра крайцери прехваща 8905 кораба, изпраща 1816 в пристанищата под въоръжена охрана и се качва на 4520 риболовни плавателни съда.“³¹⁰ През годините на блокадата много малко трансатлантически параходи, търговски кораби или рибарски лодки убягват от вниманието им.

Северноатлантическата блокадна ескадра спира хиляди кораби, и изпращат групи в малки открити лодки, за да проверяват товарите, разрешителните, документите им и крайната дестинация. Това е опасна работа. Има „опасен период, когато двигателите трябваше да бъдат спрени, преди да се спусне или вдигне лодката с абордажната група; и тези моменти, когато крайцерът се люлее във вълните, са повече от достатъчни за капитана на подводница да изпрати торпедото си директно към борда на крайцера.

³⁰⁶ <http://encyclopedia.1914-1918-online.net/pdf/1914-1918-Online-Sweden-2014-10-08.pdf>

³⁰⁷ Consett, *The Triumph of Unarmed Forces*, p. xv.

³⁰⁸ Също, p. vii.

³⁰⁹ George F S Bowles, *The Strength of England*, p. 173.

³¹⁰ Chatterton, *The Big Blockade*, p. 279.

Например на 15 октомври 1914 г. корабът „Хоук“ (*Hawke*) от 10-та ескадра крайцери е торпилиран от подводница в Северно море, преобърнат и потъва с целия си 525-членен екипаж.³¹¹

Добросъвестността на британските контрабандни съдилища никога не е поставяна под въпрос и ако „се докаже, че товарите са предназначени за врага, те се задържат решението не подлежи на обжалване, освен пред Съдебния комитет на Тайния съвет“.³¹²

На хартия тази система е безупречна и справедлива. Зад гърба на британския народ, в крещящо противопоставяне на волята на британския парламент и широко приетото международно право, тези съдилища са закрити. Бившият адвокат от Адмиралтейството Джордж Боулс пише с чисто раздразнение през 1926 г., „Процесът на спиране на кораби, превозващи контрабанда, изправянето им пред съда, за да се приложи международното право, и да се отнемат незаконни товари, е напълно подкопан от влиянието в британското външно министерство чрез изобретение, наречено Комитет за контрабанда“.

Боулс смята, че законните процеси „от началото до края са били проверявани, спъвани, манипулирани и възпрепятствани да работят, чрез умишлено и обмислено преместване на цялата основна дейност по блокадата към министерството на външните работи“.³¹³ Нямаше и дума за грешка или неразбиране. Законният процес е възпрепятстван и умишлено саботиран. Създаденият от Форин офис, малък, внимателно подбран Комитет за контрабандата е сформирани тайно като бариера между Военноморските сили и контрабандните съдилища. Докато Кралският флот спира и претърсва всеки търговски кораб в Северно море и изпраща всички подозрителни товари в Къркуол, Комитетът за контрабанда гарантира, че много малко от тях ще бъдат осъдени на конфискуване.

Под претекст за „освобождаване на неутралните кораби от всякакви предотвратими забавяния и неудобства“, Комитетът по контрабандата взема окончателното решение за почти всеки кораб, спрян от блокиращата ескадра. Тази компактна група от 5-6 сенчести фигури решава какво считат за контрабанда или не и определя кои товари трябва да бъдат да продължат до крайните се дестинации.³¹⁴

Решенията им не са произволни. Те последователно спъват действията на Кралския флот и освобождават милиони тонове жизненоважни доставки, които са предназначени за Германия. Съдбата на американския петролен танкер „Лама“ е типичен пример. С известни трудности 10-та ескадра крайцери преследва и залавя напълно натоварения танкер, а въоръжена охрана го ескортира до Къркуол.

„Но по мистериозен начин някой властимащ е наредил освобождаването му и той продължава пътя си към Германия. Танкерът пристига в Швайнемюнде, където товарът му е закупен на висока цена.“ Адмирал дьо Шаир смята за „невероятно, че след едногодишен военен опит умишлено позволяваме на доставките да достигнат до врага, след като превозните кораби са заловени.“³¹⁵

По това време „Лама“ е собственост на *Standard Oil* от Ню Джърси и е част от флота на Дж. Д. Рокфелер. Самият Рокфелер е тясно свързан с Тайния елит в Лондон и на Уолстрийт.³¹⁶ Когато „Лама“ повтаря пътуването си, отново е спрян от 10-та ескадра крайцери и е изпратен в Къркуол. По ирония на съдбата този път тя се удря в риф и потъва.

³¹¹ Също, pp. 43-46.

³¹² Също, p. 25.

³¹³ Bowles, *The Strength of England*, p. 173.

³¹⁴ Също, p. 176.

³¹⁵ Chatterton, *The Big Blockade*, p. 214.

³¹⁶ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, pp. 215-217.

Джордж Боулс обобщава за незаконния Комитет по контрабандата на министерството на външните работи: „Тази нечувана досега юрисдикция се състои, не в някаква форма на открит съд, а в странен и внезапно измислен Комитет от лица, определени за целта от съответните длъжностни лица.... Той действа, обсъжда и решава тайно и е в непрекъсната връзка с мнението на Форин офис. Не е обвързан от никакъв закон, обичай, прецедент, договор, правила за доказване, процедурни правила или правни ограничения. Той поддържа по море, против върховенството на правото на народа, върховенството на Министерството; и е използван от това министерство, за да осигури бързото изпълнение на неговите желания в случаи, в които на контрабандните съдилища не може да се има доверие че ще ги изпълнят.“³¹⁷

Тайният елит поема абсолютен контрол над Форин офис през 1905 г., когато сър Едуард Грей става министър на външните работи. Неговите надзиратели, сър Еър Кроу, сър Чарлз Хардинг и сър Артър Никълсън, са доказани представители на елита, тясно свързани с Милнър. Това са влиятелните личности, които всъщност управляват министерството, докато сър Едуард Грей отговаря на въпроси в Парламента, като ги отклонява.³¹⁸ През деня те са в кабинетите на Уайтхол, а вечерта се срещат в частните си лондонски клубове.

Морски писател, Едуард Кебъл Чатъртън, пише следното: „Днес (той пише през 1932 г.) знаем твърде добре как това погрешно правило за разрешаване на доставките да достигнат до врага е имало ефект за удължаване на войната“.³¹⁹

През декември 1914 г. старите военни кораби на 10-та крайцерна ескадра са заменени от смесен флот от 24 въоръжени търговски кораба с водоизместимост от 2876 до 21 040 тона. Някои са пътнически кораби от основните корабни линии, други са товарни кораби, а няколко са използвани в търговията с банани. Всички техни капитани са лично подбрани от адмирал де Шеър. Изпълнителният офицер и стрелецът на всеки кораб също са от военния флот, но останалите офицери и екипажи са от търговски кораби.

Де Шеър говори за тежките климатични условия на работа на неговите хора в зимния Атлантик, сред бури, и виелици. „Това изведе на преден план най-високите качества на капитаните, офицерите и моряците и тяхната забележителната дисциплина, отдаденост на дълга и твърда решителност.“³²⁰

На 2 януари 1915 г. двама моряци загиват, докато се опитват да спасят екипажа на норвежки барк, потъващ в морета поради силна буря и вълнение 9 бала. Месец по-късно, на 3 февруари, корабът „Макнотън“ потъва с всичките си 284 офицери и моряци.

Между март 1915 г. и декември 1916 г. са спирани средно по 286 кораба на месец.³²¹ По 10 кораба на ден.

Но въпреки героичните си опити да предотвратят достигането на жизненоважните доставки до врага, агенти на Тайния елитен флот във Форин офис и Комитета по контрабандата непрекъснато освобождават корабите с товари, пътуващи за Германия, за чието задържане тези смели мъже са рискували живота си. Чудно ли е, че блокадите са проваляни умишлено?

През първите пет месеца на 1915 г. САЩ изпращат 3 353 638 бали памук по 100 паунда всяка до Скандинавия и Холандия, докато предвоенните доставки до тези страни са средно само 200 000 бали. По-голямата част е препратена към Германия. Британските бизнесмени бързо се възползват и реализират големи печалби, като имитират

³¹⁷ Bowles, *The Strength of England*, p. 179.

³¹⁸ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, p. 114.

³¹⁹ Chatterton, *The Big Blockade*, p. 61.

³²⁰ Също, p. 73.

³²¹ Marder, *From the Dreadnought to Scapa Flow*, vol. 11, p. 373.

търговията с памук към неутралните страни, граничещи с Германия. Огромни количества американски памук са внесени във Великобритания за производство на боеприпаси, но между януари и май 1915 г. търговците на памук в Англия са реекспортирали 504 000 бали памук от този памук от по 100 паунда в Скандинавия.

Това е около петнадесет пъти повече от предходния петмесечен период. Например, между април и май 1915 г. Швеция е внесла 17 331 тона памук (предвоенният внос за същия период е бил средно 3900 тона), от които 1500 тона идват директно от Великобритания. Холандия удвоява вноса си на памук през месец април до 16 217 тона, от които 5 352 тона идват от Великобритания.

В същото време британският реекспорт към страни, които не граничат с Германия, е значително намален.³²²

Това е скандално. Великобритания щедро допринася за вноса на памук в Германия, като осигурява реекспорта му през Скандинавия. По-голямата част от продукцията идва от САЩ, където правото да се продава памук на всеки купувач е непоколебимо защитавано. Памуковите милионери просперират както никога досега.

На британското правителство е предложена възможността да изкупи голяма част от реколтата от 1914 г. от САЩ на сравнително ниска цена, но офертата е отказана.³²³ Правителството на Аскуит не прави опит да се противопостави на памуковото лоби в САЩ.

Всъщност лорд Робърт Сесил (син на маркиз Солсбъри), заместник-министър на външните работи в коалиционното правителство, настоява в парламента на 12 юли 1915 г., че Великобритания има отговорност „да уважава законните права на неутралните страни“ и да взема предвид нуждите на САЩ и скандинавските страни.“³²⁴

Неговото оправдание е, че ако доставките на памук за неутралните страни бъдат прекъснати, това „ще ни доведе до международни затруднения“.

Членовете на парламента „не могат да разберат тази страхлива политика за изключване на памука от списъка с контрабандата“.³²⁵

Никой не може. Британската общественост е възмутена и чувството е толкова силно, че лорд Сесил е наречен „убиец на собствените си сънародници“.³²⁶

Командор Кебъл Чатъртън от Кралския флот не можа да скрие възмущението си, че правителството продължава да игнорира силните искания за спиране на доставките на памук за Германия. Той смята за жалко, че Германия е получила практически всичко, което иска от последната американска реколта от памук чрез неутрални страни, въпреки че Великобритания „можеше да спре почти всичко... Ако блокиращият флот беше оставен сам да изпълнява задължения, Германия ще е обречена... Тя залага на кратка война и бърза победа – и ще загуби. Нищо не можеше да я спаси от евентуален колапс, освен някаква по-нататъшна глупост, която може да дойде от Уайтхол.“³²⁷

Има и други „глупости“, но това, което се случи, е много повече от обикновена глупост. В края на юни 1915 г. британски делегати са изпратени на англо-шведска конференция за памука в Стокхолм и резултатът е, че Великобритания позволява на Швеция да внася още повече памук. Въпреки всички протести срещу износа на памук, Тайният елит продължава да настоява за своето.

Историкът на Форин офис Арчибалд Бел записва, че, в пълен контраст, правителството във Франция последователно настоява памукът да бъде обявен за контрабанда.

³²² Consett, *The Triumph of Unarmed Forces*, p. 221.

³²³ Lord Sydenham of Combe, *Studies of An Imperialist*, London 1928 p. 3.

³²⁴ Hansard House of Commons Debate 12 July 1915, vol. 73, cc719-20.

³²⁵ Chatterton, *The Big Blockade*, p. 167.

³²⁶ Bell, *A History of the Blockade*.

³²⁷ Chatterton, *The Big Blockade*, pp. 166-167.

Французите са изумени, когато научават чрез своя посланик, че сър Едуард Грей всъщност препоръчва на британския кабинет да облекчи блокадата.

Американският посланик в Лондон, Уолтър Хайнс Пейдж, човек „в близки отношения“ със сър Едуард Грей, докладва на Вашингтон в средата на юли, „че правителството ще положи енергични усилия да се противопостави на агитацията за контрабандата на памука, но не мога да предвия какъв ще бъде резултатът“.³²⁸

Протестите срещу освобождаването на памука от контрабанда се засилват, и на 20 юли 1915 г. вестник „Таймс“ публикува писмо от „Неутрален“, което повдига въпроса на по-високо ниво. То засяга общественото недоволство, като съобщава, че „майките на френски войници смятат за немислимо да продължават да снабдяват врага със средства за убиване на синовете на вашите съюзници“. Французите непрекъснато питат: „Какво прави английският флот, за да позволи на памука да влиза в Германия?“³²⁹

На следващия ден „Таймс“ отговаря чрез редакционните си страници и повдига въпроса за износа на памук и каучук за Германия и за „неадекватността на предприетите досега стъпки от британското правителство, за да се предотврати достигането на тези жизненоважни продукти до вражеска дестинация“, което предизвиква сериозно безпокойство както у дома, така и в чужбина. Друг тревожен момент е повдигнат от химика кралски консултант Бертрам Блаунт, който казва „няма съмнение, че ако памукът беше обявен за абсолютна контрабанда от самото начало, руснаците сега нямаше да се оттеглят. Ако в началото на войната бяха взети правилните стъпки, за да се предотврати получаването на доставки памук за Германия, британските и френските войски сега щяха да воюват на германска земя.“³³⁰

Тук, от перото на правителствен учен, има доказателства, че на съюзниците е отказана бързата победа. Той няма представа, че войната умишлено се удължава. Въпреки широко разпространеното обществено недоволство във Великобритания, правителството се противопоставя и оправдава бездействието си. По-късно са представени данни, за да се покаже, че износът на памук не е толкова голям, колкото се съобщава.

Лорд Лансдаун казва пред Камарата на лордовете: „Вземете например вноса на памук в Скандинавия и Холандия. Цифрата за 1913 г. е 73 000 тона. Цифрата за 1915 г. е 310 000 тона. Това е много тревожна цифра – увеличение почти четири пъти. Но ако направите сравнението, което според мен трябва да се направи, и сравните годината не като цяло, а месец по месец, ще откриете – казвам го така за удобство – че през последните шест месеца на 1913 г. количеството е било 49 000 тона, а за последните шест месеца на 1915 г. е било 52 000 тона“.³³¹

Това демонстрира важен поврат в полза на съюзниците, но контраадмирал Консет обработва статистиката правилно. Той доказва, че въпреки сравнението през последните шест месеца показващо само 3000 тона увеличение, ръстът през първите шест месеца на годината е от 24 000 тона през 1913 г. и достига до зашеметяващите 258 000 тона през 1915 г.³³²

Лансдаун пропуска, че наличието на памук зависи от реколтата. Това се случва през есента и през втората част на годината и следователно ще е готов за износ едва в първите месеци на следващата година. Винаги щеше да има огромна разлика между статистическите данни в различните точки от цикъла, но правителството манипулира фактите, за да покаже фалшиво подобряваща се ситуация. Намесват се и други фактори. Последиците за поддържането на статуквото са потресаващи.

³²⁸ Bell, *A History of the Blockade*.

³²⁹ *The Times* 20 July 1915, p. 7.

³³⁰ *The Times* 20 July 1915, p. 8.

³³¹ Lord Lansdowne House of Lords Debate, 22 February 1916 vol 21 cc97-98.

³³² Consett, *The Triumph of Unarmed Forces*, pp. 264-5.

Мъжете в окопите, семействата на загиналите, обикновените хора във Великобритания и Франция не искат правителството да продължи нелепата си политика. Чувствата са нажежени.

По време на бургундската война, лидерът на Тайния елит, Алфред Милнър, спокойно да инструктира поддръжниците си да „пренебрегват протестиращите“³³³, но в ерата на тоталната война подобно своеволно пренебрегване на общественото мнение е критично опасно. През 1914 г. е лесно да се неутрализира опозицията срещу войната. Година по-късно климатът се променя.

Когато депутати като либерала сър Хенри Далзиел отказват да бъдат пренебрегнати по повод скандала с памука, независимо от последиците за кариерата му³³⁴, резултатът е предопределен. Тайният елит спешно се нуждае от стратегия за излизане. Тяхното решение е да обявят, че американците вече не възразяват срещу памука като контрабанда. Изведнъж се появява твърдението, че договорите за боеприпаси, сключени в САЩ от Великобритания и Франция, увеличават вътрешното потребление на памука до такава степен, че загубата на германския пазар, да не бъде усетена от големия бизнес. Сър Сесил Спринг-Райс, британски посланик във Вашингтон, съобщава, че президентът Уилсън е „доста доволен“, че памукът вече трябва да бъде поставен в списъка с контрабандни стоки.³³⁵ Това напомня на „застъпване на стар приятел“.

Глава 5. Митът за Голямата блокада, и срамните печалби

Още от първите дни на войната търговците и вносителите в Стокхолм, Осло, Копенхаген, Хелсингборг и Малмьо са залети с поръчки от Германия за доставка на хиляди тонове фураж, хранителни продукти, руди, памук и въглища.

Закупен от Северна, Централна и Южна Америка, от Великобритания и Британската империя, от други неутрални страни по света, този внос буквално се прехвърля от кейовете и корабостроителниците до товарните влакове и шлеповете, които ги превозват до крайната им дестинация – Германия.

Скандинавските търговци реализират печалби, надхвърлящи най-смелите им мечти, защото Германия е готова да плаща на силно завишени цени, за да гарантира тези жизненоважни доставки.³³⁶

Дания и Холандия, стават морските вносители на Германия, докато Швеция служи допълнително като нейна работилница. В международна игра с измамната блокада, неутралните кораби имат известни затруднения при преминаването на Северно море и Атлантика, но загубата на време е щедро компенсирана с огромните печалби, реализирани в САЩ, Скандинавия и не бива да забравяме – Великобритания.

Обемът на търговията, на която е разрешено да преминава през Северно море, надвишава всички предишни мирни години. Британската търговия със Скандинавия е оправдана от правителството с мотива, че има гаранции, които ще попречат на Германия да се възползва от този внос. Дадените обещания са безполезни. Правителствените ведомства знаят точно какво се случва. Доказателствата им са представени, но без резултат.

Както заявява британският военноморски аташе в Скандинавия: „Всички твърдения... автентични твърдения за факти, подкрепени от надежден анализ [представени на британското правителство], бяха пренебрегнати.“

³³³ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, p. 53.

³³⁴ Hansard House of Commons, 12 July, 1915 vol. 73 cc712-13.

³³⁵ Bell, *A History of the Blockade*.

³³⁶ Bowles, *The Strength of England*, p. 193.

В допълнение към военноморското си превъзходство, Великобритания се гордее и със стратегическото си предимство. Тя притежава огромни резерви от следващото най-важно оръжие за водене на война – въглищата. Скандинавия няма почти никакви залежи на въглища. Германия има запаси, достатъчни само за ограничен период, и недостигът им скоро създава сериозно безпокойство. Някои запаси извън границите ѝ в хода на войната попадат под германски контрол. Нито една от белгийските въглищни мини не е унищожена от отстъпващата им армия и Германия „успя да се измъкне от трудната ситуация с белгийските въглища“. Но те не са достатъчни.

Горещото лято на 1914 г. води до натрупване на излишък от британски въглища, достъпни за износ, и първоначално не е наложено национално ембарго върху тях. Търговците на въглища са помолени да не снабдяват кораби, заподозрени, че търгуват от името на врага, но не им са наложени преки ограничения, преди май 1915 г.

Апелът към патриотизъм, да се направи достойното „британско“ нещо, се смята за достатъчен, но моралът на спекуланта не познава подобно чувство. Британските въглища винаги са с голямо търсене. Те са признат по целия свят като висококачествен продукт, особено за парните двигатели. Котлите във военните кораби са проектирани за изгаряне на уелски въглища, а железопътните локомотиви – за английски въглища. Адмирал Консет казва, че само в Дания държавните железници, газовите заводи³³⁷, електрическите централи и пивоварните, са зависими почти изцяло от британските въглища. Въглищата са и енергия. И тази енергия, британското правителство може да използва в своя полза, ако износите им за Скандинавия е незабавно ограничен. Консет пише: „Специални бързи влакове, пълни с риба, основната храна на датчаните, я превозват до Германия, и се стига до дефицит на риба в самата Дания; и любопитно е да подчертаем, че датските влакове се движат с британски въглища, а оборудването за риболовните им кораби, също се внася от Великобритания.“ Повечето търговски кораби в Атлантика също зависят от британските въглища, а станциите за зареждане на корабите, са разпръснати по целия свят, за да осигуряват снабдяване на британските флоти. Ефективна и незабавна блокада е могла да бъде въведена още през август 1914 г., просто като се откаже доставката на въглища за всеки кораб, заподозрян в пряка или непряка търговия с врага.

Скандинавците очакват, че доставките на британски въглища ще бъдат ограничени или дори напълно прекратени с избухването на войната и се опасяват, че бързо ще последва индустриална дезорганизация. Ограничаването на доставките на въглища в самото начало на войната ще имало най-голям ефект. Липсата на въглища означава липса на енергия, ограничаване на жп-транспорт, липса на отопление, спиране на фабричното производство, или с две думи – катастрофа за Германия.

Шведските производители работят предимно за Германия, но във Великобритания не са положени никакви усилия за контрол или ограничаване на доставките на въглища, чийто износ продължава съвсем свободно до края на 1915 г. Британските въглища захранват транспорта на безценната желязна руда на Швеция до Германия, но едва през пролетта на 1918 г. е направен сериозен опит Швеция да бъде принудена да намали износа си за Германия. Германците продължават да купуват целия необходим внос за военното производство до края на войната „чрез разточителния запас от въглища от нейния глупав и лековерен враг“. И през цялото време правителството увеща британските въгледобивни компании да изпълняват патриотичния си дълг и да работят по-усърдно, копаейки въглища за британската промишленост.

³³⁷ Б. пр.: През 90-те години на XIX в. във Великобритания е разработена технология за промишлено получаване на осветителен газ (смес от сероводород, метан, въглероден окис), от въглища чрез суха дестилация (нагряване без достъп на въздух), от шотландския изобретател Уилям Мърдок.

Контраадмирал Консет няма представа, че това не е глупост и лековерие, а много обмислена политика на британското правителство. Той отбелязва, че през цялата война, и особено през първите две години, във всички скандинавски страни има голям брой германски железопътни вагони, превозващи британски въглища за Германия. Според вестникарски съобщения държавните железници обработват толкова много трафик, че местните изисквания са пренебрегвани. „Ние не само активно подпомагахме германската търговия в Скандинавия, но и извършвахме ценни транспортни услуги за врага.“³³⁸

Има и друга страна на тази чиста печалба. Дефицитът на въглища за сметка на прекомерния износ се отразява на обикновените хора във Великобритания. През 1915 г. Уолтър Рънсиман, президент на Търговския съвет, е разтревожен от прекомерно високите цени на въглищата, които са непосилни за по-бедните слоеве в големите градове и особено в Лондон. През февруари същата година вестник „Таймс“ съобщава, че въглищата, закупени на цена от 21 шилинга за тон, на излизане от мината, се продават в Лондон за 32 шилинга за тон, като се очакват по-нататъшни покачвания на цената.³³⁹ Загрижени депутати говорят за привилегированата класа собственици на въглищни мини, които дори при фиксирани изходни цени се превръщат в милионери.³⁴⁰ Безспорно собствениците на въглищни мини контролират цената, а Лондонската въглищна борса гарантирала, че цените ще останат прекомерно високи.³⁴¹

Десетки хиляди миньори, около 20% от работната сила, отиват доброволно в армията на Кичънър, и техните семейства, се сблъскват със спекулативното повишаване цените на въглищата. Бедните са на милостта на търговците на въглища и уличните търговци, които обикалят улиците продават малки количества на прекомерни цени. Живеейки на ръба на глада и студа, бедният градски жител понася основната тежест от криминалните печалби на спекулантите.³⁴²

И както посочва депутатът сър Е. Маркъм, богатите могат лесно да купят колкото въглища им трябват от „Хародс“ (посредник), защото могат да си позволят цената.³⁴³ Но политиците твърдят, че „всички бяхме заедно в несгодите“, което е лъжа. Както винаги, бедните понасят основната тежест. Въпреки отчаяната нужда у дома, британските въглища продължават да се изнасят за неутрални страни. През септември 1914 г. само Швеция получава 633 000 тона, 1/7 от цялата годишна нужда на страната. Скандинавски кораби, използвайки британски бункери, започнаха да изнасят милиони тонове реекспорт в Германия през скандинавските пристанища.

Общото количество британски въглища, изнесени за Скандинавия, от избухването на войната до края на 1917 г., е 21 632 180 тона.

Никой не знае колко хора от бедняшките квартали и бараки в най-бедните квартали на британските градове или в отдалечени и изолирани села, са умрели от измръзване, през онези ужасни военни зими, станали жертви на спекулантите от въглища? Това е друг момент, отдавна пренебрегван.

Успехът на Великобритания в ожесточената борба срещу Германия зависи от човешката сила и блокадата. С други думи, страната трябва да използва максимално собствения си работен капацитет за военни цели, и да намали производителността и ресурсите на врага чрез блокадата.

Политиката на Великобритания за износа на въглища противоречи на тези две условия. Може да се твърди, че нашата човешка сила се използва косвено в полза на вра-

³³⁸ Consett, *Triumph of Unarmed Forces*, pp. x-xvi, 113-114, 118, xiii.

³³⁹ *The Times*, 18 February, 1915.

³⁴⁰ *Hansard, House of Commons Debate*, 22 July, 1915, vol. 73, cc1674-1794.

³⁴¹ *House of Commons Debate* 19 July 1915, vol. 73, cc1196-272.

³⁴² *House of Commons Debate*, 27 July 1915, vol. 73, cc2159-84.

³⁴³ *House of Common Debate* 19 July 1915, vol. 73, cc1196-272.

га. Трудолюбивите миньори, които въпреки трудностите увеличат производството си при значително намалена работна сила, всъщност помагат за поддържане производителността на врага, защото голяма част от въглищата им се озовават в Германия.³⁴⁴ Ако миньорите знаеха, че копаят за „хуните“, правителството щеше да падне с гръм и трясък. Скандалът с памука може да се сравни само с този с въглищата.

Нещата не спираха дотук. Германия произвежда само малка част от ресурсите, необходими за сложното производство на боеприпаси, доминирано от компанията „Круп“. Никел, манган, алуминий, мед, вълна и лен, както и всички нужди от каучук, петрол, селитра и юта, трябва да се доставят от чужбина и да се внасят за значителни разходи. Проучване на германския флот през 1913 г. потвърждава, че компаниите произвеждащи боеприпаси разполагат с достатъчно ресурси само за тримесечно производство, с изкл. на някои които биха издържали по-дълго.

Изчисленията показват, че поради липсата на суровини, производството на военното производство в Германия ще се срина след този срок. Но срыв не се получава. Според оксфордския историк, професор сър Хю Страчан, „най-значимият внос на Германия за военни цели, желязната руда, е л относително неуязвим за морска намеса.“³⁴⁵ Относително неуязвим? Каква безсмислена фраза. Имало ли е някаква мистерия? Абсолютно никаква.

Безспорният факт е, че поне през първите две години от войната на Германия е позволено да внася суровини за военната си индустрия, въпреки очевидната способност на Великобритания да я спре. В предишната глава за изоставянето на Брие беше обяснено как през цялата война французите са дарили на Германия голяма част от жизненоважната си желязна руда от басейна Брие на френско-германската граница. Тя също получава огромни количества руда от Швеция, доставки, които съюзниците са напълно способни да спрат. Висококачествената руда е един от природните ресурси на Швеция, а висококачествената стомана, която тя произвежда, е използвана в корабостроенето, и по-специално за подводниците.

Вносът на желязо в Германия се е увеличава веднага след избухването на войната, а контраадмирал Консет предупреждава Адмиралтейството, че това трябва да бъде спряно. Но „превозът на руда от мините до брега се извършваше от шведските железници с британски въглища; по-нататъшният ѝ транспорт с параходи през Балтийско море също се осъществяваше с британски въглища“.³⁴⁶

Голяма част от шведската руда се превозва до Германия от датски кораби, които ефективно заместват германския търговски флот, затворен в пристанища от двете страни на Атлантика. Такава лоялна служба идвае с допълнителен бонус. Нито един кораб, принадлежащ на датската източноазиатска линия, не е потопен от германски подводници по време на войната и компанията успява да изплати 30% дивидент на своите акционери през 1916 г.³⁴⁷

Задвижвани от британски въглища, те превозват между 4 – 5 млна тона шведска руда в Германия всяка година. Консет констатира: „Нищо няма да ускори края на войната по-ефективно от потапянето на кораби, търгуващи с руда между Швеция и Германия, или от икономическия натиск, оказан върху шведската рудна индустрия.“

Швеция изпраща и други ценни руди и метали през Балтийско море до Германия, включително мед, която е необходима за всяка фаза на военноморската война. Въпреки че в Швеция няма местно производство на мед, тя увеличава вноса с избухването на войната, след което реекспортира в Германия три пъти по-големи количества, от това

³⁴⁴ Consett, *Triumph of Unarmed Forces*, p. 119, 130-132.

³⁴⁵ Hew Strachan, *The First World War*, vol. 1, pp. 1018-1019.

³⁴⁶ Consett, *The Triumph of Unarmed Forces*, p. 80.

³⁴⁷ George Seldes, *Iron, Blood and Profits*, p. 89.

което преди е купувала от чужбина. Властите в Лондон са наясно с това, но вместо да забранят британския износ на мед за Швеция, той е удвоен от 517 тона през 1913 г. до 1085 тона през 1915 г.

През същия този период износът на мед от Швеция за Германия се увеличава значително над нормалните нива за мирно време.

Две години след началото на войната доставките на тези стоки все още свободно достигат през Балтийско море към Германия.

Две години на Западния фронт, снабдяването с мощни снаряди на германските гаубици е поддържана с този безспорен внос на суровини от Скандинавия.

Медта се внася във Великобритания от Америка и от други части на света с британски кораби, изгарящи британски въглища. Значителни количества от нея се доставя на Швеция с британски кораби, използващи британски въглища. Голяма част от тази суровина е изпращана в Германия с датски и шведски кораби, също задвижвани с британски въглища.

Британското правителство твърди, че не смее да спре износа за Швеция, за да не настрои шведите срещу Великобритания, които могат да наложат ембарго за британския износ. Това е само още едно лъжливо извинение, което се изобличава лесно при разследване.

Недостигът на материали като подпори за рудниците или хартия може да се осигури или от родината, или от колониите. Швеция не предлага нищо, което съюзниците не могат да намерят другаде. Великобритания не е зависима от Швеция. Точно обратното. Швеция е зависима от Великобритания и неутралните държави за широк спектър от внос, включително въглища, зърнени храни, смазочни материали, петрол, фураж и торове.

Британското правителство има пълната възможност да окаже огромен натиск върху Швеция, тя да спре целия износ за Германия, но не предприема никакви окончателни действия до последния етап от войната.

Ако Швеция обжалва пред международните съдилища, загубите за нейната търговия, Великобритания и нейните съюзници могат, да помогнат, като да закупят всичко, което е предназначено за Германия. Но това не се случва.

Швеция също изнасяла цинк, стомана и други важни метали за Германия, в допълнение към стоманена тел, машини, дървен материал и големи количества хранителни продукти. Сякаш това не е достатъчно, и Великобритания изнася за Швеция, два пъти повече от предвоенния си внос на никел – най-ценната от всички съставки за производството на по-твърда и здрава стомана. През 1915 г. от общия шведски внос 504 тона никел, 65% идват от Великобритания и нейните колонии. От тях 70 тона се реекспортират директно в Германия. Останалата част е използвана в Швеция за производство на военни материали, пак за Германия.

Британски военноморски аташе пише, че „Изпратихме на Швеция 12 пъти повече никел през 1915 г., отколкото през 1913 г.“ и всичко това в полза на врага.

Има и друг скандал, който правителството отчаяно се опитва да скрие от обществеността. Важни доставки на никел редовно са изнасяни за Германия от Норвегия. Никелът е много твърд метал, необходим за производството на заздравена стомана за оръдия, военните кораби и въоръжения от различен тип. Малко количество никел, от 2% до 4%, е всичко, необходимо за втвърдяване на стоманата, и затова никеловата руда е много ценна и малко страни имат добри природни запаси от нея.³⁴⁸ Повечето известни находища на никел са в ръцете на съюзниците чрез компанията Mond Nickel в Канада и големите находища във френската колония Нова Каледония в Тихия океан. Запасите от

³⁴⁸ Consett, *The Triumph of Unarmed Forces*, pp. 80, 190-193, 141, 84-85, 201, 198.

никел на Германия през 1914 г. са оскъдни. Тя има достатъчно само за кратка война и освен никела, доставян от Великобритания чрез Швеция, Германия трябва да разчита на Норвегия като единствен доставчик. В Норвегия има само една фабрика, способна да произведе необходимото на Германия количество - *Kristiansand Nikkel Raffineringswerk*, известна като K.N.R., която произвежда около 60 тона никел на месец, и почти цялото производство отива в Германия. Британското правителство сключва договор с K.N.R., и плаща на компанията 1 милион паунда, за да ограничи износа си на никел за Германия до 80 тона на месец.³⁴⁹

Въпреки тактиката да се ограничи износьт на никел за Германия, сделка е измамна. Договореният лимит от 80 тона е по-голям от общото производство на компанията, така че Германия продължава да внася пълната си квота, а Великобритания няма никаква полза от сделката. По принцип K.N.R. получава 1 милион паунда по договор, който не пречи с нищо на износа ѝ за Германия.

Консет смята, че чрез прилагане на подходящ натиск Великобритания „ще може да предотврати износа на никела за Германия или да спре производството на самия никел“. Неговите официални и многократни заявления до Адмиралтейството за спиране на трафика на никел са безрезултатни.

Ако британското правителство не желае да предприеме действия, други, го правят. Норвежки кораби са потопени от германски подводници, използващи торпеда, изработени от стомана, закалена с норвежки никел, което предизвиква ожесточена вражда към Германия. Норвежки патриоти успяват да взривят завода през май 1917 г.³⁵⁰ 28 Този акт на неподчинение е сериозен удар върху германското производство на снаряди и бързо е предприета мащабна програма за възстановяване на завода. След това скандалът с K.N.R. се задълбочава. Вестниците в Канада разкриват връзка между британското правителство, *British American Nickel Corporation* и K.N.R. Обвинението е, че номинално норвежката K.N.R. всъщност се контролира от германска компания във Франкфурт.³⁵¹ 29 Твърденията се доказват напълно.

Но нещата стигат дори по-дълбоко, отколкото се очаква. Сенчестият свят на международните военнопромишлени компании за въоръжения и боеприпаси мирише на скандали и тайни споразумения, които свързват послушни правителства с мощни агенции и картели, наричани „търговци на смърт“. Абсолютно безспорно е, че количеството основни военни материали, изнесени от Великобритания, нейната империя и другадe, през Скандинавия до Германия, е огромно и неизмеримо. Няма друг извод, освен ужасяващото осъзнаване, че милиони са ненужно пожертвани и войната е съзнателно удължена, доп. пр. за да печелят производителите и търговците на смърт. Така е било тогава, така е и днес – пример: войната в Украйна!

От 18 февруари 1915 г. Германия започва блокада на Британските острови, като акт на отмъщение. Хранителните продукти и фуражът са добавени от британското правителство към списъка с условна контрабанда на 29 октомври 1914 г. като реакция на германското решение да поеме национален контрол върху цялото зърно и брашно в страната. Аргументът е, че не може да се прави разлика между военното и цивилното население, така че целият внос на хранителни продукти трябва да се счита за контрабанда.³⁵² 30 Германското адмиралтейство е разгневено от британското решение цялото Северно море да се третира като военна зона от ноември 1914 г. и тълкува ембаргото върху хранителните продукти като обявяване на неограничена икономическа война.³⁵³

³⁴⁹ *Seventh Report from the Select Committee on National Expenditure, 21. December, 1920.*

³⁵⁰ *Consett, The Triumph of Unarmed Forces, pp. 197-199.*

³⁵¹ *The Times, 24 January, 1918, p. 8.*

³⁵² *Daily News, 1 January 1915.*

³⁵³ *C Paul Vincent, The Politics of Hunger, The Allied Blockade of Germany 1915-1919, p. 40.*

Германският адмирал Хуго фон Пол надлежно предупреждава неутралните страни, че техните търговски кораби ще бъдат нападнати, ако се опитат да пробият блокадата. Почти веднага подводниците атакуват с наказваща прецизност. Средно по два товарни кораба, плаващи за Великобритания, са потапяни всеки ден и много търговски моряци губят живота си в студените атлантически води, но размерът на британския търговски флот и огромният мащаб на вноса, който той превозва от цял свят, правят германската блокада малко ефективна върху живота на острова.

Германия продължава да внася все по-големи количества храна. Ако британската военноморска блокада е строго приложена в началото на войната, преди да бъдат построени достатъчно подводници, Германия е щеше да капитулира до края на 1915 г.

Но това не се случва и гарантира оцеляването на Германия. Една нация трябва да се храни, за да оцелее, а срывът на селското стопанство и производството на храни в Германия означава, че способността ѝ да воюва след 1915 г. е критично застрашена, не от оръжия и куршуми, а от липсата на хляб и картофи.

Обкръжаването (*einkreisung*) на Германия от Великобритания, Франция и Русия дава на съюзниците ясно предимство да обрекат Германия на глад, до нейното подчинение, но те не се възползват от него. Възможността да се наложи кратка, и ожесточена икономическа война е умишлено пропусната.

Само чисто военна победа не е целта. Тайният елит иска пълно изтощение на Германия.

Книгата на контраадмирал Консет, „Триумфът на невъоръжените сили“³⁵⁴,³² написана през 1923 г., подробно описва фактите, цифрите и информацията, които доказват без съмнение, че Форин офис е позволил на германската армия да бъде изхранвана и снабдявана с внос през Скандинавия в продължение на повече от три години. Местните запаси от храна на Дания, ако са правилно разпределени, са достатъчни за собственото ѝ население, а ефективна блокада, в комбинация с ембарго върху британския износ за Дания през 1915 г., можеше да предизвика колапса на Германия. Но не се случва. Британски въглища и селскостопанска техника са изпращани в Дания и в повечето случаи направо са претоварвани от трюмовете на търговските кораби директно в железопътни вагони за транзит до Германия.

„Беше добре известно на съюзниците на Великобритания и САЩ в Скандинавия, че нашата страна всъщност се конкурира с неутралните страни в снабдяването на врага. Ако доставките бяха задържани, това щеше да е смъртен удар за Германия в ранен етап на войната.“³⁵⁵

Фактите са поразителни (доп. пр. Но и алчността на британските производители и търгащи е безмерна, така че не е само политиката на Тайния елит, виновна, а простата човешка алчност. Господата от управляващите среди, за пряко свързани с крупните компании на военните спекуланти, и изобщо не им пука, колко Томовци и Джоновци ще загинат в калните окопи, важното е те да си получават дивидентите.)

През 1913 г. Великобритания изнася 370 тона чай за Дания, но до 1915 г. количеството се е увеличава до 4528 тона. През март 1916 г. Консет установява, че кейовете в Копенхаген са препълнени с кашони с чай, „голяма част от който е от нашите колонии на път за Германия“. Кафето също се реекспортира за Германия. През 1913 г. Великобритания изнася 1493 тона за Швеция, Норвегия и Дания и това напълно отговаря на техните нужди. През 1915 г. обаче британският износ на кафе за Скандинавия се увеличава драстично с 500% до 7315 тона.³⁵⁶

³⁵⁴ <https://archive.org/details/unarmedforces00consuoft>

³⁵⁵ Consett, *The Triumph of Unarmed Forces*, pp. 168, 210-217, 268-293.

³⁵⁶ *Hansard House of Lords Debate 20 December 1915 vol. 20 cc696-744.*

Суровините за растителни и животински масла и мазнини също се реекспортират за Германия от Великобритания през Скандинавия. Глицеринът, използван в производството на хранителни продукти, сапун, свещи, смазочни материали и горива, по време на война се използва за производство на взривни вещества, нитроглицеринът всъщност е основната съставка на динамита.

Консет обяснява: „тези суровини са необходими за производството на взривни вещества в Германия. В продължение на три години Германия, се снабдява чрез своите неутрални съседи. Дания закупува от Британската империя, в количества далеч надвишаващи нейните нужди, които е получавала от нас в мирно време.“

Британските търговци активно се конкурират, за да снабдяват врага с така необходимите продукти и материали, докато собствените им войници гинат във Фландрия.

Домашният уют на чая и кафето, дава известен стимул за духа на германската армия, а печалбите се връщат обратно към Великобритания и империята.

Лорд Сидънхам, бивш офицер от британската армия и колониален администратор, яростно критикува решението на правителството да подпише търговско споразумение с Дания, в което мнозина виждат безполезна измама. Той протестира в Камарата на лордовете на 20 декември 1915 г.: „Няма никакво съмнение, че Дания осъществява огромна търговия с Германия и Австро-Унгария през последните 17 месеца и това е твърде очевидно... Вие [правителството] помогнахте в това и вашето ново споразумение ще помогне много повече от всякога Германия да бъде нахранена, войната да бъде удължена, а блокадата ви да стане за подигравки. Това споразумение е много погрешно и трябва да бъде отменено, а вие трябва да се събудите, да раздвижите служителите си или да ги уволните.“ Съвсем точно казва, че блокадата е станала за подигравка.

И тук отново, както твърдят мнозина преди и след това, британското правителство е сурово обвинението, че е удължило войната. Сиденхам разкрива къде се крие непримиримостта. Неговият призив правителството да „раздвижи“ или да уволни отговорните служители, пропуска ключовия момент. Комитетите на Форин офис са препълнени с избрани назначенци, готови да изпълняват поръчките на елита.

Тези мъже са анонимни. Риба, говеждо, свинско, мазнини, масло и други млечни продукти пристигат в Германия от Дания от август 1914 г., въпреки неоспоримия факт, че Великобритания лесно можеше да ги спре. Търговските споразумения с неутралните страни като Дания са стабилни по принцип, но слаби на практика и хранителните продукти преминават през Скандинавия във все по-големи количества, и Германия успява да се справи с опасността от глад в трудните години. Скандинавското земеделие и риболовната промишленост поддържат Германия, но необходимият внос на гориво и торове, често идва директно от Великобритания.

През последните шест месеца на 1914 г. Дания продава 68 000 коня на Германия и хиляди живи говеда са изнасяни всяка седмица. Тези животни осигуряват повече суровини от месото. Така Великобритания позволява на Дания да внася сурови кожи, ботуши и обувки през блокадата, позволява ѝ да изнася коне и говеда, които иначе са необходими за собствената ѝ кожарска промишленост.³⁵⁷ Никой ли не вижда връзката?

Датските фермери продават на Германия с огромна печалба. През първите седем месеца на 1916 г. селскостопанският износ възлиза на 117 000 тона. Само износът на месо през този период е 62 561 тона, достатъчен за осигуряване на милион месни дажби на ден за германската армия, но въпреки това датският износ на месо и млечни продукти за Великобритания спадна с 25%.³⁹ Великобритания осигурява основния фураж и торове за увеличаване на селскостопанското производство на Дания, а по-голямата част от продукцията е продадена за изхранване на германския народ и неговата армия. През

³⁵⁷ Consett, *The Triumph of Unarmed Forces*, pp. 134-136, 140-142, 148.

първите две години на войната рибата не само е жизненоважна за германската армия, но осигурява така необходимия глицерин за производство на динамит. Контраадмирал Консет разкрива как норвежката риболовна промишленост, най-голямата и най-важна в Северна Европа, зависи от британските или контролираните от Великобритания доставки. Той смята, че „моментът и обстоятелствата непосредствено след избухването на войната са много благоприятни за Великобритания, която да закупува норвежкия улов в замяна на гарантирана доставка на всички риболовни принадлежности“. Възможността е игнорирана. От кабинета си в Кристиана (Осло) Консет наблюдава как планини от износ се трупат на кея в скандинавските пристанища и се пренасочват към Германия посред бял ден. Това не е тайна операция. Отворената търговия се провежда в нарушение на каквито и да е свободни споразумения, които скандинавските търговци подписват с Великобритания, за да не допускат корабите им, да влязат в официалния британски черен списък. Консет е категоричен, че ако блокадата е била наложена както трябва, и вносът от Скандинавия към Германия спрял, тя бързо ще бъде напълно изтощена. До 1917 г. „ние жънем това, което посяхме през 1915 и 1916 г., когато изграждахме големи хранителни производства пред портите на Германия.“³⁵⁸

Консет изпраща своите доклади и писма до Форин офис, Адмиралтейството и накрая, уморен, че никой не му обръща внимание, до всеки във Великобритания, за когото смята, че ще го чуе.

С въпроси в парламента и критични статии във вестниците, трябва да се направи нещо, за да се обезсмисли неговото язвително разкритие. В края на 1915 г. Форин офис изпраща сър Александър Хендерсън (по-късно повишен в пер като лорд Фарингдън) да посети Скандинавия и Холандия, за да направи „независими“ разследвания на търговските практики. Хендерсън, член на парламента и заместник-председател на Комитета за контрол на корабоплаването³⁵⁹, е свързан чрез финансови интереси с членове на Тайния елит като Ърнест Касел и лорд Ревелстоук. Той е вътрешен човек и е натоварен със задачата да разследва твърденията, че хранителни продукти и жизненоважни доставки изтичат през Скандинавия към Германия.

Консет е обнадежден. Най-накрая член на правителството е има възможността сам да види мащаба на скандинавските злоупотреби. И очаква незабавни действия. Резултатът е секретен доклад, който правителството отказва да публикува. Сър Едуард Грей го нарича „много задоволителен“, тъй като показва, че „размерът на изтичане в търговията, преминаваща от чужбина през тези неутрални страни към врага, е... много по-малък, отколкото можеше да се предположи“. За да подчертае, че всичко е наред с блокадата, Грей твърди, че „доклада показва, че се прави максимумът, който може да се направи“.³⁶⁰

Това не е разследване, а замазване и залъгване на общественото мнение. Както и преди, сър Едуард Грей порицава парламента, че е забравил за правата на неутралните страни на доставки за тяхна собствена консумация. „Нямате право да карате неутралните страни да страдат“ беше едно от предупрежденията и той твърди, че „никакви кораби не преминават през германските пристанища“. Твърдението на външния министър е, че „ние контролираме търговията, както износа, така и вноса; повече от това не може да се направи“.³⁶¹⁴³

³⁵⁸ Martin Dauntton, 'Henderson, Alexander, first Baron Faringdon (1850–1934)', *Oxford Dictionary of National Biography*, Oxford University Press, 2004 <http://www.oxforddnb.com/view/article/47784>

³⁵⁹ Hansard House of Commons, Speech by Sir Edward Grey, 26 January, 1916 in a pamphlet entitled, *Great Britain's Measures Against German Trade*, published by Hodder and Stoughton.

³⁶⁰ http://archive.org/stream/greatbritainsmea00greyuoft/greatbritainsmea00greyuoft_djvu.txt

³⁶¹ Hansard, House of Commons Debate 24 February, 1916, vol. 80. c783.

Хендерсън (лорд Фарингдън) не е в Германия, а в Скандинавия. Сър Едуард Грей не прави разлика между директна търговия (през германски пристанища) и индиректна търговия (през Скандинавия), където истинска армада от търговски кораби, превозвачи на въглища, петролни танкери, рибарски лодки, крайбрежни търговци и други подобни транспортират жизненоважните суровини и стоки за оцеляването на Германия като воюваща нация. Скептични депутати като сър Хенри Далзиел искат да видят доклада. Сър Едуард Грей отказва. И не помръдна. Нито за пръв, нито за последен път Едуард Грей лъже парламента.

На въпроса колко време лорд Фарингдън е прекарал в Копенхаген и кои други датски пристанища е посетил, Грей не „счита подобни отговори за необходими“ и подчертава, че лорд Фарингдън е „напълно способен да прецени стойността или количеството информация, с която разполага“.

Подобно покровителствено представяне е достойно за агент на Тайния елит. По-обикновените смъртни нямат нужда да знаят какво се случва или защо. Консет е напълно разочарован. Той знае точно на какво е бил свидетел Фарингдън и е възмутен от измамата. Той откровено възразява, че докладът, „от който толкова много зависи бъдещето и особено 1916 г., не представя фактите, както аз ги докладвах на лорд Фарингдън, или както ги докладвах официално чрез британската легация до министерството на външните работи; или както е разкрито от официалната статистика, публикувана след войната: всичко това показва, че скандинавската търговия с Германия по време на посещението на лорд Фарингдън е била в безпрецедентен мащаб“. Консет отбелязва язвително, че „сър Александър Хендерсън дойде, видя, докладва и стана лорд Фарингдън“.³⁶²⁴⁶

Веднага след завръщането си Александър Хендерсън е повишен в рицарско звание като барон Фарингдън, и получава Бъскот Парк, имение от 3500 акра, това е „справедливата“ награда за монументалното прикриване на истината.

Лицемерното твърдение на Фарингдън е, че „правителството трябва да бъде поздравено за начина, по който се е справило с много трудности, и заслужава окуражаваща подкрепа“, е достатъчно ясно.

Въпреки буквалния шамар по лицето от Лондон, Консет продължава неуморимо да изпраща своите критични доклади. През лятото на 1916 г. командор Левъртън Харис, директор на отдела за ограничаване на вражеските доставки във Форин офис, а по-късно парламентарен секретар в Министерството на блокадата, е изпратен в Скандинавия, за да разследва ситуацията още веднъж. Левъртън Харис е дясната ръка на лорд Робърт Сесил. Консет го предупреждава за два наболели въпроса; огромния тонаж на риба, отиващ за Германия, и необходимостта от спиране на доставките на бензин за скандинавските риболовни флотилии. Той обяснява: „Истината със сигурност е по-странна от измислицата. Че ние трябва да снабдяваме датските рибари с всичко необходимо; че рибарите трябва да изпращат практически целия си улов в Германия... и да могат да получават неограничени количества бензин без пречки от британските власти, в количества които могат да затруднят собствената ни промишленост, е едновременно странно и вярно.“³⁶³

Твърдението му е безспорно, но нищо не се променя до крайния етап от войната. През 1916 г. има достатъчно храна и боеприпаси, за да може Германия да продължи войната, но нямаше място за грешка, въпреки че има допълнителен източник на храна от Белгия.³⁶⁴

³⁶² Consett, *The Triumph of Unarmed Forces*, p. 253-254.

³⁶³ Това е един от големите скандали по време на войната, успешно скрити от обществеността. Между 1915 и 1917 г. огромни количества хранителни продукти са пренасочени от Белгия, за Германия.

³⁶⁴ Hansard, *House of Commons Debate*, 26 January, 1916.

През 1916 г. във Великобритания настъпва рязка промяна. Ранните обществени очаквания за бърза решителна победа, основана на военноморско превъзходство, и успешна блокада са разбити от пълния ѝ провал. Последва дълбоко разочарование, и отчаяние. Гъвкавият и съучастнически британски печат от 1914 г. започва до 1916 г. да търси причините, защо победата изглеждаше все по-далечна. Фокусът им се насочва към военноморската блокада. Историите за корабите на неутралните държави, които се пускат, натоварени от памук, петрол, руди, риба, месо, брашно, свинска мас и много други стоки и суровини, предназначени за Германия, предизвикват гневна реакция. „Дейли Мейл“ води кампания срещу „Фалшивата блокада“, а „Морнинг Пост“ критикува „Измислената блокада“. Те разпространяват слухове, че на министрите от кабинета ще им бъде свалено доверието от парламента и сър Едуард Грей е принуден да опровергае обвиненията.³⁶⁵

Докато подпалвачите на войната заемат поста си, те непрекъснато лъжат парламента за блокадата, нейните очевидни ограничения и ефективност.

Уинстън Чърчил засилва обществените очаквания през ноември 1914 г., като самонадеяно заявява, че Германия ще бъде сломена за една година; че блокадата ще я постави на колене. Но излъга. Той излъга и в кабинета на 3 март 1915 г., твърдейки, че блокадата е „във всеки смисъл ефективна: на Адмиралтейството не е известен случай, в който някой кораб, чието спиране е разрешено от Министерството на външните работи, да е преминал без оспорване. Не става въпрос за блокада на хартия, а за блокада, напълно реална и ефективна, повече от всяка друга, установена някога.“³⁶⁶

Хитроумна лъжа. Форин офис освобождава тези кораби, които трябва да бъдат конфискувани. Чърчил умишлено прикрива какво всъщност се е случило.

Фарсът на блокадата е описан в парламента от сър Хенри Далзиел на 27 март 1917 г. по следния начин: През първите 18 месеца от войната Адмиралтейството е в състояние на отчаяние поради действията на Форин офис. Всеки ден за спирани кораби, които превозват товари в полза на врага. Но какво се случва? Изпраща се телеграма до Форин офис в Лондон, и в често в рамките на няколко часа, пристига телеграма, с която се нарежда съответните кораби да бъдат пуснати. И тази практика води до пълното демотивиране на нашите моряци, отчаяни от безсмислието на задачата им... Всичко е просто фарс, и кораб след кораб, пред погледите им превозват стоки за Германия.“³⁶⁷ Великобритания ефективно е хранила и снабдявала Германия, ефективно е удължавала войната. Главите е трябвало да падат. Виновните е трябвало да бъдат безмилостно разобличени. Няколко силно настроени членове на парламента неуморно преследваха въпроса, дори когато бяха отправени заплахи да бъдат накарани да замълчат.

Сър Хенри Далзиел повдига въпроса за доставките на памук за Германия, въпреки че е „заплашен, ако повдигна въпроса тази вечер, да бъде отстранен“. Далзиел не млъква. Той протестира, че Великобритания позволява памукът, „най-същественият фактор в производството на взривни вещества (б. пр. от памук се получава тринитроцелулоза – пироксилин, или „гърмящ памук“ от която се произвежда динамит), да отива при нашия враг, а ние им помагаме да произвеждат боеприпаси, които убиват нашите войници.... Без памука.... Германия практически нямаше да може да продължи войната досега“.³⁶⁸

През февруари 1916 г., когато провалът на ефективна блокада е остро критикуван от възмутения печат, лорд Чарлз Бересфорд, бивш Първи морски лорд и високо уважаван адмирал, застава в Камарата на лордовете и директно заявява, че ако беше въведена

³⁶⁵ Winston Churchill, *The World Crisis*, 1915, p. 295.

³⁶⁶ Hansard, *House of Commons Debate*, 27 March 1917 vol. 92. cc226-280.

³⁶⁷ Hansard *House of Commons Debate* 22 June 1915 vol. 72 cc1094-1131.

³⁶⁸ Hansard *House of Commons Debate* 22 June 1915 vol. 72, p. 163.

пълна блокада, а не двусмислената и подобна на решето Лондонска конвенция, войната щеше да е приключила“.³⁶⁹

В края на войната бригаден генерал Хенри Пейдж Крофт, депутат от Крайстчърч, който се сражава при Сом, обвинява министрите в лъжа за „незащитимия износ на основни и жизненоважни хранителни продукти през 1915 г. и първата половина на 1916 г.“³⁷⁰ Крофт иска разследване и наказание за безотговорните политици, които смята за отговорни.³⁷¹ Иска конкретни имена. Иска обществеността да знае кой е взел тези решения. Отговорът, който получава е, че никой министър не е отговорен. Крофт отговоря със сарказъм: „Хранихме германците, защото никой министър не е отговорен. Никой министър не е носил отговорност през това време, а милиони тонове продукция и суровини, и руда достигаха до Германия, за да поризвежда снаряди, които да разкъсват на парчета войниците ни в окопите, изнасяше се памук за производство на експлозивите за тези снаряди и храна за изхранване на германските войници, които изстрелваха тези снаряди.“³⁷²

Бригадният генерал предлага министърът на външните работи сър Едуард Грей, министър-председателят Хърбърт Аскуит и президентът на Търговския съвет Уолтър Рънсиман да бъдат подведени под съдебна отговорност.

Разбира се, нищо съществено не се случва. Както винаги, те отклоняват обвиненията, прикриват виновните и игнорират въпросите. Без съмнение, най-важната, подробна и точна информация за провалите на блокадата, която е щателно записана и препратена на правителството, идва от британския военноморски аташе в Скандинавия, капитан (по-късно контраадмирал) Консет. Неговото осъдително разкритие показва страница по страница, статистическа колона по статистическа колона, че Великобритания на практика позволява на Германия да бъде захранвана и снабдявана с метали за производство на оръжия чрез Дания, Швеция и Норвегия и така удължава войната.

В отговор сър Едуард Грей критикува „безразсъдните изявления“ и обрисова напълно невярна картина. Това, което разобличава лъжите на Грей, е военният анализ, подготвен през 1916 г. за конференцията на британските и френските щабове. Тяхната строго секретна „Бележка за блокадата на Северно море“ е изпратена до Комитета за имперска отбрана през март 1916 г. „Германия а продължава да изнася стоки и ценни книжа и да получава пари и кредити от неутрални страни. Тя успя да внесе, на висока цена, провизиите и стоките, от които се нуждаеше най-спешно... икономическата борба все още не е предприета; от спешна важност е съответните правителства да предприемат необходимите мерки без забавяне. Приемането на тези мерки ще доведе до намаляване на съпротивителната сила на противника и до скъсяване на войната.“³⁷³

И така, 20 месеца след началото на войната блокадата не е ефективна. Всъщност съюзническият военен щаб заявява, че икономическите мерки, които могат да съкратят войната, „все още не са предприети“. Тяхната оценка е в ярък контраст с лъжите, рутинно изричани от Грей и другите правителствени министри.

Фактите говореха сами за себе си. Истинската блокада все още не е въведена. Протестът става неудържим. Писатели, парламентаристи, висши военни от армията и флота многократно повтарят, че войната е можела да бъде спечелена в рамките на 18 месеца, ако е имало истинска блокада. Джордж Боулс, депутат от Консервативната пар-

³⁶⁹ *Hansard, House of Lords Debate, 22 February 1916 vol 21 cc72-128.*

³⁷⁰ *Hansard House of Commons Debate, 21 March 1918 vol. 104 cc1231-1257*

³⁷¹ *Andrew S. Thompson, 'Croft, Henry Page, first Baron Croft (1881-1947), Oxford Dictionary of National Biography, Oxford University Press, 2004; <http://www.oxforddnb.com/view/article/32633>*

³⁷² *Hansard House of Commons Debate, 21 March 1918 vol. 104 cc1231-57.*

³⁷³ *Foreign Office 21 March, 1916. Secret Note on the Blockade of the North Sea, Printed for the Committee of Imperial Defence. G-67.*

тия и адвокат от адмиралтейство, твърди, че конфликтът е щял да приключи в рамките на 4,5 месеца.³⁷⁴

Други, като лордове Сидънхам и Бересфорд, изчисляват, че войната е щяла да приключи през последните месеци на 1915 г. Но войната продължава и взема своите милиони жертви.. Печалбите нарастват многократно повече. Многократните протести, бяха чути накрая, и наложиха промяна. От 1917 до 1919 г. влиза в сила една много различна блокада.

И така, как Тайният елит е променил историята след края на войната? Как са оправдали фалшивата блокада? Обичайната им тактика е да игнорират критиките и да ги премахват от официалните записи. Да се преструват, че никога не се е случвало. Да ги пазят от обществеността и да ги отричат. Повечето от официалните записи на Адмиралтейството, Форин офис и Търговския съвет са премахнати, предполага се, че са унищожени. Някои които са оцелели, може би век по-късно, все още са заключени в тайните британски правителствени архиви в Ханслоуп Парк в Бъкингамшир.³⁷⁵

Интересното е, че дори през 2005 г. в книгата „Войната в морето, 1914-1918“ на Имперския военен музей не се споменава изобщо за блокадата.³⁷⁶

Очевидно героизмът на 10-та ескадра крайцери в Атлантическия океан и Северно море, техните трудности, жертви и загуби, техният принос, не са сметнати за значителни за историята на войната в морето. Онези, които се опитват да отрекат скандала с блокадата, обаче са осуетени от публикуването на осъдителната книга на контраадмирал Консет „Триумфът на невъоръжените сили“, публикувана през 1923 г. и предмет на най-необикновения дебат в Камарата на лордовете. Сър Едуард Грей, човекът в центъра на фалшивата блокада и по това време виконт Фалодон, присъства на дебата. Той твърди, че не знае нищо за подробностите, разкрити в книгата, освен това, което е чул в онзи ден, но продължава да твърди, че ревностният автор, от мястото си е знаел само част от цялостната картина, докато в центъра „някой ум, който може да възприеме много повече“, знае всички последици. Грей заявява, че ако правителството беше предприело действията, препоръчвани по това време от адмирал Консет, „със сигурност щяхме да загубим войната“.

Това е напълно невероятно твърдение и без съмнение акт на умишлено заблуждение. Оправданието му е, че ако блокадата беше въведена изцяло в ранните етапи на войната, „Великобритания щеше да има такива проблеми със САЩ, че тя щеше да е безсмислена за бъдещето на съюзниците“. Той повтаря старата поговорка, че ако Великобритания беше разсърдила Америка в първите години на войната, „това щеше да е фатално“.³⁷⁷ Фатално за кого?

Няма условия, при които САЩ да спре да търгува с Великобритания или да заеме страна срещу нея. Това можеше да причини някои локални търговски затруднения през 1914 г., но строгата блокада щеше да сложи край на войната много бързо. Дали е забравил и за „Лузитания“, потопена през май 1915 г. от подводница? Какъв е шансът тогава САЩ да застане на страната на Германия?³⁷⁸

³⁷⁴ Bowles, *The Strength of England*, p. 173.

³⁷⁵ Ian Cobain, *The Guardian*, 18 October 2013.

³⁷⁶ Julian Thompson, *The Imperial War Museum, Book of The War At Sea, 1914-1918*.

³⁷⁷ Hansard, *House of Lords Debate* 27 June 1923 vol 54 cc647-54.

³⁷⁸ Б. пр. Грей е прав по принцип, никой не знае кое лоби в САЩ ще да надделее, ако блокадата пречи на печалбите на деловите среди зад океана. Дори и да не се намеси във войната, САЩ може да се преориентира към снабдяването на Германия. Всъщност друг е въпросът, че при една малко по-умна стратегия от страна на Лудендорф, да постигне решаваща победа на второстепенните фронтове, да извади Италия от войната, което никак не е било трудно и да удари Франция в гръб, войната щеше да бъде спечелена от нашия съюз, а не от Антантата!

Но измамата продължава. Тя удължи войната и увеличава печалбите. Различна блокада, пълна и безмилостна блокада, е ненужно и всеобхватно въведена и разширена след подписването на примирието през 1918 г. Тя гарантира, че Германия е смазана. Не просто бита, а смазана. След като оръдията замлъкнаха, стотици хиляди мъже, жени и деца щяха да умрат от глад в Германия, преди пълната блокада най-накрая да бъде вдигната.

Глава 6. Османската енигма – Спасяването на Константинопол

В продължение на векове³⁷⁹ Великобритания се противопоставя на руската експанзия към Константинопол и се страхува от намеренията ѝ в Персия, Афганистан и Индия. Това трябваше да бъде оставено настрана в интерес на империята. През 1908 г. Русия е измамена с удивително, но празно обещание.

Великобритания тайно се съгласява, че вече няма да възразява срещу завземането на Константинопол, столицата на Османската империя - „Светия Граал“ на руската външна политика.³⁸⁰

Французите също така дават ясни уверения през 1908 г., че ще подкрепят руската политика в Босфора и Дарданелите.³⁸¹ Това е златен морков.

От времето на Екатерина Велика, стремежът на Русия за открит достъп до Средиземно море, изисква завземането на Константинопол.

Историците твърдят, че Русия е влязла във война през 1914 г. в подкрепа на Сърбия, но всъщност е имало малко истинска загриженост за сърбите.³⁸² Това е само извинение. Всъщност те имат „широко разпространена мания, граничеща с паника“ за завладяването на Константинопол и Проливите.³⁸³

Докато Константинопол се смята за бляскавата награда, други предпочитания ще предложат, след като Османската империя бъде целенасочено принудена да сключи съюз с Германия, да бъде унищожена. Руснаците вярват, че жертвата на милиони мъже във война срещу Германия и Турция ще бъде възнаградена не само с Константинопол, но и с дял от богатите на петрол Персия и Ирак.³⁸⁴ Те обаче са заблудени. Великобритания „нямаше намерение да споделя каквото и да било“.³⁸⁵

Това е обещание, което Тайният елит не възнамерява да спази, но всеки аспект от техния план за война, зависи от сигурността на Русия да бъде сигурна, че Константинопол ще бъде неин.

Кайзер Вилхелм правилно съветва братовчед си цар Николай, че на Великобритания не можеше да се има доверие и тя използва Русия като „котешка лапа“.³⁸⁶ Той е прав. Великобритания и Франция отдавна са дълбоко обвързани с Османската империя и я изтощават до капка. Задължен към тях с огромни заеми, султан Абдул Хамид II им е предоставя изключителни отстъпки и им е позволява да задушат финансовия и икономическия живот на държавата чрез най-грубата форма на корупция. През 1908 г. превратът на турски офицери разтърсва Империята. Драматичният и практически безкръвен

³⁷⁹ Б. пр. Абсолютно преувеличено!

³⁸⁰ David Fromkin, *A Peace to End All Peace, The Fall of the Ottoman Empire and the Creation of the Modern Middle East*, p. 138; Niall Ferguson, *The Pity Of War*, p. 61.

³⁸¹ Friedrich Stieve, *Izvolksky and the World War*, p. 44.

³⁸² Б. пр. Абсолютно повърхностно и невярно, авторите не познават руския менталитет, тогава Русия е обзета от истинска панславистка психоза. Ако наистина основната им цел беше Константинопол, щяха да държат през 1912-13 г. на България, а не на Сърбия!

³⁸³ Sean McMeekin, *The Russian Origins of the First World War*, p. 28.

³⁸⁴ Б. пр. Също невярно, руските амбиции не се простират по-далече от Турска Армения и Синоп.

³⁸⁵ Pat Walsh, *Remembering Gallipoli*, p 15.

³⁸⁶ Willy-Nicky Letters, 22 August 1905 and Sidney B. Fay, *Origins of the World War*, Vol. 1, p. 175.

успех на този младотурски преврат слага край на 33-годишната автократия на Абдул Хамид и въвежда конституционно управление³⁸⁷.

Редица от тях са учили в западноевропейски университети и са почитатели на френските и английските институции³⁸⁸. През следващите пет години политическата им съдба се колебае, но на 26 януари 1913 г. младотурците поемат пълен контрол над Османската империя чрез брутален държавен преврат.³⁸⁹

Триумвират от пашите, Исмаил Енвер, Мехмед Таалат и Ахмед Джамал, обещава реформи, но не се поколебава да използва методите на стария режим.³⁹⁰

Либералната им мечта се превръща в диктатура.³⁹¹ Финансово новото правителство остава в несъстоятелност; Старата система на принуда и корупция на Абдул Хамид, остава и сега.³⁹²

Чуждестранни специалисти са назначени да модернизират остарялата и неспособна армия, флот и полицейски части. Британският адмирал сър Артър Лимпус пристига в Константинопол през 1912 г., за да поеме командването на османския флот. Той убеждава турците да ремонтират и модернизират пристанищните си и военноморските съоръжения. Договорите са незабавно възложени на британските гиганти в оръжейната индустрия, *Armstrong-Whitworth* и *Vickers*, в които Тайният елит има огромни лични интереси.

Когато Великобритания и Франция отказват да приеат турски офицери във военните си академии, младотурците се обръщат към Берлин.³⁹³

През 1913 г. германският генерал Лиман фон Сандерс е поканен да реорганизира турската армия, която е победена предходната година от силите на Балканския съюз.

На Франция е предложено да поеме командването на турската жандармерия, тримата най-високопоставени военни и цивилни командири са избрани от европейските сили. Назначаването на фон Сандерс не е конкретна демонстрация на прогермански симпатии, както някои предполагат. За генерален инспектор на армията е избран германец, но младотурците ясно заявяват, че „всичко останало – във финансите, администрацията, флота и реформите“ ще бъде под английско ръководство.³⁹⁴

Младотурците твърдо желаят да останат в добри отношения с традиционните си съюзници, британците. Те не харесват германците и нарастващото им влияние³⁹⁵, и правят три отделни опита да подпишат съюз с Великобритания, но всеки път са отблъснати.³⁹⁶

През юли 1914 г. Джамал предлага та френския външен министър да приеме османското правителство в Антантата³⁹⁷, 12 „за да ни защити от Русия“³⁹⁸. 13

Държани в заблуда, те не знаят, че основата на Антантата е съюзът с Русия за сметка на турците, а не съюз с турците, за да ги защитят от Русия.

Въпреки опитите да намерят общ език с Франция и Великобритания, и дори със стария си враг, Русия, всяко предложение, направено от младотурците към тези съюзници, е отхвърлено.

³⁸⁷ Б. пр. Само на приказки, такова управление е невъзможно в Османската империя.

³⁸⁸ Б. пр. Наивно до глупост твърдение!

³⁸⁹ Б. пр. Причината е разгромът на Турция в 1-вата Балканска война.

³⁹⁰ *Encyclopaedia Britannica, These Eventful Years, Vol. 2, pp. 130-132.*

³⁹¹ Б. пр. Смешно и наивно твърдение, те идват на власт, точно за да установят диктатура!

³⁹² Alan Moorhead, *Gallipoli*, pp. 11-12.

³⁹³ J. Laffin, *The Agony of Gallipoli*. p. 4.

³⁹⁴ Geoffrey Miller, *Straits*, Ch.XI

³⁹⁵ Robert Rhodes James, *Gallipoli*, p. 8.

³⁹⁶ Hew Strachan, *The First World War*, p. 102.

³⁹⁷ Stieve, *Isvolsky and the World War*, p. 177.

³⁹⁸ W. W. Gottlieb, *Studies in Secret Diplomacy*, p. 34.

Американският историк Рон Боброф заключава, че официално споразумение с Турция ще увеличи значително способността на Антантата да съдържа Германия.³⁹⁹

Но не това е целта. Великобритания и Франция вече са обмислили принципно бъдещата подялба на Османската империя, а Русия е заблудена с обещанието за Константинопол. Този сценарий може да се осъществи само след като старата империя бъде унищожена заедно с Германия и поради това младотурците са умишлено изтласкани в германския лагер.

Военната треска и перспективата за превземане на Константинопол обземат Санкт Петербург. През февруари 1914 г., шест пълни месеца преди началото на Първата световна война, руското висше командване планира да превземе града с десант от 127 500 войници и тежка артилерия от Одеса. Но има един основен проблем. Руският флот се опасява много, от очакваното пристигане в Константинопол на два модерни бойни кораба тип дредноути, които в момента се строят във Великобритания за турския флот. Тези свръхмодерни дредноути ще попречат на остарелия и технически изостанал руски Черноморски флот да извърши десанта, и оставя цялото черноморско крайбрежие без защита. Русия няма на въоръжение дредноути. Тя се готви за война през 1914 г. с ясното разбиране, че Константинопол ще бъде неин, но Великобритания иска да достави два нови военни кораба на Турция, което подкопава руските амбиции.

Какво се случваше? През май и юни 1914 г. Русия отправя няколко неуспешни искания до министъра на външните работи сър Едуард Грей за анулиране на турския договор. До края на юли над 500 турски моряци пристигат на река Тайн в североизточна Англия, за да приемат първия дредноут и да го откарат в Константинопол. Това е „Султан Осман I“ и неговият „сестрински кораб“ „Решадие“ които са закупени отчасти чрез щедри дарения от богати турци. Планира се тържествено посрещане, и широко обществено вълнение очаква пристигането им.

До 30 юли въпросът става изключително спешен. Руският министър на външните работи Сергей Сазонов предупреждава Великобритания, че е въпрос от „най-висока степен на важност“ турските кораби да останат в Англия.⁴⁰⁰

Неговата едва прикрита заплаха предполага, че ако корабите бъдат изпратени в Турция, Русия може да се откаже да воюва. Тя не иска да бъде измамена за Константинопол.

Необходими са бързи действия. Първият лорд на Адмиралтейството, Уинстън Чърчил, нарежда на въоръжени войски в Нюкасъл да попречат на турските моряци да се качат на борда на „Султан Осман I“ и изрично нарежда турското знаме да не се издига над кораба. Турците са възмутени. Чърчил настоява, че военните кораби са жизненоважни за Великобритания и „с резерв от само 7 дредноута не можем да си позволим да останем без тези два прекрасни кораба“⁴⁰¹, но истината е много по-дълбока. Турските военни кораби сха задържани в последния момент поради страха от руската реакция и отказ в последния момент да започнат войната.

Тайният елит постига две важни цели, като реквизира турските военни кораби. Той държи Русия на „правилния път“ и насочва измамените турци към вражеския лагер. До юли 1914 г. по-голямата част от турския кабинет е „приятелски настроена“ към Великобритания⁴⁰², но след скандала с конфискуваните дредноути от британското правителство, англофилите изпадат в отчаяние. Това е майсторски изиграна провокация.⁴⁰³

³⁹⁹ Ronald P. Bobroff, *Roads to Glory, Late Imperial Russia and the Straits*, p. 93.

⁴⁰⁰ McMeekin, *The Russian Origins of the First World War*, pp. 30-34, 102.

⁴⁰¹ W. S. Churchill, *The World Crisis*, pp. 221-2.

⁴⁰² Dan Van Der Vat, *The Dardanelles Disaster*, p. 28.

⁴⁰³ L. A. Carlyon, *Gallipoli*, p. 42.

„Ако Великобритания искаше умишлено да разгневи турците и да ги тласне в обятията на кайзера, тя не би могла да избере по-ефективни средства.“⁴⁰⁴

Това не всичко. Без двата турски дредноута, какво ще спре руснаците да завземат в Константинопол, когато се появи възможността? „Отговорът“ вече плава в Средиземно море. На 31 юли, денят след исканията на Сазонов, британският кабинет приема военните кораби да бъдат задържани от Кралския флот. Британски моряци се качват на борда на „Султан Осман I“ същия ден и османският посланик е информиран, че военният кораб е задържан за известно време.⁴⁰⁵

Окуражена от залавянето им и потвърждението от Франция, че правителството там е в „сърдечно настроение“ и „твърдо е решило да започне война“⁴⁰⁶, Русия продължава с пълна скорост общата мобилизация на армиите си на източната граница на Германия.

В 16,00 ч. на 1 август французите също започват обща мобилизация. Няма връщане назад. Това означава война.⁴⁰⁷

През предходните два дни кайзерът многократно и напразно моли царя да изтегли армиите си, тъй като Германия няма да има друг избор, освен да се затитава. Изправен пред нашествие от изток и запад, кайзерът е последният, който нарежда обща мобилизация.

Както Тайният елит е планирал, Германия е провокирана към ответна война. В Санкт Петербург в 18,00 ч. на 1 август германският посланик граф Пурталес връчва обявяването на война от Германия на Русия, със сълзи на очи.⁴⁰⁸ За разлика от французите, той определено не е бил в „добро настроение“ при тази перспектива.

В Константинопол същия ден, 1 август, Енвер паша, министърът на войната, информира останалите младотурци, за тяхно горчиво разочарование, че двата им военни кораба са заловени от британците.⁴⁰⁹

В рамките на 24 часа е подписан „таен“ съюз между Турция и Германия. Насочен срещу Русия, той не обвързва Турция с война.⁴¹⁰

Въпреки горчивото разочарование и провокацията, причинена от залавянето на корабите им, великият везир и мнозинството от младотурците се надяват, че Турция няма да бъде въвлечена в конфликта. Член 4 от договора гласи: „Германия се задължава ако е необходимо, със силата на оръжието, да защитава османската територия в случай, че тя бъде застрашена.“ Османската империя от своя страна се задължава да спазва строг неутралитет в европейския конфликт.⁴¹¹ Германия се ангажира да защитава Турция от руско нападение, въпреки че Турция все още остава номинално неутрална. Въпреки договора, участието ѝ във войната все още не е сигурно. Не е преувеличено да се каже, че Енвер паша е движещата сила зад турския съюз с Германия. Той подписва тайния пакт без знанието, разрешението или одобрението на мнозинството от собствения си кабинет.

Сър Луис Малет, британски посланик в Константинопол, заявява, че Енвер е „доминиран от квази-Наполеонов идеал“, докато „султанът, наследникът, великият везир,

⁴⁰⁴ Gottlieb, *Studies in Secret Diplomacy*, p. 42.

⁴⁰⁵ David Fromkin, *A Peace to End All Peace*, p. 57.

⁴⁰⁶ Sidney B. Fay, *Origins of the World War*, vol 11, p. 531.

⁴⁰⁷ Harry Elmer Barnes, *The Genesis of the World War*, p. 534. Kennan, *Fateful Alliance*, p. 161. Marc Trachtenberg, *The Meaning of Mobilization in 1914*, *International Security*, vol 15, issue 3.

⁴⁰⁸ Fay, *Origins of the World War*, vol 11, p. 532.

⁴⁰⁹ Fromkin, *A Peace to End All Peace*, p. 61.

⁴¹⁰ Alan Moorhead, *Gallipoli*, pp. 25-26.

⁴¹¹ Fromkin, *A Peace to End All Peace*, p. 59.

Джавид бей, мнозинството от министерството и значителна част от управляващата политическа партия са против войната със съюзниците“.⁴¹²

Енвер е твърдоглав и смел. Той нарежда обща мобилизация на турската армия и незабавно затваряне и миниране на южния край на Дарданелите, въпреки че малък проход както в Босфора, така и в Дарданелите е оставен отворен за допускане на приятелски кораби. Разтревожен от завземането на двата ѝ военни кораба от Великобритания и остро осъзнаващ заплахата, която руският черноморски флот представлява за беззащитния Константинопол, е предложено алтернативно решение.

Според депешата, изпратена до Берлин на 2 август 1914 г. от германския посланик в Константинопол, барон фон Вангенхайм, Енвер паша официално моли Германия да изпрати двата ѝ средиземноморски военни кораба в Константинопол.⁴¹³ Германия се съгласява.⁴¹⁴ Това е заместване „подобно за подобно“⁴¹⁵; Построените от британците „Султан Осман“ и „Решадие“, са земените с германски „Гьобен“ и „Бреслау“. Линейният крайцер „Гьобен“ и неговият ескорт, лекият крайцер „Бреслау“, са в Средиземно море от 1912 г., а от октомври 1913 г. плават под командването на енергичния и изобретателен контраадмирал Вилхелм Сушон. Той редовно прави посещения на добра воля в разни пристанища в Средиземно море и Егейско море, и Константинопол. Британският флот ги е държи под строг надзор и непрекъснато информира Адмиралтейството в Лондон за местонахождението им. „Гьобен“, мощен и впечатляващ линейен крайцер, е въведен в експлоатация през 1912 г. Той е малко по-малък от линейен кораб с водоизместимост от 22 640 тона и десет 11-инчови оръдия. „Бреслау“ е много по-малък с 4570 тона и е въоръжен с 4,1-инчови оръдия. „Гьобен“ има номинална пълна скорост от 26-27 възела, но има дефекти. Неизправности в котлите му, работещи с въглища, са причинили загуба на мощност и той прекарва юли на док в Пула (Хърватия), австроунгарската военноморска база на Адриатическо море. Ремонтът на котлите не е завършен, когато избухва войната и въпреки че не успява да постигне повече от 18 възела, излиза в морето.⁴¹⁶ Това трябва да се има предвид.

При обявяването на война „Гьобен“ и „Бреслау“ получават заповед да се отправят към брега на Алжир, за да осуетят качването на френския XIX корпус, пътуващ към Марсилия и оттам за Западния фронт.⁴¹⁷ Това не е лесна задача. Обединен британско-френски флот от 73 военни кораба е насочен срещу единствените 2 вражески кораба в Средиземно море, тъй като малкият австрийски флот остава в пристанището. Франция разполага с 16 бойни кораба (единият от които е модерен дредноут), 6 бронирани крайцера и 24 разрушителя. Британският флот в Малта, се състои от 3 линейни крайцера, 4 бронирани крайцера, 4 леки крайцера и 16 разрушителя.⁴¹⁸

Трите линейни крайцера са с водоизместимост 18 000 тона, способни са на около 23 възела и носят въоръжение от осем 12-инчови оръдия. Това е „Давид срещу Голиат“. Два бойни кораба, единият повреден, срещу истинска армада. Британският флот е разделен на две ескадри. Първата, под командването на адмирал сър Бъркли Милн, се състои от 3 мощни линейни крайцера. Втората, с 8 по-малки крайцера и 16 разрушителя, е командвана от контраадмирал сър Ърнест Трубридж.

⁴¹² J. S. Ewart, *The Roots and Cause of the Wars (1914-1918)*, p. 207.

⁴¹³ Sean McMeekin, *The Russian Origins of the First World War*, p. 103, 106.

⁴¹⁴ Moorehead, *Gallipoli*, p. 26.

⁴¹⁵ Б. пр. Но не съвсем, германските кораби не са дредноути, т.е. отстъпват по своите характеристики!

⁴¹⁶ Arthur J Mader, *From the Dreadnought to Scapa Flow*, vol II, pp., 20-21.

⁴¹⁷ Peter Hart, *Gallipoli*, p. 9.

⁴¹⁸ C.R.M.F. Crutwell, *A History of the Great War, 1914-1918*, pp. 69-72.

Адмирал Милн, главнокомандващ на Средиземноморския флот, „е посредствен офицер, напълно лишен от енергия и въображение“ и назначението му се дължи на „влияние от двора“.⁴¹⁹

Преди назначението си, той е флагман на Кралските яхти, и близък приятел на кралското семейство и бивш придворен шафер на крал Едуард VII.

Когато Чърчил го назначава на поста, адмирал Джон Фишър, Първия морски лорд, е възмутен. Той нарича Милн „абсолютно безполезен“ командир, „задна стълба, негодник“ и „змия от най-долен вид“.⁴²⁰ Дали това е шаблонът за всички, които командваха при Галиполи?

Съдбата на „Гьобен“ и „Бреслау“ в техния безумен преход през Средиземно море към безопасността на Дарданелите се првъръща в част от фолклора на Първата световна война. Бягството е изумително; последствията са потресаващи. Водещите историци твърдят, че от германска гледна точка това е благословия, граничеща с чудо; за британците това е голям срам. Чърчил пише, че това е „проклетие“.⁴²¹

Истината е малко по-различна. Британското външно министерство и Адмиралтейството са знаели точно къде се намират германските военни кораби в Средиземно море и което е най-важно, накъде се насочват.

Без да име намерение да се унищожат „Гьобен“ и „Бреслау“, Тайният елит в Лондон предприема активни стъпки, за да им осигури безопасното им преминаване към Константинопол. Ако потапянето на германските крайцери е било истинската цел, те нямаше да оцелеят. След като бомбардирати френските пристанища за качване на алжирския бряг около 6 ч. сутринта на 4 август 1914 г., германските крайцери тръгват, както е наредено, на 1200-милно плаване през Средиземно и Егейско море до Константинопол. Всяка възможност, която Кралският флот има да ги застигне и унищожи, очевидно е пропиляна в поредица от невероятни грешки, които по-късно са обяснени с некомпетентност. Барбара Такман, носителката на наградата „Пулицър“, пише: „Никой друг подвиг от войната не хвърлял толкова дълга сянка върху света, колкото пътуването, извършено от техния командир през следващите седем дни.“ Колкото и изтъкнат моряк да е, адмирал Сушон не може да се измъкне от лапите на британците, освен ако не е подпомогнат от неизвестни за него сили, с цел които не разбира.

Първоначалната заповед на Сушон е да атакува и унищожи френски кораби за транспорт на войски, плаващи между бреговете на Северна Африка и Франция. Бомбардирането на две пристанища за качване във френски Алжир, Боне и Филипсвил, е публично съобщение за тяхното присъствие, но френският флот не ги преследва. „Гьобен“ и „Бреслау“ се отправят на изток към Месина, напълно необезпокоявани от големия френски флот, който пътува на юг от Тулон и бързо се е приближава до това място. Остава въпросът, защо френският флот не е унищожил германските крайцери, които са единствената заплаха за техните транспортни кораби в Средиземно море? Около 9,30 ч. сутринта, докато се движи на изток, адмирал Сушон е учуден, че крайцерите му не са атакувани, когато на хоризонта се появяват два британски тежки крайцера. Те се насочват с пълна скорост директно към него. „Индефатигебъл“ и „Индомитабъл“, които плават на запад цяла нощ, за да прихванат германските крайцери, се натъкват на тях край Боне. Точните им координати незабавно са телеграфирани до Адмиралтейството в Лондон, но решаващата информация относно посоката, в която са се насочвали германските крайцери, не е предадена. Чърчил, както се твърди, „предполагал, че те се насочват на запад с по-нататъшни намерения срещу французите“.⁴²² Това е пълна глупост.

⁴¹⁹ Marder, *From the Dreadnought to Scapa Flow*, p. 21.

⁴²⁰ Van der Vat, *The Dardanelles Disaster*, p. 32.

⁴²¹ Churchill, *The World Crisis, 1911-1918*, vol. p. 209.

⁴²² Barbara Tuchman, *The Guns of August*, p. 137, 150.

Чърчил и Адмиралтейството знаят много добре, че германските кораби се насочват на изток и че крайната им дестинация е Константинопол. Всяко последвало британско военноморско действие буквално насочва „Гьобен“ и „Бреслау“ към Дарданелите. „Индомайгъл“ и „Индефатигебъл“ спират огъня, щом забелязват своята „плячка“. Чърчил телеграфира предупреждение до всички британски военни кораби: „Британският ултиматум към Германия ще изтече в полунощ по Гринуич, 4 август.“⁴²³ Не трябва да се извършват военни действия преди този час...“⁴²⁴ В този случай „Индомайгъл“ и „Индефатигебъл“ преминават в непосредствена близост до „Гьобен“ и „Бреслау“, като адмиралите се наблюдават взаимно от мостиците си.⁴²⁵

Британските крайцери се обръщат и ги следват отблизо. По-късно към тях се присъединява лекият крайцер „Дъблин“. Предвид дефектните котли на „Гьобен“, трите хищника очевидно са по-бързи от него и лесно могат да го пленят. Адмирал Милн, главнокомандващ на Средиземноморския флот, е предупреден от Лондон, че „скоростта на вашите ескадри е достатъчна, за да ви позволи да изберете момента“⁴²⁶ и с техните 12-инчови оръдия е можело да го потопят на момента.⁴²⁷

„Гьобен“ остава точно пред британската група, „на мушка“ през целия ден. В лятната жегата на Средиземно море много от огните на „Гьобен“ са изтощени от прегряването, а четирима загиват, ужасно обгорени от пара, изпусната от повредени котелни тръби. Няма съмнение, че „Гьобен“ е бягал за да оцелее пред страховитата преследваща го група. В крайния срок от 23,00 ч. Чърчил нарежда на Адмиралтейството да сигнализира на всички кораби: „Започнете незабавно военни действия с Германия...“

Преди дадената заповед, разстоянието между „Гьобен“ и преследвачите се разширява и той изчезва в нощта. Официалното извинение, предложено по-късно, е, че британските военни кораби не са могли да поддържат курса си поради недостиг на огняри.⁴²⁸ Какъв лош късмет... и лош момент. След като се добира до Месина в североизточна Сицилия, адмирал Сушон получава 24 часа срок от „неутралните“ италианци да натовари въглища и да напусне пристанището. Германските търговски кораби, на които преди това е наредено да се срещнат с „Гьобен“ в Месина, са със свалени парапети, за стане по-лесно прехвърляне на въглищата. Всеки член на екипажа се включва в пренасянето. До обяд на 6 август 1500 тона са прехвърлени ръчно. Мъже припадат от изтощение в летните жеги и изморените „почернели и потни тела лежах по целия кораб като трупове“.⁴²⁹

1500 тона въглища са достатъчни, за да достигнат Егейско море, където Сушон е уредил, чрез гръцкото правителство, да се срещне с друг търговски кораб, превозващ въглища. С „Гьобен“ и „Бреслау“ в Месина, за адмирал Милн е сравнително лесна задача да ги залови. Той разполага с голям флот, включващ 3 линейни крайцера, 4 тежки крайцера от ескадрата на адмирал Трубридж, както и още 4 леки крайцера и 16 разрушителя. Сушон знае, че корабите му са на косъм в Месина. Масираният британски флот може или да се придвижи и да ги принуди да се предадат, или да ги изчака да се появят и да ги потопи в международни води. Заклещен в тесния канал между Сицилия и върха на Италия, има само един тесен изход на север от Месина, водещ към западното Средиземноморие, и един тесен изход на изток.

⁴²³ Когато беше посочено, има едночасова часова разлика между Лондон и Берлин, затова ултиматумът изтича в 23,00 ч. по времето в Лондон.

⁴²⁴ Martin Gilbert, Winston S. Churchill, vol III, p. 30.

⁴²⁵ Edmond Delage, *The Tragedy of the Dardanelles*, p. 2.

⁴²⁶ Tuchman, *Guns of August*, p. 146.

⁴²⁷ Moorehead, *Gallipoli*, p. 26.

⁴²⁸ Marder, *From Dreadnought to Scapa Flow*, p. 23.

⁴²⁹ Tuchman, *Guns of August*, p. 152.

На 5 август германските власти искат от австроунгарския флот да напусне базата си в Адриатическо море и да се насочи на юг, за да помогне на германските кораби да пробият през Месинския проток, но военноморският командир Антон Хаус отказва. Мобилизацията на флота му не е завършена. Освен това, австроунгарското външно министерство е наредило да избягва сблъсък с британския или френския флот и затова той остава в пристанището.⁴³⁰ Формално, това е безразсъдна постъпка, тъй като Австро-Унгария все още не е във война с Великобритания.⁴³¹ На британските военни кораби е изрично наредено да не влизат в неутрални италиански води или да се приближават на по-малко от 6 мили от италианския бряг. Колко странно.

Ето ги и германците, хванати „*in flagrante*“ (на местоплестъплението). Технически, Сушон е злоупотребил с италианския неутралитет, като е натоварил въглища в италиански води, но не можев да повярваме, че войнственият, разпален за кръв Чърчил е внезапно обзет от дипломатическа финес.

След като дава на екипажа си 5 часа почивка, германският адмирал дава пълен напред. Осъзнавайки преобладаващите сили, насочени срещу него, той преминава през изпитанието в 17,00 ча. През целия ден развълнувани сицилианци са се тълпiali по кея, продавайки сувенири на „тези, които са на път да умрат“.

Допълнителните издания на местните вестници са били озаглавени „В ноктите на смъртта“.⁴³² „Гьобен“ и „Бреслау“ се отправят надолу през източния изход на Месинския проток с чувство за обреченост. Но къде беше британският флот? Логиката подсказва, че Милн трябва да разположи достатъчно военни кораби и на двата изхода от Месинския проток, за да осуети всякакво бягство, но противно на всякаква логика, той разполага само един лек крайцер, за да покрие източния изход, маршрут, който Адмиралтейството знае, че врагът ще поеме към Константинопол. Милн не е напълно информиран. Неговата ескадра от тежки крайцери е разположена западно от Сицилия и следователно не може да направи нищо, докато Сушон бяга на изток. Междувременно адмирал Трубридж с 4-те си бронирани крайцера се намира близо до Кефалония, на около 150 мили, за да предотврати навлизането на Гьобен в Адриатическо море. С тегло само 4800 тона и носещ две 6-инчови оръдия срещу мощта на „Гьобен“, корабът „Глостър“ под командването на капитан Хауърд Кели, наблюдава как германските крайцери излизат от Месинския проток и незабавно телеграфира позицията им на Милн. Той не може да направи нищо друго, освен да стои настрана. Сушон прави финт на север, сякаш се насочваше към Адриатическо море, но щом се стъмнява, променя курса си на изток към Егейско море. Траубридж повежда четирите си крайцера на юг от Кефалония, за да прехване „Гьобен“, но скоро се връща. Чърчил му заповедва да не се нахвърля върху „превъзхождаща сила“, смята „Гьобен“ за по-добър от 4-те си бронирани крайцера и придружаващите ги 8 разрушителя.⁴³³

Лисицата се измъква от капана и бяга с всички сили към Дарданелите и Константинопол.

Всеки един етап от този фарс с „бягството“ на „Гьобен“ и „Бреслау“ става все по-труден за приемане. Две големи ескадри от могъщия британски флот не успяват да предотвратят бягството на 2 германски крайцера, се обяснява като поредица от грешки, дължащи се на „апатичното и несериозно“ поведение на сър Ърнест Траубридж и сър Арчибалд Бъркли Милн.⁴³⁴

⁴³⁰ Hew Strachan, *The First World War, Volume 1; To Arms*, p. 650.

⁴³¹ *Война между Великобритания и Австро-Унгария е обявена на 12 август.*

⁴³² Tuchman, *Guns of August*, p. 153.

⁴³³ CRMF Crutwell, *A History of the Great War*, p 71.

⁴³⁴ Ulrich Trumpener, „*The Escape of the Goeben and Breslau*,“ *Canadian Journal of History*, September 1971, p 171.

Оксфордският историк сър Хю Страчан твърди, че бягството е показало некомпетентните действия на британските военноморски командири в Средиземно море, с изключение на капитан Кели от „Глостър“.⁴³⁵

Наивни обяснения на оксфордския професор, апатична, несериозна некомпетентност; и ... твърде малко огъняри на разположение.

Изглежда никой не е помислил, колко удобно е тези германски военни кораби да да заменят конфискуваните турски кораби и да защитят Константинопол от... съюзниците руснаци.

Истината е, че „бягството“ се оказва триумф на британската манипулация, която защитава скритите интереси.

Истинската история за бягството на Гьобен е много различна от тази, представена на масовата публика. Историците глупаво заявяват, че Чърчил и британското правителство не знаят нищо за тайното споразумение, на Турция с Германия от 2 август, нито че германските военни кораби се насочват към Константинопол. Очевидно никой дори не е обмислял възможността „Гьобен“ и „Бреслау“ да са ангажирани с политическа мисия, която удължава хода на войната.⁴³⁶

Всъщност британското разузнаване следи и прихваща съобщенията между германското посолство в Константинопол и Берлин и не е удивително, че докато договорот между Турция и Германия е пазен в тайна от по-голямата част от турския кабинет, британското и френското разузнаване научават за него почти веднага след като е подписан.⁴³⁷

На 3 август кайзерът уведомява кралят на Гърция Константин I с телеграма, че турците са сключили договор с Германия и че двата германски военни кораба, които в момента са в Средиземно море, ще продължат към Константинопол.

Силно пробританският гръцки министър-председател Елефтериос Венизелос предава веднага тази информация на британския шарже д'афер, който незабавно телеграфира новината до Лондон.⁴³⁸

За да не остане никакво съмнение, че властите във Великобритания са знаели от самото начало накъде отиват „Гьобен“ и „Бреслау“, лично крал Константин⁴³⁹ също споделя тази информацията с адмирал Кер от британската военноморска мисия в Атина.⁴⁴⁰

Така ключови служители във външното министерство, и Адмиралтейството знаят за заповедите на адмирал Сушон, преди Великобритания да обяви война на Германия. Въсъщност напълно възможно е, одобрените от Берлин планове да са вече известни в Лондон, преди Сушон да ги получи на борда на „Гьобен“.

Записите на Службата за публични записи разкриват, че военноморското разузнаване е дешифрирало кодираното радиосъобщение, изпратено от Берлин до Сушон на 4 август.

Кратката инструкция гласи: „Съюзът е сключен с Турция, „Гьобен“ и „Бреслау“ да се отправят незабавно към Константинопол.“

⁴³⁵ Strachan, *The First World War*, Volume 1, p. 648.

⁴³⁶ Barbara Tuchman, *The Guns of August*, p. 150.

⁴³⁷ John Laffin, *The Agony of Gallipoli*, pp. 6-7.

⁴³⁸ Ulrich Trumpener, "The Escape of the Goeben and Breslau," *Canadian Journal of History*, September 1971, pp. 178-9.

⁴³⁹ Б. пр. Лековерното, нелепо и глупаво отношение на Вилхелм II към Гърция е потресаващо! После ние ще го изпитаме през септември 1918 г., заради това, че спира настъплението към Солун през 1915-16 г.!

⁴⁴⁰ Geoffrey Miller, *The Straits*, ch. 16.

Разузнавателната информация, предадена от Гърция на 3 август, е незабавно потвърдена от декодираното радиосообщение на 4-ти. Лондон знае, че Сушон е инструктиран незабавно да заеме курс към Дарданелите.⁴⁴¹

Няма никаква неяснота. Имаше и друг източник, който постоянно следи всичко, което се случва в и около Константинопол. До 1914 г. руското разузнаване в Турция е очевидно по-добро от това на Великобритания или Франция. Докато Сушон се отправя през Средиземно море, „руснаците знаеха много добре къде отива и защо“. Руският външен министър Сазонов има информатори в османския кабинет, а Михаил Гирс, руският посланик в Константинопол, е изключително добре информиран.⁴⁴² Като се имат предвид неприяните усложнения за Русия, ако „Гьобен“ и „Бреслау“ дстогинта Константинопол, липсата на собствени военни кораби в Средиземно море, които да ги спрат, е немислимо руското външно министерство да не е предало незабавно важната информация на британското разузнаване. Сазонов е в незабавен контакт със сър Едуард Грей във външното министерство, настоявайки германските крайцери да бъдат потопени.

Тук се крие разминаването. Руските интереси изискват незабавното премахване на заплахата, за да се осъществи собствената геополитическа стратегия, Тайният елит иска „Гьобен“ и „Бреслау“ да достигнат безопасно местоназначението си. Най-важната информация за местоназначението на Сушон е укрита от ескадрите на Кралския флот в Средиземно море и по-голямата част от информацията, която са получили от Лондон, „е безполезна, или неточна“.⁴⁴³ Контраадмирал Милн очевидно е под впечатлението, че Сушон възнамерява да се върне на запад, след като се запаси с въглища в Месина. Дали от Лондон му е предадена фалшива подвеждаща информация, или Милн е съучастник в заговора, за да се позволи на германските кораби да избягат?

И двата варианта със сигурност ще обяснят някои от странните събития в тази странна история. Ако Милн е напълно информиран за последното, това обяснява защо трите крайцера, следвали отблизо „Гьобен“, който не може да бяга бързо заради повредата в котлите му, са „загубили“ пляката си само няколко часа преди обявяването на война в 23,00 ч. Това обяснява защо е разположил ескадрите си на запад от Сицилия, адо остров Кефалония, е поставил само един напълно неадекватен като военна мощ кораб, за да охранява пътя за бягство на Сушон към Константинопол.

Ако беше изпратено по семафор, посланието на Милн до Сушон едва ли ще е ясно; „Ние не ви пречим да преминете към Дарданелите.“

Да сравним географското положение на ловците и преследваните. Германците са възпрепятствани да плават на запад към Средиземно море или на север към Адриатическо море. Разумното заключение, което подобна тактика оправдава е, че Сушон е целенасочено насочен към Константинопол. Предположението, че адмирал Милн може да е част от заговора, не е толкова скандално, колкото може да изглежда на пръв поглед. Той е любимец на британската монархия и е близък приятел на покойния крал Едуард VII, монархът толкова тясно свързан с вътрешното ядро на Тайния елит и един от най-важните му членове.⁴⁴⁴

Когато „Гьобен“ и „Бреслау“ напускат Месина на 6 август, единствената издънка за Адмиралтейството, може да дойде от капитана на „Глостър“ Хауърд Кели. Въпреки че е напълно изпреварен от „Гьобен“, Кели упорито преследва германските крайцери.

⁴⁴¹ Alberto Santini, *The First Ultra Secret: the British Cryptanalysis in the Naval Operations of the First World War*, *Revue internationale d'histoire militaire*, vol 63 1985, p. 101.

⁴⁴² Sean McMeekin, *The Russian Origins of the First World War*, p. 109.

⁴⁴³ Trumpener, „The Escape of the Goeben and Breslau,“ *Canadian Journal of History*, September 1971, pp. 181-187.

⁴⁴⁴ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, p. 64.

Но Милн сигнализира на Кели да се откаже от преследването. Защо? Дали за да защити „Глостър“ или да позволи на германските кораби да изчезнат в безопасността на източното Средиземноморие?

Но Кели не се подчинява на заповедта на адмирала и продължава преследването си. Сушон е принуден да заповяда на „Бреслау“ да се върне и да се изправи срещу малкия британски крайцер, но непокорният „Глостър“ открива огън. В крайна сметка и трите военни кораба се включват в боя, но в късния следобед, когато „Гьобен“ навлиза в Егейско море, безстрашният Кели най-накрая се отказва.

В края на деня той е единственият британски военноморски офицер, който излиза от ситуацията с някаква заслуга. Интересното е, че вместо да бъде съден от военен съд за неподчинение на заповедта на адмирала, Кели е произведен в „кавалер на Банята“ от краля и по-нататък се радва на блестяща военноморска кариера.

В ранните часове на 7 август адмирал Милн информира Адмиралтейството, че веднага щом трите му линейни крайцера завършат зареждането с въглища в Малта, той ще последва „Гьобен“ и „Бреслау“ в Източното Средиземноморие. Не получава отговор.

Въпреки цялата точна разузнавателна информация, която Адмиралтейството притежава за плановете и местонахождението на „Гьобен“, Милн уж останал „напълно без информация“ за местонахождението и намеренията му. По-късно същия следобед, в 17,40 ч., Адмиралтейството получава друг сигнал от Милн, повтарящ намеренията му. В този момент сагата става още по-мрачна.

Доказателствата от този разговор, „за съжаление са изчезнали“ от досието на Адмиралтейството.

Въпреки два надеждни доклада от различни източници, че „Гьобен“ е видян на егейския остров Сира и официално е поискал разрешение за зареждане с въглища, те са архивирани без коментар и информацията не е предадена на Милн. Единственият доклад, който той получава, е, че Гьобен е подминал нос Матапан на 7-ми, информация, която той самият преди това е изпратил в Лондон.

Нуждаещ се от зареждане с въглища и потвърждение, че може да отплава в Проливите, адмирал Сушон се задържа в гръцкия архипелаг приблизително 60 часа, през които „британският средиземноморски флот има достатъчно време да компенсира всички предишни грешки и да настигне плячката си“.

И тук се крие друга загадка. След бягството си от Месина, Сушон иска разрешение от гръцкото правителство да вземе така необходимите му въглища, когато достигне Егейско море. Ако му беше отказано или беше бавен достатъчно дълго, за да бъде хванат британският средиземноморски флот, пътуването щеше да приключи там.

Вместо това министър-председателят Венизелос „веднага се съгласи“ да освободи 800 тона от секвестрираните запаси германски въглища в Пирея. Британското външно министерство по-късно предполага, че твърдо пробританският Венизелос, приятел на Лойд Джордж, просто е „действал от желание да бъде справедлив към всички страни“.⁴⁴⁵

Пълни глупости. Британското разузнаване знае много добре предварително накъде се е насочил Сушон и че ще му трябват въглища, за да стигне до Константинопол. Те отворят вратите; одобряват зареждането; Те гарантират, че германските кораби ще продължат в сравнителна безопасност.

Най-важното е, че скриват всичко това от руснаците. Венизелос незабавно информира контраадмирал Марк Кер в Атина, че „Гьобен“ ще се срещне с кораб за въг-

⁴⁴⁵ Trumpener, „The Escape of the Goeben and Breslau,” *Canadian Journal of History*, 1971, pp. 175, 179-183.

лица в Денуза през следващите дни. Кер, убеден британски патриот, е командирован от Великобритания да оглави гръцкия флот.

Искат да повярваме, че той не е предал информацията за местонахождението на „Гьобен“ в Лондон. Тоа е абсурдно. Разгледано от друг ъгъл, Кер, подобно на Адмиралтейството, знае, че германските кораби са изпратени в Константинопол.

Крал Константин лично му показва телеграмата от кайзера пусната на 3 август, с която ясно съобщава това.⁴⁴⁶

Това е част от димната завеса, част от играта на обвинения след събитието, която отклонява всякакъв фокус от Адмиралтейството или Форин офис. Преди всичко, при никакви обстоятелства Русия не трябва да бъде уведомена за дълбочината на британското съучастие в тази измама. Докато Сушон е изоставен в южната част на Егейско море в очакване на въглища, адмирал Милн повежда трите си тежки крайцера и един лек крайцер на изток към Егейско море в посока, към германските кораби. По пътя той получава съобщение от Лондон, предупреждаващо, че Австро-Унгария е обявила война на Великобритания. В съответствие с изричните заповеди, в които се посочва какво трябва да направи в такъв случай, Милн се обръща на север към Адриатическо море, за да блокира австроунгарския флот.

По-късно е информиран, че докладът е неверен и се връща на изток, но са загубени 24 часа.

Така историците предполагат, че Сушон „можеше да бъде открит и унищожен, ако Адмиралтейството не е изпратило на Милн на 8 август фалшивия доклад...“⁴⁴⁷

Според Уинстън Чърчил дезинформацията е резултат от нелепа грешка. „Съдбата е накарала един безупречен, педантичен чиновник в Адмиралтейството, да обяви война на Австро-Унгария.“⁴⁴⁸

Колко смешно и нелепо. Един „безупречен“ чиновник просто е изпратил на адмирал Милн, и само на Милн, погрешно съобщение, че Великобритания вече е във война с Австро-Унгария. Следователно, тайните заповеди незабавно влизат в сила и променят не само курса на адмирал Милн, но и хода на историята.

Готови ли сте да приемете това? Чудо е, че руснаците го правят.⁴⁴⁹ След огромните трудности и благодарение на Тайния елит, „Гьобен“ и „Бреслау“ влизат в Дарданелите в 17,00 ч. на 10 август и пристигат невредими в Константинопол на следващия ден. Според историка от „Вси души“ в Оксфорд Чарлз Крътуел, те имат „по-важна съдба от всички други кораби в съвременната история“.⁴⁵⁰ Те веднага превръщат технически остарелия Черноморски флот на Русия стратегически безполезен.

Сър Луис Малет, британски посланик в Османската империя, по-късно признава, че присъствието на тези военни кораби е действало в британски интерес, защото са защитавали Проливите от Русия.⁴⁵¹

Руският външен министър Сергей Сазонов е бесен. В телеграма до Лондон той беснее, че успехът на Сушон е още по-жалък, защото Великобритания можеше да го предотврати. Ако беше научил, че Великобритания, не само не е направила нищо да предотврати „бъгството“, ами и умишлено го е улеснила, руското участие в Първата световна война щеше да бъде прекратено.

Османският посланик в Берлин телеграфира у дома: „Като се има предвид недоволството и усложненията, които руска атака срещу Константинопол ще предизвика в

⁴⁴⁶ Geoffrey Miller, *Superior Force*, Chapter 11.

⁴⁴⁷ CRMF Crutwell, *A History of the Great War*, p. 72.

⁴⁴⁸ Churchill, *The World Crisis*, p. 209.

⁴⁴⁹ Б. пр. Руската глупост е безгранична! Не е за учудване че са повярвали!

⁴⁵⁰ Crutwell, *A History*, p. 72.

⁴⁵¹ Hew Strachan, *The First World War*, p. 674.

Англия, британският флот е позволил на германските кораби да се укрият в Мраморно море, с макиавелизма, характерен за Форин офис, е осуетил всяка възможност за действия срещу нас на руския Черноморски флот.⁴⁵² И той е напълно прав.

Глава 7. Османската енигма – Неутрална, докато ни е удобно

По онова време никой не се замисля, че бягството на „Гьобен“ и „Бреслау“ към Константинопол е внимателно организирано от Форин офис и Адмиралтейството, за да се попречи на бързото превземането на града от Русия⁴⁵³, но това със сигурност е непосредственият ефект. Също става ясно, че Енвер паша има прекомерната власт в турското правителство, и разрешава на германските военни кораби, да направят зрелищно влизане в Босфора, без да се консултират нито с великия везир, нито с друг член на правителството. Закотвени в Златния рог, крайцерите вече са на сигурно място никога. Те стават защитници на Османската империя, въпреки, че поставят неудобен въпрос от гледна точка на международното право. Турция е неутрална (тайното ѝ споразумение с Германия от 2 август не я обвързва с война), но е осигурила безопасно убежище за германски военни кораби?

Както беше отбелязано, Енвер паша иска от германския посланик да се изпратят двата крайцера през Дарданелите, за да заменят дредноутите, които Великобритания коварно реквизира.⁴⁵⁴

За да се запази османският неутралитет, военните кораби са набързо включени във флота на султана.⁴⁵⁵ Известните имена „Гьобен“ и „Бреслау“ са заменени от „Султан Явуз Селим“ и „Мидили“. Германските екипажи сменят меките си тъмносини моряшки шапки с червени фесове и вдигат турското знаме, но нищо друго не се променя. Това са германски кораби, управлявани от германски адмирал и с екипаж от германски моряци, които приемат заповеди от Берлин.

Чърчил си придава ядосан вид пред публика, тъй като е подронен престижа на Кралския флот. Британският флот получава заповед незабавно да блокира входа на Дарданелите.⁴⁵⁶

Според Хърбърт Аскуит, Чърчил иска да изпрати флотилия от торпедоносци през Дарданелите, „за да потопят „Гьобен“ и неговия спътник“⁴⁵⁷, но всичко това е само позе. Великобритания иска германските екипажи да бъдат отстранени, но „не иска да окаже натиск върху турците да отпратят германските кораби“.

След като полагат изключителни усилия да ги вакрат в Проливите, Чърчил и Форин офис нямат намерение да ги гонят. Защото пристигането им прави руската десантна операция срещу Константинопол почти невъзможна.⁴⁵⁸

Въпреки че Сазонов протестира яростно, Лондон се опитва да изглади ситуацията. По-добре е, военните кораби да бъдат в Мраморно море като част от турския флот, отколкото в Средиземно море като германски бойци. Така Русия е държана далеч от Константинопол, но Тайният елит се сблъска със значителния проблем да я фокусира върху Източния фронт. Дали ще бъдат ентузиазирани руснаците да продължат войната, ако не спечелят голямата награда – Константинопол?

⁴⁵² WW Gottlieb, *Studies in Secret Diplomacy*, p. 45.

⁴⁵³ Gottlieb, *Studies in Secret Diplomacy during the First World War* pp. 47ff and passim.

⁴⁵⁴ McMeekin, *The Russian Origins of the First World War*. p. 106.

⁴⁵⁵ Trumpener, „The Escape of the Goeben and Breslau,” *Canadian Journal of History*, September 1971, p. 171.

⁴⁵⁶ Gilbert, Winston S. Churchill, vol III, p. 194.

⁴⁵⁷ Michael and Eleanor Brock, H.H. Asquith, *Letters, to Venetia Stanley*, p. 171.

⁴⁵⁸ McMeekin, *The Russian Origins*, pp. 99-100, 105-106.

Това изисква деликатен баланс между уверения и време и в това отношение елиът на един от най-доверените си агент, сър Луис Малет, посланик в Константинопол. Критичната роля на Малет в началото на войната е да държи Турция неутрална, докато Великобритания не реши да я вкара във войната на страната на Германия.

Според турския министър Ахмед Джамал паша Малет е „особено добър човек, напълно честен и много мил“⁴⁵⁹, но назначаването му през 1913 г. за посланик, предизвиква недоумение в дипломатическите кръгове. Той е ръководител на Източния отдел във Форин офис от 1907 г., не е придворен дипломат и се ползва с пълно доверие на външния министър сър Едуард Грей и сър Артър Никълсън, неговия постоянен секретар. Малет е близък до вътрешния кръг на Тайния елит и е работил години наред върху разработването на британската политика в Египет, Персия и Индия. Той разбира отлично геополитиката на Близкия изток и е напълно запознат с британските интереси и дългосрочни цели в региона. Луис Малет е изпратен в Константинопол като възпламенител на британските симпатии към младотурците, които смятат назначението му за акт на приятелство. Неговата роля е да поддържа Портата (Константинопол) неутрална, за да спечели време за Британия в бурните ранни месеци на войната. Малет напълно се конкурира с османците в тяхната собствена игра на безупречно двучие. Луис Малет отсъства от Турция през лятото на 1914 г. и е „в отпуск“, когато Енвер паша подписва тайния съюз с Германия на 2 август. Трудно е да си представим, че по време на тези дни на безпрецедентна международна криза Малет, както предполагат водещите историци, просто е в отпуск. В самия момент, когато Форин офис и Адмиралтейството решават съдбата на турските дредноути, когато Сазонов и руснаците искат дредноуетите да не бъдат дадени на турците, а „Гьобен“ и „Бреслау“ успяват да се измъкнат, е немислимо британският посланик да не е дълбоко ангажиран, да дава съвети и препоръки. Малет е един от най-компетентните в империята по османските въпроси, но въпреки това ни се твърди, че просто ей така е пуснат в отпуск и следователно не е участвал в събитията. Отсъствието е идеалното извинение да го дистанцират от всичко, което се случва. Той е извън обсега на огъня, когато турските военни кораби са конфискувани. Щастлива случайност !?.

Малет се превръща в основен инструмент в офанзивата с очарованието, замислена да успокои разтревожените турци. Той се завръща в Константинопол на 16 август с обещания да компенсира финансовите загуби, причинени от загубата на дредноуетите, и следваше твърда линия, че османският неутралитет е в най-добрия интерес за всички.

Аскуит отбелязва със задоволство на 19 август: „За щастие, Луис Малет се завърна в Константинопол“ и отношенията „ще се подобрят допълнително, ако предложим да върнем двата им заловени бойни кораба в края на войната“.⁴⁶⁰

Единственото условие на Форин офис е германските екипажи да бъдат изпратени у дома, условие за което добре знаея, че никога няма да може да бъде изпълнено.

Всъщност какво конкретно се подразбира тук. Великобритания не иска от Турция да предаде военните кораби, нито да обещае да не ги използва. Нека ги запази да защитават Константинопол, но да отстранят германците.

Добре е, че писмата на Аскуит не достигат до Сазонов. Малет и британското Министерство на външните работи знаят за „тайния“ турски съюз с Германия много преди завръщането му в Константинопол. Британският посланик буквално може да наблюдава „Гьобен“ и „Бреслау“ от прозирците на посолството, докато те преминават ден през

⁴⁵⁹ Djamel Pasha, *Memories of a Turkish Statesman*.
<http://archive.org/details/memoriesofturkis00ahmeuoft>

⁴⁶⁰ Brock, H.H. Asquith, *Letters*, p. 179.

ден с готови за действие оръдия.⁴⁶¹ Той знае точно какво се случва зад кулисите, но се преструваше на невеж. Нито Малет, нито лондонските заговорници се заблуждават от меките думи или смътните обещания, а играат двулична игра, за да запазят Турция неутрална възможно най-дълго.

Тя има две цели императива. Първата е Русия да остане във войната. Втората е мюсюлманският свят да остане на турска страна; да се подготвят Индия и Арабия, че ако избухне война с Турция, Светите мюсюлмански места ще бъдат защитени. От 1517 г. османският султан е признат за халиф, религиозен и политически наследник на пророка Мохамед. Османският халиф се смята за лидер на световната мюсюлманска общност и защитник на светите градове Медина и Мека. Мюсюлманите са безразлични, дали Великобритания, че воюва срещу единствената значителна и независима ислямска сила, но не и ако се прекъсват поклоненията до Светите места в Арабия.

В онези ранни дни на войната, Тайния елит, Форин офис и военното министерство трябваше да гарантират, че всичко е наред, за да се справят с всяко религиозно въстание, когато османците влязат във войната.

Кичънър и министър-председателят Аскуит смятат, че „...в интерес на мюсюлманите в Индия и Египет“, Великобритания не трябва да прави нищо, което да се изтъкува като поемане на инициативата във война срещу османците. Турция трябва „да бъде принудена да нанесе първия удар...“⁴⁶²

Две седмици по-рано те „принудиха“ Германия „да нанесе първия удар“, а след това в Европа ѝ прехвърлиха цялата вина за започването на войната. Това е мантрата, повтаряна толкова често, преди Великобритания да влезе във война.

Сър Едуард Грей по-късно напомня на посланик Малет, че „не виждам как може да се избегне войната, но ние няма да направим първата стъпка“.⁴⁶³

Това обяснава всичко. Вероломният Албион слага привидна маска на невинност, преди „да бъде принуден“ да влезе във войната. Това е често повтаряно лицемерие.⁴⁶⁴ След като корабите на адмирал Сушон са включени в турския флот, британският контраадмирал сър Артър Лимпус, военноморски съветник на турското правителство в продължение на две години, е оттеглен от Чърчил на 9 септември 1914 г. Лимпус знае точните подробности за всички защитни съоръжения на Дарданелите и има огромни познания по всеки въпрос от турското военноморско планиране.⁴⁶⁵

Логично, той е основният кандидат необходим да замени Милн като главнокомандващ на Средиземноморския флот. Вместо това той преместен на чиновническа работа като началник на корабостроителниците в Малта, докато вицеадмирал Сакуил Кардън, който прекрва последните две години в този относително затънт район, получава командването. Това е странно решение от всяка гледна точка по. Сакуил Кардън се смята за бавен и посредствен⁴⁶⁶, но назначението ме, цели да се уверят турците, че Великобритания, като техен естествен приятел, няма да се възползва от безценните знания на Лимпус.⁴⁶⁷

Въпреки, че този аргумент не е демонстриран досептември 1914 г., той се превръща в абсолютна безсмислица, когато Великобритания обявява война на Турция в

⁴⁶¹ Joseph Heller, "Sir Louis Mallet and the Ottoman Empire, The Road to War," *Middle Eastern Studies*, Vol.12, No. 1 (Jan., 1976), p. 36.

⁴⁶² Fromkin, *A Peace to End All Peace*, p. 101.

⁴⁶³ Brock, H.H. Asquith, *Letters*, p. 171.

⁴⁶⁴ Heller, *Sir Louis Mallet and the Ottoman Empire*, *Middle Eastern Studies*, Vol.12, No. 1 (Jan., 1976), p. 36.

⁴⁶⁵ Например, когато сър Алфред Милнър решава, че войната с бурите е неизбежна, той умишлено „подтиква“ Крюгер да направи първата крачка. Docherty and Macgregor, *Hidden History*, p. 40.

⁴⁶⁶ Michael Hickey, *Gallipoli*, p. 27.

⁴⁶⁷ Travers, *Gallipoli*, pp 20–21.

края на октомври. Невероятно, но уникалните и подробни познания на Лимпус за Дарданелите са игнорирани от Адмиралтейството при последвалото влизане на Кралския флот в тези води. Или те избират да не се вслушат в съвета му.

На 15 август Чърчил изпраща лична телеграма до Енвер паша, предупреждавайки го, че Турция трябва да остане неутрална.⁴⁶⁸

Всъщност Чърчил изпраща няколко съобщения от частен и личен характер директно до Енвер, което повдига основателни въпроси за отношенията им; въпроси, на които никога не е даден отговор. Той напомня на Енвер, че съюзниците притежават огромна военноморска мощ и могат да транспортират войски в неограничен брой до Константинопол. Ако обаче Турция запази строг неутралитет, той обещава, че териториалната ѝ цялост ще бъде уважавана след края на войната.⁴⁶⁹ Това е част от пресметнатата тактическа маневра. Тайният елит не желае Османската империя да остане неутрална, нито пък има и най-малкото намерение да гарантира нейната цялост. Въсъщност Великобритания не прави никакви съществени отстъпки.⁴⁷⁰

Всичко се свежда до печелене на време, преди да тласнат турците в германския лагер. Русия също печели време. Министърът на външните работи Сазонов инструктира посланика си в Константинопол да бъде твърд, но предпазлив по отношение на „Гьобен“ и „Бреслау“, но да не натиска прекалено силно или да „довежда делата до разрив“.⁴⁷¹

Целта му е да забави влизането на Турция във войната възможно най-дълго, за да не бъдат руските сили преразтегнати на два фронта.

На 5 август Енвер паша прави изненадващо предложение. Само 3 дни след подписването на тайния османски договор с Германия и преди пристигането на „Гьобен“, той предлага съюз с Русия за период от 5 или 10 години. Турция, настоява той, да не е обвързана с Германия, и няма агресивни намерения срещу Русия, а е мобилизирал силите си само за собствена безопасност. Енвер твърди, че Турция ще предостави военна помощ на Русия във войната, ако Русия подкрепи турските интереси да си върне егейските острови, загубени от Гърция, и територията в Западна Тракия, дадена от България след Балканските войни.⁴⁷²

Дали това е игра на блъфиране, при която всички страни печелят време, за да разположат армиите си, или Енвер е л готов да предаде на германците и да направи истински опит да се пренареди страната си с Русия и Антантата? Ако е така, никога не му е бил даден шанс да успее.

Сазонов казва, че турците ще трябва да демобилизират армиите си като знак на добра воля, но подобно действие оставя Турция беззащитна пред руска предателска атака и те не могат да го направят.⁴⁷³ Предложението на Енвер е отхвърлено на 9 август. Младотурците по-късно признават, че и те са останали неутрални с единствената цел да спечелят време за завършване на мобилизацията си.⁴⁷⁴

Всичко това е илюзия. Русия се е опитва да измами турците, които се опитват да заблудят руснаците. Нито един от двамата играчи, не осъзнава, че Великобритания ги заблуждава и двамата. До септември залозите в тази опасна игра се повишават до тревожни висоти. На Луис Малет е дадено правомощието да определи кога персоналът на посолството, заедно с британските служители, работещи в службите на османското

⁴⁶⁸ Hickey, Gallipoli. p. 27.

⁴⁶⁹ Heller, Sir Louis Mallet and the Ottoman Empire, Middle Eastern Studies Vol.12, No. 1 (Jan., 1976), p. 36.

⁴⁷⁰ Gilbert, Winston S. Churchill, vol III, p. 194.

⁴⁷¹ Strachan, The First World War vol. 1; To Arms, p. 675.

⁴⁷² Sazonov to Girs, 8 August, 1914, telegram, 1746, MO 6.1 no.33.

⁴⁷³ Bobroff, Roads to Glory, Late Imperial Russia and the Straits, p 101.

⁴⁷⁴ Gottlieb, Studies in Secret Diplomacy, p. 60.

правителство, британските жители в Турция и корабните агенти, трябва да бъдат предупредени да напуснат страната. Въпреки че командировката му почти приключва, той изпраща безценна информация до Лондон; информация, която ще бъде възмутително игнорирана през следващите месеци. Той уведомява началниците си, че отбранителните системи по протежение на Дарданелите са и „бързо укрепени“ и се обслужват от германци.⁴⁷⁵ Съобщи, че над 2000 сандъка със снаряди за корабите „Гьобен“ и „Бреслау“ и за укрепленията на Дарданелите са били доставени от Германия и че нови пратки с мини се транспортират по Дунав. „Неутрална“ Турция е въоръжена от Германия и във Форин офис знаят всички факти и цифри.⁴⁷⁶

Само по себе си това е достатъчна причина Великобритания да обяви война, но сър Едуард Грей отказва да предприеме тази стъпка, за да изглежда, че „ние бяхме направили всичко, за да избегнем война и че Турция я наложи“.⁴⁷⁷

Въпреки привидното мирно поведение, Великобритания продължава да провокира турците. В сутринта, когато адмирал Лимпус отплава от Константинопол, всеки член на османския кабинет е предупреден, че турските кораби ще бъдат третираны като вражески, ако излязат извън защитните води на Дарданелите.⁴⁷⁸30 Великият везир моли Кралския флот да изтегли флота си от устието на водния път, но Чърчил отказва. Въпреки че турските мини са поставени през протока Нароус, на съюзническите търговски кораби е позволено да използват безопасен канал. Това съображение е прекратено на 26 септември, когато турски торпедоносец се опитва да излезе от Проливите, но получава заповед да се оттегли под заплахата от британския флот и е върнат. Няма друго оправдание за това своеволно действие⁴⁷⁹, освен повишаването на залозите.

В отговор турците угасяват фаровете и затварят стратегическия воден път за всички кораби. Ако не им бъде позволено да излизат, никой няма да бъде пуснат да влиза. С този отговор османските власти нарушават задължението си съгласно международното право да държат Проливите отворени, но „за пореден път изглежда бяха провокирани да го направят от действията на Уинстън Чърчил“.⁴⁸⁰

Това е толкова провокативно, колкото и конфискацията на двата турски бойни кораба.⁴⁸¹

Затварянето на Дарданелите на 27 септември отрязва Русия от почти цялата ѝ международна търговия. Сазонов е ядосан. Времето бързо приближава Русия да „разчисти сметките“ със стария си враг и да разреши въпроса за Проливите веднъж завинаги.⁴⁸²

На 11 октомври Енвер паша информира германците, че ще упълномощи „Гьобен“ и „Бреслау“ да атакуват Русия веднага щом Германия депозира два милиона турски лири в злато в Константинопол в подкрепа на османските военни сили. Времето за неутралитет изтича. На 29 октомври, осем дни след като последната пратка злато пристига с железопътен транспорт (б. пр. през България), турският флот под командването на адмирал Сушон изстрелва първия залп в необявената обява на война от Турция. В 3,30 ч. сутринта черноморските пристанища Одеса и Севастопол са обстремвани, въпреки че руският флот остава практически невредим. Енвер паша разрешава провокативната атака, без да се съобразява с колегите си от кабинета.

⁴⁷⁵ Heller, Sir Louis Mallet and the Ottoman Empire, *Middle Eastern Studies*, Vol.12, No. 1 (Jan., 1976), p. 12, 14.

⁴⁷⁶ Daily Telegraph, 3 October 1914.

⁴⁷⁷ A.L. Macfie, "The Straits Question in the First World War," *Middle Eastern Studies*, July 1983, p. 49.

⁴⁷⁸ Heller, Sir Louis Mallet and the Ottoman Empire, *Middle Eastern Studies*, Vol.12, No. 1 (Jan., 1976), p. 20.

⁴⁷⁹ Robert Rhodes James, *Gallipoli* p. 112.

⁴⁸⁰ Tuchman, *The Guns of August*, p. 67.

⁴⁸¹ Carlyon, *Gallipoli*, p. 45.

⁴⁸² McMeekin, *The Russian Origins*, pp. 110-111.

Те искат незабавно да се извинят на руснаците. Изолиран, но неразкайващ се, Енвер пожънва това, което е посял.⁴⁸³

В отговор, преди турското извинение дори да бъде изготвено, сър Едуард Грей нарежда на британския посланик да постави ултиматум, който изисква разпускане на германските военни и военноморски мисии и отстраняване на целия германски персонал от пристанищата и екипажите на „Гьобен“ и „Бреслау“ в рамките на 12 часа. Ако турците не се съобразят, посланикът и персоналът на посолството са инструктирани да поискат паспортите си и да напуснат.⁴⁸⁴

От самото начало това е очевидно невъзможно искане⁴⁸⁵, но до края на октомври моментът е подходящ за Великобритания. Вече е готова за война в Близкия изток. Плановите са изготвени, военните кораби са разположени в Арабския залив, пропагандата за безопасността на светите мюсюлмански места вече е в обращение и панарабското движение тихо се насърчава.

Малет изиграва ключова роля в осигуряването на три ценни месеца за Грей и Кичънър⁴⁸⁶, а турците са изненадани, когато в рамките на седмица след обявяването на война британската армия се разполага на лагер в Кувейт, а експедиционни сили от Индия се насочват към Багдад.⁴⁸⁷ Великобритания прекъсва дипломатическите си отношения с Турция на 30 октомври, а на следващия ден „лудият“ Чърчил заповядва на британските военните кораби да обстралват Дарданелите.⁴⁸⁸ Той дава заповед на флота за „започване на военни действия с Турция“, без да информира кабинета или официално да се обяви война.⁴⁸⁹ Типично за него, но да видим поведението на Енвер паша. Енвер подписва тайния пакт с Германия на 2 август. Енвер иска да изпратят „Гьобен“ и „Бреслау“ в Константинопол. Енвер инструктира Сушон да атакува руските черноморски пристанища. Енвер прави първия ход. Енвер постави условието за война. Енвер, личният и доверен приятел на Чърчил, дава на Тайния елит точното извинение, от което се нуждае.

В кабинета на Аскуит Чърчил заявява: „Това беше най-хубавото нещо от избухването на войната.“⁴⁹⁰

Може би ще ни е простено, ако смятаме Енвер за агент на Тайния елит. На 2 ноември Русия обявява война на Османската империя, а Великобритания и Франция последват примера ѝ. Сега Русия може да съсредоточи вниманието си върху най-ценната си военна цел; контрола над Проливите и Константинопол. След векове на чакане, нейната голяма мечта е на прага на осъществяването.⁴⁹¹ Министерския съвет в Петроград е единодушен; Турция трябва да бъде разделена. Единственият спорен въпрос е кои части от Османската империя ще бъдат включени в Русия. В официалното си обявяване на война срещу турците цар Николай II заявява: „С пълно спокойствие... Русия приема облика на този нов враг... настоящият конфликт само ще ускори нейното подчинение на съдбата и ще отвори пътя на Русия към осъществяването на историческата задача на нейните предци по бреговете на Черно море.“⁴⁹² Срещата на Русия със съдбата очевидно е настъпила, но Тайният елит диктува съвсем различен дневен ред.

⁴⁸³ Fromkin, *A Peace to End all Peace*, p.72.

⁴⁸⁴ Gilbert, *Churchill*, vol III, p. 215.

⁴⁸⁵ Gottlieb, *Studies*, p. 62.

⁴⁸⁶ Heller, *Sir Louis Mallet*, p.21.

⁴⁸⁷ Pat Walsh, *The Great Fraud of 1914-1918*, p. 31.

⁴⁸⁸ Strachan, *The First World War*, Vol 1, p. 680.

⁴⁸⁹ Pat Walsh, *Remembering Gallipoli*, p. 25.

⁴⁹⁰ Edward David, *Inside Asquith's Cabinet*, p. 205.

⁴⁹¹ Bobroff, *Roads to Glory*, pp. 115-116.

⁴⁹² McMeekin, *The Russian Origins*, pp. 113-114.

Глава 8. Дарданелите – Руската мечта

След като непосредствената германска заплаха за Париж отминава и Западният фронт затъва в калта на четиригодишната патова ситуация на мизерна окопна война, Лондон се изправя пред сериозен проблем. Руснаците са сериозно победени на Източния фронт. Те нахлуват в източните граници на Германия, но са отблъснати от германската дефанзивно-офанзивна операция в битката при Таненберг и първата битка при Мазурските езера. Въпреки че превъзхождат числено германската 8-ма армия под командването на Паул фон Хинденберг и Ерих Лудендорф с почти 2:1, руснаците загубват около 300 000 души до средата на септември 1914 г. Разстроен единият от руските командващи, генерал Александър Самсонов се застрелва. Духът на руснаците спада рязко. Такива тежки и неочаквани загуби само шест седмици след началото на войната смазват ентузиазма им и с блокирания път към Константинопол от „Гьобен“, някои от съветниците на царя започват да обмислят примирие с Германия.

Ако Русия вдигне бялото знаме, Великобритания и Франция се изправят пред непосредствена катастрофа. Това е грандиозната стратегия, замислена от Тайния елит в този момент от войната. Възможността, победоносната германска армия, която да прехвърли всички налични сили от Източния на Западния фронт, силно плаши хората в Уайтхол. Лондон е зает с необходимостта да насърчи все по-неохотната Русия да се държи здраво. Русия е готова да жертва своите войници, само с целта за придобиването на Константинопол и Проливите. Как Тайният елит трябва да се справи с това?

Амбициите на Русия се сблъскват с британските и френските следвоенни имперски намерения за Османската империя и никога не могат да бъдат осъществени. Всъщност, британската политика от два века да държи Русия далеч от Константинопол, изисква „съюзниците да направят всичко, за да спрат Русия да спечели Константинопол и Босфора“.⁴⁹³ Французите искат Сирия; Великобритания иска Персия и почти всичко на запад от нея, докато все още слабо известните ционисти говорят за „връщането“ на вреите в Палестина.

В коридорите на властта в Лондон и Париж, се обсъждат няклко варианта, които неминуемо ще бъдат възпрепятствани, ако Константинопол попадне в руски ръце. По-късно президентът Поанкаре изразява френските опасения в писмо до посланика си в Петроград: „Който владее Константинопол... ще получи шанс да се превърне във важна военноморска сила. Така ще се промени европейското равновесие...“

Големият страх на Поанкаре е, че след като Германия бъде победена, Русия няма да има никакви причини да продължи френско-руския съюз и като получи Проливите, и ще подкопае френските интереси.⁴⁹⁴

Годишният банкет в Гилдхол, който лондонското Сити щедро устройва на своите политически лидери в понеделник, 9 ноември, показва във висша степен британското двуличие.

Чърчил обеща, че блокадата ще постави Германия на колене след 6, 9 или 12 месеца, но не предприема необходимите действия. Кичънър обявява, че „доброволците се стичат под знамената отлично... но аз ще искам още“. Премиерът Аскуит изрича най-голямата лъжа. Той твърди, че въпреки всички усилия на неговото правителство да запази турския неутралитет, „те, а не ние, са тези, които ще сложат край на османското владичество.... Турската империя се самоубива и сама си изкопава гроба.“⁴⁹⁵

⁴⁹³ Harvey Broadbent, *Gallipoli, One Great Deception?* <http://www.abc.net.au/news/2009-04-24/30630%5D>

⁴⁹⁴ Ronald P. Bobroff, *Roads to Glory, Late Imperial Russia and the Straits*, p. 122.

⁴⁹⁵ *The Times*, 10 November 1914, p. 9.

Никой руски империалист не може да го каже по-добре. Османската империя е предназначена за подялба⁴⁹⁶, под „прикритието на самоубийството“.

През ноември 1914 г. Сазонов уведомява граф Александър Бенкендорф, руския посланик в Лондон, че руските войски, действащи срещу Турция, ще бъдат принудени да нарушат персийския неутралитет. Министърът на външните работи сър Едуард Грей незабавно предупрежда руснаците „за ненамеса“, защото руско нахлуване в неутралната мюсюлманска страна ще предизвика антиантантски размирици сред мохамеданите на Изток. Само два дни по-късно Великобритания разтоварва своите войски в Персийския залив. Те окупират нефтените находища близо до Ахваз и напредват към турския град Басра, превземайки го на 22 ноември.⁴⁹⁷

Очевидно руско нахлуване в Персия ще предизвика религиозно напрежение сред мюсюлманите, но британска атака е напълно приемлива. Лицемерието е поразително.

Бенкендорф телеграфира на царя, че братовчед му крал Джордж V, му е казал „за Константинопол, е ясно, че той трябва да бъде ваш“. Измамата проработва перфектно.

Тайният елит не възнамерява Константинопол да падне в руски ръце, но Николай II е въодушевен от новината.⁴⁹⁸ Сазонов се отказва от планове за Персия. Той има думата на британския крал.

Британското правителство незабавно продължава да преследва интересите си и обявява, че ще анексира Египет, все още номинално в рамките на Османската империя, и ще замени протурския хедив с подходяща фигура.

Руснаците повярват, че това е стъпка към неизбежния им поход към Константинопол. Цар Николай смята, че нащата се нареждат „отлично“.⁴⁹⁹

По отношение на грандиозните бертански геополитически интриги и дипломатически двойни игри царят е напълно наивен. Но Сазонов не се успокоява толкова лесно. Той чувства, че най-накрая е дошло времето да се реши въпросът за Проливите. Сега или никога. Подобно на много други в Петроград, той не желае да чака до края на войната за пълен руски контрол над Константинопол, включително от двете страни на Босфора и Мраморно море.⁵⁰⁰ Голямата мечта е да се завземат както европейските, така и азиатските брегове на Дарданелите, което е трамплин за още по-големи имперски придобивки.⁵⁰¹ Това и само това оправдава ужасните жертви, които се дават на Източния фронт.

На 21 декември Сазонов пише до началник-щаба, генерал Николай Янушкевич, че е наложително Русия да превземе Проливите и че това „не може да се постигне само с дипломатически действия“. Той иска да знае „какви военни операции са решени за действителното проникване и завземане на Проливите и техните околности“. Отговорът не е този, което иска. Черноморският флот, без дредноути, бързи минни заградители и съвременни подводници, не можеше да се сравни с турския флот и загубата на един или два кораба ще наруши мнага крехкото равновесие. Преди всичко руските генерали са обвързани от дългогодишно споразумение да съсредоточат усилията си върху Източния фронт. Янушкевич отговаря на Сазонов на 25 декември: „При настоящите обстоятелства... въпросът за отделяне на специални сили за превземане на Проливите не може да бъде повдигнат, докато не постигнем решителен успех над западните си врагове.“⁵⁰²

⁴⁹⁶ Sean McMeekin, *The Russian Origins of The First World War*, p. 123.

⁴⁹⁷ Martin Gilbert, *Winston S. Churchill*, p. 221.

⁴⁹⁸ McMeekin, *The Russian Origins*, p. 123.

⁴⁹⁹ W.W. Gottlieb, *Studies in Secret Diplomacy*, pp. 68–70, 74–75.

⁵⁰⁰ Bobroff, *Roads to Glory*, pp. 120–121.

⁵⁰¹ Б. пр. Невярно Русия няма по-големи амбиции, освен от това да „държи ключа към собствения си дом“.

⁵⁰² Gottlieb, *Studies*, p. 75.

Сазонов е изправен пред суровата реалност; Русия в момента не е в състояние да превземе Константинопол. Очакванията му са напълно нереалистични, но Тайният елит, както винаги, е много по-добре информиран. Британският военен аташе в Петроград, полковник Алфред Нокс, е проникателен наблюдател и до декември 1914 г. неговите доклади тревожат Кичънър. Докато великият херцог Николай Николаевич, главнокомандващ на руската армия и военен министър, остава външно уверен (Чърчил го описва като сляп оптимист)⁵⁰³.

Нокс съобщава за критиките, които чува от руските командири. Те вярват, че забавената френска офанзива е причинена от „дяволската хитрост“ на другите съюзнически правителства, които искат Русия да „пропилее силите си, за да не излезе твърде силна от войната“. Нстъпилият недостиг на боеприпаси и неорганизираната комуникация оставят руската армия неспособна за сериозна офанзива. Дори 6-та армия в Петроград обучава новобранци с 1 пушка на 3 души.

В руските военни среди съществува голяма самозаблуда на представяне на ситуацията в фалшиво благоприятна светлина, но все по-често необходимостта от сключване на мир с германците се изразява от високопоставени генерали.

Отправят се обвинения, че тежестта на войната се носи неравномерно от Русия; че Великобритания не изпраща достатъчно хора на фронта.⁵⁰⁴ Британското правителство започна да има „тежки предчувствия“, че руските армии, парализирани от липсата на боеприпаси, може да се сринат напълно и „да бъдат принудени да сключат сепаративен мир“. Чърчил смята, че подобно бедствие може да бъде избегнато, ако Великобритания и Франция насърчат Русия „да вярва в наградите от победата“.⁵⁰⁵ Той знае, както и всеки член на Тайния елит, че „наградите от победата“, а именно контролът над Константинопол и Проливите, са награди, които Русия не трябва да спечели. Тайният елит трябва да измисли инициатива, която да дава илюзията за подкрепа и да обещава блестящ успех, за да може Русия да продължи борбата.

Русия трябваше да бъде успокоена; трябва да бъде задържана във войната, но държана далеч от Проливите. Фокусът на Русия е върху Константинопол, но Сазонов знае, че ще бъде изключително трудно, ако не и невъзможно, за руските сили сами да превземат града и пролива. Емоционално това е тяхната Ахилова пета, въпрос толкова чувствителен, че Тайният елит започва да обмисля как да я използва, за да попречи на Русия да дезертьорства. Какво е най-добре да се направи?

Човекът, на когото Тайният елит възлага задачата, е подполковник Морис Ханки, секретар на Военния съвет и доверен член от вътрешния кръг на Тайния елит.⁵⁰⁶ Той е стратег, когото слушат внимателно. Ханки прекарва целия Коледен ден в обмисляне на вариантите, които могат да предприемат. Докладът му става известен като „Меморандум за Коледа“.⁵⁰⁷

В него се предлага операция за завземане на Дарданелите и се предлага Великобритания да премести три армейски корпуса, за да участват с Гърция и други балкански държави в комбинирана военноморска и военна атака.⁵⁰⁸

Обърнете внимание на датата: Коледа 1914 г. Това е идея, която трябва да бъде внимателно обмислена с оглед чувствителността на Русия. И това ще доведе до катастрофата в Галиполи през 1915 г.

⁵⁰³ Winston Churchill, *World Crisis*, p. 296.

⁵⁰⁴ Sir Alfred Knox, *With the Russian Army, 1914-1917*, 1 December 1914, pp. 193, 213, 217, 220, 352-353.

⁵⁰⁵ Churchill, *The World Crisis, 1911-1918*, vol. 1., pp. 296-298

⁵⁰⁶ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, pp.153-160, 313.

⁵⁰⁷ Stephen Roskill, *Hankey, Vol.1 1897-1918*, p. 148.

⁵⁰⁸ Bobroff, *Roads to Glory, Late Imperial Russia and the Straits*, p 125.

Сър Едуард Грей се опасява, че Русия „може би ще смени страната във войната“⁵⁰⁹, което ясно демонстрира колко критичен и опасен е станал целият въпрос за Константинопол. Колкото и сериозен да е, ако Русия подпише мирен договор с врага, Грей се страхува, че след това може действително да се присъедини към Германия срещу Великобритания и Франция. Това е потенциална катастрофа, която изостря умовете им. Артър Балфур, единственият консервативен политик във Военния съвет и висш член на вътрешното ядро на Тайния елит⁵¹⁰, веднага посочва „заплашителния въпрос за Константинопол“ и кой ще притежава града.⁵¹¹ Това е същината на проблема; Великобритания, въпреки обещанията си, не иска да допусне Русия да превземе Константинопол, докато руснаците няма да се съгласят, никой друг да го „притежава“. Ще останат ли във войната, ако бъдат подлъгани да повярват, че Великобритания възнамерява да превземе Дарданелите и Константинопол от тяхно име? Най-големият шанс да се хванат на хитростта, ако повярват, че това е тяхна идея. Тайният елит разполага с човека на място в Петроград, който да им влияе фино – военния аташе, бригаден генерал сър Джон Ханбъри-Уилямс. Той е служил в Южна Африка под ръководството на лорд Милнър, с когото поддържа редовен контакт⁵¹², както и с Ърл Грей (братовчед на Едуард Грей, сътрудник на Милнър и Роудс в Южна Африка), стар член на вътрешното ядро на Тайния елит. Ханбъри-Уилямс е идентифициран от професор Карол Куигли като един от възпитаниците от „детската градина“ на Милнър, хората станали второто поколение във вътрешния кръг на Тайния елит.⁵¹³

Неговият дълечен предшественик, сър Чарлз Ханбъри-Уилямс, е бил посланик в двора на Екатерина Велика, което му дава достъп до руското императорско семейство. Цар Николай II го смята за „искрен приятел“. На 30 декември 1914 г. Ханбъри-Уилямс се среща с великия княз Николай Николаевич, главнокомандващ руската армия, и използва възможността, да му внуши идеята за британска интервенция срещу Турция. „Попитах го, ако е възможно, дали смята, че военноморска демонстрация [срещу Турция] ще е от полза. Той я прие с радост.“⁵¹⁴ Колко умно. Само дни след като Ханки и неговите сънародници от Тайния елит обмислят как внимателно да развият стратегията си за запазване на Русия във войната, Ханбъри-Уилямс „случайно“ споменава на великия княз възможността Великобритания да нападне Турция.

С нарастващия антивоенен елемент, гражданските въълнения и революцията са напълно реален страх в съзнанието на руските лидери. Мислите на главнокомандващия са съсредоточени върху крехкия вътрешен дух на Русия и дори не повдига темата за Константинопол или Дарданелите в разговора с Ханбъри-Уилямс.⁵¹⁵

Предложението на последния е фино предадено като молба за помощ от Великия княз. Ханбъри-Уилямс отбелязва в дневника си, че „този разговор всъщност е в основата на замисъла за операцията на Дарданели“.⁵¹⁶

Абсолютно така е, но семето е посято от Тайния елит, а не от Великия княз. Късно вечерта на 1 януари 1915 г. сър Джордж Бюканън, британският посланик в Петроград и един от дипломатическите служители на Тайния елит⁵¹⁷, изпраща телеграма до Лондон, в която се посочва, че Великият княз Николай Николаевич е поискал помощ от Великобритания за облекчаване на натиска върху армията му в Кавказ. Преди да е възможен

⁵⁰⁹ Fromkin, *A Peace to End All Peace*, p. 127.

⁵¹⁰ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 312.

⁵¹¹ Roskill, *Hankey*, p. 150.

⁵¹² Terence O'Brien, *Milner*, p. 267.

⁵¹³ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 312, 52, 56.

⁵¹⁴ John Hanbury-Williams, *The Emperor Nicholas II As I Knew Him, Diary in Russia*, pp. 22-25.

⁵¹⁵ McMeekin, *The Russian Origins of the First World War*, p. 129.

⁵¹⁶ Hanbury-Williams, *The Emperor Nicholas II*, p. 24.

⁵¹⁷ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, p. 280.

отговор, проблемът се решава от само себе си. Османците атакуват руснаците в Кавказ при Саръкамиш на 29 декември и губят 30 000 души при руска контраатака. Енвер паша, съмнителният турски военен министър, заповядва на войските си да изоставят шинелите и раниците си, преди да навлазат в 3000-метровите планински проходи при ужасни зимни условия. Десетки хиляди замръзват до смърт; оцеляват по-малко от 18 000 турски войници. Това е абсолютна катастрофа. Както при много от решенията му, преценката на Енвер е или дълбоко глупава, или е служил на други интереси. В този случай действията му променят политическата картина. В рамките на няколко дни турската заплаха срещу руската армия е смазана и „всеки план за форсиране на Дарданелите... би трябвало да умре сравнително бързо“.⁵¹⁸

Всъщност никога не е имало нужда от британска „демонстрация“ в Турция, за да се помогне на руснаците. Телеграмата на Бюканън и всичко, което последва, е част от плана на Тайния елит. Кичънър обсъжда следващата стъпка с Чърчил. Той посочи, че няма войски за друг фронт.⁵¹⁹ Ако ще има интервенция, тя ще трябва да бъде военноморска.⁵²⁰ Същия ден Кичънър изпраща телеграма до Петроград: „Моля, уверете великия княз, че ще бъдат предприети стъпки за провеждане на демонстрация срещу турците.“ По-късно Чърчил си спомня: „Това беше най-малкото, което можеше да се каже в отговор на молба на притиснат съюзник.“⁵²¹ Това е типичен пример за уелото измъкване на Чърчил, който крие истинската причина за Галиполи – лъжа, която академичните историци повтарят оттогава. Чърчил игнорира факта, че „притиснатият съюзник“ вече е смазал турската армия в Кавказ.

На 3 януари Първият морски лорд, адмирал Фишър, изпраща нота до Чърчил, в която се казва, че атаката срещу Дарданелите само от флота не може да успее. Той се застъпва за съвместна военноморска и военна кампания с военни кораби, форсиращи Дарданелите, докато голям брой войски дебаркират както на азиатските, така и на европейските брегове.⁵²²

Адмирал Фредерик Тюдор, Трети морски лорд, също съветва Чърчил, че флотът не може да направи това сам.⁵²³ Той търси други мнения, включително тези на адмирал Джаксън, който смята, че е „лудост да се опита да влезе в Мраморно море, без полуостров Галиполи да бъде държан от нашите собствени войски или всяко оръдие от двете страни на пролива да бъде унищожено“. Чърчил много внимава да не покаже това на колегите си във Военния съвет.⁵²⁴ Няма връщане назад.

Глава 9. Дарданелите – Невъзможната мисия

Тайният елит знае, че атаката срещу Дарданелите не може да успее и не искат да успее. Последното нещо, за което мислят, е да превземат пролива – и следователно да осигурят Константинопол за Русия. Това просто трябва да бъде демонстрация пред руснаците, че Великобритания се опитва да го превземе вместо тях.

Адмиралите не знаят нищо за геополитическите машинации които стоят зад решението за Дарданелската операция. Трябва да се намери някаква стратегия, за да се заобиколят техните възражения. Решен да намери военноморски офицер, който да се съгласи да я ръководи, Чърчил разглежда възможните кандидати сред редиците на Ад-

⁵¹⁸ Graham T. Clews, *Churchill's Dilemma*, p. 60.

⁵¹⁹ Churchill, *World Crisis 1915*, p. 94.

⁵²⁰ Hart, *Gallipoli*, p. 15.

⁵²¹ Churchill, *World Crisis 1915*, p. 93.

⁵²² James, *Gallipoli*, p. 27.

⁵²³ Travers, *Gallipoli*, p. 22.

⁵²⁴ Delage, *The Tragedy of the Dardanelles*, pp. 27-28.

миралтейството. Той телеграфира на вицеадмирал Сакуил Кардън, командир на Средиземноморската ескадра. Дали форсирането на Дарданелите по море е осъществима операция? Този път той добавя точка, която цели да провокира реакция: „Значението на резултатите ще оправдае тежки загуби.“

Безчувственото пренебрежение към човешкия живот е типично за Чърчил и хората от неговия тип. Нетърпелив да угоди, Кардън отговоря предпазливо на 5 януари: „Не мисля, че Дарданелите могат да бъдат превзети бързо, но можем да извършим продължителна операция с голям брой кораби.“

Чърчил най-накрая намира на каква военноморска подкрепа. На следващия ден той уверява вицеадмирала, че „висшите власти са съгласни с вашето мнение“ и пита какъв брой кораби ще му трябват. Вицеадмиралът предполага, че „висшите власти“ включват представителите на Адмиралтейството във Военния съвет, адмиралите Фишър и сър Артър Уилсън.⁵²⁵

Чърчил всъщност го лъже за да получи желанието от него отговор. Никой „висш авторитет“ не се е съгласил с неговото мнение. Нито един.

Първият морски лорд Фишър и адмирал Фредерик Тюдор му заявяват директно, че флотът не може да превземе Дарданелите. Мнението на адмирал сър Артър Уилсън, върнат от пенсия като „стратегически съветник“ на Чърчил, не е поискано, нито му е предложена мисията, защото Чърчил знае, че никога няма да се съгласи с лудостта на военноморска атака срещу силно минираните и укрепени проливи.

Ако всичко е по план, както ни изобличават водещите академични историци, Чърчил със сигурност ще трябва да се обърне към експерта на Адмиралтейството по Дарданелите, контраадмирал Артър Лимпус. Като бивш ръководител на британската военноморска мисия в Константинопол, той е човекът, който „познаваше турците и отбраната на Дарданелите отблизо“⁵²⁶ и „знае всичките им тайни“.⁵²⁷

Но Чърчил го отбягва. Защо? Суровата истина е, че той знае какво ще е мнението на Лимпус, подобно на адмиралите Фишър, Тюдор и Джаксън, той ще е против плана му.⁵²⁸

Лимпус смята, че първият етап от всяка атака срещу Дарданелите трябва да бъде десант.⁵²⁹ Той не може да бъде предприет само от флота. Това не е първият път, когато подобни възгледи са ясно изразени.

Още през 1906 г. Адмиралтейството смята морското нападение срещу Дарданелите за твърде рисковано, заключавайки, че „трябва да бъде предприето чрез съвместна военноморска и военна операция“.⁵³⁰

Самият Чърчил приема през 1911 г., че „вече не е възможно да се форсират Дарданелите“.⁵³¹

Четири години по-късно това става толкова наложително заради по-широките политически и геостратегически причини, и той проучва мнението във висшите кръгове на флота, докато не намира желаното отговор. Вицеадмирал Кардън не е уведомен за широкия консенсус на противопоставяне изразено от колегите му, на чисто морската операция срещу Дарданелите. Той е уверен, че „висшестоящите властимащи“ са съгласни с оценката му. Горкият Кардън. Чърчил му поставя задачата, да подготви морската операция срещу Дарданелите, а самият Кардън не блести с особени познания. Отка-

⁵²⁵ Nevison, *The Dardanelles Campaign*, p. 25.

⁵²⁶ Liddell Hart, *History of the First World War*, p. 213.

⁵²⁷ Moorehead, *Gallipoli*, p. 60.

⁵²⁸ Harvey Broadbent, *Gallipoli, The Fatal Shore*, p. 21.

⁵²⁹ John Laffin, *The Agony*, p. 9.

⁵³⁰ Memorandum by the General Staff, 19 December 1906, National Archives, PRO. CAB/4/2/92.

⁵³¹ Hickey, *Gallipoli*, p. 28.

зан му е достъп до огромното количество разузнавателна информация, събрана за отбраната на Дарданелите от адмирал Лимпус, посланик Малет и други.

Кардън е предопределен да бъде идеалната жертва, когато планът се провали, защото е ясно, че неминуемо ще се провали.

На 6 януари 1915 г. Уинстън Чърчил изпраща телеграфно съобщение до Сакуил Кардън, с въпроса колко кораба са му необходими, за да пробие през Дарданелите и как ще го направи? В отговора си пет дни по-късно Кардън предлага военноморско сила от 12 линейни кораба, 3 линейни крайцера, 3 леки крайцера, 16 разрушителя, 6 подводници, 4 хидроплана и 12 миночистача. Освен това ще му трябват и десетина спомагателни кораби. Отговорността за операцията, която никога няма да успее, е тихомълком прехвърлена на Кардън. Неговият отговор не е завършен план, а редът, в който корабите могат да атакуват крепостите на Дарданелите⁵³², но от този момент нататък Чърчил представя списъка на Кардън, като внимателно обмислено стратегическо предложение. Стариият вицеадмирал си представя, че линейните кораби първо ще бомбардират външните крепости, охраняващи входа на Дарданелите от голямо разстояние. След това миночистачите ще разчистят проход за линейните кораби, за да бомбардират постепенно отбранителните съоръжения, докато напредват. Държан в невежество, Кардън вярва, че военноморската артилерия може да свърши тази работа. Не му е предоставено огромното количество достоверни военноморски разузнавателни данни, които ясно показват, че единственият начин да се обезвредят крепостите в Дарданелите е десантът на значителен брой войски, които да ги ударят в гръб.

На заседание на Военния съвет на 13 януари Чърчил разкрива „плана Кардън“. Дискусията е кратка. Важните въпроси са игнорирани. Кичънър, който все още отказва да отдели войски за съвместна атака, смята, че „си струва да се опита“ и няма несъгласни гласове.⁵³³ Висши военни и военноморски офицери не са питани за мнението им, нито го споделят доброволно. Те не са съгласни с Чърчил и Кичънър, но „лоялно“ и чинопочитателно си замълчават.⁵³⁴ Всъщност не виждат смесъл да спорят.

Сър Едуард Грей вижда „големи политически перспективи“. Артър Балфур казва, че е трудно да си представим по-полезна операция.⁵³⁵

Кой „експерт“ ще рискува кариерата си, поставяйки под въпрос решението на Тайния елит? Чърчил продължава напред, но на 14 януари, за да се подсигури в присъствието на Аскуит, Грей и Кичънър заявява, че ако „не се предоставят адекватни военни сили, които да шурмуват и задържат крепостите след бомбардировката, няма да бъдат постигнати добри резултати“. Това е важно признание, показващо информираността му, че крепостите на Дарданелите не могат да бъдат унищожени без адекватна военна мощ.

Политическата заплаха от Русия става толкова непосредствена, и той е готов да извърши операцията, но да игнорира критиката, оставяйки си вратичка, че без войска подкрепа, тя не може да успее.⁵³⁶

Експертното мнение в Адмиралтейството остава единодушно. Адмирал сър Хенри Джаксън съветва Чърчил, че първият етап от „плана“ на Кардън може да успее в унищожаването на външните крепости, но предупреждава, че турците разполагат с над 200 оръдия „Круп“ с калибър 6 инча и всички те ще трябва да бъдат неутрализирани. Тези големи оръдия са мобилни, добре скрити и защитени от директния обстрел на ко-

⁵³² James, *Gallipoli*, pp. 3-4.

⁵³³ Robin Prior, *Gallipoli, The End of The Myth*, p. 18.

⁵³⁴ Alan Moorehead, *Gallipoli*, p. 40.

⁵³⁵ J. Laffin, *The Agony of Gallipoli*, p. 15.

⁵³⁶ Moorhead, *Gallipoli*, p. 41.

рабната артилерия. Те могат да бъдат обезвредени само от войсков десант.⁵³⁷ Експерти от Военния съвет се опитват да кажат на Чърчил, че оръдията, монтирани на военните кораби, са много по-неточни от бреговите батареи, но „той ги омагьоса толкова много, че те изпаднаха в безпомощно или сервилно съгласие с плана, за който знаеха, че е изцяло поредица от чудовищни технически грешки“.⁵³⁸

Не турската военна компетентност тревожи адмиралите, а безумието на това, което се иска от тях да постигнат.⁵³⁹¹⁵

Знаейки, че „плана“ на Кардън ще се провали, Военния съвет, го одобрява, защото е доминиран от хора на Тайния елит.

През февруари е наредено Кардън да подготви военноморска оперативна група, „за да бомбардира и превземе полуостров Галиполи и Константинопол“. Идеята, че корабите могат да превземат полуострова, както и който и да е полуостров, е напълно абсурдна.

Плановете са изготвени без знанието на Русия. Как щяха да реагират руснаците? Въпреки влиянието на Ханбъри-Уилямс, Форин офис очаква, че руснаците може да разгадаят британски намерения. На 16 януари сър Едуард Грей предупреждава: „Трябва да кажем нещо на Русия, естествено без подробности, иначе тя ще си помисли, че краднешком се промъкваме, за да попречим на амбициите ѝ за Константинопол. Може да подскажем на великия княз, до поиска от нас, по този начин да предотвратим турския натиск в Кавказ.“ С други думи, Форин офис планира да използва „молбата“ на великия княз, която ще му бъде намекната от Ханбъри-Уилямс, за да оправдае действията си. Обвинението е, че „правим това за вас“, но както Грей изяснява, намерението им е да попречат на руските амбиции за Константинопол.

Чърчил пише на великия княз на 19 януари, че в отговор на неговата „молба“ Великобритания ще положи сериозни усилия да сломи турската съпротива.

Чърчил щедро предлага на руснаците да се включат в операцията със свои войски, отличено знаейки, че те нямат излишни ресурси. Великият княз приветства британската операция, но потвърждава, че не е в състояние да изпрати, нито военноморска, нито военна помощ, тъй като не разполага с ресурси.⁵⁴⁰

С този хитър и коварен ход, планът на Тайния елит да осуети руските планове за Константинопол, получава одобрение от руския главнокомандващ.

Но Сергей Сазонов не е толкова лековерен. По-късно си спомня, че когато британският посланик го информира за предложената операция, „бях силно озадачен и обезпокоен, че Проливите и Константинопол могат да бъдат превзети от нашите съюзници, а не от руските сили.“⁵⁴¹

Това показва напълно оправданото недоверие на Сазонов.⁵⁴² Руският външен министър незабавно пита руските командири дали могат да участват в окупацията на Проливите. Очаквайки отрицателен отговор, той се ги пита „дали е по-добре да предложим на нашите съюзници, с оглед на нашите успехи в кавказката операция, да отложат планираните действия срещу Дарданелите“. Той е надушил нещо гнило, но е успокоен от военните, че превземането на Проливите от съюзническият флот е напълно невъзможно.⁵⁴³

⁵³⁷ *Graham T Clews, Churchill's Dilemma, p. 117-119.*

⁵³⁸ *Moorehead, Gallipoli, p. 46.*

⁵³⁹ *Peter Hart, Gallipoli, p. 23.*

⁵⁴⁰ *Clews, Churchill's Dilemma, pp. 119-120.*

⁵⁴¹ *W.W. Gottlieb, Studies in Secret Diplomacy, pp. 88-89.*

⁵⁴² *Ronald P Bobroff, Roads to Glory, Late Imperial Russia and the Straits, p. 126.*

⁵⁴³ *Gottlieb, Studies, p. 90.*

В Лондон първият морски лорд адмирал Фишър очевидно е заблуден, че руският главнокомандващ е настоявал за морска атака. Затова отбелязва: „предполагам, че великият княз Николай Николаевич е поискал тази стъпка, защото обмисля да сключи мир с Германия.“ Фишър добавя: „Просто не я виждам операцията при Дарданели, освен ако не се направи голяма промяна и не се реши тя да бъде съвместна военноморска операция с поне 200 000 души, извършена съвместно с флота.“ Той иска или съвместна операция обещаваща успех, или никаква операция.⁵⁴⁴

На 25 януари Фишър иска от Чърчил да съобщи мнението му на членовете на Военния съвет, но нито министър-председателят, нито някой от другите се интересуват от неговото мнение или възражения. Неговите възгледи са игнорирани, както и тези на Виктор Оганьор, бивш министър на френския флот. На среща в Лондон на 26 януари той информира Чърчил, че френското военноморско разузнаване смята, че чисто морска операция няма да постигне успех. Френските офицери от разузнаването, настояват, че първо трябва да бъде разчистен плацдарм чрез военен десант. Оганьор, подобно на Фишър, си губи времето. Въпреки че французите също губят кораби и хора в операцията, всички решения стратегията и тактиката, са взети без френски глас. Те просто само са информирани.⁵⁴⁵

Въпреки преобладаващото експертно мнение, че морска атака срещу Дарданелите трябва да се провали, Военният съвет решава да продължи на 28 януари 1915 г. Военните спомагателните кораби получават заповед да се насочат към о-в Лемнос в Егейско море. Гръцкият остров има голямо естествено пристанище в залива Мудрос, което се намирасамо на три часа път с море от входа на Дарданелите. С изключение на един модерен, работещ с мазут дредноут, „Кралица Елизабет“, бойните кораби, на които е възложена задачата, са бавни и остарели; те а сметени за негодни за битка в Северно море и ще са лесно жертвани в Дарданелите.⁵⁴⁶

Първата грижа на адмирал Фишър е бойният му флот да остане в пълен състав, и Чърчил се постаравал да покаже, че може да намери достатъчно кораби, за да се справи с Дарданелите, без да отслабва отбраната в Северно море.⁵⁴⁷

Първоначално, не е предвидено да участват войски, но контраадмирал Джеймс Оливър, началник на военния щаб на Адмиралтейството, все пак съветва Чърчил да изпрати поне два батальона от военноморската дивизия. Те се състоят от около 2000 войници, избрани от корабите и бреговете съоръжения, основно моряци, използвани като пехота. Оливър коментира: „Те са доста слаби, но все пак са достатъчно добри за по-слабите турски войски в Галиполи.“⁵⁴⁸

За разлика от десетките хиляди войници, загинали в боевете с тези „по-слаби“ турски войски, контраадмирал Оливър починал мирно в леглото си на 100-годишна възраст.

Все още раздразнен, че съветът му е пренебрегнат, адмирал Фишър пише до Чърчил на 29 януари: „Ще бъде историческо чудо ако не бъдат изпратени войски, за да помогнат на флота, при наличие на половин милион войници в Англия.“⁵⁴⁹

Фишър губи битката във Военния съвет и „планът“ на Кардън, невъзможен и неправдоподобен, е официално одобрен.

Успехът на една голяма операция, зависи се подготвя с месеци съвместно военно и военноморско планиране, внимателна подготовка и най-вече осигуряване на доста-

⁵⁴⁴ Clews, *Churchill's Dilemma*, pp. 124-126.

⁵⁴⁵ Laffin, *The Agony of Gallipoli*, p. 22-24.

⁵⁴⁶ Robin Prior, *Gallipoli, The End of The Myth*, p. 23.

⁵⁴⁷ Churchill letter 12 January 1915; pp. 326-7 *World Crisis, 1911-1918*.

⁵⁴⁸ Gilbert, *Winston S Churchill*, p. 279.

⁵⁴⁹ Prior, *Gallipoli*, pp. 28-29.

тъчно войски. Но в случая, всичко това е пренебрегнато. Флотът „трябва да се опита, без помощта на нито един войник, да осъществи начинание, което в първите дни на войната, Адмиралтейството и Военното министерство поставят като военна задача“.⁵⁵⁰

Мъдрият съвет на адмирал лорд Нелсън, че никой кораб никога не трябва да атакува крепост, съвет подкрепен от почти всеки адмирал във флота, е старателно игнориран.⁵⁵¹

Всеки аспект на военноморската атака изисква много по-задълбочено проучване, но водещите академични историци просто приемат, че Военният съвет е следвал примера на Чърчил. Той няма достатъчно влияние, но окуражен от Грей и Форин офис, Чърчил провежда програмата на Тайния елит, затова му е позволено да продължи.

Мините, внимателно поставени в множество редици през пролива, са основната защита на турците. Основната роля на оръдията и укрепленията е да защитават минните полета. 111 оръдия са разположени от европейската страна на пролива, и 121 от азиатската страна.⁵⁵² 24 тежки мобилни гаубици са докарани в подкрепа на турската артилерия, и са построени фиктивни позиции, изпускащи дим, за да привлекат огъня на военните кораби.⁵⁵³ На различни места по протежение на Дарданелите са монтирани брегови установки за пускане на торпеда.

До февруари 1915 г. отбраната е толкова силна, че Морис Ханки докладва: „От лорд Фишър надолу, всеки военноморски офицер в Адмиралтейството, който е запознат със секретния план, смята, че флотът не може да превземе Дарданелите без помощта на войските.“⁵⁵⁴

„Всеки военноморски офицер“ знае, че това е невъзможно, но Тайният елит игнорира тяхното мнение. Антагонизмът сред висшите военноморски офицери непрекъснато нараства и на 16 февруари се провежда импровизирано заседание на Военния съвет. Точно преди заседанието, Кичънър вика в кабинета си един от своите разузнавачи, капитан Уиндъм Дийдс. Дийдс, който е бил прикрепен към турската армия в продължение на няколко години и е изучавал внимателно отбранителните съоръжения на Дарданелите, е попитан за мнението му, как вижда една морска атака. Отговорът, че това е фундаментално неразумно предложение, ядосва Кичънър, който отправя добре информирания офицер, казвайки му, че говори глупости.⁵⁵⁵

Кичънър и Тайният елит са изправени пред трудна дилема. Те имат план да държат Русия във войната и далеч от Константинопол, но висшите офицери, които не знаят за тайния замисъл и неговите интриги, са трудни за убеждаване, тъй като са професионалисти.

На заседанието си на 16 февруари Военният съвет се опитва да задуши критиките. Кичънър се съгласява, 29-та дивизия, състояща се от 18 000 редовни войници, да бъде изпратена на Лемнос „в рамките на 9 – 10 дни“. Дивизията в момента се намира в Англия, и е предназначена за изпращане на Западния фронт. Освен това 34 000 войници от Австралия и Нова Зеландия, са в Египет в очакване на прехвърляне във Франция, са поставени в готовност „в случай на необходимост“. Този внезапен обрат не означава, че добавянето на войски ще превърне „плана“ на Карден в комбинирана операция. Това е козметичен компромис. Изглежда сякаш е замислена като съвместна офанзива, за да се отклони критиката, но нищо осезаемо не се променя. Военноморската атака, която трябва да започне на 19 февруари, не е отложена, за да се изчака пристигането на войс-

⁵⁵⁰ G Aspinall-Oglander, Roger Keyes, p. 126.

⁵⁵¹ Van der Vat, *The Dardanelles Disaster*, p. 88.

⁵⁵² Prior, *Gallipoli*, p. 31.

⁵⁵³ Laffin, *The Agony of Gallipoli*, p. 26.

⁵⁵⁴ Prior, *Gallipoli*, p. 30.

⁵⁵⁵ Gilbert, *Churchill*, pp. 287-288.

ките, и „Военият съвет не е обмислил какво ще правят тези войски“.⁵⁵⁶35 „Чърчил и Кичънър се споразумяха, че флотът трябва да премине през протока Нароу, преди да се наложи използването на войските“.

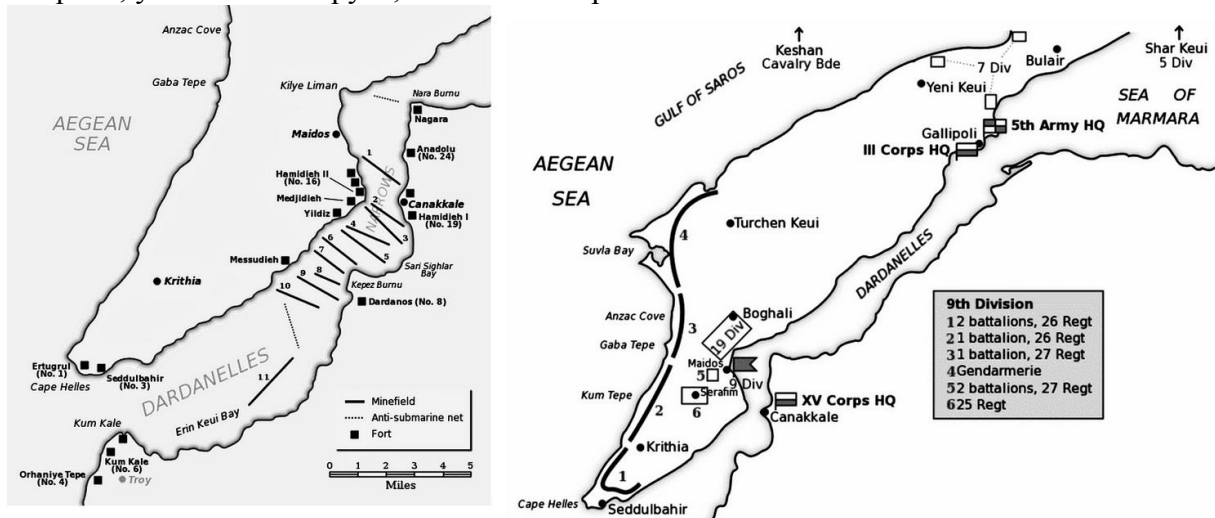
След като се съгласява да предостави 20 000 войници, на 18 февруари френското правителство, настоятелно иска Великобритания да не започва военноморската операция до пристигането им в Дарданелите. Лондон отговоря, че „започналите военноморски действия не могат да бъдат прекъснати“.

Това е лъжа. Все още не произведен нито един оръдеен изстрел, но френските възгледи нямат значение за Галиполската операция. За да обърка още повече нещата, Кичънър обявява пълна промяна във военното разполагане. На следващия ден, когато започва военноморската бомбардировка на Дарданелите, той оттегля разрешението за освобождаване на 29-та дивизия и нарежда разпръскването на вече събраните транспортни кораби, за да ги отведат до Лемнос.

Неговото обяснение е, че предвид руските неуспехи, тези войници са необходими във Франция. Но решението му не е окончателно. Той си оставя вратичка, добавяйки, че 29-та дивизия ще бъде изпратена в Дарданелите „по-нататък, ако е необходимо“. Според Кичънър, австралийската и новозеландската дивизии, които вече са в Египет, са „достатъчни в началото“ за всяка атака срещу Галиполския полуостров.

По-късно, когато премиерът Аскуит го попита дали австралийците и новозеландците са „достатъчно добри“ за задачата, Кичънър отговоря иронично: „Те са доста добри, ако се обмисля само плаване в Мраморно море“.⁵⁵⁷

Какви ги приказва военния министър? От една страна, австралийците и новозеландците са „достатъчни“ за атака на Галиполския п-в, но със следващата си реплика, Кичънър намеква, че не са годни за нищо, т.е. „само за плаване“. Какво е това? Дали е объркан, умишлено хитрува, или се е побъркал?

ТУРСКАТА ЗАЩИТА НА ДАРДАНЕЛИТЕ

Фаза 1 от плана на вицеадмирал Кардън, морската атака, започва в 9,15 ч. на 19 февруари 1915 г. с бавна, далечна бомбардировка на крепостите и външните защитни съоръжения на Дарданелите при Сед-ел-Бахр от европейската страна и Кум Кале от азиатската. Тя продължава цяла сутрин. Следобед Кардън нарежда на военните си кораби да се приблизят на 6000 ярда (5486.4 м). Турските батареи не успяват да отговорят, така че няколко кораба се приближават още по-близо и обстрелват брега. С пада-

⁵⁵⁶ Prior, Gallipoli, p. 31.

⁵⁵⁷ Gilbert, Churchill, pp. 288, 296-302.

нето на мрака, след като предизвиква отведен огън само от две по-малки крепости, Кардън нарежда отбой. Очевидно, е че флотът ще трябва да се приближи много по-близо до брега и да атакува турските оръдия поотделно.⁵⁵⁸

Ранните признаци на успех от обстрела на далечно разстояние се оказват измамни и надеждата, че тежък морски артилерийски огън ще унищожи целите на сушата, се оказва напразна.⁵⁵⁹ Става така, както предвиждат експертите. Времето се влошава същата нощ и в продължение на пет дни бурното море, студените ветрове, дъждът преминал в снеговалеж забавят атаката.

В Лондон, след заседание на Военния съвет на 24 февруари, Чърчил телеграфира на Кардън, за да го информира, че две дивизии австралийци и новозеландци, военноморската дивизия и една френска дивизия, са в готовност и се придвижват на разстояние, от което да нанесат удар. „Но не е предвидено те да бъдат използвани сега, за да подпомагат военноморските операции, които са независими и самостоятелни.“ В друга телеграма същия ден Чърчил отново предупреждава Кардън, да не предприема големи военни операции.⁵⁶⁰

Дали Чърчил е толкова луд, колкото Кичънър? Не разбира се, и двамата работят по програмата на Тайния елит. Целта е да се заблудят руснаците, че Галиполската операция е сериозна военна кампания, предназначена в тяхна полза.

На 25 февруари, когато бурята утихва, вицеадмирал Джон де Робек повежда атаката към входа на пролива. Османските артилеристи се оттеглят под силния бараж и до края на деня външните крепости са успешно заглушени.

През следващите дни групи морски пехотинци слизат на полуостров Галиполи, и унищожават изоставени оръдия и позиции. Вратата към Константинопол е отворена. Ако бяха налични 70 000 войници които да окупират полуострова Галиполи щеше да падне. Но това не е целта. През следващата седмица е твърде късно. Осъзнавайки, че това не е голямо нашествие, защитниците си възвръщат увереността и прогонват морските пехотинци с силен пушечен огън. Общо военноморският батальон дава 23 убити, 25 ранени и 4 изчезнали (вероятно също убити). Последвалите действия са престрелка, но тя повдига духа на турските войски. Не са правени никакви опити за по-нататъшни десанти до 25 април, като до тогава турската отбраната е възстановена и значително укрепена. Дарданелите са силно защитени. Турците поставят 370 мини през пролива в 10 линии, плюс 11-та линия от 26 мини, успоредни на брега, на около миля от плажа в залива Ерен Кеуи. Вместо мощни миночистачи, както е поискал адмирал Кардън, Адмиралтейството предоставя невъоръжени риболовни траулери, обслужвани от доброволци и командвани от военноморски офицер без опит в минното почистване.⁵⁶¹ Траулера се сблъскват със сериозни проблеми, особено през нощта, когато са забелязани от мощните прожектори и са обстрелвани от мобилните гаубици и полевите оръдия. Става порочен кръг. Импровизираните миночистачи не могат да си вършат работата, докато вражеските оръдията не са неутрализирани, а бойните кораби не могат да се приближат достатъчно близко, за да отвърнат на стрелбата, докато мините не бъдат разчистени.⁵⁶²

Артилерийският обстрел постигнаха за малко. Вече „всяка надежда за изненада е унищожиха и тези действия предизвикват укрепването на отбраната на противника и му дават преднина, за да се спави с военен десант“.⁵⁶³

⁵⁵⁸ Moorehead, *Gallipoli*, p. 55.

⁵⁵⁹ Steel and Hart, *Defeat at Gallipoli*, p. 14.

⁵⁶⁰ Gilbert, *Winston S Churchill*, pp. 304-5.

⁵⁶¹ Laffin, *The Agony of Gallipoli*, p. 27.

⁵⁶² Moorehead, *Gallipoli*, pp. 56-57.

⁵⁶³ Laffin, *The Agony*, p. 3.

Междувременно, на политическия фронт, натискът от Русия се засилва още повече. Министърът на външните работи сър Едуард Грей предупреждава, че руснаците искат контрол над проливите и незабавен отговор. Ричард Халдейн, бивш военен министър и член на Военния съвет, заявява, че ако Великобритания не направи изрично предложение, Германия ще се възползва от възможността да сключи мир с Русия.⁵⁶⁴

Цар Николай II в разговор с френския посланик, му казва че неговият народ прави ужасни жертви без награда и ще бъде доволен едва след като Константинопол стане руски.⁵⁶⁵ Сазонов оказва допълнителен натиск върху съюзниците, като заплашва да подаде оставка. Той ясно заявява, че незабавно ще бъде заменен от граф Сергей Вите, прогермански симпатизант, който вероятно ще сключи мирен договор с Германия.⁵⁶⁶

Руснаците продължават да увеличават напрежението и от решаващо значение, е да се спре колебанието им, което определя решенията на Военния съвет.⁵⁶⁷

Руските експерти също знаят, че едно самостоятелно морско нападение на Проливите ще се провали. Кичънър е принуден да се намеси. Трябваше да се направи нещо повече, за да се убеди Русия, че Великобритания е сериозна в намеренията си.

В отговор на натиска, на 10 март Кичънър решава да изпрати 29-та дивизия в Галиполи, за да се присъедини към австрало-новозеландския корпус 34 100 души, намиращ се в Египет, и френска дивизия от 20 000 души. Но отново се отказва и едва след три седмици на „колебание“ на дивизията най-накрая е позволено да отплава за Галиполи⁵⁶⁸. Само че, това забавянето има трагични последици.

По-късно Чърчил ще напише: „Без 29-та дивизия армията не може да направи нищо. Те бяха професионалистите, които имат значение, единствената редовна дивизия, чието пристигане определя всичко.“⁵⁶⁹

Да, наистина, възможността е пропусната, но ако някой трябва да бъде обвинен, че не настоява за съвместна атака, това е самият той.

Официален османски разказ за събитията съобщава, че до 25 февруари „е възможно да се извърши десант във всяка точка на полуострова и превземането на Проливите щеше да стане сравнително лесно“.⁵⁷⁰

Но възможността е напълно пропусната, когато британците атакуват крепостите на Дарданелите без достатъчно хора на място, за да ги превземат и задържат. Морската атака е безуспешна. Тя само служи за достатъчно ясно предупреждение на турците, за да укрепят защитата си.

Военният съвет се намесва. Генерал Уилям Бърдууд е изпратен на 23 февруари, „да оцени ситуацията“. Неговият отговор не се различава от този на висшите военноморски офицери. Флотът не може успешно да форсира Дарданелите. Необходими са голям брой хора. Трябваше да се извърши комбинирана операция.⁵⁷¹

Съветът на Бърдууд, както и на всички останали, които са изразили същото мнение, е игнориран. Никой от властимащите не е готов публично да признае, че морският обстрел е безполезен.

Горкият Кардън продължава да прави всичко възможно, но това не може да бъде достатъчно. На 11 март поредното военноморско нахлуване е подложено на силен огън и миночистачите се обръщат и бягат. Това е абсурдно положение. Не може да се очаква

⁵⁶⁴ Gilbert, Winston S Churchill, vol. III, p. 321.

⁵⁶⁵ Bobroff, *Roads to Glory, Late Imperial Russia and the Straits*, p.131.

⁵⁶⁶ McMeekin, *The Russian Origins of The First World War*, pp. 130-131.

⁵⁶⁷ Harvey Broadbent, *The Fatal Shore*, p. 28.

⁵⁶⁸ Marder, *From the Dreadnought to Scapa Flow*, vol II, pp. 235-6.

⁵⁶⁹ Churchill, *The World Crisis*, 1915, p. 214.

⁵⁷⁰ Roskill, Hankey, vol I, p. 156.

⁵⁷¹ Steel and Hart, *Defeat at Gallipoli*, pp. 16-17.

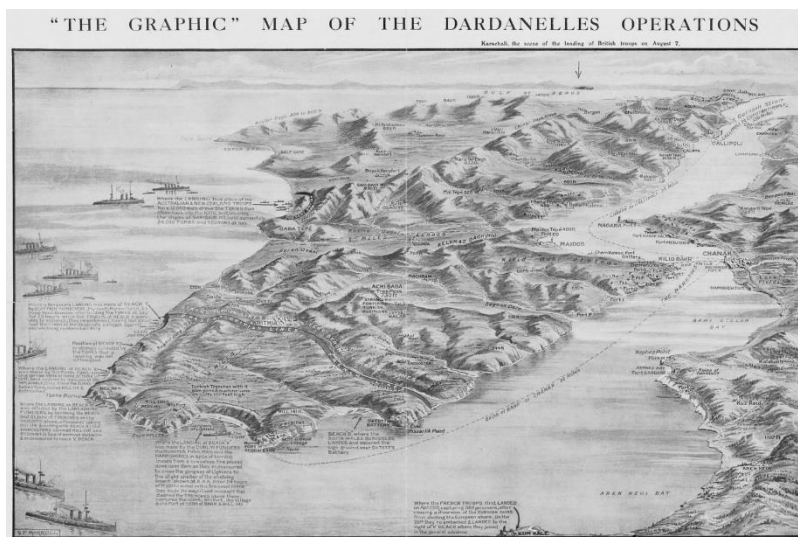
от рибарите успешно да командват миночистачи, както не може да се очаква от обикновен моряк, да осъществява успешен улов в Северно море.

Същия ден Кичънър информира Военното министерство, че изпраща генерал сър Иън Хамилтън да подготви Средиземноморски експедиционни сили. В рамките на 24 часа след напълно неочакваното си повишение и без необходимия инструктаж или планиране, Хамилтън препуска през Франция до Марсилия със специален влак, след което с бързоходния крайцер „Фаетон“ достига източното Средиземноморие. Той пристига на остров Тенедос на 17 март, за да открие вицеадмирал Кардън, сломен от изтощение и тревожност. Това не е изненада. Честно казано, Кардън никога не е бил подходящ за поста, който изисква изключително компетентния адмирал Лимпус, бивш ръководител на военноморската мисия в Турция. Никой не знае повече за Дарданелите и минните им защитни съоръжения, от него.⁵⁷²

Премахването им е ключово за безопасното преминаване през Проливите. Каквито и да са недостатъците му, Кардън знае това и се чувства напълно предаден от отказа на Адмиралтейството да предостави истински миночистачи. Риболовните траулери не са подходящи за такава задачата. Те правят 17 опита да достигнат мините, но достигат главното минно поле само два пъти. От общо почти 400 мини само 2 са обезвредени.⁵⁷³ Думите не могат да опишат мащаба на този провал, но доброволците рибари не бяха виновни.

При пристигането си генерал Хамилтън е изненадан, че бреговата линия на Галиполи е толкова добре защитена, но първоначалната му изненада не е нищо в сравнение с това, на което става свидетел на следващия ден.

На 18 март започна сериозната работа по атакуване на Дарданелите. С хубаво ясно небе и спокойно море основните сили от линейни кораби и крайцери влизат в Дарданелите в три групи, разположени по четири един до друг. Крайцери, разрушители и траулери, чийто екипаж вече е от военни моряци, ги последват. Предната група, или линия „А“, се състои от 4 британски линейни кораба, включително новия дредноут „Кралица Елизабет“, с два други, фланкиращи линията. На 1 миля от кърмата се намира линия „Б“ с 4 френски линейни кораба. В тила, линия „В“, се състои от още 4 британски линейни кораба.⁵⁷⁴

В грандиозен спектакъл на военноморска мощ те влизат с всички оръдия, и откриват огнен залп. Планът е да се унищожат укрепленията в Нароус и батареите, защитаващи минните полета. Миночистачи трябва да ги последват същата нощ, за да разчистят канала. На следващата сутрин, при първа светлина, флотът ще унищожи всички останали укрепления от близко разстояние, докато

последните мини бъдат почистени. Ако всичко е наред, флотът трябваше да достигне Мраморно море в рамките на два дни.⁵⁷⁵

⁵⁷² Moorehead, Gallipoli, p. 60.

⁵⁷³ Prior, Gallipoli, p. 53.

⁵⁷⁴ Carlyon, Gallipoli, p. 50.

Всичко изглежда толкова просто, но както предупреди Робърт Бърнс, „най-добре обмислените схеми се връщане назад.“⁵⁷⁶ Вицеадмирал де Робек е наясно с проблемите, пред които са изправени траулерите, и че минните полета остават непокътнати. Но и той не успява да ги почисти.

Осем мощни разрушители, които лесно могат да бъдат оборудвани с тралове, остават бездействащи в този съдбовен ден, а офицерите им играят карти.⁵⁷⁷

Битката започва в 11,30 ч. предиобед и нараства по интензивност. Една линия кораби след друга откриват огън по бреговите укрепления. Час по-късно, на около 6 мили навътре в пролива, много от бреговите батареи поддържат претраден огън. Френският линеен кораб „Гаулуа“ е пробит под ватерлинията и трябва да бъде изваден на брега. „Инфлексибъл“ е принуден да се оттегли, за да потуши пожари и да поправи щетите. „Лорд Нелсън“, „Агамемнон“, „Шарлеман“ и „Албион“ са ударени, но продължават да стрелят. Френският линеен кораб „Буве“ се натъква на мина, накланя се и потъва с по-голямата част от екипажа си. Втора мина се взривява в „Инфлексибъл“ и той започва да се накланя. „Иррестибъл“ и „Сюфрен“ са тежко повредени. „Оушън“ избухва и потъва няколко часа по-късно. Траулерите продължават напред, но са посрещнати с дъжд от гаубични снаряди и въпреки екипажите си от военни моряци, се оттеглят в безредие. Три бойни кораба са потопени със загуба на над 700 души, а три са сериозно повредени. Това е пълен разгром.

Флотът дори не достига пролива Нароус, когато атаката е отменена. От турска страна две 14-инчови оръдия и няколко по-малки са извадени от строя, но никое от тези, които охраняваха минното поле, не е повредено. Самото минно поле е недокоснато. Това е, както мнозина предвиждаха, катастрофа. По време на цялата операция военни кораби никога повече не се осмеляват да навлязат в пролива. Основната задача на флота отсега нататък ще е да се ограничи до превозване на войници до плажовете.

Морис Ханки казва на генерал Хейг, че операцията е проведена „като американско кино шоу“, тъй като всяка стъпка е широко рекламирана много преди да бъде извършена.⁵⁷⁸

Разбира се, че е така. И е толкова крещящо нелепо, когато историците ни карат да повярваме, че това е тяхното намерение; напълно да премахнат всякаква възможност за изненада. Защо който и да е военен стратег ще направи това, освен ако..., не е искал да успее. Военноморската операция е планирана за да се провали и тя се провали. След пет кратки седмици ще дойде ред на армията.

Глава 10. Галиполи – Подготовката за провала

Организацията на военната кампания за атака на полуостров Галиполие също толкова хаотична, колкото и морската атака. Както австралийският автор Лес Карлион сбито го е казал: „Вместо да бъде планирано с месеци в Лондон, до последния артилерийски снаряд и последната превръзка, това начинание се извършва на място и едва след като другото начинание – морската атака, се провали.“⁵⁷⁹

Единственото друго военновременно действие с подобен мащаб се случва 30 години по-късно на плажовете на Нормандия, а планирането на този десант отнема не две седмици, а почти две години.⁵⁸⁰

⁵⁷⁵ C Aspinall-Oglander, Roger Keyes, p. 136.

⁵⁷⁶ Robert Burns, "To A Mouse," *The Canongate Burns*, pp. 95-96.

⁵⁷⁷ Travers, Gallipoli, p. 29.

⁵⁷⁸ Marder, *From the Dreadnought to Scapa Flow*, vol II, p. 247-248.

⁵⁷⁹ Les Carlyon, Gallipoli, p. 72.

⁵⁸⁰ Alan Moorehead, Gallipoli, p. 116.

Елис Ашмийд-Бартлет, британски военен кореспондент в Галиполи, пише, че никоя друга страна освен Великобритания не би атакувала полуострова без месеци на обмисляне и подготовка от висококвалифициран генерален щаб, съставен от най-добрите армейски специалисти. Той добавя: „Никога не е имало такава група от неподходящи хора, на които да се поверя една голяма кампания... Тяхното объркване, лошо управление и непознаване стратегията и тактиката на съвременната война доведоха до най-голямото бедствие в английската история.“⁵⁸¹

Ашмийд-Бартлет, разбира се няма и представа, че лошото управление, объркването и хаосът са оркестрирани; няма представа, че третокласните командири са умишлено избрани, за да се гарантира, че кампанията няма да успее.

Военното ръководство едва функционира.⁵⁸² Военният съвет не обмисля нито тактиката, нито логистиката за десанта на полуострова и до 12 март 1915 г. дори не е избрал командир, който да го ръководи. Генерал сър Иън Хамилтън, подобно на вицеадмирал Кардън преди него, е избран, докато значително по-подходящи офицери са пренебрегнати. Добродушният шотландец, тогава в залеза на кариерата си, е началник-щаб на Кичънър през последните месеци на Бурската война. Той е обвързан с дългогодишното си познатство с Кичънър⁵⁸³ като негов подчинен и нито веднъж не оспорва авторитета му. Хамилтън се страхува от Кичънър и дълбочината на страха му може да се прецени от коментар, направен в дневника му, след като иска повече войски: „Това е като, да отидеш при тигър и да поискаш малко парче еленско месо.“⁵⁸⁴

Той е изумен, когато Кичънър го назначава: „Отваряйки вратата, му пожелах добро утро и отидох до бюрото му, където той продължи седнал неподвижно да пише. След малко той вдигна поглед и каза с делови тон: „Изпращаме военна сила в подкрепа на флота в Дарданелите и вие ще поемете командването.“ В този момент ме искаше да се поклоня, да изляза от стаята и да започна... Но познанията ми за Дарданелите бяха нулеви, за турците – нулеви, за силата на моите сили – почти нулеви... К. продължи да пише. Накрая отново вдигна поглед с въпроса: „Е?“⁵⁸⁵

Хамилтън е информиран, че ще замине на следващия ден, защото „времето е от съществено значение“⁵⁸⁶, но нито Кичънър, нито който и да е друг има ясна представа какво трябва да прави Хамилтън.

Генерал Чарлз Калуел, началник на отдела за военните операции, е повикан в кабинета. Той съобщава, че гръцкият генерален щаб наскоро е проучил възможността за десант на полуостров Галиполи и е изчислил, че са необходими минимум 150 000 души ако искаме да има някакъв шанс за успех. Кичънър отхвърля това като глупост, казвайки на Хамилтън, че половината от този брой ще му бъде достатъчен.⁵⁸⁷

Наистина странно, защото само два дни по-рано на заседание на Военния съвет самият Кичънър заявява, че ще са необходими поне 130 000 души. Адмирал Джаки Фишър, който правилно прогнозира бедствието, настоява, че ще са необходими поне 200 000 души.⁵⁸⁸

Първоначално са изпратени само 75 000. Това са достатъчно хора „за гарнизонна служба около Константинопол и за охрана на пътя към града, но Хамилтън не разпола-

⁵⁸¹ Robin Prior, *Gallipoli*, p. 67. Ellis Ashmead-Bartlett, *The Uncensored Dardanelles*, p. 14 and pp. 247-8.

⁵⁸² John Laffin, *The Agony of Gallipoli*, p. 43.

⁵⁸³ Peter Hart, *Gallipoli*, p. 63.

⁵⁸⁴ Sir Ian Hamilton, *Gallipoli Diary*, Vol 1, Chapter 1, 14 March 1915.

⁵⁸⁵ Harvey Broadbent, *Gallipoli, The Fatal Shore*, p. 37.

⁵⁸⁶ Harvey Broadbent, *Gallipoli, The Fatal Shore*, p. 37.

⁵⁸⁷ Laffin, *The Agony*, p. 34.

⁵⁸⁸ Carlyon, *Gallipoli*, p. 60, 54.

га с достатъчно хора, за да извърши десант срещу противостоящите шест турски дивизии“.⁵⁸⁹

Броят на необходимите войски е предопределен, а флотът да стигне до Константинопол, а не от броя на войските, необходими за успешна десантна операция, след като същият този флотът се е провалил. Кичънър със сигурност е наясно, че 75 000 души няма да са достатъчни, но е уверява Хамилтън, че ако британската подводница „изскочи“ срещу град Галиполи и развее британско знаме, „целият турски гарнизон на полуострова ще се разбяга...“⁵⁹⁰

Колко типично за арогантността и вродения расизъм на британския империалист. Подобно на почтителния ученик, който се тревожи да не провокира гнева на авторитарния директор, Хамилтън не иска повече хора, за да не разсърди Кичънър.⁵⁹¹ Той не е единственият офицер, изненадан от предложената кампания.

Генерал Улф Мъри, началник на Имперския генерален щаб (CIGS), и генерал Арчибалд Мъри (заместник-началник щаб на CIGS) са извикани в кабинета на Кичънър, заедно с генерал-майор Уолтър Брейтуейт, който току-що е назначен за началник-щаб на Хамилтън против волята на самия Хамилтън.⁵⁹²

Невероятно, но никой от тези щабни офицери не беше чувал за плана за Галиполи и Мъри отбулязва „те бяха толкова смаяни, че никой от тях не се осмели да коментира“.⁵⁹³ Те са държани напълно в неведение. Планът е сглобен набързо и е толкова неорганизиран, че дори началникът на Имперския генерален щаб не знае нищо за него.

Защо? Как можеше такава мащабна стратегическа операция да е изненада за офицерите дори от този ранг? Съвсем основателно Брейтуейт „моли“ на експедиционните сили да бъде предоставен контингент от самолети, опитни пилоти и наблюдатели, но Кичънър отговаря троснато: „Нито един!“.

Предоставените самолети за наблюдение са стари и толкова тежки, че „проклетите машини едва можеха да се издигнат от водата“.⁵⁹⁴

Нека сравним. Точно както Чърчил поставя стар, посредствен адмирал начело на флот от стари кораби, така и Кичънър назначава подобен посредствен генерал да поеме командването на военните сили. И двамата са неадекватни, негодни за задачата и оставени да действат с недостатъчен брой хора (б. пр. повечето колоинални австрало-новозеландски лошо подготвени войници) и амортизирано оборудване.

За пореден път опитните офицери, които не са съгласни, са или игнорирани, или не казват нищо публично. На следващата сутрин генерал Хамилтън се връща във Военното министерство за първия и единствен брифинг. Кичънър е написал три различни комплекта инструкции, нито една от които не помогна на Хамилтън да разбере врага, политиката или страната. Той е оставен сам на себе си.

Тринадесет офицери са набързо събрани, за да служат в неговия щаб. Само един е участвал в активно във войната, а един или двама, според Хамилтън, обличат униформа за първи път в живота си с „Клинове накриво, шпори наопаки, ремъци през пагоните!“ Той не познавае никой от тях.⁵⁹⁵

Хамилтън търси актуална информация за Галиполи от Военното разузнаване, но всичко, което получава, са два малки туристически пътеводителя за Западна Турция,

⁵⁸⁹ Carlyon, Gallipoli, p. 86.

⁵⁹⁰ Laffin, The Agony, p. 34.

⁵⁹¹ Carlyon, Gallipoli, p. 87.

⁵⁹² Laffin, The Agony, p. 35.

⁵⁹³ Sir Ian Hamilton, Gallipoli Diary, Vol 1, Chapter 1, 14 March 1915.

⁵⁹⁴ John North, Gallipoli, The Fading Vision, p. 247.

⁵⁹⁵ Moorehead, Gallipoli, pp. 82-83.

остаряла и неточна карта, която не е предназначена за военна употреба, и учебник от 1905 г. за турската армия.

Офицерите от разузнаването не могат да помогнат с информация за метеорологичните условия в региона и никой не се е замислил за морските течения, които причиняват сериозни проблеми по време на десанта. Те не знаят колко вражески войски са разположени на полуострова, нито имената на турските или германските командири.⁵⁹⁶

На Хамилтън не е дадено нищо ценно, но Форин офис, Военното министерство и Адмиралтейството държат томовете актуална разузнавателна информация за Галиполи и Константинопол, събрана от мисии, посланици и военни и военноморски източници.

Между 1911 и 1914 г. последователните военни аташета в Константинопол и вицеконсулите, командировани на Дарданелите, изпращат подробни разузнавателни доклади за отбраната до Военното министерство. Те не са предоставени на Хамилтън или неговия екип.

Подполковник Чарлз Кънлиф-Оуен, британският военен аташе в Константинопол, провежда подробно проучване на района и на 6 септември 1914 г. и изпраща точни, актуални доклади и оценки на генерал Калуел във Военното министерство.⁵⁹⁷

Те включват информация за огневите точки, минните полета и топографията на полуострова. Хамилтън очевидно отчаяно се нуждае от факти и цифри за Галиполи и Дарданелите, но началник-отдела на военните операции скира най-актуалните доклади от района. Той е най-високопоставеният офицер, изучавал Дарданелите в разузнавателния отдел преди избухването на войната⁵⁹⁸, и има достъп до цялата информация, събрана на място, но я скрива от Хамилтън.⁵⁹⁹

Защо Военното министерство оставяло Хамилтън да търси важна военна разузнавателна информация в туристически пътеводители и остарели карти? Защо генерал Калуел мълчи? Не може да има друга рационална причина, освен тази, че му е наредено. В противен случай мълчанието му се равнява на държавна измяна.

Ако Военното министерство е искало да предостави на Хамилтън експертни съвети и познания за терена, докладите на адмирал Лимпус намиращи се в Адмиралтейството ще свършат отлична работа; посланик Малет също е можело да сподели с него наблюденията си лично. Ако искаха той да се възползва от подробно военно разузнаване, Кънлиф-Оуен трябваше да бъде включен неговия щаб. Той е един от малцината, които бяха виждали Галиполи на място. Защо тази богата информация от знания и опит е скрита?

Преди Хамилтън да тръгне за източното Средиземноморие на 13 март, на иронично наречения военен кораб „*Foresight*“ (Предвидливост), той отива да се сбогува с бившия си началник, но Кичънър дори не му пожелава късмет.⁶⁰⁰

Въпреки това Хамилтън изпълнен с ентузиазъм и самозаблуждание. Не направен никакъв опит за координиране на разузнавателната информация за отбраната на Галиполи, дори на стратегическо ниво, и не му е дадена никаква индикация за правителствената политика, приоритетите или плановете.⁶⁰¹

Според принципите, заложи в Правилника за полевата служба, той трябва да получи общ план на операциите, които му са възложено да предприеме. Това е задължение на генерал Улф Мъри, началник на Имперския генерален щаб, и генерал Колуел,

⁵⁹⁶ Laffin, *The Agony*, p. 35.

⁵⁹⁷ Michael Hickey, *Gallipoli*, p. 28.

⁵⁹⁸ T. R. Moreman, Callwell, Sir Charles Stewart, 1859-1928, *Oxford Dictionary of National Biography*, 2008.

⁵⁹⁹ Laffin, *The Agony*, pp. 12-13.

⁶⁰⁰ Moorehead, *Gallipoli*, p. 83.

⁶⁰¹ Laffin, *The Agony*, p. 30.

началник на военното разузнаване. Не е изготвен план и всички подробни актуални разузнавателни данни са скрити.

Иън Хамилтън е избран да командва операцията поради следните причини: (А) Счита се за неспособен да изпълни задачата. (Б) Не знае нищо за Галиполи или неговата отбрана. (В) Никога не е оспорвал заповедите на Кичънър, независимо колко скандални са те. (Г) Подобно на адмирал Кардън, той се представя идеално, когато кампанията в Галиполи се проваля.

Предполага се, че от самото начало Хамилтън е жертва на грубо пренебрежение на служебните задължения от страна на Генералния щаб⁶⁰², но това е много повече. Да не се заблуждаваме, това не е акт на глупост, пренебрежение на служебните задължения или „гаф“. В този момент Хамилтън не го знае, но без съвместна операция с флота и поне 150 000 добре екипирани войници, той не може да успее. Но не е назначен за да успее. Помислете за това; „В момента, в който е извикн, му е възложена невъзможна задача, която някак си трябва да я изпълни. Това не бяха тухли без слама – бяха тухли без глина, слама, пещ, кладенец или каквото и да било друго.“⁶⁰³

На 17 март 1915 г., само пет дни след изненадващото си назначение, генерал Хамилтън пристига на Лемнос. Призори на следващата сутрин, денят, определен за голямата морска атака, той инспектира бреговете съоръжения в залива Мудрос и установява „сериозни пропуски“.

Крайцерът „Фаетон“ го отвежда по западния бряг на полуостров Галиполи, за да направи предварително разузнаване на възможни места за десант. След като елементът на изненадата вече не съществува, турците „яростно се окопават“⁶⁰⁴ и всяка част от бреговата линия, дори бегло подходяща за десант, е защитена от окопи и бодлива тел.⁶⁰⁵ 28

От мостика на „Фаетон“ Хамилтън наблюдава как се развива морската катастрофа. Той информира Кичънър по телеграфа, че вицеадмирал де Робек е готов да „опита още веднъж“, но той [Хамилтън] лично смята за малко вероятно Дарданелите да бъдат форсирани само с бойни кораби. Комбинирана атака е от съществено значение, с „последователна военна операция, проведена с всички сили“, за да се отвори проход за флота. Кичънър отговоря, че трябва да продължи с наличните сили.⁶⁰⁶ 29 Това е ситуацията на 21 март.

Въпреки загубите си, военноморският командир е готов да опита отново без помощ от армията, но военният командир е убеден, че не може да успее. На 22 март де Робек отива до Лемнос за съвещание с Хамилтън. Вицеадмиралът променя решението си и се съгласява, че флотът не може да надделее без военна подкрепа. „Нямаше разногласия“, докладва Хамилтън, „и ние веднага се обърнахме към сухопътния план.“

Де Робек информира Адмиралтейството, че само комбинираната операция има шанс за успех, но не могат да се предприемат по-нататъшни действия, докато военната сила, разпръсната из Средиземно море, не е готова за действие.⁶⁰⁷

След неуспешната военноморска операция Военният съвет в Лондон повече не се събира отново, за да обсъди военния десант; той е одобрен по подразбиране. „Нямаше дискусия, нямаше план и нямаше политическо разрешение“ и „а всъщност беше лоша ситуация от неуспешната военноморска операция.“⁶⁰⁸

⁶⁰² Hickey, Gallipoli, p. 68.

⁶⁰³ John Hargrave, *The Suvla Bay Landing*, p. 29.

⁶⁰⁴ Harvey Broadbent, *The Fatal Shore*, p. 38.

⁶⁰⁵ Dan Van Der Vat, *The Dardanelles Disaster*, p. 145.

⁶⁰⁶ Robin Prior, *Gallipoli, The End of The Myth*, p. 68.

⁶⁰⁷ Alan Moorehead, *Gallipoli*, p. 88.

⁶⁰⁸ Prior, *Gallipoli, The End of The Myth*, p. 68.

Със сигурност е така, но академичните историци не мотаг да оценят, че важните решения за Галиполи са взети не от Военния съвет, а от кликата агенти на Тайния елит. Това са Чърчил, Кичънър, Балфур, Грей, Ханки, Аскуит, Халдейн и други, тясно свързани с Тайния елит, които провеждат редовни срещи, за да определят хода на действието. В противен случай е практически невъзможно да се обрече кампанията в Галиполи на провал. Единственото важно нещо засега е, че царят и Сазонов вярват, че британците се опитват да превземат Константинопол и Проливите за Русия. Решаващи решения са взети преди заседанието на Военния съвет, а военноморските и военните „съветници“ се съвещават; тяхното присъствие е „камуфлаж“.

Хаосът, който съпатства военноморската атака, се повтаря и при военната операция. Точно както Чърчил, Кичънър и Балфур са замислили. Генерал Хамилтън отбелязва с раздразнение, „Сякаш Дарданелите и Босфорът са на луната, предви цялата военна информация, с която разполагам...“⁶⁰⁹

Липсата на подробна информация не е единственият проблем. Покойният Робърт Роудс Джеймс пише: „Всъщност никога една храбра армия не е била толкова зле управлявана от своите командири, както британските и тези от доминионите, на Галиполи. Никога не е била плащана по-висока цена за такава пълна неразбория за стратегическата ситуация.“⁶¹⁰

Абсолютно вярно, но той никога не е поставял под въпрос защо именно тези некомпетентни „военачалници“ са избрани. Второкласни или третокласни висши офицери са избрани не защото няма качествени командири, а защото липсата на способности и некомпетентност е точно това, което е необходимо, за да се гарантира провала. Обезсърчен от военноморското фиаско, топографията и отбраната на полуострова, генерал Хамилтън заминава за Египет на 24 март. Неговата задача е да подготви разнородните части, съставени от неопитни и непроверени новобранци, и да се заеме с най-трудната военна операция по време на войната: десант на армия от морето срещу окопан и добре въоръжен враг.

Всички исторически доказателства демонстрират предимството, на което се радват защитниците, освен ако нападението не е съпроводено с огромна военна сила, подкрепена от адекватна артилерийска подготовка.⁶¹¹

Хамилтън няма нито едното, нито другото. Подготовката му е допълнително затруднена от отсъствието на неговия щаб, който дори още не е напуснал Англия.⁶¹² Нещата се влошават. Съюзническите сили са разпръснати из Средиземно море и някои командири на батальони не могат да проследят ротите си.

Липсата на подготовка е голяма и дори на най-простите въпроси, не може да се отговори. Има ли питейна вода на Галиполи? Какви пътища има на полуострова? Очаква ли се войските да се бият в окопи или на открито? Какъв вид оръжия са необходими? Каква е дълбочината на водата край брега? Имаше ли силни течения? Какъв вид лодки са необходими, за да се доставят войниците, оръжията и провизиите на брега? Какви жертви а се очакват и как трябва ранените да бъдат прехвърлени на санитарните кораби?⁶¹³

Хамилтън е разтревожен от нелепото очакване. Записът в дневника му за 5 април разкрива един почти съкрушен човек: „Времето ни притиска: К. ни подтиква отзад: адмиралът отпред. В техните очи изглеждаме сякаш се мотаем в Египет, докато всъщност

⁶⁰⁹ Hamilton, *Gallipoli Diary*, vol. 1, 15 March, 1915, p. 127.

⁶¹⁰ Robert Rhodes James, *Gallipoli*, p. 21.

⁶¹¹ Ellis Ashmead Bartlett, *The Uncensored Dardanelles*, pp. 39-40.

⁶¹² Michael Hickey, *Gallipoli*, p. 77.

⁶¹³ Prior, *Gallipoli*, p. 242.

се борим като давеци се моряци в море от хаос; хаос в щабове; хаос на корабите; хаос в лагерите; хаос по кейовете.⁶¹⁴

Административният персонал на Хамилтън пристига в Египет едва на 11 април. В Александрия те са натанени в сградата на порутен бивш публичен дом без канализация, светлина или вода.⁶¹⁵

Започва трескава импровизация. Хора са изпратени по пазарите на Александрия и Кайро, за да купуват кожи, варели за масло, керосинов кутии – всичко, което можеше да задържи вода. Има и недостиг на оръжия, боеприпаси, самолети и хора.

По-късно Хамилтън ще напише, че Военното министерство ги е изпратило в битка с „музейни експонати“.⁶¹⁶

На теория британските дивизии е трябвало да имат 304 оръдия, но разполагат само със 118. Запасите с боеприпаси са минимални. Няма перископи за окопни боеве, ръчни гранати или минохвъргачки. Материал за изграждане на кейове и пристанища не съществува. При липса на карти, щабните офицери претърсвали магазините за пътеводители. Хамилтън изпраща серия от съобщения до Кичънър с молба за подкрепления, артилерия и снаряди, но получава или кратки откази, или никакъв отговор.⁶¹⁷

Той отбелязва в дневника си: „В родината се строят специални плавателни съдове за евентуални десанти на балтийското крайбрежие. Всеки лихтер може да превозва 500 души и има бронирани фалшбордове. Наричат ги „бръмбари“. Десантът с тях е като детска игра... Аз помолих К. да изпрати част от бръмбарите.“ И получава рязък отказ.⁶¹⁸

Дивизонните командири на дивизии на Хамилтън също не са ентузиазирани. Изненадващата атака е очевидно невъзможна. Един офицер заявява: „Десантът ще баде много труден дори, ако изненадата е възможна, но е изключително опасен при сегашните условия.“⁶¹⁹

Секретността не съществува. Египетски вестници съобщават за пристигането на съюзническите сили и предложената им дислокация.⁶²⁰

Генерал Албер д'Амад, командир на френския контингент, дава интервю, в което обсъжда подробно плановете за дебаркиране.⁶²¹ Всъщност той информира врага за плана за десанта.⁶²²

Дейността на съюзниците в Египет е следена отблизко от турски и германски агенти, които успяват да „предадат информация за пълния боен ред на съюзниците на началника на разузнаването в Константинопол до средата на март“.⁶²³

Между първата морска атака и десанта на 25 април изминават 65 дни, през които турските отбранителни сили са добре укрепени.

Стратегически това е абсурдно положение на нещата. Гръцкото правителство предполага, че ще са необходими поне 200 000 души за десант, а през януари Кичънър изчисляваше броя ив на 150 000,⁶²⁴ но Хамилтън може да разчита само на половината от този брой. Това включва 18 000 добре обучени редовни войници (29-та дивизия), 34 100 физически годни, но неподготвени австрало-новозеландско войници, лошо оборуд-

⁶¹⁴ Hamilton, Gallipoli Diary, vol. 1, 5 April 1915 http://www.gutenberg.org/files/19317/19317-h/19317-h.htm#Page_127

⁶¹⁵ James, Gallipoli, p. 80.

⁶¹⁶ Laffin, The Agony of Gallipoli, p. 258-259.

⁶¹⁷ James, Gallipoli, p. 79.

⁶¹⁸ L. A. Carlyon, Gallipoli, p. 105.

⁶¹⁹ Moorehead, Gallipoli, pp. 117-118.

⁶²⁰ Arthur J. Marder, From Dreadnought to Scapa Flow, vol 11, p. 258.

⁶²¹ Robert Rhodes James, Gallipoli, p. 79.

⁶²² Laffin, The Agony of Gallipoli, p. 40.

⁶²³ Hickey, Gallipoli, p. 87.

⁶²⁴ Marder, From Dreadnought to Scapa Flow, Vol. 11, p. 212.

ваната военноморска дивизия от 11 000 души и френска дивизия от 20 000 души. Много от тези войници едва са завършили основно обучение и колективно никога не са влизали в бой. Повечето от висшите командири са неопитни, а щабът разполага с малко практически полезна информация, за ужасяващите проблеми, с които ще се сблъскват ежедневно. „Това беше бедствие, което очаквахме да се случи.“⁶²⁵

Маршал Жофр, френският главнокомандващ, е категорично против цялата операция и първоначално отказва да предостави войски, но политическа целесъобразност го принуждава.⁶²⁶

Френският армейски офицер, полковник Ален Мокорпс, който е прекарал години в Турция, също се противопоставя на атаката; и както всеки, познаващ въпроса отблизо, протестите му са отхвърлени, а разузнавателните му доклади – игнорирани.⁶²⁷

След дълго колебание, Кичънър най-накрая се съгласи да освободи 29-та дивизия от Англия. Нейният командир, генерал-майор Ф. Шоу, е служил с отличие в Монс и е смятан за висококомпетентен и „впечатляващо професионален войник“. Два дни преди качването обаче, когато приемствеността е от първостепенно значение, Кичънър необяснимо заменя Шоу с генерал-майор Айлмър Хънтър-Уестън, сноб и грубиян.

Той отказа да пътува с кораба, който му е определен, защото няма първокласен лукс иска да пътува с луксозния лайнер „Андания“.⁶²⁸

Генерал-майор Шоу има същата съдба като адмирал Лимпус. Висококомпетентен и знаещ офицер е заменен със скандален с поведението си некадърен офицер наричан „посмешището на британската армия“.⁶²⁹

Така бойният дух на 29-та дивизия е предварително сломен. Зрелищно некомпетентен, Хънтър-Уестън е смятан за един от най-бруталните командири в Първата световна война.⁶³⁰

Подготовката продължава с провал. Корабите пристигат от Великобритания без конкретни дестинации.⁶³¹ Провизиите са опаковани в грешен ред и последва хаос.⁶³² Хамилтън няма друг избор, освен да нареди на някои кораби за доставки да се върнат на 700 мили до Египет, за да бъдат разтоварени и правилно преопаковани.⁶³³

Реорганизацията на оборудването отнема повече от месец и отчасти обяснява защо армията не успява да дебаркира на Галиполи скоро след военноморската катастрофа на 18 март. Вината за този хаос е на Греъм Томсън, началник на транспорта в Адмиралтейството. Чърчил лично го назначава въпреки протестите на висшите офицери. Адмирал Оливър заявява, че Томсън знае всичко за Сити, но нищо за войната.

Ако работата е възложена на далеч по-способния вицеадмирал Едмънд Слейд, както е препоръчано от вътрешни хора в Адмиралтейството, „транспортните превозни средства за Дарданелите щяха да бъдат правилно натоварени и да пристигнат в правилния ред“.⁶³⁴

И отново, умишлено е назначен некомпетентен човек, а не подходящ за задачата. Дългите забавяния правят невъзможно за Хамилтън да координира съвместна атака. Въпреки че по време на морската атака на Галиполи има само една турска дивизия,

⁶²⁵ Peter Hart, *Gallipoli*, p. 56.

⁶²⁶ Laffin, *The Agony*, p. 35.

⁶²⁷ Edmond Delage, *The Tragedy of the Dardanelles*, p. 109.

⁶²⁸ Hickey, *Gallipoli*, pp. 57-58.

⁶²⁹ Denis Winter, *Haig's Command*, p. 140.

⁶³⁰ Prior, *Gallipoli*, p. 80.

⁶³¹ Laffin, *The Agony*, p. 31.

⁶³² Martin Gilbert, *Winston S Churchill*, vol 111, p 297.

⁶³³ Moorehead, *Gallipoli*, p. 90.

⁶³⁴ Marder, *From Dreadnought to Scapa Flow*, Vol. 11, p. 238.

германският военен съветник генерал Лиман фон Сандерс, увеличава отбранителната сила на шест дивизии през следващите месеци.⁶³⁵

Полуостровът може да бъде превзет чрез комбинирана операция през март, но провалът на военноморския обстрел само предупреждава турците, че Дарданелите са неотложна цел за съюзниците. И те засилват отбраната, и получават превес. Широко рекламираното в западното Средиземноморие, ужасяващо шоу се отправя към Галиполи.

Глава 11. Галиполи – какъв е интересът?

Доковете в Александрия са претъпкани с кораби от всякакъв тип – от океански лайнери до влекачи по Темза. Изпразването и преупаковането на лошо натоварените кораби продължава денонощно. След като се настаняват в хотел „Метропол“, генерал Хамилтън и неговият щаб обмислят възможностите си и решават да превземат южната част на полуостров Галиполи с десантен удар.⁶³⁶

Тоест, атака, която разчита на бързина и изненада, за да постигне целите си. Това обаче е невъзможно. Елементът на „изненада“ отдавна не съществува. Турците разполагат с пет седмици, след първото предупреждение и значително количество подробна информация за плана на Хамилтън чрез неограничените статии във вестници като „Египетски вестник“.⁶³⁷

Под командването на Иън Хамилтън, като командири на дивизии служат генерал-лейтенант сър Уилям Бърдууд, английски офицер, който ръководи обучението на австралийците и новозеландците покрай египетските пирамиди, Хънтър-Уестън от 29-та дивизия и сър Арчибалд Парис от Кралската военноморска дивизия.

И тримата не харесват плана на Хамилтън. Началник-щаба на Бърдууд, бригаден генерал Харолд Уокър, е абсолютно „потресен“. Военните му инстинкти са първостепенни. Генерал д'Амад, човекът, разкрил планове за Галиполи на печата и следователно на турците, е командир на френската дивизията от 20 000 войници.

Преди да напусне Александрия за Лемнос на 8 април, Хамилтън пише на Кичънър, че неговите командири вече виждат всички трудности с „изключителна проникателност“ и „всеки от тях очевидно предпочита, хиляди пъти да е изпратен другаде, отколкото за изпълнение на задачата, която ни предстои. Истината е, че всеки един от тях дълбоко в себе си е убеден, че десантът е невъзможен за изпълнение.“⁶³⁸

Въпреки това Хамилтън и неговите дивизионни командири продължават според инструкциите и плана. Да „невъзможен“ е, но те не настояват да бъде отменен. Нито пък Кичънър.

Както винаги, здравият разум на тези офицери, отстъпва пред раболепното им подчинение на поставената заповед и господарите от управляващата класа.

До 20 април над 200 кораба са натъпкани в пристанището Мудрос. Много от войските трябва да бъдат откарани с транспортни кораби до 3 км от полуострова. След това, в пълна тишина и пълен мрак, дървени стълби ще се спуснат в гребните лодки, свързани във вериги от по четири. Всяка верига ще бъде теглена от катер до 50-100 м от брега, за да остави десантчиците възможно най-близо до плажа. Първите тежко натоварени лодки с войските, трябва да акостират на зазоряване.

Британските войски са предназначени за пет различни плажа, обозначени от S до X, около върха на полуострова при Хелес.

⁶³⁵ Laffin, *The Agony*, p. 44.

⁶³⁶ Sir Ian Hamilton, *Gallipoli Diary*, vol. 1, 31 March, 1915

⁶³⁷ John Hargrave, *The Suvla Bay Landing*, pp. 39-40.

⁶³⁸ L. A. Carlyon, *Gallipoli*, pp. 119-122.

На плаж V, старият въглищен шлеп, „Ривър клайд“, превозваща 2000 войници, трябва да ги стовари директно на плажа пред укреплението в Сед-ел-Бахр. Съвременният „троянски кон“ е модифициран така, че войските бързо да го напуснат през отвори изрязани в корпуса.

На около 25 км по-нататък по западния бряг, на плажа Z, близо до Ари Бурну, австралийците и новозеландците трябва да дебаркират от гребни лодки. Отвъд Дарданелите, в залива Бесика и Кум Кале, френската дивизия ще направи диверсионна маневра за да обърка турците. Това е планът.

Докато прекарват тези изнервящи дни на Лемнос, по-голямата част от войниците живеят на транспортните кораби, но постоянно тренират на брега или репетируют бързи, безшумни прехвърляния от бордовете на корабите в гребни лодки. Дебаркането е насрочено за 23 април, когато луната намалява, и да използват непрогледната нощ, но се намесва лошото време. Между 23 и 24 април, 62 442 войници са транспортирани до полуостров Галиполи на 67 транспортни кораба, подкрепени от военни кораби, разрушители и по-малки плавателни съдове.

Както се очаква, десантът се превръща в касапница. На плаж V при Хелес в 6,22 ч. на 25 април „Ривър Клайд“ засяда. Изходите на кораба се отварят и „за секунди траповете бяха блокирани с мъртви и ранени, чиято кръв оцвети водата около кораба в червено“. Турската пехота очаква десанта и е заела предварително целия бряг отпред и от двете страни. Само малцина десантчици достигат до брега и се укрепват под малък хребет, но някои войници които се опитват да се върнат на кораба, са застреляни от турците. Около 1000 остават на борда, в безопасност, но безсилни, докато не се стъмни. Британските бойни кораби обстрелват бреговите укрепления, но не постигат. Агонията им се удължава. Първите, които пристигат с теглени лодки на плажа V, са Дъблинските фузилери, командвани от бригаден генерал Хенри Нейпиър. Офицерите на „Ривър Клайд“ му крещат да се върне, но Нейпиър продължава, и като резултат, той и щаба му загиват, преди да стигнат до брега. „Плажът се превърна в касапница и само 40-50 войници успяват да стигнат до ниските скали и да се окопат.“⁶³⁹

Малцина оцеляват още в първите минута. „Повечето дори не успяха да напуснат лодките, които безпомощно се носеха по вълните, пълни с трупове.“⁶⁴⁰

Командирът на авиацията Самсон прелита над плажа V онази сутрин и по-късно съобщава, че спокойното синьо море е „червено от кръв“ на разстояние от около 50 ярда от брега. В сцена, напояща слезващото се на Западния фронт, мъртви тела лежат заплетени върху мрежите от бодлива тел.

Когато 29-та дивизия дава хиляди мъртви, някой коментира пред Хънтър-Уестън за жертвите. Той му се сопва: „Жертви? Какво ме интересуват жертвите?“⁶⁴¹

И тримата бригадни командири загиват в боя при нос при Хелес, а двамата полковници, които ги заместиха, също са убити на място. Останали без командири и тактически щаб на брега, войниците се борят през объркващия хаос.

Генерал Хамилтън определя и десант на изолирано място на 4 мили по крайбрежието при плажа Y, за да атакува турците отзад, и 2000 войници от Плимутския батальон и Шотландските граничари дебаркираха там безпрепятствено. Те могат да тръгнат на юг и да обкръжат вражеската позиция при Сед-ел-Бахр и Теке-Бурну, където, на разстояние по-малко от час път, техните другари вече са избити. Двама полковници оглавят основните сили при плажа Y, но не могат да се разберат кой от тях командва. В продължение на 11 часа, необезпокоявани войниците седят на скалите при плажа Y, чакайки инструкции, без да се окопават. Турците пристигат с пълни сили и до следващата

⁶³⁹ John Laffin, *The Agony of Gallipoli*, pp. 55-56

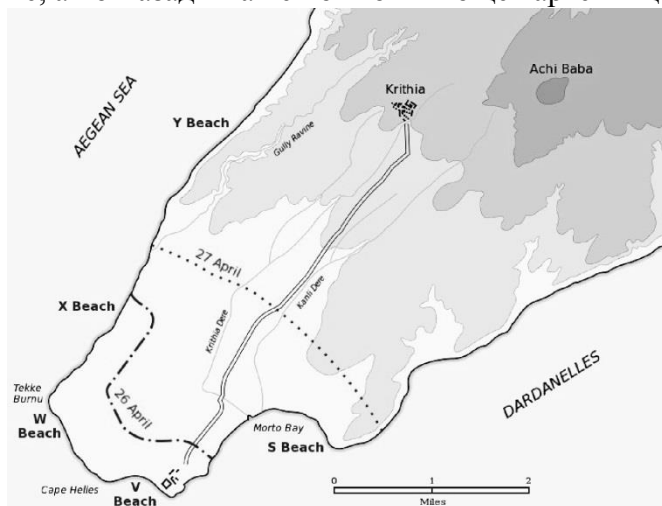
⁶⁴⁰ Robin Prior, *Gallipoli, The End of The Myth*, p. 101.

⁶⁴¹ Carlyon, *Gallipoli*, p. 120.

сутрин вече имаше над 700 жертви. Военноморските сили евакуират оцелелите⁶⁴² без разрешението на разгневения генерал Хамилтън.

Той е ядосан да види „разпръсноти групи“ от „шляещи се безделници“ на брега и не може да разбере защо, след като са се окопали, не са успели да установят плацдарм.⁶⁴³ Невероятно, но не им е било наредено да се „окопаят“ и понасят последствията.

Плажът W е смъртоносен капан пълен с противопехотни мини, морски мини и телени мрежи, скрити под повърхността. Допълнителни мрежи се простираха по дължината на плажа близо до самото вода. Картечници са скрити в дупки, издълбани в скалите, а по-назад имаше помпони и още картечници.

По-на север, при плажа Z, австралийците и новозеландците се натъкват на същите ужаси. В тъмнината силно течение отнася лодките на около миля северно от предвиденото място за десант и десантчиците се изправят пред стръмни скали, а не пред ниските пясъчни брегове, които очакват. Повечето са оставени на брега в малък залив южно от Ари Бурну, който по-късно стана известен като залива Анзак⁶⁴⁴.

Още когато лодките, превозващи първите 15 000 войници, са на

около 30 ярда от брега, са посрещнати със силен пушечен и картечен огън. Много са застреляни в лодките, други се удавят в морето, под тежестта на раните си. Докато все повече вълни от войници слезта на брега, под силния огън, плажът се превръща в „претъпкана бъркотия, осеян с трупове на убити и паднали ранени, та е трудно да се намери път за отстъпление към морето“.⁶⁴⁵

Въпреки първоначалният малък шанс за успех, австралийците и новозеландците са притиснати от турските резерви които се изсипват от височините над тях и ги отблъскват към брега. Бърдууд слиза на брега същата вечер и разговаря с двама дивизионни генерали, които настояват за незабавна евакуация. Когато това е съобщено на Хамилтън посред нощ, той отказва разрешение за оттегляне и ядосано отговаря „да копаят, копаят, копаят, докато не се окажат в безопасност“.⁶⁴⁶

Над 2000 австралийци и новозеландци са убити този ден, като много повече са ранени. Предоставени с само два санитарни кораба, за да покрият всички дебаркирали и са незабавно претоварени. Когато ранените са изведени от плажовете, попадат на мръсни и пренатоварени кораби с недостатъчно лекари и санитари. След това ги чака пътуване от 600 – 700 мили без адекватно лечение. „Ранените претърпяват ужасни лишения и много от тези, които можеха да оцелеят, загиват от гангрена и гнойните си рани, преди да стигнат до подходяща болница в Египет.“⁶⁴⁷

Катастрофата на Галиполи, започва както прогнозираха експертите. Младежкото очакване е пожертвано без угризения на съвестта.

⁶⁴² Moorehead, Gallipoli, pp. 145-148.

⁶⁴³ Hamilton, Gallipoli Diary, vol. 1, 26 April, 1915

⁶⁴⁴ Анзак е съкращение за обозначаване на частите от Австралия и Нова Зеландия.

⁶⁴⁵ Prior, Gallipoli, pp. 114, 31-33.

⁶⁴⁶ Travers, Gallipoli, p. 101.

⁶⁴⁷ Hart, Gallipoli, pp.104-5.

Та, какво го интересува Хънтър-Уестън, жертвите? Нищо. Какво го интересува Тайният елит от ужасните загуби? Това никога не е било тяхна грижа (доп. пр. за тях е просто въпрос на статистика).

Истината по въпроса, никога не е била честно разглеждана от историците. никой от тях не пише, че десантът е заповядан, с пълното и умишлено очакване за сигурно поражение.

В действителност хилядите убити само в този първи ден загиват не за „цивилизация или правдата“, а за макиавелистките планове на богати и могъщи мъже в сърцето на Британската империя.

Съюзниците успяват да дебаркират 30 000 войници на полуостров Галиполи, но от тях загиват 20 000. В крайна сметка, оцелелите удпяват да се укрепят, но не успяват да напреднат повече от миля.

Елис Ашмийд-Бартлет, журналист и военен кореспондент, отбелязва: „В залива Анзак всяко по-нататъшно настъпление е изключено.... Никоя армия никога не се е озовавала в по-невъзможна или абсурдна позиция, затворена от всички страни с хълмове и без точка, от която да може да се измъкне за атака, освен като се изкачи по тях.“

В Хелес 29-та дивизия губи половината от числеността си и Бартлет заключава: „Едва се държим на полуострова, няма абсолютно никаква възможност за настъпление...“⁶⁴⁸

До 29 април храната, водата и боеприпасите са на изчерпване и първоначалният импулс е изчерпан. „С минаването на дните и затоплянето на времето, позицията става патова, също както в окопите на Франция и Фландрия.“⁶⁴⁹

След по-малко от седмица Галиполи се превръща в кървава патова ситуация. Всеки способен стратег многократно предупреждава, че при тези условия, само съвместна военна и военноморска операция може да успее, а комодор Роджър Кийс, началник-щабът на адмирал де Робек, е твърдо убеден, че флотът трябва да помогне на изтощената армия, и прави още един опит да пробие при пролива Нароус. Кийс е решил проблема с минното тралене, като приспособява разрушители за целта, и резервните бойни кораби вече са пристигнали. Де Робек иска от Лондон да одобри съвместна атака, но разрешението е отказано. Всъщност, на 12 май Първият морски лорд, адмирал Фишър, заповядва на „Кралица Елизабет“ да се върне у дома. Няма да има съвместна операция. Фишър иска незабавно да прекрати експедицията в Дарданели и два дни по-късно на Военния съвет, в знак на протест подава оставка.⁶⁵⁰

Бъдещето на Чърчил виси на косъм. На 17 май, в кабинета на министър-председателя в Камарата на общините, той се скарва с Аскуит, след което кариерата на Чърчил като първи лорд на Адмиралтейството, приключва.⁶⁵¹

На 25 май е сформирано ново коалиционно правителство. Чърчил е заменен от Артър Балфур, бившият консервативен министър-председател и член на вътрешното ядро на Тайния елит.⁶⁵²

Имената се сменят, но контролът на тайната клика върху политиката остава неза-сегнат.

Боевете продължават през цялото лято. Поради некомпетентността, глупостта и нечовечността на висшите офицери, бързо нарастват броя на жертвите. Ашмийд-Бартлет пише: „Продължаваме с тази безнадеждна игра, игнорирайки всички стратегически възможности... като упорстваме в тези смъртоносни фронтални атаки срещу непревзе-

⁶⁴⁸ Ellis Ashmead-Bartlett, *The Uncensored Dardanelles*, p. 81

⁶⁴⁹ Hargrave, *The Suvla Bay Landing*, p. 41.

⁶⁵⁰ Baron John Arbuthnot Fisher, *Memories and Records*, Vol. 1. p. 77.

⁶⁵¹ Gilbert, *Winston S Churchill*, pp. 448-449.

⁶⁵² Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 312.

маеми позиции, губейки десетки хиляди от нашите най-добри и най-смелите ни войници, без да постигнем някакъв резултат...“

Заповедите, издадени до 29-та дивизия, рядко са разбираеми и често трябва да бъдат променени, редактирани или игнорирани. Съдбата на падналите е ужасяваща. Хиляди войници са оставени да загинат между линиите след неуспешните атаки, измъчвани от силната жегата, мухите и жаждата, докато смъртта не дойде като милостиво облекчение.

Турците редовно се съгласяват на временно примирие, за да съберат ранените, и всъщност искат такова в Хелес, но британските командири отказват. Нищо не можеше да бъде по-деморализиращо за обикновения войник от това да знае, че стотици негови братя по оръжие лежат осакатени и без надзор само на няколко метра разстояние в парещата жегата, страдайки от агонията на дългата, мъчителна смърт.⁶⁵³

Жертвите не са от значение за Хънтър-Уестън, стига целта да е изпълнена⁶⁵⁴, и той пожертва хиляди в 29-та дивизия, без да постигне нищо.

Под негово командване личният състав на три британски дивизии е загубен пред Ачи Баба, без да бъде спечелена нито една важна позиция.⁶⁵⁵

Неговите подвеждащо оптимистични доклади заблуждават сър Иън Хамилтън.⁶⁵⁶

Хънтър-Уестън се разболява от дизентерия през юли 1915 г. и незабавно е евакуиран в Англия, изоставяйки хилядите свои хора в много по-лошо състояние.

Джон Харгрейв, който служил в Галиполи с британския армейски медицински корпус, описва ужасяващото физическо състояние на войските само десет дни преди съюзническата офанзива през август.

Малко след пристигането си на Лемнос новодошлите развиват тежка дизентерия, и някои умират още тогава. Те „вече са армия от болни хора“ и вместо да се аклиматизират, те постепенно отслабват.⁶⁵⁷

Много от тях все още са зле в резултат на скорошните ваксини срещу холера.⁶⁵⁸ Задущаващата лятна жегата, бързата дехидратация, лошата храна, диарията, дезориентацията, умората сломяват и най-здравите. Дори на остров Имброс, където войските са свалени в подготовка за атаката, водата е толкова оскъдна, че въоръжени пазачи трябва да охраняват водоносните. Вместо да се обучават за нападението, те прекарват часове в бързана към тоалетните „десетки пъти на ден“.⁶⁵⁹

И все пак августовската офанзива продължава. Въпреки окаяното си състояние, войските са „натъпкани като херинги в „бръмбарите“ и разрушителите, мълчаливи и апатични“.⁶⁶⁰

Много от тях са на крак от ранни зори на 5 август, изпотени под тежки униформи, напълно неподходящи за климата. Същата вечер мъжете стоят смачкани един до друг на палубите на транспортите, някои в продължение на цели 17 часа.⁶⁶¹

Условията са подобни на корабите използвани от търговците на роби от XVIII век. При качване на борда всеки има халба и половина вода в манелката си и е предупреден да не пие, докато не се наложи. Като във филм на ужасите. Тези войници бяха обречени, изтощени, болни, депресирани, измъчвани от неутолима жажда и дезориен-

⁶⁵³ Ashmead-Bartlett, *The Uncensored Dardanelles*, pp. 81, 163-164.

⁶⁵⁴ Carlyon, *Gallipoli*, p. 120.

⁶⁵⁵ Ashmead-Bartlett, *The Uncensored Dardanelles*, pp. 162-163.

⁶⁵⁶ Robert Rhodes James, *Gallipoli*, p. 210.

⁶⁵⁷ Hargrave, *The Suvla Bay Landing*, p. 66.

⁶⁵⁸ Б. пр. Тогавашните ваксини се правят с омаломощени живи бактерии, причинители на заболяването, поради което усложненията и страничните ефекти са често срещани.

⁶⁵⁹ Rhys Crawley, *Climax at Gallipoli, The Failure of the August Offensive*, p. 58.

⁶⁶⁰ Hamilton, *Gallipoli Diaries, Vol II, 6 August*, p. 53.

⁶⁶¹ Hargrave, *The Suvla Bay Landing*, pp. 75-76.

тирани в летаргията и объркването си. Увереността и бойният дух просто се изпариха. Трябваше да бъдат изпратени в болница, а не в битка.

Голямата съюзническа офанзива започва при Хелес следобед на 6 август с военноморски обстрел. За пореден път следва ужасната касапница. Отчаяни ръкопашни боеве са последвани от брутално ефективния турски картечен огън, а окопите са затрупани от мъртви и ранени. 88-ма бригада губи близо 2/3 от офицерите и войниците си. На следващата сутрин, 7 август, три бригади от VIII корпус загубват близо 3500 офицери и войници и не постиган нищо.⁶⁶²

Същата сутрин в залива Сувла се състоя десант на 20 000 болни и изтощени войници. Хамилтън иска да бъдат изпратени опитни командири на корпуси от Великобритания, за да водят атаката – мъже като сър Хенри Роулинсън, закалени в битките на Западния фронт, но Кичънър му изпраща „най-жалката колекция от генерали, събрани някога на едно място“.⁶⁶³

Командването на IX корпус е поверено на вероятно най-лошия от всички, 61-годишния генерал-лейтенант сър Фредерик Стопфорд. Той е пенсиониран от пет години, почти не е участвал в активна служба и никога не е командвал войски в битка.⁶⁶⁴

Физически Стопфорд е толкова слаб и болен, че не може да вдигне собствения си куфар на влака, когато тръгва за Галиполи, но въпреки това е изпратен в климат, който сломява и най-силните мъже. Въпреки факта, че Хамилтън знае за възможностите и здравословното състояние на Стопфорд, той му дава пълна свобода да планира и контролира операциите в Сувла; „Беше все едно да дадеш празен, подписан чек на фалирал човек.“⁶⁶⁵

По време на дебаркирането, Стопфорд остава на борда на кораба „Jonquil“. Нито един офицер не е изпратен на брега, за да оцени ситуацията. Командването му, се разпада напълно.⁶⁶⁶

Това, което много историци пропускат е, че най-смъртоносният фактор в залива Сувла не са турските картечници, а абсолютният провал в защитата на съюзническите сили изтощаването на войниците. Някои от тях изпиват манерките си, преди да стигнат брега. Само 2 от 5-те лодки за подвоз, превозващи вода, пристигат на 7 август и двете засядат на пясъчната ивица, твърде далеч, за да може водата да бъде доставена до брега. „Нямаше вода за пиене до сутринта на 8-ми.“⁶⁶⁷

На практика силно обезводнените, измъчвани от жажда войници са оставени да оцелеят с 1,5 литра вода в продължение на два иповече дни в парещата жегата. Броят на починалите от дехидратация в залива Сувла остава загадка. Стотици? Хиляди? Никога няма да разберем, защото властимащите имат личен интерес да потулят истината.

⁶⁶² James, Gallipoli, p. 262.

⁶⁶³ Laffin, The Agony of Gallipoli, p. 153.

⁶⁶⁴ Michael Hickey, Gallipoli, p. 240.

⁶⁶⁵ Laffin, The Agony of Gallipoli, p. 154.

⁶⁶⁶ James, Gallipoli, p. 279.

⁶⁶⁷ Hargrave, The Suvla Bay Landings, pp. 115, 131.

Представете си общественото възмущение, ако станеше достояние на техните близки, как войниците са загивали не от рани, а от дехидратация при големите горещини; починали, защото висшето военно командване не успява да осигури дори основните неща за оцеляване.

На 5 август Хамилтън информира Кичънър за „болестта покосила на австралийците, и всички войски тук“, но неговата загриженост е без значение. На 12 август Кичънър, мислейки си, че операцията е спряла, като настоява Хамилтън да „затегне“ хората си.

В безопасност в привилегирания свят на управляващата класа на Англия, Кичънър призовава повече „енергия и бързина“ от изтощените, умиращи войници. Като всеки достоен човек, Хамилтън е отвратен от тази реакция.⁶⁶⁸

Глава 12. Галиполи – Прикриването на истината

Повечето от критичните грешки, допуснати при първоначалните десанти на Галиполи през април, са повторени и по време на августовската офанзива.⁶⁶⁹ Хиляди войници отново са пожертвани безцелно и командните височини на полуострова остават в ръцете на турските защитници. Само атаката при Лоун Пайн струва на австралийските сили 2000 жертви.

Лодките с десанчиците

Генерал Уилям Бърдууд поема командването на австрало-новозеландските войски през декември 1914 г., но увереността му не е подкрепена от военен успех. Подобно на други висши командири по това време, Бърдууд не успява да разбере изтощителния ефект на дизентерията и

другите заболявания върху войските си⁶⁷⁰ и в резултат на това губи повече от 10 000 души. Хиляди ранени са оставени с дни под палещото слънце без вода.⁶⁷¹ Подути и разлагащи се трупове лежат навсякъде, а миризмата на смърт отвращава живите.

Когато изглежда, че ужасите на Галиполи не могат да станат по-лоши, стотици ранени паднали по склоновете на хълма Скимитар са осъдени на мъчителна смърт, неспособни да избягат от пламъците на бушуващият пожар разпалил се от сухата трева.

Ашмийд-Бартлет пише: „Когато огънят отмина, малки купчини обгорели трупове само отбелязваха мястото на падналите, лошо командвани британски войници.“⁶⁷²

На тези момчета пропагандата внушава, славна и благородна смърт в „името на за цивилизацията“, за да бъде оправдана жестоката действителност на войната.

Болни, ранени и изоставени, предадени от своите командири, те се жертвани без на някой да му пука. През целия август оцелелите страдат от дизентерия или тиф. Почти никой не успява да се измъкне. Повече от хиляда болни и умиращи са евакуирани ежедневно.⁶⁷³ Австрало-новозеландските части, пристигнали в добра физическа форма, измират пред очите на своите командири, слаби и изтощени с хлътнали бузи. Австра-

⁶⁶⁸ Hamilton, *Gallipoli Diary*, Vol. II, pp. 51, 95.

⁶⁶⁹ James, *Gallipoli*, p. 222.

⁶⁷⁰ Robert Rhodes James, 'Birdwood, William Riddell, first Baron Birdwood(1865–1951)', ref. *Oxford Dictionary of National Biography*, Oxford University Press, 2004; <http://www.oxforddnb.com/view/article/31898>.

⁶⁷¹ Delage, *The Tragedy of the Dardanelles*, pp. 216-217.

⁶⁷² Hickey, *Gallipoli*, p. 319.

⁶⁷³ Delage, *The Tragedy*, p. 222.

лийско-новозеландският армейски корпус „се топи от болести с ужасяваща скорост с по 10% от личния състав на седмица“ и близо 80% от съюзническите войски на полуострова страдат от изтощителни болести.

Когато щабът предлага стъпки, които да се предприемат, за да се избегне нашествието на мухи, озлобен австралийски лекар отговоря, че „все едно е плюене да потушиш горски пожар“.⁶⁷⁴

В края на август жертвите на съюзниците възлизат на 89 000, а духът на турските защитници се повишава.⁶⁷⁵

Морис Ханки, секретар на Военния съвет, е изпратен в Галиполи, за да събере „информация от първа ръка“. Той е с чин подполковник и получава „много необичайна“ директива от министър-председателя да ходи където си поиска и да има свободата да докладва директно на „Даунинг стрийт“. Преди Ханки да напусне Лондон, Кичънър го уверява, че не възнамерява да позволи на армията да настъпи към Константинопол, дори ако победи на полуострова. Това е поразително признание, ясна индикация за истинската същност на кампанията, за която Ханки, разбира се, е напълно наясно. От самото начало заявената цел е да се поеме контрол над проливите и да се завземе Константинопол в помощ на руснаците. Това не се случва. Константинопол никога не трябва да бъде предаден на Русия. Десетки хиляди мъже продължават да бъдат жертвани заради една лъжа. Единственото значение е руснаците да ѝ повярват.

Ханки пристигна на Лемнос на 25 юли и прекарва три седмици в организирани обиколки. Той наблюдава как се развива бедствието в залива Сувла, подобно на Нерон наблюдаващ как Рим гори. На 14 август той изпраща телеграма на министър-председателя и Кичънър, че „изненадващата“ атака „определено се е провалила... Врагът вече се е окопал на 3000 ярда от залива Сувла“.⁶⁷⁶

Дали това са сериозни съобщения? Не може да има изненадващи атаки. Турците са добре и дълбоко окопани като германците на Западния фронт. Всяко доказателство, което Ханки разполага, посочва изрично, че само съвместна военноморска и военна атака с много по-голям брѝй войски има шанс за успех. Дори фразеологията му „определено се провали“ не носи елемент на разочарование или изненада. Беше точно така както се очаква. Докато обикаля около бреговете на Галиполи, наблюдавайки и записвайки продължаващата трагедия за много избраната аудитория, Ханки разговаря с редица стари познати. Най-важният сред тях е майор Гай Доуни, член на генералния щаб на Хамилтън в Галиполи. Доуни е прекарал три години, работейки с Ханки в Комитета за имперска отбрана, и е служил във Военното министерство от септември 1914 г. до март 1915 г.⁶⁷⁷

Имайки тясна и пряка връзка с Ханки и Кичънър, изглежда справедливо да се предположи, че Доуни е изпратен да следи внимателно сър Иън Хамилтън от тяхно име. Горкият Хамилтън е повече от наивен в оценката си за Морис Ханки, когото посреща в щаба си „като истинска помощ“. Хамилтън вярва, че секретарят на Военния съвет и близък довереник на министър-председателя ще изясни нещата. „От моя гледна

⁶⁷⁴ James, Gallipoli, p. 222.

⁶⁷⁵ Travers, Gallipoli, p. 273.

⁶⁷⁶ Roskill, Hankey, pp. 189, 198-199.

⁶⁷⁷ Гай Паян Доуни е завършил военната генералшабна академия в Камбърли. Имперските му възгледи са свързани с основаването на Chatham Dining Club през 1910 г. [Richard Davenport-Hines, „Dawnay, Guy Rayan (1878-1952)“, Oxford Dictionary of National Biography, Oxford University Press, 2004;] - средище на споделящите философията на тайния елит за британското расово превъзходство. Сред лекторите между 1910 и 1914 г. са много от най-висшите членове на Тайния елит, включително Лео Амери, Робърт Бранд, Уилям Уолдергрейв Палмър, граф Селбърн, Уолтър Лонг и Джордж Лойд. Морис Ханки е сред първите членове на клуба. <http://www.chathamdiningclub.org.uk/speakers/>

точка, ще е полезно, ако сред потопа от фалшиви клюки, изливащи се оттук до нашия Комитет за Дарданелите, печата, Египет и до лондонските салони, стигне информация поне от един очевидец.⁶⁷⁸ 11 Но е трябвало да силно да се разочарова.

Когато Ханки се завръща на 28 август, той разполага с достатъчно доказателства от първа ръка, за да препоръча да се прекрати Галиполската операция. Шансовете на „разумната перспектива за успех“ изискват сериозен подход, с изпращане на много повече хора и оборудване, точно както сър Иън Хамилтън многократно иска, но Кичънър отказва.

В „много секретна“ част на доклада си той пише: „Правителството ще запитва дали е оправдано да продължава операцията, която нанася толкова огромни щети на страната по отношение на човешки живот и материални ресурси.“⁶⁷⁹

Други варианти са напълно неприемливи; не може да има повторение на военноморската атака или неудобно дипломатическо споразумение с Турция и Русия.⁶⁸⁰

Морис Ханки, който първоначално предлага на Военния съвет идеята за атаката на Дарданелите, за да се заблудят руснаците и да бъдат задържани във войната, до края на август 1915 г. разбира, че планът е проработил. Четирима руски офицери са свидетели на десанта в залива Сулва и информира Хамилтън, че действията му са спасили цялата Кавказка армия, „и великият княз го знае това“. Те добавят, че царят „горчиво съжалява“, че липсата на средства е попречила на руският армейски корпус да „бъде готов да помогне“.⁶⁸¹

Русия остава ангажирана с войната, вярвайки, че Великобритания е пожертвала десетки хиляди войници в храбър опит да превземе Константинопол от нейно име. Несъмнено те са впечатлени от безполезната касапница, подобно на постоянните руски поражения на Източния фронт.

Работата е свършена. Следващата стъпка е да се организира стратегическо оттегляне и да се гарантира, че е подготвена изкупителната жертва.

Човекът, отговорен за създаването на тази изкупителна жертва, отново е Морис Ханки, въпреки че той умело скрива ролята си от обществеността. Както винаги, Тайният елит използва други, за да вършат мръсната им работа.

Скоро след разговора с Ханки, майор Гай Доуни напуска Галиполи и заминава за Лондон. Генерал Хамилтън няма доверие в Доуни, който го убеждава, че някой трябва да отиде и да представи директно на правителството, необходимостта от подкрепления. Кичънър отново игнорира молбите на Хамилтън, а слуховете за преувеличените военни успехи се оказват безполezni. Доуни е истинската змия в гнездото на Хамилтън. Приятел на кралското семейство и на министър-председателя Аскуит, майор Доуни има достъп до високопоставени членове на Тайния елит. При пристигането си в Лондон той разказва историята си за некомпетентността на командването при Галиполи на краля и му представя неоспорим анализ пред кабинета. Както е записано в Оксфордския речник на националните биографии, „изключително е за млад щабен офицер да съветва министрите да отменят решението на собствения му главнокомандващ“.⁶⁸²

Сред хората с които се среща са били Аскуит, Лойд Джордж, Бонар Лоу, Кързън и „почти всички останали, имащи влияние“.⁶⁸³

⁶⁷⁸ Hamilton, *Gallipoli Diary*, Vol.II, chapter XVII, 19 August 1915.

⁶⁷⁹ National Archives PRO CAB 42/3.

⁶⁸⁰ Roskill, *Hankey*, p. 207.

⁶⁸¹ Hamilton, *Gallipoli Diary*, Vol.II, chapter XVII, 30 August 1915.

⁶⁸² Richard Davenport-Hines, *Dawnay, Guy Payan (1878–1952)*, *Oxford Dictionary of National Biography*, Oxford University Press, 2004.

⁶⁸³ Laffin, *The Agony of Gallipoli*, p. 189.

Сър Иън Хамилтън е предопределен да поеме вината за провала на Галиполската операция и докато делото срещу него набира скорост в Лондон, един последен удар на ножа е трябвало да дойде от неочакван източник, който да отклони вниманието от тайната клика.

Популярната версия на официалните историци ни представят, че кариерата на сър Иън Хамилтън и Дарданелската операция са прекратени от неизвестен млад австралийски журналист Кийт Мърдок.⁶⁸⁴

В Австралия ролята му получава емблематичен статут сред митовете около Галиполи, но решението за отстраняването на Хамилтън вече е взето по препоръка на Морис Ханки, подпомогнат от майор Гай Доуни. Намесата на Мърдок създава впечатлението, че истината за бедствието в Галиполи е разкрита от упорит млад журналист. Както отбелязва Алън Мурхед, „излизането на Мърдок на сцената е един от най-странните инциденти в Галиполската операция“.⁶⁸⁵

Кой е Кийт Мърдок и как успява да получи достъп до британския елит? Син на шотландски презвитериански свещеник, емигрирал в Мелбърн през 1884 г. Мърдок се стреми към кариера в журналистиката, но е затруднен от сериозен говорен дефект. Той отива в Лондон през 1908 г. в опит да проникне на Флийт Стрийт и да се лекува от заекването си, но за разлика от всеки друг млад амбициозен журналист, той има „купчина препоръки“ от австралийския министър-председател Алфред Дийкин.⁶⁸⁶

Година по-рано Дийкин присъства на Колониалната конференция в Лондон и се сприятелява достатъчно тясно с Алфред Милнър.⁶⁸⁷ Милнър е най-влиятелният говорител по имперските дела. Предвид собствените си журналистически връзки, Алфред Милнър се интересува от кариерата на младия Мърдок. След завръщането си в Австралия през ноември 1909 г., Мърдок става парламентарен репортер на Британската общност за вестник „Сидни Ивнинг Сън“ и скоро установява тесен контакт с наследника на Дийкин като министър-председател, Андрю Фишър, и други водещи министри от Лейбъристката партия. Той помага за основаването на Австралийската журналистическа асоциация (AJA) през 1910 г. и напълно симпатизира на развиващите се идеи на Милнър и неговите сътрудници от „Кръглата маса“.⁶⁸⁸

Мърдок се кандидатира за военен кореспондент на австралийския печат, но е изпреварен от Чарлз Бийн, който по-късно става официален австралийски военен историк. Разочарован от този неуспех, Мърдок търси нови хоризонти и му е „казано насаме“, че му се предлага работа във в-к „Таймс“ в Лондон. Естествено, младият 29-годишен журналист с радост приема, напуска Мелбърн на 13 юли 1915 г., за да стане редактор на *United Cable Service* в редакцията на „Таймс“ в Лондон. Официалните сведения разказват, че австралийското правителство го е помолило да прекъсне пътуването си в Египет, за да разследва оплаквания за закъснения в пощата на войниците. Наистина е странно, че за такава обикновена задача Мърдок носи препоръчителни писма както от австралийския министър-председател (Андрю Фишър), така и от министъра на отбраната (Джордж Пиърс).

В писмото на министър-председателя изрично се посочва, че „г-н Мърдок предприема определени разследвания за правителството на Британската общност в Средиземноморския театър на военните действия“.⁶⁸⁹

⁶⁸⁴ Denis Winter, *Haig's Command, A Reassessment*, p. 291.

⁶⁸⁵ Moorehead, *Gallipoli*, p. 305.

⁶⁸⁶ <http://adb.anu.edu.au/biography/murdoch-sir-keith-arthur-7693%5D>

⁶⁸⁷ A. M. Gollin, *Proconsul in Politics*, pp. 136-137.

⁶⁸⁸ „Кръглата маса“ е организацията на Милнър, която пропагандира имперски идеали сред обществеността на доминионите и другите територии с голям процент бяло англосаксонско население.

⁶⁸⁹ Desmond Zwar, *In Search of Keith Murdoch*, pp. 20, 22.

Колко странно. Журналист е натоварен да проведе разследване от името на своето правителство, а не от името на своите работодатели. В Галиполи има много австралийци, които могат да предприемат подобно разследване, което повдига въпроса за истинската цел на Мърдок, за която е изпратен? Какви са личните му инструкции от австралийското правителство?

След като пристига в Кайро в средата на август, той пише на сър Иън Хамилтън и получава надлежно разрешение да посети Галиполи, за да говори с австралийските войски. Хамилтън пише в дневника си, че Мърдок „изглежда разумен човек“⁶⁹⁰, но се чуди защо дълга му към Австралия трябва да бъде изпълнен с писалка, а не с пушка.

Кийт Мърдок прекарва четири дни в Галиполи и се среща с Чарлз Бийн и двама други австралийски журналисти. Предвид, че там вече има поне трима други независими австралийски журналисти, защо изобщо е там Мърдок?

По-важно за всичко, което последва, е че той провежда поверителни срещи с Елис Ашмийд-Бартлет, британския военен кореспондент. Според биографа на Мърдок, Ашмийд-Бартлет е отвратен от начина, по който Хамилтън води кампанията, и пита Мърдок дали ще вземе запечатано писмо, адресирано до министър-председателя Аскуит, и ще го изпрати по пощата, когато пристигне в Лондон.⁶⁹¹

Ашмийд-Бартлет, от друга страна, разказва различна история. Според спомените му, Мърдок, страхувайки се от влиянието на зимната кампания върху австралийския боен дух, го „моли“ да напише писмо до правителството, което той да занесе нецензурирано в Лондон. Ашмийд-Бартлет твърди, че е инструктирал Мърдок какво да каже, когато пристигне в Англия, но Мърдок настоява да има нещо, подписано лично от британския военен кореспондент. На 8 септември Ашмийд-Бартлет се съгласява да напише писмо до Аскуит, в което го информира за истинското състояние на нещата в Галиполи: войниците са жертвани при невъзможни условия; армията е в окаяно състояние и войниците са напълно обезсърчени; лошото командване е навсякъде тук и армията не е способна за по-нататъшно настъпление. Ашмийд-Бартлет заключава, че все още не сме спечелили нито един акър земя със стратегическа стойност“.⁶⁹²

Това не е новина за британския кабинет или военното министерство, тъй като Ханки и Доуни вече са разкрили пълния мащаб на бедствието. Според официални сведения, когато Мърдок пристига в Марсилия, е посрещнат от британски офицер от разузнаването с ескорт от британски войски и френски жандарми и му е наредено да предаде писмото на Ашмийд-Бартлет.⁶⁹³ Предполага се, че друг журналист, Хенри Невисън, подслушва Мърдок и Ашмийд-Бартлет по време на личния разговор в Галиполи и ги е предал на властите. До ден днешен не са представени убедителни доказателства, които да обяснят как британското разузнаване е научило за писмото или дали инцидентът в Марсилия изобщо се е случил.

Мърдок пристига в Лондон на 21 септември и се насочва директно към редакцията на „Таймс“, вестникът за който Карол Куигли доказва, че е рупорът на Тайния елит. Той започва да пише доклад за австралийския министър-председател, който е силно критичен към сър Иън Хамилтън.⁶⁹⁴ Първият му контакт е с редакторът на „Таймс“ Джефри Доусън, човек от вътрешното ядро на Тайния елит.⁶⁹⁵ Както проникателно отбелязва австралийският автор Лес Карлиън, Мърдок „можеше да се разхожда с табелата

⁶⁹⁰ Hamilton, *Gallipoli Diary Vol. II*, 2 September, 1915.

⁶⁹¹ Zwar, *In Search of Keith Murdoch*, pp. 25, 28.

⁶⁹² Ashmead-Barlett, *The Uncensored Dardanelles*, pp. 239-243.

⁶⁹³ Moorehead, *Gallipoli*, p. 309.

⁶⁹⁴ Travers, *Gallipoli*, p. 274.

⁶⁹⁵ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 312.

„Пионка“ на гърба си. Влиятелните мъже, които искаха Великобритания да излезе от Дарданелите, щяха да го бутат навсякъде.⁶⁹⁶

И го правят. Работата е свършена. През следващите дни този млад журналист г-н Никой се среща с хора, отговорни за започването на бедствието в Галиполи, включително министър-председателя Аскуит, външния министър сър Едуард Грей, военния министър лорд Кичънър, сър Едуард Карсън и Уинстън Чърчил.

Мърдок критикува Хамилтън и щаба му за „катастрофално подценяване и упорита съпротива на противника, заради погрешните планове и грубите нарушения“.⁶⁹⁷

Но не се споменава липсата на хора и боеприпаси на Хамилтън, необходими за успешното провеждане на кампанията, нито безбройните му искания, които Кичънър старателно игнорира. Без да проверява точността на обвиненията на Мърдок или да даде възможност на Хамилтън да отговори, Аскуит ги отпечата в канцеларските материали на Комитета за имперска отбрана и ги раздава на кабинета.⁶⁹⁸

Какви са последиците. Членовете на кабинета официално получават необоснования доклад на Мърдок, сякаш е официален документ на британското правителство. Репутацията на Хамилтън е опетнена, докато от 1915 г. нататък Мърдок става тясно свързан с най-могъщите мъже в Британската империя; мъже, които високо ценят приноса му към тяхната кауза.

Междувременно на Ашмийд-Бартлет е наредено да се прибере в Англия, от генерал Хамилтън и при пристигането си в Лондон незабавно се среща с лорд Нортклиф, собственик на „Таймс“.⁶⁹⁹

„Снежната топка вече набирае скорост.“⁷⁰⁰ Нортклиф казва на Ашмийд-Бартлет, че на плещите му лежи голяма отговорност да информира правителството и страната за истинското състояние на нещата в Галиполи.⁷⁰¹

Три дни по-късно в Камарата на лордовете, лорд Алфред Милнър дава благословията си за оттегляне от Галиполи: „Честно казано, каквито и злини да ни донесе катастрофалните развития на Балканите, поне има това предимство, възможност, която никога няма да се повтори, да се оттеглим от едно начинание, чието успешно завършване сега е безнадеждно.“⁷⁰²

Милнър го казва, разбира се, че беше безнадеждно. Цялата измама е замислена за да бъде безнадеждна. Същата нощ Комитетът за Дарданелите решава да отзове генерал Хамилтън, защото „той беше загубил доверието на войските си.“⁷⁰³

Ръце се протягат, за да го бутнат във водата и „Киченер трябва да извърши удавянето“ На 17 октомври главната изкупителна жертва се качва на борда на „Чатъм“, за да дългото пътуване към дома. Той е заменен от генерал сър Чарлз Монро, който планира евакуация. Когато Хамилтън се завръща в Англия, получава много студен прием и хората на улицата го „гледат с презрение“ него и съпругата му.

Тайният елит прави грандиозен жест, като отзова Хамилтън и гарантира чрез своите пешки, Мърдок и Ашмийд-Бартлет, че кариерата му е приключила.

Той е наречен човекът, отговорен за бедствието; отговорен за смъртта на десетки хиляди войници. Всъщност никой не може да успее при Галиполи при условията, които Киченер налага.

⁶⁹⁶ Carlyon, Gallipoli, p. 599.

⁶⁹⁷ Broadbent, Gallipoli, The Fatal Shore, p. 246.

⁶⁹⁸ Carlyon, Gallipoli, p. 496.

⁶⁹⁹ Docherty and Macgregor, Hidden History, pp. 146-147.

⁷⁰⁰ Zwar, In Search of Keith Murdoch, pp. 40-41.

⁷⁰¹ Ashmead-Barlett, The Uncensored Dardanelles, pp. 254-255.

⁷⁰² Hansard, House of Lords Debate 14 October 1915 vol 19 cc1045-1062.

⁷⁰³ Travers, Gallipoli, p. 275.

Но да не забравяме, че планът е обречен на провал. Константинопол не може да бъде даден на руснаците. Тъй като кошмарът на полуострова все още не е приключил, Кичънър лично отива в Галиполи в началото на ноември и за пръв път вижда невъзможността на задачата. Той съветва генерал Бърдууд „тихо и тайно“ да се разработи план за изтегляне на съюзническите сили.⁷⁰⁴43

Кичънър и ген. Бърдууд в окопите на Галиполи

освен да се измъкнат от това проклето място.⁷⁰⁵

На 12 декември частите в Сувла и залива Анзак са уведомени за пръв път, че предстои евакуация. До 9 януари и последният човек напуска Хелес.

Остават без отговор въпросите, как масовото оттегляне е завършено под носа на турската армия, без нито една жертва от страна на съюзниците.

През 1916 г., когато британското правителство създава Комисията за Дарданелите, те се обръщат първо към най-важния член на Тайния елит, виконт Алфред Милнър. Министър-председателят Аскуит и консервативният лидер Бонар Лоу го молят да бъде неин председател⁷⁰⁶, но Милнър отказва предложението в полза на по-неотложна работа с лорд Робърт Сесил в Министерството на външните работи.⁷⁰⁷46

Всеки може да контролира замазването на положението. Влиянието на Алфред Милнър далеч надхвърля това на председател на комисията.

Те се обръщат към друг сътрудник на Тайния елит, Евелин Баринг, лорд Кромер, който приема поста, знаейки много добре, че „това ще ме убие“.⁷⁰⁸ И го убива. Той умира през януари 1917 г. и е заменен от сър Уилям Пикфорд. Други се явяват доброволно. Длъжността секретар на Комисията е заета от адвокат Едуард Гримууд Миърс, който се съгласява, ако му дадат рицарско звание.⁷⁰⁹

Преди това той е служил в Комитета Брайс, който фалшифицира доклади и генерира томовете лъжи за германските зверства в Белгия. Миърс е надежден служител. Морис Ханки, секретар на кабинета, „организира“ доказателствата, които политиките представят на Комисията. Той репетира с него показанията на лорд Фишър и обучава сър Едуард Грей, Хърбърт Аскуит и лорд Халдейн.⁷¹⁰ Аскуит настоява протоколите от заседанията на Военния съвет да бъдат задържани за да прикрие собствената си подкрепа за кампанията. Чърчил и сър Иън Хамилтън, са изобразени като злодеи, си сът-

⁷⁰⁴ Carlyon, *Gallipoli*, pp. 502-504, 619.

⁷⁰⁵ Moorehead, *Gallipoli*, p. 327.

⁷⁰⁶ *Milner Papers*, Bonar Law to Milner, 25 July 1916.

⁷⁰⁷ A. M. Gollin, *Proconsul in Politics*, pp. 350-351.

⁷⁰⁸ Roger Owen, *Lord Cromer: Victorian Imperialist, Edwardian Proconsul*, pp. 388-389.

⁷⁰⁹ Macleod, *Reconsidering Gallipoli*, p.27.

⁷¹⁰ Stephen Roskill, *Hankey*, p. 294.

рудничат в изготвянето на доказателствата и планират да обвинят лорд Кичънър за бедствието.⁷¹¹ За тяхно нещастие, тази стратегия потъва в студеното Северно море, когато Кичънър се удавя край бреговете на Оркнейски острови през 1916 г.⁷¹² и оттогава нататък е потвърден завинаги като велик национален герой; недосегаем.

Чърчил информира Комисията, че телеграмата на вицеадмирал Сакуил-Кардън (в която той излага „план“ за морска атака) е най-важният документ от всички⁷¹³,⁵¹ но в констатациите на Комисията няма признание, че Чърчил е измамил Кардън да изготви „план“ или е излъгал, когато му е казал, че планът му има огромната подкрепа на „отговорните властимащи личности“.⁷¹⁴

В окончателния доклад, отложен за след края на войната в 1919 г., критиките отново са учтиви, безизразни и неясни. „Властите в Лондон не са разбрали истинската същност на конфликта“ и че „планът за августовската офанзива е непрактичен“.⁷¹⁵ Стопфорд получава леко порицание.

Генерал-майор Хенри Б. Де Лисъл предполага, че политиките се опитват да прехвърлят вината върху войниците. Комисията уж разследва провалите на кампанията, но ефективно игнорира критиките и скрива истината. Много по-важно от прикриването на индивидуалната вина, най-големият страх е, че ако докладът разкрие истината, това безвъзвратно ще навреди на имперското единство.

Галиполи служи за по-здравото връзване на Австралия в прегръдката на британската империя. Преди публикуването на окончателния доклад, генерал Хамилтън предупреждава Чърчил, че доказателствата че провалят империята, ако „направи нещо, за да разбие вярата, че експедицията си е струвала... Ако народът на Австралия и Нова Зеландия разбере, че жертвите им са били напразни, тогава никога повече не може да очакваме тяхното съгласие да участват под нашето „превъзходно“ ръководство в подготовката за бъдещи войни“. Това е същината на въпроса, дори през 1919 г. истината заплашва единството на империята, ако провали митологията предназначена за австралийското и новозеландско обществено мнение и разкрие факта, че официалните истории са писани от съучастници в представянето на лъжата и фалша като истина.

Преди окончателния доклад Хамилтън отново пише на Чърчил, че председателят на Комисията, сър Уилям Пикфорд, трябва „да насочи своите усилия, върху смекчаването на всякакви размисли, които могат да бъдат направени“.⁷¹⁶ С други думи, това трябва да бъде замазване на истината.

Предупреждението е взето предвид. На следващата година Пикфорд е повишен в рицарско звание като барон Стърндейл. В крайна сметка Миърс получава рицарско звание и всички, с изключение на стотиците хиляди, загинали или тежко осакатени в Галиполи, са възнаградени. Така е било винаги за онези, които са служили на Тайния елит. Британските, френските и австрало-новозеландските войски, загинали в Галиполи, са изобразявани от водещите историци като герои, загинали в борба за защита на демокрацията и свободата, а не като обикновени млади хора, измамени и жертвани безотговорно заради една голяма лъжа.

Почти не се говори за 250 000 загинари или осакатени османски войници, които защитават Галиполи, суверенитета и свободата на родината си срещу агресивни чуждестранни нашественици.

⁷¹¹ Macleod, *Reconsidering Gallipoli*, pp. 28-29.

⁷¹² Б. пр. Кичънър заминава с военен кораб с мисия за Русия, но корабът е потопен от германска подводница.

⁷¹³ Martin Gilbert, *Winston S. Churchill*, p. 248.

⁷¹⁴ Moorehead, *Gallipoli*, p. 40.

⁷¹⁵ Carlyon, *Gallipoli* p. 646.

⁷¹⁶ Macleod, *Reconsidering Gallipoli*, p. 33.

Митовете и лъжите, които пропитват кампанията в Галиполи, остават широко разпространени в Австралия и Нова Зеландия. „Никой не би могъл да премине през австралийската образователна система, без да знае за Галиполи, но малко от ученици осъзнават, че техните прадеди са били нашествениците. Дори след всички тези години тази легенда, както всички легенди, е силно поддържана от това което представя официалната „академична“ история.⁷¹⁷

Именно този силно неточен и умишлено изкривен разказ за събитията, се набива в главите на учениците в Австралия, Нова Зеландия и другаде. Митът е предназначен да се прикрие разочарованието от ужасната истина за Галиполи.

Измъчените от болести и жажда, изтощени до краен предел жертви, са превърнати в бронзови герои от гръцката митология, доказали своята лоялност към Британската империя.

Галиполи е само една от лъжите в голямата лъжата, която представлява Първата световна война. Не се заблуждавайте. Тези млади мъже загинаха в Галиполи не за „свобода“ или „цивилизация“, а за по-голямото обогатяване на банкерите и богатите манипулатори, които контролират Британската империя.

Те умряха ужасно, измамани, и жертвани съвсем умишлено годни от влиятелните посредници, заради стратегическата необходимост.

Нямаше никаква друга цел на тази безмислена авантюра, освен да убедят руснаците, че съюзниците възнамеряват да превземат Константинопол в тяхна полза. Това беше наложително. Трябваше да поддържат заблудата на Русия да вярва във войната, която ще и донесе изпълнена мечтата за Константинопол – да удължат руската агония с една евтина, недостатъчно обезпечена, зле планирана операция, която трябваше да се провали.

Глава 13. Лузитания – Изгубена в мъглата от лъжи

На 5 август 1914 г. Адмиралтейството на Чърчил нанася първия разузнавателен удар по време на войната. В ранните сутрешни часове, докато по-голямата част от Европа все още е в сън и малцина в Империята дори знаят, че Великобритания е обявила война на Германия, решение взето от Комитета за имперска отбрана през 1912 г., е тихо изпълнено. Британски кабелен кораб прекъсва първия от петте германски трансатлантически кабела, които минават от Емден на холандската граница през Ламанша и нататък към Испания, Африка, Северна и Южна Америка.⁷¹⁸

Това е първата стъпка на Великобритания в господството чрез пропагандата от 1914 г. нататък⁷¹⁹ и същевременно подготвя почвата за таен преврат, известен на малцина, дори в най-високите кръгове на британския кабинет.

Германските комуникации до и от нейните колонии, посолства и консулства, и пресагенции в неутрални страни, е мигновено прекъснато. Откъснат от тази жизненоважна връзка, Берлин веднага станва зависим от радиовръзките, които Адмиралтейството в Лондон вече следи от събота, 1 август, три дни преди съдбоносното обявяване на войната.

Контраадмирал сър Дъглас Браунриг е привлечен в Адмиралтейството като главен цензор на радиотелеграфията, за да проверява радиосообщенията от цял свят и да следи движението на британските търговски кораби, и на „вражеските“ кораби.⁷²⁰

⁷¹⁷ Kevin Fewster, *Vecihi Bagram, Hatice Bagram, Gallipoli, The Turkish Story*, pp. 10-11.

⁷¹⁸ Jonathan Reed Winkler *Nexus: Strategic Communications and American Security in World War 1*, pp. 5-6

⁷¹⁹ H C Peterson, *Propaganda for War*, p.13. Patrick Beesley, *Room 40, British Naval Intelligence 1914-1918*, p. 2.

Най-важното зъбно колело в разузнавателното колело е установено вътре в Адмиралтейството в малка стая, за която дори вътрешни хора не знаят нищо. Германските военни и търговски кораби постоянно изпращат кодирани радиосъобщения един към друг или до военноморския си щаб, които се прихващат и след декодирането си, предоставят безценна информация. Прихващанията от пощата и компанията „Маркони“ първоначално затрупва военноморския разузнавателен отдел.

Неговият директор, капитан Реджиналд Блинкър Хол, използвал стая № 40 в Адмиралтейството като база за малък екип от разшифровачи. Те ще се превърнат в тайното оръжие, чието значение за изхода на Първата световна война е също толкова жизненоважно, колкото и това на „Блечли Парк“ през Втората световна война.

Стая 40 е тайна, скрита в тъмните коридори на Адмиралтейството, известна само на малцина избрани, като Чърчил и адмирал Фишър, а знанието е сила.

Германският флот започва войната с три изключително сложни набора от кодове и шифри, за да защити съобщенията си от любопитни очи или уши.

В рамките на четири месеца Адмиралтейството вече притежава трите скретни книги с кодове и има достъп до целия безжичен трафик, излъчван от германския флот.

На 11 август, едва седмица след началото на войната, първият сборник с кодове, *Handelverkehrs-buch (HVB)*, е заловен на германския параход „Хобарт“. Той е спрял и претърсен край Мелбърн от абордажна група, представяща се за карантинна инспекционна група. Воден от капитан Дж. Т. Ричардсън от австралийския флот, преоблечен в цивилни дрехи, германският капитан е хванат да се опитва да унищожи поверителни документи. Под дулото на пистолета е принуден да предаде книгата със секретните кодове *HVB* на австралийците, които тогава още не знаят, че това са ценните кодове, използвани от германското адмиралтейство и техния флот в открито море за комуникация с търговските им кораби.

Британското адмиралтейство в Уайтхол не научава за случилото се до 9 септември, а когато документите стигат до Лондон в края на октомври, още по-забележителен късмет благословя начинанията им.

Случилото се има всички белези на библейска история; чудотворно, наистина невероятно, толкова благословено с божествена намеса, че човек може само да поклати глава в недоверие.

Историята е трябвало да бъде написана от Джон Бюкан, но по това време той е създавал свои собствени измислени герои.⁷²¹

Британските историци оттогава описват тези събития като чиста случайност⁷²², забележителен неочакван успех⁷²³, или дори, ако вярваме в удобните съвпадения⁷²⁴, две неочаквани печалби, една след друга.⁷²⁵

На 26 август германският лек крайцер „Магдебург“ засяда в мъгла край Финския залив. Преди корабът да бъде потопен, два руски крайцера се появяват от мъглата и откриват огън. В суматохата капитанът и 57 германски моряци са пленени, а поверителни документи са иззети. Сред тях е и *SKM (Signalbuch der Kaiserlichen Marine)*, най-секретният и ценен германски военноморски сборник с кодове, който е използван само

⁷²⁰ Rear Admiral Sir Douglas Brownrigg, *Indiscretions of the Naval Censor*, pp 2-4.

⁷²¹ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 313. Джон Бюкан е от външния кръг на Тайния елит в Лондон. Той е директор на информационният отдел във Военното министерство. Известен с поредицата си от приключенски разкази за Ричард Ханей, „Зелената мантия“, „Тридесет и деветте стъпала“ и „Тримата заложници“, в които отразяват ценностите на Тайния елит и британската пропаганда.

⁷²² Beesley, *Room 40*, p. 3.

⁷²³ Christopher Andrew, *Secret Service*, p. 88.

⁷²⁴ Colin Simpson, *Lusitania*, p. 67.

⁷²⁵ Julian Thompson, *The War at Sea, 1914-1918*, p. 85.

при големи операции. Официалните германски сведения посочват, че секретните документи, включително сигналните книги, са хвърлени зад борда. Те очевидно вярват, че това е така, защото продължават да използват кодовете.

Руснаците правят копие от секретната книга, която според дневниците на Британския флот е доставена от капитан Смирнов от руския флот на 10 октомври и бързо изпратена в Лондон.

Различна версия съобщава граф Константин Бенкендорф, син на руския посланик в Лондон, който твърди в автобиографията си, че руснаците откриват ценните трофеи в капитанската каюта на „Магдебург“, т.е. книгата с кодовете и ключа за дешифрирането и военния корабен дневник. Бенкендорф твърди, че самият той е донесъл копието в Адмиралтейството, след като идва в Англия с кораб на руския доброволчески флот.⁷²⁶

Има и трета версия. Разказът на Чърчил е много по-драматичен, но неправдоподобен. Според него, след като „Магдебург“ е претърпял корабокрушение в Балтийско море, „тялото на удавен германски младши офицер е вдигнато от руснаците... и скованите от смъртта ръце, са били шифрованите и сигнални книги на германския флот с подробни карти на Северно море и Хелголандския залив“.⁷²⁷

Недостатъкът, който опровергава драматичната версия на Чърчил, е че кодът, копие номер 151 на SKM, който се съхранява в Националния архив в Кю⁷²⁸,¹² не носи никакви признаци, че някога е бил потапян в солена вода. Но Уинстън винаги обича да рисува драматични картини, дори и да не е главният герой.

Има предположение, че „Магдебург“ е носил три копия на SKM, номера 145, 974 и 151,⁷²⁹ но защо, един лек крайцер ще има три комплекта кодове и защо всички тези различни обяснения звучат невярно?

Като оставим настрана за момента на големия късмет, който свързва първите две открития, пленяването на третия сборник с кодове, *Verkehrsbuch* (VB) е наистина чудо.

След потъването на четири стари германски разрушителя близо до холандския остров Тексел на 17 октомври, британски траулер твърди, че изважда от същото място сандък, обкован с олово. Сандъкът съдържал безценния *Verkehrsbuch*, използван от флагманските офицери за комуникация с германската армия.

Когато придобиват и последната част от тази чудна пъзел, разбивачите на кодове в стая 40 го наричат „Чудният улов“.⁷³⁰ Как британски траулер, ловящ риба край бреговете на Холандия, случайно е успял да извади от дъното сандък, пълен с документи, обкован с олово, от един от четирите потънали разрушителя, остава повече от загадка. Просто не е възможно. Да сравним тези истории; Карантинен патрул в Австралия, удавен германски офицер, изваден от морето, и случаен улов, край бреговете на Холандия, дават на Адмиралтейството достъп до повече информация за врага, отколкото всяко друго военно командване някога е притежавало. Това е съдържанието на списание *The Boy's Own*.

През октомври 1914 г. Чърчил назначава капитан Реджиналд Хол да поеме ръководството на стая 40. Хол известен с прозвището „Блинкър“, разширява работата на екипа си, за да изследва търговския, дипломатическия и военния трафик от всякакъв вид. Ръководството на Хол е одобрено и оценено от министър-председателя Аскуит и е създаден съвместен отдел за военнотърговско разузнаване, за да се разшири обхватът на наблюдението.

⁷²⁶ Count Benckendorff, *Half A Life, The Reminiscences of a Russian Gentleman*, pp. 158-160.

⁷²⁷ Winston S. Churchill, *The World Crisis 1911-1918*, pp. 414-415.

⁷²⁸ Public Record Office, ADM 137/4156.

⁷²⁹ Beesley, *Room 40*, p.6. под лун.

⁷³⁰ Diana Preston, *Wilful Murder, The Sinking of the Lusitania*, p. 184.

Разбираемо е, че Чърчил иска да пази стриктно ценната си тайна. Тя се превръща в малък магически кръг, идеално подходящ за тайните операции, одобрени от Тайния елит. Знае се със сигурност, че до петия месец на войната почти всеки безжичен сигнал, изпратен от германския флот, може да бъде прихванат. Това е огромна разузнавателна катастрофа за германците, но ефективността му е снижена от ограниченията, наложени върху използването му от малцината, които са знаели за съществуването му. Заловените SKM кодове и използването им за дешифриране на прихванати заповеди до подводници довеждат до нов фокус върху германските военноморски комуникации. Това е дар от боговете. Стая 40 можеше да следи движенията на германския флот и знае позициите на подводниците, които са активни в морето и които са в пристанището или не са се върнали.⁷³¹

Запомнете този факт. Той е от решаващо значение за разбирането съдбата на „Лузитания“. Когато Лузитания е торпилирана на 7 май 1915 г., истинска лавина от обвинения, полуистини и заблуди изпълва вестниците по целия свят.

На пръв поглед трансатлантически пътнически лайнер е умишлено атакуван и потопен от германска подводница с трагичната загуба на 1195 цивилни, включително 124 неутрални американски граждани. Това е пропагандна катастрофа за германците и преврат за каузата на съюзниците.

За съжаление, истината остава затънала в дезинформацията и лъжите, които превръщат нещастният случай в мащабно прикриване. Адмиралтейски телеграми и безжични комуникации са изчезнали. Твърденията и контраисканията, отправени към директора на *Cunard-Line*, все още са предмет на дебат.⁷³²

Някои от по-очевидните лъжи са разкрити през последните години, но „Лузитания“ все още лежи неспокойно на дъното на Атлантическия океан, близо до южния бряг на Ирландия, като подводен паметник на онези, които Тайният елит доброволно жертва във войната си.

„Лузитания“ изобщо не е а невинен трансатлантически лайнер, нито е построена за това. На 30 юли 1903 г. е подписано споразумение между Адмиралтейството и паракходната компания „Кунард“, с което Министерството на финансите се съгласява да предостави заем от 2 000 000 британски лири за два кораба⁷³³ при много по-ниска лихва (2,75% вместо 4,00%), така че по време на война, те да могат да бъдат използвани от Адмиралтейството за „контрол на Атлантика“ и за превоз на материали от Америка до Великобритания.⁷³⁴

Включен в нощното заседание на Камарата на общините на 2 август 1904 г., със значително съкратеният дебат по въпроса, либералната опозиция се изказва против споразумението, което те смятат, че изцяло обслужва компанията „Кунард“. Политическото позиране не означава нищо, защото една година по-късно, когато либералите сформират правителство, мъжете, които се обявяват против сделката с „Кунард“, сър Едуард Грей, Уинстън Чърчил и Дейвид Лойд Джордж, не правят и опит да анулират споразумението. Всъщност заемът е увеличен до 2 600 000 паунда (около 245 млн паунда по днешен курс) и компанията получи годишна субсидия от 75 000 паунда на кораб, както и договор на стойност 68 000 паунда годишно.

Този таен пакт има в основата си споразумение, корабите да бъдат построени по спецификациите на Адмиралтейството, така че да бъдат превърнати в спомагателни крайцери по време на война.⁷³⁵ Двата кораба, единият построен в корабостроителница-

⁷³¹ Beesley pp. 20, 7.

⁷³² Компанията „Кунард Лайн“ е солственик на „Лузитания“.

⁷³³ Hansard, House of Commons Reports, 03 August, 1903, series 4 vol. 126 cc1272-1273.

⁷³⁴ Hansard, House of Commons Reports, 02 August, 1904, vol. 139, cc 673-674.

⁷³⁵ David Ramsay, *Lusitania, Saga and Myth*, pp 12-17.

та на Джон Браун на р. Клайд, а другият от Суън Хънтер на р. Тайн, носят имената „Лузитания“ и „Мавритания“.

Няма спор „Лузитания“ е построена специално като спомагателен крайцер в подкрепа на Кралския флот по време на война. По време на строителството са добавени тайни отделения за превоз на боеприпаси⁷³⁶ и веднага след обявяването на война двата кораба са реквизирани като въоръжени търговски крайцери.⁷³⁷

Въпреки че това е отречено публично и в парламента, „Лузитания“ служи и като транспортен кораб на Адмиралтейството, превозващ пътници за прикритие, когато пътува от Америка до Ливърпул.

Без да може да отрече, германските твърдения, че „Лузитания“ редовно превозва боеприпаси през Атлантика, британското правителство приема, че злополучният кораб е превозвал „няколко съндъка с патрони“ и че „тези боеприпаси са вписани в документите“ по време на последното му пътуване през май 1915 г. С други думи, те признават, че на борда на лайнера е имало боеприпаси, но в много незначителни количества, без реално значение.⁷³⁸

Подробният списък с превозваните стоки, за последното пътуване на „Лузитания“, предоставен от компанията и докладван от „Ню Йорк Таймс“, потвърждава това твърдение.⁷³⁹

Това е очевидна измама, част от поредицата лъжи и полуистини, вплетени в официалните истории, които продължават вече век.⁷⁴⁰

До май 1915 г. има сериозна съюзническа криза с боеприпасите; криза, за чието облекчаване е щедро облагодетелстван сътрудникът на „Тайния елит“ в САЩ, Дж. П. Морган от Ню Йорк. Доставките на боеприпаси са много лошо управлявани от Военното министерство, лорд Кичънър и британския кабинет.

Скандалите с недостига на боеприпаси и липсата на снаряди са ежедневие. На Западния фронт продължителността и тежестта на британския артилерийски обстрел са недостатъчни, за да пробият германската отбрана или да унищожат картечниците на фронтовата линия, тъй като не са налични необходимите снаряди. Освен това британското артилерийско оборудване е в лошо състояние поради прекомерна употреба и дефектно производство.

Въпреки това касапницата продължава с неотслабваща сила. Подобно на други лайнери на „Кунард“, „Лузитания“ редовно превозва боеприпаси, поръчани *Bethlehem Steel Corporation*, намираща се под контрола на Дж. П. Морган, при всяко пътуване на изток. Според телеграма, изпратена от генералния мениджър на „Кунард“ в Ню Йорк до неговия колега в Ливърпул, с дата 29 юни 1915 г., боеприпасите са складирани в отсек на долната палуба под мостика, точно пред най-предната преграда.⁷⁴¹

повърхностното заключение е, че „Лузитания“ има малко място за големи количества боеприпаси. Това е лъжа. Предишни пратки, превозвани от „Лузитания“, включват пълни съндъци с шрапнелни снаряди и детонатори, състоящи се от силно чувствителния живачен фулминат и са изпратени до Кралския арсенал в Улуич.

Бившият германски колониален секретар, д-р Бернхард Дернбург, представител на кайзера в САЩ, обвинява „Кунард“, че използва „Лузитания“ за превоз на 260 000 паунда месинг, 60 паунда мед, 189 съндъка военни стоки и 1271 съндъка боеприпаси.

⁷³⁶ John V Denson, *A Century of War: Lincoln, Wilson and Roosevelt*, p. 135.

⁷³⁷ Jane's *All the World Fighting Ships*, 1914.

⁷³⁸ Report of the Formal investigation into the circumstances attending the foundering on 7th May 1915, of the British Steamship *Lusitania*, Presented to both Houses of Parliament, 17th July 1915. [<http://www.rmslusitania.info/primary-docs/mersey-report/>]

⁷³⁹ New York Times, May 10, 1915.

⁷⁴⁰ Julian Thomson, *The Imperial War Museum's Book of the War at Sea, 1914-1918*, p. 195.

⁷⁴¹ Patrick Beesly, Room 40, p. 113.

Месингът, медта и военните стоки са официално класифицирани като военна контрабанда.⁷⁴²

През 2012 г. в президентския архив на Франклин Д. Рузвелт в САЩ е открит подробен докеминт от 27 страници на „Лузитания“ за нейното съдбовно последно пътуване, който никога преди това не споменава в нито един документ, доклад или вестник, нито в по-късното разследване на лорд Мърси. Откритието му се дължи изцяло на упоритостта и решителността на изследователя Мич Пийк.⁷⁴³ На страница 2 от документа⁷⁴⁴ са отбелязани 1250 съндъка с шрапнели, не патрони а шрапнели, изпратени от *Bethlehem Steel* до арсенала в Улуич⁷⁴⁵, заедно с 90 тона свинска мас, предназначена за Кралския военноморски оръжеен завод в Есекс. Дори кутиите с патрони от *Remington and Union Munitions Company* наброяват 4200 съндъка с тегло над 125 тона. Освен това, големи количества алуминий, никел, мед, месинг и каучук са складирали в товарния отсек.

Първоначалното твърдение на Бернхард Дернберг е подценено. Една от пратките е вълна (Лист 4, разписка 86) предназначена за Ърскин Чайлдърс, човекът, който организира предивоенната търговия с оръжие за ирландските доброволци.⁷⁴⁶

Колко странно. Чайлдърс е повикан в отдела за разузнаване на Адмиралтейството, когато избухва войната, и въпросите за това на чия страна е той всъщност остават без отговор. Колко е вероятно това да е някакъв случаен внос на вълна? Възможно ли е това да е памук предназначен за производството на нитроглицерин? Имало ли е друг внос, предназначен за Адмиралтейството? Защо и оригиналното копие на документа с товара на „Лузитания“ е скрито в трезорите на архивите на президента Ф. Д. Рузвелт? Въпреки, че е малко вероятно да можем да отговорим на този въпрос, разследващата работа на Мич Пийк разрушава мита, че „Лузитания“ е просто трансатлантически пътнически лайнер.

„Ню Йорк Таймс“ съобщава за посещение на германския посланик, граф Йохан Бернсторф, при президента Уилсън в началото на юни 1915 г., на което той цитира директно от транспортните записи на „Бетлехем Стийл“. Те показват, че пратката, превозвана от „Лузитания“, включва 5000 сглобенни шрапнелни снаряда с тегло 103 828 паунда, което е в пълно противоречие с официалните митнически записи в Ню Йорк. Дъдли Фийлд Малоун, митнически инспектор за пристанището на Ню Йорк, е назначен през 1913 г. под патронажа на президента Уилсън, чието избиране той е помогнал. Малоун е гъвкав адвокат, чиято политическа позиция, съветниците на президента използват в своя полза. Той пише до управителя на „Кунард“ в Ню Йорк, че „не е натоварен товар [на „Лузитания“] в нарушение на американското корабоплавателно законодателство, особено по отношение на пътническите параходи“. Това е лъжа, но е представена като истина на официалното разследване по-късно в Лондон.⁷⁴⁷

Какъвто и да е обхватът на съвместното прикриване от двете страни на Атлантика, не може да има съмнение, че „Лузитания“ превозва голяма пратка военни материали, включително „пушечен памук“, когато е изпратена на дъното на Атлантика.⁷⁴⁸ На заседанието на кабинета на премиера Аскуит на 11 май, загрижеността му за съдбата на

⁷⁴² *New York Times*, 9 May, 1915.

⁷⁴³ Mitch Peeke, *The Lusitania Story*, published 2003.

⁷⁴⁴ *lusitania.net*, *Report and Manifest*, confirmed by Wood Niebuhr and Co. Customs Brokers, New York.

⁷⁴⁵ *Receipt Nos.* 170-72.

⁷⁴⁶ Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War*, pp. 312-317.

⁷⁴⁷ *Report of the Formal investigation into the circumstances attending the foundering on 7th May 1915, of the British Steamship Lusitania, Presented to both Houses of Parliament, 17th July 1915.* [[http://www.rmslusitania.info/primary-docs/mersey-report/Mersey Inquiry, Day 3 evidence](http://www.rmslusitania.info/primary-docs/mersey-report/Mersey%20Inquiry,%20Day%203%20evidence).

⁷⁴⁸ <http://www.lusitania.net/deadlycargo.htm>

„Лузитания“ не е израз на съжаление за жертвите и техните семейства, а анализ, който издава истинския приоритет. „Единственото нещо, от което трябва да се страхуваме и да избягваме, е те [американците] да бъдат провокирани, за да спасят пътуващите си милионери от риска да бъдат торпирани, да забранят износа на боеприпаси за нас: което ще е почти фатално.“⁷⁴⁹

Така че е вярно. Пътуващите милионери несъзнателно използвани като параван, зад който Великобритания тайно внася боеприпаси от Америка. Изявлението на д-р Дернбург пред „Ню Йорк Таймс“ доказва, че германците са знаели това.

Въпреки всички отричания, подигравките с прикритото разследване, възмутените изявления на компанията „Кунард“ и яростната антигерманска пропаганда, че потапянето на кораба е военно престъпление, умишлено убийство на невъоръжени цивилни⁷⁵⁰, 35 британското правителство знае, че „Лузитания“ е упълномощена да превозва така необходимите боеприпаси и военна контрабанда от източното крайбрежие на Америка до Ливърпул. Боеприпасите са поръчани от Военното министерство от името на Кралския арсенал. Кичънър, Лойд Джордж, Аскуит и Чърчил са съучастници в действието. Нищо чудно, че искат да прехвърлят вината на други.

През първите шест месеца на войната германският подводен флот е използван главно за разузнавателни мисии и атаки срещу военни кораби. Общо през този период подводният флот е потопил само 10 британски търговски кораба. Първият е параходът „Глитра“ на 20 октомври 1914 г. край бреговете на Норвегия. След като е получил заповед да спре, на екипажа на кораба е дадено време да спусне спасителните си лодки и не е загинал никой.⁷⁵¹

Съгласно признатата практика на международното право, командирът на подводница трябва да установи самоличността на целта и да вземе адекватни мерки за безопасността на екипажа и пътниците, преди да атакува вражеския търговски или пътнически кораб. Тъй като е невъзможно за тесните подводници да вземат на борда се хората от големите кораби, най-доброто, което могат да направят, е да спрат кораба и да дадат възможност на екипажа да се качи на спасителните лодки.⁷⁵² Първоначално това е обичайна практика. В началото на 1915 г. британското търговско корабоплаване все още е функционира практически в мирно време, без да разчита на конвойна система. Разузнаването на Адмиралтейството преценя, че германският флот разполага с не повече от 25 подводници, способни да блокират Британските острови, и тъй като те трябва да действат на три места, е вероятно не повече от 8 да бъдат активни едновременно.⁷⁵³

Въпреки че международното право е общопризнато от капитаните на подводници през първите месеци на войната, промените в британската тактика за борба с подводниците ги кара да преоценят рисковете, пред които са изправени, когато изплуват близо до търговски кораби, за да дадат възможност на екипажа да напусне кораба. В началото на войната 39 големи британски търговски кораба са оборудвани с 4,7-инчови палубни оръдия и броят на въоръжени с такива оръжия нарства. Докато корабите обикновено могат да оцелеят дори при няколко удара, подводница, която е изплувала, е много уязвима и само един артилерийски изстрел прави невъзможно потапянето ѝ. Първият лорд на Адмиралтейството, Уинстън Чърчил, заема още по-агресивна позиция срещу подводната война, като нарежда на търговските кораби да удрят челно с таран подводниците на повърхността.

⁷⁴⁹ Michael and Eleanor Brock, *HH Asquith, Letters To Venetia Stanley*, 11 May 1915, p. 590.

⁷⁵⁰ *The Times*, 11 May 1915, p. 9.

⁷⁵¹ Arthur J. Marder, *From Dreadnought to Scapa Flow*, Vol 11, pp. 342-343.

⁷⁵² Winston S. Churchill, *The World Crisis 1915*, p. 283.

⁷⁵³ Marder, *From Dreadnought to Scapa Flow*, Vol 11, pp. 342-343.

Освен това, въвеждането на въоръжени примамки, или т.нар. Q-кораби, значително увеличи риска за подводниците, излизащи на повърхността. С оръдия, внимателно скрити на палубите, примамката се доближава близо до подводницата и открива огън. Тази тактика е винаги успешна, но кара капитаните на подводници да преосмислят стратегията си. Правилата за бой са променени и подводниците остават потопени за собствената си безопасност. Сега няма да има предупреждение. Първият и единствен признак, който търговският екипаж можеше да получи, е бърз, постоянен поток от предупредителни мехурчета, насочващи се към тях. Подводната война навлиза в нова фаза на безшумно приближаване и изненадваща торпедна атака. В ожесточението на войната борбата за господство над моретата носи все по-голяма опасност за морския трафик.

На 1 февруари 1915 г. германският канцлер одобрява подводната кампания срещу морската търговия в отговор на британската блокада на Германия и незаконните тактики, използвани от британските търговски кораби, плаващи под фалшиви „неутрални“ флагове.⁷⁵⁴ Целта да се прекъснат морските комуникации на Великобритания е напълно нереалистична, предвид недостига на подводници и огромния обем на международната търговия. Въпреки това кампанията е одобрена три дни по-късно от кайзера. Около бреговете на Великобритания и в Атлантическия океан е създадена определена военна зона. Германия претендира за правото да се откаже от обичайните предварителни проверки за посещение и претърсване, преди да предприеме действия срещу търговски кораби.

Германците предупреждават, че воюващите търговски кораби ще бъдат потопени без предупреждение и вече не е възможно да се избегне опасността за екипажите и пътниците. На неутралните кораби е препоръчано да стоят извън зоната от 18 февруари нататък или да понесат дължимите последици. Последва незабавно възмущение.

Вестник „Таймс“ представя германската тактика като „война срещу неутралните“ и отхвърля прокламацията на кайзера като „ново пиратство“.⁷⁵⁵ Първоначално американският печат отхвърля декларацията като „блъф“.

„Публична книга“ (Филадельфия) го отхвърля като „сплашване, предназначено да повиши застрахователните ставки и да всее страх в корабните среди“.⁷⁵⁶

От друга страна, международният адвокат Фредерик Кудерт беснее, че това е „абсолютно безпрецедентен варварски ход“, който „по никакъв начин не е оправдан от закона или морала“. В действителност, анализът на германския декрет за военната зона показва, че той е много подобен на по-ранната британска „блокада“ на Германия, а правителствени служители в американския Държавен департамент осъзнават, че германците са извършили хитър контрадипломатичен ход.⁷⁵⁷

Уинстън Чърчил остава категоричен, че „всъщност няма да се окаже осезаем ефект върху нашата търговия, при условие че нашите кораби продължат смело да плават в морето. От друга страна, бяхме сигурни, че германската декларация и неизбежните инциденти за неутралните страни, произтичащи от нея, ще обидят **и може би ще вкарат в конфликта САЩ**“. Въпреки първоначалната истерия, германската блокада на Британските острови започва, както е обещано, на 18 февруари. В същия ден британски търговски кораб е торпилиран в Ламанша и до края на първата седмица 11 британски кораба са били атакувани, а 7 са потопени. Но ако сравним, през същия период не помалко от 1381 търговски кораба са пристигнали или са отплавали безопасно в британските пристанища. Търговията продължава с неотслабваща сила.

⁷⁵⁴ *The Times*, February 16, 1915, p.8.

⁷⁵⁵ *The Times*, 19 February, 1915, p. 9.

⁷⁵⁶ *The Times*, 6 February 1915, p. 9. (от кореспондента във Вашингтон).

⁷⁵⁷ Walter Millis, *Road To War – America, 1914-1917*, pp. 134-135.

През април 1915 г. 23 кораба са потопени от над 6000 пристигания и отплавания. 6 от тях са неутрални. Поне 4 подводници са унищожени през същия период.⁷⁵⁸ Това не е Армагедон. Като се има предвид, че общият брой на подводниците, действащи около британските брегове по всяко време, е строго ограничен, тайните разбивачи на кодове в стая 40 имат до февруари 1915 г. способността да проследяват безжичните съобщения и да следват посоката им, докато се движат от район в район. Въпреки че все още не е точна наука, информацията е безценна. На 15 февруари 1915 г., три дни преди влизането в сила на Германската военна зона, Чърчил пише секретна записка до президента на Търговския съвет, Уолтър Рънсман, в която очертава възможността, която германската тактика предоставя. Това е ядрото на идея, която се харесва на него, и на вътрешните агенти на Тайния елит: „От изключителна важност е да привлечем неутралните кораби към нашите брегове, с голямата надежда да вкараме САЩ в конфликта с Германия. Официалното германско обявяване на безразборната подводна война цели САЩ ограничат трафика си. А ние искаме по-голям трафик – колкото повече, толкова по-добре; и ако част от него попадне в беда, ще е още по-добре.“⁷⁵⁹

Тайният елит в Лондон планира да използва германската подводна кампания, за да предостави на американските им партньори, средство за противодействие на силните антивоенни настроения, преобладаващи в САЩ, и да ги въвлече във войната. Стая 40 се превръща в самостоятелно тайно оръжие, а Чърчил в ключов оперативен агент на Тайния елит, е неин господар и командир. Той не контролира ежедневните операции, това е задължение на капитан „Блинкър“ Хол, но всички са отговорни пред него. Изграждат се аргументи около абсолютната секретност в Адмиралтейството, които твърдят, че Чърчил не е знаел всички обстоятелства около пътуването на „Лузитания“. Това са пълни глупости. Той е обсебен от манията за контрол; обсебен от собствения си имидж; Обсебен от общественото схващане, че той представлява Адмиралтейството. Разбира се, че знае. Помислете за информацията, с която разполага Чърчил. В стая 40 криптографите знаят точно кои подводници са в морето и активно преследват търговски кораби. Те могат да следят радиосъобщенията във всеки район и да определят местоположението на подводниците. Разузнавателният отдел на Адмиралтейството разбираше как действат германските подводници и какви условия са необходими за успешен удар. Те са наясно с позицията на почти всеки германски кораб. Търговският отдел на Адмиралтейството знае кои търговски кораби и пътнически лайнери се приближават към британски води и кои ще отплават обратно. Никой няма незабавен достъп до тези отдели, освен Чърчил, Първия морски лорд, Джаки Фишър и адмирал Хенри Оливър, началник на военния щаб на Адмиралтейството. Достъпът до подробна информация поставя Чърчил в позиция, на която малцина лидери някога се радват. Той бързо решава, че информацията може да бъде използвана за „забъркването на САЩ с Германия“.

Както го е казал на Рънсман? Колкото по-голям е трафикът, толкова по-голяма е възможността германските подводници да потопят неутрален кораб и „още по-добре“, ако някой американски кораб „изпадне в беда“. Това не е случайна забележка. Това е декларация за намерение. Тайният елит възнамерява да предизвика криза, която да насочи общественото мнение в САЩ към война. Планът, който се оформя, не е обсъждан в кабинета, нито записан в официални документи, но писмото на Чърчил ясно показва, че идеята „американския кораб изпаднал в беда“ е обмисляна тайно на най-високо ниво. Последниците от торпедо на подводница, потапящо трансатлантически лайнер, превозващ американски пътници, не само са обсъдени с министър-председателя, външния министър Едуард Грей и дори с краля, но и средствата за осъществяване на такъв инцидент са договорени. Тайният елит възнамерява да улесни международен инцидент в

⁷⁵⁸ Churchill, *The World Crisis 1915*, pp. 284, 291-292.

⁷⁵⁹ Martin Gilbert, *Churchill on America*, p. 57.

полза на Великобритания, използвайки германските подводници за своята цел. Ако не е „Лузитания“, друг такъв кораб ще послужи за същата цел, но „Лузитания“ е перфектната цел. Тя редовно превозва едни от най-богатите американци през Атлантика. Смъртта на хиляда мигранти или хора от работническата класа отдавна не е от значение, в сравнение със смъртта на международен банкер милионер или икона от висшето общество. Само ако Адмиралтейството може да изолира цел, да я насочи към дебнеща подводница и да остави останалото на съдбата...?

Германските власти ясно заявяват, че смятат „Лузитания“ за легитимна цел. Тя е такава. Съобщения в този смисъл са публикувани във всички големи американски вестници на 30 април 1915 г., в които се предупреждава специално, че германското правителство счита всеки кораб, плаващ под британски флаг, за „подлежащ на унищожение“ и че пътниците правят това „на свой собствен риск“.⁷⁶⁰

Подобно на много други вестници, „Вашингтон Таймс“ публикува предупреждение от германския посланик в САЩ, граф Бернсторф, на първа страница със съобщение за „десетки видни пътници, получаващи анонимни телеграми“, предупреждаващи, че „Лузитания“ ще бъде потопена.⁷⁶¹

Държавният департамент отговаря, че Германия ще бъде държана строго отговорна за всяко действие, което засяга американски граждани.⁷⁶² Това звучи като конфронтация в стил „Дивия запад“. Много пътници го приемат за блъф.

Докато капитан Уилям Търнър командва „Лузитания“ от кей 54 с 1266 пътници и 696 души екипаж на борда в Ню Йорк, той е напълно наясно с тези зловещи предупреждения, но е самоуверен, че може да изпревари всички преследващи го подводници. Той получава инструкциите си от генералния мениджър на „Кунард“ в Ливърпул, но както всички търговски капитани, е подчинен на адмиралтейския контрол съгласно правилата на Асоциацията за военни рискове в Ливърпул и Лондон. Това споразумение задължава всички търговски кораби да следват инструкциите на адмиралтейството. Неспазването означава, че собствениците на кораби губят правото си на застрахователно обезщетение.⁷⁶³ „Кунард“ цени капитан Търнър като един от най-добрите си служители. Той е човек на компанията и не поема рискове. В 11,00 ч. на 7 май, след шест сравнително безпроблемни дни в морето, носещ се през гъста мъгла, в напълно ясен ден „Лузитания“ достига Олд Хед ъф Кинсейл в Южна Ирландия.

Станият враг, капитан Валтер Швигер, дебне наблизко. Швигер и U-20 активно търсят нищо неподозиращи жертви в този район в продължение на няколко дни. На 5 май той потапя шхуната „Граф Латам“, но не преди да позволи на 5-членния екипаж да се качи на спасителната си лодка. След като акостират безопасно близо до Кинсейл, новината за подводницата е предадена на Куинстаун и по-нататък на Адмиралтейството. След това U-20 преследва, но не успява да потопи „Кайо Романо“, британски параход, плаващ под кубински флаг. Корабът акостира безопасно и незабавно съобщава за нападението на подводницата. Ключовият момент тук е, че както военноморските власти в Куинстаун (сега Коб в Ирландия), и Адмиралтейството в Лондон знаят, че U-20 се намира на 20 мили от ирландския бряг и дебне по главните корабни пътища за жертви от Атлантика. Подводницата на Швигер е наблюдавана отблизо от дешифровчиците в стая 40. Те знаят точните застрашени зони и идентифицират конкретните подводници, за които става въпрос.⁷⁶⁴

⁷⁶⁰ *New York Tribune*, 1 May 1915

⁷⁶¹ *The Washington Times* 1 May 1915, page 1.

⁷⁶² *United States Library of Congress*: <http://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030214/1915-05-01/ed-1/seq-3/#words=German+EMBASSY+WARNS+GERMAN+Embassy+warning+GERMANY>

⁷⁶³ Preston, *Wilful Murder, The Sinking of the Lusitania*, p.133.

⁷⁶⁴ Patrick Beesly, *Room 40*, p. 102.

Офицерът, отговарящ за военноморското разузнаване, контраадмирал Хенри Оливър, е бил мълчалив и отдаден на робатата си, който е добре информиран за движението на подводниците. Всъщност стая 40 наблюдава всяко движение на подводниците с прецизни подробности от септември 1914 г. Но първоначалните процедури са променени. По някаква необяснима причина предишната политика за докладване на местоположенията на подводниците не е спазена в началото на май 1915 г., нито пък са спазени практиките, установени за защита на основните корабни цели. Сякаш Адмиралтейството е преразгледало оперативните си процедури точно когато „Лузитания“ навлиза в изключително опасния корабен маршрут.

Важно е да се има предвид как е третирана „Лузитания“ по време на предишното ѝ пътуване от Ню Йорк в началото на март. Контраадмирал Оливър заповядва на два разрушителя да излязат в морето, за да я ескортират, а първият Q-кораб „Лайън“⁷⁶⁵, е изпратен да плава в Ливърпулския залив.⁷⁶⁶ С други думи, на „Лузитания“ е даден висок приоритет, въпреки че капитаните на разрушителите не успяват да се свържат с нея, защото не им е предоставен съответният морски код.

На 7 май нещата са съвсем различни. Няма разрушители или кораби-примамки, изпратени да я ескортират безопасно до Ливърпул. Има обаче идентифицирана подводница, която дебне на решаващия морски път. U-20 бездейства. Ден преди това (6 май) тя преследва и потапя „Кандидат“, след като нарежда на екипажа да напусне кораба. До 15,40 ч. те са спасени и случилото се е съобщено в Лондон. Швигер пропуска възможността да потопи 14 000-тонния лайнер „Арабик“, но следобед потопя „Центурион“, който отнема 1 ч. и 20 мин. да потъне.⁷⁶⁷

Новините са изпратени до Куинстаун и Адмиралтейството преди 9 ч. сутринта, въпреки че дешифровчиците в стая 40 вече са прочели съобщението от U-20 предния ден. Дали някой от тези параходи на линията Харисън, „Центурион“ и „Кандидат“, или някой от патрулните кораби е съобщил за инцидентите по радиото, остава несигурно, тъй като всички съответни записи са „изгубени“.

Между 5 и 7 май поне пет официални радиосъобщения са получени и потвърдени от „Лузитания“. Копия от тях по-късно са изпратени от службата която управлявала радиостанциите, до Адмиралтейството, където документите изчезват завинаги, повтаряща се ситуация, когато официалната версия за гибелта на „Лузитания“ бива оспорена.

Това, което може да се установи с абсолютна сигурност е, че контраадмирал Оливър е знаел до обяд на 7 май 1915 г., че U-20 е в близост до идващата „Лузитания“. Същото знаят и други ключови играчи. Председателят на „Кунард“ Алфред Бут, който е в Ливърпул, научава за потъването на „Кандидат“ и „Центурион“, но по някаква необяснима причина не му е позволено да предупреди собствения си кораб, защото това е задължение на Адмиралтейството. Той е решен да предаде предупреждение на капитан Търнър и лично отива, за да иска това от адмирал Хари Стайлман, старши представител на Адмиралтейството в Ливърпул. Стайлман обещава да направи каквото може⁷⁶⁸, но до Търнър не е изпратено директно предупреждение. Ескорт, който да придружава кораба, не е изпратен. Два дни по-рано крайцерът „Джуно“ получава заповед да не придружава „Лузитания“ през военната зона.

Защо? Военният дневник на Адмиралтейството не предлага обяснение. Очевидно никой не е знаел кой е взел това решение, но в едно можем да бъдем сигурни: никой не

⁷⁶⁵ Това са тежко въоръжени търговски кораби със скрити оръдия, чиято цел е да примамят подводница, преди да стрелят в нея от упор и да я потопят.

⁷⁶⁶ Beesly, Room 40, p. 95.

⁷⁶⁷ Colin Simpson, *Lusitania*, pp. 136-137.

⁷⁶⁸ Preston, *Wilful Murder*, pp. 205-206.

би посмял да даде подобна заповед без изричното одобрение на Чърчил или Фишър.⁷⁶⁹ „Лузитания“ е оставена изолирана, докато разрушителите „Легион“, „Луцифер“, „Лаверок“ и „Линет“, придружени от Q-корабите „Баралонг“ и „Лайън“, остават в Милфорд Хейвън. Капитан Търнър не е информиран, че няма ескорт, докато се приближава към чакащата U-20. Същата сутрин в Лондон се провеждат два много странни разговора, и двата с мъже, тясно свързани с Тайния елит.

Сър Едуард Грей пита личния съветник на президента Уилсън, Едуард Мандел Хаус, за когото се твърди, че е ангажиран с мирна мисия, за вероятността океански

лайнер да бъде потопен от подводница. Мандел Хаус вярва, че възмущението ще предизвика „такава вълна от възмущение в цяла Америка“, че тя е непременно ще се включи във войната. Хаус е обучен във Великобритания политически агент, който има голямо влияние върху американския президент.⁷⁷⁰

Един час по-късно, по време на аудиенция с Джордж V в Бъкингамския дворец, кралят му падхвърля: „Да пред-

положим, че трябва да потопят „Лузитания“ с американски пътници на борда?“⁷⁷¹ Колко странно. Освен ако кралят не е ползвал ясновидска кристална топка, той демонстрира удивително точна информираност.

Освен това, тези разговори се водят точно по времето, когато „Лузитания“ плава към своята гибел, което повдига въпроса какво точно са знаели?

В 14,10 ч. U-20 изстрелва едно торпедо по Лузитания от 700 м, което удря десния борд. В рамките на секунди след експлозията на торпедото, отделна, много отчетлива и масивна вътрешна експлозия разкъсва кораба. Лайнерът бързо потъна със загубата на 1195 пътници и екипаж, от които 140 са американци. С един удар колебливите разговори за мир, постигнати с посредничеството на САЩ, приключват.

Отношенията на САЩ с Германия се влошават незабавно и британската пропагандна машина преминава в хиперактивен режим. Но от момента, в който първите оцелели стигат до Куинстаун, Адмиралтейството губи контрол над сценария, тъй като група способни журналисти се срещат с оцелелите и съобщават своята история. Това не е планирано от Тайния елит. Куинстаун се превръща в център на нецензурирана информация. На следващата сутрин, 8 май, вестникарски колони по целия свят съобщават, че местните хора са добре запознати с дейността на подводниците. „Скотсман“ съобщава новината, че „Граф Латъм“ е потопен в сряда вечерта в същия район като „Лузитания“ и „по-рано през деня същата подводница изстреля торпедо по британския търговски кораб „Кайо Романо“ близо до Фастнет и пропусна кърмата му с няколко фута“.⁷⁷²

Докато се спират на възмущението и спекулират с американската реакция (първите доклади твърдят, че 80% от пътниците са американци), редакторите скоро са заредени с дезинформация от Адмиралтейството. В очакване на последващи обвинения, „Таймс“ директно заявява, че „Лузитания не е построена за товари“. Странно е, че от самото начало товарът ѝ се счита за въпрос, достоен за отричане. Още по-тревожно за Чърчил и Тайния елит, „Таймс“ предупреждава предварително, че ще бъдат повдигнати

⁷⁶⁹ Colin Simpson, pp. 127-128.

⁷⁷⁰ Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War*, p. 222.

⁷⁷¹ Edward Mandell House and Charles Seymour, *The Intimate Papers of Colonel House*, vol.1, p. 432.

⁷⁷² *The Scotsman*, 8 May p. 10.

въпроси дали Адмиралтейството е предприело специални мерки за защита на кораба, „с оглед на заплахата и известното присъствие на германски подводници във водите, през които корабът е трябвало да премине“.⁷⁷³

Нещата се развивават с неочаквана скорост. Преди да бъде обявено сформирание на Търговски разследващ съвет, следобеда на събота, 8 май, в Кинсейл започва разследване на съдебния заседател. Този обрат на събитията хваща Лондон напълно неподготвен. Джон Дж. Хорган, местен адвокат, който е съдебен заседател в Кинсейл, пътува до Куинстаун и събра комииси от местни търговци, собственици на магазини и рибари. Той връчи уведомление на капитан Търнър и е приключил разследванията си, преди да пристигне Кралският солиситор⁷⁷⁴, за да спре разследването.⁷⁷⁵

Хорган е активен член на „Шин Фейн“ от графство Корк и е вдъхновен от изкушението, и бързите му действия временно пробиват дупка в прикриването на Тайния елит. Ключовият свидетел на Хорган е капитанът на „Лузитания“, Уилям Търнър, който е спасен от малкия параход „Блубел“ след три часа във водата.⁷⁷⁶

Въпреки че лайнерът буквално е потънал под краката му, той не напуска поста си до края и неговата храброст проблясва през мъглата, която Адмиралтейството се опитва да спусне около трагедията. Търнър се яви пред съдебния лекар, въпреки че с основание можеше да твърди, че е изтощен и дезориентиран от преживяването си близо до смъртта. Под клетва капитан Търнър ясно заявява, че е напълно наясно с германските заплахи, отправени в Ню Йорк преди отплаването на „Лузитания“. Според подробен доклад, публикуван в „*The Scotsman*“ във вторник, 11 май, капитанът отрича да е получил предупредително съобщение за потъналите кораби край Олд Хед ъф Кинсейл. Може би е забравил, че на „Лузитания“ е изпратено общо предупреждение предната вечер за активност на подводници южно от Ирландия. Важно е да се отбележи, че във всичко, което предстои да се случи, капитан Търнър заявява, че веднага след първата експлозия, причинена от торпедото, е имало втора експлозия, „която е била вътрешна“. Той потвърждава, че никакви военни кораби не са ескортирали лайнера и „не ми е съобщено, че е изпратен такъв“. Колкото и справедлив да беше, Търнър добавя, че не е искал ескорт от Адмиралтейството, „тъй като това е тяхна работа, а не негова“.⁷⁷⁷

Съдебният заседател завършва разследването си с безкрайни похвали за капитан Търнър, а комисията единодушно обвинява офицерите от U-20, кайзера и правителството на Германия в умишлено и масово убийство. Тревожни звънци бият за всички, които са знаели предварително за възможната съдба на „Лузитания“.

За тяхн съжаление, капитан Търнър не е потънал с кораба си. Неговите показания ясно показват, че „Лузитания“ не е била информирана за дейността на подводниците край Кинсейл и най-осъдителното, той съобщава за втората експлозия която е била вътрешна. Всичко това е документирано, преди свидетелите да могат да бъдат обвързани от правилата за мълчание на официална комисия по разследване, предвидени в съдебната практика. Строгото ограничение, че нищо не може да се каже, за да не се навреди на официалните констатации, не се отнася до разследването на съдебния заседател. Истината е разкрита. Враговете на Чърчил в парламента изразяват възмущението си и го затрупват с много остри и неудобни въпроси. Подобно на много от Тайния елит преди него, Чърчил е „извън града“, когато е извършено мръсното дело. Удобното му отсъст-

⁷⁷³ *The Times*, Saturday 8 May, 1915, pp. 9-10.

⁷⁷⁴ Солиситорът е вид адвокат във Великобритания, който дава правни консултации на клиенти и подготвя делата. Той има право да представлява клиенти само пред съдилища от по-ниска инстанция. За разлика от баристера (друг вид адвокат във Великобритания), солиситорът не може да защитава клиенти в по-висшите съдебни инстанции.

⁷⁷⁵ Simpson, *Lusitania*, pp.173-174.

⁷⁷⁶ <http://www.rmslusitania.info/people/deck/william-turner/#bluebell>

⁷⁷⁷ *Report of the Coroner's Inquiry at Kinsale*, *The Scotsman*, p. 5, Tuesday 11 May 1915.

вие по други „тайни задължения“ през критичния период е погрешно използвано от някои историци, за да се отрече участието на Чърчил в гибелта на „Лузитания“.

От 6 до 8 май той се настанява в луксозния хотел „Риц“ в Париж, уж за присъствието си на конференцията за военноморските аспекти на участието на Италия във войната.⁷⁷⁸ Присъствието му там е посрещнато със смесица от подигравки и презрение от французите⁷⁷⁹, които се отнасят към него с лошо прикрито презрение.

Галиполската операция се проваля, отношенията му с лорд Фишър в Адмиралтейството се влошават с всеки изминал ден, а съдбата на „Лузитания“ е съпроводена от сериозни обвинения в некомпетентност. Неговият флирт във Франция, където той решава да остане още два дни, посещавайки сър Джон Френч, педизвиква подигравки в парламента.⁷⁸⁰ Чърчил сякаш не осъзнава колко ниско е паднал рейтингът му. Дори крал Джордж V коментира „развлекателните разходки на Уинстън“.⁷⁸¹

Изобщо около него се струпват тъмни облаци. Комисията по търговското разследване започна работа в Уестминстър, на 14 юни 1915 г. под ръководството на комисаря по корабокрушенията, лорд Мърси.

В краткото време след вечерята през май, организирана от посланик Пейдж от името на т. нар. емисар на мира (Хаус) на президента Уилсън, политическият пейзаж във Великобритания се променя. Аскуит прави размествания в кабинета си. Няколко известни фигури са отстранени. Чърчил е отстранен от Адмиралтейството, защото водачите на Консервативната партия искат той да си тръгне. Неговият заместник е Артър Балфур, също човек на Тайния елит.

Лойд Джордж е преместен от Министерството на финансите и получава най-високопоставения нов пост – министър на боеприпасите. Сър Едуард Карсън е назначен за главен прокурор, най-старшият юридически съветник на правителството, а г-н Ф. Е. Смит е повишен в главен солиситор, вторият най-старши юридически съветник в Англия. Сър Едуард Грей остава на поста си във външното министерство. Малцина осъзнават, че повече политически агенти, свързани с Тайния елит, започват да се насочват към правителството. Тази коалиция или Национално правителство има за свой най-неотложен приоритет да намери решение на предполагаемия недостиг на боеприпаси, който се превърща в публичен скандал.⁷⁸²

Новото правителство на Аскуит едва ли може да си позволи повече публична критика и разследването на лорд Мърси трябва да се съсредоточи върху два силно спорни въпроса; ролята на Адмиралтейството и фактът, който ще бъде отричан в продължение на близо век, че пътническият кораб е превозвал така необходимите боеприпаси.⁷⁸³

За съжаление на капитан Търнър, коалицията от лични интереси, контролирани изцяло от Тайния елит, се заема да го направи изкупителната жертва. Лорд Мърси е тайно инструктиран за резултата, който Адмиралтейството търси, в бележка, предадена му в официални документи преди началото на разследването. В нея просто се казва, че е „политически целесъобразно капитан Търнър управлявал „Лузитания“, да бъде най-вече обвинен за бедствие“. Тайният елит възнамерява да съсипе кариерата на капитан Уилям Търнър. Свидетелите са внимателно подбрани. Всеки оцелял член на екипажа е дал показания под клетва пред Търговския съвет, но необяснимо защо само 13 от тези 289 показания са предоставени за обществен контрол. Всички започват с едно и също начално изречение и всички неправилно твърдят, че корабът е ударен от повече от едно

⁷⁷⁸ Martin Gilbert, *Winston S Churchill, Companion Volume III*, p. 852.

⁷⁷⁹ Maurice Brett letter to Lord Esher, 8 May 1915.

⁷⁸⁰ Hansard, *House of Commons Debate 12 May 1915*, vol. 7, cc1656.

⁷⁸¹ Michael and Eleanor Brock, *HH Asquith, Letters to Venetia Stanley*, p. 487

⁷⁸² *The Times and The Daily Mail*, 21 May 1915.

⁷⁸³ Public Records Office., ADM/137/1058/3621/143.

торпеда. Освен това, дори неграмотните моряци, които са подписали показанията си с буквата Х, погрешно поставят точката на удара на торпедото в средата на кораба или в кърмата. Търговският съвет заявява, че пътниците, които желаят да представят доказателства на разследването, трябва да го направят. 135 „доказателства“ са представени от пътници, които желаят да свидетелстват, но само 5 са поканени да се явят пред съда. Но не се появява нито един пътник, който да споменава за експлозия по-напред от средата на кораба.⁷⁸⁴ Противните доказателства бяха нежелани.

Архитектът Оливър Бернард е л на палубата, когато торпедото на U-20 е ударило кораба. Неговите известни чертежи на очевидци на потъващия лайнер са отпечатани в *Illustrated London News*.⁷⁸⁵ Препоръчан през 1916 г., Бернард става капитан в Кралския инженерен флот и носител на Военен кръст. Той е категоричен, че само едно торпедо е ударило „Лузитания“ и затова не е призван да дава показания.⁷⁸⁶

Американският консул в Куинстаун получава показания под клетва от оцелелите американци и те са изпратени до Държавния департамент във Вашингтон и са копирани до Търговския съвет. Нито една от организациите не ги използва при съответните си разследвания и в момента няма следа от копията, изпратени до Британския търговски съвет.⁷⁸⁷

Днес имаме достъп до пълния протокол от разследването на лорд Мърси в интернет⁷⁸⁸ и през петте дни, 14-18 юни 1915 г., е ясно, че капитан Търнър е подложен на съгласувана съдебна атака от британския елит. Адмиралтейството е скалъпило своите силно предубедени „доказателства“ под формата на меморандум от капитан Ричард Уеб, директор на търговското подразделение на Адмиралтейството; меморандум, който е видян от лорд Мърси преди началото на заседанието.⁷⁸⁹ Този секретен документ начертава линиите на разследване и ръководи атаката срещу капитан Търнър, отклонявайки въпроси за товара и прикривайки истината за телеграмите, изпратени (и неизпратени) до Лузитания. Това е бил сценарият, одобрен от Тайния елит, но според техните стандарти е бил сериозно опорочен.

Сър Едуард Карсън използва убедителното си и внимателно репетирано разследване, за да подкопае авторитета на Уилям Търнър още в първия ден от разследването. След като обществеността е отстранена от залата, Карсън се опитва да омаловажи моряшките умения на Търнър, намекавайки, че плава твърде близо до брега в нарушение на инструкциите на Адмиралтейството. Търнър не приеме това. Той не управлява голям лайнер чрез приблизителни оценки и догадки.⁷⁹⁰ Необходими са по-хитри тактики. Карсън започва да рисува картина на Ирландско море, „заразено“ от германски подводници, и многократно оказва натиск върху Търнър да признае, че не се е подчинил на ясна директива на Адмиралтейството, като не е управлявал „Лузитания“ по зигзагообразен ход. Лорд Мърси моли Карсън да препрочете съвета на Адмиралтейството относно зигзагообразното плаване, което предизвика известно объркване у капитан Търнър. Той не може да си спомни съвсем точната формулировка; „изглежда е на различен език“, качва той. И бил прав. Инструкциите, прочетени в съда, не са получили оконча-

⁷⁸⁴ Simpson, *Lusitania*, p. 182, citing Lord Mersey's papers, p.200.

⁷⁸⁵ Eric Saunder and Ken Marschall, *RMS Lusitania, Triumph of the Edwardian Age*, pp. 46-47.

⁷⁸⁶ <http://www.rmsslusitania.info/people/saloon/oliver-bernard/>

⁷⁸⁷ Simp1.Jonathan Reed Winkler *Nexus: Strategic Communications and American Security in World War 1*, pp. 5-6

⁷⁸⁸ <http://www.titanicinquiry.org/Lusitania/>

⁷⁸⁹ PRO ADM/137/1058. Webb's career blossomed. By the end of the war he had been promoted to Rear-Admiral, made Assistant High Commissioner at Constantinople and knighted in 1920.

⁷⁹⁰ Mersey Report Day 1, *In Camera, Testimony of Captain Turner*
<http://www.titanicinquiry.org/Lusitania/>

телно одобрение от Уинстън Чърчил до 25 април, а широкото им разпространение започва едва на 13 май, пет дни след бедствието.⁷⁹¹

капитан Търнър

Търнър е умишлено подведен, объркан от категоричното твърдение на Карсън, че е получил заповеди от Адмиралтейството за зигзагообразно движение, които уж е нарушил. Тези заповеди никога не са били изпратени. Разследващият съд е умишлено излъган от главния прокурор.

Със сигурност удивителен обрат на събитията за всяка демокрация? В подигравка с правосъдието, Короната третира разследването като съдебен процес и подбира доказателствата си за тази цел. Единственият член на военноморския или адмиралтейския щаб, призван като свидетел, капитан Андерсън, е попитан само за предимствата на пътуването с максимална скорост и приемането на зигзагообразен ход, за да се намали всякаква вероятност от атака на подводница. Не е зададен въпрос за плана на Адмиралтейството за защита на „Лузитания“. Всъщност всички въпроси, които са зададени на разследването, са внимателно предварително подбрани. Чърчил е написал в скандалния меморандум на Уеб, че „Търнър трябва да бъде преследван безмилостно“⁷⁹² и въпреки че той вече не е в Адмиралтейството през юни 1915 г., неговият заместник, Артър Балфур от Тайния елит, поддържа този курс.

Но делото, колкото и предубедено да е, се е проваля при последното препятствие, когато лорд Мърси открива, че представените му доказателства не са същите като тези, използвани от главния прокурор, г-н Ф. Е. Смит. Възниква объркване с предполагаемите телеграми, изпратени до „Лузитания“. Въпреки че както комисарят (лорд Мърси), така и главният прокурор очевидно работят по документи, озаглавени „Лузитания“, изготвени от служители на Съвета на Адмиралтейството, двата комплекта те не са идентични. Някой е обърнал нещо. Освен това лорд Мърси осъзнава, че след като е видял въпросите, които ще бъдат зададени на неговото разследване в предишен проект, те са променени, за да се избегнат всякакви препратки към съобщения, получени от „Лузитания“.⁷⁹³ Това фиаско е принудило съда да прекрати „мъченията“ на капитан Търнър. Тайният елит прави последен опит да промени мнението на лорд Мърси. Очевидно сър Едуард Карсън и г-н Ф. Е. Смит не успяват да сломят достойнството на Уилям Търнър, затова използват тежката артилерия. От Министерството на външните работи сър Артър Никълсън и лорд Кроу намекуват, че ако Търнър бъде сама порицан, няма да има възражения това да бъде оповестено публично. Те настояват, че новият първи лорд, Артър Балфур, е съгласен с тяхното мнение и с удоволствие ще разговаря с лорд Мърси „в някой удобен момент“. Лорд Мърси е твърде дълго в строя, за да бъде тормозен. Отвратен от всичко това, в което е замесен, той пише на министър-председателя Аскуит и подава оставка от всякакви по-нататъшни назначения в правителството. Говори се, че е казал на децата си, че случаят с „Лузитания“ е „дяволски мръсна работа“.⁷⁹⁴

Неговите открития все пак се свеждат до пълно замазване. Цялата вина за катастрофата е приписана на „тези, които са замислили и извършили престъплението“ – Германия. Похвали са отправени към 18-годишния Лесли Мортън, наблюдателят, който забелязва, че „две торпеда са ударили кораба“, преди да спаси близо 100 души, подпомаган от неговия приятел Пери.

⁷⁹¹ Beesly, Room 40, p. 97.

⁷⁹² PRO ADM/137/1058

⁷⁹³ The Mersey Inquiry, Day 4 (Continued) [<http://www.titanicinquiry.org/Lusitania/04Header3.php>]

⁷⁹⁴ Simpson, Lusitania, p.232.

И така, две торпеда от подводницата, която е изстреляла само едно. Но не е така. Лорд Мърси установява, че трето торпедо е било изстреляно от лявата страна и по този начин „доказва“, че е имало повече от една подводница. Мърси „открива“, че на борда не е имало експлозиви, освен около 5000 патрона, както е вписано в регистъра за товарите. Германските обвинения относно товара на Лузитания са счетени за „безпочвени измислици“. Невероятно, но дори сред тази поредица от глупости, лорд Мърси похвалява Адмиралтейството, за което той твърди, че е „усърдно събрало цялата налична информация, която е свързана с плаването на „Лузитания“. Той приветства начина, по който са „си свършили работата“.

Няма предупреждения за капитан Търнър, няма ескорт или конвой, няма ясна информация за местонахождението на U-20, но въпреки това са си свършили работата старателно? Удивително. А за капитан Търнър имае някакъв вид похвала, а не осъждане, което Тайният елит иска. Мърси заключава, че Търнър е бил „напълно уведомен“ за съветите на Адмиралтейството как да се избегнат опасностите на подводната война, но е „преценил най-доброто“ което е можел да направи. Но в крайна сметка, както винаги, вината е на германците.⁷⁹⁵ Това наистина е дяволски мръсна работа, усложнена от лъжи и много „изгубени“ доклади, меморандуми, документи и телеграми.

А какво да кажем за онези, които обслужват стремежите на Тайния елит? Лорд Мърси е награден с титлата виконт. Капитан Уеб, авторът на фалшифицирания меморандум, е повишен в адмирал. Сър Едуард Карсън е повишен в лорд Карсън. Ф. Е. Смит става 1-ви граф Биркенхед и е държавен секретар за Индия между 1924 и 1928 г.

Толкова богата плячка от едно ценно замазване. Капитан Уилям Търнър никога не прощава на Адмиралтейството. Когато през 1923 г. Уинстън Чърчил публикува първия том от мемоарите си за Първата световна война под заглавие „Световната криза“, критиките му към действията на Търнър отварят отново стари рани. Той повтаря погрешните твърдения, че капитан Търнър не се е подчинил инструкциите на Адмиралтейството, че U-20 е изстреляла две торпеда по средата и кърмата на кораба и че товарът на „Лузитания“ съдържа само малка пратка пушечни боеприпаси и шрапнелни снаряди.⁷⁹⁶ Лъжите на Чърчил се повтарят в учебниците по история и се преподават в нашите училища и университети от поколения.

Глава 14. Лузитания – Защита на виновните

Едва след един век разследване, се установяват оскъдните доказателства, погребани по това време. Много от достоверните доказателства, представени от авторите Колин Симпсън, Даяна Престън, Патрик Бийзли и по-специално Мич Пийк, разрушават митовете и лъжите, с които Тайният елит прикрива престъпленията си.

Като всеки войник и моряк, чийто живот няма стойност за „избраните“, „Лузитания“ е жертвана, за да се удължи войната и да се разгроми напълно Германия.

„Лузитания“ е превърната в пропаганден преврат, за да се укрепи позицията на Великобритания в САЩ.

Но това е рисковано начинание. Ако истината беше известна в дните и седмиците след това, както американското, така и британското правителство щяха да изпаднат в сериозна криза.

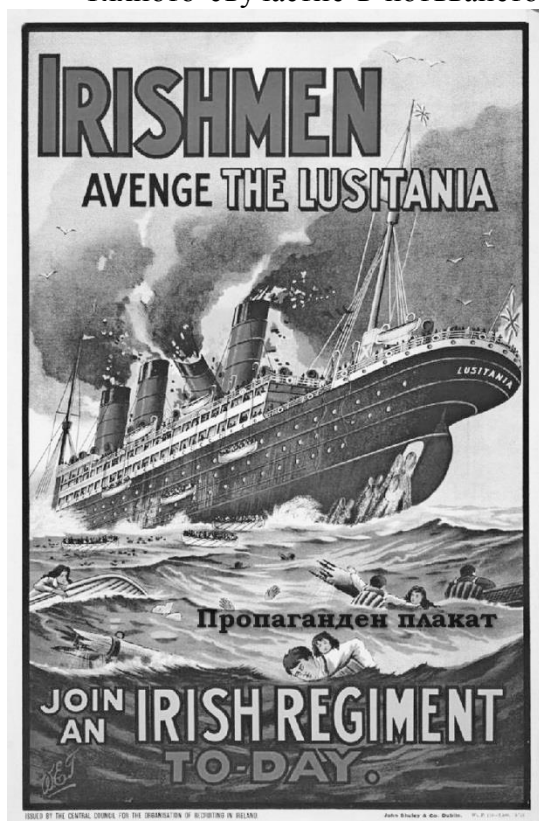
В продължение на почти век придворните „академични“ историци се придържат здраво към лъжата, която защитават. Англо-американският елит, разрастващият се Таен

⁷⁹⁵ *The Lusitania Inquiry, The Times 19 July 1915.*

⁷⁹⁶ *Winston Churchill, World Crisis, 1911-1918, pp. 447-448.*

елит, толкова ефективно идентифициран от професор Карол Куигли⁷⁹⁷, постави властта и влиянието в ръцете на хора, избрани по линия на приятелствата и лоялността към каузата им, а не па заслуги, и така контролира политиката, банковото дело, печата, писането на историята и много други неща във Великобритания и САЩ през последния век. Понякога са наричани косвено „Дълбоката държава“, „паричната сила“, „скритата сила“ или „мъжете зад кулисите“. Тези изключително безскрупулни личности натрупват огромни печалби за своите компании, банки и военнопромишления отрасъл чрез войната срещу Германия.⁷⁹⁸

Тяхното съучастие в потъването на „Лузитания“ и прикриването на диверсията,

демонстрира докъде се простира влиянието им както в Уайтхол, така и в Белия дом.

Влиятелният дипломат и историк Луис Айнщайн е уловил перфектно чувството за взаимозависимост и взаимно гарантираното бъдеще на Тайния елит в статия, публикувана през 1913 г. в лондонското издание на *National Review*. Той убедително твърди, че делът на САЩ в световната енергийна система означава, че Америка трябва да гарантира, че Великобритания няма да бъде победена във войната с Германия и ще трябва да се намеси във всяка бъдеща голяма европейска война, ако тя бъде застрашена.⁷⁹⁹

Такива възгледи са споделяни също от англофилския американски историк и кореспондент на списанието на Тайния елит „Кръгла маса“, Джордж Луис Биър⁸⁰⁰, посланикът на САЩ в Лондон Уолтър Хайнс Пейдж, личният съветник и опекун на президента Уилсън Едуард Мандел Хаус, посланикът на САЩ в Берлин Джеймс Джерард и най-важното по отношение на американското участие в инци-

дента с „Лузитания“, обещаващият президентски съветник Робърт Лансинг.⁸⁰¹

Удроу Уилсън е политическа марионетка на Тайния елит, а мъжете, които го обграждат и представляват, са закоренели англофили, които твърдо вярват в крайната победа на англосаксонската раса. Обикновените американци смятат своя президент и страната си за неутрален, но в коридорите на реалната власт във Вашингтон, неутраитетът е умишлена измама.

Един виден политик, който се е опитва да осигури неутралитет на САЩ, е държавният секретар Уилям Дженингс Брайън. През август 1914 г. той съветва президента Уилсън да не позволява на подкрепяните от Ротшилд банкери, Дж. П. Морган и Ко., да отпускат заеми и кредити за съюзниците⁸⁰², но банкерите скоро отвърщат на удара чрез своя предпочитан търговски съветник на президента, Робърт Лансинг.

⁷⁹⁷ Carrol Quigley, *The Anglo-American Establishment*, published 1981, Books In Focus.

⁷⁹⁸ Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins OF The First World War*, p. 18.

⁷⁹⁹ Lewis Einstein, "The United States and the Anglo-German Rivalry," *National Review*, LX, Jan. 1913, pp. 736-750.

⁸⁰⁰ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 168.

⁸⁰¹ Robert E Osgood, *Ideals and Self Interest in America's Foreign Policy*, pp.114-34, 154-50.

⁸⁰² Bryan to JP Morgan and Co. 15 August, Library of Congress, *Foreign Relations*, Supplement 580.

Въпреки многократните възражения на секретар Брайън, Лансинг и Държавният департамент застават на страната на банкерите, военнопромишленните компании и производителите на боеприпаси, за да променят правилата за кредитиране и търговия. Те настояват, че ембаргото върху продажбите на оръжие от частни компании е противоконституционно и позволяват САЩ да се превърнат в база за доставки за Великобритания и Франция въпреки т. нар. неутралитет.⁸⁰³

Германците знаят от своята шпионска мрежа, че „тайните“ британски покупки на боеприпаси и военни материали са постоянни и мащабни. Дж. П. Морган-младши е тясно свързан с династията Ротшилд и чрез тях с Тайния елит. Неговата банкова империя е в основата на заговора за въоръжаване на съюзниците.

През януари 1915 г. той подписва договор, с който е назначен за единствен агент по покупките за Великобритания, и за основен финансов агент на Министерството на финансите.⁸⁰⁴

Сътрудникът на Морган, Е. К. Гренфел, директор на Банката на Англия, лично действа като посредник между Вашингтон и Лондон. Британският доставчик на боеприпаси, Джордж Маколи Бут (от корабоплавателната компания „Алфред Бут“), с готовност оказва подкрепата си на Морган. В допълнение към господството си в банковото дело на САЩ, Морган контролира огромен тонаж от кораби чрез своята „Международна търговска морска компания“. Джордж Бут е напълно наясно, че съюзът с Морган означава, неговите кораби и тези на „Кунард“ ще се възползват значително си превъзходство в атлантическата търговия.⁸⁰⁵ И съответно се реализира огромни печалби.

От началото на войната до влизането на САЩ през април 1917 г., освен оръжия, Америка изпращат на съюзниците повече от милион тона кордит, пушечен памук, нитроцелулоза, живачен фулминат и други суровини за взривни вещества. Британски военнослужещи в цивилни дрехи са използвани в схемата, а митническите служби си затварят очите за незаконната търговия, извършвана от търговците на смъртта.

Нешастиите пътници на лайнерите, превозващи боеприпаси, не знаят нищо за опасностите, които ги дебнат в трюмовете. На пристанището в Ню Йорк товарите се инспектират от спедитора на Британското адмиралтейство, а по-спешно необходимите износни стоки се разпределят на по-бързи кораби.

Товарните регистри са фалшиви, с фалшиви имена и предполагаеми адреси на доставките. Охраната е засилена, но боеприпасите са трудни за прикриване, дори ако в товарния списък се твърди, че суровият или пушечен памук е „вълна“ или че оръжията са записани като „шевни машини“.

Стандартна британска практика е да се плава с фалшиви документи с мълчаливата благословия на митническия инспектор Дъдли Фийлд Малоун, също един от заместниците на президента.⁸⁰⁶ Приятелят и протезето на президента Удроу Уилсън, Малоун го познаваше и подкрепят началото на политическата му кариера.

През ноември 1913 г., след кратък период в Държавния департамент, Малоун е назначен на поста митнически инспектор на пристанището на Ню Йорк. Това е политическа синекурна длъжност, със заплата 12 000 долара годишно за надзор върху събирането на вносните мита.⁸⁰⁷

⁸⁰³ Daniel M Smith, *Lansing and the Formation of American Neutrality Policies, 1914-1915*, Mississippi Valley Historical Review, vol.43 No. 1, p. 69.

⁸⁰⁴ Kathleen Burk, *War And The State, The Transformation of British Government, 1914-1919*, p. 89.

⁸⁰⁵ Kathleen Burk, *Britain, America and the Sineews of War*, pp. 18-19.

⁸⁰⁶ Colin Simpson, *Lusitania*, pp. 49-51.

⁸⁰⁷ <http://notorc.blogspot.co.uk/2013/02/dudley-field-malone-1-courage-of-his.html>

При тези условия, е много лесно фалшивите товарни документи на корабите, В да бъде подпечатан с одобрението на Messrs Wood, Niebuhr and Co., митническите брокери от Уайтхол Стрийт, Ню Йорк.⁸⁰⁸

Адмиралтейството в Лондон е уведомено предварително кои кораби, какъв товар превозват, тяхната дестинация и очакваната дата на пристигане. Такова е разбирателството между правителствата, че британският генерален консул сър Кортни Бенет, ръководител на британското контраразузнаване в Ню Йорк, имаше собствено бюро в офиса на генералния мениджър на „Кунард“.⁸⁰⁹

Износът на боеприпаси от САЩ за Великобритания с „пътнически лайнери“ е толкова крещящо явление, че би трябвало да смути всеки историк, който отрича тази практиката или твърди, че „Лузитания“ е просто пътнически кораб.

Потъването на кораба, представлява проблем за администрацията на президента Уилсън. На 9 май 1915 г. официалното изявление на германското правителство заявява, че „Лузитания“ е натъпкана с оръжия, боеприпаси... и пренася голям товар от военни материали“.⁸¹⁰

Разтревожен от възможните последици, Уилсън се обажда на Робърт Лансинг, настоявайки да му бъде съобщено, какво точно е превозвала „Лузитания“. До обяд Лансинг получава подробен доклад от Малоун, който доставя на бюрото на президента. В него се посочва, че „на практика целият ѝ товар е контрабанда“ със списъци, изброяващи големи количества боеприпаси. Това е политически динамит от най-осъдителен вид.

Лансинг и Уилсън осъзнават, че ако обществеността научи, че над сто американци са загубили живота си, заради злоупотребата с неутралитета, като са позволява на пътнически кораби да превозват боеприпаси и взривни вещества, те няма да преживеят неизбежната реакция.⁸¹¹

Следователно, официалното изявление на управителя на пристанището на Ню Йорк гласи, че първоначалният „Доклад не е верен. Лузитания е била инспектирана преди отплаване, както е обичайно. Не са открити оръжия и боеприпаси.“⁸¹²

Отричането е широко отразено от международния печат и оттогава нататък се превръща в мантра на придворните историци.

Истинският документ с товара на кораба, е в неизвестност и може би никога няма

"Пънч" 1916 г. САЩ въоръжават Англия

маше да види бял свят, ако Франклин Делано Рузвелт, по това време помощник-секретар на ВМС, не го е запазил за поколенията⁸¹³, а Мич Пийк и екипът му не са го открили в президентските архиви на Рузвелт.⁸¹⁴

Текстът и условията на американската протестна нота до Германия от 11 май 1915 г. са исторически и умишлено груб по съдържание документ. Пропускайки обичайните дипломатически учтивости, Уилсън протестира, че американс-

⁸⁰⁸ lusitania.net

⁸⁰⁹ Simpson, Lusitania, p. 59.

⁸¹⁰ "The United States and War: President Wilson's Notes on the Lusitania and Germany's reply," Brooklyn Daily Eagle, vol. XXX (1915).

⁸¹¹ Simpson, Lusitania, pp. 172-3.

⁸¹² "The United States and War: President Wilson's Notes on the Lusitania and Germany's reply," Brooklyn Daily Eagle, vol. XXX (1915) p. 47.

⁸¹³ Благодарим на полковник Робърт А. Лин, гвардеец от Флорида, от лична комуникация.

⁸¹⁴ Mitch Peeke, The Lusitania Story – The Struggle for The Truth.

ките граждани имат право да плават по моретата с всеки кораб, който пожелаят, дори ако това е воюващ и въоръжен търговски кораб. Думите му са „единодушно одобрени и похвалени от финансовата общност“, където група водещи банкери и финансисти обещава да помогнат за финансирането на съюзниците в памет на милионера Корнелиус Вандербилт⁸¹⁵, който загива при потъването на кораба.⁸¹⁶

Официалният отговор на германското външно министерство изразява съжаление, че „американците са по-склонни да се доверяват на английските обещания, отколкото да обръщат внимание на предупрежденията от германска страна“. Германия дълбоко съжалява за смъртта на американските граждани и предлага обезщетение, но отбелязва, че британските търговски кораби са инструктирани от Уинстън Чърчил да таранират и унищожават германските подводници. Това означава, че никой командир на подводница не може безопасно да изплува на повърхността, да даде предупреждение и да позволи на пътниците и екипажа да се качат на лодките, преди да бъдат изстреляни торпедата. Германците отказват да признаят, че потъването на „Лузитания“ е незаконно деяние и правилно подчертават, че тя е кораб от спомагателната служба на британския търговски флот и превозва боеприпаси и контрабандни военни стоки.

Окончателното, неопровержимо доказателство, че „Лузитания“ не е спазила международното право, идва с оставката на държавния секретар на президента Уилсън, Уилям Дженингс Брайън, на 8 юни 1915 г. Неговата оставка е ясна и недвусмислена, въпреки че той представя неприязънта си като риторичен въпрос. „Защо американските граждани трябва да пътуват на воюващи кораби натоварени на боеприпаси?“ Той вярва, че е дълг на правителството да направи всичко възможно, за да спре американците да пътуват на такива кораби и да излагат себе си, а по подразбиране и американската нация, на риск.

Неговият прощален протест изяснява какво се е случило на „Лузитания“. „Смятам, че на американските пътнически кораби трябва да се забрани превозването на боеприпаси. Животът на пътниците не трябва да бъде застрашаван от товари с боеприпаси, независимо дали тази опасност произтича от евентуални експлозии вътре или от евентуални експлозии отвън. Пътниците и боеприпасите не трябва да пътуват заедно.“⁸¹⁷

Всъщност е искал да каже: „Няма значение дали „Лузитания“ е потопена от торпедо или от вътрешната експлозия от боеприпасите в трюма. Истината е, че е превозвала боеприпаси.“

За своя чест, Брайън не иска да има нищо общо с администрацията на Уилсън. Той е заменен от избраника на Уолстрийт, Робърт Лансинг, чието съучастие в полза на „паричната сила“, съюзниците в Европа, и лъжите му за „Лузитания“ са утвърдили авторитета му. Въпреки смелата позиция на Брайън, укриването на доказателствата продължи с неуморна сила.

Уесли Фрост, американският консул в Куинстаун, получава декларации от всеки оцелял американец и ги препраща до Държавния департамент във Вашингтон и до Търговския съвет в Лондон, но нито едно от 35-те показания не е използвано в британските или американските разследвания. Няма и следа от копията, изпратени до Лондон, освен потвърждението за получаването им.⁸¹⁸

⁸¹⁵ Б. пр. Става дума за Алфред Гуин Вандербилт (1877—1915), единствен син на Уилям Хенри Вандербилт американски предприемач в железопътния транспорт и общественик.

⁸¹⁶ *The Times*, Saturday 15 May, 1915, p. 7.

⁸¹⁷ “*The United States and War: President Wilson’s Notes on the Lusitania and Germany’s reply*,” *Brooklyn Daily Eagle*, vol. XXX (1915) pp. 47-48.

⁸¹⁸ *Simpson Lusitania*, p. 168.

Защо? Можем само да предполагаме, че те не потвърждават лъжата, че е изстреляно повече от едно торпедо. Чарлз Лория-младши, например, книжар от Бостън, оцелява след изпитанието и при благополучното си завръщане в Лондон се среща с посланик Пейдж. Със сигурност неговите независими показания са били много ценни? Той е убеден, че е имало едно-единствено торпедо. Лория също е ядосан от начина, по който оцелелите са заплашвани от британските власти в Куинстаун.⁸¹⁹

Той не е повикан. А какво да кажем за онази силно влиятелна група американски англофили, която се събра в резиденцията на посланик Уолтър Пейдж вечерта на 7 май? Какво всъщност знаеха те? Само пет дни преди потъването, Пейдж е написал писмо до сина си Артър, в което прогнозира „взривяването на лайнер с американски пътници“. В същия ден той пише: „Ако британски лайнер, пълен с американски пътници, бъде взривен, какво ще направи чичо Сам?“ Обърнете внимание, че въпросът се отнася до взривяване на кораб, а не до потъване. След това той добавя: „Това ще се случи.“⁸²⁰

А какво да кажем за разговорите на Мандел Хаус на 7 май както със сър Едуард Грей, така и с крал Джордж V? Те го разпитват директно за въздействието върху Америка от торпилиране на пътнически лайнер⁸²¹, но Хаус не намира нищо подозрително в тяхното предварително знание. Те знаеха, че предстои бедствие, защото са съучастници в организацията и подготовката му. От двете страни на Атлантика зли хора се стремят към по-голяма печалба от човешките загуби.

Официалната американска реакция на потъването на „Лузитания“ съдържа толкова много лъжи и стига до такава дълбочина, за да прикрие съучастията на правителството, че не може да има съмнение, в съучастничеството и вината за ужасния инцидент.

Американските власти, банкери, финансисти и политици, близки до Тайния елит, са принудени да крият истината, че снабдяват Великобритания и Франция с така необходимите боеприпаси в нарушение на международното право. Освен това те оставят нищо несъзнаващи американски граждани да бъдат изложени на сериозна опасност.

Да, капитан Швигер от U-20 изстреля съдбоносното торпедо, но големият лайнер умишлено е изпратен като лесна мишена или както го наричаше студеният, безкрупен интригант Чърчил, „жива стръв“.⁸²²

Възмутени редактори на вестници осъждат потъването като масово убийство на невинни американски граждани. „Ню Йорк Таймс“ сравнява германците с „диваци, пияни от кръв“⁸²³, а „Нейшън“ заяви, че „торпедото, което потопи „Лузитания“, потопи и Германия сред човечеството“.⁸²⁴

Тези нюйоркски публикации са подстрекавани от могъщия естаблишмънт от Източното крайбрежие и англо-американските интереси, чиито печалби вече нарастват с милиони долари всеки ден. Но колкото се отива през Средния Запад до тихоокеанското крайбрежие, толкова потъването на „Лузитания“ предизвиква все по-малко внимание. Британският посланик във Вашингтон със съжаление информира Министерството на външните работи, че САЩ са все още далеч от войната с когото и да било, докато неговият колега в Париж описва американците като „разложена група от псалмопеещи, жадни за печалба мошеници“.⁸²⁵

⁸¹⁹ Charles E Lauriat, *The Lusitania's Last Voyage*.

⁸²⁰ Burton J Hendrick, *The Life And Letters Of Walter Page*, vol. 1. p. 436.

⁸²¹ Edward Mandell House and Charles Seymour, *The Intimate Papers of Colonel House*, vol.1, p. 432.

⁸²² Reported in a letter from George Booth to Alfred Booth, 25 September 1914.

⁸²³ Thomas A Bailey, *A Diplomatic History of the American People*, p. 626.

⁸²⁴ *New York Nation*, 13 May, 1915.

⁸²⁵ H. C. Peterson, *Propaganda for War*, p. 170. and footnote 6.

Промяната на мнението изисква търпение и постоянно повтаряне на пропагандата. Успешното прикриване на истината, от двете съучастнически правителства изиграва важна роля за евентуалната промяна в общественото мнение в цяла Америка – двете правителства, които са съучастници в потъването на големия лайнер и убийството на 1195 мъже, жени и деца.

Помислете за тези пренебрежителни думи от собствената история на Имперския военен музей, „Войната в морето“. „Теоретиците на конспирацията процъфтяват оттогава, съсредоточени около заговора за торпилирането на „Лузитания“, за да се въвлечат САЩ във войната. Подобно на толкова много конспиративни теории, основани на фантастичен свят на невежество и наивност, тази също не издържа.“⁸²⁶ Нека читателят сам прецени, кой лъже и кой казва истината!

Глава 15. Помощта за Белгия – великата хуманитарна акция

ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ: Всеки разказ за Комисията за хуманитарна помощ на Белгия, основан на официални документи, като например дневници или записи, написани от членове на Комисията или техни приятели, трябва да се третира като подозрителен.⁸²⁷

В класическия сюжет на „Тайния елит“, централните герои, замесени в една от най-големите измами в света, са написали своя собствена версия на историята и са премахнали или унищожили всички противни доказателства. Може да изглежда невероятно, но истинската история на Белгийската помощ никога не е преподавана в училищата или университетите в Белгия. Бяхме смаяни да научим на конференция в Брюксел на 6 ноември 2014 г., че темата за Белгийската помощ все още, до днес не се разглежда в белгийските колежи. Поколения белгийци остават невежи за машинациите на банкериите и финансистите, политиците и правителствата (тук включваме белгийското, британското и американското правителство) и обикновените граждани, които са злоупотребили с това, което се смята за благотворително начинание, за да удължат войната и да реализират престъпни печалби. Ако Комисията за помощ на Белгия е толкова жизненоважна за оцеляването на нацията, защо не ѝ се отдава почетно място в белгийската история? Белгийските академици Майкъл Амара и Юбер Роланд ясно заявяват: „И до днес тъмна сянка виси над историята на белгийската помощ. За мнозина историята за осигуряването на храна е издигната до мит, създаден след войната.“⁸²⁸

Каква е тази тъмна сянка? Какъв е този мит? Защо чувството на срам виси над работата на „Американска помощ“, която става известна, като мръсна семейна тайна?

Кралският армейски музей по военна история в Брюксел организира специална стогодишна изложба през 2014 г. за града по време на Първата световна война. Тя включва магазин „Американска помощ“ с щайги със съомга от река Колумбия, кайсии от Сан Франциско и други сравнително екзотични продукти.

Предисторията на изложбата е скучна и не се опитва да обясни основната цел на организация, която помага белгийските граждани да оцелеят и същевременно снабдява германската армия с така необходимите хранителни продукти. Това е още един пример за неприятна история, която правителствата все още се опитват да скрият от собствения си народ. Не е чудно, че фактите от историята остават толкова оскъдни. Всички съответни първични доказателства за тази „хуманитарна“ организация са изнесени от Евро-

⁸²⁶ Julian Thompson, *The Imperial War Museum's Book of The War at Sea, 1914-1918*, p. 195.

⁸²⁷ George I Gay and H H Fisher, *Public Relations of the Commission For Relief In Belgium*, published in 2 volumes by Stanford University in 1929.

⁸²⁸ *Expériences et représentations de la pénurie alimentaire durant la Guerre 14-18. Allemagne-Belgique*, chaired by Professor Laurence Van Ypersele; Brussels 6/11/2014.

па след войната по нареждане на нейния директор, Хърбърт Хувър, и са отнесени в САЩ. Това, което Хувър не е можел да контролира, включително неблагоприятни репортажи във вестници, официалните съдебни решения или публикувани отчети на компании, той се опитва да опровергае. Онези, които се осмеляват да твърдят за незаконния характер на неговите действия, са заглужавани, заплашвани или по друг начин неутрализирани.

Комисията за помощ в Белгия (CRB / КПБ) между 1914-1917 г. е организация, която се самопровъзгласява за „най-голямото хуманитарно начинание, което светът някога е виждал“.⁸²⁹

Всъщност, когато Комисията затворя врати и публикува отчетите си през 1920 г.,⁸³⁰ е отчетено, че са похарчени над 13 000 000 000 долара за помощи на народа на Белгия. (В сегашни парични стойности това би е приблизително 154 000 000 000 долара)⁸³¹

Според един официален исторически труд „в историята на Първата световна война е написана глава, която ще бъде четена с най-дълбок интерес стотици години напред.“⁸³²

Това няма да се случи. Не и ако тези, които контролират историята, продължават да си налагат целта си. Малко исторически трудове за Първата световна война дори споменават CRB (КПБ). Тя останва необяснимо незабелязана от повечето академични историци. Освен това, военните мемоари на Лойд Джордж (министър-председател 1916-1922) и сър Едуард Грей (министър на външните работи 1906-1916)⁸³³, двама от висшите членове на британския кабинет, с които тази организация има пряк контакт, не споменават нищо за „Белгийската помощ“. По същия начин няма препратка към тази „хуманитарна“ дейност в иначе многословните писма от Хърбърт Аскуит (министър-председател 1908-1916) до тайната му любов, Венеция Стенли.⁸³⁴

Това изглежда като акт на отричане, сякаш се опитват да кажат „това няма нищо общо с нас“. Но със сигурност е имало.

Белгийската помощ е организирана, за да изхранва бедните и нуждаещите се в Белгия и Северна Франция. Но зад основната цел, се осигурява прикритие за скритата измама. Чрез тази инициатива Тайният елит умишлено снабдява германската армия с така необходимите хранителни продукти, без които германците не могат да продължат войната. Храната, изпратена до Белгия от организацията за подпомагане, позволява голяма част от местната продукция да бъде насочена към Германия. Малко известно, но силно отричано е, че пряко замесените мъже, особено bankerите, натрупват състояние чрез това. Хуманитарният аспект е жизненоважно и ефективно прикритие за тайна организация, която облагодетелства „паричната власт“ и съвсем умишлено удължава войната. Редица ключови личности имат централна роля в създаването, продължаването и популяризирането на двете основни агенции, които доставят храна на Белгия по време на германската окупация. А именно (1) Комисията за подпомагане в Белгия (КПБ) и (2) Националният комитет за сигурност и изхранване в Брюксел (CNSA / НКСИ).

И двете са свързани по предмета на дейността си с деловите среди и имат дипломатически статус. Група от американски, германски и белгийски банкери, бизнесмени и

⁸²⁹ Michael Amara and Hubert Roland, *Gouverner en Belgique occupée: Oscar von der Lancken-Wakenitz – Rapports d'activité 1915-1918 collection, Comparatisme et Societe, no.1, 2004, introduction, p. 39.*

⁸³⁰ George H. Nash, Herbert Hoover *The Humanitarian, 1914-1917, preface, p. x.*

⁸³¹ *The Commission for Relief in Belgium, Balance sheets and Accounts, by joint liquidators, Edgar Rickard and W. B. Pollard* <https://archive.org/stream/executivepersonn00comm#page/n7/mode/2up>

⁸³² *Measuring worth.com* <http://www.measuringworth.com/uscompare/relativevalue.php>

⁸³³ Edwin W. Morse; *America in the War, Part V. Relief Work in Belgium and Northern France*; Herbert Hoover and *Engineering Efficiency*, p. 175.

⁸³⁴ David Lloyd George, *War Memoirs, and Viscount Grey of Fallodon Twenty-Five Years, 1892-1916.*

дипломати, одобрени и съветвани от Тайния елит в Лондон и Вашингтон, е натоварена с отговорността да управлява това, което при нормални военни обстоятелства може да се нарече „изхранване на врага“.

Под прикритието на спасяването на гладуващото население в Белгия и Северна (окупирана) Франция, това се превръща в смела, добре планирана организация, която включва огромна пропагандна кампания, подкрепена от националните правителства. В крайна сметка, Белгийската помощ не се отчита пред никого. Тя похарчва стотици милиони долари за снабдяване с храна и други военни доставки, до голяма степен внасяни от САЩ и Аржентина.

Организациите изпращат милиони тонове продукция през неутралното пристанище Ротердам до устието на Рейн, където тя е предавана на Белгийския национален комитет за местно разпространение. Ротердам е вратата към Германия, дори с по-голямо значение за нея, отколкото за Белгия. Един поглед върху картата на Европа ще потвърди това. По споразумение както на неутралните, така и на воюващите страни, единственото пристанище за влизане на всички храни и материали, изпратени до Белгия, буквално са разположено в началото на пътната артерия към Германия. Всички изходи от Ротердам и Холандия минаваха през Германия или окупирана от Германия територия. Холандският неутралитет не гарантира нищо. Цялата програма на Белгийската помощ зависеше от готовността на Германия да приеме този внос. Те го правят, но зад този привиден международен хуманитаризъм, на световната сцена се разиграва друга игра.

Между 1914 и 1919 г. стотици хиляди гладуващи и отчаяни белгийци и французи са подкрепяни от 4500 местни комитета, състоящи се от работнически групи, католически и протестантски благотворителни дружества и други местни агенции в десет белгийски провинции и шест френски области. Тези добри хора работят неуморно, за да спасят своите сънародници от глад. За това има достатъчно доказателства.⁸³⁵

Много отчаяни и нуждаещи се белгийски майки, деца и семейства в бедност наистина са подкрепяни през гладните военни години от организациите за помощ, но те осигуряват фронт, обществен фокус, зад който Германия успява да издържа армиите си, така че войната продължава доста след 1915 г. – годината, в която е можела да приключи. Част от храната за белгийска помощ отива директно в германската армия на Западния фронт и това позволява местно произведени белгийски продукти да бъдат изпращани из Европа до германските градове и села. Не случайно, а умишлено; не по случай, а по методичен начин, а методично, с ясни канали за комуникация, които осигуряват редовни доставки. Това вдъхновено от Тайния елит решение на критичния хранителен проблем на Германия е обида към разбирането за хуманитаризма.

И изисква надежден, алчен и безкрупен ръководител с доказана лоялност към британския елит. Той трябва да изглежда, че действа независимо, но същевременно да има достъп до политическа и финансова власт във Великобритания, Европа и Америка.

Той се нуждае от услугите на международните банки, за да борава с огромни суми пари, и трябва да има връзки със световни корабни компании, за да улеснява много сложната транспортна логистика. Трябва да бъде неутрален гражданин, да разбира силата на позитивната пропаганда и да има достъп до вестниците от двете страни на Атлантика.

Един кандидат с доказан опит, на когото може да се вярва, че няма да трепне пред моралната дилема, е познат и предпочитан от Тайния елит. Името му беше Хърбърт Кларк Хувър, по-късно 31-вият президент на САЩ.

⁸³⁵ Micheal and Eleanor Brock, *H.H. Asquith, Letters to Venetia Stanley*.

В лицето на Хърбърт Хувър Тайният елит намира перфектния човек, който да ръководи голямата белгийска „хуманитарна“ измама. Цялата му кариера е изградена върху съмнителни инвестиции в минното дело и чрез жестока, безмилостна експлоатация на работниците, той натрупва огромно състояние за своите работодатели и за себе си.

Един пример за това е неговата експлоатация на мината „Синове на Гуалия“ (*Sons of Gwalia*)⁸³⁶ в Австралия в началото на XX век. Там той намалява на броя на предпазните подпори с цел икономия на разходи, което предизвиква срутвания предизвикали нараняване или смърт на много миньори. Той лъже вестниците, че мината произвежда злато на стойност 140 долара на тон, когато всъщност едва достига 20 долара. В резултат на това компанията, която представлява, *Bewick-Moreing of London*, печели над 120 милиона долара от флотацията на рудата от мината. Такъв е постоянният начин на действие на Хувър.⁸³⁷

Хърбърт Хувър

Роденият в Америка минен инженер живее в Лондон в продължение на години, става делови партньор на Ротшилд, и приятел на Алфред Милнър, лидер на Тайния елит. В резултат на това приятелство, осигурявал робски труд за работа в златните мини в Трансваал (където Ротшилд е съсобственик), толкова важни за контрола над Южна Африка в края на Бурската война. Той организира голяма мошеническа измама, през 1901 г. и предоставя големите въглищни мини Кайпинг в ръцете на британските и белгийските банкери.⁸³⁸ 12

В допълнение към незаконните богатства, които натрупва за себе си и своите поддръжници, Хувър предоставя на британския флот така необходимите въглищни залежи в Далечния изток и спечелва доверието и благодарността на Форин офис в Лондон.

По-задълбочен анализ на дейностите на Хувър освен измамата на китайците за даването на концесия на техните въглищни мини, показва връзките му с белгийските банкери, индустриалци и дипломати, включително с Емил Франки, който ще се включи в Комисията за помощ в Белгия около 13 години по-късно.

При набирането на необходимия капитал, за да измами китайските служители от мините им през 1901 г., Хувър се обръща към белгийски поддръжници. На свой ред те убеждават *Banque d'Outremer* на Брюксел да инвестира 100 000 паунда в замяна на голямо влягане на акции в организацията, наречена *Oriental Syndicate*. Когато се завръща в Китай, за да финализира измамната сделка, Хувър е придружен от Еманюел дьо Вутер, представляващ белгийските банкери.⁸³⁹ По-късно дьо Вутер става член на китайското Министерство на външните работи и вицепрезидент на *Banque Belge pour L'Etranger*, към което ще се върнем отново.

Обвиненията в злоупотреба и пълното пренебрегване на „обвързващите споразумения“ с китайските власти довеждат до изостряне на ситуацията.⁸⁴⁰

На 18 януари 1905 г. Китайската инженерна и минна компания на Тиенцин, в лицето на Чан Ян Моа, директор на мините, завежда дело във Висшия съд в Лондон срещу Хувър, Дьо Уотърс и британската минна компания *Bewick, Moreing and Co*. Сред впечатляващ набор от скъпи адвокати, Хувър и компанията са защитавани от двама

⁸³⁶ Историческа златна мина в Западна Австралия, една от най-богатите и дълбоки в щата. Открита през 1896 г., тя подпомага растежа на градовете Гуалиа и Леонора, но претърпява значителен пожар през 1921 г. и сериозен финансов колапс през 2004 г., което води до продажбата ѝ. Днес мината е собственост на St. Barbara, възобновила е дейността си като дълбока подземна мина, а оригиналният минен обект е исторически музей.

⁸³⁷ *New York Times*, 17 July, 1921.

⁸³⁸ John Hamill, *The Strange Case of Mr Hoover Under Two Flags*, pp. 48-9.

⁸³⁹ Walter W. Liggett, *The Rise of Herbert Hoover*, pp. 68-70.

⁸⁴⁰ *The Straits Times*, 3 March 1903.

влиятелни либерални депутати, Руфъс Айзъкс и верния приятел на Алфред Милнър и член на Тайния елит, Ричард Халдейн. И двамата заемат висши юридически постове в *King's Counsel*.

Хувър е разпитван на свидетелската скамейка в продължение на два дни и е принуден да признае, че предишните му твърдения са неверни. На 1 март съдията, г-н съдия Джойс, стигна до заключението, че британската компания е действала недобросъвестно. Интересното е, че Ричард Халдейн отправя специално искане до съда от името на Форин офис, твърдейки че решението на съдия Джойс може да има дългосрочни дипломатически последици.⁸⁴¹ В отразяването на съдебното решение на следващия ден, вестник „Таймс“ приветства успеха на Чан като доказателство за британската безпристрастност и заключава, че констатациите на съда „ще бъдат полезни за британския капитал и предприемачество в борбата, която сега се води срещу страховити търговски конкуренти“.⁸⁴²

Това не е нищо повече от класическа интерпретация, която завършва с похвала за справедливите британски правни практики в свят, заплашен от „страшни търговски конкуренти“. Нито Хърбърт Хувър, нито Форин офис са споменати по име. Въпреки съдебно решение за противното, Хувър остава в борда на дискредитираната британска китайска инженерно-минна компания до 1911 г., със закрилата на Форин офис, който смята възглещата за флота за по-важни от неуважението към решението на съда.

Започва да се очертава ясна картина за връзките на Хърбърт Хувър със скритата сила, контролираща британската и американската политика. Той помага на Алфред Милнър в Южна Африка. Притежаваше акции в компанията „Рио Тинто“ на Ротшилд и е свързан със същата всемогъща династия, която инвестира в неговата цинкова корпорация. Той помага на южноафриканските минни милионери Ейб Бейли и Алфред Бейт; приятели на Роудс и членове на най-дълбокото ядро на Тайния елит.⁸⁴³ Той е защитаван в съда от Ричард Халдейн и е добре запознат с няколко високопоставени членове на британския кабинет.⁸⁴⁴

Знаем със сигурност, че познанството му с външния министър сър Едуард Грей в предвоенните дни е достатъчно близко, за да може Грей да попита Хувър дали може да вземе назаем колата му за неделно следобедно шофиране.⁸⁴⁵

Дори днес трябва да сте близък приятел на някой, чиято кола искате да вземете назаем за следобедно шофиране. Преди сто години това със сигурност показва много тясно познанство.

Лорд Юстас Пърси от Форин офис е силен и лоялен поддръжник на Хувър⁸⁴⁶, както и лорд Кроу, лидерът на Камарата на лордовете.⁸⁴⁷

Връзката на Хувър с всички тези важни политици и финансисти от Тайния елит е документиран факт. Освен това, той има тесни връзки с белгийските банкери като Еманюел дьо Вутер и Емил Франки, както и с институции като *Banque d'Outremer* и *Banque Belge pour l'Etranger*. Молим читателя да запомни всички тези връзки.

Хърбърт Хувър е познава и е познат от всички „правилни“ хора. Хувър е яростен опортюнист. Той е служи на господарите на международните финанси и прекарва инженерната си кариера в безмилостна експлоатация на слаборазвитите ресурси на Китай, Австралия, Бирма, Русия и Южна Африка. Неговите сделки смесват трафик на хора със

⁸⁴¹ *The Times*, 19 January 1903, p. 3.

⁸⁴² Liggett, *The Rise of Herbert Hoover*, pp. 111-112.

⁸⁴³ *The Times*, 2 March 1905, p. 9.

⁸⁴⁴ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 312.

⁸⁴⁵ Nash, *Herbert Hoover, 1914-1917*, p. 148.

⁸⁴⁶ Grey to Hoover, 9 June 1914, cited in Nash, *op. cit.* p.148.

⁸⁴⁷ Gay & Fisher, *Public Relations of The Commission for Relief in Belgium*, document 190, Dec 1914.

суровини и му гарантират доверието на важни поддръжници на Тайния елит, които знаят, че той е правилният човек, способен да ръководи новото им предприятие в Белгия през 1914 г.

Хърбърт Хувър се премества в Лондон, световният финансов център. До август 1914 г. той живее там повече от десетилетие. Той притежаваше акции в цинковите и златните мини в Австралия, богата мина за цинк, олово и сребро в Бирма, медни мини и леарни заводи в Русия, огромни неизползвани рудни находища в Сибир и възстановените нефтени находища в Калифорния. Въпреки че все още не е навършил 40 години, когато избухва войната, той е много богат с лично състояние, оценено между 3-4 мля долара, живее стилно във великолепна вила в Кенсингтън и работи от престижен офис на *London Wall buildings №1*.⁸⁴⁸

Биографът на Хувър иска да повярваме, че през 1914 г. той преживява момент от „Пътя към Дамаск“, при който бившият му квакерски произход предизвиква пълна промяна в характера, така че наемният инженер се превръща в грижовен хуманитарист.

Колкото и усърдно да се стремят неговите последователи да представят Хувър като благороден човек, мотивиран изцяло от добри дела за другите, дори малкото официални записи, предоставени на обществеността, показват човек, който тормози, лъже, мами, манипулира и пренаписва събития в своя полза. Това са качествата, толкова ценени от Тайния елит, защото знаят, че той ще изпълнява волята им, винаги защитен от глобалното им влияние. Хърбърт Хувър отхвърля образа на безмилостния, търсец печалба, безкрупен инженер и слага маската на хуманитарен спасител точно когато първата вълна от военни бежанци се изсипа в Лондон през август 1914 г.

Те са американци, оказали се от грешната страна на Атлантика поради неочакваното избухване на войната в Европа. Повечето са туристи, учители, студенти, бизнесмени и други подобни. Четири различни групи за подкрепа са организирани, за да помогнат на затруднените американци да се приберат безопасно у дома, но Хувър първоначално не участва в нито една от тях.

Първият Комитет на американските граждани е ръководен от Фред И. Кент, вицепрезидент на *Banker's Trust Co.*⁸⁴⁹, и дипломата Оскар Щраус. Седалището му се намира в лондонския хотел „Савоя“.⁸⁵⁰

В американското посолство наскоро назначеният консул на САЩ, Робърт Скинър едва успява да се справи с запитванията и гневните искания за незабавно репатриране в ранния хаос на онези августовски дни.

Хувър не позволява нищо да му попречи да овладее ситуацията, от която може да печели пари. Той манипулира длъжностните лица, лъже за обстоятелствата, измисля си пълномощия, разчита силно на правителствените си контакти в Америка и Великобритания и излиза триумфално от всяко положение. Ето как Хувър прави бизнес.

Фред Кент и неговият Комитет на американските граждани подтикват посланика на САЩ Уолтър Пейдж да потърси средства от Вашингтон, за да може техните блокирани граждани да се върнат бързо в родината си. Конгресът незабавно одобрява аванс от 2 500 000 долара в злато на 5 август и ги изпраща през Атлантика с кораба „Тенеси“ още същия ден.⁸⁵¹

Хувър усеща възможност и си проправа път. Той твърди, че Робърт Скинър му се е обадил лично и е поискал помощта му. Версията на Скинър е, че Хувър се е появил изневиделица и е предложил помощта си. След това Хувър се обадил по телефона на своя сътрудник в Америка, Линдън У. Бейтс, и го помолил да се обърне към админист-

⁸⁴⁸ Nash, *Herbert Hoover*, pp.127, 3.

⁸⁴⁹ <http://rbklocalstudies.wordpress.com/2012/10/25/elegy-for-the-red-house/>

⁸⁵⁰ *Fred I Kent Papers (1901-1954)*

⁸⁵¹ Nash, *The Life of Herbert Hoover*, p. 4.

рацията на Уилсън във Вашингтон, за да го назначат за специален комисар, който да се занимава с връщането на блокираните американци.⁸⁵²

Той свиква среща на колегите си минни инженери и доверени сътрудници и сам се назначава за председател на „Комитет на американските граждани в Лондон за подпомагане на американските туристи“. Той се обажда отново на Бейтс на 6 август, за да обяви, че „днес е избран за председател на Комитет за подпомагане, създаден в Лондон от американските граждани, за да се погрижи за 40 000 блокирани американци“.⁸⁵³ 28

Не спомена, че това е неговият собствен, самопровъзгласил се, неоторизиран комитет, но Хувър е сериозен. В рамките на 24 часа той отпечатва канцеларски материали с логото на новия комитет. Като пословичната кукувица, той се нахвърля върху Кент и първоначалния Комитет на американските граждани и ги изгонва от гнездото, твърдейки с обичайното си пренебрежение, че неговата спасителна група е организирана под „официалната егида“ на американския посланик Уолтър Пейдж, който се е съгласил да бъде почетен председател.⁸⁵⁴ Посланикът изобщо не е бил известен.

Всъщност на 9 август посланик Пейдж нарочно не кани Хувър да се присъедини към комитета, упълномощен да разпредели 300 000 долара преди пристигането на „Тенеси“. Вместо това той назначава Фред Кент.

Отношенията се влошават. Когато парите от Конгреса пристигнаха в Лондон на 16 август под грижите на заместник-министъра на войната на САЩ Хенри Брекинридж, Хувър великодушно предлага да обединят сили, но е отхвърлен по недвусмислен начин както от заместник-министъра, така и от посланика.⁸⁵⁵

Защо да се отказват от огромна сума обществени средства заради неизвестен американски минен инженер, живеещ в Лондон? Въпреки явната антипатия, изразена от американския посланик, и от заместник-министъра на войната, изненадващата промяна в мнението им настъпва буквално за една нощ. Сякаш има божествена намеса. Ситуацията е напълно обърната с главата надолу. До вечерта на 17 август Хувър и неговият Комитет са официално поканени от посланика да поемат и управляват цялото разпределение на средствата.

Защо? Как? Нито Пейдж, нито Брекинридж познават или са работили с Хувър, така че кой ги е инструктирал да му бъдат поверени не само парите, но и по негови собствени думи, „да поеме цялото разпределение?“

Като се има предвид, че Кент има безупречни квалификации в САЩ като високопоставен банкер от „конюшните“ на Дж. П. Морган, а Щраус е предпочитан от правителството дипломат, какво повече може да предложи Хърбърт Хувър?

Той също е свързан с империята на Морган в Ню Йорк, но връзките на Хувър прекосяват Атлантика. Само той имаше подкрепата на Тайния елит от британски политици и бизнесмени. Това е разликата. Победата на Хувър е абсолютна. Той получава пълното управление на конгресните средства. Пейдж упълномощава Хувър да използва парите, за да възстанови всички разходи, които вече са направени от Комитета. „Най-подходяща“ субсидия, както по-късно я описва.⁸⁵⁶

Това не е промяна на мнението, а е налице радикална операция. В лично писмо до президента Уилсън от 23 август 1914 г. посланикът съобщава, че „организацията и мерките за подпомагане на нашите блокирани хора са енергични и правилни...“ благодарен-

⁸⁵² *Chicago Tribune*, 6 Aug 1964.

⁸⁵³ *Nash, Herbert Hoover*, p. 7

⁸⁵⁴ *CRB Miscellaneous files, H1. Nash, op. cit., reference 22 page 386.*

⁸⁵⁵ *New York Times*, 8 August 1914, p. 3.

⁸⁵⁶ *Nash, Herbert Hoover*, p. 10.

ние на „способните американци, които ръководят Американския комитет за подпомагане“.⁸⁵⁷

Дали има предвид Хувър? Какъв натиск е бил упражняван върху Пейдж и Брекнридж, за да се постигне такъв пълен обрат? Кой, в по-тъмните кътчета на вашингтонската политика, може да промени решение, толкова различно от първоначалното мнение на посланика, и заместник-министър? Това е много важен въпрос и ще бъде задаван отново и отново. Кой стои зад Хърбърт Хувър?

Безспорно Хувър има много влиятелни приятели и е свързан с администрацията на Уилсън във Вашингтон, както показахме, и с правителствените среди в Лондон.

Когато президентът Уилсън се обръща към Уолтър Пейдж през 1912 г. за назначаването му за посланик във Великобритания, Пейдж не иска да приеме поста, защото не смята, че може да се издържа по необходимия начин, да дава пищни вечери и да се смесва с богатото лондонско общество от висшата класа.⁸⁵⁸

Уилсън урежда личния си банкер, Кливланд Х. Додж от *National City Bank of New York*, да добавя по 25 000 долара годишно към заплатата на Пейдж⁸⁵⁹, за да облекчи тежестта на поста. Кливланд Додж е финансовият гигант зад Удроу Уилсън.⁸⁶⁰ Така Великобритания получава дарение в лицето на американски посланик, финансиран от голям акционер на *National City Bank*, който също така е един от американските магнати в производството на боеприпаси⁸⁶¹, и финансов сътрудник на Дж. П. Морган. Връзките на Хувър във Вашингтон го свързват с дясната ръка на президента Уилсън, „полковник“ Едуард Мандел Хаус, и банковата империя на Морган.

Странно е, че полуавтобиографията на Хаус, „Личните документи на полковник Хаус“, да не съдържа никакво споменаване на Хърбърт Хувър, в личните документи на Удроу Уилсън може да се намери том с кореспонденцията между Хаус и президента, за Хувър и работата му в Белгия.⁸⁶²

Какво крие Хаус? Твърди се, че Хувър е „изоставил личните си занимания“ и е поел по „хлъзгавия път на обществения живот“⁸⁶³ за по-голямото благо на човечеството. Събитията от живота му които разгледахме, ясно доказват колко голяма лъжа е това. Той не е изоставя личните си занимания. Всъщност, за да се възползва от прекомерните печалби, предлагани от войната, Хувър не спазва международното ембарго и парламентарните актове, с които британското правителство забранява търговията с врага и купува цианид от Германия за употреба в мините си през октомври 1914 г.

Точно по същото време, когато се представя в Министерството на външните работи като единствения човек, който може да спаси гладуващите в Белгия, той е закупил ценна пратка химикала от Германия чрез швейцарски агент. Товарът му е транспортиран по Рейн до Ротердам и е платен от швейцарския агент, така че паричният превод не може да бъде проследен до него. Тъй като и Холандия, и САЩ са неутрални страни, транзакцията е недосегаема. След като цианидът му е безопасно доставен в Ротердам, той може да бъде препратен до почти всяко пристанище в света.

⁸⁵⁷ Hoover to Page, 23 September, 1914. Reference 52, as cited in Nash, Herbert Hoover, p. 387.

⁸⁵⁸ Burton J Hendrick, *The Life and Letters of Walter H Page*, vol. 3, p.136.

⁸⁵⁹ Ferdinand Lundberg, *America's 60 Families*, p. 142.

⁸⁶⁰ Ray Stannard Baker, (Pulitzer Prize winning journalist and confidante of Woodrow Wilson), *The Life and Letters of Woodrow Wilson*, VI, pp. 33-4.

⁸⁶¹ Antony Sutton, *The Federal Reserve Conspiracy*, p. 78.

⁸⁶² Lundberg, *America's 60 Families*, p. 142-3.

⁸⁶³ *The Papers of Woodrow Wilson*, vol. 32. Princeton NJ, as quoted in Nash, Herbert Hoover, *The Humanitarian*, p. 96.

Хувър разбира как бизнесът манипулира правните бариери, данъчните и договорните задължения. За да заблуди британската цензура, Хувър инструктира агента си да използва думата „акции“ вместо „цианид“, когато телеграфира до Лондон.⁸⁶⁴

Неговата бизнес „етика“ не включва лоялност. Ако германците могат да доставят продукт на по-ниска цена, той я купува от германци, назовисимо от войната. Тайният елит разбира това.

Всъщност, противно на впечатлението, че е изоставил хищническите си капиталистически инстинкти в полза на благотворителния хуманитаризъм, Хувър продължава да прокарва собствените си бизнес интереси от кабинета си в Лондон. Неговите руски инвестиции (продадени с печалба по чудотворен начин преди Революцията от 1917 г.) му носят солидна възвръщаемост, както и активите му в Лейк Вю и Ороя в Австралия.⁸⁶⁵41 Неговата цинкова корпорация, която основава, докато е в партньорство с *Bewick, Moreing & Co* (от печално известната *Kaiping*), процъфтява.⁸⁶⁶

Въпреки че не присъства лично на годишното общо събрание на Бирманската корпорация през 1914 г. поради „задълженията си, свързани с позицията му на президент на Американско-белгийската комисия за помощ“, брат му Теодор присъства като член на борда.⁸⁶⁷ Хувър пише доклада на председателя. Той обещава голямо богатство на инвеститорите, твърди, че компанията притежава едно от десетте най-важни мини открити от началото на века и обещава, че Бирманската корпорация ще има „важно влияние върху бъдещия ход на световното производство на олово, цинк и сребро“. С разходи за добив от 3 паунда на тон и продажна цена, варираща между 11 и 18 паунда на тон.⁸⁶⁸44 Прогнозата му не е празна хвалба. Цените на акциите по-късно се увеличават десетократно между август и декември 1915 г.⁸⁶⁹

Разбира се, както във всяка война, всички страни плащат високи цени за рудите, от които се произвежда смъртта. Хърбърт Хувър не е хуманист.

Малко след германското нахлуване в Белгия, стотици хиляди бежанци се насочват на запад към Франция, през Ламанша към Англия и на североизток към Холандия, оставяйки след себе си дезориентирано население. Оценките за броя на бежанците варират значително от консервативната оценка на КПБ за приблизително 600 000⁸⁷⁰ до около 1,5 млн.⁸⁷¹

Много по-малкият брой отговаря на по-грандиозните твърдения на КПБ, че около 9,5 млн. „иначе неизбежно гладуващи хора“, които остават, трябва да бъдат изхранвани.⁸⁷²48 Въпреки разрушенията, причинени от войната, в началото няма недостиг на хранителни запаси.⁸⁷³ Някои райони на страната обаче са особено силно засегнати от германското настъпление и редица различни местни комитети създават организации, които да осигуряват храна, дрехи и дори настаняване на бедстващите.

⁸⁶⁴ Nash, Herbert Hoover, *preface*, p. x., p. 16.

⁸⁶⁵ John Hamill, *The Strange Career of Mr Hoover Under Two Flags*, p. 318.

⁸⁶⁶ *The Mining Magazine*, July 1916, p. 9.

⁸⁶⁷ Elena S. Danielson, *Historical Note on the Commission for Relief in Belgium, in United States in the First World: An Encyclopaedia*, edited by Anne Cipriano

⁸⁶⁸ *The Times*, 23 December 1914, p. 14.

⁸⁶⁹ *The Mining Magazine*, July 1916, pp. 42, 103, 168, 232.

⁸⁷⁰ Tracy Barrett Kittredge, *The History of the Commission for Relief in Belgium, 1914-1917. Primary Source Edition*, p. 7.

⁸⁷¹ Lipkes J. (2007) *Rehearsals: The German Army in Belgium, August 1914*, Leuven University Press предлага цифра от около 1,5 млн.

⁸⁷² Kittredge, *The History of the Commission*, p. 1.

⁸⁷³ *Rapport sur l'activite du Bureau Federal des Co-operatives Intercommunales de Revitaillement, in General Report on the functioning and operations of the Comite National de Secours et Alimentation – Quatrieme Parte*, p. 267.

За много кратко време тези групи са обединени в огромна верига за доставки, която никога от воюващите страни „не смее или не се интересува да спре“.⁸⁷⁴

Все още съществуват редица важни предположения, които спомагат да се прикрие умният трик зад организираната система, която снабдява с храна както цивилното население в Белгия, така и германската армия на Западния фронт.

Първото и най-тревожно е, степента до която е била създадена илюзията за глад или предстоящият глад в Белгия. Белгия е силно индустриализирана, но поне 60% от страната се състои от богата земеделска земя, която се обработва интензивно. През военните години общите условия за земеделие са добри, дори и скромни.⁸⁷⁵

Когато избухва войната, Белгия се озовава в много благоприятна позиция по отношение на хранителните запаси. Новата реколта от зърнени култури е изключително добра и въпреки наличието на нахлуваща армия, в началото няма недостиг на храна и цените почти не се повишават.⁸⁷⁶

И така, поради какви доказателства се появява митът за гладуваща нация? Съществуват тревожни образи на гладуващи бурски деца в Южна Африка, на гладуващи германски семейства и деца през 1919 г., на жестокостите, сполетели гладуващите жертви на Холокоста през 1945 г., или на гладуващите в Биафра през 60-те години на XX век, но не и в Белгия през 1914 г. Безупречно инсценираните изображения, публикувани от Инсти-

тута „Хувър“, на белгийски деца показват голям брой⁸⁷⁷ вероятно гладни но адекватно облечени с умоляващо протегнати купи и съдове.

Има обаче огромна разлика между глад и глад. Имало е трудности, никой не отрича това. Но няма доказателства за гладуваща нация. Няма паметници на жертвите на глада в Белгия по време на Първата световна война, както например в Ирландия на милионите, загинали в големия глад. Защо този мит е приет за факт?

Второ предположение, разпространено от журналистите и историците, които безспорно са приели твърденията на Хърбърт Хувър и неговите сътрудници е, че доставката на хранителни продукти за спешни случаи е осъществена от една-единствена организация, наречена Комитет за подпомагане на Белгия, или както мнозина предпочитат да я нарекат, Американски комитет за подпомагане. Това не е така. Действат две организации, едната от Ню Йорк и Лондон, другата от Брюксел, но те не действат като едно цяло, нито се смятат за такова.

Третото предположение е, че тези организации са изцяло благотворителни; но „благотворителност“ е предпочитаният от тях термин.⁸⁷⁸ Отново, това не е вярно. Голяма част от храната е продавана, а печалбите се връщат във фонда за подпомагане, за да се закупи още. Колко е възлизало това, никога няма да разберем. Но това е основният проблем с белгийската помощ във всичките ѝ форми; тя е успешно прикрита и преименувана, а това, което е записано, е мит.

⁸⁷⁴ Kittredge, *The History of the Commission*, p. 1.

⁸⁷⁵ Louis Delvaux, *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, vol. 247, *Belgium in Transition* (September 1946) p. 144.

⁸⁷⁶ *Rapport sur l'activité du Bureau Federal des Co-operatives – Quatrième Partie*, p. 267.

⁸⁷⁷ <http://www.hoover.archives.gov/exhibits/Hooverstory/gallery02/index.html>

⁸⁷⁸ *Heures de Detress, l'oeuvre du comite national de secours et d'alimentation et de la Commission for Relief in Belgium, 1914-1915*, p. v. <http://uurl.kbr.be/1007553?bt=europeanaapi>

Групите, появили се до края на 1914 г., за да доставят храна на Белгия (а по-късно и на Северна Франция), натрупват огромна власт и престижът им нараства чрез влизането в тях на банкери, финансисти, измамници, адвокати и политици. Те не се отчитат пред никоя демократичен парламент и пишат собствената си версия на история. Въпреки че не всички са мотивирани от личен интерес и алчност, системата която действа, облагодетелства могъщите банки. Всъщност, с краля и белгийското правителство в изгнание, до ноември 1914 г. Брюкселският национален комитет е считан от много белгийци за временно правителство.⁸⁷⁹

Ето а първоначалната реакция на сериозната ситуация. Осигуряването на достатъчно храна за гражданите, засегнати пряко от последиците от германското настъпление през Белгия към Париж, създава незабавен проблем. Много села са напълно разрушени, а градове като Лувен, Динан и Ершот са сринати до основи, докато мощта на германската армия си проправя път на запад. Около 20% от населението е избягало от страната, а столицата Брюксел приютава около 200 000 бежанци.⁸⁸⁰

Фабриците са затворени, а държавните служители и служителите на местното самоуправление не получават заплати. В Брюксел е сформирана „частна благотворителна организация“, която се противопоставя на нарастващата криза, като набира средства за закупуване на храна и разпределянето ѝ на нуждаещите се, безработните или бедстващите в града и околностите.

Тя се представя като триумф на добрата организираност и внимателната подготовка, която координира разпределянето чрез местни доброволчески агенции за помощ, разпределителни центрове за дажби. Но храната не се предоставя безплатно. Само „доказаните бедни“ получават безплатни дажби, а тези, които могат, трябва да плащат.⁸⁸¹

В Брюксел организационната група се нарича *Comite Centrale* и най-необичайната ѝ характеристика е, че включва почти всеки висш banker в страната. Банките не се включват пряко в благотворителни дейности, освен ако разбира се, нямат скрита полза. Както доказва историята на Ротшилд, определени банки винаги първи научават какво предстои.⁸⁸²

През 1912 г., две години преди катаклизма на световната война, се случват поредица от събития, които предвиждат това, което предстои; събития, които изобличават белгийския псевдо(неутралитет). Крал Алберт свиква тайно заседание на белгийския парламент и съобщава, за доказателства, че Белгия е в тежка и непосредствена опасност. Последват две решаващи стъпки. Първо, силата на белгийската армия е увеличена с 340 000 души, което е огромно увеличение, предвид „неутралния“ статут на малка нация.⁸⁸³

Второ, Националната банка на Белгия започва подготовка за справяне с финансовата криза, която войната ще донесе. В най-строга тайна те печатат банкноти от 5 франка, за да заменят сребърните монети, и планират прехвърлянето на своите резерви от злато и плаките за производство на банкноти в трезорите в Банката на Англия в Лондон.⁸⁸⁴

Белгийските банки не само се подготвят за война, за която никой не знае, че предстои, но и са избрали страна. Толкова за неутралната Белгия.

⁸⁷⁹ Michael Amara and Hubert Roland, *Gouverner en Belgique Occupee*, p. 39.

⁸⁸⁰ Kittredge, *The History of the Commission*, p. 7.

⁸⁸¹ Nash, *The Life of Herbert Hoover, The Humanitarian*, p.18.

⁸⁸² Niall Ferguson, *The House of Rothschild: The World's Banker, 1849-1999*, vol. II, p. xxvii.

⁸⁸³ Francis Neilson, *How Diplomats Make War*, p.179.

⁸⁸⁴ Banque Nationale de Belgique, *The Centenary of the Great War – the National Bank in wartime*.

Въпреки че тази глава се фокусира върху по-малко известните и често отричани злоупотреби, от които ключови играчи натрупват състояние, няма съмнение, че хиляди доброволци и градски администратори работят непрестанно, за да изхранват и защитават обикновените граждани, да обслужват кухните за бедни, да раздават ежедневни дажби, да осигуряват мляко и друга подходяща храна за майки и бебета и да подслоняват бедните. Коефициентът на детска смъртност в Белгия е спада от 151 на 1000 живородени през 1914 г. до 119 на 1000 през 1918 г.⁸⁸⁵, което със сигурност е невъзможно да стане в окупирана държава, разтърсвана от глад. В допълнение към храната, през септември 1914 г. в Брюксел е открит централен склад за събиране, разпространение и продажба на дрехи втора употреба. Това е история на огромната доброта от страна на мнозина и презряната експлоатация от страна на малцина.

Задачата за снабдяване с хранителни продукти както от Белгия, така и от неутрални страни е инициирана от Централния комитет в Брюксел през септември 1914 г.

Дани Хайнеман, роден в Америка електроинженер, прекарал по-голямата част от живота си в Германия, предлага на Централния комитет да бъдат открити дипломатически канали с одобрението на САЩ и Испания за закупуване на храни в чужбина. Впоследствие Комитетът го упълномощава да се свърже с германските власти. Официалните истории на КПБ описват Хайнеман като американски бизнесмен, пребиваващ в Брюксел⁸⁸⁶, но това е напълно подвеждащо. Той отива в Германия с овдовялата си майка, когато е на 8 години, и там получава образование, завършвайки Техническия колеж в Хановер през 1895 г. Първата му позиция е в Берлин в компания, пряко свързана с американския гигант *General Electric*. През 1905 г. той ръководи малка белгийско-германска компания с трима души, специализирана в електроенергията и транспорта. Основана от белгийски банкери, *Societe Financiere de Transport et d'Enterprises Industrielles (SOFINA)* се превръща в мощен играч в зараждащата се енергийна индустрия. Тя се разраства в международна компания, наемаща 40 000 работници и притежаваща трамвайни и електрически енергийни системи по целия свят.⁸⁸⁷

Как е възможно Хайнеман да е получил финансиране, за да постигне такъв успех? Кой го е подкрепял? Дани Хайнеман, движещият дух⁸⁸⁸, играе особено важна, но подценявана роля в последвалото, защото се ползва с доверието на германците. Не всички го одобряват. Ръководителят на американската легация в Брюксел, Бранд Уитлок, има резерви към Хайнеман. Той отбелязва в дневника си на 14 октомври 1914 г.: „Обаждаме от Хайнеман към обяд. Той обсъжда с германските си приятели провизиите за града, а също и делата на банките. Хайнеман, безценен, умен малък евреин, с очи като на плъх. Много е близък с германците.“⁸⁸⁹

Съвсем отделно от презрението към евреина, да помислим за последиците. Дани Хайнеман е преди всичко приятел на германците. През следващите три години многократно главната роля в преговорите с германския генерал-губернатор се „пада естествено“ на Хайнеман. До октомври 1914 г. той е повишен в заместник-председател на КПБ и директор на офиса в Брюксел. Защо?

Ние твърдим, че този човек, който е тясно свързан с Германия, е поставен на ключова оперативна роля, защото му дава широки възможности да пренасочва доставки към окупационните сили. Със сигурност ли британските власти са наясно с това?

Логично е независимо от уверенията им, окупаторите да злоупотребят с предложената система. Не са ли това същите „безсърдечни“ прусаци, критикувани почти десе-

⁸⁸⁵ *Rapport sur les Petites Abeilles, Auot 1914 – December 1918, p.20*

⁸⁸⁶ *Kittredge, The History of the Commission, pp. 17, 12.*

⁸⁸⁷ *Physics Today (15) 3. 1962. Obituary for Dannie Heineman*

⁸⁸⁸ *Nash, Herbert Hoover, p. 18*

⁸⁸⁹ *Letters and Journal of Brand Whitlock, The Journal, Chapter II.*

тилетие от британския печат за тяхната „нечовечност“? Защо германците се съгласяват и разрешат вноса на хранителни продукти в окупираните от тях територии, освен ако няма съществени ползи и за собствените им войски? И къде се вписват Хайнеман и „банковите дела“ в този пъзел?

Отговорът е в самата основа на всичко, което Тайният елит е изградил около фасадата на хуманитарната помощ. Хайнеман обсъжда предложенията с германската гражданска администрация, която се обърнала към военните власти, за да получи необходимото разрешение за закупуване на храна за белгийските граждани. На американската легация са дадени уверения, че внесените храни няма да бъдат реквизирани от германската армия. Освен това са дадени обещания, че германците няма да облагат с данъци, да конфискуват или реквизират никакви доставки, внесени от Централния комитет за нуждите на цивилното население в Белгия.

На пръв поглед, ако британското правителство е готово да позволи на американците да хранят белгийските цивилни жители, тогава отговорността преминава върху германските окупатори. От тяхна гледна точка това е печелившо решение. Ако белгийците са хранени с вносни храни, това ще направи част от произведените в Белгия храни достъпни за германците, за да издържат армиите си.

От самото начало германската гражданска администрация си запазва правото да решава как и къде да се разпределят брашното и пшеницата.⁸⁹⁰ Комитетът няма абсолютен контрол върху разпределението, но се преструва че го има.

Близкият довереник на Дани Хайнеман, Милард Шалер, минен инженер, чийто произход, подобно на този на Емил Франки, е свързан с жестоката и безмилостна експлоатация на Белгийско Конго, е избран за представител пред британското правителство. Той се отправя към Лондон с кредитен чек за 20 000 паунда и инструкции от Централния комитет да купува хранителни продукти от тяхно име. Важно е да се отбележи, че той носи и писменото уверение от германския генерал-губернатор, че няма да конфискуват никаква храна, внесена за изхранване на цивилното население.⁸⁹¹

Шалер е инструктиран също да се срещне с представител на *Banque Belge pour l'Etranger* в Лондон, за да организира, в сътрудничество с белгийския министър, пребиваващ там, подкомитет за набиране на средства и закупуване на хранителни продукти от тяхно име.⁸⁹² Важно е да отбележим, че в тези ранни дни това е изцяло белгийско дело, организирано съвместно с белгийското правителство в изгнание и в сътрудничество с белгийски банки. Финансирането и покупките се осъществяват чрез най-голямата белгийска частна банка, *Société Générale de Belgique*, жизненоважно звено във всичко, което е предстои да се случи. Нейният лондонски филиал, *Banque Belge pour l'Etranger*, е британската връзка. През 1913 г. е установена пряка връзка между централата на главната белгийска банка в Брюксел и лондонския клон. Удивително.

Ранният успех на брюкселския комитет привлича вниманието на редица кметове и представители на общността в други градове и области, които се обръщат към тях за помощ, а обхватът на *Comite Centrale* е разширен, за да обхване по-голямата част от окупирана Белгия. Под председателството на Ернест Солвей, ръководител на международните компании *Solvay Chemical*, и под патронажа на испанските и американските „посланици“⁸⁹³, както и на холандския консул в Хавър, *Comite Centrale* се разширява до по-важна и влиятелна организация, наречена *Comite National de Secours et Alimentation*.

⁸⁹⁰ Kittredge, *The History of the Commission*, pp. 78, 34.

⁸⁹¹ Nash, Herbert Hoover, p. 18.

⁸⁹² Kittredge, *The History of the Commission*, p. 35.

⁸⁹³ Въпреки че Докладът (страница 18) ги нарича посланици, технически Бранд Уитлок е бил ръководител на Американската легация. Много автори просто размиват въпроса и наричат Уитлок посланик.

(CNSA) Не е преувеличено да се каже, че белгийският народ вижда CNSA като символ на противопоставяне на германската окупация. Тя има 125 000 агенти, действащи в градовете и провинциите, видим знак за белгийска солидарност.⁸⁹⁴

Обикновените хора правят всичко възможно, за да помагат на другите. Те нямат никаква представа, че CNSA работи в хармония с германските окупационни власти.

На този етап трябва да се изяснят два жизненоважни фактора. Първо, CNSA е белгийска работа. Второ, нейните контролори са създадени от финансите и банките. И така, как Белгийската помощ, дела на *Comite Centrale* в Брюксел, се превръща в съзнанието на по-голямата част от света, в Комисията за помощ на Белгия (КПБ) и по разбиране, в американска помощ?

До септември 1914 г. има а финансиращи групи и организации във Великобритания и САЩ в подкрепа на Белгия и белгийските бежанци и е събрана значителна сума пари. Пренасянето на храна и основните стоки през военните зони изисква съгласието както на неутралните, така и на воюващите правителства и не е лесна задача. Американската легация в Брюксел с готовност представлява британските поданици и британските интереси в окупирана Белгия и поддържа добри и приятелски отношения с германската гражданска администрация. Тя е очевидният канал на преговорите за внос на храни.

Първият замесен американски дипломат е Хю Гибсън, секретар на американската легация в Белгия. Той пристига в Лондон, носейки послания в подкрепа на Белгийския централен комитет до Уолтър Пейдж, американския посланик във Великобритания. До 6 октомври дипломатическите колела започват да се въртят. Въпреки че британското правителство се съгласява, доставките на хранителни продукти да са изпращани до Брюксел чрез доброто покровителство на американската легация, одобрение за такава огромна отговорност не е дадено от Вашингтон.

Всъщност, държавният секретар на САЩ все още не е получил потвърждение от Берлин, че германските власти ще дадат одобрението си.⁸⁹⁵

Най-добре е германските и белгийските власти да подпишат местно споразумение, но неговото изпълнение изисква междуправителствено одобрение на най-високо ниво. Предложението виси на косъм. Въпреки, че несъмнено ще донесе богати печалби, това не е основната причина за белгийската помощ. Нито пък това е причината британското правителство да се съгласи на сделката. Всяко решение, одобрено от Тайния елит, има много ясна цел: да удължи войната, за да изтощи Германия.

Внимавайте да не изпаднете в заблудата да вярвате на всичко, което е написано в официалните истории. Те обикновено се представят с удобно правдоподобие. В този случай идеята, че Хърбърт Хувър просто се оказва на разположение, за да отдели времето и усилията си за доброто на белгийския народ, е пълна фантазия. Хувър никога не е посещавал Белгия, но има дълга история, свързваща го с белгийските банки и белгийски инвеститори в Далечния изток. При набирането на необходимия капитал за измамата с мините Кайпинг през 1901 г., Хувър се обръща към белгийски банкери и ги убеждава да инвестират сериозно. Когато се завръща в Китай, за да финализира измамата, е придружен от белгийския аристократ, шевалие дьо Вутер.⁸⁹⁶

Въпреки че и двамата са критикувани за недобросъвестни действия от съдия Джойс във Висшия съд през 1905 г.,⁸⁹⁷ те продължават да забогатяват от злоупотреби и манипулации. Хувър е свързан и с Емил Франки, един от най-богатите мъже в Белгия, в

⁸⁹⁴ Michael Amara and Hubert Roland, *Gouverner en Belgique Occupee*, p. 39.

⁸⁹⁵ Bryan to Gerard, 7 October 1914, *The American Journal of International Law*, p. 314.

⁸⁹⁶ Walter W. Liggett, *The Rise of Herbert Hoover*, pp. 87-88.

⁸⁹⁷ *The Times*, 19 January 1905, p. 3.

корумпираното китайско начинание и е неразривно свързан от него с белгийските банки и инвестиции.

Интересът на Хувър към Белгия не е бил случаен. Каква е истината зад превземането на Белгийската помощ от Хърбърт Хувър?

Според историята на Трейси Китридж (която по-късно Хувър нарежда да бъде унищожена), Милард Шейлър, американски инженер, живеещ в Брюксел, пътува до Лондон и се обръща към Хувър на 26 септември с молба за помощ.⁸⁹⁸ Въпреки това, според разказа на самия Шейлър в книгата му „Развитие на движението за подпомагане“, именно британски комитет, заинтересован от белгийските бежанци, първо се обръща към Хувър за помощ.⁸⁹⁹ Кой е замесен в „Британския комитет“, който се обръща към Хърбърт Хувър? Разкритието на Шейлър е изключително важно, защото свързва Хувър и последвалото му поемане на контрола над Белгийската помощ с неидентифицирана група по интереси във Великобритания; група, чието положение дава възможност на Хърбърт Хувър да продължи напред с тяхната подкрепа и благословия.

Защо Хувър? Защото е идеалното решение. Безскрупулен, алчен, безмилостен експлоататор на хора, не изпускащ нито една възможност, той е напълно лишен от хуманитарни симпатии и човечност. Знаейки, че измамата ще удължи войната и всички последвали страдания, Хувър се ползва с пълното доверие на Тайния елит. Той трябва да бъде неутрален, но цялата му история е история на един необуздан англофил, изградил успеха си в Британската империя и богато възнаграден. Хувър живее толкова дълго в Лондон, „че е имал доста приятелски отношения с много хора, близки до британското правителство“.⁹⁰⁰ Той познава най-висшите кръгове във Великобритания и знае как да ограда една организация и да я превърне в своя. Делото на живота му е изградено върху подобни тактики на грабеж, независимо дали жертвите са фермери в Средния Запад на САЩ, миньори в Австралия, китайски чиновници в Кайпинг, китайски „кули“, продадени в робство в златните мини на Южна Африка⁹⁰¹, или сънародници американци в Лондон, които вече са организирали помощ за своите блокирани сънародници.⁹⁰² Той използвал същите лъжи, същите полуистини, същия достъп до медийно отразяване и същото покровителство, за да постигне своето.

Общоприетата история за това как постига това „придобиване“, което е най-точният термин, описващ заграбването на Белгийската помощ (*Belgian Relief*), е извлечена от официални документи, записани от неговите големи приятели Хю Гибсън, Милард Шалер и Едгар Рикард, бивш редактор на *Mining Engineer*, мъже, чийто по-късен успех е свързан с Хувър.

Избран за тази задача от лондонския елит, който умишлено предизвика войната, Хувър посещава посланик Уолтър Пейдж на 10 октомври, за да потърси дипломатическа подкрепа за осигуряване на храна за Белгия.⁹⁰³

Читателю, не забравяй, че на практика всички „доказателства“ идват от Хувър, неговите близки сътрудници и одобрени членове на Комисията за подпомагане на Белгия, когато той безспорно я ръководи.

Две години по-късно, когато американците се опитват да пренапишат протокола и да претендират за предимство пред оригиналния Белгийски национален комитет, Едгар Рикард заявява, че Хувър се е консултирал с посланик Пейдж в Лондон още на 4 ок-

⁸⁹⁸ Kittredge, *The History of the Commission*, p. 37.

⁸⁹⁹ Nash, *Herbert Hoover*, p.19.

⁹⁰⁰ Liggett, *The Rise of Herbert Hoover*, p. 223.

⁹⁰¹ John Hamill, *The Strange Case of Mr Hoover Under Two Flags*, pp. 150-160.

⁹⁰² Nash, *The Life of Herbert Hoover: The Engineer, 1874-1914*, pp. 5-11.

⁹⁰³ Kittredge, *The History of the Commission*, p. 37.

томври. Но не е така. Отново и отново записи, свързани с Хърбърт Хувър, са променяни или „изгубени“, винаги в полза на американския „хуманитарист“.

Дори официалният биограф на Хувър, Джордж Наш, заключава, че всяко твърдение, за ангажирането на Хувър преди 6 октомври, в най-добрия случай е непотвърдено.⁹⁰⁴ Всички се съгласиха, че Хувър е отговорен за осъществяването на плановете за подпомагане на Белгия, каквото и да е означавало това, през октомври 1914 г. Не е така. Никой човек не би могъл сам да се справи с такава гигантска задача. Тайният елит гарантира, че той контролира тяхното начинание, организацията и финансите им, но действа чрез техните трансатлантически пипала, техните банки, корабоплаване, техния бизнес. През 1916 г. посланик Пейдж пише до Хувър, че белгийската помощ е „по ваше усмотрение и по ваше предложение“.⁹⁰⁵

Вярва ли той в това, или просто иска да се увери, че ако истината някога бъде разкрита, вината не може да бъде приписана на него? Както и да е, това не е предложение на Хувър. Странен съюз се е развива между Хувър и Хю Гибсън, неговия човек в легацията в Брюксел, и Уолтър Пейдж, посланика в Лондон.

По същество дипломатите се споразумяват с Хувър да променят документи, да пишат и след това да пренаписват собствената си история и да използват фалшифицирани и изфабрикувани доклади, за да установят своите разкази като истина и да оправдаят твърденията си. Отличен пример за тази тактика може да се намери в манипулирането на американския печат от Хувър, за да повлияе на общественото мнение, така че да провокира чувството за спешна обществена подкрепа на правителствените решения във Вашингтон, които иначе ще са широко критикувани.

Когато Държавният департамент на САЩ се двоуми за участието си в Белгийската помощ през октомври 1914 г., Хувър се обръща към своите медийни съюзници. Той е „умел манипулатор на обществените лостове“⁹⁰⁶ и е спечелил редица приятели в лондонския прес-корпус. Сред тях са възпитаникът на Станфордския университет, „стратегическият позициониран“ Бен С. Алън от *Associated Press* и Филип Пачин от *Tribune*. Първоначалното съобщение за американската организация за помощ в Белгия се появява в съобщение на *Press Association* от 15 октомври 1914 г., в което Хувър очертава плана. Първоначално той твърди, че е абсолютно необходимо всички средства, събрани за белгийска помощ извън Великобритания, да бъдат централизирани в неговия комитет. Твърди се, че е искал да избегне проблема с припокриващите се разходи и възнамерява да създаде единна комисия, която да обедини всички работници и комитети, вече създадени в Лондон и Белгия.⁹⁰⁷ Всъщност това е целта на Тайният елит, който осигурява абсолютен контрол. Той също предлага, че най-добрият начин да се помогне на белгийските бежанци е репатрирането им, задача която може да бъде изпълнена само от американска организация в съгласие с всички съответни правителства.⁹⁰⁸

Това странно и нелепо предложение е игнорирано от съюзниците. Може би успехът му с „репатрирането“ на американците, блокирани в Европа, е помрачил преценката му. Това е глупост, но демонстрира неспособността на Хувър да схване реалността на ситуацията. Репатрирането по време на война е акт на груба нечовечност от страна на великия „хуманитарист“. От този ранен момент прессъобщенията на Хувър са без-

⁹⁰⁴ Nash, *The Life of Herbert Hoover: The Engineer*, pp. 390-391.

⁹⁰⁵ Gay and Fisher, *Public Relations for the Commission for Relief in Belgium*, Page's letter to Hoover, 25 February 1916.

⁹⁰⁶ Nash, *The Life of Herbert Hoover: The Engineer*, p. 21.

⁹⁰⁷ *New York Herald*, 15 October 1914.

⁹⁰⁸ Kittredge, *The History of the Commission*, p. 40.

милостни. Той пише до щатските губернатори с призови да се гордее съотв. щат, че е „първият“, който финансира кораб „Канзас“ или товар „Чикаго“.

Той организира изпращането на лични обръщения от белгийския крал в изгнание Алберт.⁹⁰⁹ Научава се да драматизира събитията, така че всяко прессъобщение крещи за непосредствена криза. Прави смели и умишлено неясни твърдения, че „американската комисия за помощ в Белгия... е единственият канал, чрез който храната може да бъде внесена в Белгия, и чрез асоциацията си с комитета в Белгия, разполага с единствената ефективна агенция за разпределение на храната в страната“. Толкова за водещата роля, изиграна от Националния комитет в Брюксел.

В прессъобщението му се твърди също, че 80% от страната е безработна и агенциите за помощ се нуждаят от 2 500 000 долара на месец, иначе последствията ще бъдат тежки. Забавно е, как уверява Америка, че „всеки долар представлява реална храна“.⁹¹⁰ 88 Заглавията в големите вестници в съюзническите страни крещат: „Америка трябва да изхрани Белгия тази зима. Никога не е имало толкова голям глад.“⁹¹¹

Всъщност няма глад. Има нужда от помощ, но лъжите му са умишлено настроени да вдигнат тревога. Те имат за цел да създадат впечатление за криза, която да принуди правителствата и отделните хора да подкрепят инициативата на Хърбърт Хувър. Един от основните проблеми, с които Хувър и неговата Комисия за помощ в Белгия (КПБ) трябва да се справят, е разпространението на фондове за помощ и военните благотворителни организации. Събиранията на средства за Армения, за Американския червен кръст, за евреите, страдащи по време на войната, за военнопленниците, за ранените французи, са сред многото, които никнат като гъби в САЩ.⁹¹²

Хувър няма време за други групи, които се конкурират за благотворителни дарения. Основната му грижа е фондация „Рокфелер“, която самостоятелно организира храна и доставки за Белгия. Нещо повече, уважаваният нюйоркски филантроп Робърт де Форест сформира още един независим Белгийски комитет за подпомагане в САЩ само дни преди създаването на Комитета за подпомагане на Белгия (КПБ). Поддържането на контрол върху подобни организации в САЩ е много по-проблематично от това да се държи монопол в Европа.

Хувър се притеснява, че фондация „Рокфелер“ възнамерява да създаде независим канал за подпомагане в Белгия, който да замени неговия собствен, което е недопустима ситуация, защото подкопава плана на Тайния елит за снабдяване на Германия. Съществува и финансово съображение. Ако фондация „Рокфелер“ спечели, тя ще действат чрез банките на Рокфелер, а не чрез банката „Морган Гараншън Тръст“, през която бъдещите средства ще са насочвани към Хувър.⁹¹³

Предприета е контраатака чрез същите канали, които Хувър използва, за да поеме контрола над Американския граждански комитет в Лондон. Той лъже и представя погрешно статута си като се позова на мощните си политически връзки, за да постигне целта си. Посланик Пейдж послушно изпраща директна телеграма до фондация „Рокфелер“, написана от самия Хувър. Телеграмата настоява, че КПБ е „единствената организация“, призната от двете воюващи страни във войната, и единствената, способна да координира подкрепа от всички части на света. Хувър е категорично настоятелен кора-

⁹⁰⁹ *New York Times*, 1 November 1914.

⁹¹⁰ *Също*.

⁹¹¹ *The Times*, 13 Oct 1914.

⁹¹² *Има много подходящи примери, които могат да бъдат намерени в „Ню Йорк Таймс“ през юли 1916 г., от които са цитираните в текста.*

⁹¹³ *Б. пр. Т.е. Хувър няма да може „да бърка в кацата с меда и да си оближе пръстите“!*

боплаването да бъде организирано от КПБ и иска гаранции, че фондация „Рокфелер“ ще се ограничи до закупуване и събиране на храна.⁹¹⁴

Той ще се занимава със средствата, или по-скоро, сътрудникът на Тайния елит Джей П. Морган-младши ще го прави чрез своята *Guaranty Trust Bank of New York*. Като част от организирания си ход срещу фондация „Рокфелер“, Хувър моли своя приятел и дългогодишен бизнес партньор Линдън Бейтс да отвори клон в Ню Йорк, който да се занимава с корабния транспорт в САЩ. Въпреки че Хувър се стреми да придаде на КПБ вид на приобщаване, като предлага представителство на фондация „Рокфелер“, и на Де Форест в своята комисия, той няма намерение да споделя контрола с тях.

В лично писмо информира Бейтс, че няма да бъде „управляван от някаква малка дупка в маргинална организация в Ню Йорк“.⁹¹⁵

Хувър изпраща телеграма до фондация „Рокфелер“, в която заявява, че е получил заем от белгийските банкери, който е абсолютно обусловен от пълния му контрол върху корабния транспорт за превоза на храните.⁹¹⁶ Лъжа след лъжа. Нечестност и измама. Дали това звучи като хуманитарно начинание?

Тесните връзки на Хувър с англо-американския елит му дават достъп до симпатизиращите му американски посланици Уолтър Пейдж в Лондон и Бранд Уитлок в Брюксел. Те повдигат всеки въпрос в полза на КПБ, внушавайки чувство за неотложност на правителството на САЩ, и на печата. През октомври Уитлок изпраща тревожно съобщение до президента Уилсън, в което го съветва, че „след две седмици цивилното население на Белгия ще се изправи пред глада“. Той търси спешна подкрепа, „за да осигури храна за гладуващите в мрачните дни на ужасната зима, която настъпва“.⁹¹⁷

Всичко това е добре отразено в медиите и поддръжниците на Хувър печелят победата. За да се осигури безпроблемното функциониране на КПБ, споразуменията са координирани по дипломатически канали, които действат далеч над обхвата и нивото на достъп, с които е свикнал всеки обикновен гражданин.

По искане на Хувър посланик Пейдж иска от британското външно министерство да определи достатъчно важна връзка с Комисията, за да се избегне бюрокрацията, която постоянно забавя ефективното вземане на решения. Неговият личен приятел, сър Едуард Грей, надлежно назначава лорд Юстас Пърси. Член на британския елит, на „Клуба Грилиънс“ и на Тайния елит⁹¹⁸, Пърси сътрудничи напълно на Хувър и позволява на членовете на КПБ да се обръщат директно към висшите държавни служители, вместо да чакат дипломатическо разрешение.⁹¹⁹

Министерството на външните работи поддържа връзка с белгийците, за да подпечата споразумения между германските военни власти и неутралните представители, които са американския и испанския посланик в Белгия. Испанският посланик, маркиз де Вилалобар, аристократ от старата школа, „луд и чувствителен“, според Бранд Уитлок⁹²⁰, е смятан за „декоративен“ от Хувър⁹²¹, но това е едновременно несправедливо и типично за пренебрежителния характер на Хувър.

⁹¹⁴ Nash, *The Life of Herbert Hoover, The Humanitarian, 1914-1917* pp. 52, 49.

⁹¹⁵ Hoover to Bates, 13 November 1914, Nash, *The Life of Herbert Hoover*, p. 54.

⁹¹⁶ Nash, *The Life of Herbert Hoover*, p. 55.

⁹¹⁷ Whitlock to Bryan, 16/10/14, Gay and Fisher. Doc. 8, cited in the *American Journal of International Law*, p. 314.

⁹¹⁸ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 31.

⁹¹⁹ Kittredge, *The History of the Commission for Relief in Belgium – Primary Source Edition*, p. 56.

⁹²⁰ Brand Whitlock, *Letters and Journals* 10 December 1914

<http://www.ourstory.info/library/2-ww1/Whitlock/bw05.html>

⁹²¹ Nash, *The Life of Herbert Hoover*, p. 80.

Испанският посланик се оказва изключително трудолюбив в ежедневието си и не се страхува от пруското високомерие.⁹²² Той се отдава на работата, вярвайки, че е грандиозно хуманитарно начинание, и няма доказателства, които да го свързват с Тайния елит.

Условията, при които е разрешено да се осъществи помощ за белгийските цивилни, са определени през октомври 1914 г. и са обяснени в писмо до посланик Пейдж от Форин офис: „Сър Едуард Грей е писал на барон Анри Ламберт [водещ белгийски банкер в Националния комитет и роднина чрез брак с Ротшилд], като му е казал, че не спираме никакви доставки на храна, отиващи до Ротердам, идващи от неутрални страни с неутрални кораби, за които сме убедени, че не са за ползване от германското правителство или армия, и следователно няма да се намесваме в доставките на храна за цивилното население на Белгия, освен ако нямаме основание да предполагаме, че уверението, дадено от маршал фон дер Голц на американския и испанския посланици, не се изпълнява.“⁹²³

Министерството на външните работи, най-силният орган на Тайния елит в правителството, така ясно заяви, че организацията на Хувър има тяхната благословия. Но писмото на Грей е умишлено неясно. Що се отнася до британската общественост, на Комисията за помощ в Белгия е разрешено да действа само при редица строги и обвързващи гаранции. Германците гарантират, че няма да реквизират доставките, предназначени за цивилното население.⁹²⁴ Неутралните правителства, или САЩ, Испания и Холандия, са съгласни да наблюдават агенцията за подпомагане, а белгийското правителство в изгнание трябва да одобри целия процес. Неутралните кораби ще превозват продукцията до неутрално пристанище, където Централният комитет (по-късно Националният комитет) ще поеме нейното разпределение. Посланиците и ръководителите на легации във Вашингтон, Мадрид, Лондон, Берлин и Брюксел са пряко ангажирани с поредица от разрешителни и обещания.

Група американски студенти от Оксфордския университет, стипендианти на Родс, са наети като неутрални наблюдатели. Те трябва да проверяват вносната продукция, къде отива и как се разпределя, за да може Комисията за помощ в Белгия (КПБ) да докаже, че международните условия са изпълнени.

Всъщност, ако всичките 25 се концентрират върху един-единствен товарен кораб, няма сигурност, че притежават необходимите умения, за да разберат какво се случва. В нито един момент задачата на Комисията за помощ в Белгия (КПБ) не е лесна или праволинейна. Въпреки всички предимства на връзките си с Тайния елит, американския и белгийския дипломатически корпус, Хувър трябва да се бори усилено, за да установи абсолютен контрол. След това той трябва да гарантира, че той, и само той, има монопол върху хранителните продукти, доставяни през Ротердам до Белгия и, най-важното от всичко, до Германия. Това е неизречената част от неговото сложно уравнение.

Читателите няма да намерят препратки в официалните истории за доставки, насочени към Германия, но със сигурност те се осъществяват.

До края на първите шест месеца от войната структурата е горе-долу налице. Централата на КПБ в Лондон е изцяло контролирана от Хувър на адрес *London Wall Buildings № 3* в сърцето на финансовия район.

⁹²² *A perusal of Brand Whitlock's Letters and Journals shows just how involved and useful the Marquis was on a daily basis in Brussels.* <http://www.ourstory.info/library/2-ww1/Whitlock/bw05.html>

⁹²³ *Gay and Fisher, Public Relations for the Commission for Relief in Belgium, p.13 Letter from Sir Arthur Nicolson, 20 October 1914 to Ambassador Page.* <http://net.lib.byu.edu/estu/wwi/comment/CRB/CRB1-TC.htm>

⁹²⁴ *Norddeutsche Allgemeine Zeitung, 4 March, 1915, p. 1.*

Каква благодат на съдбата е целунала начинанието му и му предоставя помещения без наем на две врати от собствените му офиси в същите престижни сгради на *London Wall Buildings*?⁹²⁵

Още по-щастливо е, че фирмата, която подписва окончателните отчети за периода от октомври 1914 г. до септември 1920 г., *Deloitte, Plender, Griffiths & Co.*, е регистрирана на адрес *London Wall Buildings № 5*. Удивително.

Век по-късно тези помещения остават част от империята на Дж. П. Морган в Лондон.⁹²⁶

Организацията, ръководена от Хувър, е напълно уникална. КПБ е некорпорорирана, няма правен статут в търговското право, не е отговорна пред никакви акционери, няма проспект или годишни общи събрания, няма бизнес план или определени цели, но въпреки това подписва международни споразумения, участва в световни сделки и харчи огромни суми пари, за които успешни международни банки сътрудничат с готовност.

Тя управлява собствен флот от кораби под собствен флаг. Твърди се, че е американски, но това, както ще покажем, е за удобството. Това, което Хувър създава, е описано като „пиратска държава, организирана за благодеежие“.⁹²⁷

По-подходящо е да я наречем пиратска държава, организирана за и от безотговорни хора, които маскират огромните ползи, от които се възползват, зад добрите дела на другите. Те маскират истинската си цел – война с достатъчна продължителност, за да се изотопи икономическата мощ на Германия и да я премахне като заплаха за англосаксонското превъзходство по целия свят. Всичко, което е необходимо, са парите, които да заплатят начинанието.

Глава 16. Помощта на Белгия – Щедростта на банкерите

Най-интересният аспект от цялата дейност на Комисията за помощ в Белгия (CRB) е, че тя се занимава с пари и води собствени счетоводни книги, без да се отчита пред никого. Тя търси всички възможни източници с необуздана алчност. Апели за белгийската помощ се отправят в целия англоезичен свят от 1914 г. нататък и се предполага, че щедрите дарения от обикновените хора поддържат международната програма.

Това просто не е вярно. Въпреки че думата „американски“ е буквално шампована върху всичко, което се внася (обикновено се нарича „американска помощ“ дори в Белгия), по-голямата част от храната за народа на Белгия и Северна Франция е финансирана от съюзническите правителства.

Същото важи и за доставките, които поддържат Германия и германската армия на Западния фронт. Обемът на необходимите средства е огромен и далеч надхвърля обхвата на благотворителността. Банките, и по-специално банките с международни връзки, контролират изцяло злоупотребата с белгийската помощ.

Още през ноември 1914 г. е отпуснат заем от 3 000 000 долара от изключително богатите белгийски банкери, свързани с Националния комитет, за закупуване на храна за Белгия. Това е заем, а не подарък. Хърбърт Хувър обаче едностранно обявява, че тези средства са отпуснати на неговата организация, за да се използвани за транспорт.

Както е обяснено по-рано, това е лъжа, целяща да подкопае конкурентна организация под знамето на Рокфелер. Белгийците не налагат подобно ограничение.⁹²⁸

⁹²⁵ Nash, *The Life of Herbert Hoover*, p. 34.

⁹²⁶ *The Commission for Relief in Belgium, Balance Sheet and Accounts*,
<http://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=coo1.ark:/13960/t04x5vs3b;view=1up;seq=7>

⁹²⁷ Gay and Fisher, *Public Relations of the Commission for Relief in Belgium*, p. 5.
<http://net.lib.byu.edu/estu/wwi/comment/CRB/CRB1-TC.htm>

⁹²⁸ Nash, *The Life of Herbert Hoover, The Humanitarian*, pp. 49-52, 57.

Точно по това време, когато заявява, че заемът от Националния комитет е за транспорт, Хувър преговаря с американски доставчици за безплатен транспорт на зърно от САЩ.

Хувър е абсолютно решен, той да бъде единственият контролор на парите за закупуването на храна и транспорта и да смаже всяка паралелна благотворителна организация. През следващите три години той не търпи съперник и успешно преговаря с националните правителства и международните банки за заеми на обща стойност няколко милиона долара... но как и къде са изразходвани.

Той приема, че властта му позволява, да създаде впечатлението у независимия наблюдател, че това са негови пари. Белгийските банки формират внушителна и влиятелна властова база в основата на европейските и международните финанси, през последните десетилетия на XIX век и забогатяват много от експлоатацията на Конго, Китай и Южна Америка.

Главната независима белгийска банка, *Société Générale de Belge*, стои над всички тях. От 1902 г. тя стартира редица чуждестранни експанзии, а през 1913 г. най-значимият ѝ ход е да направи *Banque Sino-Belge* официално дъщерно дружество на *Société Générale* под името *Banque-Belge pour L'Etranger*.⁹²⁹

На пръв поглед това изглежда добро решение, основано на естественото разширяване, но клонът ѝ в Лондон служи като централа на *Société Générale* извън окупирана Белгия по време на Първата световна война. Връзката е абсолютно важна за дейността на Националния комитет. Втората важна връзка идва от *Banque d'Outremer*, международна компания за търговия и промишленост. Създадена през 1899 г., акциите ѝ са собственост на интересна комбинация от банки на Ротшилд, белгийски финансисти, забогатели от ограбването на Конго, и британски инвеститори, близки до Тайния елит.

Société Générale е най-големият акционер, следван от *Banque de Paris et des Pays Bas* на Ротшилд, и *Banque Leon Lambert u Cassel & Cie*.⁹³⁰ Акционери са също сър Ърнест Касел, банкерът на крал Едуард VII⁹³¹, така и сър Винсент Кайяр от *Vickers*, приятел на Лойд Джордж и Базил Захароф. По „съвпадение“, специализираната в минното дело и металургията *Banque d'Outremer*, купува големи дялове в компании по целия свят.

Друго „съвпадение“ е, че Емил Франки, председател на изпълнителния комитет на Националния комитет по сигурност и изхранване (CNSA), е директор и на двете банки – *Outremer* от 1905 до 1911 г. и *Société Générale* от 1911 г. нататък.

През 1915 г., когато председателят на *Outremer*, Алберт Тис, внезапно умира, Франки поема контрола както върху нея, така и над *Société Générale*.⁹³²

Когато се вземе предвид финансовата и банкова власт, държана само от тези лица, и пряката им връзка с Тайния елит, не е чудно, че фразата „парична власт“ става всеобща; Династията Ротшилд, господства в Лондон и Париж; Ърнест Касел е финансов сътрудник на Нейтън Ротшилд при създаването на гиганта в оръжейната индустрия *Vickers*; барон Леон Ламбер, неговият зет, управлява собствената си семейна банка; Емил Франки е човекът на крал Леополд в Конго. Той е свързан с Хърбърт Хувър в Китай и Южна Африка, контролор на две от най-важните банки в Белгия и председател на изпълнителния комитет на CNSA.

⁹²⁹ R. Brian et J.L. Moreau, *Inventaire Des Archives de la Banque d'Outremer S.A., 1899-1957*, pp. VII-VII. http://www.avae-vvba.be/PDF/Banque_%20d_Outremer.pdf

⁹³⁰ Manfred Pohl and Sabine Freitag, *Handbook on the History of European Banks*, p.84.

⁹³¹ Крал Едуард VII има много близки отношения със сър Ърнест Касел, на когото се доверява и цени. Интересното е, че Касел е последният посетител, когото Едуард вижда преди смъртта си през 1910 г.

⁹³² Marie Therese Bitsch, *La Belgique Entre La France et d'Allemagne, 1905-1914*, p. 134.

Всички тези мъже са свързани чрез кръв или пари. Но това е само върхът на финансовата империя. Почти всяка важна белгийска банкова къща е представена в CNSA. Жозе Алард, бивш директор на белгийския монетен двор, ръководи *Banque Allard et Cie*, която от своя страна е свързана с *Banque Josse Allard* в Брюксел и партньор на *Dreschner Bank* в Германия.⁹³³

Но връзките прекосяват и Атлантика. Франц Филипсон, ръководител на *Banque Philippson*, създадена за отпускане на заеми за независимата държава Конго през 1888 г., се присъединява към видните американско-германски банкери *Kuhn, Loeb and Co.* в Ню Йорк и техните колеги от хамбургската банка на семейство Варбург, за да сформират компания, специализирана в продажбата на американски ценни книжа в Европа. Тези банки са неразделна част от структурата на търговския живот на Белгия и подпомагат германците, като гарантират плащанията към окупационните сили и техните чуждестранни инвестиции не са обект на намеса. Това се оказва удобно споразумение. Националната банка на Белгия (NBB), т.е. централната банка, преди това е печатала всички банкноти за държавата, но като наказание за прехвърлянето на златните ѝ резерви и „голям брой държавни облигации“ към Банката на Англия през август 1914 г., германците избрат да действат чрез *Société Générale* на Франки, като ѝ дават още по-голямо международно признание.

Сред одиторите на *Banque Nationales* са барон Леон Ламберт от Ротшилд и интересно защо, Едуард Бунге, банкерът и вносител на зърно от Антверпен.

Семейните връзки на Едуард Бунге стигат до Аржентина, където брат му Ернест и зет му Джордж Борн емигрират от Антверпен, а до 1909 г. тяхната компания за износ на зърно, *Bunge and Born*, притежава най-големите и най-печеливши мелници за брашно, силози за зърно и пристанищни съоръжения в Аржентина. Те са експортното крило в съвместния бизнес. Едуард притежава *Bunge and Co.* като независим европейски търговски обект за огромния бизнес с внос на зърно, с оперативен център за тези компании в Антверпен.⁹³⁴

Подобно на много други богати предприемачи, *Bunge and Co.* са замесени в прословутата експлоатация на Конго от крал Леополд и администрират делата на компанията, на която белгийският монарх дава права върху 12 000 кв. мили от област Монгала.⁹³⁵ 10 Ползващ се с доверието на белгийското кралско семейство, Едуард Бунге е в перфектна позиция за да помогне на Хувър при закупуването на зърно, и да се възползва изключително много от начинанието. Докато Хувър и Комисията по-късно изготвят таблица, показваща членството в CNSA, банковите връзки са скрити в гора от имена.

Президентът е Ернест Солвей, най-богатият индустриалец в Европа. Фирмите на Солвей са разпръснати по целия свят, а големи заводи и фабрики има в Германия, Австрия, Франция, Белгия и Америка.

Изпълнителният комитет, избраната група, натоварена с ежедневното вземане на решения, е председателствана от Емил Франки, директор на *Société Générale* и най-влиятелният банкер в Белгия. Към края на войната той е човек, от когото дори богатите банкери се страхуват. Франки е подкрепян от мъже, заемащи високи постове в *Société Générale* или компаниите на *Solvay*, включително шевалие дьо Вутер д'Оплинтер, същият обвиняем, който застава заедно с Хърбърт Хувър в скандалното лондонско съдебно дело от 1905 г.⁹³⁶

⁹³³ *The Times* 22 Feb. 1915.

⁹³⁴ *Gabriel Tortella and Gloria Quirega, Entrepreneurship and Growth: An International Historical Perspective*, pp. 78-81.

⁹³⁵ *E.D. Morel, Affairs of West Africa*, p. 331.

⁹³⁶ *The Times*, 2 March 1905, p. 9.

Те са умело подпомагани в пълен комитет от барон Леон Ламберт, ръководител на *Banque Lambert*, втората по големина частна банка в Белгия. Ламберт и Франки преди това са пряко ангажирани с бясната белгийска експлоатация на Конго, въпреки садистичната жестокост, с която се отнасят към местното население там.⁹³⁷

Франки е договорил заеми с американския финансист Пиерпонт Морган от името на крал Леополд II и след завръщането си в Белгия инвестира богатството си в банково дело.⁹³⁸

Дани Хайнеман, инженер от германски произход, роден в САЩ, е ръководител на международната група SOFINA, а неговият сътрудник Уилям Хълс, също от SOFINA, е прогермански настроен. SOFINA е основана през 1898 г. като германска компания, която притежава жизненоважни трамвайни и електрически концесии в Испания, Аржентина, Италия, Австро-Унгария, Франция и Турция.

Така Националният комитет е оглавяван от най-важните и влиятелни индустриалци и банкери в Белгия, чиито активи преминават национални граници. Но взаимовръзките са много по-дълбоки. Те притежават запаси от полезни изкопаеми, минерали и руди, необходими за войната, химикали предлагащи нови начини за водене на война, и хранителни продукти, разположени в неутрални страни, които осигуряват хляб за враждуващите блокове. Те могат да отпускат заеми, да поемат заеми и да търгуват с ценни книжа. Всичко, което правят, носи печалба. Това със сигурност е една от най-странните групи „хуманитаристи“ в историята.

Когато пълният комитет се събира, има и група представители на крал Алберт, някои високопоставени адвокати и политици, представляващи целия спектър на белгийското общество – работниците, католиците и консерваторите, чиято цел е да служат на нуждаещия се народ. Но те са малцинство, държани далеч от изпълнителната власт, която взема истинските решения и жъне евентуалните печалби.

По-могъщ от бароните на средновековна Англия, Националният комитет диктува собствената си харта на 31 октомври 1914 г. и я подпечтава от всички делегати от цяла Белгия, които зависят от него. Те обявяват, че са създадени две нови организации – Комисията за помощ в Белгия (КПБ), на Хувър, и втората – Провинциалните комитети, чиято работа ще бъде контролирана от делегатите, назначени от Националния комитет.

Те заявяват, че Националният комитет ще „поддържа тясно сътрудничество“ с КПБ чрез офисите си в Брюксел. Основната характеристика на тази декларация за виртуално самоуправление обаче е споразумението, че „Националният комитет ще контролира сметките, ще определя цената на стоките и ще се грижи за плащането на доставките, продавани на провинциалните комитети“.⁹³⁹

Чрез тази система провинциалните комитети плащат на CNSA за получените хранителни продукти и ги препродават на потребителите на фиксирани цени, за да могат да печелят „малка печалба“. Местните комитети също са задължени да плащат застраховки, за да покрият всякакви щети или нещастия, които биха могли да сполетят доставките им.⁹⁴⁰

Освен това всеки провинциален комитет трябва да поддържа сметка в *Société Générale* с достатъчно средства, за да покрие поне едномесечните доставки на храна.

Това не е благотворителен хуманитаризъм; това е монополен контрол. Националният комитет определя цената на храната и дрехите, независимо дали са дарени или закупени от съюзнически фондове. Заделяйки храна, предназначена за нуждаещите се,

⁹³⁷ Neal Ascherson, *The King Incorporated, Leopold and the Congo*, p.199.

⁹³⁸ Charles D'Ydewalle, *Albert King of the Belgians*, p. 147.

⁹³⁹ Kittredge, *The history of the Commission for Relief in Belgium – Primary Source Edition*, p. 77.

⁹⁴⁰ Charles de Lannoy, *L'Alimentation de la Belgique par le comite national* (published 1922) p. 32.
<https://archive.org/details/lalimentationdel00lann>

всичко се продава за пари в брой с печалба, като плащането е гарантирано, а *Société Générale* е централната банка в схемата. Франки и неговите банкови сътрудници буквално създават система, в която диктуват постоянно покачващи се цени, а разпределят оскъдните ресурси и реализират постоянно нарастваща печалба. Дори паричните потоци преминават през неговата всемогъща банка. И те наричат това благотворителност! Каква наглост!

Хувър със сигурност има подкрепата на финансовите гиганти в Ню Йорк и Лондон, но белгийските банки имат международна мощ, която оспорва дори неговия авторитет. Читателят се чуди защо, с толкова богатство, белгийските банки не рискуват активите си, за да помогнат на своите сънародници?

Какво? Това е невъзможно, те са банки за бога, банките не управляват благотворителни организации, нали? Единственото от което се интересуват е печелбата, печалба на всяка цена! И все пак те искат да ви внушат, че имат важна роля в тази схема за помощ. Това твърдят техните документи.

През август 1914 г. Националната банка на Белгия (*Banque National de Belge*) прехвърля златните си резерви и „голям брой държавни облигации“ на Банката на Англия и въпреки протестите на германците, че тези активи трябва да бъдат върнати, те остават безопасно съхранявани в лондонските трезори, заедно с печатните плаки за официалната белгийска валута.⁹⁴¹ Това споразумение е предварително договорено между двете страни и въпреки че няколко членове на управителния съвет на Националната банка на Белгия са изпратени в Лондон от германците през февруари 1915 г., за да „върнат“ облигациите и златото, мисията е малко повече от символична. Няма обстоятелства, при които златото да бъде върнато. Кое то повдига въпроса за какво е всичко това?

Критичният въпрос за банкерите в началото на 1915 г. е паричното обращение, което се превръща във все по-голям проблем както за Националната банка на Белгия (CRB), така и за окупационните сили. Трябва да се намери решение. Без пари търговията ще се стопи.

През февруари 1915 г. Хърбърт Хувър пътува до Берлин, за да се срещне, с германския министър на финансите.⁹⁴² Райхсбанк предлага да разреши безизходицата, като отпусне заем от 50 000 000 долара в САЩ, гарантиран от Германия, но изплатен от Белгия. Те предлагат изграждането на „помощна банка“, но предложението е бъде отхвърлено. Колкото и за важен да се смята, Хувър няма правомощия да наложи дълг от 50 000 000 долара на белгийското правителство.⁹⁴³

Друго предложение показва колко много струва бизнесът с „помощите“ за международните банкери. Според меморандума на Хувър от срещата на 4 февруари 1915 г., германците са предложили КПБ да използва „приятели на германското правителство в Ню Йорк“, за да осребрят сметките си чрез Макс Варбург в Хамбург и нюйоркската банкова фирма *Kuhn, Loeb and Co.* Международната търговия работи ефективно чрез тази система, при която едната страна, да речем германски вносител, плаща за американско зърно, като дава на американския износител чек, който ще бъде платен след три месеца. Ако износителят се нуждае от парите в брой по-рано, той може да занесе чека в търговска банка, която ще я осребри. Това означава, че банката незабавно ще му плати сума в брой на по-ниска стойност от стойността на чека. Банката може да си позволи да чака три месеца и да вземе пълната сума. Винаги е голям бизнес. А във военно време е огромен бизнес.

⁹⁴¹ *The Times* 22 February 1915.

⁹⁴² Gay and Fisher, *Public Relations of the Commission for Relief in Belgium*, pp. 245-250, Documents 135-138.

⁹⁴³ Nash, *The Life of Herbert Hoover*, pp. 86-87.

Братята Варбург, Макс и Паул, са ключови играчи в международните финанси. Подобно на империята на Дж. П. Морган, и двамата Варбург имаха силни връзки с Ротшилд.⁹⁴⁴

Паул има важна роля в създаването на Федералния резерв в САЩ и двамата братя имат дейно участие в бизнес сделките, свързани с Белгийската помощ. Колко удобно е това за Тайния елит? Макс Варбург предлага да поеме пазара на южноамерикански зърнени сметки срещу отстъпки, което ще отклони печалбите от Лондон. По-късно същата вечер Варбург се среща с Хувър в берлинския хотел *Adlon* и говори за големия си успех в отстъпките със зърнени бизнес и за доставки на памук от Америка до Германия чрез *Kuhn-Loeb* в Ню Йорк. Той вярва, че неговата фирма може да предложи по-добра възвръщаемост, срещу отстъпките в зърнените доставки.⁹⁴⁵

На следващия ден Хувър провежда разговори с Алберт Балин, ръководител на корабната линия Хамбург-Америка, който е чест посетител на Лондон преди войната. Връзките на Балин във Великобритания му дават достъп до политици, контролирани от Тайния елит, и дни преди окончателното обявяване на война той отива в Лондон „уж по работа“. Тук той се среща със сър Едуард Грей, Ричард Халдейн и Уинстън Чърчил, но не знаем какво се е случило. Официалните истории се ограничават до разговора и уверенията, дадени на Балин, че Великобритания ще остане неутрална, но това ли беше всичко? Едва седмица по-късно Алберт Балин и Макс Варбург са назначени начело на *Zentraleinkaufsgesellschaft* (ZEG) - държавната организация, натоварена със закупуването на храна за Германия от чужди страни.⁹⁴⁶

В меморандума на Хувър се посочва, че Балин е искал да бъдат освободени конфискуваните му търговски кораби „Хамбург-Американ“ за използване от КПБ, но Хувър знае, че британската общественост няма да приеме германски кораби да превозват стоки свободно през Атлантика. След като превозват товар до Ротердам, е сравнително лесно за корабите на Балин да се промъкнат в германски води. Това е мост, твърде далеч дори за Тайния елит. Има обаче и друго съображение. И двамата мъже са съперници за оскъдната стока – храната.

Хувър има голямото предимство на достъпа до световния пазар, докато Балин е ограничен до румънската зърнена реколта и това, което можеше да бъде внесено от Америка чрез фалшивата блокада. Балин също знае за огромните количества внос от КПБ, преминаващ през Ротердам, и точно колко от него се пренасочва към Германия. Като се има предвид, че Алберт Балин отговаря за германските хранителни доставки, а Хърбърт Хувър оглавява КПБ, най-вероятно разговорите им са били за нещо повече от корабоплаване и финанси? Да повярваме ли, че Хувър и Балин не са обсъждали вноса на храните? Имайте предвид, че меморандумът на Хувър е единственият известен запис на техните дискусии. Посещението на Хувър продължава със среща с финансовия съветник на имперското правителство в компанията на Макс Варбург, който повтаря „два или три пъти“, че влиянието на брат му върху Федералния резерв ще бъде финансово полезно за КПБ.⁹⁴⁷ Варбург отчаяно се опитват да се наложат на пазарите с ценни книжа, а твърдението, че имат влияние върху Федералния резерв в Ню Йорк, не е никак за подценяване. За тяхно нещастие, същото прави и Дж. П. Морган. И двете страни трябва да намерят решение на сложния проблем с парите.

⁹⁴⁴ Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War*. pp. 214-215.

⁹⁴⁵ Gay and Fisher, *Public Relations of the Commission*, p. 245, Document 135, 136.

⁹⁴⁶ Bernhard Huldermann, *Albert Ballin*, pp. 215, 223-228.

http://www.archive.org/stream/albertballin00hulduoft/albertballin00hulduoft_djvu.txt

⁹⁴⁷ Gay and Fisher, *Public Relations of the Commission*, p. 248, Document 137, 138.

Без пари работниците не могат да получават заплати, пенсионерите ще останат без пукната пара, а търговията ще замре. Изправени пред този сблъсък с реалността, както белгийското правителство в изгнание, така и германското окупационно управление приемат решение, което е взаимноизгодно. *Société Générale* на Емил Франки е назначена да действа като национална банка в Белгия и получава изключителното право да емитира банкноти до 20 ноември 1918 г.⁹⁴⁸

Емил Франки

След инструкции от германските власти, тези банкноти не носят никакъв национален емблема или изображение на белгийското кралско семейство, нито нещо, което да символизира патриотична лоялност.⁹⁴⁹

Така Емил Франки се превръща в „национален посредник“⁹⁵⁰ и нищо чудно, предвид властта, която е делегирана на неговата банка. Естествено, банките таксуват услугите си и *Société Générale* имаше големи печалби.

По-важното е, че това споразумение устройва всички страни, воюващи и неутрални, и помага за удължаване на войната.

Когато Хърбърт Хувър договаря огромните заеми за Белгийската помощ от съюзническите правителства, той използва организациите на Дж. П. Морган в Америка, координирани чрез *Morgan Guaranty Trust of New York*, който от своя страна извършва необходимия превод към Лондон. Част от „парите“ след това е преведена към *Banque Belge pour L'Etranger* в Лондон, за да плаща на държавните служители, пенсионери, учители и много други белгийски държавни служители. Оттам парите се превеждат към *Société Générale* в Брюксел. С разрешение от Германия, *Société Générale*, отпечатва военновременни банкноти, оценени на 1 600 000 000 франка, които циркулират в икономиката и подкрепят търговията. Банката на Франки има разрешено да емитира банкноти на стойност три пъти повече от нейните активи в злато, в чуждестранна валута, в райхсмарки и в кредити в чуждестранни банки. Следователно ролята на *Société Générale* е абсолютна. Франки е банкерът на банкерите. В този момент, с военновременната валута в обращение, използвана от обществеността, а и от международните банки, германското правителство налага данък от 40 000 000 франка (1 600 000 британски лири) на месец на Белгия. Това се равнява на 114 500 000 британски лири на месец по днешни стойности. Има известно но слабо възмущение. Банкерите протестират, но плащат, вместо да рискуват личното си състояние. Германците се споразумяват за важен компромис. Те не се намесват в задграничните инвестиции, държани от белгийски банки. Затова и протестите им са символични. Има и допълнителен проблем с липсата на пари в обращение. Белгийците по природа са предпазливи и склонни да спестяват свободните си пари. Има и малко луксозни стоки извън магазините на КБП в Брюксел и Антверпен.

През септември 1916 г. обаче окупационните сили предприемат строги мерки за изземане на публичните спестовни сметки в *Banque National de Belge*, и *Société Générale*. Те искат средствата, държани в банкноти да бъдат прехвърлени на Райхсбанк, под германски контрол, в противен случай банките ще бъдат иззети. Независимо дали заплахата е реална или не, 120 000 000 долара са събрани за германската хазна и преведени в Берлин.⁹⁵¹ Германия първо налага данък и отнема около 1/4 от парите, гарантирани от американските заеми, а след това присобява спестяванията на белгийските граждани. Тези пари увеличават активите на Райхсбанк и са използвани от германското правителство за закупуване на вносни стоки. Така войната е ефективно удължена, защото

⁹⁴⁸ Manfred Pohl and Sabine Freitag, *Handbook on the History of European Banks*.

⁹⁴⁹ Brand Whitlock, *Belgium Under German Occupation*, p. 214.

⁹⁵⁰ Charles D'Ydewalle, *Albert King of the Belgians*, p. 147.

⁹⁵¹ Whitlock, *Belgium Under German Occupation*, pp. 215-217.

белгийската помощ осигурява на Германия храна за издръжка на армиите ѝ, и средства за покриване на военните разходи.

Широко разпространеното схващане, че средствата, използвани за помощ на Белгия, идват от обществена благотворителност, предимно с американски произход, не е вярно. Въпреки че Хувър предприема много инициативи за набиране на средства и отправя постоянни апели към отделни лица, национални групи, дори към папа Бенедикт XV, чието папско послание до Америка в началото на декември 1916 г. стратегически съвпада с коледното раздаване на подаръци⁹⁵², основният източник на доходи идва от официални държавни заеми, организирани чрез американския консорциум на Дж. П. Морган. В началото на 1915 г. Хувър договаря англо-френско-белгийска субсидия от 5 000 000 долара на месец, а през 1916 г. тя е увеличена с 50% до 7 500 000 долара на месец.⁹⁵³ През 1917 г. вестник „Ню Йорк Таймс“ публикува статия, в която се внушава, че Хувър се „срамува“ от оскъдността на благотворителни средства, изпратени от САЩ – едва 9 000 000 долара (под 4%) от общо 250 000 000 долара, похарчени до края на 1916 г., въпреки че „в Америка са реализирани големи печалби от продажбата на доставки за Белгия“.⁹⁵⁴

Това е хитър трик, насочен към американската обществена съвест, тъй като Хувър не се интересува откъде идват средствата му. Нито пък цифрите му са логични. Сформирани са хиляди комитети за събиране на средства. Само „Литературен дайджест“ дарява над 300 000 долара, а множество институции, списания и вестници в Америка „даряват, докато не ги заболи“.⁹⁵⁵

Никога няма да разберем истинския мащаб на тази огромна измама. След като САЩ обявява война през април 1917 г., Хувър успява да получи достъп до още по-големи средства от правителството на САЩ, което се съгласява да ги внесе директно. През май 1917 г. за негово ползване са отпуснати 75 000 000 долара. Невероятният факт е, че тези суми са кредитирани на френското, британското и белгийското правителство, но са изразходвани, както във всички случаи, от КПБ. Парите от американското правителство са отпускани на вноски от 12 500 000 долара на месец, от които 7 500 000 долара отиват за Белгия и 5 000 000 долара за Франция, независимо дали гореспоменатата е поискала това или не.⁹⁵⁶

Това са огромни цифри и показват първенството на Хувър при вземането на решения как да се изразходват средствата. Неговите агенции решават какво ще се купува от доставчиците по целия свят, кои корабни агенции ще превозват товарите, кои дистрибутори ще бъдат наети. И се трупат огромни печалби. Хувър безстрашно харчи прекалено много пари на други хора. Към средата на 1916 г. разходите на комисията в Белгия надвишават приходите ѝ с 2 000 000 долара на месец⁹⁵⁷, но Хувър знае, че ще може да осигури финансирането по простата причина, че е планирано. Политическата воля е налице; просто трябва да се намерят причини. Финансовата мощ никога не е далеч от центъра на властта. Оста Морган/Ротшилд обгръща целия проект; но те не са дарители, не даряват средства; те действат като доставчици на средства... на определена цена. Те са банкери!

⁹⁵² *New York Times*, 21 December 1916, p.8.

⁹⁵³ *Nash, The Life of Herbert Hoover*, p.197.

⁹⁵⁴ *New York Times*, 31 January 1917.

⁹⁵⁵ *Hamill, The Strange Case of Mr Hoover*, pp. 322-323.

⁹⁵⁶ *New York Times*, 10 May 1917.

⁹⁵⁷ *Nash, The Life of Herbert Hoover*, p. 196. [143] *Kittredge, The History of the Commission for Relief in Belgium 1914-1917*, p. 81.

Глава 17. Помощта за Белгия – Пиратство по време на война

Тъй като официалните истории на Първата световна война пропускат Комисията за помощ на Белгия, мащабът на измамата остава незабелязан. Как е възможно потокът от хранителни продукти да се поддържа в такива количества, че нуждите на Белгия да бъдат горе-долу задоволени и същевременно германският народ и армия да могат да се възползват от големия обем доставки? Никой ли не вижда това? Няма ли оплаквания?

Със сигурност, огромните суми пари, течащи между Ню Йорк и Лондон, и обема на търговията между Америка, Ротердам и Брюксел, е толкова очевиден, че злоупотребите не могат да се скрият от общественения контрол. Отговорът е забележително ясен. Така е било. Няма никакъв контрол.

Знаем, че германците дават необходимите официални уверения в писмо до американската легация, оглавявана от Бранд Уитлок, на 14 ноември 1914 г. Те обещават, че всички вносни доставки ще бъдат стриктно уважавани, без да бъдат конфискувани или реквизирани, а тяхното притежание, контрол и разпореждането с тях ще бъдат изцяло в ръцете на Националния комитет по сигурност и изхранване (CNSA).⁹⁵⁸

Всичко върви добре, докато твърденията на Хувър за предстояща катастрофа не са разобличени от статия, публикувана в „Ню Йорк Таймс“ на 22 ноември 1914 г. Личният адютант на военния губернатор в Антверпен опровергава твърдението, че белгийският народ е на ръба на глада. Той твърди, че „по наше предложение е организирана междуобщинска комисия и че всички области се снабдяват“. Адютантът⁹⁵⁹ твърди, че „ако Америка не е толкова мекосърдечна, че да изпраща хранителни продукти... със сигурност ще сметнем за наш дълг да внесем храна от Германия, защото... наш дълг е да се погрижим хората да не гладуват.“ Разбира се, той е абсолютно прав, но точно това послание може да унищожи КПБ, преди да бъде напълно създадена. Хувър и комисията го настъпват незабавно. Когато той заплашва да закрие Американската помощ, германското правителство бързо отрича твърдението и благодари на американците за жизненоважната им работа за предотвратяване на глада.⁹⁶⁰ Очевидно това е недоразумение, влошено от лош превод. Но не е така. Това е самата истина, за която всички замесени се страхуват, че може да провали една от най-големите мошенически схеми в света. Предпазливостта става нарицателна. Трябва да се полагат големи грижи, за да се избегне разкриването на схемата.

В Лондон британският кабинет е разделен по въпроса за доставката на храна на Белгия. Всъщност, впечатлението, създадено през октомври 1914 г., е, че министрите от кабинета обсъждат дали да одобрят вноса на храна в Холандия под гаранцията на испанския и американския посланици, която да се използва единствено за белгийските бежанци⁹⁶¹, а не за цялото цивилно население.

Кичънър, Чърчил и Лойд Джордж изразяват опасения, че германците ще използват тези доставки и ще се възползват от белгийските продукти, но Грей, Халдейн и Аскуит са „за“ и въпреки възраженията „помощта“ е осъществено.

Колко необичайно. Министрите на войната и Адмиралтейството, гласовете на армията и флота, са категорично против вноса на храна в Белгия, както и мнозинството в кабинета, но въпреки това то е осъществено. Още през декември 1914 г., когато Хувър е обезпокоен от бавния напредък в получаването на необходимите средства за стартира-

⁹⁵⁸ Tracy Barrett Kittredge, *The History of the Commission for Relief in Belgium 1914-1917 – Primary Source Edition*, p. 81.

⁹⁵⁹ Той е германски аристократ, майор Франкенбург цу Лудвигсдорф, личен адютант на военния губернатор на Антверпен.

⁹⁶⁰ Kittredge, *The History of the Commission*, pp. 81-82.

⁹⁶¹ Edward David, *Inside Asquith's Cabinet*, pp. 201-2.

не на КПБ, получава подкрепа от лорд Юстас Пърси от Форин офис. Знаейки кого и какво представлява, Хувър очаква вратите да се отворят и одобрението на правителството да се дава автоматично на всяка крачка, но Тайният елит не може да постигне незабавен успех. Както винаги, мнението на обикновения човек остава жизненоважно за обществената подкрепа за войната. Въпросите трябва да се договарят тайно. Отделът на Чърчил е напълно обструктивен. Търговският отдел на Адмиралтейството предприема независими действия, за да разубеди корабособствениците, превозващи товари с храна до холандски пристанища⁹⁶², като недвусмислено заяви, че „Адмиралтейството счита за крайно нежелателно британски кораби да бъдат използвани за увеличаване, на вече много големите доставки на зърно и др., които достигат в Холандия“. Подобна намеса трябва да бъде прекратена и лорд Пърси се хвърля в подкрепа на Хувър, заявявайки, че ще „настоява за въпроса с всички свои сили“. Обещанието е недвусмислено. Действията му потвърждават, че група от хора в кабинета е напълно ангажирана с подкрепата на КПБ, въпреки че от време на време вестниците критикуват, че германците източват хранителните запаси. Пърси успокоява бурята, като уверява Хувър, че: „...не бива да позволявате на моментните трудности, създадени от действията на претоварените служители в Адмиралтейството или другаде, да ви обезкуражават. Нито пък бива да се чувствате засегнати, ако от време на време ви представям неоснователните слухове, които чуваме за случващото се в Белгия. Искам да разкрия лъжите, когато се появят, но не приемайте подобно запитване като индикация, че съчувствието ни към вас в работата ви отслабва. Каквото и да е външният вид, моля приемерте честната ми дума, че ние само искаме да помогнем, а не да се намесваме“.⁹⁶³

„Неоснователни слухове... разкрити лъжи... честната ми дума... ние само искаме да помогнем.“ Това писмо потвърждава обещанието към Хувър, че Форин офис е зад него, въпреки че от време на време може да се наложи да изглежда, че заема различна публична позиция. Ще се играят игри. Воюващите страни ще трябва да изглеждат сякаш имат противоположни цели. Но „нашето съчувствие към вас във вашата работа“ няма да отслабне. Това е обещание. И лорд Юстас Пърси, от името на Тайния елит, удържа на думата си. Хувър е готов да даде всяко обещание, е всяка гаранция и да изфабрикува всеки отговор, за да пропагандира начинанието си и да прикрие истинската картина. И той е силно подпомогнат от драматичното преобразяване на канцлера на хамната Лойд Джордж от скептик на кабинета в ентузиаст на финансовото министерство. Хувър написва меморандум за срещата си на 21 януари 1915 г. с Лойд Джордж, лорд Емот⁹⁶⁴, лорд Юстас Пърси и главния прокурор сър Джон Саймън, личен приятел на лидера на Тайния елит Алфред Милнър и ценен член на кликата.⁹⁶⁵

В началото на срещата Лойд Джордж ясно заявява, че ще наложи вето на предложенията на Хувър за международния паричен обмен и улесняване работата на КПБ, защото Белгийската помощ помага на врага. Но накрая, очевидно стига до такова прозрение, че незабавно одобрява предложенията на Хувър.⁹⁶⁶

За пореден път ключов играч променя позицията си, за да се съобрази с Тайния елит. Как може Лойд Джордж да промени убеждението си в началото на срещата, че Белгийската помощ помага на врага и удължава войната, към абсолютен обрат, давайки пълна подкрепа?

⁹⁶² Gay and Fisher, *Public Relations of the Commission for Relief in Belgium*, vol. I p. 308, Document 189.

⁹⁶³ Също., pp. 308-9, Document 190.

⁹⁶⁴ Алфред Емот е председател на Комитета за търговия с врага и директор на Департамента за военна търговия в периода 1915-1919 г.

⁹⁶⁵ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, pp. 57, 313

⁹⁶⁶ Gay and Fisher, *Public Relations*, pp. 232-235, Document 129.

Когато през февруари 1915 г. Лойд Джордж е помолен да опише нуждите на цивилното население на Белгия, Хувър изготвя меморандум, който започва така: „С изключение на хляба, внесен от тази комисия, днес в Белгия няма нито грам хляб.“⁹⁶⁷ Той сигурно е наясно, че в Белгия и Холандия има голям брой цивилни, които знаят това по-добре. Има шпионски кръгове и информация достига редовно през Ламанша.⁹⁶⁸ Всеки предполагаем факт, който е представя, мож да бъде проверен, но това налива вода в мелницата на пропагандната машина. Въпреки че Хувър продължава с помпозността си, той е готов да признае, че „хранителните продукти се продават с малка печалба, за да се принуди по-заможното население да помага в издръжката на бедните“.

Каква лъжа. Цените на храните в Белгия непрекъснато се повишават от CNSA, а печалбите никога не са задоволително документирани. Хърбърт Хувър категорично заявява, че „никога не е имало никаква намеса (от страна на германското правителство) в хранителните продукти, внасяни от нас. Можем да отчетем пред всеки одитор, за всеки чувал пшеница от момента, в който напусне Ротердам, докато достигне до белгийския граждански потребител.“⁹⁶⁹

Тази лъжа е разкрита по-късно, но през февруари 1915 г. Хувър вдига залозите с по-крайна заплахата: „Ако хранителните продукти не бъдат внесени в Белгия от чуждестранни източници, загиването на населението ще започне след тридесет дни.“⁹⁷⁰

Заплахата от окончателен глад на белгийската нация се превръща в постоянна тема във вестникарските статии и призивите, изказвани от членове на КПБ. Никога не е имало доказателства за „страшен глад“. И все пак митът остава неоспорим дори в Белгия.

В началото на март 1915 г. Хувър се оплаква на посланик Уитлок: „Тази седмица английското правителство ме подложи на сериозна проверка по отношение на цялата ни организация в Белгия.“ Той е разстроен, че разследват твърденията, които сам е правил преди това, поради „постоянните лъжливи доклади, които се появяват в английския печат, че нашите хранителни продукти са взети от германците или са предназначени за техните реквизиции в оперативната зона“. Хувър знае, че както я нарича „военната група“, която включва Чърчил и Кичънър, е винаги готова да намери недостатъци. Трябва да бъде внимателен. Подадени са оплаквания, че няма достатъчно независими американци, наети да контролират разпределението: „Казах им, че имаме около 50 американци на работа, което се счита за недостатъчно.“ По-късно в същото писмо Хувър признава, че е излъгал британското правителство: „Уверен съм, че ако разберат, че нашият персонал е ограничен до 25 членове, веднага ще кажат, че това е абсолютно недостатъчно.“⁹⁷¹¹⁶

Това, което той доверява толкова конфиденциално на посланика, е сигурен знак за съучастие. КПБ няма да се съобрази с официалните искания. Не е нужно. Лорд Пърси е обяснил, без значение как може да изглежда, „моля, приемоте честната ми дума, че ние само искаме да помогнем“.⁹⁷²

Този конкретен пасаж напълно подкопава твърдението на Хувър, че всеки чувал брашно е отчетен. Той разкрива голата лъжа, че са наети достатъчно независими американски наблюдатели, за да се гарантира, че германците изпълняват условията за не-

⁹⁶⁷ Също, p. 263, Document 146.

⁹⁶⁸ В средата на 1915 г. германците са обезпокоени от шпионажа. Оскар фон дер Ланкен, ръководител на германския политически отдел в Белгия, споменава някои членове на CNSA, които изпращат разузнавателна информация до Великобритания в месеца преди ареста на Едит Кавел. Micheal Amara and Hubert Roland, *Gouverner En Belgique Occupee*, p. 99.

⁹⁶⁹ Gay and Fisher, *Public Relations*, p. 264, Document 146.

⁹⁷⁰ Gay and Fisher, *Public Relations*, p. 264, paragraph 4. p. 265.

⁹⁷¹ Gay and Fisher, *Public Relations of the Commission for Relief in Belgium*, Vol.1. p. 52, Document 33.

⁹⁷² Gay and Fisher, *Public Relations*, p. 309, Document 190.

намеса. Предвид хилядите километри канали и реки в Белгия, разбитите пътища и железопътни линии, където опасните проходи трябваше да се преминават внимателно, а страничните пътища и отклоненията изобилстваха, как могат 25 американски стипендианти на Роудс, избрани от Оксфорд⁹⁷³, да се справят правилно с тази задача?

Тези добронамерени студенти може да са имат бегли познания по френски, но едва ли са знаели фламандски или валонски диалект (б. пр. валонският е френски език, фламандският е холандски) и са придружавани навсякъде от германци, които им диктували какво виждат и къде го виждат.⁹⁷⁴

Въпреки че са предупредени да очакват лични трудности, „наблюдателите“ разполагат с „добри условия, настаняват се в замъци, в които да живеят, автомобили, в които да се возят, и канцеларии, в които да работят“.⁹⁷⁵

И да добавим още една нередност, служителите на Американската легация в Брюксел бързо разбират, че стипендиантите на Роудс не притежават необходимата зрялост и дискретност, показват самонадеяност, което затруднява взаимоотношенията.

Един доброволец от Оксфорд казал на Бранд Уитлок, че Бог го е призовал да отиде в Белгия. Уитлок решава „чрез застъпничеството на Хувър“ да го върне обратно.⁹⁷⁶ Германците се погрижват тези американски студенти да не следят отблизо вноса и доставката на чуждестранни хранителни продукти. Степиндиантите от Роудс са служители на Тайния елит, и просто имитират дейност, че хранителните продукти ще достигнат само до белгийските граждани.

Хувър лъже без никакви угризения на съвестта. Поддържайки връзка с германския губернатор, генерал Мориц фон Бисинг, точно по същото време, докато се бори за финансовия ангажимент на Лойд Джордж, Хувър предупреждава германците, че английското правителство категорично възразява срещу вноса на хранителни продукти в Белгия, с мотива, че това освобождава Германия от задължението да изхранва белгийците... „което е голямо военно предимство за германците и голям военен недостатък за англичаните“. Но накрая загатва истината: „Смятаме, въпреки че нашата служба е лично полезна за белгийското гражданско население, тя е от първостепенно значение за германците от всяка гледна точка“.⁹⁷⁷

Докато Хувър подхожда с апел към Лойд Джордж от гледна точка, че Великобритания има отговорност да спаси белгийците от глад, позицията му пред генерал фон Бисинг е, че цялата тази организация работи в максимална полза за германска армия „от всяка гледна точка“. Подтекстът ясно предупреждава фон Бисинг, че ако КПБ се оттегли, последствията за германците ще са катастрофални. Германците трудно издават пропуски за американски наблюдатели, и се отнасят с пренебрежение към стипендиантите на Роудс.

Американският заместник-министър Хю Гибсън се среща с барон Оскар фон дер Ланкен, който ръководел германския политически отдел, през ноември 1915 г. Гибсън се оплакал, че докато германските власти в окупирана Белгия поставят всякакви пречки пред КПБ, военните власти в Северна Франция „очевидно разбират жизненоважното значение на работата“. Той предупреждава барона, че ако американците се оттеглят, британското правителство няма да приеме други неутрални страни да поемат снабдява-

⁹⁷³ *Степендианти на Роудс избрани от Оксфорд – сигурен критерий, че всичките са верни хора на Алфред Милнър и неговата група, бъдещи членове на Тайния елит!*

⁹⁷⁴ Hamill, *The Strange Career of Mr Hoover*, p. 318.

⁹⁷⁵ Kittredge, *The history of the Commission for Relief in Belgium 1914-1917*, p. 90.

⁹⁷⁶ Whitlock to Page, 19 December 1914.

⁹⁷⁷ Gay and Fisher, *Public Relations*, pp. 48-49, Document 31.

нето. Фон дер Ланкен отвъръа раздразнено, че Германия „има изобилие от храна сега [в края на 1915 г.], идваща от Балканите, и че белгийците няма да гладуват“.⁹⁷⁸

Отговорът на Гибсън е много поучителен. В саркастичен тон той съжالياва, че германците не са информирали КПБ за това на по-ранна среща. И посочва, че агенцията за подпомагане продължава работата „само защото смятаме, че е необходима на германското правителство, и на други воюващи страни“.

Помислете за това твърдение. Гибсън призна, че КПБ продължава работата си, защото смята, че вносът на хранителни продукти „е необходим на германското правителство...“. Комисията работи и за Германия. Фон дер Ланкен, разбира се, е знае това и се извинява.

Всъщност разговорът между Гибсън и фон дер Ланкен е двоен блъф, който добавя повече затъмнение към измамата около вноса на провизии, отколкото яснота към реалността. И двамата знаят, че германската армия отчаяно се нуждае от доставките на храна, които преминават през пристанището на Ротердам. Оскар фон дер Ланкен говори с неясния двусмислен език на дипломатическия корпус.

Официалните му доклади до Берлин разказват съвсем различна история. Той и членове на неговия отдел се срещат с CNSA ежедневно и както той го вижда, постоянно осуетяват опитите на CNSA да се установи законно в Белгия.

Германците също са чувствителни към своята уязвимост от шпионаж и предприемат мерки, „за да попречат на шпионажа и предаването на информация на Великобритания, което се прави от някои членове на CNSA“.

Коментарът е написан през август 1915 г. Самото оцеляване на Германия зависи от продължаването дейността на белгийските агенции за помощ. Когато британското външно министерство поставя условия и изисквания в отговор на разкритията в лондонския печат, че Германия реквизира белгийската продукция, те не могат да бъдат игнорирани.

Фон дер Ланкен пише в доклада си до Берлин през август 1916 г., че целият въпрос за вноса на пшеница е толкова критичен за оцеляването, че на британското правителство не трябва да се дава извинение да спре дейността на CNSA. В докладите си от 1916 г. той признава, че продължаването на доставките на храна за Белгия и Северна Франция е от „голям интерес за Райха“.⁹⁷⁹

Интересното е, че когато германските власти се отказват от масовото изземване на белгийската реколта, фон дер Ланкен отбелязва, че германските войници все още могат да купуват продукция от белгийци за лична употреба с одобрението на британското правителство.⁹⁸⁰

Може само да се чудим какво биха направили съюзническите войски, в мръсните ограничения на окопната война, с този факт? Както показват официалните му доклади между 1915 и 1918 г., фон дер Ланкен се гордее с успеха на Германия в използването на КПБ в своя полза. Той отбелязва неефективните проверки, извършвани от студентите, стипендианти на Роудс: „Въпреки този надзор, ние отново успешно пренасочихме значително количество хранителни продукти към [западния] фронт или към Германия и... използвахме местни продукти за окупационните сили... чрез клаузите, които бяха достатъчно еластични или благодарение на тайно сключени споразумения с неутралния комитет, или отново с тяхната мълчалива толерантност.“⁹⁸¹

Това е ясно признание, което разбива всички други твърдения, че Германия не се намесва в доставките на храна за Белгия. Докладите на фон дер Ланкен сочат за сговор

⁹⁷⁸ Също, pp. 73-74, Document 43.

⁹⁷⁹ Michael Amara et Hubert Roland, *Gouverner En Belgique Occupee*, pp. 99, 214.

⁹⁸⁰ Също, p. 334. Report August 1916 – January 1917.

⁹⁸¹ Също, p. 298. Report February-July 1916 – January 1917.

и сътрудничество. Той ясно призна, че германските власти тайно пренасочват значителни количества хранителни помощи както към армията на фронта, така и към цивилното население в Германия. И обяснява как е направено. Еластичността на разпоредбите, които трябва да гарантират, че хранителните продукти отиват само за нуждаещото се белгийско население, обезсмислят подобни твърдения.

В друг официален доклад той определя споразуменията, по които действа германската окупационна армия, „умишлено неясни“, твърдейки, че предимствата, които Германия е спечелила от работата на КПБ, продължават да нарастват бързо.⁹⁸²

За съжаление, изглежда никой известен историк не се е занимавал с този скандал. Нека няма съмнение. Германската армия и последвалата ѝ способност да продължи войната зависят от продължаващия успех на Комисията за помощ в Белгия.

Колко по-откровени можем да бъдем? Комисията за помощ в Белгия (КПБ) изиграва своята роля в умишленото удължаване на войната. Въпреки подкрепата на най-могъщите и влиятелни мъже във Великобритания, Франция и Америка, Комисията за помощ в Белгия често се натъква на международни, и местни трудности, които заплашваха да подкопаят основната ѝ цел; да удължи войната, като изхранва Белгия и германската армия.

Личните взаимоотношения, човешката слабост, включително завистта, и изкушението да се печели още повече, мотивираха алчността, която може да се обърне срещу тях по много различни начини.

В ранните етапи на войната тътенът в Уестминстър е приглушен, но до 1916 г. все повече депутати изразяват загрижеността си по въпроса за програмата за помощ. Те задават въпроси за общата стойност в Белгия на хранителните продукти, внесени от Комисията за неутрална помощ (друго име на КПБ) и размера на вноските, направени от САЩ, от други неутрални страни, от Британската империя (колониите и доминионите) и от други съюзнически правителства.⁹⁸³

Критиците бързо са залети с лавина от дезинформация, която включва тонажа на хранителни продукти, включително бекон и свинска мас, изнасяни за Белгия. Свинската мас е от особен интерес, защото от нея се извлича глицерин за бризантни взривни вещества.⁹⁸⁴ Парламентарните подозрения са напълно оправдани. Храни със сигурност отиват в германските редици, независимо дали чрез реквизиране на местни продукти или препродажба на вноса от безскрупулни белгийци, но в по-голямата си част това е санкционирано с тайно споразумение между КПБ/CNSA и германското правителство. Официалните доклади на барон фон дер Ланкен доказват това.⁹⁸⁵

На 21 януари 1916 г. лорд Юстас Пърси пише тревожно писмо до Хърбърт Хувър за обема ориз, който е складиран в Белгия от КПБ. Той е „силно разтревожен“, когато открива, че големи количества са реекспортирани в Германия през Холандия и продадени на германците „от Комитета за подпомагане в Белгия“.⁹⁸⁶

Емил Франки уверява Хувър, че въпросът е разследван и че „информацията“ от лорд Пърси е преувеличена. Вината е на частна германска компания, която купува храната от белгийски търговец, който закупувал ориза от „потребителите“.

Проблемът на Хувър е, че въпреки одобрение от Форин офис да внася 5000 тона ориз на месец, между септември и ноември са били разтоварени около 34 000 тона, много повече от договореното количество. Пърси заплашва да забрани вноса на ориз,

⁹⁸² *Hansard, House of Commons Debate, 10 July 1916 vol. 84 c7.*

⁹⁸³ *Hansard, House of Commons Debate, 18 July 1916 vol. 84 c818.*

⁹⁸⁴ *Michael Amara et Hubert Roland, Gouverner en Belgique occupée, pp 55- end.*

⁹⁸⁵ *Gay and Fisher, Public Relations for the Commission for Relief in Belgium, Percy to Hoover, 26 January 1916, Document 46, p.79.*

⁹⁸⁶ *Също, Document 48, pp. 80-81.*

докато германците не предадат еквивалентно количество от собствените си запаси. Отговорът на Хувър е първо да опровергае статистиката, използвана от Форин офис, и добавя, че „някои от местните комитети, намирайки баснословната цена, на която могат да продават ориза, го правят неумишлено, за да инвестирали парите в картофи...“⁹⁸⁷36

Няма нищо неумишлено в действията на спекулантите от черната борса. През март 1916 г. лорд Пърси пише още едно обезпокоено писмо до Хувър. Той е получил сведения от „необичайно надежден“ източник, че до половината от храната, внесена от Комисията в област Гент, отива директно за германската армия или се пренасочва към Бреслау (сега Вроцлав в Полша) в Германия. Между ноември 1915 г. и януари 1916 г. британски източници твърдят, че седем шлепа, пълни с кафе, ориз, боб, брашно и маслодайни ядки, общо около 4200 тона, достигат Германия през Холандия. Лорд Пърси посочва един конкретен собственик на мелница в Брюксел, който извлича масло и го продава на германците „за боеприпаси“.⁹⁸⁸

Стандартният отговор на Хувър е да настоява, че общото изтичане е много малко, но контрабандата на отвъдморски стоки през Холандия е много по-голяма, отколкото се е смята досега.⁹⁸⁹

Отричане, отклоняване на информацията и заблуда са неговите лозунги, но постоянните оплаквания, че отстъпките пред КПБ наистина храни врага, набират сила. Има и друго обстоятелство, което е стриктно игнорирано. Белгийците знаят, че системата се злоупотребява от собствените им сънародници. В началото Националният комитет не полага почти никакви усилия да наблюдава ежедневната работа на провинциалните комитети, но до декември 1915 г. трябва да признае, че „безбройните нарушения на техните инструкции“ водят до сериозни злоупотреби, които предизвикват неблагоприятни коментари в чужбина. CNSA признава в доклада си за общите операции през 1915 г., че вносните хранителни продукти не се продават изключително в определените от тях магазини или не са ясно идентифицирани като продукти за помощи⁹⁹⁰, което е част от основното споразумение. С други думи, фокусът е ограничен до белгийците, които пренебрегват правилата и продават или препродават храна на германците. Така вниманието се отклонява от по-големия скандал – фаустовския пакт на Хувър с германското управление.

В Парламента уважаемите членове изострят въпросите си, когато германското окупационно управление започва да използва осигуряването на храна като стимул, за да насърчи безработните белгийци да работят за тях.

Лорд Робърт Сесил, заместник-министър на външните работи, отхвърля твърденията: „Не мога да се съглася, че твърдените факти са признати.“ Министерството на външните работи просто прекратява дискусията.⁹⁹¹

Депутатите са основателно загрижени за обема на царевица и други хранителни продукти, внесени в Холандия (изводът е, че този продукт след това е реекспортиран в Германия). Сесил ги уверява, че „според холандската статистика само 2 тона растителни или животински масла“ са изнесени в Германия през тази година.⁹⁹²

Два тона. Абсурдно. Отново и отново на основателни въпроси се отговаря със слаби уверения или игнориране. В крайна сметка, през август 1916 г., две години след началото на войната, е зададен директният въпрос: „Удовлетворено ли е правителство-

⁹⁸⁷ Също, *Document 48*, pp. 80-81.

⁹⁸⁸ Също, *Document 49*, pp. 81-82.

⁹⁸⁹ Също, *Document 50*, pp. 82-83.

⁹⁹⁰ *Rapport General sur le fonctionnement et les operations du Comite National de Secours et Alimentation, 1914-1919*, p. 35.

⁹⁹¹ *Hansard, House of Commons Debate*, 20 July 16 vol. 84 cc1158-60.

⁹⁹² *Hansard, House of Commons, Debate*, 27 July 1916 Vol. 84 cc1841-2.

то, че средствата на Националния комитет за помощ в Белгия всъщност са предназначени за подпомагане на лоялните белгийци в окупираните територии, а не за германците или за белгийците, работещи за германската армия?“

Отговорът на лорд Робърт Сесил едва ли е убедителен. Той не спира да говори за „задоволителни гаранции, обхващащи всички местни хранителни продукти“, но е принуден да признае, че „нарушения на тези гаранции от страна на германците все още се случват“, въпреки че „представителите на САЩ, Испания и Нидерландия в Брюксел предприемат енергични стъпки [за да спрат това] и германците са наясно, че продължаването на подобни нарушения ще застраши цялата работа“.

Сериозно ли е това намерение? Означават ли уверенията нещо? Той настоява, че „правителството на Негово Величество е удовлетворено, че хранителните продукти, внесени от Комисията за подпомагане, не са изложени на риск за присвояване от врага“.⁹⁹³

Той знае какво се случва. Форин офис разполага с доказателства за германските присвоявания, за железопътните вагони, движещи се от Холандия до Германия, за изчезването на хранителните запаси, но разбира се, не признава нищо. И как би могло, предвид съучастието на Тайния елит? Има стандартен отговор. „Правителството на Негово Величество е съдействало за спасителните работи в отговор на желанията на съюзниците, включително белгийското правителство, и в интерес на цялото население.“⁹⁹⁴

Ако е необходимо, когато е поставян под въпрос обемът на вноса в Белгия, отговорът е равносилен на: „нашите данни много често не съвпадат с публикуваните другаде.“⁹⁹⁵

Политиката е провеждана въпреки силно изразените оплаквания и проблемните въпроси. И германците продължават да изхранват армията и цивилното си население от добре зареденото гнездо, което е окупирана Белгия.

В средата на ноември КПБ докладва на американската легация, че „германците изпращат по

3000 глави добитък седмично в Германия и много грес.“⁹⁹⁶

Това не е изтичане, а порой, зад който се води отчаяна борба за власт. Напрежението между КПБ и Националния комитет в Брюксел ескалира през 1916 г. По това време системата е горе-долу установена и белгийците смятат, че твърде много похвали са изсипвани върху американците, докато огромните им усилия често остават незабелязани. Те завиждат. Развива се ожесточена битка между Хувър и дясната му ръка Хю Гибсън в единия ъгъл, и Франки и Националния комитет в другия. Никога не е добре, когато крадците съучастници се скарат помежду си.

Белгийското правителство в изгнание в Хавър се съгласява да признае CNSA, или „Франки и компания“, както Бранд Уитлок саркастично ги нарича, за свой представител в Белгия, а в замяна Франки „се съгласява да абдикира, когато кралят се завърне“.⁹⁹⁷

⁹⁹³ Mr Evelyn Cecil MP, Hansard, House of Commons Debate, 10 August 1916 vol. 85. cc1201-2.

⁹⁹⁴ Hansard, House of Commons Debate, 23 Nov 1916, Vol. 87 cc1547-1548.

⁹⁹⁵ Hansard, House of Commons Debate, 31 Dec 1916, Vol. 88 cc1588-1589.

⁹⁹⁶ Brand Whitlock, The Letters and Journal, Chapter VII, 17 November, 1916

⁹⁹⁷ Brand Whitlock, The Letters and Journal, Chapter VII, 6 November 1916.

В очите на ръководителя на американската легация „Франки пое властта и поста на диктатор и каза на Хувър, че на CNSA трябва да се отдава уважението, дължимо на едно правителство“.

Въпреки че Уитлок е пристрастен, когато Франки заяви, че Белгия не иска повече благотворителност от Америка и че американците са „нашественици“, избухването му, е класическо. Той казва, че „шашмите, двойните сделки, черното предателство на някои участници“ за толкова отвратителни, че думите му се изчерпват.

И все пак светът предполага, че КПБ и нейният белгийски клон CNSA, са едно цяло, обединени, за да изхранват нуждаещите се и окаяни гладни белгийци. Това е голям скандал. Залогът е огромен. Банкерите от CNSA са наясно, че именно КПБ на Хувър може да прибере печалбите от международния транспорт и търговията с хранителни продукти и помощите от дрехи. Те искат своя дял. Хувър признава пред Уитлок през август 1916 г., че КПБ е натрупала огромна печалба, възлизаща на милиони долари. Той твърди, че предлага на Франки тя да се използва след войната за финансиране на стипендии за белгийски студенти в американски университети и обратно.⁹⁹⁸

Паралелът със Сесил Роудс и неговите стипендии от Оксфордския университет сигурно е музика за ушите на Тайния елит. Вероятно е предложен от тях.

Насаме обидите ескалират. Хувър нарича Франки „финансов пират“, а ръководителят на отдела за инспекция на КПБ, Джоузеф Грийн, обвинява Франки, че ръководи корумпирана финансова мрежа в Брюксел, твърдейки, че съмнителната му репутация „е известна във финансовите кръгове на три континента“.⁹⁹⁹

Обърнете внимание на ясения акцент върху финансите. Когато кавгите се свеждат до основното, всичко се свеждаше до пари, власт и контрол.

Хувър се забърква допълнително в разгорещен спор с белгийското правителство в изгнание, когато им представя одитиран отчет за 65 000 000 долара, които КПБ е похарчил до края на 1915 г., пари, преведени от съюзническите заеми в САЩ към белгийското правителство. Алойс ван де Вивер, белгийският министър на финансите, заявява, че няма да удовлетвори иска, докато правителството в изгнание не се върне в Брюксел и не може да провери данните. Автоматичното одобряване на сметките на Хувър без внимателна проверка е неизпълнение на задълженията. Хърбърт Хувър е възмутен. Според него организацията му не е отговорна пред никое правителство и в раздразнителен меморандум до Уолтър Пейдж, който очаква посланикът да подпише¹⁰⁰⁰,⁵³ той твърди, че няма правна отговорност пред белгийското правителство и благотворителните дарения, дадени на организацията му, са негови и могат да се разпределят както сметне за добре.¹⁰⁰¹

Франки и Хувър са издялани от едно и също гнило дърво. Арогантността им е необуздана. И двете агенции, КПБ и Националният комитет, се държат като мафиоти, подстрекавайки, обиждайки и заплашвайки се с тежки последици, докато се борят да утвърдят господството си над една и съща територия.

Но Хувър е този, който има защитата на Големия брат. Министерството на външните работи установява правилата. Сър Едуард Грей, наскоро посветен в лорд Грей, постановява, че КПБ трябва да носи неразделена отговорност не само за вноса на храна, но и за разпределението и използването на парите, събрани от продажбите.

Лорд Юстас Пърси се присъединява към атаката, като предупреждава, че британските служители са на мнение, че Националният комитет не прави задължителната проверка, за да гарантира, че германците не злоупотребяват с вноса на храна.

⁹⁹⁸ Brand Whitlock, *The Letters and Journal*, Chapter VII, 1 August 1916.

⁹⁹⁹ Nash, Herbert Hoover, *The Humanitarian*, p. 219.

¹⁰⁰⁰ Memorandum drafted to Walter Hines Page, 3 May, 1916.

¹⁰⁰¹ Nash and Fisher, Herbert Hoover, p. 204.

Той е прав. Служителите на Комитета са корумпирани и позволяват широко разпространение на злоупотребите. Франки нарежда на белгийските прокурори да спрат да изпращат информация до КПБ за обвинения, повдигнати срещу белгийски граждани за спекула с хранителните продукти. Тези доклади трябваше да се изпращат директно само до неговите офиси и всяко искане за информация трябва да се насочва през CNSA.

От август 1916 г. нататък той напълно потулява важни случаи на корупция и спекула, променя официални данни, така че никой да не може точно да изчисли степента на белгийските злоупотреби при продажбата на храна за Германия.

До октомври CNSA започва да заменя американските плакати и обяви с надписи „Американска помощ“ със свои собствени в разпределителните центрове. Може да изглежда дребнав, но посланик Пейдж в Лондон е обиден. Той настоява посланието да бъде ясно разбрано: „Националният комитет не е основата, около която се върти оказването на помощ за Белгия.“¹⁰⁰²

Тайния елит е използва всякакви средства срещу позицията на Франки и до средата на декември 1916 г. белгийското правителство променя курса и се съгласява, че КПБ трябва да контролира разпределението на храна в Белгия. Хувър печели, но Франки не се поддава на страх. Той трябва да приеме британското решение да подкрепи Хувър, но така разкрива собствения си коз. Той казва на ръководителя на американската легация, че е написал 600 страници история на Белгийската помощ и пита дали Хувър „желае да рискува да бъде показан в истинския си вид в книга, която ще остане в официалната история?“

Според Бранд Уитлок, Франки добавя, че „има глава за ролята на министрите които са му оказвали портекция“. Подобно разкритие ще унесожи репутацията не само на Хърбърт Хувър. За съжаление, и естествено, обещаната книга така и не вижда бял свят. Спорът е потулен в едва прикрита конфронтация, но отношенията остават обтегнати.

Така потокът от храна към Германия е защитен и Тайният елит ясно изразява доверието си в Хърбърт Хувър.

Междувременно истинската война продължава своята касапница. Едно от основните умения, от които се нуждае проницателният инвеститор, е способността да разпознае момента за продажба и да продължи напред. Успешният инвеститор има и допълнително предимство – вътрешната информация.

Хърбърт Хувър е облагодетелстван от тайни познанства с влиятелни личности, които го съветват и насочват дейността му, така че да бъде насочен в безопасни води от бурята, която със сигурност ще последва със закриването на Комисията за помощ в Белгия.

Към края на 1916 г. Хувър вече иска да се махне. В продължение на близо две години и половина той ръководи международното финансиране на програмата за помощ и е натрупал добър „професионален опит“ които възнамерява да надгражда.

Уилям Хонолд, мениджърът на офиса му в Ню Йорк, му казва поверително, че президентът Уилсън възнамерява да създаде организация за подпомагане в Америка, която да координира и събира средствата. Хувър веднага вижда в това възможност за позиция в правителството на Уилсън. През ноември 1916 г. той е доверява на свой сътрудник: „Искам да се махна от Европа, но да напусна с достойнство.“¹⁰⁰³

Хувър се опитва да създаде нов начин на финансиране за КПБ, който да облекчи тежестта от Великобритания и Франция, които финансират Комисията със заеми от

¹⁰⁰² Kittredge, *The history of the Commission for the Relief in Belgium, 1914-1917*, pp. 364, 371, 374.

¹⁰⁰³ Whitlock, *Letters and Journal, Chapter VII*, 17, 6 November, 1916. [202] Nash, *Herbert Hoover, The Humanitarian*, pp. 298-300.

САЩ. Решението е да се набере американски заем, вместо да се насочват средства първо към Великобритания и Франция, които след това да се вливат в КПБ.

Дж. П. Морган и неговите банкови сътрудници знаят добре, че съюзниците не могат да продължат подкрепата на Белгия за неопределено време и съветват Хувър да предложи по-директен подход.

През декември 1916 г. той уверено съобщава, че: „Банкерите, включително Морган, *Guaranty Trust* и всички други важни групи, които действат изцяло от добри чувства“, са готови да подкрепят заема. „Банкери, действащи изцяло от добри чувства“... това оксиморон ли е!?

След това Хувър съветва хората си в Европа, че френското и белгийското правителство трябва да уредят подробностите с банката на Морган в Лондон.¹⁰⁰⁴ Очевидно е невъзможно за Дж. П. Морган да се застъпи за заем за подпомагане на белгийците, който банките му могат да финансират чрез Федералния резерв, от който ще реализират значителна печалба, но ако предложението идва от ръководителя на КПБ, то има много по-голям шанс да бъде одобрено от Конгреса.

Когато Хувър тръгва за Америка на 13 януари 1917 г. с ясната цел да пренасочи кариерата си, поличбите за КПБ не са благоприятни. Миньорският батальон¹⁰⁰⁵ от Нов Южен Уелс (Австралия) официално поисква от Комитета на Държавния фонд за подпомагане да спре изпращането на пари в подкрепа на Белгийската помощ, защото виждат, че германците конфискуват хранителните запаси.¹⁰⁰⁶

Освен Нова Зеландия, жителите на Нов Южен Уелс е дарил повече пари на глава от населението от всяка друга държава и това е публично признато от крал Алберт Белгийски.¹⁰⁰⁷ Според един доклад австралийските войници са видели толкова много случаи на предоставяне на хранителни помощи на германските войски, че от КПБ е поискано да върне 220 000 долара от все още неизразходваните пари.¹⁰⁰⁸ На няколко континента разстояние, хората на Хувър игнорират основателните твърдения на австралийците и създават „поток“ от положителни, ласкателни статии в *New York Times* в знак на признание постиженията на своя лидер.¹⁰⁰⁹

Хърбърт Хувър винаги изглежда на правилното място в точното време. Той е в Лондон при избухването на войната през 1914 г., в Берлин с Артур Цимерман и банкера Макс Варбург през 1915 г.¹⁰¹⁰ Връща се във Вашингтон на 31 януари 1917 г.; среща се с президента Уилсън същата вечер, в която Германия обявява началото на неограничената си подводна война.¹⁰¹¹

В рамките на три дни два кораба на CRB, „Ефрат“ и „Ларс Круз“, превозващи 2300 тона царевица, са потопени.¹⁰¹² Всички кораби за подпомагане са спрени. В последвалата надпревара към безопасно пристанище два кораба на КПБ стигат до Ротердам, други два са торпедирани, а останалите търсят убежище в британските пристанища. Британското правителство обяви, че е „престъпление от тяхна страна“ да се позволят товари с хранителни продукти, които са необходими незабавно във Великобритания,

¹⁰⁰⁴ Gay and Fisher, *Public Relations for the Commission for Relief in Belgium*, Document 158, p. 278.

¹⁰⁰⁵ Б. пр. Така се нарича неофициално 34-ти батальон, тъй като личният му състав е съставен основно от миньори, от Мейтланд, в Нов Южен Уелс.

¹⁰⁰⁶ Hawara and Normanby Star, Vol. LXXII, 6 January, 1917, p. 4.

¹⁰⁰⁷ Sydney Morning Herald, 20 February, 1934 in the obituary for William A Holman, President of the New South Wales Belgian Relief Fund.

¹⁰⁰⁸ Hamill, *The Strange Career of Mr Hoover*, p. 348.

¹⁰⁰⁹ Nash, *The Life of Herbert Hoover*, p. 311.

¹⁰¹⁰ Gay and Fisher, *Public Relations for the Commission for Relief in Belgium*, Documents 134 -137, pp. 241-248.

¹⁰¹¹ Nash, *The Life of Herbert Hoover*, p. 312.

¹⁰¹² Gay and Fisher, *Public Relations for the Commission for Relief in Belgium*, Document 240, p. 361.

да бъдат изложени на риск от германски торпеда и надлежно нарежда храната да бъде разтоварена.¹⁰¹³ 25 000 тона стоки, са незабавно задържани. 45 000 тона хранителни продукти са „неизбежно“ задържани, а още 40 000 тона, които вече са в открито море и са предназначени за Белгия, са задържани пристигайки в британските пристанища.¹⁰¹⁴ Твърди се, че храната трябва да се съхранява, за неопределено време, докато германците не дадат железни гаранции за безопасното транспортиране.¹⁰¹⁵

С един замах 100 000 тона храна са загубени за Белгия и продадени или реквизи- рани от Великобритания.¹⁰¹⁶

Хувър е изправен пред непосредствена лична дилема. Какви ще са бъдат последс- твията за него, ако разпусне КПБ? Недоверието му към Франки и CNSA е дълбоко. Той изпраща спешна телеграма до Лондон: „Искам да стане абсолютно ясно: КПБ трябва да бъде ликвидирана и да изчезне“, освен като чисто благотворителна агенция за събиране на помощи в САЩ. „Всички досиета трябва да бъдат прехвърлени в Ню Йорк.“ Той настоява, да се направи окончателен разрыв, ако искаме да продължи помощта, че раз- делянето трябва да включва пълно „разпускане“ на старата КПБ и той „категорично ще откаже“ да предаде парите, организацията или корабите си при каквито и да е други условия.¹⁰¹⁷

За какъв се мисли той? Само по негова инструкция международната програма за помощ трябваше да бъде ликвидирана. Всички досиета трябваше да бъдат събрани и изпратени в Ню Йорк. Това, което мотивира Хърбърт Хувър, е самосъхранението. По дяволите Белгийската помощ; толкова за гладуващите бедни. Това е действието на зас- трашен диктатор, чиято първа мисъл е да прекрати операцията и да премахне всички доказателства за неправомерни действия.

Какво причинява тази паника? Дали внезапно осъзнава, че ако някой друг поеме контрола, истинската цел на КПБ ще бъде разкрита веднага?

Същата вечер той присъства на специална вечеря в хотел „Астор“ в Ню Йорк като главен гост на 500 от най-видните граждани на щата. Въпреки че не е официално съб- рание на Обществото на пилигримите¹⁰¹⁸, то се гордее с всички атрибути на елита. На- пълно осъзнавайки абсолютните си инструкции към Лондон, речта която очевидно е импровизира, е цинично неискрена: „Ако трябва да се оттеглим... тогава други неут- рални страни ще поемат тази работа. Светът не може да стои безучастно и да наблюда- ва глада на белгийския народ и белгийските деца... задължението на американския на- род към Белгия продължава.“ Той стои на подиума на хотел „Астор“ и произнася тези думи, след като току-що е наредил цялата програма да бъде ликвидирана.

Неговата наглост не знае граници. Оправдавайки случилото се, той заяви, че „германската армия никога не е излязла 1/10 от 1% от предоставената храна. Съюзничес- ките правителства никога няма да предоставят 200 000 000 долара, ако ние снабдявахме германската армия.“¹⁰¹⁹

¹⁰¹³ Също, р. 354.

¹⁰¹⁴ *The Times*, 17 March 1917, p. 8.

¹⁰¹⁵ Sir Maurice de Bunsen statement to the Associated Press, New York Times, 6 March 1917.

¹⁰¹⁶ Hamill, *The Strange Career*, p. 348.

¹⁰¹⁷ Hoover cable 93 to CRB-London office, 13 February 1917.

¹⁰¹⁸ Б. пр. Първото подразделение на групата на Роудс-Милнър в САЩ. Целта е да се издигат общите корени с Англия, откъдето са дошли първите англосаксонски заселници в Северна Америка – представители на протестанската общност „поклоници“ или пилигрими. Роудс има фантастична и неосъществима идея, САЩ да се върнат в лоното на Британската империя. Това не става, но поставя началото на тясното взаимодействие на управленческите елити, чийто краен резултат днес го наблюдаваме като евроатлантизъм.

¹⁰¹⁹ Nash, *The Life of Herbert Hoover*, p. 320.

Събраната елитна публика поглъща всяка сричка от лъжата. Не знаем какъв натиск е оказан върху него, но на следващата сутрин Хувър изпраща втора спешна телеграма до Лондон, за да спре ликвидацията. Всички са инструктирани да останат на постове си. Хувър е сгрешил. „Великият хуманист“ е надскочил боя си. Той е отговорен пред по-висша инстанция. Тайният елит ще реши дали и кога КПБ и изхранването на Германия ще приключат. Хърбърт Хувър трудно приема факта, че КПБ не е негова, за да бъде разпуснат.

В Брюксел Бранд Уитлок иска да остави програмата за помощ непокътната под контрола на испанските и белгийските агенции. Хувър, който не харесва и не се доверявал на Франки и CNSA, се застъпва за холандски контрол. Объркването продължава с поредица от инструкции до Бранд Уитлок и офиса на КПБ в Брюксел, но на 5 март 1917 г. Хувър пише дълго и поверително писмо до Върнън Келог в Белгия, което издава истинската му цел. Цял месец преди Америка да обяви война на Германия, Хувър подготвя ключовите си хора в Белгия за тази възможност. Те са инструктирани да „не правят нищо, което да създаде впечатлението, че той [Хувър] бяга от КПБ“. Той очевидно е инструктиран от Тайния елит да възприеме основната им тактика да се увери, че вината ще бъде хвърлена върху Германия или Държавния департамент, ако нареди на американците да напуснат. Ако КПБ бъде „принуден да се откаже от мисията си“, Хувър инструктира, че трябва да бъде „абсолютно“ ликвидиран като бизнес и освободен от всички финансови задължения.¹⁰²⁰

Когато тази инструкция стига до Брюксел, Уитлок смята, че „Хувър сигурно губи ума си“.¹⁰²¹ Той беснее, защото Хувър който е на 3000 мили разстояние, смята, че знае по-добре ситуацията от хората си в Белгия и „е успял да наложи бруталната си воля на [Държавния] департамент“.

До известна степен наистина е така. Хувър създава приятелството си със съветника на президента, Едуард Мандел Хаус, друг агент на Тайния елит, близък до банките на Морган. Освен това, Хю Гибсън (чиято собствена история ще се появи в следващите няколко глави) е изпратен от американското посолство в Лондон в Държавния департамент във Вашингтон. За пореден път неговият доверен човек е нает там, където Хувър иска; в сърцето на американската външна политика. И така се случва, както те предопределят нещата.

На 23 март 3 кораба на КПБ са потопени и Държавният департамент на САЩ нарежда на Бранд Уитлок и всички американски членове на КПБ да се изтеглят от Белгия.¹⁰²² Когато дипломатическият персонал заминава на 2 април, Прентис Грей и трима счетоводители на КПБ са оставени, „за да приключат сметките“ и да обучават своите наследници.¹⁰²³

Самият Хувър се занимава с деловите дела на лондонския си офис. Евфемистично казано, целта му е да приключи с несигурните въпроси. Приключването се превръща в пълномащабно унищожаване на уличаващите доказателства. На 6 април 1917 г. САЩ обявява война на Германия. Намерено е решение за КПБ, което Хувър все още може да контролира, но го изважда от пряката линия на огъня. Той (по-вероятно неговите англо-американски покровители) предлага създаването на „Неутрален комитет за защита и сигурност“ под високия патронаж на краля на Испания и кралицата на Холандия и под непосредствения патронаж на посланиците и министрите на Испания и Холандия. Те трябва да осигурят гаранциите, поети преди това от американците.

¹⁰²⁰ *New York Times*, 14, February, 1917.

¹⁰²¹ Nash, *The Life of Herbert Hoover*, p. 326.

¹⁰²² Whitlock, *Letters and Journals*, 4 March, 1917.

¹⁰²³ Kittredge, *The History of the Commission for Relief in Belgium*, p. 418.

Комисията за помощ в Белгия предлага да продължи финансовия си контрол върху закупуването и доставката на храна, а доставките да бъдат предадени на CNSA в Белгия и *Comite Francais* в Северна Франция.¹⁰²⁴

Хувър отменяйки всичко, което първоначално е предложил, отново решава да остане общ председател на Комисията. Не се заблуждавай читателю, снабдяването на Германия продължава.

В полугодишния си доклад до Берлин от февруари до юли 1917 г. барон фон дер Ланкен пише: „Продължиме успешно да изнасяме за Германия или да разпределяме на нашите войски значителни количества храна. Някои части от споразумението са доброволно използвани [от белгийците]. Предимствата, които Германия натрупва чрез работата по помощ, продължават да нарастват.“¹⁰²⁵

През май 1917 г. САЩ се съгласява да отпусне 75 000 000 долара в подкрепа на Комисията. Въпреки че са кредитирани на британското и френското правителство, средствата трябваше да бъдат изразходвани, както и преди, от КПБ. Единственият въпрос, по който Конгресът не дава одобрението си, е дарение от 2 000 000 долара, което Хувър иска, за да покрие административните си разходи.¹⁰²⁶ Той няма срам.

При официалното оттегляне на искането си, Хувър посочва алтернативното решение за покриване на разходите си. „Тъй като бяхме принудени да препродадем голямо количество закупени хранителни продукти, но които не успяхме да изпратим поради спирането на дейността ни за определен период в началото на подводната война, ние реализирахме значителна печалба от тези стоки, срещу която можем да дебитиране режимните разходи на Комисията...“¹⁰²⁷

С други думи, когато Конгресът отказа да плати за административните му разходи, той използва парите от продажбата на хранителни продукти, предназначени за „гладуващите бедни“ в Белгия. Толкова за благотворителността.

Хърбърт Хувър е назначен за комисар по храните за САЩ от президента Уилсън през май 1917 г.¹⁰²⁸ „току-що след триумфа си в КПБ“.¹⁰²⁹ Това е само още една стъпка в неговото корумпирано изкачване до 31-вото президентство на САЩ. Репутацията на Хърбърт Хувър не може да оцелее през военните години без защита от неговите господари от Тайния елит. След като е представен като хуманитарното лице на т. нар. програма за помощ и статутът му се трансформира от безскрупулен и корумпиран минен инженер в квазидипломат, той получи достъп до вътрешните кабинети на американското, британското и германското правителства. Архивите на Комисията за помощ в Белгия (КПБ) показват, че между 1914 и 1916 г. той води разговори с външния министър сър Едуард Грей,¹⁰³⁰ 87 министър-председателя Хенри Аскуит¹⁰³¹, и канцлера на хазната Лойд Джордж¹⁰³², но интересното е, че те не споменават за него, нищо в своите мемоари. Защо?

Президентът на САЩ Удроу Уилсън и различни държавни секретари обсъждат политиката си с Хувър, както и германският външен министър Артур Цимерман¹⁰³³ и

¹⁰²⁴ Nash, *The Life of Herbert Hoover*, p. 339.

¹⁰²⁵ Kittredge, *The History of the Commission for Relief in Belgium*, pp. 435-442.

¹⁰²⁶ Amara et Roland, *Gouverner En Belgique Occupee*, p. 298.

¹⁰²⁷ Nash, *The Life of Herbert Hoover*, p. 358.

¹⁰²⁸ Gay and Fisher, *Document 168*, p. 286.

¹⁰²⁹ *New York Times*, 4 May 1917.

¹⁰³⁰ *The Times*, 20 July 1917, p. 5.

¹⁰³¹ George I Gay and H H Fisher, *Public Relations of the Commission for Relief in Belgium*, Document 18, p. 19.

¹⁰³² Nash, *Herbert Hoover, The Humanitarian*, pp. 69-70.

¹⁰³³ Gay and Fisher, *Public Relations of the Commission for Relief in Belgium*, Document 147, p. 266.

канцлерът Бетман-Холвег.¹⁰³⁴ Кралете на Испания и Белгия и безброй висши дипломати в цяла Европа познават Хувър лично, но тяхната сдържаност по въпроса за Белгийската помощ говори много. Критиците са заглушавани, опровергавани или по друг начин разубеждавани, за да се защити репутацията му на „великия хуманист“. Колкото по-голям е успехът на Хувър в КПБ в удължаването на войната, толкова по-силен е кордонът на защитата на Тайния елит около него. Почти всеки, който се изказва или го разпита, е неутрализиран или дискредитиран, или принуден да оттегли твърденията си пред лицето на насилствени заплахи и правно възмездие. Сякаш миналото му никога не се е случвало.

Убедено, че Белгийската помощ вреди на британските военни усилия още през април 1915 г., Адмиралтейството иска от военноморското разузнаване да разследва миналото на Хувър. Отправени са твърдения, че той е „ненадежден, има съмнителни бизнес връзки с германски минни корпорации“ и „хранителните му продукти са преминали в германски ръце“.¹⁰³⁵ Дейността му е обект на официално разследване, ръководено от сър Сидни Роулат, който надлежно е прикрил констатациите си и дава официално одобрение на Форин офис. Лоялен член на британския елит, Роулат по-късно е отговорен за репресивния закон „Роулат“ в Индия, който води до сериозни вълнения в Пенджаб и жестокото клане в Амритсар през 1919 г.¹⁰³⁶

Хувър упорито лъже за бизнес връзките си. Първоначално той твърди, че е подал оставка от директорските си позиции в минната компания, защото програмата за помощ не му оставя време за частен бизнес.¹⁰³⁷ Известна е слудният му реплика: „Дори богатството отиде по дяволите“, но записи от „Минното ръководство“ на Скинър показват, че е бил по същото време член на 13 съвета на директорите през 1914 г. и на 16 през 1915 г. До 1916 г. той не само остава член на 13 съвета, но е председател на един и съуправител на Бирманската корпорация, и Цинковата корпорация.¹⁰³⁸

Неговите компании донесят огромни дивиденди по време на войната, благодарение на безпрецедентното увеличение на търсенето на метали и боеприпаси. Когато през 1916 г. се появяват слухове за неговите нередности в делата на Цинковата корпорация, последват съдебни дела. Той се обръща към Форин офис, за да се намеси директно от негово име, с мотива, че работата му с КПБ е твърде важна за военните усилия. По негово нареждане посланиците на Белгия и Франция потвърждават жизненоважната роля на Хувър в Белгийската помощ. Министерството на външните работи уведомява адвокатата на Хувър, че ако „Съдът“ поиска мнението им относно важността на работата му, те с готовност ще отговорят.

Британският елит знае как да защити активите си. В съдебни производства, заведени срещу неговата Бирманска корпорация, той се опитва да изкриви правосъдието, като заявява, че преди това е подал оставка от компанията. Неговата „оставка“ е фалшива, временно удобство, за да се избегнат съдебните производства. Обратно в борда на директорите на Бирманската корпорация, Хувър посредничи за сделка през декември 1917 г. с ръководителя на офиса на КПБ в Ню Йорк и Ърнест Опенхаймер за разработване на златни мини в Ранда. Той организира финансирането чрез банките на Морган обслужващи КПБ, *J. P. Morgan & Company* и *Morgan's Guaranty Trust Company of*

¹⁰³⁴ Също, *Document 134*, pp. 241-242.

¹⁰³⁵ Също, *Document 140*, pp. 252-255.

¹⁰³⁶ Nash, *Herbert Hoover*, p. 176.

¹⁰³⁷ *The Massacre at Amritsar in 1919 was known also as the Jallianwala Bagh Massacre.*

<http://www.sikh-history.com/sikhhist/events/jbagh.html>

¹⁰³⁸ Liggett, *The Rise of Herbert Hoover*, pp. 209-211.

New York. Така се ражда Англо-американската корпорация на Южна Африка, гигант в минното дело в своята област от самото начало.¹⁰³⁹

Помислете за тези връзки. Хувър използва банките на КПБ¹⁰⁴⁰, за да посредничи за сделка, от която получава огромен дял от акциите (плюс възможности), което му донася още едно състояние. Кой, коя ръка е целувал?

Достъпът на Хувър до „вътрешната информация“ му донася огромен „късмет“. Подобно на лорд Ротшилд известно време по-рано, той ликвидира почти всичките си преки руски активи в края на 1916 г., точно навреме, за да избегне последващите национализации, наложени от Руската революция. Всяко едно от бившите му руски предприятия е конфискувано¹⁰⁴¹ и други нещастници трябва да понесат последващите загуби. Лъжи, укриване, измами и злоупотреби са вплетени в самата същност на Хувър. Но неговите незаконни бизнес практики са успешно прикрити от покровителите от Тайния елит. В края на войната Хърбърт Хувър получава една последна задача в Европа от Тайния елит. Това е почти повторение на ролята му в Комисията за помощ на Белгия; но имаше още по-зловещи цели. Ще разгледаме този скандал по-нататък.

Глава 18. Мъченичеството на Едит Кавъл

Едит Кавел е най-известната британска героиня от Първата световна война. Изтъкнатата ръководителка на белгийско училище за медицински сестри, Института Беркендаел в Брюксел, и е екзекутирана по присъда на германския военен съд на 12 октомври 1915 г. Тя признава, че е помогнала на над 2000 съюзнически войници да избягат от окупирана Белгия и да се върнат безопасно в полковете си във Франция или Великобритания, в пряко нарушение на германския военен кодекс.

Едит Кавъл

Според предаване на *BBC Radio 4* през септември 2015 г., г-жа Стела Римингтън, бивш директор на *MI5*, казва, че по-вероятно са били около 900.¹⁰⁴²

Тя умира като патриот и се превръща в мъченица с емблематичен статус в Англия и Белгия. Истината за случилото се с нея е замъглена с неверни твърдения, официално изфабрикувани доклади и агиографии¹⁰⁴³, които преувеличават добродетелите ѝ превръщайки я в светица.

Въпреки това, Едит Кавъл несъмнено е смела патриотка, която поставя живота и сигурността на своите подопечни пред собствената си безопасност. Извършените тайно, нейните подвизи веднага са използвани от британската пропаганда на машина и превърнати в призив за сплотяване на населението, доказателство за „злия хун“ и неговото пренебрежение към светостта на женствеността.¹⁰⁴⁴

Смъртта ѝ дава тласък на набирането на доброволци в британската армия и е почти толкова успешна за пропагандата, колкото потъването на „Лузитания“.¹⁰⁴⁵

Тя порооди плакати, статии, брошури, възпоменателни медали и статуи. Улици, болници, училища, градини, паркове и дори планина носят нейното име, но обстоятелс-

¹⁰³⁹ http://www.encyclopedia.com/topic/Anglo_American_Corp._of_South_Africa_Limited.aspx

¹⁰⁴⁰ *The Commission for the Relief in Belgium, Balance Sheet and Accounts, published 1921 p. 86*
<http://libcudl.colorado.edu/wwi/pdf/i71185215.pdf>

¹⁰⁴¹ Nash, Herbert Hoover, p. 274.

¹⁰⁴² *Secrets and Spies, BBC Radio 4, broadcast on 15/09/2015*

¹⁰⁴³ Агиография – житие на светец.

¹⁰⁴⁴ *Най-лошата от пропагандните агиографии е тази на Уилям Томсън Хил. The Martyrdom of Nurse Cavell: The Life Story of the Victim of Germany's Most Barbarous Crime. London: Hutchinson & Co., 1915.*

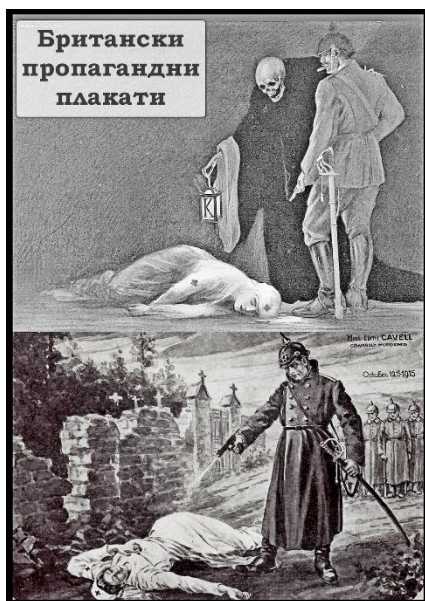
¹⁰⁴⁵ H.C. Peterson, *Propaganda for War*, p. 61.

твата около осъждането и смъртта ѝ не съвпадат лесно с официалната история, както първоначално е обявена от Американската легация в Брюксел и Британското външно министерство.

Едит Кавел е родена през 1865 г. в Суордестън, Норфолк. Най-голямото дете в семейството на свещеник (викарий) и от 4-годишна възраст, възпитанието ѝ е строго християнско. Тя работи като гувернантка на деца в продължение на няколко години, преди да реши на 13-годишна възраст да стане медицинска сестра.

След четири години в Училището за обучение на медицински сестри към Лондонската болница, тя се премества в болницата „Сейнт Панкрас“ като нощна болногледачка. Следващото ѝ преместване я отвежда в Шордич като помощник-милосърдна сестра в болницата, но на 41-год. възраст, строгата и благочестива християнка е назначена на престижна медицинска длъжност в Белгия.

Работата на Едит Кавел е призната за пионерска. Добре организирана и изискваща най-високи стандарти от медицинския си персонал, тя е назначена през 1907 г. от видния белгийски хирург д-р Антоан Депаж за ръководителка на новосъздаденото му училище за медицински (тогава се наричат милосърдни) сестри. *L'Ecole Belge d'Infirmieres Diplomees* непрекъснато се разраства под нейно прогресивно ръководство и до избухването на войната тя обучава медицински сестри, които започват работа в 3 болници и 13 детски градини.

Проектът е частично финансиран от видния белгийски индустриалец и филантроп Ернест Солвей в размер на 300 000 франка.¹⁰⁴⁶ Той е изключително важен бизнесмен и по-късно президент на първоначалната комисия за подпомагане на Белгия - Национален комитет за сигурност и изхранване (CNSA).

Пристигането на Едит в Брюксел не се хареса на всички, тъй като тя ефективно оспорва монопола, държан преди това от „Сестрите на милосърдието“, католически монахини, които „имат свой собствен начин на действие“ без да имат съотв. медицинско образование.¹⁰⁴⁷

Тя също се насочи към журналистиката и има достатъчно самочувствие, за да издава професионалното списание *L'Infirmiere* от 1910 г. нататък.¹⁰⁴⁸

При избухването на войната Едит е у дома в Англия на гости на майка си и лесно може да остане там в безопасност. Вместо това тя избра да се връща веднага в Брюксел, където клиниките „Депаж“ и училището за медицински сестри са предадени на Белгийския червен кръст. Тя веднага се включва в подготовката за полски болници и пунктове за помощ на ранените.¹⁰⁴⁹

Нейните биографи изобразяват „мадона“ Кавъл, която се грижи за ранените от войната белгийски, френски, британски и в много по-малка степен германски войници, и няма съмнение, че тя го прави с великолепа грация.¹⁰⁵⁰ Но това не е единственият ѝ принос. Едит Кавъл се превръща в много важна фигура в белгийските медицински среди, и заради връзката си с Антоан Депаж и съпругата му Мари. Антоан е основател и председател на Белгийския червен кръст и кралски хирург, личен лекар на крал Ал-

¹⁰⁴⁶ Diana Souhami, *Edith Cavell*, pp.105, 19.

¹⁰⁴⁷ *The British Journal of Nursing*, May 1924, p. 112.

¹⁰⁴⁸ Helen Judson, "Edith Cavell". *The American Journal of Nursing*, July 1941, p. 871.

¹⁰⁴⁹ *Nursing Mirror and Midwives' Journal*, vol. XXI no. 526

¹⁰⁵⁰ Hoehling, A. (1957). "The Story of Edith Cavell"; *The American Journal of Nursing*, 1320-1322.

берт, с когото заминава в изгнание. Антоан е основал и движението на бойскаутите в Белгия, съвместно с няколко фигури от висшите кръгове на белгийското общество, като Ернест Солвей, чиято огромна мултинационална химическа компания се разпространява в цяла Централна Европа.¹⁰⁵¹

Мари Депаж, винаги активна в Белгийския червен кръст, остава в Брюксел през първите два месеца от германската окупация, но по-късно отива при съпруга си, в изгнание с краля в Ла Пан. Тя отива в САЩ през 1915 г., от името на Белгийския червен кръст и постига голям успех в набирането на средства из целия американски континент, преди да се завърне у дома на борда на злополучния кораб „Лузитания“.¹⁰⁵²

Мари Депаж е сред загиналите, тялото ѝ е намерено, откарано в Ирландия и прибрано от опечаления съпруг.

Едит Кавъл поема ръководството на клиниките и болницата в Белгия с пълното съзнание, че има достъп до всички кръгове на влияние и власт, които остават там. Тя е свързана с аристократичното семейство Дьо Кроа, семейство Депаж, църковните деятели и дипломатите в американската легация. Работата ѝ създава контакт с нарастващ брой войници, много от които ранени, други загубили полковете си в хаоса на войната, всички стремящи се да избягат от германците и от сигурността на военнопленничеството или по-лошото, ако бъдат хванати.

Германският военен закон наказва укриването на вражески войници със смъртно наказание, а публичните съобщения предупреждават за тежките наказания за всяко подобно нарушение.¹⁰⁵³ Останалите войници които не са се предали като военнопленници, са тайно довеждани в Брюксел от членове на нелегална група, с която Едит сътрудничи. Официалният запис за „доблестта“ на медицинска сестра Кавел оставя впечатлението, че тя е единствената фигура в опасната военновременна дейност, докато в действителност е член на силно организирана и добре свързана нелегална мрежа, състояща се от 30-тина белгийски патриоти, работещи неуморно за репатриране и спасяване от плен на съюзнически войници.¹⁰⁵⁴

След есента на 1914 г. Западният фронт се стабилизира и започват да се установяват в серия от окопани отбранителни линии, успоредни на големи участъци от ничията земя в Западна Белгия и на юг през Франция. Преминаването към статични отбранителни линии и промените на бойното поле затрудняват определянето на точните демаркационни линии. Първата голяма битка при Монс, която започва на 24 август 1914 г., води до откъсване на войскови части и от двете страни от армиите им, в странен и необичаен терен. В Белгия бързо се създават нелегални организации, които да помагат на такива изостанали от частите си съюзнически войници. Нелегалните, също събират разузнавателни сведения, които предават до Лондон, също извършват саботаж срещу германските окупационни сили. Шпионските мрежи изобилстват¹⁰⁵⁵ и Брюксел става център на разузнавателна дейност.¹⁰⁵⁶

Съществената част от тази работа е да се помага на съюзническите войници, хванати в капан зад вражеските линии, ранени или не, събирането на информация за германската армия също е от голямо значение. Сведенията за разположението на войските,

¹⁰⁵¹ Kenneth Bertrams, Nicholas Coupain, Ernest Homburg, Solvay, *History of a Multinational Family Firm*, p. 2

¹⁰⁵² *New York Times*, April 27, 1915.

¹⁰⁵³ Paragraph 58 of the German military code.

¹⁰⁵⁴ Princess Marie De Croy, *War Memories*, pp. 100- 211.

<https://archive.org/details/warmemories00croyuoft>

¹⁰⁵⁵ Debruynne, Emmanuel: *Patriotes désintéressés ou espions vénaux? Agents et argent en Belgique et en France occupées, 1914-1918*, in: *Guerre mondiales et conflits contemporains*, 2008/4, no. 232, p. 25-45.

¹⁰⁵⁶ Christopher Andrew, *Secret Service, The Making of the British Intelligence Service*, p. 45.

местоположението на складовете за оръжие и други доставки, разписанията на влаковете и информацията за духа на врага са също толкова ценни.

Нелегалните мрежи пренасят поща и осъществяват съобщенията между Брюксел и Лондон и разпространяват на антигермански бюлетини като „Личен свят“ и „Свободна Белгия“.

Всичко това е изключително опасна работа и маркира всеки, замесен в нея, като шпионин. Британските тайни служби са основният източник и доставчик на средства за дейността, а редовните доклади за германските окупационни части, се предават през Брюксел и Холандия до Лондон и Министерството на войната.¹⁰⁵⁷¹⁷

Британското военно разузнаване, както и Форин офис знаят за организацията, която успешно репатрира стотици войници.

Нелегалната мрежа, в която Едит Кавъл играе ключова роля, действа от френско-белгийската граница между Белин, Монс и Мобеж, през Брюксел, до Антверпен и различни точки на холандската граница. Тази организация, се оглавява от принц Режиналд дьо Кроа, белгийски аристократ и дипломат, и включва неговата сестра, принцеса Мари дьо Кроа, чиито военни мемоари предоставят уникален поглед върху събитията около ареста и процеса срещу цялата мрежа през 1915 г.

Режиналд дьо Кроа

Семейство дьо Кроа принадлежи към едно от най-престижните семейства в Европа, чиито семейни връзки преминават географските граници. Нелегалната им мрежа включва хора от целия социален спектър. Войната често е голям фактор за изравняване на обществените различия от мирно време.

Величествените замъци на семейство дьо Кроа в Белин приютява много избягали войници от съюзническите войски, особено след битката при Монс. След като се възстановяват, те са тайно заведени чрез Едит Кавел в Брюксел, където са укривани в скривалища.¹⁰⁵⁸

Благороднички, включително принцеса дьо Кроа и графиня дьо Белвил, работят заедно със слуги и граждани, за да помогнат за прехвърлянето на буквално стотици отчаяни войници през опасни гори, второстепенни пътища и малко използвани пътеки до границата. Католическото духовенство и религиозните домове участват в това, защото го приемат като дело на милосърдие, и по целия маршрут обикновените граждани рискуват живота си, за да помогнат на тези често гладуващи бегълци. Осигуряват им храна, дрехи, фалшиви документи и пари, въпреки че организацията на всичко това, отнема седмици.

Белгийците правят това без възнаграждение и без да се грижат за личната си безопасност.

Едит Кавъл по това време ръководи базирания в Брюксел център на нелегалната мрежа на семейство дьо Кроа.

Важно е да обясним международните връзки, които има родът дьо Кроа. Режиналд дьо Кроа, е белгийски дипломат, който по-късно след войната е посланик в различни страни, а по време на войната е посредник на Съпротивата. Преди войната е работил 10 години в белгийското посолство в Лондон. Сега постоянно рискува да бъде арестуван, докато пътува напред-назад през френско-белгийско-холандската граница. Сестра му Мари обяснява в мемоарите си, че „той отговаря за връзката между французите и Комисията за помощ на Белгия (КПБ). Той ги е носи в Брюксел, където заседава Комитетът, а също и до американското посолство [Легацията], тъй като няколко от тях

¹⁰⁵⁷ Marie de Croy, *War Memories*, pp. 117, 111.

¹⁰⁵⁸ Harry Beaumont, *Old Contemptible*, p. 148.

са се отнасят до нарушения на правилата за водене на война. Разбира се, беше безполезно да се оплакваме от злоупотребите.¹⁰⁵⁹

Мари дьо Кроа

Какви нарушения на правилата за водене на война засягат Комисията за помощ на Белгия (КПБ)? От какви нарушения се интересува американската легация в Брюксел? Американците твърдят, че са неутрални; Комисията твърди, че участва само в осигуряването на храна и дрехи за гладуващите белгийци и французи в окупираните зони. Следователно „злоупотребите“ очевидно са злоупотребата с хранителните доставки и най-вероятният сценарий е, че Съпротивата е видяла, как храната отива не само за белгийското население, но и за германските войници на фронтовата линия. Всъщност до 1915 г. подобни твърдения са известни на най-високите нива във Форин офис в Лондон и предизвикват неблагоприятни коментари, поради което Хърбърт Хоувър ги нарича „постоянните лъжливи доклади, които се появяват в английския печат“.¹⁰⁶⁰

Братът на Режиналд, Леополд, участва в ожесточените боеве около Ипър в Белгия и степента му на важност за британците е голяма, защото когато се връща през Лондон, той „се е обаждат във Военното министерство, където е успял да навакса новините от „дома“ от няколко мъже, наскоро завърнали се от Белин“. И двамата братя са чести посетители на Лондон, където са разпитвани войниците, избягали чрез мрежата на дьо Кроа. Британското разузнаване е наясно със случващото се в тази част на Белгия от всякакви източници. Те знаят за важната мрежа на дьо Кроа и за ролята на Едит Кавъл, със сигурност, но дали са просто пасивни получатели на разузнавателна информация или активно управляват шпионска мрежа на високо ниво?

Един невероятен пропуск в сигурността почти разкрива цялата мрежа. Мари пише, че брат ѝ Режиналд, „след като се е обадил във Военното министерство“, е на път да хване кораб обратно към Холандия, когато вниманието му е привлечено от вестникарска статия, която почти разкрива нелегалната мрежа, оглавявана от неговото семейство. Режиналд „се втурна към телефона и се обаждат на служител, с когото поддържа връзка, молейки тревожно, че освен ако не искат всички да бъдем разстреляни, този вид публикации трябва да бъдат прекратени.“ След това цензурата се намесва. За съжаление, те не успяват да спрат някои от спасените войници, лекомислено да изпращат пощенски картички на Едит Кавъл, за да изразят своята благодарност и да ѝ съобщат, че са се завърнали успешно у дома.

Мари дьо Кроа заявява, че „Реджи“ е а добре запознат с личните грижи на Едит Кавъл за безопасността на тези съюзнически войници. Тя похарчва всичките си спестявания за дрехи и храна, „които е трябвало да бъдат платени в налични пари“, а Режиналд е решен да се опита да получи субсидии от армията, особено за госпожица Кавъл.¹⁰⁶¹

Едит действа в рамките на известна мрежа, позната на британското правителство, американската легация, белгийското правителство в изгнание, Националния комитет за сигурност и изхранване в Брюксел и КПБ. Тя осъществява активна връзка между тях, подпомагана от тях и търсила финансиране от тях, когато е необходимо. Подобно на много от нейното поколение, Едит Кавъл е била запалена писателка. Тя е член на редакционния съвет, който е стартира първото списание за медицински сестри в Белгия, *L'Infirmiere*, през 1910 г., и пише статии за седмичника *Nursing Mirror* и *Midwives Journal* във Великобритания. Едит е посветена изцяло на медицинските сестри, тяхното

¹⁰⁵⁹ Marie de Croy, *War Memories*, pp. 106, 111.

¹⁰⁶⁰ George Gay and HH Fisher, *The Public Relations of the Commission for Relief in Belgium*, Document 33, pp. 52-53 <http://www.gwpda.org/wwi-www/CRB/CRB1-TC.htm>

¹⁰⁶¹ Marie de Croy, *War Memories*, pp. 131, 118.

обучение и добрите практики и разбира стойността от популяризирането на образователни статии. Когато избухва войната, тя пише до редактора на „Таймс“ на 12 август 1914 г.¹⁰⁶², отправяйки апел за дарения от британската общественост за лечеието на „няколкостотин“ ранени войници, които се очаква да пристигнат скоро в Брюксел, подписвайки се като „Директорка на Медицинския институт Беркендаел“.

След обявяването на войната, Едит се свързва с редактора на „*Nursing Mirror*“ и „*Milkwives Journal*“ и написва статия, озаглавена „Медицински грижи във военно време“, която е публикувана на 22 август 1914 г.

През март 1915 г. тя повтаря процеса и изпраща едновременно мотивационно писмо до редактора, и статия за Брюксел под германско управление. Това е в нарушение германския военен закон. Тя не се представя по име, но подписва писмото „от вашия кореспондент за медицинските сестри“.¹⁰⁶³

Редакторът полага големи усилия да обясни на читателите на „*Nursing Mirror*“, че пакетът, изпратен от Брюксел, е бил „разкъсан от двете страни“ и че писмото е пристигнало на бюрото му „запечатано отново от Главната поща в Лондон“.

Първоначално е датирано 24 март, но датата на плика е 15 април. Най-вероятната причина за това е, че Едит е дала писмото на някое доверено лице или на някой от Американската легация за по-нататъшно прехвърляне в Англия. То е отворено, вероятно в Лондон, от държавен служител. Не знаем какво друго е имало в пакета. Дали са били извадени други материали? Кой, във Военното министерство, Форин офис или разузнавателните служби, е имал основен интерес към кореспонденцията на Едит Кавъл? Трябва да се зададат въпроси за писмата и пощенските картички, които Едит е получавала от войници, на които е помогнала да избягат от Брюксел.

Въпреки че днес може да ни се струва нелепо, благодарни войници са изпращали съобщения обратно до г-ца Кавъл, за да съобщят за успешното им завръщане в Англия. Една такава инкриминираща пощенска картичка е представена като доказателство на процеса срещу нея.

Тъй като получава поща от Англия, тя трябва да изпраща кореспонденцията си, чрез доверени контакти или чрез Американската легация, а тъй като последната приема само поща от британски правителствени ведомства, тя трябва да преминава по официални канали. Това означава, че Едит Кавъл е имала доверен контакт със служителите в британските разузнавателни служби.

Едит изпраща новини до Англия, а не само до „*Nursing Mirror*“. Тя е поддържа постоянен поток от кореспонденция със семейството и приятелите си. На 15 септември 1914 г. тя написва предпазливо писмо до майка си, в което твърди, че „животът продължава както обикновено“, и до сестра си Флорънс, три дни по-късно, в което е изразява загриженост за бездомните и мизерията, която ще последва тслед тежка зима в Белгия. В тези случаи пощата ѝ е пренасочвана през Вехт, а по-късно и през Берген оп Зоом в Холандия, но писмата на Едит до вкъщи стават все по-непредпазливи. В отговор до братовчед си Еди, с дата 11 март 1915 г., тя обяснява, че е получила писмото му чрез американския консул и е приложила списък с войници, за чието безопасно завръщане в Англия е загрижена.

Несъзнателно, Едит Кавъл става все по-недискретна. На 14 март тя казва на майка си, че „мога да ти разкаже много неща, но трябва да ги запазя за по-късно“.

Десет дни по-късно тя изпраща посланието си до редактора на „*Nursing Mirror*“. Международната пощенска система е а обект на всякакви ограничения и е практически затворена за неофициална кореспонденция, но Едит Кавъл има дипломатически контакти, които ѝ вдъхват чувство на увереност.

¹⁰⁶² *The Times*, 15 Aug, 1914, p.8.

¹⁰⁶³ *Nursing Mirror and Midwives' Journal*, vol. XXI no. 526, p. 57.

На 14 юни 1915 г. тя потвърждава на майка си, че „ако ми се случи нещо много сериозно, изпратете съобщение чрез американския посланик в Лондон (не писмо).“¹⁰⁶⁴30 Очевидно това е привилегия, която тя високо е цени, но трябва да пази в тайна. Тази гледна точка е подсилена от молбата ѝ към редактора на „*Nursing Mirror*“ да не се опитва да препраща брой на вестника в Брюксел. Тя не жела да оповестява публично контактите си с Лондон.

Втората статия на Едит в „*Nursing Mirror*“ първоначално се чете като спокоен и обмислен разказ за ежедневието в Брюксел. Всъщност тя е а толкова непротиворечива, че читателят ще се зачуди защо изобщо си струва да я отпечатат.

Основната идея на статията сякаш противоречи на преобладаващото послание на Комисията за подпомагане на Белгия, че страната е в криза. Тя казва на читателя за очаквания успех в ранните дни на август, „когато бяхме пълни с ентузиазъм за войната и доверие в съюзниците“, до пристигането на германците с много „помпозност“. В рязък контраст с широко разпространеното впечатление, че Белгия е систематично насилвана от настъпващата германска армия, статията на Кавел рисува съвсем различна картина: „На 21 август много повече войски преминаха... някои бяха твърде изтощени, за да ядат, и спяха на улицата. Бяхме разделени между съжалението към тези бедни хора, далеч от страната и народа си... и омразата към жестокия и отмъстителен враг, носещ разруха и опустошение на стотици щастливи домове и на една просперираща и мирна земя. Някои от белгийците говориха с нашествениците на немски и откриха, че те са много неясни относно местонахождението си и се заблуждаваха, че приближават Париж; и бяха изненадани, че говорят с белгийци и не знаеха какъв конфликт имат с тях. Видях няколко от мъжете да вдигат малки деца и да им дават шоколад или да ги качват на колетите си, а някои се просълзиха при спомена за техните малки деца оставени у дома“.

Тази картина изобщо не сепъда с лъжите на пропагандиста. Няма изнасилвания, няма грабежи, няма гладуващи деца, няма стрелби или други подобни ужасни насилия?

Но как е възможно, докладът на Брайс трябва да бъде публикуван през май, а историята в „*Nursing Mirror*“ е напълно в противоречие с ужасяващите истории и антигерманските твърдения, съдържащи се в този срамен инструмент на пропагандата и омразата.

Изобразяването на Брюксел от Едит е като спокоен град във военно време, безшумно, без коли или велосипеди по улиците; няма усещане за суматоха, няма вестници, освен спонсорираните от Германия издания, нищо не е разрешено от Англия; няма телефонни контакти и движението с влак е силно ограничено. В последния си пасаж тя описва белгийското отношение към нашественика като тихо, но обмислено отхвърляне: „Хората са мрачни и мълчаливи от страховитото напрежение. Те се разхождат из града с врага и никога не го заговарят, а тихо напускат кафенетата, които германците посещават често, обръщат им гръб, и избягват всякакви контакти с тях.“

Животът в окупираният Брюксел е тих, а духът на хората остава непокорен. Но какво да кажем за картината на нищетата обхванала страната, създадена от Комисията за помощ в Белгия? Ами гладуващото население, което се превръща в „международна грижа“ на Хърбърт Хувър?

Може би всички нещастни хора са в провинцията? И все пак в Белгия, предимно селска и земеделска нация, се очаква гладуващото население да е в големите градове, като Брюксел. Разбира се, има нужда и бедност. Такава е съдбата на бедните навсякъде. Тези, които нямат нищо, винаги са първите, които страдат. Това се отнася както за Глазгоу и Лондон, така и за Брюж (Брюге) и Брюксел. Но това посоката на вниманието

¹⁰⁶⁴ Diana Souhami, *Edith Cavell*, pp 200-203, 248, 259.

на Едит. Тя пишее за напрежението на хората, а не за глад. Нещо тук не звучи вярно. Не е възможно да ги има и двете обстоятелства. А Едит няма какво да прави.

Нейната работа е да спасява човешки животи и да помага на съюзническите войници. Германските власти забраняват на Едит и други британски медицински сестри да се грижат за ранените им. Тя е лишена от професионалните си задължения. Повечето от ранените германски войници са „изпратени веднага обратно у дома, доколкото е възможно“, а ранените от съюзниците „не идвали“.

Няколко ранени мъже, твърде сериозно ранени, за да могат да се бият отново, са лекувани в Кралския дворец в Брюксел, който служил като военна болница. Но те са „обгрижвани от белгийци под ръководството на техни собствени лекари“.¹⁰⁶⁵

Едит се оказва изолирана от призванието си, оставена по-скоро като глава на религиозен орден, отколкото на училище за медицински сестри. Тя не участва в грижите за ранените и умиращите от двете страни, както разказва легендата, а вместо това оставена без работа или в най-добрия случай малко ангажирана. Това обяснява защо има време да участва толкова активно в нелегалното движение.

Интересно потвърждение за живота в окупирана Белгия идва от Хари Бомон, един от съюзническите войници, на които Едит Кавъл помогнала да избягат. Хари е ранен при отстъплението от Монс на 24 август 1914 г. и е спасен от плен от белгийско семейство на име Ньози. Пътят му за бягство включва Брюксел, Лувен и манастира Аверабод, където монасите се грижат всеотдайно за група ранени британски войници.¹⁰⁶⁶ Хари заявява, че Едит Кавъл е „ръководила“ пътя за бягство и техният белгийски куриер „обещал да докладва местоположението ни на медицинска сестра Кавъл“. Неговата история не е за трудности и строги икономии. Той не споменава гладуващи деца и отчаяни опашки за храна. Точно обратното. Хари пише за едно безопасно място с възторг; „домакинята ни беше много богата жена. Къщата ѝ беше снабдена с всичко най-добро и в продължение на осем дни живеехме като лордове.“¹⁰⁶⁷

Всъщност Хари Бомон признава, че щедростта на хората е такава, че дори когато на белгийските граждани са издадени купони за храна, той и другите бегълци са получавали много повече, отколкото биха имали право, ако са разчитали единствено на храна. „Имаше недостиг на месо и брашно, но зеленчуците и яйцата бяха в изобилие и местното братство ни осигуряваше допълнително“.

Той също, съвсем невинно, демонстрира съучастие на Комисията за помощ в Белгия, която очевидно знае всичко за мрежата на дьо Кроа. Когато един от белгийските агенти в Антверпен иска пари за това, че го е укривал от властите, Хари и неговият спътник, по това време ирландец, отиват в централата на „Американската“ Комисия за помощ в Белгия. Те разказват за бягството си и нуждата си от средства. Парите са получени. Освен това американците поема контрола и субсидират относително дългия престой на Хари в Антверпен. Дават му джобни от 16 франка на ден и го настаняват в убежище по техен избор. В крайна сметка, няколко седмици по-късно, на 16 май 1915 г., след като отворя бутилка празнично шампанско, той се качва на трамвай до покрайнините на града и след това достига до Холандия. Неговият водач е осигурен от КПБ.¹⁰⁶⁸38

Някой може ли да си представи, че американците в Брюксел не са напълно информирани за случващото се от техните сънародници в Антверпен?

Разбира се, че са. Те са активни и тайни съучастници. Разказът на Хари ни дава някои ясни насоки. Мрежата за бегълци е организирана в Брюксел чрез Едит Кавъл.

¹⁰⁶⁵ *Nursing Mirror and Midwives' Journal*, vol. XXI no. 526, p. 57, 63, 64.

¹⁰⁶⁶ *Harry Beaumont, Old Contemptible*, p. 154.

¹⁰⁶⁷ *Souhami, Edith Cavell*, p. 221.

¹⁰⁶⁸ *Beaumont, Old Contemptible*, pp. 95, 181.

Войниците са добре хранени и обгрижвани. Няма и помен, от пропагандирания широко разпространен глад. Американците знаят за тяхната мрежа и тайно ѝ помагат. Те знаят за кореспонденцията на Едит и най-вероятно четат, точно какво докладва тя на Лондон.

Шпионирането между съюзниците не е скорошно явление. Когато тя е арестувана в кабинета си от германците в четвъртък, 5 август, полицията намира писмо, изпратено от Лондон; то е носи печата на американското консулство в Брюксел.¹⁰⁶⁹39

Едит е важна фигура в медицинските среди на Брюксел, чиято работа е високо ценена от нейния работодател, личния хирург на краля. Тя е призната за една от водещите медицински сестри в страната, но окупационните сили са ѝ забранили да практикува. Едит е активна в нелегалната шпионска мрежа, която наред с други дейности, репатрира войници, блокирани зад вражеските линии. Кореспонденцията ѝ е голяма и и безстрашна. Знаем, че е писала до семейството си, до британските вестници и „Nursing Mirror“. Тя пише за условията на живот на хората, както ги е преживявала, и е намеква силно за неправомерни действия. Едит Кавъл е била достатъчно важна за властите в Лондон и Брюксел, че кореспонденцията ѝ е предадена чрез Американската легация. Те току-що са ѝ доставили писмо от Лондон, когато е арестувана. И все пак американците в легацията и в Комисията за помощ в Белгия очевидно не са знаели нищо за ареста ѝ... или поне така твърдят.

Глава 19. Кавъл? Изглежда никой не знаеше...

Германската тайна полиция става все по-подозрителна към организацията на дьо Кроа и цялата мрежа осъзнава, че са наблюдавани. През 1915 г. става очевидно, че полицията ги наблюдава и идентифицирала техните явки. През април същата година Мари дьо Кроа и Едит Кавъл се срещат тайно в Гент. След това и двете понасят унижението от претърсването на домовете си и осъзнават голямата опасност, пред която са изправени. Мари иска да закрийт мрежата, но Едит не послушва съвета ѝ, настоявайки, че „ако един от тези мъже бъде хванат и застрелян, вината ще бъде наша“.¹⁰⁷⁰

Договорят компромис, според който в клиниката на Мари, няма да бъдат изпращани повече съюзнически войници, но Едит може да продължи да организира и ръководи водачите, които превеждат бегълците до Холандия. Но е твърде късно. Незабелязано са поставени капани и, повечето членове на мрежата са задържани, предадени от агент-провокаatora Гастон Киен.

Общо тайната полиция арестува 70 заподозрени при мащабна операция в Брюксел и околностите.¹⁰⁷¹ Сред първите арестувани са Филип Бок и Луиз Тюлие. Бок е архитект и отдаден патриот, който печата и разпространява безплатни вестници с антигерманска насоченост. Неговият таен вестник, „*La Libre Belgique*“, разгневява германския генерал-губернатор със сарказма и подигравките си, много от които са насочени към него самия.¹⁰⁷² Всъщност фон Бисинг е силно обиден, че е осмиван.¹⁰⁷³

Луиз Тюлие, учителка, е един от главните водачи, които пркарват войниците бегълци през Белгия до Холандия. Тюлие първоначално е осъдена на смърт от германския съд, но присъдата ѝ е заменена с доживотен затвор. След завръщането си от затвора в Германия през 1918 г. тя написва дълъг доклад за „Организацията Кавъл“, в който

¹⁰⁶⁹ Souhami, Edith Cavell, p. 271.

¹⁰⁷⁰ Marie de Croy, War Memories, p. 127.

¹⁰⁷¹ Brand Whitlock, Belgium under the German Occupation, a personal narrative, vol.2, p. 46.

¹⁰⁷² Diana Souhami, Edith Cavell, p. 199.

¹⁰⁷³ La Libre Belgique, issue 30, June 1915.

признава, че докато е работила с Едит Кавъл, е търсела активно за военното разузнаване, склад за доставки в Камбре в окупираната от Германия североизточна Франция.¹⁰⁷⁴

Това доказателство ясно показва, че Едит е действала в белгийския шпионски кръг. Но нещата са по-дълбоки. Г-ца Кавел, твърди тя, „е била тясно свързана с британските разузнавателни служби“.¹⁰⁷⁵

Хенри Барън, британски агент във Франция, „работи с Организацията на Кавъл“. Когато по-късно научава, че бившата му сътрудничка, Луиз Тюлие, е на път да публикува брошура „За аферата Кавъл“, Барън съобщава за опасенията си на британското разузнаване. Нейното разкритие не само замесва Едит Кавел в шпионаж, но и „говори за участието на членове на агенцията в шпионската афера в Камбре“.

Такава експлозивна информация е трябвало да бъде потулена. Знаейки, че доказателствата за участието на Едит в шпионаж ще опорочат официалният ѝ послесмъртен образ изграден от британската пропаганда, публикуването е забранено. Барън е инструктиран, че британските военни власти считат за крайно нежелателно всичко, което замесва Едит Кавъл във „въпроси на шпионажа“, да бъде публикувано, докато Версайският договор не бъде финализиран.¹⁰⁷⁶ Но така и не се случва.

Още един източник с уличаващи доказателства е открит наскоро в частни архиви в Кралския музей на армията и военната история в Брюксел.¹⁰⁷⁷

Херман Капио е част от нелегалната мрежа на дьо Кроа/Кавъл през 1915 г. и подобно на Луиз Тюлие е арестуван, съден и осъден на смърт, но присъдата му е заменена с 15 години тежък труд. Преди ареста си, Капио написа секретен доклад, в който идентифицира друг агент, свързан с шпионската дейност на подземната мрежа, и отново споменава Едит Кавъл. Той пише: „...В съгласие с г-ца Кавъл и мадам Тюлие, изпратих до френското правителство, чрез агента Пол Годфроа, искане за материална помощ за организиране на мащабна евакуационна служба за млади френски новобранци...“

Така не само британските разузнавателни служби подкрепят работата на Едит в Брюксел, но и френското правителство е директно потърсено за подкрепа и помощ. И вероятно щеше да е финансово, тъй като репатрирането е скъпа дейност.

Въпреки че по-голямата част от белгийските граждани доброволно помагат на нелегалната мрежа без лична облага, някои искат заплащане.¹⁰⁷⁸

Докладът на Капио разкрива, че дейността на мрежата надхвърля подпомагането на укриващите се войници да избягат: „...винаги, когато е било възможно да се изпрати интересна разузнавателна информация за военните операции, тя препращана до английската разузнавателна служба точно и бързо.“¹⁰⁷⁹

Шпионирането не е случайна дейност. Капио признава, че при всяка възможност информация за германската военна дейност е предавана на британското разузнаване, „точно и бързо“. До май 1915 г. точна информация за окопните работи, движението на превозните средства и войските, складовете с оръжие и полетите на самолети около Валансиен е защита в дрехите на репатрираните войници и изпращана.¹⁰⁸⁰

¹⁰⁷⁴ Phil Tomaselli, *BBC History Magazine*, September 2002, p. 6.

¹⁰⁷⁵ Public Records Office papers released in 2001-2 and quoted in the above.

¹⁰⁷⁶ Tomaselli, *BBC History Magazine*, September 2002, p. 6.

¹⁰⁷⁷ Our thanks to our colleague in Belgium, Hugo Lueders, who shared his personal research with us. Hugo does sterling work on centenarynews.com

https://www.academia.edu/9532093/EDITH_S_WONDERLAND_IN_MEMORIAM_OF_EDITH_CAVELL_12_OCTOBER_1915#signup/close

¹⁰⁷⁸ Harry Beaumont, *Old Contemptible*, pp. 192, 172.

¹⁰⁷⁹ Emmanuel Debruyne and Jehanne Paternostre, “La résistance au quotidien 1914-1918, Témoignages inédites”, Racine, Brussels, 2009: ‘Trois échelons vers la Hollande’, pp. 45-51 (here: page 51)

¹⁰⁸⁰ Dame Stella Rimington, *BBC Radio 4, Secrets and Spies*, broadcast on 15/09/2015.

Херман Капио посочва Пол Годфроа като своя връзка с тайните служби, но за съжаление Годфроа умира в затвора Райнбах през 1916 г.¹⁰⁸¹ След войната затворът е временно окупиран от британски военни части и досиетата му изчезват. Защо?

Херман Капио оставя и ръкописната бележка, която понастоящем се намира в архивите в Брюксел под заглавие „*L’Affaire Cavell*“, в която са посочени Едит, Луиз Тюлие, Пол Годфроа и самият той, като членове на „организацията“ с приложен допълнителен списък с имена.¹⁰⁸²

В допълнение към работата си от името на укриваните войници, това е тайна организация, която шпионира германските войски. Списъците на Капио поставят Едит като основна връзка в брюкселския център на мрежата, чийто „главен готвач“, буквално „голям началник“, е „д-р Бул, Военно министерство“.

Според архивите на семейство Уитлок, доктор Телемаш (или Телемах) Бул е личния зъболекар на крал Алберт и роднина по брак с Бранд Уитлок.¹⁰⁸³

Изглежда, че той е останал необяснимо забравен от историята на Едит Кавъл до сравнително наскоро, когато предаване на *BBC Radio 4*, „Тайни и шпиони“¹⁰⁸⁴,¹⁸ идентифицира Бул като оператор на британските тайни служби, който е ръководел редица нелагелни мрежи в Белгия. Той е арестуван от германската тайна полиция, обвинен първоначално в държавна измяна и съден в Антверпен на 19 май 1916 г. Получава изключително лека присъда от три месеца затвор и глоба от 5000 марки.

Колкото и далечни да са, семейните му връзки с Уитлок изглеждат забележително съвпадение. Ръководителят на Американската легация се готви да организира парти, за да отбележи освобождаването на д-р Бул през юли, когато научава, че срещу Бул ще се има втори процес, пряко свързан със съучастието му с Едит Кавъл. Той се състои на 16 октомври 1916 г., като присъства представител на Американската легация. Бул и 16 други са обвинени в заговор и съучастие с Едит Кавъл в „подпомагането на млади мъже да преминат границата“ и в предоставянето ѝ на средства, за да им помогне. Той е осъден на шест години затвор.

Освен всякакви други и все още неизвестни връзки, прякото участие на Бул означава, че дейностите на Едит са част от текуща тайна операция на Военното министерство и Тайните служби. Едит Кавъл е дълбоко ангажирана с нещо много повече, от грижите за ранените и за обстановката в Брюксел, която описва, в разрез с картината изобразена от Хърбърт Хувър. Самото оцеляване на КПБ на Хувър е изложено на риск през първото тримесечие на 1915 г. Продължаващата подкрепа е застрашена от лошите вестници, които получава във Великобритания, и неудобните въпроси, повдигнати в Камарата на общините, за хранителните продукти, „иззети“ от германската армия.

Хърбърт Хувър със сигурност е подозрителен, и организацията му е саботирана от някои лица в Белгия. В писмо до Бранд Уитлок от 6 март 1915 г. той се оплаква, че е подробно разпитван за количеството хранителни продукти, реквизирано от германската окупационна армия, и е разтревожен, че лондонското правителство възнамерява да проследи твърденията, идващи от Белгия. Той критикува „постоянните лъжливи доклади, които се появяват в английския печат за нашите хранителни продукти, взети от германците или предназначени за техните реквизиции в оперативната зона...“¹⁰⁸⁵

¹⁰⁸¹ Hugo Lueders, *Edith's Wonderland*, footnote 35 p. 15.
https://www.academia.edu/9532093/EDITH_S_WONDERLAND_IN_MEMORIAM_OF_EDITH_CAVELL_12_OCTOBER_1915#signup/close

¹⁰⁸² Недатирана ръчно написана бележка от Капио, личен архив на Херман Капио, Център за документация, Кралски музей на армията и военната история, Брюксел.

¹⁰⁸³ whitlockfamilyassociation.com.s3amazonaws.com/sources/newspapers/NP0261.pdf

¹⁰⁸⁴ Dame Stella Rimington, *BBC Radio 4, Secrets and Spies*, broadcast on 15/09/2015.

¹⁰⁸⁵ Brand Whitlock, *Belgium under the German Occupation, a personal narrative*, vol.2, pp. 138-139, 183, 225-226.

Кой в Белгия има контактите и увереността да отправя такива осъдителни твърдения? Кой е толкова морално възмутен, че ако правителството изглежда не прави нищо, той да пише директно на своите кореспонденти в британските вестници? Тези твърдения не са „постоянни лъжливи доклади“, а продукт на достоверни разузнавателни данни. Хувър е завършен лъжец и майстор на манипулацията на печата. Лъжите са неговият занаят. Пропагандните кампании на КПБ незабавно са засилени.

На специална среща в Карнеги Хол в Ню Йорк, свикана в подкрепа на съюзниците от американски набиратели на средства, е прочетено послание от Бранд Уитлок, в което се казва: „Запасите от храна в Белгия сега са достатъчни само за този месец и след 1 април нуждата от храна и дрехи ще бъде много неотложна, затова цялото белгийско население продължава да зависи от щедростта на американския народ.“¹⁰⁸⁶ Цялото белгийско население? Какви глупости, но е страхотна кратка пропагандна фраза.

И все пак, *Nursing Mirror* съобщава през април 1915 г., чрез Едит Кавъл, че в Брюксел кафенетата са отворени и все още се пушат пури.¹⁰⁸⁷

Това, което статията на Кавъл показва, е в пълно противоречие с крещящите доклади на Хувър.

Не е трудно да си представим, колко са засегнати личните интереси в КПБ, когато научават за статията? Жената е опасна. Какво ще напише тя след това? Имайки предвид разузнавателните ѝ контакти из цяла Белгия, какво друго знае тя? Какво друго вече е докладвала? Ако мрежата наистина е организацията на Кавъл, както предполага Херман Капио, а не по-аристократичната „организация на дьо Кроа“, тогава ролята на Едит сигурно е по-активна. На кого докладва тя?

През юни 1915 г. Хувър напуска уюта на лондонския си дом, за да отиде лично в Белгия, и да се срещне с барон фон дер Ланкен, ръководител на германския политически отдел в Брюксел и ключова германска фигура в международната връзка на КПБ. Важно е да се помни, че водещите членове на КПБ и Белгийския национален комитет за сигурност и изхранване (CNSA) контактуват естествено с най-високите кръгове на германската администрация в Белгия.

Хувър преговаря за съдбата на предстоящата реколта, роля, която той поема, въпреки че CNSA категорично възразява срещу присъствието му.¹⁰⁸⁸

Той е наясно, че Лондон иска историите в печата за германските злоупотреби с организацията за подпомагане, да бъдат потушени. Същото правят и германците. Военното им снабдяване става зависим от доставките на храна, до която имат достъп през Белгия. Предвид силните връзки между нелегалната мрежа, за която Едит работи, и преките ѝ връзки с Лондон, улеснени от семейство дьо Кроа, тя е в отлична позиция да предоставя редовно информация на британските разузнавателни служби. Знаем, че е писала директно до „*Nursing Mirror*“ и до редактора на „*Times*“¹⁰⁸⁹, но предвид доказателствата за съучастието на Едит в шпионажа, британските тайни служби знаят това и много повече. Тя им докладва. Докладите ѝ минават през КПБ и Американската легация, защото те са основни канали за прехвърляне на информацията към Лондон. Дали Едит се превръща в потенциално опасен трън в очите на КПБ и Тайния елит?

Г-ца Кавел е добре позната професионална фигура с тежест в британския печат. Думата ѝ може да отрови цялото им начинание.

¹⁰⁸⁶ Hoover to Whitlock, 6 March 1916, Document 33, Gay and Fisher, *The Public Relations of the Commission for Belgian Relief*, p. 52.

¹⁰⁸⁷ *New York Times*, 18 March, 1915.

¹⁰⁸⁸ *Nursing Mirror and Midwives' Journal*, vol. XXI no. 526, p. 64.

¹⁰⁸⁹ George H. Nash, *The Life of Herbert Hoover, The Great Humanitarian, 1914-1917*, p. 136.

Да си припомним, че Едит Кавъл е арестувана в кабинета си в Института Беркендаел в Брюксел в четвъртък, 5 август 1915 г.¹⁰⁹⁰

В своите егоистични мемоари Хю Гибсън, първи секретар на американската легация в Брюксел и близък приятел на Хърбърт Хувър, твърди, че Едит е била „арестувана тихо“ и „е минало известно време“, преди новината да достигне до легацията.¹⁰⁹¹ Това просто не е вярно. Едит е арестувана в кабинета си от Ото Майер, ръководител на германската тайна полиция, а нейният уплашен медицински персонал е свидетел на случилото се¹⁰⁹². Тя очаква бъде арестувана. Нейните сътрудници в нелегалната мрежа, Луиз Тюлие и Филип Бок, са задържани в събота, 31 юли, и новината за съдбата им се разпространява бързо. Осъзнавайки, че цялата мрежа е компрометирана, Режиналд дьо Кроа се втурва към Брюксел, за да предупреди Едит и другите членове на групата да унищожат всички доказателства. Това не е тиха афера. Като начало, Едит е само една от 70-те първоначално затворени, от които 35 са обвинени в укриване на войници и отвеждане на им обратно към врага.¹⁰⁹³ Арестът на Мари дьо Кроа последва скоро след това, но за огорчение на германските власти брат ѝ Режиналд дьо Кроа, се измъква. Да се твърди, че арестът и затварянето на такива изтъкнати хора са останали незабелязани от членовете на КПБ, е напълно нелепо.

Едит първоначално е държана в общата женска килия в главното полицейско управление на Брюксел в Командантурата, срещу Кралския парк, два дни, докато не е преместена през града в по-суровите помещения на затвора „Сен Жил“.

Твърдението на Хю Гибсън, че не е знаел за ареста на Едит Кавъл, става още по-абсурдно, когато се съпостави с факта, че първоначално тя е затворена само на една улица от щаба на Хувър. В края на декември 1914 г. Хърбърт Хувър премества офисите на своята комисия от улица „Неапол“ № 48, за да заеме три етажа от великолепната сграда на „Сосиете Женерале“ на улица „Колони“ № 66.¹⁰⁹⁴ Преди това тя служи за щаб на „Банк Белге поур л'Етранжер“ и е величествена сграда на хълма, водещ към Командантурата. Те са практически съседни, едва на 200 ярда един от друг.

От самото начало всички официално свързани с КПБ отричат да са знаели какво се случва. Като се има предвид, че мрежата на дьо Кроа има тесни връзки с американците¹⁰⁹⁵, и по време на ареста Едит е държала писмо, изпратено чрез Американската легация¹⁰⁹⁶, и последвалото общо напрежение с поредицата от арести, е просто невероятно, Хю Гибсън и колегите му да не са знаели какво се случва около тях.

Но това е тяхното твърдение, прието без възражения от британското правителство. Това послужва като основа за тяхното оправдание, за невъзможността им да предприемат достатъчно бързи стъпки да спасят Едит Кавъл. Това, което следва, е като зловеща пантомима, в която всички ключови играчи, които могат да повлияят на германците, бавят намесата си достатъчно дълго, за да гарантират, че Едит няма да бъде спасена. Американската легация поелма международна отговорност за всички британски граждани в Белгия след германската окупация и има законовото задължение да се погрижи за Едит Кавъл.

¹⁰⁹⁰ *The Times*, 15 August 1914, p. 8.

¹⁰⁹¹ Diana Souhami, *Edith Cavell*, p. 271.

¹⁰⁹² Project Gutenberg, *A Journal From Our Legation in Belgium*, by Hugh Gibson, *The Case of Miss Edith Cavell*. <http://net.lib.byu.edu/estu/wwi/memoir/legation/Gibson8.htm>

¹⁰⁹³ *First World War Primary Documents*, Maitre Gaston de Leval on the Execution of Edith Cavell http://www.firstworldwar.com/source/cavell_deleval.htm

¹⁰⁹⁴ Tracey Kittredge, *The history of the Commission for Relief in Belgium*, p. 97.

¹⁰⁹⁵ Harry Beaumont, *Old Contemptible*, pp. 173-4.

¹⁰⁹⁶ Souhami, *Edith Cavell*, p. 271.

Старшият дипломат, отговорен за нейната безопасност, Бранд Уитлок, „беше болен на легло по това време“.¹⁰⁹⁷ Неговата роля е поета от лоялния агент на Хувър, гореспоменатия Хю Гибсън. Той е член на КПБ в Брюксел от октомври 1914 г.

Официално писмо от Гастон дьо Левал, белгийския юридически съветник, работил за американците в продължение на много години, е изпратено до Бранд Уитлок на 12 октомври 1915 г., денят, в който Едит е екзекутирана.

В него се твърди: „Веднага щом Легацията получи известие, че госпожица Кавъл е арестувана, вашето писмо от 31 август е изпратено до барон фон дер Ланкен“¹⁰⁹⁸ (който отговаря за германския политически отдел в Брюксел).

Дьо Левал очевидно смята за необходимо да изпрати официално писмо до своя приятел и работодател Уитлок, за да стане ясно, че американската легация не е чула за ареста на Едит повече от три седмици след събитието. Непосредствената реакция на американците на екзекуцията ѝ е да прикрият собствените си следи.

Писмото служи, ретроспективно, за извинение за тяхното умишлено бездействие. Други веднага се опитват да освободят Едит. Лоялните медицински сестри, които стават свидетели на ареста ѝ, се втурват към Командантурата, но не са допуснати от охраната. На 10 август те научават, че Едит е преместена в затвора в Сен Жил и се обръщат към единствения приятел, „на когото могат да се доверим или от когото могат да поискаме информация“, ван Алтерен. Той е адвокатът, който представлява Училището за медицински сестри и се съгласява да се застъпи за нейния случай пред военните власти. Ван Алтерен е незабавно арестуван и затворен.¹⁰⁹⁹

Медицинското братство в Брюксел знае за ареста на Едит, както и за този на адвокатката на Училището за медицински сестри, но дьо Левал твърди, че американската легация не е знаела нищо почти месец. Да сравним времето на тези събития.

Едит Кавъл е арестувана на 5 август посред бял ден, но Легацията, напълно запознатата с мрежата на дьо Кроа, твърди, че не е знае нищо от 26 дни. Това не е просто малко вероятно, това е невъзможно.

Мрежите по самата си същност, връзките и прекъсванията им стават веднага очевидни. Семейството на Едит в Англия е уведомено от холандски източник, че тя е арестувана. Те дори знаят, че датата на ареста ѝ е 5 август.

След като не чува нищо повече от това, нейният зет, д-р Лонгуърт Уейнрайт, пише директно на сър Едуард Грей във външното министерство на 24 август. Британският външен министър официално иска от Уолтър Пейдж, американския посланик в Лондон, да разследва какво се е случило в Брюксел.¹¹⁰⁰ Пейдж изпраща телеграма на Бранд Уитлок на 27 август, но официалният протокол, публикуван по-късно от Външното министерство и подробно в „Таймс“¹¹⁰¹, ни кара да повярваме, че едва на 31 август, и американската легация е разбрала за ареста, за да се свърже с германските власти.

Публикуваният дневник на Хю Гибсън ясно твърди, че това е така. Отново това е скандална лъжа. Граничи с абсурда да се твърди, че легацията е чакала още десет дни, преди техният адвокат, дьо Левал, официално да поиска разрешение да посети Едит Кавъл в затвора. Два дни по-късно, според него, германските власти отказват достъп.¹¹⁰²

¹⁰⁹⁷ Marie de Croy, *War Memories*, p.192.

¹⁰⁹⁸ Charles F Horne, *Source Records of the Great War*, Vol. III, ed., National Alumni, 1923. firstworldwar.com – Primary Documents – Maitre G. de Level on the Execution of Edith Cavell

¹⁰⁹⁹ Jacqueline Van Til, *With Edith Cavell in Belgium*, pp. 125-131. <https://archive.org/details/withedithcavelli00vant%5D>

¹¹⁰⁰ Souhami, *Edith Cavell*, p. 313.

¹¹⁰¹ *The Times*, Friday 22 October 1915, p. 9.

¹¹⁰² *First World War.com* – Primary Documents – Hugh Gibson on the Execution of Edith Cavell

Адвокатската защита на Едит е оркестриран фарс. Дьо Левал нито се среща с нея, нито я представлява, въпреки че „историята“ твърди друго. Както винаги, когато Тайният елит потушва участието си, фактите и обстоятелствата се объркват. Така е и с одвокадското представяне на Едит. Докато американската легация има задължение да представлява британските граждани в Белгия, по някаква неразбираема причина в случая на Едит това задължение е поето от Националния комитет по сигурност и изхранване (CNSA) на Емил Франки. Един от висшите членове на комитета, Юджийн Хансенс, се съгласява да я защитава.¹¹⁰³ Той е конституционен адвокат, и нямаше акредитация да пледира пред военен трибунал. Той страна избра за свой заместник Томас Браун от CNSA.¹¹⁰⁴ 40 Браун произхожда от изтъкнато юридическо семейство, а баща му, самият той изтъкнат адвокат, е назначен да представлява принцеса Мари дьо Кроа.

Ключовият момент, който трябва да се отбележи, е, че Хансенс и Браун са висши членове на CNSA и могат да бъдат идентифицирани в белгийските военновременни протоколи на заседаващия Национален комитет.¹¹⁰⁵

Въпреки твърденията за невежеството на американците и техния платен съветник, хора от CNSA, с които се срещат редовно, почти ежедневно, сформират юридически екип, който да представлява мрежата дьо Кроа/Каьел. Тези хора са готови да защитят членовете на пленената мрежа... включително Едит Кавъл. Нещата стават мистериозно заплетени.

Според документите и писмата, публикувани от Бранд Уитлок, когато легацията се обръща към барон фон дер Ланкен за разяснения относно Едит Кавъл на 31 август¹¹⁰⁶, 42 Уитлок е информиран, че правното представяне на г-ца Едит Кавъл е в ръцете на адвокат Браун, който „вече се е свързал с компетентните германски власти“. Този официален отговор от фон дер Ланкен е написан на 12 септември¹¹⁰⁷, но в твърдението му е има фатален и тревожен недостатък.

„Адвокат“ Браун е отстранен от делото преди това. Браун е получил писмо от германското окупационно правителство от 1 септември 1915 г., в което е обвиняван в неправомерно поведение в съда, липса на обективност и използване на позицията си за своя политическа изгода.¹¹⁰⁸

От 1 септември на Томас Браун е забранено да представлява когото и да било по заповед на германските военни власти. И все пак Уитлок е успял да представи писмо от фон дер Ланкен десет дни по-късно, в което се твърди, че делото на Едит е представяно от Браун, назначен за нея адвокат. Или единият, или и двамата лъжат.

Така, с един замах, в решаващия период от 24 часа между 31 август и 1 септември, Едит Кавъл е лишена от всякакво представителство, пряко свързано с Комисията за помощ в Белгия. След като американската легация е принудена да признае, че знае за ареста на Едит, германците забраняват на Томас Браун да участва в случая.

Дали това е акт на заговор? Това са трудни месеци за Хувър. Преговорите му с Лондон и Берлин за осигуряване притока на хранителни средства в Ротердам са изпълнени с опасни твърдения във вестниците. Вече установихме връзките на Едит с печата, и Форин офис в Лондон. Освен това заплахите, които тя отправя в писмата си, че има осъдителна информация, която един ден ще бъде оповестена публично, са предизвика-

¹¹⁰³ John Hamill, *The Strange Career of Mr. Hoover, Under Two Flags*, p. 333.

¹¹⁰⁴ Charles Tytgat, *Nos Fusilles (raconteurs et espions)* p. 67. <http://www.bel-memorial.org>

¹¹⁰⁵ *La Belgique et la guerre*. Georges Rancy Edition Henri Bertels 1927 [http://www.1914-1918.be/photo.php?image=photos2/president hoover/president hoover 006.jpg](http://www.1914-1918.be/photo.php?image=photos2/president%20hoover/president%20hoover%20006.jpg)

¹¹⁰⁶ Brand Whitlock to von Der Lancken, 31 August 1915 as quoted in Brand Whitlock, *Belgium Under the German Occupation* vol. 2, p. 4.

¹¹⁰⁷ Baron von Der Lancken to Mr Whitlock, 12 September, 1915 as quoted in Brand Whitlock, *Belgium Under the German Occupation* Vol. 2, p. 5.

¹¹⁰⁸ Tytgat, *Nos Fusilles*, pp. 68-69

ли голямо безпокойство, ако приемем, че не само нейното семейство чете пощата ѝ. Възниква въпросът, дали моментът е случаен или на германците е подсказано да освободят КПБ от всякаква отговорност за съдбата на Едит?

Изведнъж никой, дори слабо свързан с Хърбърт Хувър, не участва пряко в опита да бъде спасена. Следващият на опашката за тази отровна чаша е утвърден член на Брюкселската адвокатска колегия, Сади Киршен, към когото се обръщат Хансенс и Браун на 7 септември. Киршен не е свързан с CNSA. Сади Киршен пише, до Едит дали ще се съгласи той да поеме защитата, но писмото му така и не достига до нея. Германците отказват на Киршен среща с Едит непосредствено преди процеса¹¹⁰⁹ и той не получава достъп до доказателствата на обвинението.

Сади Киршен обсъжда случая с колегите си адвокати и единодушното мнение е, че най-лошото, което може да очаква, е около пет години затвор.¹¹¹⁰

По-късният му доклад, е поредица от извинения. Гастон дьо Левал иска да присъства лично на процеса на г-н Киршен го съветва да не го прави, за да не се обидят германците от присъствието му. Очевидно присъствието на дьо Левал може да навреди на случая с Едит. Какво странно извинение.

Всяко изречение в доклада на дьо Левал е написано, за да оправдае себе си, американците и ключови фигури на КПБ от отговорност или съучастие.¹¹¹¹

Защо американците стигат дотам, да се оправдават, вместо да защитят Едит? Като се оправдават със своето уж законно изявление, което бързо е публикувано от британското правителство, повторено в дневника на Гибсън и очевидно „удостоверено“ от Бранд Уитлок, тези хора написват своя собствена версия на историята; версия, която не се оспорва, въпреки че е нелепа.

Във втория том на Бранд Уитлок за годините му в Белгия, написан през 1919 г., той започва разказа си за трагичното предателство на Едит Кавъл със следните думи: „В началото на август Брюксел и цяла Белгия научиха, или поне цялата онази част от Белгия, която живееше в замъци (т.е. аристокрацията), че принцеса Мари дьо Кроа и графиня Белвил са арестувани.“ Докато се концентрира върху белгийските благороднички, той споменава „мадмоазел Тюлие и някои други“ и твърди, че принцесата не е знаела какво се е случило със съюзническите войници, които защитават, „след като са стигнали до Брюксел“. След това с внимателно подбрани думи той заяви: „Един ден през август в легацията разбра, че английска медицинска сестра на име Едит Кавъл е била арестувана.“¹¹¹²

Това е пълна лъжа, крещящ опит да прикрие собствения си гръб. Като омаловажава значението на нейното затруднено положение до „един ден през август“, Уитлок се опитва да промени историята, твърдейки, че „цяла Белгия“ е знаела за аристократите и разкриването на нелегалната мрежа, но същевременно се дистанцира от отговорността, която носи за Едит Кавъл. Че това е на 27-мия ден, от ареста ѝ, очевидно е излязло от ума му. Лъжите просто стават все по-нелепи. Твърдението му, че Мари дьо Кроа не е знаела нищо за съдбата на тези войници, след като са стигнали до Брюксел, е абсурдно. Принцеса Мари дьо Кроа написва подробна книга, когато се завръща от затвора, в която подробно описва нелегалната работа, ръководена от брат ѝ Режиналд. Това включва посещенията ѝ при Едит и неговото възхищение от нейната всеотдайност.¹¹¹³

¹¹⁰⁹ Sadi Kirschen, *Devant les Conseils de Guerre Allemandes*, pp.54, 136

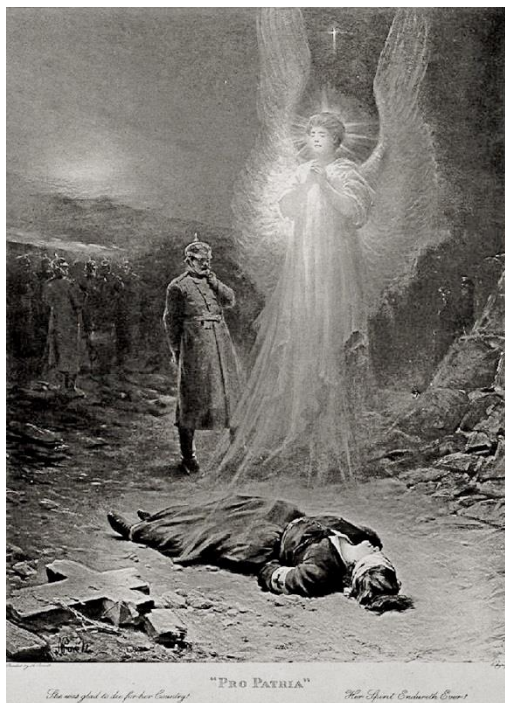
¹¹¹⁰ Kirschen, *Devant les Conseils de Guerre Allemandes*, p.55.

¹¹¹¹ *firstworldwar.com – Primary Documents, Maître G. de Leval on the execution of Edith Cavell, 12 October 1915.*

¹¹¹² Brand Whitlock, *Belgium Under German Occupation*, vol. 2, pp. 2-3.

¹¹¹³ Marie de Croy, *War Memories*, pp. 127-128.

Неотдавнашни доказателства, упорито проучени от Хуго Людерс и неговия сътрудник в Брюксел, разкриват доказателства, че Едит Кавъл и Мари дьо Кроа се срещат в Гент през април 1915 г. в *La Ville D'Audenarde*. Едит Кавъл е отсядала няколко пъти в хотела, известна като важен център за членовете на белгийското и френското съпротивително движение, но и за спекуланти, свързани с КПБ.

Мари знае за какво говори. Уитлок не знае. Автобиографичният разказ на Мари дьо Кроа за нейния процес добавя още един обрат към историята. Тя е представявана от Александър Браун, чиито услуги са използвани от многобройните ѝ влиятелни приятели в Брюксел, но тя конкретно посочва сина му, Томас Браун, като част от екипа по защита на всички обвиняеми. Той започва окончателното резюме на защитата „с отлична жалба“, като пледира, че белгийските обвиняеми са изправени пред избор между това да помогнат на своите сънародници или да ги осъдят.¹¹¹⁴

Томас е отстранен да представлява Едит, но запазен като водещ играч в екипа на защитата. Това поразително доказателство придава достоверност на факта, че КПБ е искал защитата на Едит да не включва техните сътрудници.

Докладът на адвокат Гастон Левал за екзекуцията на Едит Кавел в момента се представя в интернет от *firstworldwar.com* като основен документ за читателите, училищата и университетите. Всъщност той е сборник от подвеждащи, егоистични твърдения, които не издържат на проверка. Той е част от пропагандата, към която британското правителство с радост се присъединява през 1915 г.

Сто години по-късно той все още се представя като истина. От 70-те души, първоначално арестувани от германската тайна полиция, 35 са съдени заедно в Сената в Брюксел на 7 и 8 октомври 1915 г. 22-мата мъже и 13-те жени са обвинени в различни свързани престъпления, включително превеждане на войници на врага, тяхното укриване, разпространение на подстрекателски брошури, незаконно пренасяне на писма и кореспонденция.¹¹¹⁵ Процесът е закрит и на неутрални наблюдатели не е позволено да присъстват. Петимата германски съдии не са анонимни, но главният военен прокурор Едуард Щобар, е „доведен в Брюксел специално за това дело, тъй като е известен като безмилостен съдия“.¹¹¹⁶

Едит се признава за виновна по повдигнатото ѝ обвинение, за подпомагане на вражески войници да се върнат в родината си, и не е разпитвана за другите си дейности. Точният характер на обвинението по параграф 68 от германския военен наказателен кодекс включва „превеждане на войници на врага“, което означава смъртна присъда¹¹¹⁷, въпреки че никой очевидно не е очаквал да стигне дотам.

Знаем, че германците са разполагали с писмо, което наскоро ѝ е доставено чрез американската легация, и въпреки че притежава незаконна кореспонденция, Едит не е обвинена в незаконно изпращане или получаване на поща.

¹¹¹⁴ Antoine Redier, *La Guerre des Femmes, Histoire de Louise de Bettignes et de ses compagnes*, pp. 30, 186.

¹¹¹⁵ Diana Souhami, *Edith Cavell*, p. 325.

¹¹¹⁶ Marie de Croy, *War Memories*, p. 176.

¹¹¹⁷ Brand Whitlock, *Belgium Under German Occupation*, Vol. 2, p. 11.

Какъв срам би причинило това писмо, ако беше представено в съда? И все пак изобщо не е споменато. Защо? Предполага се, че в признаването си за виновна тя е използвала възможността „да прикрие по-големи и по-сериозни дейности, включително шпионажа“.¹¹¹⁸

Въпреки, че е интересно да предположим, че Едит по някакъв начин е определила параметрите на обвиненията, с които се сблъсква, отговорността за поэтапното провеждане на процеса е изцяло на германския съд.

Уместният въпрос е защо не е била разпитвана за съдържанието на писмата, които е изпращала, или за честотата на кореспонденция ѝ? Тя е известна като честна, откровена, богобоязлива жена, която няма да излъже под клетва. Ако е питана, щеше ли Едит да говори открито за използването от Германия на вноса на храни, улеснен чрез КПБ?

Това ли е имала предвид, когато е казала на майка си, че „могла да ти кажа много неща, но трябва да ги запазя за по-късно?“¹¹¹⁹ 58 Можеха ли германците или Комисията за помощ в Белгия да поемат този риск?...

Глава 20. Кавъл – Неудобният цирк

Едит не е единствената небелгийка, нито дори единствената англичанка, която е съдена. Най-известната затворничка, принцеса Мари дьо Кроа, е родена в Лондон, факт, записан в обвинителния ѝ акт и съобщен на съда.

Ако целта на операцията е да се спласи населението и да спре репатрирането на войниците бегълци, тогава екзекуцията само на тази благородничка е достатъчна. Тя е едновременно англичанка и от белгийската аристократка.

Брат ѝ е смятан за лидер на нелегалното движение. Но съдът пощади Мари дьо Кроа и екзекутира английската медицинска сестра и един друг нещастник, Филип Бок, човекът, отговорен за „*La Libre Belgique*“, която осмива генерал фон Бисинг.

Испанският посланик, кралят на Испания¹¹²⁰ и дори папа Бенедикт XV се включват в международна акция и изпращат молби за помилване. Всички останали членове на нелегалната мрежа, първоначално осъдени на смърт заедно с Едит, са помилвани и присъдите им заменени със затвор с тежък труд. Само Едит и Филип Бок са разстреляни на 12 октомври.

Членове на КПБ, Американската легация и CNSA иска да повярваме, че са направили всичко възможно, за да спасят Едит Кавъл. Преценете сами, читатели.

Бранд Уитлок не се чувства добре и се държи настрана от събитието. Той обаче знае за тежките обстоятелства на Едит Кавъл. В дневника си Уитлок небрежно записва на 11 октомври: „Не помня дали съм я споменавал в бележките си преди или не. Тя беше арестувана преди седмици...“¹¹²¹ Не може да си спомни дали я е споменавал преди? Освен удобството на лошата си памет, Уитлок признава, че е проявявал интерес към съдбата на Едит, въпреки че нищо за нея не е включено в по-ранните му дневници или записи. Въпреки това, в последния момент той се задейства. Ако се вярва на разказите на Хю Гибсън и Гастон дьо Левал, а това са източниците, от които историците са направили своите заключения, измамата с молбите в последния момент протиче по следния начин. Уитлок записва, че е получил новината за смъртната присъда на Едит в 21,00 ч.а на 11 октомври от своя приятел и довереник де Левал, който „току-що я чул от медицинските сестри, които са го държали в течение... че смъртната присъда е произне-

¹¹¹⁸ Katie Pickles, *Transnational Outrage – The Death and Commemoration of Edith Cavell*, p. 29.

¹¹¹⁹ Souhami, *Edith Cavell*, p. 249.

¹¹²⁰ Marie de Croy, *War Memories*, p. 179.

¹¹²¹ Също

сена на госпожица Кавъл в 14,00 ч. същия следобед и че тя ще бъде разстреляна на следващата сутрин“.

В по-късния си разказ „Белгия под германска окупация“ Уитлок променя часа: „смъртната присъда е била произнесена на госпожица Кавел в 16,30 ч. следобед и тя ще бъде разстреляна в 14,00 ч. на следващия ден“.

Има и още един момент. Никой никога не е обяснил как тези медицински сестри са знаели какво се случва, но най-влиятелните мъже в страната очевидно не са знаели. Но това не е всичко. С божествено предчувствие или, по-вероятно, в очакване на подобни новини, Бранд Уитлок, по съвет на адвокат Гастон дьо Левал, още същия следобед подписва молба за помилване до генерал-губернатора (фон Бисинг) и „препращащо писмо“, което да бъде връчено на ръководителя на германския политически отдел, барон фон дер Ланкен. Уитлок го описва като „предчувствие“.¹¹²²

Те твърдят, че не знаят за присъдата на съда, но предварително подготвят молба с придружаващо посми за помилване. Каква удивителна далновидност. Докато циркът се събира, ключови фигури не могат да бъдат намерени.

Генерал фон Бисинг е в замъка си в Троя Фонтен, очевидно играейки бридж. Хю Гибсън и Гастон дьо Левал намерат испанския посланик, маркиз дьо Вилалобар, в къщата на барон Ламбер в компанията на най-могъщия banker в Белгия и изпълнителния президент на CNSA, Емил Франки. За щастие, вечерята им не е прекъсната, защото вече пият кафе. Всички, освен Франки, се втурват към празните офиси на барон фон дер Ланкен на улица Ламбермон, само за да им кажат, че е той е във вариетето „Le Vois Sacre“. Фон дер Ланкен настоява да изчака до края на представлението. Той отхвърля твърденията за предстоящата екзекуция на Едит като „невъзможна“, но е убеден да се обади в затвора. Твърди, че едва тогава е научил, за присъдата на Едит която ще бъде екзекутирана през нощта. Или поне така историята е написана от американците.

Нека обобщим дотук. Фон дер Ланкен твърди, че не е знаел за решението да бъдат разстреляни Едит Кавел и Филип Бок. Фон Бисинг е в замъка си и играе карти. Най-важната фигура в белгийската политика и финанси, Емил Франки, остава в къщата на приятеля си и да довърши кафето си, докато останалите се втурват като обезглавени пилета. В кой момент съвпадението се сблъсква с удобството и се превръща в измислица?

Докато Хю Гибсън, дьо Левал и маркиз дьо Вилалобар очевидно апелират за помилване или в най-лошия случай за отлагане на смъртната присъда, започнва друг кръг от прехвърляне на отговорността. Барон фон дер Ланкен твърди, че фон Бисинг, макар и генерал-губернатор, няма правомощия да отменя решението на новия военен губернатор, генерал фон Зауберцвайг, по въпроси, решени от военен съд, и че от него зависи да разреши отлагане на екзекуцията. Фон Зауберцвайг отказва. Той е назначен само дни преди това. Интересното е, че по-късно той става квартирмейстер на германската армия, което предполага, че фон Зауберцвайг няма интерес към работата на КПБ. Символичните молби за помилване са отхвърлени около полунощ и според Хю Гибсън, два часа по-късно Едит Кавъл е разстреляна. Фразата „не можа да се измисли“ обобщава разказа на Гибсън.

Едит е екзекутирана призори на 12 октомври 1915 г. заедно с Филип Бок. В последните си часове с британския свещеник, преподобния Х. Стърлинг Гахан, тя спокойно размишлява: „Виждала съм смъртта толкова често, че не ми е странна или страшна.“¹¹²³ Тя умира така, както е живяла, героиня и патриотка... и ключов член на успешна нелегална мрежа, шпионираща германските нашественици.

¹¹²² Brand Whitlock, *Letters and Journals*, 11 October, 1915

¹¹²³ Brand Whitlock, *Letters and Journals*, 11 October, 1915

Шпиони редовно са разстрелвани и не е непознато жените шпиони да претърпяват същата съдба. Френските власти екзекутират Маргьорит Шмит и Отили Вос за шпионаж през март и май 1915 г.¹¹²⁴, но Едит Кавъл не е обвинена в шпионаж. Въпреки че по-късно германските власти я наричат „Шпионката Кавъл“, никой не очаква, че военният съд ще произнесе смъртна присъда, въпреки че предупрежденията за последствията от укриването на вражески войници са широко разлепени из Брюксел. Да, шпиони са разстрелвани; прекарването на войници през границата е причина за лишаване от свобода. Не и този път.

Германският заместник-министър на външните работи Артур Цимерман издава официално прессъобщение от Берлин за екзекуцията на Едит Кавел. В него се казва: „никой военен съд в света не може да произнесе друга присъда, защото не се занимава с емоционална нужда на един човек, а с добре обмислен заговор с много далечни последици, който в продължение на девет месеца успява да окаже ценна услуга на нашите врагове в голяма вреда на нашите армии.“¹¹²⁵

Но защо това не се отнасяе за всички обвинени? Той добавя, че екзекуцията ѝ е достойна за съжаление, но необходима и справедлива, защото в резултат на нелегалните дейности „безброй белгийски, френски и английски войници отново се бият в редиците на съюзниците“ благодарение на групата, „чийто ръководител е била жената Кавъл“.¹¹²⁶

Германските власти в Белгия знаят, че Едит Кавъл не е ръководила мрежата. Фон Бисинг написва писмо до братовчед си на 23 октомври 1915 г., в което категорично заявява, че „братът на принцесата (Режиналд дьо Кроа) е лидер на организацията и, ако бъде арестуван, несъмнено ще бъде осъден на смърт“.¹¹²⁷

Германците знаят, че Едит Кавел е пряко замесена, но не е лидер на организацията. Дали германският заместник-министър е излъгал или не е запознат с всички факти?

Генерал-губернаторът фон Бисинг не се интересува от помилване. Мари дьо Кроа твърди, че го е видяла да седи сред други офицери в Кралската ложа в Сената през първия ден от процеса, „но по-късно било обявено, че по това време генералът е извън Брюксел“.¹¹²⁸

Какво странно отричане. Защо германските власти искат да дистанцират генерала от процеса? Освен ако, разбира се, съучастието му не е много по-дълбоко, отколкото са записали историците. И от какво са толкова уплашени, че са осъдили Едит на смърт при закрити врати и изпълняват присъдата почти веднага? Това са въпроси, върху които трябва да се замислим, защото последиците от екзекуцията на Едит Кавел са широкообхватни.

Тя предизвикала бурни емоции и цикълът на обвиненията бързо се е превръща във вихрушка от пропаганда, лъжи и презрение към Германия. Сега, както и тогава, е има по-мрачна цел. Смъртта на Едит отклонява вниманието от КПБ и нейната роля в изхранването на германската армия. Роля, която белгийските историци искат да потулят. В по-късния си разказ, Хю Гибсън прави голяма част от своите възражения пред барон фон дер Ланкен в навечерието на екзекуцията на Едит Кавъл, но той като човек на Хувър, просто действа по принудата. Фокусът на „доказателствата“ на Гибсън е върху самия него, Бранд Уитлок, маркиз Вилалобар, и белгийския адвокат Гастон дьо Левал, но той знае, че най-важната и влиятелна личност в Белгия е Емил Франки, предсе-

¹¹²⁴ Whitlock, *Belgium under the German Occupation*, vol. 2., p 15, 19.

¹¹²⁵ Hugh Gibson, 'A Journal from our Legation in Belgium'.

¹¹²⁶ *firstworldwar.com Primary Documents – The Rev H. Stirling Gahan on the execution of Edith Cavell. Source Records of the Great War, Vol. III, ed. Charles F. Horne, National Alumni 1923.*

¹¹²⁷ *Exchange Telegraph, Paris, 2 November 1915.*

¹¹²⁸ *firstworldwar.com- Primary Documents-Alfred Zimmermann on the execution of Edith Cavell*

дателят на изпълнителния комитет на CNSA. Франки негодува срещу намесата на Хувър в белгийските дела на лично ниво, но ако някой е можел да предприеме ефективни стъпки в последния момент, за да спаси Едит Кавъл, това е той. Той не помръдва и пръст, за да помогне, даже не станал от стола докато си пиел кафето. Защо?

А, дали смъртта на Едит Кавъл е отговаряла на нуждите на КПБ и CNSA? Дали тя е посочена като източник на критичните статии в британските вестници? Имаше ли подробна информация за германските злоупотреби с Белгийската помощ в пакета, който е разкъсан и прегледан, преди да стигне до редактора на *Nursing Mirror*?

Знаем че Хувър изрично е поискал подобни информации да спрат. А какво да кажем за изобретателния Гастон дьо Левал, погрешно описан от *New York Times* като „адвокат на Едит Кавел“?¹¹²⁹

Само това твърдение предполага, че Едит е получила правна помощ, но тя не е представлявана от отговорните за нейната безопасност и не е разговаряла с Левал по никакъв начин. Той е служебен човек и изиграва основна роля в създаването на впечатлението, че Бранд Уитлок и неговите американски сътрудници са опитали всички начини да я спасят от разстрела. Левал е поканен да говори на среща на вътрешното светилище на Тайния елит в Ню Йорк, „Пилигримите на Америка“, на 26 януари 1916 г., на която присъства лорд Брайс, автор на доклада Брайс за германските насилия в Белгия.¹¹³⁰

Съвпадение? Каква съдба събира автора на най-великото произведение на анти-германската пропаганда и лъжи в първите години на войната и човека, който твърди, че представлява Едит Кавел и чието фалшиво завещание изглежда оправдава американците от всяко обвинение за съучастие?

Почитан в САЩ, смелостта на Гастон дьо Левал нараства в разказа му и той повтаря обвиненията си срещу истинския адвокат на Едит, Сади Киршен. Той твърди, че Киршен умишлено го е държал в неведение и е мистериозно недостъпен в нощта, в която Едит е осъдена. Вярно е, че Сади Киршен е напуснал Брюксел за уикенда, след като е уверен, че нищо няма да се случи на затворниците. С нарастването на смелостта му твърденията на дьо Левал стават все по-злобни. Неговите клевети се разпространяват от вестниците. Той твърди, че Томас Браун е поискал да бъде заменен като адвокат на Едит Кавел, а Киршен е изобразен като австриец и шпионин. Дьо Левал твърди, че Едит е изоставена в час на нужда и предадена на вражески адвокат.¹¹³¹

Репутацията на Сади Киршен е разбита и той взема въпроса в свои ръце, изправя се срещу Левал в Двореца на правосъдието в Брюксел в навечерието на Коледа 1918 г. и го поваля на земята. Киршен обвинява Левал в клеветата и в последвалото съдебно дело Брюкселският адвокатски съвет постанови, че Левал не е правил опит да се срещне с Киршен между 8 и 11 октомври 1915 г. С други думи, Левал е излъгал. Той е виновен за клеветата. Няма значение; той е служил добре на американците. Той е човек без чест, чието самолюбие не знае граници. Гастон дьо Левал се представя като един от главните опечалени при по-късното пренасяне на тленните останки на Едит в Англия. Той се присъединява към официалната семейна група, следваща ковчега ѝ в Уестминстърското абатство на 15 май 1919 г.¹¹³²

Той никога не я се е срещал, нито разговарял с нея, нито я представлявал в съда, но живее с лъжата, че е опитал всичко, за да спаси Едит. Презрително.

Има още един инцидент, който обикновено се игнорира от историците. Когато Министерството на външните работи решава да публикува писмата и докладите на Ле-

¹¹²⁹ Marie de Croy, *War Memories*, p. 165, 176.

¹¹³⁰ *New York Times*, 10 July 1917.

¹¹³¹ Harry Brittain, *Pilgrim Partners, Forty Years of British American Fellowship*, pp. 110-111.

¹¹³² Charles Tytgat, *Nos Fusilles (recruteurs et espions)*, p. 66.

вал и Бранд Уитлок в „Таймс“, германските власти, и по-специално барон фон дер Ланкен, са ужасени. Той извикват Уитлок в кабинета си в понеделник, 25 октомври 1915 г., и иска ръководителят на американската легация да се оттегли от лъжите си и да се извини официално. Той е особено разгневен от т. нар. „доклад“ на Гастон дьо Левал, който, както показахме, е изпълнен с лъжи. Фон дер Ланкен заплашва, че ще изпрати белгийския адвокат в концентрационен лагер в Германия.¹¹³³ Той е видимо разгневен от напълно лъжливата версия, публикувана от Хю Гибсън и Уитлок, и посочва лъжите, съдържащи се в докладите. Той казва на Бранд Уитлок в лицето, че той, като ръководител на американската легация, изобщо не се е интересувал за състоянието и адвокатската защита на Едит Кавъл, и че американската легация никога не е искала да бъде информирана за съдебния процес.¹¹³⁴

Фон дер Ланкен иска незабавно писмено опровержение. По улиците на Брюксел са разлепени съобщения, в които се отрича, че Уитлок е държан в неведение за произнасянето на смъртната присъда или че германските власти, действайки бързо, са му попречили да се намеси в полза на обвиняемия.¹¹³⁵

Така официалната версия, публикувана и одобрена от Форин офис, е остро критикувана като напълно невярна. Бранд Уитлок никога не променя историята си, но получава разрешение от Вашингтон да издаде на Гастон дьо Левал американски паспорт, за да го изведе спешно от Белгия. В края на краищата, те едва ли са могли да позволят той да бъде разпитван от тайната полиция. Последствията не спират с принудителното напускане на дьо Левал.

Германците не прощават на Хю Гибсън за клеветническия му доклад за процеса срещу Едит Кавел. Той става „персона нон грата“.¹¹³⁶ Въпреки че се бави с напускането на легацията в Брюксел, антагонизмът към него непрекъснато нараства, докато на 7 февруари 1916 г. Фон дер Ланкен лично посещава Бранд Уитлок и поставя условието Гибсън да напусне „днес или най-късно утре“.¹¹³⁷

Причината, посочена от Уитлок, е доста конкретна. „Неговата [на Гибсън] твърда позиция по случая с Едит Кавъл и изявленията му по този въпрос доведоха до криза. Сметнай за желателно да му дам отпуск.“

Много говори и фактът, че Уитлок не протестира срещу изгонването на секретаря си. В тази сложна мрежа от съучастие Хю Гибсън, млад мъж и приближен на Хувър доказал лоялността си към КПБ, се оказва повишен в американското посолство в Лондон. Хувър лично урежда престижното назначение.¹¹³⁸

А какво да кажем за британското правителство? В тази удивителна пяродия, като а Пилат Понтийски, всички се подреждат, за да се дистанцират от екзекуцията. Форин офис също изиграва своята роля. Първоначално министерството твърди, че е безсилно да се намеси, но уверено се доверява, че американската легация в Брюксел ще се погрижи Едит да има справедлив процес.

Сър Хорас Роуланд от Форин офис „се страхува, че твърд вероятно ще се стигне до тежки последици за госпожица Кавъл“. В документи, които видяха бял свят едва през 2005 г., лорд Робърт Сесил пише с думи, перифразиращи извинението на дьо Левал, че „всяко представителство от наша страна ще ѝ навреди повече, отколкото да ѝ помогне“.¹¹³⁹

¹¹³³ *The Times*, 16 May, 1919.

¹¹³⁴ *Brand Whitlock, Belgium under the German Occupation*, vol. 2., pp. 49, 51.

¹¹³⁵ *Amara et Roland, Gouverner En Belgique Occupee*, p.124.

¹¹³⁶ *Whitlock, Belgium under the German Occupation*, vol. 2., p. 55.

¹¹³⁷ *George H Nash, Herbert Hoover the Humanitarian*, p. 201.

¹¹³⁸ *Whitlock, The Letters and Journals*, Chapter 6. (7 February 1916.), note 7.

¹¹³⁹ *George H Nash, Herbert Hoover the Humanitarian*, p. 201.

С други думи, те не правят нищо. След екзекуцията на Едит те предприеха безпрецедентната стъпка да публикуват всички доклади и писма, получени от американската легация в Брюксел. Форин офис използва Ройтерс, за да гарантира световната аудитория. Ежедневната редакционна статия и цяла страница във вестник „Таймс“¹¹⁴⁰ са посветени на фалшивия разказ на Бранд Уитлок. Той, Гибсън и дъд Левал са подобаващо похвалени за „рицарския си плам“ в опита си да спасят „живота на нашата сънародничка“.¹¹⁴¹ Какво безсрамно лицемерие.

След смъртта си, Едит Кавъл представи на британската пропагандна машина перфектната кауза за славата; патриотката-светица, матроната, облечена в мъченически одежди, превърща смъртта в призив за обединение срещу „злия хун“.

В Камарата на лордовете общественото настроение е привлечено от лорд Десарт (от Комитета за имперска отбрана) във възмутено осъждане. „Тя беше съдена хладнокръвно; тя беше осъдена хладнокръвно; тя беше екзекутирана хладнокръвно.“ Лорд Лансдаун уверява всички, „че представителите на САЩ и Испания в Брюксел до последния момент не са пропуснали нито една възможност, нито усилие, за да получат замяна на смъртната присъда, произнесена над мис Кавъл, или дори да получат поне известно забавяне преди присъдата да бъде изпълнена.“¹¹⁴²

Толкова умно формулирано опрощение и измиване на ръцете – американските и испанските представители са направили всичко възможно за Едит.

Сега знаем, че са действали толкова бавно, че всяка възможност за помощ е дошла твърде късно. Връзките на Едит с дьо Кроа и писмата ѝ до „*Nursing Mirror*“ са внимателно изчистени от историята и заменени с нелепи истории и откровени лъжи.¹¹⁴³

Най-важното е, че те отклоняват критиките от КПБ. Всъщност, те старателно изтърват всякаква връзка между КПБ и смъртта на Едит. Пропагандните плакати създават митове, но тяхната стойност за набиране на войници доброволци, за оправдаване на войната и за пазпалването на антигермански настроения сред американската общественост е безценна.

В продължение на век тези лъжи продължат да съществуват, насърчавани и повторяни от историците на естаблишмънта.

Сега те се повтарят отново, въпреки че съвременните изследвания са разкрили измамните твърдения и умишленото замъгляване на истината. Споделяме загрижеността на онези, които се запитват каква е истинската цел зад „мъченическата смърт“ на Едит Кавъл?

През 1919 г. тялото на Едит Кавъл е изкопано от необозначения му гроб в Брюксел и е проведена официална поменна служба в Гард дю Нор в присъствието на съюзническите командири. Ковчегът е натоварен с пълно благоговение в специален влак, драпиран в черно и покрит с красиви цветя. Останките ѝ са посрещнати с голяма церемония в Англия, а кралица Александра присъства на военната служба в Уестминстърското абатство. Накрая Едит е погребана пред катедралата в Норич с почести от благодарна нация.

Нейната саможертва е без съмнение и заслужава висока почит. Наричат я мъченица и сред свещената помпозност и обстановка на емблематичната катедрала тя е почетена подобаващо.¹¹⁴⁴

¹¹⁴⁰ Richard Norton Taylor, *The Guardian*, 12 October 2005.

¹¹⁴¹ *The Times*, 20 October 1915, editorial and Page 9.

¹¹⁴² Hansard, *House of Lords Debate*, 20 October 1915, cc. 1100-1104.

¹¹⁴³ William Thomson Hill, *The Martyrdom of Nurse Cavell, The Life Story of the Victim of Germany's Most Barbarous Crime (With Illustrations)*.

¹¹⁴⁴ *The Times*, 16 May 1919 pp. 13-14.

Всъщност Едит съзнателно и без разкаяние е ключова фигура в белгийска нелегална мрежа на съпротивата, която шпионира за съюзниците и изпраща ценна информация на военно разузнаване в Лондон.¹¹⁴⁵ Освен това тя има история за разказване, която не усма да разкаже.

И умишленото създаване на митове, манипулирането на нейния принос, успява да отклони критиките от КПБ и Националния комитет за сигурност и изхранване (CNSA). По-важното е, че с това се прикри факта, че чрез тези организации, съюзниците ефективно са изхранвали и германската армия.

С разбиването на организацията Кавъл/дъо Кроа, потокът от негативни критики от Белгия донякъде е спрял. Няма повече компрометиращи писма от Института Беркендаел. Снабдяването с храна на германската армия продължава; както и боевете. Масивната международна организация на КПБ, състояща се от банкери и финансисти, корабни магнати и износители на зърно, може да диша по-лесно. Същото могат и белгийските банкери. Един информатор е накаран да млъкне. Освен това има ироничен бонус за Тайния елит. След като тялото ѝ е погребано в немаркиран белгийски гроб през 1915 г., чудовищата на пропагандата изопачават християнските ценности на Едит Кавел, така че защитният Ангел на Милостта е превърнат в Ангел на Отмъщението и Смъртта.¹¹⁴⁶

Лондонският епископ заявява, че „кръвта на тази смела жена ще бъде семето на въоръжените мъже“.¹¹⁴⁷ Появяват се плакати за набиране на доброволци с образа на Едит, с надпис „Убита от хуните“. За съжаление, нейният пример за безкористност се превръща в призив за записване в армията. Целта на живота ѝ е била да спасява други, но образът ѝ е изкривен, за да изпрати десетки хиляди (б.пр. наивници) в гробовете им на Западния фронт. Според скорошна оценка, още 40 000 мъже, или някъде между 2 и 3 пехотни дивизии, са сформирани благодарение на пропагандата с мита за Кавъл.¹¹⁴⁸

Това идва точно навреме, защото потокът от доброволци, с призива на Кичънър бързо пресъхва.

Жертвата на Едит изглажда пътя към въвеждането на наборната военна служба през 1916 г. И всичко това е основано на гнусната пропаганда.

През ноември 1918 г. британският военен кабинет създава тайна комисия под ръководството на главния прокурор, за да „разследва нарушенията на законите на войната“, извършени от германската армия, и разглежда случая с медицинската сестра Едит Кавъл. В доклад, който е засекретен, комисията надлежно установява, че военният съд (Feldgericht) е действал напълно справедливо и след като е установил, че тя е извършила престъпленията, в които е обвинена, е имал правомощията по закон да я осъди на смърт.

В по-хладното отражение на двегодишнината от победа, тайният доклад от 26 февруари 1920 г. решава, че „изглежда невъзможно да се каже, дали трибуналет, който е съдил госпожица Кавъл, или лицата, които са изпълнили присъдата му, са виновни за военно престъпление“¹¹⁴⁹ и че „няма никаква вероятност преследването на някое от лицата, участващи в процеса срещу госпожица Кавъл, да доведе до осъдителна присъда“.

¹¹⁴⁵ Phil Tomaselli, *BBC History*, September 2002, p. 6.

¹¹⁴⁶ Hugo Lueders, https://www.academia.edu/9532093/EDITH_S_WONDERLAND_IN_MEMORIAM_OF_EDITH_CAVELL_12_OCTOBER_1915#signup/close

¹¹⁴⁷ A G Gardner, *The Guardian*, 23 October 1915; quoted in Irene Cooper Willis, *England's Holy War*, p. 231.

¹¹⁴⁸ Dame Stella Rimington, *Secrets and Spies*, BBC Radio 4, broadcast on 15/09/2015. <http://www.bbc.co.uk/programmes/b069wth6>

¹¹⁴⁹ National Archives, PRO / CP 1813, pp. 424, 428.

След като е потулил истината, Тайният елит няма интерес от по-нататъшни дебати. Толкова за реториката на лорд Десарт за „хладнокръвното съдебно дело“.¹¹⁵⁰

Едит е патриот, но е виновна по обвинението, което германците решават да не ѝ повдигнат – шпионаж. Едит Кавел със сигурност е жертва на война, но чия жертва?

Вижте това „съвпадение“. Хърбърт Хувър присъства в Брюксел по време на процеса срещу Едит Кавел. Той обядва с Бранд Уитлок на 6 октомври и разговаря с барон фон дер Ланкен следобед на 8 октомври.¹¹⁵¹

Председателят на КПБ напуска града на 9 октомври, точно в съботата, в която германските съдии заседават тайно, за да определят присъдите на военния съд и само три дни преди екзекуцията на Едит Кавел.

Всеки аспект от ареста, лишаването от свобода и екзекуцията на Едит Кавел е подготвен от КПБ или неговия белгийски партньор, CNSA. Всички получени исторически сведения са изградили своите разкази за съдбата на Едит върху „доказателства“, представени от членове на Американската легация, които са свързани с КПБ. Освен това, тези „доказателства“ все още се приемат за факт. Така лъжите продължават. И те ставаха все по-мрачни. Германският военен губернатор, който заповядва Едит да бъде разстреляна при зори на 12 октомври 1915 г., генерал Траугот Мартин фон Зауберцвайг, е описан като едър, агресивен грубиян, който използва насилието като тактика.¹¹⁵² Престоят му в Брюксел е толкова сравнително кратък, че може да се заключи само, че е специално изпратен там с мисия. Зауберцвайг е неизвестен на Бранд Уитлок, който твърди, че никога не го е срещал. В деня преди екзекуцията на Едит, Уитлок отбелязва в дневника си, че фон дер Ланкен „Най-накрая се обадил на военния губернатор, нов е и трябва да узнае името му...“¹¹⁵³

От нас се иска да повярваме, че ръководителят на американската легация не е знаел името на наскоро назначения германски военен губернатор, когато много белгийски граждани са били съдени от военен съд. Може би паметта на Уитлок просто го е подвела за пореден път.

Съобщава се, че до 2 ноември Зауберцвайг е отстранен от длъжност и заменен¹¹⁵⁴,⁴⁵ но това е предположение. Други източници твърдят, че той е заема поста си до юни 1916 г.¹¹⁵⁵

Както и да е, вероятно е изпратен като военен губернатор, за да се гарантира, че Едит Кавъл ще бъде накарана да млъкне. Колко странно е всичко това, но не по-странно от по-късната среща, която въпросния генерал очевидно иска среща с Хърбърт Хувър и неговия колега от КПБ, Върнън Келог, когато те „случайно се оказват в Берлин“ през август 1916 г. Според Хувър, Зауберцвайг, преследван от разкаяние, искал да говори с него и признал, че е отговорен за разстрела на Едит Кавъл, преди да има време за ефективно обжалване. Колко удобно за Хувър и КПБ, че Зауберцвайг поема пълната отговорност, наричайки се „убиец“¹¹⁵⁶, изключително пред Хувър и Келог. Тук, за историческия запис, е тяхното последно „доказателство“, че смъртта на Кавъл няма нищо общо с КПБ.

¹¹⁵⁰ Hansard, House of Lords Debate, 20 October 1915, vol. 19 cc. 1100-1104.

¹¹⁵¹ Brand Whitlock, *The Letters and Journals of Brand Whitlock*, Chapter V, 6-9 October 1915.

¹¹⁵² Souhami, *Edith Cavell*, pp. 346, 320.

¹¹⁵³ Whitlock, *The Letters and Journals*, Chapter 5, 11 October 1915.

¹¹⁵⁴ *New York Times*, 2 November 1915.

¹¹⁵⁵ Sophie Schaepdrijver, *Gabriel Petit, The Death and Life of a Female Spy*, p. 92.

¹¹⁵⁶ Brand Whitlock, *Belgium Under German Occupation*, p. 198.

В своя разказ Върнън Келог обрисова различен начин на разкажването на Зауберцвайг. „Той беше пиян, на п-то си уиски и току-що се беше върнял от болничното легло на сина си, където младият мъж лежеше ослепен и обезобразен. И гледката на сина му – и споменът за госпожица Кавъл го накараха да отбележи, че това е ужасна война.“ Той многократно споменава „Die Cavell; че „Кавел“ е нещо, което пречи на германския контрол над Белгия. „Трябваше да се отърва от нея, затова я рязстрелях.“¹¹⁵⁷

Няма много разкажание, независимо как го тълкувате, но какво има предвид Зауберцвайг, като заявява, че Едит Кавъл се е намесила в германския контрол над Белгия?

След престоя си в Брюксел Зауберцвайг е назначен за генерал-квартирмейстор в главния щаб на германските войски¹¹⁵⁸.

Кой ще разбра по-добре важноста на неограничените доставки на КПБ, достигащи до войските му, от човека, отговорен за изхранването на германската армия?¹¹⁵⁹

Без значение как е облечено в напрегнати срещи и обвинения, отношенията на КПБ с германските военни власти, могат да бъдат описани само като сътрудничество. Всеки, който застрашава статуквото, наистина се намесва във военните усилия, но не само на Германия.

Чувство за многопластов личен интерес пронизва Комисията и нейната работа. Решенията се вземат на най-високите нива на реалната власт, които обхващаха Америка, Великобритания, Франция и Германия. Ако КПБ се беше провалил, американската икономика ще бъде незабавно засегната. Толкова много са инвестирани чрез оста Морган-Ротшилд, банковата къща *Кун, Лъоб и Ко*, чрез *Bethlehem Steel* и процъфтяващата американска оръжейна индустрия, че всяко действие, което рискува внезапен край на войната, ще засегне всички тях. Някои автори твърдят, че решението за убийството на Едит Кавел може да се проследи до британския ръководител на Тайните служби в Ню Йорк, сър Уилям Уайзман. Не е така.

Уайзман се възстановява във Великобритания от отравяне с газ, претърпяно във Фландрия по-рано през 1915 г., и когато е командирован в САЩ през декември, Едит Кавъл е мъртва от два месеца.¹¹⁶⁰

Въпреки това американската връзка се разпростира много по-далеч от Хърбърт Хувър и легацията в Брюксел. Нито пък бива да си въобразяваме, че британците са били чисти. Въпреки че никога не признават ролята на Едит като важен шпионин (никогос правителство не би го направило), ние доказахме, че тя е работила за разузнавателните служби.

Сто години по-късно бившият генерален директор на MI5, Стела Римингтън, го признава публично.¹¹⁶¹

Най-вече Форин офис в лицето на сър Едуард Грей и лорд Юстас Пърси знае за огромния тоннаж храна и хиляди животни, които са прехвърлени в Германия, докато КПБ поддържа своя „хуманитарен“ фронт. Те знаят за натиска, на който са подложени хората на Хувър, за да спрат подобна информация да достига до Лондон. Това е документален факт.¹¹⁶² Всички те са в заговор. На път за затвора в Германия, принцеса Мари дьо Кроа седи върху куфарите си на жп гарата и неволно обобщава целия този епи-

¹¹⁵⁷ Vernon Kellogg, *Fighting Starvation*, p. 66.

¹¹⁵⁸ Schaepdrijver, Gabriel Petit, p. 92.

¹¹⁵⁹ Б. пр. Длъжността генерал-квартирмейстер не означава началник тил, а отговаря на нашето помощник началник щаб по разузнаването, както е в БА, поне до влизането в НАТО.

¹¹⁶⁰ *The Times*, 18 June 1962, p.14; Rhodri Jeffreys-Jones, Sir William Wiseman, *Oxford Dictionary of National Biography*; Christopher Andrews, *Secret Service, The Making of the British Intelligence Service*, p. 209.

¹¹⁶¹ Rimington, *Secrets and Spies*, BBC Radio 4, broadcast 15/09/2015.

¹¹⁶² Gay and Fisher, *Public Relations of the Commission for Relief in Belgium, Documents*, 46-50 pp. 79-84.

зод с едно наблюдение: „Сержантът ми каза, че отива в отпуск и както всички германски войници, които видях да пътуват, е натоварен с провизии, които носи у дома. Въпреки че на САЩ е дадено обещание, храната да не се изнася от Белгия, според американското условие за предоставят провизии на населението, това със сигурност не беше изпълнено“.¹¹⁶³

Комитетът за помощ на Белгия не доставя провизии единствено за „гладуващото“ белгийско население. Той храни и Германия; храни и германската армия и издържа германското население. При анализ на безбройните лъжи, които са изплетени около Едит Кавъл, доказателствата, че германските, американските, белгийските и британските власти са заговорници в убийството ѝ, са поразителни. Ако беше доживела, за да разкрие истината зад КПБ, последствията за Тайния елит щяха да бъдат катастрофални. Смъртта ѝ гарантира, че агонията на една ужасна война ще бъде удължена.

Глава 21. Петролът – Неравностойните условия

Тайният елит умишлено удължава войната след пролетта на 1915 г., като предоставя на Германия суровини за производство на въоръжение и храна за армията ѝ. Голямата измама има различни аспекти. Вече описахме подробно как от самото начало ключовият източник на желязна руда за Германия от басейна Брие на френско-германската граница е умишлено оставен непокътнат, въпреки че можеше да бъде унищожен. Германските командири признават, че войната щеше да приключи до лятото на 1915 г., ако доставките от Брие бяха спрени.

Великобритания едновременно с това провежда фалшива морска блокада, през която храна, оръжие и крайно необходимите минерали, включително цинк и мед, за военното производство, са допуснати в Германия.

Във връзка с тези действия, голяма „хуманитарна“ измама под прикритието на „белгийската помощ“ е използвана като прикритие за снабдяването на германската армия. Това ѝ позволява да продължи да воюва и така се удължава войната.

Затварянето само на един от тези кранове може да навреди сериозно военните усилия на Германия. Затварянето и на трите, без съмнение, ще сложи край на войната, още в началото на 1915 г.

Но това никога не е било тяхно намерение. Тайният елит удължава войната, като гарантира, че Германия е в състояние да поддържа достатъчни запаси от петрол. Това е абсолютно необходимо за германската армия.¹¹⁶⁴ Не можеше да има ефективна съвременна война без достатъчни запаси от петрол и който контролира тези запаси, контролира войната.

През 1914 г. различни експерти говорят за революцията във военната стратегия и страховитата сила на разрушението, породена от въвеждането на все по-усъвършенствана военна техника.¹¹⁶⁵

Двигателят с вътрешно горене променя всяко измерение на войната и мобилността на силите по суша и море, а сега и във въздуха. Техничните иновации включват кораби и подводници, работещи с петролно гориво, моторизирани дивизии, самолети и танкове. На практика всяко ново развитие зависи от достъпа до изобилни запаси от петрол и година след година тази суровина все повече се става стратегическа, за воде-

¹¹⁶³ Marie de Croy, *War Memories*, p. 204.

¹¹⁶⁴ Hew Strachan, *The Morale of the German Army, 1917-18*, in, Hugh Cecil and Peter H Liddle, *Facing Armageddon*, p. 383.

¹¹⁶⁵ B. S. McBeth, *British Oil Policy 1919-1939*, p. 20.

нето на война. Както заявява водещият френски политик Анри Беранже: „На бойното поле, на сушата, в морето и във въздуха, капка бензин е равна на капка кръв.“¹¹⁶⁶

Великобритания и Франция, от едната страна, и Германия, от другата, не разполагат с местни запаси, и снабдяването им е от решаващо значение за способността им да продължат войната.

Тайният елит, властовата сила, която причинява Първата световна война¹¹⁶⁷, или контролира добивът на петрол по целия свят, или е тясно свързана с тези, които го добиват. Това са Ротшилд в Европа¹¹⁶⁸, и империята на Дж. Д. Рокфелер в Америка.¹¹⁶⁹

Династията Ротшилд действа на една крачка встрани от общественото внимание и на една крачка пред конкуренцията си. Огромните им инвестиции в банковото дело и добива на петрол я правят геополитическа сила, с която малцина могат да се сравнят.

Тайният елит знае, че дългосрочните сигурни доставки на петрол, не само за съюзниците, но и за Германия, ще бъдат абсолютно необходими, докато маневрират в Европа с продължителната война. Те гарантират, че британското правителство, и по-специално Форин офис, са запознати с развиващите се и потенциално жизненоважни нови открития на находища на петрол в Бирма, Суматра, Мексико, Месопотамия и Персийския залив.

Всъщност не е случайно в историята, че британското правителство поема собствеността на Англо-персийската петролна компания чрез един от последните парламентарни актове, внесени точно когато войната е започнала.¹¹⁷⁰

Знаейки, че войната предстои, Адмиралтейството, Форин офис и Търговският съвет подписват договори с няколко петролни компании преди военните действия, въпреки това невярно се твърди, че Великобритания е била „крайно неподготвена“ за война.¹¹⁷¹

Лорд Кързън, висш член на Тайния елит, по-късно обобщава нейното абсолютно значение, когато заявява през 1918 г.: „Каузата на съюзниците постигна победата си, поради вълната (т.е. изобилието) от петрол (с което разполагат).“¹¹⁷²

Германското правителство не по-малко осъзнава стратегическото и икономическо значение на петрола, но се бори да гарантира, че доставките могат да бъдат свободно гарантирани. Предвоенното мнение в Германия, че пълната ѝ зависимост от чуждестранни тръстове като *Standard Oil* на Дж. Д. Рокфелер е абсолютно непоносима, се превръща в страх, че във всяка бъдеща война липсата на петрол може да нанесе сериозни трудности, отколкото най-мощният враг.¹¹⁷³

До 1914 г. Германия се очертава като лидер в промишленото производство и растежа на търговския ѝ износ „се заби в гърлото на Джон Бул“¹¹⁷⁴, като рибена кост“.

Динамичната предвоенна икономика е пълна с увереност и технологични иновации, но въпреки опитите да бъде господари на собствената си съдба, германското правителство е зависимо от вноса на петрол от малък брой международни производители, рафинерии и дистрибутори. Германците дори не са напълно наясно кой всъщност ги притежава.

¹¹⁶⁶ Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War*, pp. 12-16.

¹¹⁶⁷ Carrol Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 311.

¹¹⁶⁸ Docherty and Macgregor, *Hidden History* pp. 158, 362.

¹¹⁶⁹ Hansard House of Lords, *Anglo – Persian Oil Co. Acquisition of Capital (Bill)*, House of Lords, 7 August 1914, series 5, Vol 17, cc461-462.

¹¹⁷⁰ John Howard Morrow, *The Great War – An Imperial History*, p. 26.

¹¹⁷¹ Keith Jeffrey, *The British Army and the Crisis of Empire*, p. 36.

¹¹⁷² Dr F. C. Gerretson, *History of the Royal Dutch*, Volume III, p. 65.

¹¹⁷³ David S. Landes, *The Unbound Prometheus*, p. 327.

¹¹⁷⁴ Джон Бул – саркастично название на Англия, както Чичо Сам на САЩ.

Целият лабиринтният характер на собствеността на европейските банки и петролните компании е толкова преплетен, че малко хора имат представата, кой всъщност контролира световните доставки на петрол.

Германия, подобно на Великобритания, разполагала със солидни запаси от въглища, но не и с петрол.

С хитрост и решителност, характеризиращи голяма част от индустрията, *Standard Oil* на Рокфелер в предвоенните години завзема значителна позиция в доставките за Германия. Избраната техника на Рокфелер е да придобива съществуващи компании, но да ги управлява под техните стари имена, за да създаде илюзията, че те остават германски. Компанията запази видните германски търговци на петрол като акционери и това води до размиване на възраженията срещу монополния ѝ характер.

Зад затворените врати на корпоративната алчност, подобни тактики предпазват *Standard Oil* от общественото недоволство срещу чуждата корпорация.¹¹⁷⁵

Standard Oil действа под знамето на *Deutsche Petroleum Verkaufsgesellschaft*, която до 1912 г. контролира 91% от всички продажби на германски петрол. На *Deutsche Bank* беше позволено да купува акции на компанията, но делът ѝ представлява не повече от 9% от общите активи. Лишена от независим и сигурен източник на доставки, Германия е здраво хваната в хватката на *Standard Oil*.¹¹⁷⁶

Огромните печалби, натрупани чрез този монопол, привличат европейски инвеститори. Рокфелер също привлича други компании да станат основни играчи, способни да оспорят контрола на *Standard Oil* върху петролния пазар. Така Рокфелер създава играта на глобалния пазар и се научава да договаря условия и да постига споразумения с изобилие от имперски, национални, провинциални и местни правителства.¹¹⁷⁷

Но от 1910 до 1912 г. те се озовават в ожесточен и продължителен спор с Австро-Унгария и водещ австрийски вестник го нарече „петролна война“.

Не *Standard Oil* като такава се сблъсква с проблеми, а австрийското ѝ дъщерно дружество, *Vacuum Oil Company AG*. САЩ остава несравним световен лидер в производството на петрол с 60% от общото световно производство. Но благодарение на петролни находища в Галиция, Австро-Унгария може да претендира, че е третата по големина страна производител на петрол в света след САЩ и Русия и произвежда далеч над вътрешните си нужди.

Решена да запази европейския си монопол, *Standard* (чрез дъщерното си дружество *Vacuum Oil*) използва нечестни конкурентни тактики, за да подкопае австрийските производители. Последвалата разправа въвлича правителствата на Австро-Унгария, и на САЩ. Държавният департамент на САЩ се намесва дълбоко и създава интересен прецедент за „глобализацията“ на XX век. Това ясно демонстрира, че бизнесите, дори толкова могъщи като *Standard Oil*, разчитат на дипломатическа подкрепа от своите правителства.¹¹⁷⁸ Отдавна е било така.

Британската Източноиндийска компания процъфтява благодарение на дипломатическа и военна интервенция на Индийския субконтинент през XVIII век, докато Опиумните войни през XIX век са продължение на търговските/политическите амбиции, споделени между компаниите и техните национални правителства.

Значението на тази „петролна война“, незначителен спор в историята на световната петролна индустрия е, че дори през XX век международните мощни компании търсят защита и подкрепа от правителството на своята база. По ирония на съдбата, произ-

¹¹⁷⁵ William Engdahl, *A Century of War*, p. 25.

¹¹⁷⁶ Alison Frank, „The Petroleum War of 1910: Standard Oil, Austria, and the Limits of the Multinational Corporation,” *The American Historical Review*, 114 (1)pp. 16-41.

¹¹⁷⁷ *Neue Freie Presse* (Vienna) 24 September 1910.

¹¹⁷⁸ Frank, *The Petroleum War*, pp. 17, 28, 41.

водството на петрол в Галиция достига своя връх през 1909 г., въпреки че никой по това време не го осъзнава.

САЩ смятат, че имат право да се намесят в спор между австрийското правителство и компанията, регистрирана в Австрия, но собственост на американски акционери. Каквото и да се случи, *Vacuum Oil Company* е реално американска¹¹⁷⁹ и как смее която и да е чужда държава, в която е действала, да се опитва да я контролира?

Имайте това предвид, докато преглеждаме източниците, които снабдяват Германия по време на Първата световна война. Теоретично, германо-австро-унгарският съюз се сблъсква с голяма пречка, тъй като единственият им местен източник на петрол в Галиция се намира в ръцете на чуждестранни компании.

До 1914 г. броят на големите чуждестранни акционерни дружества, инвестиращи в галицийското производство на петрол, включително *Vacuum* на Рокфелер, нараства драстично. Основният британски играч, който се появява след създаването си през 1910 г.²¹, е *Premier Oil and Pipe Line Company*, която поглъща множество големи и малки конкуренти. До началото на войната *Premier Oil* е най-важната чуждестранна компания в Галиция. През 1912-13 г. тя притежава около 2752 акра земя и произвежда над 262 000 тона суров петрол – почти ¼ от цялото галицийско производство.

Въпреки че британските акционери поставят под въпрос легитимността на действията и отношенията на компанията с германските банки¹¹⁸⁰, до края на войната нейните активи обхващат 12 австрийски дъщерни дружества, 21 000 акра, 110 нефтени кладенци и четири големи рафинерии. Феноменалният растеж на тази компания, базирана в Лондон, се дължи на снабдяването на врага с отчаяно необходим петрол през цялата война. Според историка Алисън Франк, галицийските кладенци осигуряват приблизително 60% от нуждите на Централните сили.¹¹⁸¹ По-голямата част от тях се използват от Австро-Унгария. Галицийските петролни запаси обаче намаляват точно в момента, когато избухването на войната донася огромния натиск от високо търсене. Въпреки че собствеността е в ръцете на чуждестранни компании, включително британски, американски, френски и белгийски интереси, те продължават да осигуряват петрол и нефт за австроунгарския враг.

Но какво да кажем за Германия? Тъй като Галиция не е в състояние да задоволи нарастващото търсене, от кои източници може да черпи петрол, когато Германия е обградена от врагове? В десетилетията преди избухването на войната германското правителство, компаниите и банките разбираха уязвимостта на зависимостта на страната от внос на петрол. Доставкаите от богатите руски находища в Баку на Каспийско море се пренасят по тръбопроводи на 450 мили по суша до пристанището Батуми на Черно море, превозват се с танкери до Румъния, а след това се превозват с речни танкери нагоре по река Дунав до Германия. Самата Румъния също разполага с големи нефтени находища, намира се много по-близо до индустриалния център на Централна и Северна Германия, и се превръща в основен доставчик на Германия.

Румънският петрол е регистриран за първи път в международната статистика през 1857 г., когато са произведени 250 тона. Развитието първоначално е бавно, но до началото на века международни петролни магнати, банки и инвеститори се спускат като лешояди и пожънват богати печалби, тъй като страната се превръща в третата по добив на петрол в света. Основното ѝ търговско предимство е в географското положение на Румъния, сравнително близо до повечето европейски столици, а река Дунав предлага сравнително лесен маршрут за транспорт. Основните находища в Плоещ и Къмпина, на около 80 км северно от Букурещ, имат собствени рафинерии и складови съоръжения.

¹¹⁷⁹ *The Tablet*, 1 June 1912, p. 32.

¹¹⁸⁰ *The Times*, 14 November 1916, p. 3

¹¹⁸¹ Alison Frank, *Oil Empire, Visions of Prosperity in Austrian Galicia*, pp. 171-173.

До 1900 г. производството нараства до 250 000 тона, а до 1914 г. е около 1,8 млна тона.¹¹⁸²

Растежът е впечатляващ. На пръв поглед изглежда, че румънският петрол се контролира от държавата. Но не е така. Собствеността е на чуждестранни инвеститори, които имат свои собствени цели, а печалбите им отиват в чужбина, а не към румънския народ. Едно от основните румънски находища, Стяуа Романа, е закупено от германски капитал през 1903 г. и така изглежда, че Германия контролира около 35% от румънското производство. Комплексът *Романо-Америка* е погълнат от *Standard Oil* на Рокфелер през 1904 г., а *Астра Романа*, вторият по големина, през 1910 г. от британски инвеститори в компанията *Royal Dutch Shell*. До 1914 г. румънският петрол е напълно интернационализиран¹¹⁸³, като британски, холандски, френски и американски интереси контролират по-голямата част от кладенците.

Кой всъщност притежаваше компаниите, които контролират румънското производство и снабдяват Германия по време на войната? През 1913 г. Германия внася 125 000 тона петрол годишно от Румъния, приблизително 10% от общото си производство. Началото на войната откъсва Германия от другите ѝ доставчици и следователно тя се нуждае от всеки барел, който може да бъде изцеден от Румъния. Освен малките и бързо намаляващи галицийски запаси, Румъния се превръща в единствения основен източник на петрол, достъпен за Германия.¹¹⁸⁴

Германските инвестиции им дават номинален 35% контрол над румънския петрол до 1914 г., но зад този безличен факт се крие въпросът: какво точно е означавала германска собственост? Дали е на германското правителство или на германските индустриалци, търговски банки и инвеститори? Или има други собственици?

Докато Германия, чрез *Deutsche Bank* и *Disconto Gesellschaft*, изглежда че има значителен дял, *Disconto Gesellschaft* всъщност е концерн на Ротшилд¹¹⁸⁵ и следователно е под британско и френско влияние, а не под германско. *Disconto* купува три значителни румънски компании, *Concordia SA*, която е сондирала за петрол, *Vega*, която го е рафинирала, и *Creditul Petrolier*, която го съхранява и транспортирала. В действителност Германия контролира само около 20% от румънския петрол, далеч по-малко, отколкото подсказва статистиката.

Кои тогава са хората вземащи решения, които определят търговските споразумения и договорености, които ръководят доставките на петрол преди и по време на войната? Тъмният и мрачен свят на международния бизнес е готов, както винаги, да се откаже от патриотизма¹¹⁸⁶ заради печалбата и е важно да се разгледат историческите факти.

Най-голямото име в световния петролен бизнес през XIX век и по време на Първата световна война е Дж. Д. Рокфелер. Неговата компания *Standard Oil* не само е уязвима за американското антитръстово лоби, което през 1911 г. изисква разделянето ѝ на по-малки части¹¹⁸⁷,³⁰ но е преследвана и от по-опасен хищник – Ротшилд.

Преди началото на века Ротшилд нямат намерение да позволят на Рокфелер да монополизира европейските петролни находища и бързо предприемат действия, за да поемат контрола върху руския петрол в Баку на Каспийско море. През 50-те години на

¹¹⁸² 150 Years of Oil in Romania. <http://www.150deanidepetrol.ro/history.html>

¹¹⁸³ Keith Hitchins, *Rumania 1866-1947*, p. 192.

¹¹⁸⁴ Daniel Yergin, *The Prize, The Epic Quest for Oil, Money and Power*. p.163.

¹¹⁸⁵ 61st Congress, 2nd Session, Senate Document 593, *National Monetary Commission, the Economic Development of Germany* by Dr J Reisser.

<http://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=uc2.ark:/13960/t7cr5qn19;view=1up;seq=432>

¹¹⁸⁶ Б. пр. Патриотизъм и бизнес, т.е. алчност, са две абсолютно несъвместими и противоположни понятия.

¹¹⁸⁷ New York Times 16 May 1911. Articles explain the decision of the Supreme Court. <http://query.nytimes.com/gst/abstract.html?res=9900E5DA1431E233A25755C1A9639C946096D6CF>

XIX век в областта около Баку в Русия (сега Азербайджан) е открит петрол. Размерът на тези огромни находища е такъв, че през 1901 г. руското производство е надминало американското, но тази ситуация бързо се е обръща. Проблемът с ограничените инвестиции в Баку е обобщен ясно от княз М. Голицин, генерал-губернатор на Кавказ: „Липсата на свободен капитал, ограничената индустриална инфраструктура, ниското ниво на селско стопанство, липсата на технически знания и слабата бизнес инициатива на местното население са дългосрочни пречки пред икономическия растеж на региона.“ Руснаците спешно се нуждаят от чуждестранни инвеститори¹¹⁸⁸. И се появяват братята Нобел, Роберт и Лудвиг, както и вездесъщите Ротшилд. Нобел произхождат от Швеция. Историята на забогатяването им включва доста фантастичната история за Роберт, който пътува през Русия в търсене на рядка орехова дървесина за приклади на пушки, и случайно попаднал в Баку, където веднага схванал търговския потенциал на нефтените кладенци. Братята основават петролната компания *Branobel* през 1876 г., купуват кладенци близо до Баку и построяват осемкилометров тръбопровод за пренасяне на петрола до Каспийско море. Те построяват първия в света петролен танкер, „Зороастър“, за транспортиране на суровината за износ. В рамките на няколко години Нобел изграждат железопътна система със стотици цистерни и мрежа от складове. *Branobel* се превръща в доминираща компания на руския петролен пазар и забележително, успява да държи *Standard Oil* настрана.¹¹⁸⁹

Това систематично и експертно координирано развитие е пълна антитеза на случващото се в австрийска Галиция. И така, как братята Нобел успяват да финансират такава страхотно скъпа инвестиция? Разбира се, че не са те, а Ротшилд стои зад тях.

Според разузнавателната информация на *Standard Oil*, се оказва че братята Нобел не могат да изпълнят задълженията си и са силно задължени към парижките Ротшилд. Династията Ротшилд изгражда голяма част от огромното си богатство, като поглъща потенциално успешни компании и банки, които изпадат в затруднения. Официално изглежда че братята Нобел контролират руския петрол в Баку, но те всъщност действат като важен фронт за интересите на Ротшилд, защото веч са купени. Основното им предимство в Баку са добрите им отношения с руското правителство. Другото предимство, което Ротшилд имат пред Рокфелер и *Standard Oil*, е, че те са официални банкери на царя (б. пр. и кредитори на Русия).

До началото на века Ротшилд натрупват огромни и високодоходоносни инвестиции в Баку и за *Standard Oil* остава малко място. Поне така изглежда.

Докато Ротшилд и Рокфелер очевидно са въввлечени в „петролните войни“ през 1890-те год., завладявайки всички петролни находища и компании, които можеха да бъдат привлечени в лапите им, отношенията зад кулисите са различни. Разбира се, има периоди на „ожесточена конкуренция“, но има и воля за разделяне на пляката и поделение на пазара. През 1892 г. барон Алфонс дьо Ротшилд приема поканата на Рокфелер да отиде в Ню Йорк за тайни разговори зад затворените врати на централата на *Standard Oil* на Бродуей. Както биографът на Рокфелер вижда нещата: „Под конкурентния лустр, Ротшилд са били нетърпеливи да се споразумеят със *Standard Oil*.“ Без съмнение и двамата играчи виждат взаимна полза от монополния сговор. Главният говорител на *Standard Oil*, Джон Арчболд, докладва директно на Рокфелер, че бързо са постигнали предварително споразумение (без да е достатъчно недискретен, за да добави точното му естество), но подчертава, че „и от двете страни се е смятало за желателно въпросът да остане поверителен“.¹¹⁹⁰

1188 MYM Babayev, *Baku Baron Days*,
http://www.azer.com/aiweb/categories/magazine/ai122_folder/122_articles/122_foreign_investment.html

1189 Professor Robert W Tolf, *The Russian Rockefellers*, pp. 90-92.

¹¹⁹⁰ Ron Chernow, *Titan*, p. 246-248.

Всъщност Алфонс дьо Ротшилд смята братята Нобел да не се включват в дискусията и в предвоенните години „голямото съперничество“ между Ротшилд и Рокфелер е удобна фасада, тъй като и двамата искат, света да повярва в измамата.

Това са силите, които доминират в петролната индустрия и безкрайно продължават да завладяват все повече и повече от световния пазар; сили, които са дълбоко въвлечени в сплотената англо-американска клика, на Тайния елит, който планира да смаже Германия.

По ирония на съдбата, за да направят това, те ще ѝ осигурят петрол. Връзката на *Deutsche Bank* с румънския петрол хвърля интересна светлина върху сложната матрицата на собствеността върху петрола. Консорциум, воден от *Deutsche Bank*, закупува *Steaua Romana Petroleum Company* в Румъния през 1903 г., с основен пазар в Германия. Стяуа има достъп до значителни петролни находища, разположени южно от Карпатите, и е притежава речни танкери по Дунав, за да го транспортира до Германия и резервоарите в Регенсбург, Австрия.

Историците, които виждат империалистическите амбиции като движеща сила в империята на кайзера, твърдят, че Дойче Банк под натиска на германското правителство поема контрола над Стяуа. Но не е така.

Импулсът идва от националната икономика, а не от националната политика, въпреки че двете често са преплетени. До 1914 г. Стяуа се превръща в най-големия и най-продуктивния завод в Румъния¹¹⁹¹ и има важна роля в снабдяването на Германия по време на войната. Успехът на Стяуа обаче е постигнат само чрез огромни инвестиции, основната част от които са на Ротшилд.

Впоследствие Дойче Банк назначава приятел и колега на Ротшилд, Емил фон Щаус, да управлява компанията Стяуа Романа. Той е управляващ директор на петролния консорциум Ротшилд/Нобел/Дойче Банк/*Europäische Petroleum Union (EPU)*, който първоначално е създаден, за да противодейства на винаги амбициозната *Standard Oil*.¹¹⁹²

Така, в предвоенните години, се появява стратегия за гарантиране на бъдещите доставки на петрол за Германия под доброжелателното ръководство на Ротшилд. С осигурената жизненоважна връзка, германското правителство е уверено, че икономическият растеж ще продължи с неотслабваща сила, но в действителност техният източник на петрол далеч не е техен. Ротшилд, които са сред първите, инвестирани в европейските петролни пазари, имат свои собствени планове и нямаха намерение да споделят контрола с германското или което и да е друго правителство. Те изграждат изключително печеливша рамка за производството на румънски петрол и дистрибуцията му от Румъния до Германия, но гарантират, че контролът му остава в тяхно владение. По същество, докато голямата германска банка, *Deutsche Bank*, играе значителна роля в румънския петрол, Ротшилд играят значителна роля в самата *Deutsche Bank*. Така петролът, никога не става изключително „германски“ петрол.

В допълнение, важни банки на Ротшилд, участващи в европейската петролна индустрия, включително в Румъния, са банката *Disconto Gesellschaft* и свързаната с нея *Bleichroder Bank*. Основана през 1851 г., банката *Disconto* непрекъснато нараства по размер и значение чрез серия от сливания, за да се превърне във водещ играч в германските финанси. Обикновено се смята за параван на Ротшилд. През 1901 г. *Disconto* официално придобива банката *Rothschild* във Франкфурт, първоначалното седалище на династията. Твърди се, че банката е продадена по две причини; във Франкфурт няма

¹¹⁹¹ Gerretson, *History of the Royal Dutch*, Vol III, pp. 80-81, 123.

¹¹⁹² Yergin, *The Prize*, p. 116.

мъжки наследник на Ротшилд и е счетена за нерентабилна. Всички служители на банката *Rothschild* са прехвърлени в *Disconto*, а името *Rothschild* е оттеглено.¹¹⁹³

Каква възможна причина има фамилията за тази манипулация? По това време Германия преживява огромен икономически, индустриален и технологичен подем. Тя е нововъзникващата производствена сила в Европа.¹¹⁹⁴

Всъщност от гледна точка на Тайния елит, Германия е най-опасната заплаха за пошироките им амбиции.¹¹⁹⁵ Банките процъфтяват. Продажбата на важен актив, особено във Франкфурт със сантиментални и исторически асоциации, противоречи на начина на действие на Ротшилд от предходните два века. Те са се занимават с натрупване на активи, а не с ликвидирането им. Продажбата несъмнено е измама. Нищо не се променя, освен името на банката. *Disconto* е просто прикритие. Активите и персоналът са просто прехвърлени, а Ротшилд запазват контрола зад кулисите.

В статия за германския фондов пазар през 1902 г. „Ню Йорк Таймс“ посочва „*Disconto Gesellschaft* и други концерни от групата на Ротшилд“ като агенти зад отпуснатия заем от 1 млн крони на унгарското правителство.¹¹⁹⁶

През 1909 г. сенатор Нелсън Олдрич представя съвместен доклад пред Конгреса, съвместно с професор Райсер от Берлинския университет, за състоянието на европейските банки. В него се заключава, че „*Disconto Gesellschaft*, като член на синдиката на Ротшилд, е участвала в голям брой австроунгарски държавни, железопътни и други сделки“.

Очевидно американците знаят, че *Disconto* е собственост на Ротшилд, въпреки протестите, че се е превърнала в независима германска банка. Това е просто начинът, по който Ротшилд работят. Те размиват обществената осведоменост за ролята си в стотиците банкови, петролни и индустриални предприятия, които контролират, но са увеличават влиянието, което могат да окажат върху правителствата, независимо на чия страна се сражават тези правителства в дадена война.

Банката Блайхрöder е поредното прикритие на Ротшилд.¹¹⁹⁷ „Тя поддържаше тесни контакти с династията Ротшилд; банковата къща на Герсон Блайхрöder действаше като клон на банката Ротшилд в Берлин.“¹¹⁹⁸

Блайхрöder е известен като банкерът на Бисмарк. Така въпреки премахването на името Ротшилд от централата на германското банково дело, те запазват цялото си влияние и контрол чрез „бек офиса“ на своите банки *Disconto* и *Bleichroder*, както и акционерното си участие в *Deutsche Bank*.

Освен това, най-важният продукт, върху който се простира този контрол, е петролът. Ротшилд контролират доставките на петрол за Германия от Европа чрез тези компании. Те присъстват във всеки аспект на европейския петрол, тихомълком установявайки монопол. През 1904 г. те изкупуват *Deutsche Petroleum AG*, както и рафинериите в Галиция и другаде, и ги консолидират в компания, наречена *OLEX*. Една година по-късно те изкупуват и обединяват малък, но значителен брой румънски производители на петрол, за да формират *Allgemeine Petroleum Industrie (APIG)*. Осъзнавайки, че предстои голяма световна война, това е много стабилен бизнес ход.¹¹⁹⁹

Холдингите на Ротшилд разпространяват дейността си в цяла Германия, като на всеки етап пожънват големи ползи от бързия икономически подем. Именно Германия, а

¹¹⁹³ Niall Ferguson, *The House of Rothschild*, p. 242.

¹¹⁹⁴ Landes, *The Unbound Prometheus*, p. 290.

¹¹⁹⁵ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, p. 14.

¹¹⁹⁶ *New York Times*, 10 February, 1902.

¹¹⁹⁷ 61st Congress, 2nd session, Senate Document 593, *National Monetary Commission, the Economic Development of Germany* by Dr J Reisser, p. 412.

¹¹⁹⁸ Fritz Stern, *Gold and Iron: Bismarck, Bleichröder and the Building of the German Empire*, pp. 9-11.

¹¹⁹⁹ Gerretson, *History of the Royal Dutch*, Vol. III, pp. 119, 82.

не Великобритания, отбелязва силен икономически растеж през първите десетилетия на XX век. Новите научни и технологични разработки в Германия подхранват зараждащия се колос, а успехът поражда амбиция за по-нататъшно развитие на промишлеността.¹²⁰⁰

Зад безброй различни фирмени наименования, Ротшилд контролират производството на жп-вагони цистерни за нефт, складове и рафинерии за производство на бензин и керосин и се договарят с правителствените ведомства за отстъпки и преференциални цени в превоза на железопътни товари.

OLEX централизира управлението си в берлинското си дъщерно дружество OLEX – *Petroleum – Gesellschaft* и се идентифицира като компания, базирана в Германия, действаща от сърцето на столицата, близо до политическите и военните лица, вземащи решения. С укрепването на OLEX в Берлин, *Disconto* създава друг концерн на Ротшилд, *Deutsche Erdol Aktiengesellschaft (DEA)*. Той поема APAIG в Румъния и получава контрол върху повечето северногермански рафинерии. *Disconto*, като основен акционер на DEA, директно управлява финансите на тези новоинтегрирани петролни предприятия.¹²⁰¹

Зад тази объркваща вихрушка от промени в имената, сливания на компании, изкупувания и дялови участия, нови инвестиции и агресивни поглъщания, династията Ротшилд контролира доставките, дистрибуцията и съхранението на румънския петрол в цяла Германия. Те произвеждат голяма част от петрола, транспортират го чрез железопътната мрежа през Австро-Унгария, а след това и в самата Германия и го съхраняват в големи, специално построени депа. Рафинират го в неговите годни за търговия крайни продукти. По същество те гарантират, че Германия и Централните сили ще разполагат с доставките на петрол и инфраструктура, от решаващо значение за дългата война, планирана от британския Таен елит. И това изглежда като нормална бизнес практика. В по-голямата част от бизнес организацията си те управляват много сложна мрежа от взаимосвързани фиктивни компании и тръстове, които прикриват не само истинския обхват на собствеността им върху ключовите производства, но и несравнимата им власт над държавите и народите. Те разполагат с финансите; управляват търговските банки, които имат значение; контролират политиците, а понякога и правителствата. Най-важното е, че Ротшилд имат и съответната осведоменост.¹²⁰² Те разполагат с първокласна служба за събиране на разузнавателна информация, простираща се в целия бизнес- и политически свят, която им позволява да удвояват и след това да утрояват капитала си с бързи пазарни операции, които изваждат конкурентите от равновесие. Те имат повече информация под ръка, от която и да е държавна разузнавателна служба. Те знаят какво се случва, навсякъде и по всяко време. По-важното е, че знаят какво ще се случи.

Връзките им с многобройните правителства са легендарни и гарантират, че всички в династията разполагат с ключова информация. Техните агенти знаят повече за местните бизнес развития, търговските споразумения, индустриалните вълнения, договорите и концесиите, отколкото всяко отделно министерство или министерство на външните работи. Те знаят точно какво изграждат и улесняват в Централна Европа. Човек не може да надцени силата и разпространението на влиянието, които династията Ротшилд има в Германия. Знаейки, че войната с Германия е неизбежна, те се представят така, сякаш са изоставили финансовите, индустриалните и търговските си интереси там. Реалността обаче е различна.

¹²⁰⁰ Landes, *The Unbound Prometheus*, pp. 235-237.

¹²⁰¹ Alfred Dupont Chandler, *Scale and Scope: The Dynamics of Industrial Capitalism*, p. 438.

¹²⁰² Ferguson, *The House of Rothschild*, p. xxvii.

Глава 22. Петролът – Великобритания е на първо място

Самата Великобритания не разполагала с местен петрол и в края на XIX век е зависима от САЩ, Русия или Мексико за доставки. Тази зависимост от чуждестранни компании е причина за безпокойство в мирно време, но е напълно неприемлива в случай на въоръжен конфликт.¹²⁰³

Тайният елит трябва да е сигурен, че британските компании ще отстранят този недостатък, преди да пуснат „кучетата на войната“. Трябва да отбележим, че началната точка не е 1914 г.

Много преди тази дата стратегическото значение и икономическата необходимост от осигуряване доставките на петрол занимава умовете на Тайния елит. Казват ни, че най-откровените и влиятелни защитници на петрола и всъщност на разработването на петролна политика са Уинстън Чърчил като първи лорд на Адмиралтейството и адмирал Джаки Фишър, който председателства Кралската правителствена комисия по петролни горива през 1912 г.¹²⁰⁴

Безспорно те са важни фигури. Чърчил е личен семеен приятел на Натаниел Ротшилд, чиито съвети цени. Чърчил и Фишър са силно подкрепяни от мъже с глобални амбиции за Великобритания и винаги са защитници на нейната империя. Така политически, финансови, търговски, стратегически и имперски интереси са преплетени в стремежа за осигуряване на петрол; стремеж, който е в ход, но не получава голяма публичност през първото десетилетие на XX век.

Британските интереси в румънските нефтени находища включват *Royal Dutch/Shell Company*, която след сливане през 1907 г. става *Royal Dutch Petroleum Company* и *Shell Transport and Trading Company*, и имаше тесни връзки с Ротшилд. Компаниите започват да се борят за подробните изисквания и дългосрочен финансов ангажимент, който е предпоставка за успешно развитие, затова сливанията и обединенията стават ежедневни, за да се намалят разходите и да се увеличат печалбите.

Добивът на петрол от отдалечени източници е опасен и изисква сложни договорености и модерни технически транспортни средства, за превоз на рафинирания, силно летлив петрол.

Маркъс Самюъл, основател на *Shell Transport and Trading Company*, разбира необходимостта от специално построени танкери, които да бъдат товарени и разтоварвани при пълна безопасност. Той започва с преобразуването на търговски кораби в танкери, превозващи петрол от кладенците на Ротшилд в Русия.¹²⁰⁵

През 1906 г. са придобити находищата в Румъния, а чрез допълнителна подготовка през 1908 г. са създадени две нови компании; *Bataafsche Petroleum Maatschappij* в Холандия и *Anglo-Saxon Petroleum Company* в Лондон.

Shell Transport and Trading инвестирала всичките си активи в тези компании, които държат и активите на *Royal Dutch/Shell*.¹²⁰⁶

Всеки възможен конкурент е изкупен или погълнат. Между 1910 и 1914 г. са придобити находища в Русия (1910 г.), Египет (1911 г.), Венецуела (1913 г.) и Тринидад (1914 г.).

¹²⁰³ Engdahl, *A Century of War*, p. 20.

¹²⁰⁴ През 1912 г. пенсионираният адмирал Джаки Фишър е назначен за председател на Кралската комисия за проучване на течните горива с цел преминаване на целия флот към петрол. Класифицирана като „секретна“, комисията на Фишър представя доклад на 27 ноември 1912 г., последван от два доклада на 27 февруари 1913 г. и 10 февруари 1914 г.

¹²⁰⁵ Gerretson, *History of the Royal Dutch*, Vol. 1, p.214.

¹²⁰⁶ *The Times*, 1 July 1908. Gerretson, *History of the Royal Dutch*, Vol. 2, pp. 197-198.

Хенри Детердинг, председател на *Royal Dutch/Shell*¹²⁰⁷, по-късно заявява, че групата внимателно подкопава Германия. Това е постигнато отчасти чрез навлизане в нефтени находища, в които Германия се надява да се установи, и чрез разширяване на влиянието на *Royal Dutch/Shell* на германския пазар и на практика върху германските вътрешни работи.¹²⁰⁸

В Персия и Арабския залив геолозите определят, че регионът е основен кандидат за добив на петрол. Има обаче малък брой от важни непосредствени проблеми. Земята принадлежеше на османските турци и персийските шахове. За да усложни допълнително нещата, Русия отдавна има планове към същата територия, за да създаде пристанище на открито море. В началото на XX век консервативният външен министър лорд Лансдаун и неговият наследник в либералното правителство сър Едуард Грей поддържат идентични политики, одобрени от Тайния елит. Тихо и без споменаване на думата петрол, те разширяваха британските интереси в региона и държат военни кораби в Залива.

Тайният елит, Форин офис и Адмиралтейството, както винаги, са неразривно свързани с предварителното планиране за постигане на империалските амбиции. Купуват се концесии, подкупват се служители, започват проучвания и се сключват договори.

Старателната подготовка продължава повече от две десетилетия, но след като всичко е на мястото си, е намерен местен защитник, който насърчава закупуването на компания, която едновременно предлага надеждни количества петрол и изисква британско присъствие по директния път към Индия.

Уилям Нокс Д'Арси, богат директор на златна мина, става лице на британските инвестиции в персийския петрол. В крайна сметка обаче истинската сила зад него са тайните амбиции на Адмиралтейството, Форин офис, и на хората зад тях. Те създават компания, „малко известна, но тясно свързана с британското министерство на външните работи и тайните разузнавателни служби по целия свят, в стремежа си да контролира бъдещите открития на петролни залежи. Компанията се наричала *D'Arcy Exploitation Company*“.¹²⁰⁹

Погледът на *Royal Dutch/Shell* към Д'Арси е презрително подозрителен и повдига съмнения за участие на Тайния елит. „Единственият момент, който все още не е ясен, е дали той [Д'Арси] е предприел тази изключително важна афера изцяло по собствена инициатива и за своя сметка, или от самото начало, е поверителен агент на политически кръгове, представляващи британския империализъм.“¹²¹⁰

Официалната история на Британската петролна компания представя различно мнение. Действието на Д'Арси „беше просто лична инициатива за печалба“ и отхвърля като глупост „предполагаемите най-макиавелистк мотиви, за обяснение на инвестицията му“.¹²¹¹

Разбира се, че той е използван, и то доброволно, защото петролът в Персия трябва да му донесе още по-голямо състояние, заедно с доверието на Тайния елит.

През 1901 г. шахът на Персия издава на Д'Арси „ферман“ или шахска концесия с правата да сондира за петрол за период от 60 години, при условие че шахът получава 16% от печалбите от открития петрол.¹²¹²

Това е сделка с историческо значение и разточителният, екстравагантен начин на живот на шаха възвестява петролната ера в Близкия изток, с използването на подкупи.

¹²⁰⁷ Gerretson, *History of the Royal Dutch*, Vol. 2, p. 303.

¹²⁰⁸ Glyn Roberts, *The Most Powerful Man in the World, The Life of Sir Henri Deterring*, p. 106.

¹²⁰⁹ Engdahl, *A Century of War*, p. 63.

¹²¹⁰ Gerretson, *History of the Royal Dutch*, vol III, p. 228.

¹²¹¹ R W Ferrier, *The History of the British Petroleum Company*, p. 5.

¹²¹² Engdahl, *A Century of War*, p 20.

Начинанието на Д'Арси в Персия не е незабавен успех. До 1903 г. са открити само няколко следи от петрол и той иска да се махне. Зад кулисите в Лондон се води трескаво търсене на подходящия надежден човек, който да гарантира, че концесията няма да бъде изоставена. Британска петролна компания, създадена в Бирма от шотландска инвестиционна група, е привлечена към персийската концесия.

Burmah Oil е изцяло британска собственост и се слива с *D'Arcy* и *Royal Dutch/Shell* през 1908 г. Това е обединение, което изискваше думата „британски“ да бъде подпечатана навсякъде, за да изпраща послания както до инвеститорите, така и до международната общност.

Д'Арси предлага та лорд Алфред Милнър, лидер на Тайния елит, да заеме поста председател на тази нова компания, но Милнър е кукловод, а не марионетка, и естествено отказва предложението.¹²¹³

Публикуваният проспект за новата компания предизвиква паника в коридорите на властта. В него небрежно се заявява, че Адмиралтейството е предложило разработването на нефта в Персия.¹²¹⁴ Компанията е незабавно информирана, че ако това стане предмет на обществено обсъждане, Адмиралтейството ще отрече изявлението. Какъв невероятен гаф.

Внимателно изготвеният таен план за Персия, маскиран от търговски инвестиции, е разкрит. И което е по-показателно, компанията е незабавно предупредена, че правителството няма да се поколебае да излъже, ако историята стане публична.

В края на краищата, те „се бяха борили като тигри“, за да поемат контрола над петролните ресурси на Персия.¹²¹⁵

Предвоенната дейност на британската петролна индустрия е далеч по-обширна, отколкото е общоприето. Всъщност малко официални историци отделят място на безпрецедентните усилия, до които британското правителство стига, за да открие и защити ресурсите си. Някои лица в Тайния елит или тясно свързани с него, изиграват ключова роля. Ротшилд, освен че снабдяват Германия, инвестират в петролни находища по целия свят, което е безценно за съюзниците. Други, като Маркър Самюъл и лорд Каудрей, с петролни интереси, вариращи от Румъния и Русия до Мексико и Далечния изток, също са свързани с Тайния елит и британското правителство.

„Нови“ хора, лоялни и надеждни слуги на Британската империя, чието богатство се основава на успеха в Канада и Австралия, също са насърчавани да гарантират и подкрепят търсенето на „британски“ петрол.¹²¹⁶

По същество британските интереси завладяват колкото се може повече от световния петрол в подготовката за войната. На всеки ход те са подпомагани и подстрекавани от Форин офис и Адмиралтейството по военни и стратегически причини, строго пазени в тайна. След като похарчва голяма част от личното си състояние за проучвания в Персия без убедителна възвръщаемост, Уилям Нокс Д'Арси решава да се откаже. Очакваната печалба не се материализира и той прехвърля активите си на *Burmah Oil*, възстановява е разходите си изцяло и е реализира печалба от 170 000 акции на *Burmah*, на стойност около 895 000 британски лири, или малко над 83 000 000 британски лири по курса от 2016 г.¹²¹⁷ 16 за себе си и своите сътрудници.¹⁷

¹²¹³ Ferrier, *The History of the British Petroleum Company*, p. 97, 105.

¹²¹⁴ Engdahl, *A Century of War*, p. 93.

¹²¹⁵ Donna McDonald, *Lord Strathcona*, p. 467. Най-известният от тях е Доналд Смит, лорд Страткона, канадски бизнесмен, финансист и филантроп от шотландски произход.

¹²¹⁶ Д-р Ф. К. Геретсън, твърди, че Д'Арси е получил 170 000 лири в акции, докато Ферриер (виж по-долу) посочва 170 000 акции.

¹²¹⁷ Ferrier, *The History of the British Petroleum Company*, p. 112.

За Тайния елит е било ясно, че личното състояние на Д'Арси е по-важно за него от бъдещето на Империята и в резултат на това той не е получил никаква официална почит за своята „лоялност“. Дори и рицарско звание!

Но когато от безплодните пустини изригва безценния петрол малко след неговия отказ, в район, който е определен като петролоносену преди повече от половин век¹²¹⁸ Д'Арси или категорично съжалява, или е жертва на добре обмислен план.

През лятото на 1908 г. два изключително печеливши кладенеца са сондирани от неговия заместник, лорд Страткона, канадски финансист от шотландски произход, и други инвеститори. Като председател на Компанията на залива Хъдсън и филантроп на империята¹²¹⁹, Страткона разполага с всички необходими международни контакти, за да ръководи. От 1909 г. той играе активна роля като първи председател на Англо-Персийската петролна компания, умело подпомаган от британския бизнесмен Чарлз Грийнуей. Амбициите на Грийнуей съвпадат с тези на Тайния елит; да получи достатъчно капитал, за да превърне Англо-Персийската компания в основна сила в световния петрол, да устои на ранните и нежелани предложения от *Royal Dutch/Shell* и да получи договора с Адмиралтейството за снабдяване на флота.

През 1913 г. той им предлага 20-годишен договор за гориво, който едновременно гарантира доставките им от „британския“ концерн и „по случайност“ спасява компанията от финансови затруднения. Грийнуей безсрамно играе с „еврейството“ на Маркъс Самюъл и „холандството“ на Хенри Детердинг, за да подчертае по-добре собствените си патриотични намерения, твърдейки многократно, че Англо-Персийската компания е естествено допълнение към британската стратегия и политика и е значителен национален актив.¹²²⁰

Адмирал Фишър е пенсиониран, но все още силно влиятелен в Адмиралтейството, е впечатлен от тези аргументи и през май 1914 г. е подписано споразумение с британското правителство. Голяма част от предубедената реторика на Грийнуей е повторена в речта на Чърчил пред парламента на 17 юни 1914 г., когато той иска парламентарно одобрение за закупуване на мажоритарен дял от Англо-Персийската петролна компания на цена от 2,2 млна британски лири.¹²²¹

Значението на сделката, заявява той, е че „в рамките на тези огромни региони ние получаваме властта да регулираме развитието според военноморските и националните си интереси“. ¹²²² Това е класически британски империализъм в най-лошия му вид.

„Националните интереси“ покриват множеството грехове. Ролята на Чърчил е да промотира подписването на сделка, която противоречи на цялата предишна философия на либералната свободна търговия.

Въпреки обвиненията в „привличането на евреи“ той налага предложението си, проблемно за парламента, с похвален успех. Неговата намеса облича покупката на персийския петрол във военноморска униформа и британския флаг. Това фокусира вниманието върху флота, върху цената на петрола, върху манипулациите на алчните мултинационални петролни компании и върху германските съперничества.

Играе между стари фанатици и новооткрити страхове. Въпреки че сър Маркъс Самюъл и колегите му от *Royal Dutch/Shell* са учудени от подигравките и погрешните твърдения на Чърчил¹²²³, те не могат да повлияят на намеренията на правителството. Тихо и ефективно те забиват знамето на Антантата в Персийския залив. Около 7 сед-

¹²¹⁸ Gerretson, *History of the Royal Dutch*, p. 231.

¹²¹⁹ Donna McDonald, *Lord Strathcona*, pp. 507-526.

¹²²⁰ Yergin, *The Prize*, pp. 158-159.

¹²²¹ *The Times*, 18 June 1914, p. 12.

¹²²² Yergin, *The Prize*, p. 161.

¹²²³ *The Times*, 23 June 1914, p. 19. *Company Meetings, Shell Transport and Trading Co. (Ltd)*

мици преди избухването на войната правителството закупува 51% дял в Англо-персийската петролна компания и с един замах променя правилата за водене на война. Така претенцията за персийския петрол е подкрепена от мощта на британското правителство, а не от някаква търговска компания.

Единадесет дни преди убийството на ерцхерцог Фердинанд в Сараево, предложението е представено на парламента за одобрение. Рамзи Макдоналд, лидер на лейбъристката опозиция, предупреждава, че договорът „е по-скоро с голямо политическо значение, отколкото икономическо“ и добавя с далновидност, „търговските отстъпки, особено когато в тях има държавни пари, имат зловещия дар да се превръщат в териториални придобивки“.¹²²⁴

Шест дни след обявяването на войната, законопроектът получава кралско одобрение.¹²²⁵ Тайният елит изиграва майсторски ход, което един от водещите им играчи, лорд Кързън, нарича „игра за господството над света“.¹²²⁶

Без съгласието на което и да е друго правителство и в пълно отричане на подобно намерение, Форин офис на практика създава нов протекторат, който се намира между Египет, Судан и пътя към Индия. И всичко започва с подкупа, който Д'Арси използва, за да получи отстъпката от шаха.¹²²⁷

След като сделката с Англо-Персийската компания е одобрена, Чърчил бързо се свързва с Хенри Детердинг от *Royal Dutch/Shell*, за да договори ново споразумение с тях. След като опетнява репутацията им публично, той тихомълком си осигурява петрола им. Детердинг обещава, на Великобритания, че „няма да има нужда от петрол или танкери в случай на война“. Той е практичен човек. Разбира какво се е случило.¹²²⁸

Въпреки отричанията на сър Едуард Грей, това не е свързано с наличието на петрола, или цената му. Това е стратегически и жизненоважен участък земя в Близкия изток. Решението е продиктувано не само от Адмиралтейството, чиито технически императиви изискват Германия никога да не поведе във военноморската надпревара, но което е по-важно, от Форин офис. То едновременно осигурява бъдещето на Англо-Персийската компания, на практика като „британска“ петролна компания и показва на свега, че този регион вече е твърдо британска сфера на влияние.

А откъде идват парите? Те не са включени във военноморските оценки, така че технически не могат да бъдат отпуснати от Адмиралтейството. Удивително е, че пари са намерени от канцлера на хазната, без да е необходимо допълнителен заем.¹²²⁹

Наистина е късмет, че такава голяма сума, приблизително 189 мля паунда по днешни цени¹²³⁰, просто се оказва налична.

Министерството на финансите, Адмиралтейството и Форин офис са в заговор. В един месец на безпрецедентни вътрешни катаклизми, правата върху малък парцел земя в Персия са закупени за нацията от триумвирата на агентите на Тайния елитен, отдел в кабинета без парламентарно обсъждане. Тази петролоносна земя е придобита заради снабдяването на флота с новото гориво. Това е публичната позиция. В тесните коридори на Форин офис петролът е превърнат в инструмент на националната политика. Това дава на правителството претенцията да притежава част от Персия.

Така, в седмиците непосредствено преди обявяването на войната, Великобритания установява собствеността си върху потенциално безценен бъдещ източник на петрол.

¹²²⁴ *The Times*, 18 June, 1914, p. 12. Mr Ramsay MacDonald's Views.

¹²²⁵ Hansard, House of Commons Debate, 10 August 1914 vol 65 cc2308-2335

¹²²⁶ John Pilger, *The New Rulers of the World*, p. 101.

¹²²⁷ Engdahl, *A Century of War*, p. 20.

¹²²⁸ Yergin, *The Prize*, p. 163.

¹²²⁹ Hansard, House of Commons Debate, 5 August 1914, vol 65 c2001.

¹²³⁰ <http://www.measuringworth.com/ukcompare/relativevalue.php>

За разлика от Германия, която зависи от монополите, които не може да разбие, за Великобритания е сравнително лесно да закупува и транспортира по море петрол от Америка, Мексико, Тринидад, Борнео, Румъния и отвъд, за да гарантира доставките за своя флот. Така че няма спешност, никаква непосредствена необходимост от защита на петролните доставки на флота дори по време на война.

Сделката, която е бързо одобрена през британския парламент, има бъдещи амбиции, написани на ръба на корицата. Англо-персийското находище ще да изисква повече време, за да се докаже икономически ефективно, и в дългосрочен план не е много по-чоловищо.¹²³¹

Но когато Великобритания влиза в тежката борба с Германия, тя е изградила претенции върху разпадащия се османски регион около Персия и Персийския залив. И дори решението за придобиване на мажоритарния дял в Англо-Персийската компания да е само икономическо съображение, ако просто доставката на петрол за флота е от голямо значение, със сигурност това е достатъчно важно, за да повдигне друг въпрос.

Като се има предвид, че политиците знаят колко критично ще е снабдяването с петрол по време на война, защо съюзниците не предприемат незабавни действия, за да откажат на Германия и Централните сили достъпа до петрол при избухването на войната?

Никой не може да твърди, че британското правителство не е знаело за това. Чърчил говори за въздействието на подобно ембарго в Камарата на общините, когато твърди, че „ако той [врагът] е в състояние да спре петролните кораби и да наложи доктрината си за контрабандата, той би могъл да спре и зърновозите, месовозите и корабите, превозващи памук и всички други видове суровини за нашата страна, и разбира се, ще може много бързо да сложи край на войната.“¹²³² Той е абсолютно прав. Следователно ако Великобритания спре доставките на петрол и други стоки за Германия още с избухването на войната, тя много бързо ще бъде прекратена. И нека не забравяме друг момент, който Чърчил правилно посочва. Контролът върху петрола по целия свят е в ръцете на сравнително малко но много мощни петролни компании. Това са по същество *Standard Oil* (американска), *Royal Dutch/Shell* (холандска/британска), а *Mexican Eagle* (британска) и зараждащата се *Anglo-Persian Oil Company* (британска) изостават значително от тези два гиганта. Въпреки че Германия има известно влияние чрез холдингите на *Deutsche Bank*, по-голямата част от акционерните участия в румънски и руския петрол са притежание на династията Ротшилд и до 1914 г. са обединени в гиганта *Royal Dutch/Shell*. Такъв всеобхватен контрол върху доставките на петрол със сигурност трябва бързо да доведе до Германия катастрофа, след като патовата ситуация на Западния фронт удължава Първата световна война отвъд очакванията на повечето наблюдатели. Това не се случва.

Може би най-задълбоченият въпрос е защо при избухването на войната, британското правителство не принуждава местните мултинационални петролни компании, собственост на Ротшилд или Маркър Самюъл, да използват влиянието си, за да спрат доставките до Германия. Няма извинение, че правителството не е осъзнавало какво се случва. Внимателното му наблюдение на петролната индустрия в навечерието на войната означава, че ключови членове на висшите ведомства и кабинета разбират точния характер и структура на световната петролна индустрия. Чърчил дефинира преобладаващата ситуация пред парламента една година преди избухването на войната: „Нашата сила да получаваме допълнителни доставки на петролно гориво по време на война за-

¹²³¹ Winston Churchill, *The World Crisis 1911-1918*, p. 77. По-късно Чърчил заявява, че приходите, реализирани от това начинание, означават, че разходите за всички големи кораби, построени между 1912 и 1914 г., са били добавени към британския флот без никакви разходи за данъкоплатците.

¹²³² *The Times*, 18 June 1914, p. 12.

виси от нашето господство в морето“ и говори за „Две гигантски корпорации... В Новия свят има *Standard Oil*; в Стария свят голямата комбинация от *Shell u Royal Dutch* с всички техни дъщерни и спомагателни клонове е покрила практически цялата територия и дори е достигнала до Новия свят.“¹²³³

Британското правителство анализира и детайлизира световните доставки на петрол с подробности, за да си осигури надеждни доставки. То знае точно къде е петролът, кой го притежава и как точно Германия се е снабдава с него. При избухването на войната Германия не трябва да може да доставя петрол директно от Америка. Въпреки това, петролът първоначално не е включен в определението за контрабанда и може законно да се внася от САЩ и други неутрални страни.¹²³⁴

Предполага се, че тази ситуация е променена през ноември 1914 г., когато Камарата на общините е информирана: „Правителството на Негово Величество разполага с достоверна информация, че при настоящите обстоятелства вносът на петрол, мед и някои други вещества, в Германия или Австро-Унгария, със сигурност ще бъдат използвани изключително за военни цели и ... поради тази причина е оправдано тези артикули да се включат към списъка с абсолютната контрабанда. Полагат се всички възможни мерки, за да се гарантира, че петролът и медта, предназначени за неутрални страни, няма да бъдат засегнати.“

Анализирайте думите на министър-председателя Аскуит. Неговото правителство признава, че всяка доставка на петрол, допусната в Германия, ще „бъде използвана изключително за военни цели“. Въпреки това парламентът е информиран, че петролът, предназначен за неутрални страни, не трябва да бъде засегнат. Това е класическо двусмислие. Правителството е наясно, че голяма част от петрола и другите стоки, допускани през морската блокада до неутралните скандинавски страни, се прехвърлят към Германия. Поставянето на петрола в списъка с абсолютна контрабанда е измама. Това не променя нищо. На Германия все още е позволено да купува петрол от съседите си в огромни количества. Изкушенията са големи.

През 1915 г. Германия предлага 1800 марки (90 британски лири) за барел петрол, чиято пазарна стойност в съседна Дания е 125 крони (около 7 британски лири). Смазочните материали винаги са били в недостиг в Германия, но най-вече през 1915 г. и 1916 г. До декември 1915 г. американският посланик в Берлин, Джеймс У. Джерард, записва във военния си дневник, че „Германия има най-голямата нужда от смазочното масло за машините“.¹²³⁵

Генерал Ерих Лудендорф, заместник-началник на щаба, пише по-късно: „Тъй като Австрия не може да ни достави петрол и всичките ни усилия за увеличаване на производството са напразни, румънският петрол е от решаващо значение за нас. Но дори и с доставките на румънски петрол, въпросът все още остава много сериозен и ни създаваше големи трудности не само за воденето на войната, но и за живота на страната.“¹²³⁶ 41

Тук трябва да се вземат предвид два момента. И отново, германското върховно командване признава, че без петрол войната не може да продължи. Генерал Лудендорф също смята румънския петрол за жизненоважен.

Кой притежава „решително важните“ румънски петролни находища? Международни конгломерати, тясно свързани с Тайния елит. Германският внос на американски петрол през Скандинавия е добре известен на британските власти от първите дни на войната. Контраадмирал Консет многократно изпраща подробни и спешни сигнали за това от офиса си в Копенхаген до Адмиралтейството, но нищо не е предприето. Подоб-

¹²³³ Gerretson, *History of the Royal Dutch*, vol. Four, pp. 174-175, 282.

¹²³⁴ Hansard, *House of Commons Debate*, 17 July 1913, vol 55 cc1465-583.

¹²³⁵ Rear-Admiral M W W P Consett, *The Triumph of Unarmed Forces* p.180.

¹²³⁶ Pierre de la Tramerye, *The World Struggle for Oil* p. 103.

на мащабна злоупотреба с ограниченията за контрабандата се превръща в скандал. В Копенхаген германските кораби открито акостираха до танкерите от Америка, прехвърляйки петрола и превозват всяка капка до Германия. По същия начин в Швеция почти всяка пратка петрол, внесена през Стокхолм, е реекспортирана в Германия.¹²³⁷ Печалбите за американците и скандинавците са огромни, но каква е ползата на британското правителство да си затваря очите за това, според Библията?

Глава 23. Петролът - Отново удължаване на войната

Въпреки че правителствените ведомства протестират, че правят всичко възможно, за да предотвратят достигането на петрол до Германия, действията им се подиграваха с доблестните усилия на британския флот в опасните, бурни води на Северно море.¹²³⁸

Когато американски кораби са потопени от германски подводници, последва възмущение от двете страни на Атлантика¹²³⁹, но американските компании продължават да доставят петрола, който захранва същите тези подводници. Това не е всичко, което те осигуряват. На 9 юли 1916 г. голямата германска търговска подводница „Дойчланд“ изплава в пристанището на Балтимор след 16-дневно пътуване от Бремерхафен. Тя е посрещната с тържествено със сирени, и официална вечеря, организирана от кмета на Балтимор.¹²⁴⁰

Товарът ѝ от химически багрила, скъпи минерали и лекарствени продукти е разтоварен и когато тя отплава за Германия на 2 август, е натоварена с 341 тона никел, метал, необходим за закаляването на стоманата за производство на оръжия, 93 тона калай и 348 тона каучук. На връщане през ноември 1916 г. до Кънектикът тя отплава към дома с пълен товар, който включва 6,5 тона сребърни кюлчета.¹²⁴¹

Америка не само осигурява на Германия петрол и средства за производство на тежки оръдия, но и помага за финансирането на военните ѝ усилия. Лицемерието е потресаващо.

Докато президентът на САЩ очевидно призовава за мир в Европа, американските пари позволяват на двете страни да продължат войната. Лицемерието в никакъв случай не се ограничава само до Америка. По същия начин, като среброто, никело, калай и каучука, и основните хранителни продукти, са умишлено допускани през британската военноморска блокада, критичните доставки на петрол достигат Германия от британски компании, през първите две години на войната.

През юли 1916 г. в Камарата на общините Уолтър Рънсиман, председател на Търговския съвет, е попитан: „Може ли да се установи какви продажби и доставки... на бензин, керосин или други петролни продукти са били извършени на вражески страни... и кои от компаниите под контрола на *Shell Trading and Transport Company* или някоя от свързаните с тях компании са направили това, освен *Astra Romana Company*?“

Рънсиман не отговаря лично, а изпраща своя заместник Луис Харкорт, дългогодишен сътрудник на Тайния елит¹²⁴², за да предостави типично двузначен отговор без отговор: „Нямам причина да мислим, че са извършени такива продажби или доставки

¹²³⁷ Consett, *The Triumph*, pp. 180-189.

¹²³⁸ E Keble Chatterton, *The Big Blockade*, p. 73.

¹²³⁹ *The United States and War: President Wilson's Notes on the Lusitania and Germany's reply*, Brooklyn Daily Eagle, vol. XXX (1915) p. 47.

¹²⁴⁰ Paul Konig, *Voyage of the Deutschland, The First Merchant Submarine*, p. 19. Konig was the Captain of the *Deutschland*.

¹²⁴¹ Dwight Messimer, *The Baltimore Sabotage Cell, German Agents, American Traitors and the U-boat Deutschland During World War 1*, p. 139.

¹²⁴² Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 38.

на петролни продукти, а *Shell Transport and Trading Company* ме информира, че те не са правили такива.¹²⁴³

Депутатът, който е задал въпроса, майор Роуланд Хънт, е добре информиран, заче находището на британската компания в *Astra Romana* продава на Германия. Всъщност той не иска да знае дали ѝ доставят петрол, а колко. Отговорът е зашеметяващ в своята самонадеяност. Харкорт, като говорител на правителството, „няма причина да смята, че са осъществени продажби или доставки“. *Shell* заявяват, че те не са правили това, и това е краят на въпроса. Не се изисква по-нататъшно обсъждане, нито независимо разследване по този важен въпрос. Правителството сякаш приема безрезервно думите на мултинационална компания, която умножава печалбите си, като снабдява врага.

Официалният отговор обаче не е въпрос на наивност. Това е прикритие. Войната умишлено се удължава от петролните компании, частично притежавани от британски акционери, които снабдяват врага, а висшите кръгове на властта във Великобритания се съгласяват с тях. За голям гняв на британските военноморски офицери и моряци от блокадния флот, които рискуват живота и здравето си, за да предотвратят преминаването на американски петрол до Германия между 1914 и 1916 г., анонимни мъже от най-високите кръгове на британското правителство издават заповеди за освобождаване на задържаните кораби, за да продължат пътуването си.

Германия със сигурност е подпомогната от количества петрол, които необяснимо са и пропуснати през морската блокада, но по-голямата част от доставките ѝ през цялата война идват от Румъния по река Дунав. Румъния останва неутрална през първите две години от войната; и нейното правителство е свободно, съгласно международното право, да снабдява всеки, когото пожелае. Нефтените находища обаче не са собственост нито на румънското правителство, нито на румънци, а на лица, тясно свързани с Тайния елит. Неутралитетът на Румъния е удобен, но несъществен. Ако е имало воля да се затворят румънските петролни кладенци, собственост на Ротшилд и Рокфелер, и да се спре единственото голямо снабдяване на Германия, това щеше да се случи. *Royal Dutch/Shell* можеше напълно основателно да твърди, че е британска, но вместо това играе с неутралната карта, държана от Холандия. *Standard Oil* на Рокфелер последва примера им, използвайки австрийските си връзки. Френските банки контролират находището *Aquila Franco-Romana*, а банките и компаниите на Ротшилд, съсредоточени на *Rue Lafitte* в Париж, притежават и доставят по-голямата част от петрола за Германия.

Докато германската *Deutsche Bank* държи значителни дялове в румънското нефтено находище *Стеауа (Steaua)*, тя не притежава тези находища изцяло. Несъмнено, затварянето ще причини огромна загуба и намаляне на печалбата за инвеститорите и банките, въпреки че те вече реализират огромни печалби, снабдявайки съюзниците.

Съгласуван опит на съюзниците да изолират Германия от румънския петрол никога не е направен. Всъщност става точно обратното.

Барьерите пред доставките са мистериозно премахнати и хиляди дунавски танкери непрекъснато плават напред-назад с петрол за Германия без най-малка трудност. Критиките в парламента стават ожесточени и върху правителството на Аскуит е оказан нарастващ натиск да предприеме действия.¹²⁴⁴

До 1916 г., с бързото и мащабно развитие на механизирания война, достатъчното количество петрол е от решаващо значение за оцеляването на Германия.¹²⁴⁵

¹²⁴³ Hansard, House of Commons Debate, 31 July 1916, vol 84 cc 2044-2046.

¹²⁴⁴ Hansard, House of Commons Debate, 06 January 1916, vol 77 cc1079-1080.: В парламента многократно се задават въпроси за румънския петрол и неговата собственост, кой притежава акции в различни компании и къде отиват военните печалби.

¹²⁴⁵ Yergin *The Prize*, p. 163.

Без петрол поражението беше сигурно. Колко щастливи са тогава войнолюбците и петролните магнати, че през август същата година, съюзниците примамват Румъния да се включи във войната с щедри обещания за увеличаване на територията ѝ с унгарските земи в Трансилвания, след като победата най-накрая бъде гарантирана.¹²⁴⁶

На пръв поглед това изглежда като майсторски ход за увеличаване на съюзническите сили и облекчаване на натиска върху Западния фронт. След като Румъния обявява война на Германия и Австро-Унгария, жизненоважните им доставки на петрол и зърно ще спрат. На практика войната може да бъде прекратена в рамките на няколко месеца. Но това не е целта. Румънската армия от 650 000 души в 23 дивизии бързо указва натиск върху австроунгарските сили в Трансилвания, но германските войски под командването на генерал Ерих фон Фалкенхайн¹²⁴⁷ се включват в битката и ги разгромяват.¹²⁴⁸ До Коледа 1916 г. германската армия окупира по-голямата част от страната и столицата Букурещ. Преди да достигнат столицата, те превземат нефтените находища в Плоещ, които са осигурявали голяма част от нуждите ѝ през 1914-16 г., продължават да служат на германските военни усилия. Това е катастрофа. Според Лойд Джордж „това е грешка от най-необясним характер“.

„Необяснима“? Не е така. Съюзниците знаят, че румънската армия не разполага с тежки оръдия или адекватни запаси от боеприпаси. Лойд Джордж стига дотам, че пише: „нашите военни съветници сигурно са знаели, че ако германците решат да се оттеглят от атаката срещу Вердюн и да изпратят няколко от резервните си дивизии в Румъния, румънските сили ще бъдат доста неравностойни пред лицето на подобна атака.“¹²⁴⁹

Твърди се, че никой не е обмислил възможността Германия, изправена пред загуба на жизненоважни ресурси, да реагира. Пратки с боеприпаси, предназначени за Румъния от Западна Европа, са умишлено отклонявани по руските железници¹²⁵⁰ и едва след като германската атака напредва в почти беззащитна Румъния, „съюзниците импровизират бързи експедиции, за да я спасят от гибел“.

Лойд Джордж приема, че ако Германия завладее Румъния, силно изчерпаните ѝ запаси, ще бъдат допълнени с големи количества петрол и царевица, което ще постави Централните сили в по-спокойна ситуация, никой изглежда не смята за свой особен дълг да подготви план, който би предотвратил „възможното голямо бедствие за тяхната кауза“.¹²⁵¹ Изглежда никой не мисли за това?

¹²⁴⁶ C. R. M. F. Crutwell, *A History of the Great War* p. 292.

¹²⁴⁷ Б. пр. Авторите не са наясно с много фактии допускат груби грешки. Командващият германско-българските войски, подкрепени и с 1-2 турски дивизии е фелдмаршал фон Макензен. Всъщност авторите заслепени от желанието си да докажат, явно преувеличената идея, че войната е умишлено удалжавана, което не е вярно, изпускат логиката на събитията. Румъния влиза във войната за да разгроми България. По същото време има неуспешна сръбска диверсия за въстание в Моравско. Двете действия са съгласувани и целят точно окупация на България. Но става обратното, България разгромява Румъния с германска помощ и разстройва плановете на Антантата, за победоносен край на войната. Русия също крои плановете, през Румъния, като окупира България да достигне до Константинопол. „Удължаването на войната“ както го наричат авторите не е целенасочено, а резултат от хищническата алчност на транснационалните компании, да печелят и от двата лагера. Как да си обясним тогава голямото разоряване на Британия и Франция и превръщането им в дължници на САЩ след войната. Излиза че от удължаването на войната, най-много печелят САЩ. Хората на Милнър не са въздесъщи, а са свързани точно с банките на Ротшилд и неговите компании, това е обяснението. Милнър е пряко свързан, издигнат и финансиран от Ротшилд, и не е ясно кой командва тайния елит, Милнър – очевидно явно, но Ротшилд задкулисно, при което последната дума е неговата. Изходът на войната изобщо не е ясен, и Германия има шансовете да победи, но ги пропихлява.

¹²⁴⁸ Churchill, *The World Crisis 1911-1918*, pp. 675-679.

¹²⁴⁹ Lloyd George, *War Memoirs*, vol 1, p. 548-549.

¹²⁵⁰ Sir William Robertson, *Soldiers and Statesmen 1914-1918*, vol II, p. 127.

¹²⁵¹ Lloyd George, *War Memoirs*, vol. I, p. 549.

В действителност Румъния е оставена на произвола на съдбата; умишлено е жертвана.¹²⁵² Защо някой ще одобри стратегия, която толкова ясно позволява на врага да продължи да воюва, освен ако това не е намерението през цялото време? И това е от перото на Лойд Джордж. Под прикритието на некомпетентност и грешки на съюзниците, петролните компании могат да продължат да снабдяват Германия без никаква критика от любознателните парламентаристи. Във Великобритания се разпространява история, че румънските петролни находища са напълно унищожени¹²⁵³, а запасите от пшеница на страната са ограбени, така че Централните сили не са спечелили много от капитулацията на Румъния. Това е невярно.¹²⁵⁴

Според съобщения във вестниците, британският подполковник и член на парламента, депутатът Нортън Грифитс, е саботирал сам румънските петролни находища, които се простират на няколкостотин квадратни километра, минути преди германските войски да влязат. Твърди се, че е унищожил петролните кладенци заедно със 70 рафинерии и 800 000 тона суров петрол.¹²⁵⁵

Съобщава се, че стълбовете дим над Букурещ на около 60 км разстояние са закрили небето, такова било опустошението, което Грифитс е причинил. Сякаш Индиана Джоунс се е изправил срещу мощта на германската армия и е осуетил плановете им за румънския петрол.

И Джон Бюкан не би могъл да напише по-дръзка история за Ричард Ханей. Тя е чудесно копие за пропагандната машина, но в действителност по-голямата част от Румъния, включително пшеницата и петрола, „са в ръцете на нашественика“.¹²⁵⁶ Има известни щети и прекъсвания на производството, но преди края на войната над един милион тона петрол са транспортирани от находищата в Плоещ до Германия.

След отпадането на България, на 3 октомври 1918 г. германският генерален щаб задава въпроса: „Ако днес Румъния падне, колко дълго ще издържим с бензин? Ще ни принуди ли загубата на контрола върху Румъния незабавно да се откажем от военните действия?“ Суровата истина е, че „самолетите могат да летят в продължение на приблизително два месеца (един месец служба на фронта, един месец служба у дома). Смазочно масло ще стигне за шест месеца. След това всички машини ще бъдат спрени. ... осигуряването на петролни продукти за гражданското население и селското стопанство ще се срина за един - два месеца...“

На заседание, водено от райхсканцлера на 1 октомври 1918 г., военният министър обяснява, че Германия може да продължи да воюва само месец и половина, ако Румъния не е под техен контрол. Лойд Джордж пише в мемоарите си, че ако съюзниците бяха предприели стъпки за осигуряване контрол над Балканите и така контрол над румънския петрол през 1915 г., „както е трябвало да направим... прекъсването на доставките на петрол щяха да съкратят войната с поне две години“.¹²⁵⁷

Германците също знаят, че войната ще приключи в рамките на шест седмици без достъпа до румънски петрол. Лойд Джордж, като британски министър-председател, покъсно се съгласява, че войната нямаше да продължи след 1916 г. Погледът назад води до мъдри заключения, но ако британското правителство е знаело това преди обявяването на войната, , защо не са предприети подходящи действия през 1914-15 г. за спиране на доставките за Германия? И този петрол е продължил да се доставя от *Royal Dutch/Shell* и всички други съюзнически компании, включително *Standard Oil*, след ка-

¹²⁵² Груба грешка, теорията на авторите не издържа никаква критика!

¹²⁵³ *The Times*, 11 December, 1916, p. 8.

¹²⁵⁴ Yergin, *The Prize*, pp. 164-5.

¹²⁵⁵ David Stevenson, *With Our Backs to the Wall: Victory and Defeat in 1918*, p. 225.

¹²⁵⁶ Liddell Hart, *History of The First World War*, p. 350.

¹²⁵⁷ George, *War Memoirs*, vol.II, p.1921.

то САЩ влиза във войната през 1917 г. Парите нямат лоялност; Това е валутата, чрез която може да се измери алчността. Петролните компании натрупват огромно богатство през военните години, обслужвайки онзи господар, който плаща исканата цена.

Между 1914 и 1919 г. Ангро-персийската компания декларира консолидирани текущи активи, които се увеличават от 266 297 паунда на 4 352 083 паунда, или приблизително 18 пъти.¹²⁵⁸ Финансовите печалби на групата им се увеличават от 62 258 паунда през 1914/15 г. до 2 651 931 паунда през 1918/19 г. или малко над 40 пъти.

Това позволи годишна възвръщаемост на инвестициите от 30,1% и дивидентен процент от 10%.¹²⁵⁹

Историята с *Royal Dutch/Shell* е също толкова страхотна. В края на войната сър Маркър Самюъл обявява на събрание на акционерите в Лондон, че паричните ресурси възлизат на 24 000 000 британски лири, а флотът на компанията *Shell* се е увеличил от 255 965 тона преди войната до 263 746 тона през 1919 г. Инвеститорите могат да очакват сериозен спад в тонажа на корабите, поради заплахата от подводници и нейното въздействие през последните две години на война.

„Ню Йорк Таймс“ съобщава, че печалбите и дивидендите са изключителни. „Въпреки отрязването на румънските и австрийските (галицийските) нефтени находища, докато войната е в ход, компанията *Shell* продължава да изплаща големи дивиденди.“ В действителност румънските нефтени находища никога не са „отрязани“ от Германия. От 1913 до 1918 г. годишното плащане на акционерите възлизат на 35%. През 1918 г. е изплатен 60% дивидент върху акциите. Сър Маркър уверява банкерите, които се интересуват от емисията на акции на Уолстрийт през 1919 г., че намаляването на данъка върху свръхпечалбата от 80% на 40% във Великобритания означава, че компанията може да очаква увеличени печалби.¹²⁶⁰

Наистина огромни печалби са реализирани от акционерите; но на каква цена, платена от войниците в окопите или моряците в открито море? Нещата щяха да бъдат толкова различни, ако петролът беше блокиран за Централните сили още в 1914 г.

Висшите ръководители на всички големи петролни монополи, тръстове и търговски банки са близки до своите правителства и се движат в кръговете на влияние. Ротшилд в Лондон и Париж действат като агенти за съюзническите заеми, Маркър Самюъл и Хенри Детердинг (*Royal Dutch/Shell*) се срещат със сър Едуард Грей, Уинстън Чърчил и висши министри от кабинета. Рокфелер и Дж. П. Морган имат незабавен достъп до Мандел Хаус и президента Уилсън; те вече са под негово влияние.

Политическият, финансовият и бизнес-елит функционира с взаимно сътрудничество. Защо тогава не успяха да предприемат съгласувани действия, за да откъснат Германия и Централните сили от петрола? Дали алчността е достатъчен отговор?

Не. Преди всичко, Тайният елит е решен да унищожи Германия в продължителна и изтощителна война, а не да я победи по начин, който оставя върховенството на британското господство неопределено. Натрупването на огромните печалби е добре дошъл, но вторичен бонус.¹²⁶¹ Лицемерието изобилства навсякъде.

Глава 24. Лойд Джордж – Отворен за бизнес

Въпреки всички предимства, на които се радват частните британски оръжейни компании, доставките на оръжия, снаряди и боеприпаси са възпрепятствани от вътрешните борби, липсата на координация и традиционната бюрокрация, които преследват

¹²⁵⁸ Ferrier, *History of the British Petroleum Company*, Table 6.9, p. 236.

¹²⁵⁹ Ferrier, ..., Table 6.6, p. 231.

¹²⁶⁰ *New York Times*, 24 July 1919.

¹²⁶¹ *Смятам че е точно обратното, авторите грешат!*

Военното министерство, когато избухва война. Реформите на Ричард Халдейн от 1906 г. нататък създават малките, но добре въоръжени Британски експедиционни сили, и ръководството на армията се контролираше изцяло чрез офицери от „кръга на Робъртс“¹²⁶², съответно първостепенно значение придобиват кавалерийските полкове, което подхождаше на Бурската война и никак не съответства на предстоящата война. През 1914 г. британските резерви от снаряди се смятат за 2,5 пъти по-говече в сравнение с 1899 г.¹²⁶³

Изискванията се основават на догадки и предположения, покривайки условен запас за четири големи битки с продължителност по три дни всяка, през първите два месеца от войната.¹²⁶⁴ Никой не мисли друго през август 1914 г.

Докато доброволците се тълпят пред пунктовете за записване в армията с напразното очакване, че ще се справят с германците преди Коледа, малко отговорни лица, се замислят за факта, че няма достатъчно пушки, оръдия, картечници, минохвъргачки, униформи или дори основно оборудване за нетърпеливите млади мъже. Членовете на кабинета очакват около 100 000 доброволци, когато кампанията на Кичънър започва през 1914 г., но нарастващият обществен ентузиазъм ги принуди да повишат очакванията си до 500 000, и повече. Няма недостиг на доброволци. Но каква е ползата от това, дори и да им се осигури компетентно ръководство от техните генерали, когато няма достатъчно снаряди, артилерия, картечници и самолети? Но има коне; 25 000 през 1914 г. и над половин милион до края на войната. Когато конете и хората са се сблъскали с експлодиращите снаряди и картечните откоси, резултатът е неизбежно трагичен. Кръгът на Робъртс се подготви за грешната война.

Националните арсенали (наричани Кралски арсенали) в Улуич, Енфийлд Лок и Уолтъм Аби са занимавани след края на Бурската война и голяма част от оборудването им е износено.¹²⁶⁵

Частните компании за боеприпаси са специализирали основно в корабостроенето и военноморските договори, но „Викерс“ в Нюкасъл, „Армстронг“, „Уитуърт“ в Елсуик и „Бирмингамската компания за малокалибрени оръдия“ също се бяха пренасочили в други инженерни начинания, като мотоциклети, автомобили и самолети.

От една страна, потенциалът за увеличеното производство съществува само на теория, но практиката се превръща в кошмар от бюрокрацията, традицията, ината, личния интерес и алчността. Процедурите на Военното министерство се задават под обема на новите поръчки. Министерството на въоръженията работи само с малък кръг от одобрени изпълнители и не е склонно да разширява доставчиците си.

Годините на недостатъчни инвестиции в Кралските арсенали донасят трудности. Те не са годни за целта. Много от признатите изпълнители приемат поръчки, които не могат да изпълнят в рамките на необходимия срок, и същевременно се ангажират с огромни допълнителни поръчки от руското правителство.

Алчността е могъщ господар и тези мъже са в позиция да увеличат максимално ползите за себе си, така че военнопромишлениците започват да се опасават за риска от прекомерното разширяване на производството. Какво ще се случи с тях, ако построят нови фабрики и войната наистина свърши до Коледа?

Западният фронт е съвсем различно бойно поле. Той бързо се превръща в патова ситуация. Бризантно-фугасните снаряди, използвани с такъв разрушителен ефект от

¹²⁶² Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War*, pp. 194-202.

¹²⁶³ Ministry of Munitions, vol. 1. pt. 1, p. 21.

¹²⁶⁴ Hew Strachan, *The First World War, vol.1: To Arms*, p. 997.

¹²⁶⁵ Hansard House of Commons Debate, 13 June 1911, vol. 26, cc1459-97

германските гаубици, не са предвидени от първоначалното британско стратегическо мислене.¹²⁶⁶

Мобилността и скоростта на действие доминират в предвоенния план на кръга Робъртс. Шрапнелът е безспорният предпочитан снаряд и затова, търсенето на бризантни експлозивни първоначално е намалено до около 30% от общия брой поръчки.

По ирония на съдбата, въпреки годините на внимателна подготовка, британската армия не е толкова добре екипирана за предстоящата война, колкото се предполага. През август 1914 г. всички 13- и 18-фунтови оръдия на британската армия са снабдени единствено със шрапнели.¹²⁶⁷ И положението само се влошава. Шрапнелите нямат никакъв ефект върху добре построените укрепления, дълбоките окопи с блокхаузи, върху картечните гнезда или срещу защитните мрежи от бодлива тел.

До първата седмица на септември Генералният щаб във Франция иска доставки на високоексплозивни снаряди, които обаче просто не съществуват. Многократните молби за увеличаване на броя на тези боеприпаси са отправени специално на 15 и 21 септември 1914 г. Армията твърди, че отчаяно се нуждае 50% от снарядите си да бъдат високоексплозивни, но Военното министерство се отнася към техните искания, сякаш мъжете на бойното поле са прекалено уплашени ученици.

Департаментът по въоръжаване има такова отношение, защото „характерът на тези операции може да се промени, както се е случвало и в миналото“.¹²⁶⁸

Но до каква степен недостигът на боеприпаси е реалност? В една критична област никога няма недостиг; всъщност има постоянно свръхпредлагане. Недостигът на снаряди е обявен за национална „криза“ през 1915 г., поради фокусът, създаден от вестниците на Нортклиф, за да навреди на правителството на Аскуит и да отклони вниманието от военните провали, се приема на доверие от историците и журналистите.

Истината е, че има изобилие от снаряди, но за дредноутите и линейните кораби.¹²⁶⁹ Военноморските сили заявяват дългоочаквания си приоритет пред снарядите и кордите¹²⁷⁰, необходим за изстрелване на тези огромни снаряди на разстояние от 5 до 9 мили. В началото на 1914 г. Адмиралтейството се съгласява да увеличи броя на снарядите от 80 на 100 на оръдие на линейните кораби и на 110 за оръдие на линейните крайцери. Всъщност, до 1916 г. 8-оръдейните линейни крайцери са снабдени с 50% повече боеприпаси, отколкото са предвидени да носят.¹²⁷¹

Чърчил е принуден да признае свръхдоставките на снаряди за флота през октомври 1914 г., и разрешава прехвърлянето на 1000 тона кордит на армията.¹²⁷² Но свръхпредлагането за флота не е значително намалено. Въоръжените компании продължават да произвеждат своите тежкокалибърни снаряди, въпреки че военноморските сражения са много малко, за изразходване на боеприпасите. Флотът продължава да има приоритет пред армията с частните производители и въпреки, че се осъзнава недостига на Западния фронт, запасите съхранявани от Адмиралтейството, са „изобилни“.¹²⁷³

Очевидно експлозивни за тежкокалибърни снаряди се произвежда в големи количества, но за флота, а не за армията, за която думата „недостиг“ се превръща в ежеднев-

¹²⁶⁶ Lloyd George, *Memoirs*, pp. 76-7.

¹²⁶⁷ Strachan, *The First World War*, vol.1, p. 1000.

¹²⁶⁸ Lloyd George, *Memoirs*, p.84.

¹²⁶⁹ Strachan, *The First World War*, p. 998.

¹²⁷⁰ Кордит – вид нитроглицеринов бездимен барут, експлозив.

¹²⁷¹ Nicholas A Lambert, "Our Bloody Ships", *Journal of Military History*, 1998, p. 36.

¹²⁷² Ministry of Munitions, vol 1, pt. 1. p. 96.

¹²⁷³ Jon Tetsuro Sumido, *British Naval Operational Logistics, 1914-1918*, *Journal of Military History*, vol. 57, no. 3, July 1993, p. 453.

вие. Бризантните взривни вещества са считани за технологична панацея¹²⁷⁴, а липсата им е готово извинение за провал. Те стават неразделна част от проблема.

Ако единственото решение за безизходицата на Западния фронт е още по-екстравагантно използване на тежката артилерия, тогава колкото повече мощните оръдия гърмят, често безцелно, толкова повече се засилва недостига.

Правителствата винаги са склонни да хвърлят увеличени разходи за предполагаемото „решение“, и военнопромишлените тръстове могат да реализират несметни печалби. Кичънър вярва, че недостигът е преувеличен, но неговите генерали на терена, стават обсебени от тази дадена от Бога „причина“, която рационализира провалите им и оправдава стратегиите им. На всеки ход те искат още. Става безизходица.

Военното министерство на Кичънър иска да запази пълен контрол върху боеприпасите. Те се отнасят с подозрение към офертите от американски компании или поръчки, направени в САЩ от британски правителствени агенти. По същия начин те нямат вяра в десетки по-малки инженерни компании в цяла Великобритания, които предлагат да преминат към производство по лиценз.

Сър Стенли фон Доноп, упоритият главен генерал по въоръженията на Кичънър, който трябва да одобрява всички поръчките, настоява, че трябва да се използват само фирми с опит в производство на оръжие, фирми, които разполагат с квалифицирана работна сила, способна безопасно да произвежда оръжията, боеприпасите и снарядите. Лицата, които контролират частните фирми за оръжие, техните доставки, производство и цени, на практика подгрупа от Тайния елит, са решени да закрепят контрола си, като отнемат контрола от Военното министерство.

Но как? Лойд Джордж намира начин. Въпреки възраженията на Кичънър, правителството създава кабинетен комитет през октомври 1914 г., който да се занимава с доставките на боеприпаси. Абсолютният контрол не преминава веднага от Военното министерство, но в рамките на осем месеца Кичънър е отстранен. Когато Лойд Джордж, като канцлер на хазната, се среща на 13 октомври с основните представители *Armstrong, Vickers, Coventry Ordnance Works* и *Beardmore*, той им предлага празен чек. Невероятно, но нацията е държана като заложник. Лойд Джордж обещава, че британският данъкоплатец ще покрие всички разходи за разширяване на производствените линии, изграждане на нови фабрики или инвестиране в нови машини, независимо от това колко дълго ще продължи войната. Той ангажира правителството да ги компенсира, тях и всички техни подизпълнители за всякакви последващи загуби. Протоколите на Военното министерство за защита на обществената хазна са забравени.

Не е изненадващо, че отворената чекова книжка има чудотворен ефект. Търговците на смърт веднага обещава да увеличат производството с всички възможни средства. Например, производството на артилерийски оръдия, което е удвоено от 878 на 1606, трябва да бъде завършено не по-късно от август 1915 г.¹²⁷⁵ Тези големи фирми, притежавани и управлявани от егоистични капиталисти, които се хвалят с патриотизма си в парламента, амвона и печата, буквално са субсидирани от правителството, за да увеличат производството и да реализират скандални печалби.

Тайният елит премахва безизходицата. Каква е цената на патриотизма? Лойд Джордж придобива собственически интерес към боеприпасите. Работата му като канцлер на хазната предполага че е зает с парични и фискални въпроси, набирайки военни заеми и отпускатки кредити, но гласът му като агент на Тайния елит в кабинета на Аскуит многократно го вкарва в конфликт с Кичънър. Той се намесва в заповедите на Военното министерство, предоставя 20 млна паунда на разположение на генералния

¹²⁷⁴ Strachan, *The First World War*, p. 1001.

¹²⁷⁵ Lloyd George, *Memoirs*, p. 89.

капитан на въоръженията и на практика освобождава Министерството на въоръженията от контрола на хазната.¹²⁷⁶

Той също иска помощ от САЩ. Англо-американският естаблишмънт сплотява редиците си зад британските си сътрудници, а Държавният департамент на САЩ, който преди това блокира искане от банковата династия Морган за отпускане на заеми на съюзниците, публикува прессъобщение на 15 октомври 1914 г., в което заявява, че след размисъл „няма правомощия да се намесва в закупуването на стоки от воюващите страни, дори на боеприпаси, и е крайно неефективно от негова страна да го прави“.

Върху правителството на Удроу Уилсън е упражняван натиск „да позволи на воюващите нации да купуват стоки и суровини в САЩ“.¹²⁷⁷ И този натиск идва директно от групата на Дж. П. Морган, свързана с Ротшилд и могъщото „Общество на поклонниците“, което включва избран „колектив от най-богатите фигури на Великобритания, и САЩ, които са тясно свързани с Тайния елит“¹²⁷⁸, и президентския съветник Робърт Лансинг.¹²⁷⁹

Въпреки заявената абсолютно неутрална позиция, от октомври 1914 г. вратата към американските финанси е отворена за Антантата от администрацията на президента Уилсън. Заседанието на Британския кабинетен комитет на 21 октомври решава да се свърже с агента на Военното министерство в Америка с искане за 400 000 пушки и три дни по-късно изпраща своя представител, капитан Бернард Сесил Смит-Пигот, в Ню Йорк. Те не знаят, че Лойд Джордж, за когото Тайният елит е определил, че ще има пълен контрол, вече е действал независимо. Той е изпратил най-способния си експерт по финансите, Базил Блекет, в САЩ, за да оцени претоварването във военните поръчки. Първите му доклади настояват, че Военното министерство и Адмиралтейството трябва да започнат да координират стратегиите си за покупките, защото доставчиците повишават цените и се противопоставят един на друг.¹²⁸⁰

През ноември 1914 г. финансовият министър се свързва със своя познат Едуард Чарлз Гренфел, старши партньор в *Morgan-Grenfell & Co.* и директор на Банката на Англия, за да обсъдят дали производството на пушки в САЩ може да бъде увеличено и машиностроенето да се пренасочи към производство на боеприпаси.

Линията на контакт започва в Министерството на финансите с Лойд Джордж, през Гренфел до *J. P. Morgan & Co.*, най-голямата инвестиционно-банкова компания в Америка. Морган веднага обещава да се свърже с две фирми за оръжия, *Remington* и *Winchester*, „приятели“ на неговата група, и е постигнато разбирателство.¹²⁸¹

Доставката обаче ще отнеме 11 месеца.¹²⁸² Доверени агенти на Тайния елит създават много пробританско споразумение, което ще е от полза за всички тях в една продължителна война. Но Кичънър не иска да го приеме. Той се свързва директно с Морган и настоява поръчката да бъде отменена. Според него, доставките на боеприпаси са работа на Военното министерство и ничия друга. Лойд Джордж е бесен; Едуард Гренфел – възмутен. Внимателно планираното Трансатлантическо споразумение изглежда е провалено от намесата на Кичънър, но канцлерът на хазната има влиятелни приятели от двете страни на Атлантика. Гренфел се оплаква, че „начинът, по който Военното ми-

¹²⁷⁶ Michael and Eleanor Brock, *HH Asquith, Letters to Venetia Stanley*, p. 267.

¹²⁷⁷ Kathleen Burk, *Britain, America and the Sinews of War*, p. 14.

¹²⁷⁸ Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War*, p. 312.

¹²⁷⁹ Kathleen Burk, *War and the State, The Transformation of British Government 1914-18*, p. 89.

¹²⁸⁰ David Lloyd George, *War Memoirs*, Vol. 1, p.70.

¹²⁸¹ Kathleen Burk, *Britain, America and the Sinews of War*, p. 14.

¹²⁸² J. P. Morgan, New York, to E. C. Grenfell, 11 November 1914, PRO LG/C/1/1/32.

нистерство се отнася към предложения договор за пушките с Морган, Гренфел и Ко, ще има пагубен ефект върху общественото мнение в САЩ“.¹²⁸³

Това винаги е било добра линия на поведение. Американското обществено мнение е важно за британското правителство. Същия ден Лойд Джордж успокоява Едуард Гренфел, като го уверява, че съобщението на Кичънър до Морган е достойно за съжаление „недоразумение“ и моли Морган да не се отказва от сътрудничеството.¹²⁸⁴

Последващите нареждания са дадени на избраните от Морган хора без намесата на британското посолство във Вашингтон, което съобщава, че голям брой агенти по закупуване на оръжие, злоупотребяват с положението си и приемат абсурдно високи цени за стоки. Затова Джордж Маколи Бут от корабната компания „Алфред Бут и Ко“ е изпратен в САЩ, за да се запознае с проблема. Там той установява, че британските купувачи плащат 37 шилинга за шинел, които може да бъде закупен за 24 шилинга.

Въпреки че Кичънър мрази намесата на външни лица в делата на военното министерство, той високо цени трудолюбието на Бут.

Лойд Джордж е по-малко убеден, но си затваря очите върху действията на предприемачите в бизнеса.¹²⁸⁵ Британският посланик Спринг Райс препоръча Морган да бъде назначен за единствен купувач, за да защити британските интереси, а Бут се завръща в средата на ноември, за да докладва, че има належаща нужда от определяне на единствен купувач... и че това трябва да бъде Морган (Джон Пирпонт Морган младши).

Джон П. Морган (младши)

Бут е наясно, че освен доминиращата си позиция в американското банково дело, Морган контролира огромен тонаж на кораби в Международното морско дело и съюз с него гарантира използването на компанията на Бут в интерес на съюзниците. Историците стигат до заключението, че не е съвсем ясно „кой министър от кабинета официално е поискал от кой британски или американски партньор на Морган да поеме отговорност [за боеприпасите] или кога“.¹²⁸⁶

Всъщност напълно очевидно е, че това е Лойд Джордж. Той се ползва с доверието на Тайния елит и те улесняват споразумението. В резултат на това през януари 1915 г. е подписан договор за покупка между Дж. П. Морган (младши) и британското Министерство на финансите, с който нюйоркската фирма е определена за неин единствен купувач в САЩ. Това едва ли е изненада. Морган е тясно свързан с Тайния елит¹²⁸⁷, има офиси в Лондон (*Morgan-Grenfell and Co.*), Париж (*Morgan, Harjes & Co.*) и Ню Йорк (*J. P. Morgan and Co.*), а Е. К. Гренфел (директора на английската държавна банка, е негов сътрудник) и лично действа като посредник. Това не е обичайен ред на работа. При нормални обстоятелства британското посолство във Вашингтон трябва да осъществи избора и връзката. Това, което се случва е безпрецедентно. Контролът върху харченето на хиляди милиони британски паунди на данъкоплатците е оставен в ръцете на американски плутократ (международен мошеник) и неговия британски агент в Лондон. Всяка сутрин Едуард Гренфел се обажда от Банката на Англия с най-новите котировки на паунда към американския долар. Той обсъжда това с постоянните секретари на Министерството на финансите, преди да се върне в офиса си на Олд Броуд Стрийт. Там той пише заповедите за деня и ги изпраща по секретен кабел директно до Ню Йорк. И тук отново откриваме, че агентите на Тайния елит действат над закона на страната, без знанието на кабинета, в нарушение на Закона за защита на кралството и над официалната цензура.

¹²⁸³ Edward Grenfell to Mr Lloyd George, 13 November, 1914, PRO, LG/C/1/1/33.

¹²⁸⁴ Lloyd George to Mr Grenfell, PRO LG/C/1/1/34.

¹²⁸⁵ Chris Wrigley, *The Ministry of Munitions in Kathleen Burk, War and the State*, p. 41.

¹²⁸⁶ Kathleen Burk, *Britain, America and the Sinews of War*, p. 18.

¹²⁸⁷ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, pp. 212-214.

Лойд Джордж разрешава на Едуард Гренфел в Лондон неограничен достъп по директен кабел до Морган в Ню Йорк, така че съобщенията му да бъдат по-сигурни и абсолютно секретни.¹²⁸⁸

Завислите се за това уникално споразумение. Неограничени кодирани телеграми са изпращани ежедневно до банковата компания в Ню Йорк, съгласувайки поръчките за покупки на военни материали, банковите инструкции и валутните курсове. Развивайки тази аргументация още една стъпка, виждаме, че мъжете, които са създали и управляват Федералния резерв, са в сговор с Британската централна банка (или Бангата на Англия), за да договорят тайно стойностите на съответните си валути без контрол от страна на която и да е политическа или демократична институция. Тайният елит, въплътен в целия англо-американски елит, има абсолютен контрол. Може да се твърди, че британската икономика се управлява от офисите на Морган в Ню Йорк. Има ли по-ясен пример за това, което се е наричало „власт на парите“?

В парламента са задавани въпроси, когато слухове за споразумението на правителството изтичат в печата. Морган е известен, че е фаворизира своите или свързани с него компании, изключвайки другите (т.е. лобистки интереси), практика която е противоречала на обществената политика и влияе неблагоприятно върху британските интереси.¹²⁸⁹ Депутатът от Нюри, Джон Муни, твърди, че компаниите на Морган изкупуват стоки и ги продават на британското правителство на по-високи цени.¹²⁹⁰ Но без резултат.

Ако направим крачка назад и погледнем към тези договорености в трезв размисъл, намесата на Лойд Джордж във въоръженията и боеприпасите започва от септември 1914 г., когато той информира военното министерство, че като канцлер на хазната е заделил 20 млна паунда за финансиране на военнопромишленият отрасъл.

Последвалоото нежелание на военното министерство да се свържат с „търговията с оръжия“, за допълнителни доставки на „оръжия, пушки и боеприпаси“ е добре документирано.¹²⁹¹

Известно е, че той (Лойд Джордж) пръв констатира сериозни опасения че предстои сериозен недостиг на боеприпаси¹²⁹², за което ожесточено спори с Кичънър на заседанията на кабинета, твърдейки че практиката на военното министерство е остаряла. Това обстоятелство само по себе си е интересно. Неговите информатори са „видни индустриалци“ от „цялата страна“.

С други думи, Лойд Джордж е човекът на оръжейния тръст в кабинета. Неговата увереност е такава, че може да прави поръчки и да организира процеси, споразумения и да заобикаля ограниченията на военното министерство, знаейки, че ще бъде подкрепен.

Нищо чудно, че Кичънър се чувства подкопан. Лойд Джордж също е в уникално положение в сравнение с другите министри от кабинета. Той знае за честите искания на сър Джон Френч за повече снаряди за неговите гаубици; искания, които стават тема на „почти ежедневни телеграми“ от фронта.

Докато Кичънър е загрижен за „разхищението“ с която снарядите се „разходват“, призовавайки сър Джон Френч да пести пари, Лойд Джордж се среща с представители

¹²⁸⁸ Kathleen Burk, *War and the State, The Transformation of British Government 1914-18*, p. 90.

¹²⁸⁹ Т.е. лобира неговите хора да продават оръжие на по-високи цени, изключвайки всякаква конкуренция. Нещо типично което виждаме днес в България с т.нар. обществени поръчки, предоставени от „наши хора“ на „наши хора“, след което се дели печалбата от силно завишените цени за дадената услуга, покупка, извършена дейност и пр.

¹²⁹⁰ Hansard House of Commons Debate. 20 April 1915, vol. 71, cc175-176.

¹²⁹¹ David Lloyd George, *War Memoirs*, vol. 1, pp. 79-80.

¹²⁹² Richard Toye, *Lloyd George and Churchill*, p. 133.

на *Vickers, Armstrongs, Beardmore* и *Coventry Ordnance*, за да им обещае, че правителството ще намери пари за увеличаване на капиталовите им разходи за боеприпаси.¹²⁹³

Тези пари ще дойдат от Америка. Голяма част от тях ще да бъдат похарчени в Америка за въоръжение и др. военни материали и в крайна сметка ще бъдат платени от британските данъкоплатци. Алфред Милнър и неговите сътрудници изпитват едва прикрито презрение към демокрацията и партийната политика.¹²⁹⁴ Тайният елит знае добре, че колкото по-голям е контролът им, толкова по-лесно могат да водят Империята към визията си за единно световно правителство и жизненоважният контрол е засилен с приемането на втори Закон за защита на кралството през март 1915 г.¹²⁹⁵

След като много индивидуални свободи вече са ограничени от първоначалния Закон за защита на кралството¹²⁹⁶, Лойд Джордж смело разширява правомощията на правителството върху производството и преработката на суровините във Великобритания, твърдейки, че е принуден да предприеме подобни действия поради мързеливостта и пиянството на работниците. След сплотен призив за мобилизиране на жизненоважната работа във военното производство, законопроектът на Лойд Джордж дава на правителството правомощия да поеме контрола над заводи и фабрики, които могат да бъдат адаптирани за военно производство. С драматична, ако не и драстична стъпка, на всеки производител може да бъде наредено да произвежда стоки, които правителството иска. Без никакво предварително предупреждение или обсъждане, либералната икономическа политика на „laissez-faire“¹²⁹⁷ е отхвърлена. Всяка работа във всяка фабрика може да

бъде ръководена и променяна по заповед на Адмиралтейството или Армейските съвети¹²⁹⁸, заводът може да бъде незабавно затворен, земята реквизирана, а производството на оръжия е освободено от предишните защити съгласно Закона за фабриките и работилниците.

Контролът върху движението на населението също е разширен, така че работниците в ключови индустрии да не могат да се преместват в райони с по-високи заплати.

При трезв размисъл, само Лойд Джордж би могъл да убеди представителите на работниците, че това трябва да се направи в национален интерес. Това е неговата абсолютна ценност за Тайния елит. Той, и единствено той сред парламентаристите, може да убеди работническата класа, и тя му се доверява.

В резултат на поредица от конференции между 17 и 27 март, представителите на профсъюзите подписват споразумение с министерството на финансите, с което се съгласяват за прекратяване на ограничителните практики за времето на войната, с ясното разбиране, че частните работодатели няма да реализират допълнителни печалби. Синдикатите смятат, че предложеният пакет демонстрира, че както работодателите, така и работниците се отказват от правата си заради достойната кауза да спечелят войната.

¹²⁹³ Lloyd George, *Memoirs*, p. 82-89.

¹²⁹⁴ Тук е напълно прав, това е най-лоши вид управление на една държава. Парламентите са сбирщина от безотговорни, некомпетентни дърдорковци или от хитри използващи привилегиите, които им дава присъствието в парламента, за лично облагодетелстване.

¹²⁹⁵ A M Gollin, *Proconsul in Politics*, pp. 45-49.

¹²⁹⁶ *Defence of the Realm Act (D.O.R.A.)* No. 2 Act, 16 March 1915.

¹²⁹⁷ Фразата на френски буквално означава „да позволи да се прави“, но по-широко означава „да се позволи да е“ или „да се остави само на себе си“. Смисълът с който се използва е освобождаване на производството от всякаква държавна намеса, което е примитивния либертиански капитализъм.

¹²⁹⁸ *Defence of the Realm Act*, 4 and 5 Geo. 5 c. 29, 8 August, 1914.

Колко наивно. Международната индустрия за боеприпаси не се подчинява на ние правителство и идеята, че ще предадат управлението на бизнеса си на изпълнителен комитет, е напълно фиктивна. Единственият съществен елемент в „превземането на индустрията“ е ограничението, което по-късно ще бъде наложено върху печалбите им.¹²⁹⁹

Лойд Джордж възнамерява да контролира организацията на производството на боеприпаси във Великобритания, увеличавайки печалбите на своите приятели в бизнеса, поради това, че кризата в производството на снаряди е много по-голяма, отколкото си е представя широката общественост – и трябва да бъде разрешена.

Няма съмнение, че нивото на разхищение на снаряди е голямо. В края на октомври 1914 г. германският писател Рудолф Биндинг пише за „редовните вечерни благословии от шрапнели и тежки експлозивни снаряди“, които винаги са причина за „няколко жертви“. Той пренебрежително коментира френските батареи, след като Пашендел открива огън по един-единствен ездач.¹³⁰⁰

До каква степен предполагаемият недостиг е покривал военните недостатъци? Когато е анализиран провалът на британските войски в битката при Нюв Шапел през март 1915 г., липсата на високоексплозивни снаряди е счетена за критична. На 15 март Кичънър изразява загрижеността си в Камарата на лордовете, признавайки публично, че много голям брой поръчки не са изпълнени навреме. Но чия е вината за това? Военното министерство? Производителите на въоръжение и боеприпаси?

Не, официалната причина е провалът на обикновения работник. Той твърди, че: „...докато работниците като цяло... са работили лоялно и добре, със съжаление трябва да кажа, че е имало случаи, в които отсъствията, нередовното спазване на работното време и бавната работа са довели до значително намаляване на производството на нашите фабрики... Неведнъж ми е било довеждано до знанието, че ограниченията на синдикатите несъмнено са допринесли за трудностите ни, не толкова при получаването на достатъчно работна ръка, колкото при най-доброто използване на тази работна ръка“.¹³⁰¹

Недостигът на работна ръка започва да се усеща в цялата страна, от селското стопанство и земеделието до тежката промишленост и въоръжаването. Недостигът на квалифицирана работна ръка е проблем за оръжейната промишленост, въпреки опитите на Търговския съвет да ограничи набирането на инженери и други висококвалифицирани работници в армията. Настояването на Кичънър, че всеки, който желае да се запише, трябва да има право да го направи, е валидно през първите осем месеца на войната и едва през март 1915 г. той приема очевидния принцип, че е по-изгодно да се задържи квалифициран работник в завода, отколкото да му се позволи да се запише в армията и да изостави занаята си. Докато твърди, че командири като сър Джон Френч пилеят боеприпасите с чиста екстравагантност, Кичънър добавя безсърдечния коментар: „Не ме интересуват войниците. Мога да ги заменя веднага; но не мога да заменя снарядите толкова лесно.“¹³⁰²

Натискът на общественото мнение, че всички способни мъже трябва да се запишат, е такъв, че на работниците в оръжейните фирми са издадени значки, за да бъдат предпазени от малтретиране по улиците. Реакцията на профсъюзите на ограниченията, поставени върху законните им права, и допускането на полуквалифициран, неквалифициран или женски труд във фабрики и професии, които преди това са ограничени до квалифицирани мъже, е разбираемо негативна. Внезапното покачване на цените в нача-

¹²⁹⁹ *D.O.R.A. No. 2 Act, 16 March 1915 section 2E, 6A.*

¹³⁰⁰ http://www.theodora.com/encyclopedia/m2/munitions_of_war.html

¹³⁰¹ *Rudolf G. Binding, A Fatalist At War, p. 22.*

¹³⁰² *House of Lords Debate, 15 March 1915 vol 18 cc719-24.*

лото на 1915 г. влошават нещата и добавят към острия недостиг на квалифицирани мъже на работните места, наети за изпълнение на държавни поръчки.

Безредиците са последвани от големи стачки. Отговорът на Лойд Джордж е по-голям контрол върху тези работници и работни места, но това изисква решителност, която другите в либералното правителство просто я нямат. Аскуит отрича, че изобщо има реален проблем. В реч в Нюкасъл на 20 април той твърди, че съюзниците не са ошетенi от „нашата неспособност да осигурим необходимите боеприпаси. Това твърдение (за липсата на боеприпаси) не е вярно... и само може да обезкуражи войските ни, да разубеди съюзниците ни и да стимулира враговете ни“.¹³⁰³

Кичънър уверява министър-председателя, че британската армия разполага с толкова боеприпаси, „колкото войските му ще могат да използват при следващото настъпление“.¹³⁰⁴

Объркването продължава. В атмосфера на противоречиви мнения, на 29 март Лойд Джордж внася специални правителствени предложения пред Камарата на общините. Той иска драстични действия за ограничаване на алкохола сред работниците във фабриките за боеприпаси. Той обрисова зловеща картина на работници, квалифицирани и неквалифицирани, „които се мотат в кръчмите по бреговете на Клайд и Тайн, вместо да вършат с чест работата си“.¹³⁰⁵ Цитират се истории за една улица в Шотландия с 30 кръчми на половин миля от пристанището, за един голям бар в Шотландия, където в събота вечер се зарежда с над сто бутилки уиски с очакването, че всички ще бъдат продадени между 21,30 ч. и затварянето през нощта.

Лойд Джордж казва, че задръстванията по доковете стават, защото мъжете спечелват достатъчно пари за два или три работни дни, за да се напият до края на седмицата. Вината, твърди той, е в слабохарактерната работническа класа и демоничното пиене.¹³⁰⁶ Той предлага да се използва Закона за защита на кралството, и сподер извънредните правомощия които позволява, да се затвори всяка кръчма, считана за вредна за производството на боеприпаси, и да увеличи акциза върху спиртните напитки и виното чрез висок допълнителен данък.

Това са драконовски правомощия, но те изпълняват добре целта му. Като тактика за набиране на така необходимите държавни приходи и за отклоняване на критиките от правителството и оръжейната промишленост, предложенията му обикновено са проникателни. Сър Ричард Купър, либералният депутат от Уолсол, оспорва опита на канцлера да съсредоточи вината върху други и заявява, че „тази резолюция не е нищо повече от опит да се прехвърли върху трудещите се в нашата страна, отговорността за забавянията в производството на боеприпаси за война“.

Джеймс О'Грейди, лейбъристски депутат от Лийдс Ист, разбива статистиката на Лойд Джордж, посочвайки, че работниците в корабостроителниците едва оцеляват при ужасните условия на труд през най-тежката зима от години и едвам задоволяват настоящите си нужди. Той заявява, че голям брой поръчки, са изнесени в чужбина, включително и за боеприпаси. По-важно е, че О'Грейди обяснява за голямото физическо изтощение и ширещите се заболявания сред работниците е основателно високо, защото са работили по минимум 53 часа седмично; и минимум 45 часа, ако са били на постоянна нощна смяна. Много от тях са работили дори по-дълго. Той цитира двама стоманодобивни работници от Шефилд, секретари на синдикални клонове, и двамата въздържате-

¹³⁰³ Michael and Eleanor Brock, *HH Asquith, Letters to Venetia Stanley* pp. 488-9; and David Lloyd George, *War Memoirs*, vol. 1, pp. 113-115.

¹³⁰⁴ Reginald Pound and Geoffrey Harmsworth, *Northcliffe*, p. 474.

¹³⁰⁵ Lloyd George, *War Memoirs*, p. 116.

¹³⁰⁶ Б. пр. И днес британците са най-пияният народ в Европа, като изпреварват скандинавците, поляците и руснаците.

ли, които за първи път от десет години не могат да работят поради изтощение. Накрая той целенасочено се обръща към твърденията, направени в Нюкасъл от Аскуит, че „имахме достатъчно боеприпаси за война и работниците работеха по 67-69 часа седмично“.

Независим доклад на Хари Дж. Уилсън, инспектор на фабриките в Глазгоу, на 3 април 1915 г. също опровергава голяма част от апокрифните обвинения на Лойд Джордж. Той интервюира корабостроители, инженери и началника на полицията в Гован, за да определи мащаба на проблема, причинен от алкохола.

Уилсън съобщава, че от началото на войната не е имало забележима промяна в навиците за пиене и в корабостроителница, в която работят 10 000 души, е необичайно да се намерят повече от 3-ма в нетрезво състояние за една нощ. Това е 0,003% от работната сила едва ли представлява епидемия. Хари Уилсън установява, че поради недостига на квалифицирани мъже, записали се доброволно в армията през 1914 г., някои, които са по-бавни в работата си, са толерирани. Той прави извод, че проблемът идва от малко мъже останали във важните корабостроителници и работниците в цялата страна негодуват срещу внушението, че всички те трябва да бъдат наказани.¹³⁰⁷

Но Лойд Джордж надделява. Той успешно премества общественото внимание от правителството към обикновената работническа класа. Той е подкрепен от крал Джордж V, който изразява подкрепата си, като лично ще се въздържа от алкохола, „ако се сметне за препоръчително“ и го забранява в кралското домакинство¹³⁰⁸, така че „да не се прави разлика... между богати и бедни“.¹³⁰⁹

Ето го, решенията. Пиенето и безделието са виновни и самият крал ще се лиши от алкохол, за да даде своя принос за военните усилия. „Скуифи“ Аскуит не направи толкова щедро предложение.¹³¹⁰

Доминираните от Нортклиф вестинци „Таймс“ и „Дейли Мейл“, започват много лична атака срещу лорд Кичънър след злополучната британска атака на хълма Оберс 9 май.¹³¹¹ Това е пълна катастрофа за британската армия. Атаката не печели нито плацдарм, нито някакво тактическо предимство. Само в този ден, 9 май 1915 г., са дадени 11 000 британски жертви и са необходими три дни, за да се обработят и извезат ранените от полевите санитарни служби.¹³¹² А германските загуби са под 1000.

Този ужасен провал е приписан на предполагаемата неспособност на Кичънър да осигури високоексплозивни снаряди. Преди атаката сър Джон Френч, главнокомандващият британските сили във Франция, уверява военното министерство, че разполага с достатъчно боеприпаси¹³¹³ и изпраща доклад до Кичънър на 2 май, в който заявява: „боеприпасите ще бъдат достатъчни.“¹³¹⁴

След катастрофалният провал, сър Джон Френч отклонява вниманието от собственото си лошо командване, като казва на кореспондента на „Таймс“, когото лично поканва да стане свидетел на очакваната от него „една от най-великите битки, които светът някога е виждал“¹³¹⁵, че атаката се проваля поради недостига на снаряди.¹³¹⁶

¹³⁰⁷ Hansard, House of Commons Debate. 21 April 1915, vol. 71 cc 864-926, 918-919.

¹³⁰⁸ Б. пр. Баща му Бърти (Едуард VII) ако го чуе, в гроба ще се обърне!

¹³⁰⁹ Harry J Wilson, Inspector of Factories, 3 April 1915, cited in <http://www.inverclydeshipbuilding.co.uk/home/general-history/drink-absenteism>

¹³¹⁰ Б. пр. Аскуит е известен с това, че е бил голям любител на алкохола, почтен пияница.

¹³¹¹ The Times, 1 April, 1915, p. 8.

¹³¹² A. M. Gollin, Freedom or Control in the First World War, Historical Reflections, 1976, p. 148.

¹³¹³ <http://www.1914-1918.net/bat11.htm>

¹³¹⁴ Hugh Cecil and Peter H Liddle, Facing Armageddon, The First World War Experienced, p. 42.

¹³¹⁵ Trevor Royle, The Kitchener Enigma, pp. 292, 290.

¹³¹⁶ Cecil and Liddle, Facing Armageddon, p. 42.

Това не е просто нелоялност или нескопосано оправдание, това е умишлена лъжа и клевата насочена към военния министър.

Атаката при Оберс е предшествана от интензивна и продължителна артилерийска подготовка, и Френч казва на присъстващите че е постигнато „пълното унищожаване на вражеските линии“.¹³¹⁷ Но се оказва, че не е така.

Тайният елит подкрепя атаката срещу Кичънър. Неговото отношение към боеприпасите, неспособността му да бъде екипен играч и интригите на командирите, на които се доверяват, като генерал сър Хенри Уилсън, сричат авторитета му.

Джефри Доусън, редактор на „Таймс“, споделя плана с лорд Милнър, техния безспорен лидер¹³¹⁸, който вече е решен да свали либералното правителство на Аскуит.

Този дълбоко изкуствен „недостиг на снаряди“ добавя още един към проблемите, пред които е изправено правителството заради Галиполи, и безредиците по улиците след потъването на „Лузитания“. Милнър казва на близкия си приятел и член на вътрешното ядро на Тайния елит, сър Хари Бирченоу¹³¹⁹, че „кокошките се прибират у дома, за да се излежават“.¹³²⁰

Но има и едно голямо препятствие. Условиата, наложени от Закона за защита на кралството, изискват преди да бъдат публикувани новини от фронта, да получат официално одобрение от цензурата. На 11 май Чарлз Репингтън (б.пр. също е член на Тайния елит), военният кореспондент на „Таймс“, изпраща лично писмо до Джефри Доусън с любопитното съобщение, че докладът му ще бъде подпечатан като „приет от цензурата“, въпреки че той (цензурата) не го е видял и чел.¹³²¹

С други думи, неназован източник получава официално разрешение от цензурата, за да може „Таймс“ да отпечата лъжата на сър Джон Френч. Това е престъпно деяние, маскирано като задължение да се разкрие „истината“, и да се срина Кичънър, а чрез него и Аскуит.

На 14 май 1915 г. заглавията в „Таймс“ крещат „Нуждата от снаряди и липсата на мощни експлозиви“. Нортклиф продължава да оказва натиск върху Киченер чрез своя „Дейли Мейл“, който пише за безразсъдното използването на шрапнели срещу здравите германски земни укрепления, дълбоки окопи и телени прегради, твърдейки, шрапнелите са ефективни, колкото гранатомет.¹³²²

На 21 май Нортклиф пренебрегва всякаква предпазливост и пише редакционна статия за „Дейли Мейл“ със заглавие „Фаталната грешка на Кичънър“. Той не се въздържа; „Лорд Кичънър е лишил армията във Франция от силно експлозивни снаряди. Признатият факт е, че лорд Кичънър... продължава да изпраща шрапнели едно безполезно оръжие в окопната война. Той е бил многократно предупреждаван, че видът снаряд, който е необходим, е силно експлозивната бомба, която ще си пробие път през германските окопи и прегради и ще позволи на нашите смели мъже да атакуват в безопасност.“¹³²³ На фронта войниците са „доведени до ярост“ от „напълно чудовищната“ атака срещу Киченер. Генерал-майор сър Хенри Роулинсън остро критикува „дьяволския заговор“ който насочва общественото внимание върху снарядите, заявявайки, че: „истинската причина за нашите неуспехи е, в погрешната ни тактика, и погрешната ни преценка за силата и съпротивителната мощ на врага. Трябва да признаем, че жертвите

¹³¹⁷ Royle, *The Kitchener Enigma*, p. 290.

¹³¹⁸ Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War*, p. 50.

¹³¹⁹ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 13.

¹³²⁰ Milner Papers, Milner to Birchenough, 13 May, 1915.

¹³²¹ A. M. Gollin, *Proconsul in Politics*, p. 253.

¹³²² Reginald Pound and Geoffrey Harmsworth, *Northcliffe*, p. 477.

¹³²³ *Daily Mail*, 21 May 1915. See also *Daily Mail Historical Archives* at <http://gale.cengage.co.uk/daily-mail-historical-archive/subjects-covered.aspx>

ни не се дължат на липсата на високофугасни снаряди за 18-фунтовите оръдия, и това обвинение е изопачаване на истината.¹³²⁴

В окопите войниците също негодуват от атаката на печата в момент, когато всички трябва да работят сплонето срещу врага. Вместо да предизвика обществено възмущение срещу Кичънър, тирадата на Нортклиф предизвика порой от ненавист към него самия и вестниците му. „Кампанията му възмущава обществеността, разтърсва Уайтхол и критиците на Нортклиф се нахвърлят яростно срещу него.“ Реакцията е бърза. Разпространителите на вестници, се отказват да продават „*Times*“ и „*Daily Mail*“. Абонаментите са отменени; рекламата спада.

Броеве на „*Daily Mail*“ и „*Times*“ са изгорени пред Лондонската фондова борса, Ливърпулската стокова борса, Балтийската борса в Лондон и Кардифската борса за въглища и корабоплаване.

Въпреки че „*Westminster Gazette*“ хвали „мъжествения и почтен импулс“ на борсовите посредници, които аплодират Кичънър и освиркват Нортклиф¹³²⁵,⁶⁴ има нещо повече от желание за отмъщение в тази уж импулсивна демонстрация. Три години по-рано, градският редактор на „*Daily Mail*“, Чарлз Дюгид, е толкова загрижен за високата цена акциите за търговия на Лондонската фондова борса, че иска с благословията на Нортклиф, да започне собствена търговия с акциите на „*Daily Mail*“ с намалена цена.

Търсенето е толкова голямо, че Дюгид трябва да създаде малко бюро, което да се справи с административната тежест на управлението на фондов пазар.

Когато Лондонската фондова борса затворя врати за търговия на 31 юли 1914 г., „*Daily Mail*“ публикувала половин страница обяви във „*Financial Times*“ и „*Financial News*“, обявявайки, че е отворена за бизнес.¹³²⁶

Борсовите брокери не горят вестниците на Нортклиф от патриотизъм. Това е акт на злобно отмъщение. Но това уловило народното настроение показва, че Кичънър е недосегаем; национална икона, която масите все още почитат. Продажбите на „Дейли Мейл“ заради клеветническата кампания срещу Киченер от 1 386 000 тираж за една нощ търсенето спада до 238 000 бройки.¹³²⁷

Това не е ефектът, който Нортклиф очаква, но той не се отказва, нито се оттегля. Обратът на събитията е още по-значим, и отхвърляйки твърденията на Нортклиф, обществеността отказва да приеме недостига на снаряди като „криза“, въпреки че доставките за въоръжение остават с висок приоритет.

Официалните историци по-късно възприемат линията на Нортклиф и така концепцията за „кризата“ се утвърждава. Но има важни последици.

Хърбърт Аскуит не успява да задържи правителството, избрано през 1910 г., без опит във воденето на война. Ако се стигне до избори, либералите се опасяват, че консерваторите ще бъдат пометени на власт, и Аскуит се поддава на натиска извън парламента, за да се споразумее за бърза и драматична коалиция¹³²⁸.

Но Тайния елит вижда, че общественото мнение трябва да бъде внимателно манипулирано, за да се постигне голяма промяна. То не може да се приема за даденост.

Кръгът на Милнар постига изключителен успех. Пълният контрол върху боеприпасите е отнет от все още популярния лорд Кичънър. Министерство на боеприпасите е създадено като отделен отдел в рамките на коалиционното правителство от 1915 г. и е оглавено от своя достоен агент Дейвид Лойд Джордж. Повърхностна изглежда като

¹³²⁴ John Pollock, *Kitchener*, pp. 443–4.

¹³²⁵ Pound and Harmsworth, *Northcliffe*, p. 478.

¹³²⁶ Alex Brummer, *Daily Mail*, 28 Dec 2012, citing research from Professor Richard Roberts, *Kings College, London*.

¹³²⁷ Pound and Harmsworth, *Northcliffe*, p. 479.

¹³²⁸ Edward David, *Inside Asquith's Cabinet*, p. 242.

странична стъпка за канцлера на финансите, но не е. Това се превръща в най-важният пост, който той може да заема. Тайният елит се стреми към пълен контрол върху цялото военно производство, за да увеличи максимално печалбите си под претекст, че поддържа военните усилия. Лойд Джордж е доказал своята стойност.¹³²⁹

Някога убеден пацифист, проповядващ контрол върху въоръженията, популярният уелски депутат е единственият човек, който може да поведе успешна съгласувана опозиция срещу войната през август 1914 г., но се предава на „паричната сила“. Достъпът му надхвърля политическата сфера, а връзките му с бизнесмени и финансисти във Великобритания и Америка му дават власт и статус, по-големи от тези на министър-председателя.

Лойд Джордж развива близки отношения с мъже, които би трябвало да бъдат политически опоненти. Той редовно се консултира с Артър Балфур, бившия лидер на консервативната партия и министър-председател, и чрез него се ползва с доверието на Бонар Лоу, който оглавява опозиционната партия през 1915 г.

Алфред Милнър, обзет от увереността, че задължителната военна служба е единственият път, смята Лойд Джордж за най-способния човек в правителството.¹³³⁰

Знаейки много добре как да манипулира уелсеца, Милнър отбелязва: „ако се бори правилно с него, [той] ще се опита (да въведе военна служба) и той е единственият човек, който може да я осъществи, ако го накараме да опита.“¹³³¹

Законът за Министерството на боеприпасите, получава кралското одобрение на 9 юни 1915 г., и е последван от Указ в Съвета, който прехвърля основните функции на Военното министерство за договорите, доставките и инспекциите, върху отделен правителствен отдел, оглавяван от човека, който най-много го искал – Дейвид Лойд Джордж.

Законът за защита на кралството от 1915 г. (№ 2, март 1915 г.) а позволява на неговото министерство да поеме контрола над всяка фабрика и нейната работна сила, за да даде приоритет на военното производство. Желаящ да бъде запомнен като човекът, спасил положението, и разрешил кризата с боеприпасите, егоцентричният Лойд Джордж описва задачата си като политическа: „Пустиня изпълнена с рискове без оазис на хоризонта“.¹³³²

В действителност той има пълната подкрепа на силите, действащи зад кулисите от двете страни на Атлантика. В процеса на политическата си кариера, някогашният принципен уелсец изцяло продава душата си и доказва, че е лишен от всякакви морални принципи.¹³³³

Няма съмнение, че Лойд Джордж се превръща в политическо лице на Тойния елит, и чрез него той получава пълен контрол върху военното производство. Бившият пацифист е неприлично нетърпелив да им даде шанс за реализиране на огромни печалби, стига да му дадат снарядите.¹³³⁴

Премавайки от стопанисване на националните финанси към господар на боеприпасите, Лойд Джордж навлиза в свят, в който е свободен да харчи неограничени суми пари за военни материали, които не са обвързани с контрол. Общественото схващане е, че повече снаряди се равняват на сигурна победа и всеки глас, който е против, рискува да бъде обвинен в предателство. Твърди се, че оценя нуждата от снаряди по следната формула: „Вземете максимума на Кичънър; повдигнете го на квадрат, умножете го по

¹³²⁹ Donald McCormick, *The Mask Of Merlin*, p. 102.

¹³³⁰ J. Lee Thompson, *Forgotten Patriot*, p. 315.

¹³³¹ Milner to Gwynne, 10 May 1915; in Thompson, *Forgotten Patriot*, p. 315.

¹³³² David Lloyd George, *War Memoirs of David Lloyd George*, p. 144.

¹³³³ George H Cassar, *Kitchener, Architect of Victory*, p. 343.

¹³³⁴ Donald McCormick, *The Mask of Merlin*, pp. 100-101.

две; и га удвоете за късмет“.¹³³⁵ Това, което той прави, надхвърля най-смелите мечти на въоръжените тръстове. Той отново се изправя като приятел на големия бизнес и индустриално-финансовия елит, чието благоразположение спечелва в Търговския съвет през 1906 г.¹³³⁶

Лойд Джордж събра около себе си мъже от бизнеса и индустрията, включително сър Хюбърт Луелин Смит, привърженик на Ръскин и стар познат от Оксфордския университет и на Алфред Милнър. Смит е отговорен за застраховките срещу военен риск, за да защити собствениците на корабните компании, а през 1915 г. изиграва ключова роля в отнемането на доставки на боеприпаси от Военното министерство.

По-късно той разработва политиката на Лойд Джордж за военновременната работна сила¹³³⁷ във форма, одобрена от Милнър.

Сър Пърси Жиро, управляващ директор на гиганта в оръжейната индустрия „Елсуик Уоркс – Армстронг, Уитуърт“, стана генерален директор по доставките на боеприпаси. Наследен е от сър Фредерик Блек, директор на отдела за сключване на военноморските договори. Именно на Блек докладва Джордж Маколи Бут, когато съветва Морган да бъде назначен за единствен купувач за Великобритания на американския пазар.¹³³⁸

Въпреки толкова многото имена, на пръв поглед да изглеждат впечатляващи, те демонстрират връзките между влиятелните бизнесмени, американските банкери, доверените високопоставени държавни служители и агентите на Тайния елит, които проникват в отдела за боеприпаси на Лойд Джордж. Неговите поддръжници в националния печат, особено вестниците на Нортклиф, приветстват назначаването на Лойд Джордж като решение, което ще „удовлетвори страната“¹³³⁹, и собственикът на „Таймс“ изпраща лично послание, в която драматично възхвалява Лойд Джордж, че е поел „най-тежката отговорност, която е падала върху британец от 100 години насам“.¹³⁴⁰

Общото схващане е: „Военното министерство е лошо; Министерството на боеприпасите е добро“, но легендата, че Лойд Джордж е спасил положението през 1915 г. и първите месеци на 1916 г., е абсурдна.¹³⁴¹

Суровата статистика сякаш оправдава това самопровъзгласено постижение. Той встъпва в длъжност в понеделник, след Петдесетница [24 май] 1915 г., и до 31 декември доставките на снаряди възлизат на 16 460 501, като по-голямата част от тях пристигат в края на годината. Всъщност 13 746 433 от тях са поръчани предварително¹³⁴², и нямат нищо общо с бързането за „спасяване на ситуацията“, както е изобразено от спонсорите на Лойд Джордж. Тази впечатляваща статистика е резултат от постоянното преобразуване и разширяване на военната индустрия от август 1914 г. насам¹³⁴³, разширяване, което е въведено от лорд Кичънър. Безспорно Лойд Джордж назначава някои способни организатори. Сър Ерик Гедес, който е „човек за тази работата“, става заместник-директор на снабдяването с боеприпаси, и отговаря за пушки, картечници, полеви оръдия, камиони, полеви кухни и безброй други артикули.

¹³³⁵ McCormick, *The Mask of Merlin*, p. 102.

¹³³⁶ Rodger Davidson, *Oxford Dictionary of National Biography*, <http://www.oxforddnb.com/view/article/36147>

¹³³⁷ Kathleen Burk, *Britain, America and the Sinews of War*, p. 18.

¹³³⁸ *Daily Mail*, 26 May, 1915.

¹³³⁹ J. Lee Thomson, *Northcliffe, Press Baron in Politics, 1865-1922*, p. 242.

¹³⁴⁰ George A B Dewar and J H Boreston, *Sir Douglas Haig's Command*, vol. 1, p. 69.

¹³⁴¹ *Ministry of Munitions*, vol. 1, Pt. 1 p. 150.

¹³⁴² Strachan, *The First World War*, Vol. 1, p. 1069.

¹³⁴³ Keith Grieves, *Oxford Dictionary of National Biography*, <http://www.oxforddnb.com/view/article/33360>

Като ръководител на отдела за боеприпасите, той си заслужава вечна благодарност за подобряването на производството на снаряди навреме за началото на офанзивата при Сом.¹³⁴⁴

Допълнителните доставки на тежка артилерия позволяват на генералите да продължат страхотното си разхищение и по ирония на съдбата, именно радикалният натиск на Лойд Джордж им позволява да продължат с ортодоксалната си военна политика.¹³⁴⁵

В продължение на шест дни почти два милиона снаряда са изстреляни по германските позиции при Сом преди обречената пехотна атака. Може дори да повярваме, че това е била поразителна победа, ако се гледа от гледна точка на разточителното използване на боеприпаси, а не на ужасното касапница, огромните жертви и осакатени от воюващите армии. Лойд Джордж насърчава желанието на Тайния елит да замени политиките и традиционните държавни служители с бизнесмени, които, по неговите думи, „познават промишления живот на страната и Империята във всяка точка“.¹³⁴⁶

Предупреждението на Военното министерство е отхвърлено в полза на бизнес мениджърите и новаторите. Министерството на боеприпасите провежда национално проучване на инженерните ресурси, разделя страната на управляеми региони и местни съвети за управление, които подписват местните договори.

На пръв поглед изглежда, че Лойд Джордж национализира военната индустрия, но той не прави нищо подобно. Редица държавни фабрики са създадени с голяма помпозност, но повечето местни съвети избран система от договори, поставени под управлението на големите оръжейни компании.¹³⁴⁷ Това е умен ход, защото отношенията на министерството с оръжейните тръстове остават взаимно изгодни и продуктивни. В много случаи националните фабрики са интегрирани или прикрепени към съществуващи компании, и цените останват прекомерно високи.

Нуждата на Тайния елит от контрол отива по-дълбоко и по-далеч от въпроса за въоръженията. Мощните профсъюзи трябва да бъдат приведени в съответствие. Лойд Джордж започва кампания, за да убеди страната, че военното производство е на второ място по важност, от воюващите армии на Империята. Без да търпи възражения и без да се страхува от никого, той тръгва на кръстоносен поход за укротяване на работническите вълнения, подкрепен както винаги от вестниците на Нортклиф. „Таймс“ естествено подкрепя призива му за облекчаване на синдикалните практики, за да бъдат наемани жени в производството на боеприпаси.¹³⁴⁸

Многократните предупреждения на Лойд Джордж, че ще използва извънредните правомощия съгласно Закона за защита на кралството, предвещават действията, които той възнамерява да предприеме. На 10 юни е свикана специална закрыта конференция със 75 представители на 22 големи работнически синдиката в новото министерство, а на 16 юни се провежда втора конференция в Търговския съвет с над 40 представители на синдикални организации. Лойд Джордж има смелостта да го направи лично, да се срещне с работниците и техните лидери и по собствените му думи, „да им каже истината“.¹³⁴⁹

Истината и Лойд Джордж са далече един от друг, но реториката му се харесва на масите и развълнува работодателите. Той отива в Кардиф, за да създаде национална

¹³⁴⁴ Chris Wrigley, *The Ministry of Munitions: An Innovative Department, in War and the State*, edited by Kathleen Burk, p. 39.

¹³⁴⁵ David Lloyd George, *War Memoirs*, p. 150.

¹³⁴⁶ Strachan, *The First World War*, Vol. 1, pp. 1079-1780.

¹³⁴⁷ *The Times*, 1 June 1915, p. 5.

¹³⁴⁸ Също, 4 June, p. 9.

¹³⁴⁹ Също, 11 June, p. 9.

фабрика за боеприпаси в Южен Уелс и призовава работниците да издегнат „знамето“ над цеховете си“.¹³⁵⁰

В Бристъл призивът е мъжете в окопите да „чуят ударите на чуковете върху наковалните в ковачниците на Великобритания...“¹³⁵¹

Депутация от работници от *Wm. Beardmore and Co.* и корабостроителниците *Dalmuir* на р. Клайд е изпратена във Франция, за да посети войските на фронтовата линия, и се връща, настоявайки за „още повече снаряди и още повече високоексплозивни снаряди“.¹³⁵²

Лойд Джордж е единственият национален политик, който може да наложи най-всеобхватните ограничения върху личната свобода и избор във Великобритания след Оливър Кромвел, без бунт. Той е безценен оперативен работник за Тайния елит. Законът за военните боеприпаси (2 юли 1915 г.) въвежда безпрецедентен контрол върху британския работник. Въпреки безобидното си заглавие, новият закон въвежда драконовски ограничения върху правата на работещите мъже и жени. Арбитражът по спорове за заплати, работно време и условия на труд става задължителен. Фабриците могат да бъдат считани за „контролирани предприятия“, чиито печалби трябва да бъдат ограничени от данък върху боеприпасите и не се допуска увеличение на заплатите без съгласието на министерството на Лойд Джордж. Докато апологетите приветстват този ход като доказателство за справедлив подход¹³⁵³, идеята, че печалбите отсега нататък са ограничени до само 20% повече от средното за последните две години на мир, пропуска същината, че печалбите преди войната вече са били прекомерни, а поръчките сега са толкова огромни, че продължават да се реализират огромни печалби. На пръв поглед обаче законът изглежда изисква еднаква жертва от капиталиста и труда¹³⁵⁴ и това е неговото послание.

Стачките и локаутите са забранени. Работниците вече не могат да се местят от една част на страната в друга без изрично разрешение и всеки, който се опитва да се премести, трябваше да има „удостоверение за напускане“. Самият министър може да организира доброволци за включване в производството на военни боеприпаси, да изисква отстраняване на работна сила от работа, несвързана с боеприпаси, и да издава или отнема значки, идентифициращи мъжете, които трябва да останат в оръжейното производство на оръжия, вместо да се запишат за доброволци в армията.

Работниците са задължени да заемат определени работни места и да работят извънредно, платено или неплатено. По същество работниците във военната промишленост остават цивилни, обвързани от военновременни ограничения върху личните си права. Към края на 1915 г. в Глазгоу избухва стачката срещу високите наеми, като народен протест срещу алчните собственици, които злоупотребяват с недостига на жилища, като повишават наемите в мизерни жилища, докато мъжете издържачи семейството, се бият и умират на Западния фронт. Обстоятелството, че собствениците се отнасят със страдащите бедни с такава безсърдечна печалбарщина, предизвиква негодувание и подтиква към действие. Протестите са широко подкрепени от левите групи в и около Глазгоу и Клайдсайд, включително Лейбъристката партия и профсъюзите, но протестиращите са предимно жени, защитаващи себе си.¹³⁵⁵

¹³⁵⁰ Също, 14 June, p. 8.

¹³⁵¹ Също, 18 June, p. 5.

¹³⁵² R. J. Q. Adams, "Delivering The Goods: Reappraising the Ministry of Munitions: 1915-1916," *Albion: A Quarterly Journal Concerned with British Studies*, Vol.7 no. 3 (autumn 1975) pp.232-244.

¹³⁵³ PRO MUN /5/100/360/13.

¹³⁵⁴ <http://sites.scran.ac.uk/redclyde/redclyde/rceve5.htm>

¹³⁵⁵ T. C. Smout, *A Century of the Scottish People, 1830-1950*, pp. 268-9.

Въздействието, което протестът оказва върху големите оръжейни фабрики, и корабостроителници, разположени по бреговете на Клайд, където заплашва прекъсването на производството, кара правителството прие Закон за ограничаване на наемите.¹³⁵⁶

Естествено, това някога либерално правителство е водено не от социална справедливост, а от заплахата за военното производство. Проблемите с разреждането на работната сила, при които на по-малко квалифицираните работници е позволено да поемат по-квалифицирана работа, и последващата загуба на статус, са сериозен проблем в цялата машиностроителна индустрия. Но министърът на боеприпасите е решен да прокара плановите си за 80 000 нови работници в „държавни, построени от държавата, контролирани от държавата, оборудвани от държавата, фабрики без печалба за капиталистите“.¹³⁵⁷

Това е пълна глупост, но звучи добре. Общественият му профил е такъв, че засенчва всички останали в правителството, включително Кичънър, а авторитетът му се повишава още повече сред Тайния елит. Това със сигурност го изтласква от офисите в Уайтхол Гардънс до Даунинг стрийт.

Дейвид Лойд Джордж има специален приятел в търговията с оръжия, когото публично отрича.¹³⁵⁸ В мрачния свят, през който уелсецът е изградил политическата си кариера и изоставя принципите, които някога е ценял, няма нищо по-странно от връзката му с международния търговец на оръжие Базил Захароф. Нито Чърчил, сър Едуард Грей, Аскуит, или Лойд Джордж го споменават по име в мемуарите си, и винаги трябва да помним, че цензурата се намесва, за да гарантира, че подробности, които държавата иска да останат тайни, са безмилостно заличени преди публикуване.

Захароф се крие в сенките на Уайтхол, търгувайки и правейки двойни сделки чрез офисите на Лойд Джордж, независимо дали е министър на боеприпасите или министър-председател. Коя е тази сенчеста фигура, за която публичните данни изчезват след войната?

Базил Захароф е роден в гръцко семейство в Мугла, селище в Анадола през 1849 г. и умира на 27 ноември 1936 г. в хотел „Дьо Пари“ в Монте Карло. Произлиза от турска Мала Азия, където преследването на гръцките православни християни заплашва с геноцид.¹³⁵⁹ Родителите му заминават за Одеса в Русия, но не остават там дълго, и се връщайт в гръцкия квартал на Константинопол, когато политическите сътресения отминават. В края на живата си Захароф унищожава всички записи и дневници. Неговият биограф, Робърт Нойман, е раздразнен от липсата на историческа документация: „Искате акта му за раждане. Уви! Пожар изгорил всички църковни записи. Искате документ, отнасящ се до него, в архивите на Виенското военно министерство; Папката е там, но документът е изчезнал... Получавате разрешение да прегледате документите в съдебно дело... но никой в офиса не може да ги намери.“¹³⁶⁰

Той е толкова успешно заличен от общоприетата история на естаблишмънта, че Лойд Джордж не го споменава в своите военни мемоари, а Захароф е бил игнориран от всички мемоари.¹³⁶¹

Вестник „Таймс“ няма в достъпните си архиви никакво споменаване на Базил Захароф между 11 май 1914 г., когато той дарява 20 000 паунда на Френския национален

¹³⁵⁶ *The Times*, 27 December, 1915, p. 3.

¹³⁵⁷ *Hansard, House of Commons Debate* 7 November 1921 vol 148 cc17-18.

¹³⁵⁸ *Richard Lewinsohn, Sir Basil Zaharoff*, pp. 21-22.

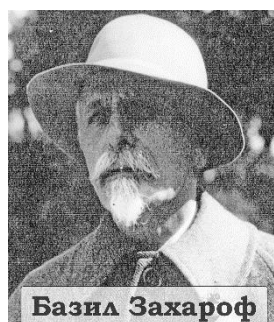
¹³⁵⁹ *Поради гръцката „Етерия“ през 20-те год. на XIX в.*

¹³⁶⁰ *Robert Neumann, Zaharoff the Armaments King*, p. 9.

¹³⁶¹ *Donald McCormick, The Mask of Merlin*, p. 201.

комитет по спорта, и 6 юли 1918 г., когато прави дарение от 10 гвиней за концерт в помощ на Белгия.¹³⁶²

Какво ни казва това за способността му да остане анонимен по време на войната, тъй като Захароф е дълбоко ангажиран с боеприпасите и международната политика през тези години? Най-важното е, че Захароф е човек на Ротшилд. В навечерието на Първата световна война Захароф се установява в Париж. Той представлява „Викерс“ в борда на директорите на *Societe Francaise des Torpilles Whitehead*, а когато Алберт Викерс се оттегля от борда на френската компания „*Le Nickel*“ през пролетта на 1913 г., той е заменен от Захароф поради неговите „големи експертни познания и силни индустриални връзки“.¹³⁶³

Базил Захароф

„*Le Nickel*“ първоначално е австралийска компания, базирана на френския тихоокеански остров Нова Каледония, но е закупена от Ротшилд, който придобива по-голямата част от производството на никел в Европа. Откриването на никелови запаси в Канада го принуждава да сключи споразумение за поделение на пазара с Американско-канадската международна компания за никел¹³⁶⁴, а никелът е безценна съставка в производство на закалена стомана.

Подкрепената от Ротшилд компания управлява два никелови завода във Великобритания, и картелното споразумение между *Le Nickel* и британското производство на никел и стомана гарантира, че цените се поддържат изкуствено високи.¹³⁶⁵

Така до 1914 г. Базил Захароф, осиновен син на Франция, е член на бордовете на *Викерс* и *Le Nickel*, и двете финансирани от Ротшилд.

На 31 юли 1914 г. в Париж се случват две събития, които олицетворяват пропастта между доброто и злото. Подстрекателят на войната, унищожава всяка надежда за мир, като убива миротвореца, а злият сводник на войната, е издигнат на обществената трибуна и награден с ордена на Почетния легион от френския президент.¹³⁶⁶

В 21,20 ч. харизматичният френски социалистически лидер Жан Жорес е в кафене „Кроасан“ в Монмартър, Париж, обсъждайки критичната ситуация в Европа с редакторите на своето издание „*L'Humanite*“. Той е застрелян в тила от упор. Историята е записала, че убийството е дело на Раул Вилен, 29-годишен крайнодесен студент, но не е направен сериозен опит да се установи „дали някаква друга движеща сила е управлявала ръката на убиеца“.¹³⁶⁷

По-късно Вилен е оправдан по обвинението в убийство. Дни преди това, Жорес застава на политическа платформа в Лион-Вез и призовава своите сподвижници интернационалисти във Франция, Великобритания, Германия, Русия и Италия „да се обединят, за да предотвратят кошмара“, пред който е изправена Европа. Той се обявява срещу войната и подстрекателите на войната и посланието му има голяма тежест.¹³⁶⁸

Жорес е в Брюксел с шотландския социалистически лидер Джеймс Киър Харди на 29 юли, благодарейки на германските социалдемократи за блестящите им демонстра-

¹³⁶² *The Times* 6 July 1918, p. 9.

¹³⁶³ Lewinsohn, Zaharoff, p. 110.

¹³⁶⁴ Ferguson, *The House of Rothschild*, p. 354.

¹³⁶⁵ D.G. Paterson, „Spin Off“ and the Armaments Industry, *Economic History Review*, vol 24. issue 3 pp. 463-468.

¹³⁶⁶ Guiles Davenport, Zaharoff, *High Priest of War*, p. 154.

¹³⁶⁷ William Stewart, J. Keir Hardie, p. 340.

¹³⁶⁸ Discours de Jean Jaures, Lyon-Vaise, 25 July 1915. atelier-histoire.ens-lyon.fr / AtelierHistoire / episodes /.../5

ции за мир. С пламенно красноречие той призова работниците в цяла Европа да спасят цивилизацията от катастрофална война.¹³⁶⁹

Той се завръща в Париж след спешна среща с Роза Люксембург и е дълбоко погълнат от разговор за това как може да се избегне войната, когато животът му е отнет. Шок и ужас изпълват улиците на Монмартър, а парижката полиция реагира, като образува защитен кордон около луксозния дом на Базил Захароф на Авеню Ош 41.¹³⁷⁰

Може да изглежда странна реакция, но през юли 1914 г. Захароф, търговецът на оръжие, е безценен за военната подготовка на френското правителство и точно в този ден президентът Поанкаре обявява награждаването му с ордена на Почетния легион.

Иронията е зловеща. Жорес, миротворецът, е убит хладнокръвно; Захароф, търговецът на смърт, е приветстван като изключителен французин.

Всъщност парижани са твърде травмирани, за да насочат гнева си към Захароф и са въвлечени във войната толкова бързо, че моментът за незабавно възмездие отминава без инциденти.

Като търговец на оръжие Захароф е изтъкнат по своето време, но той е много повече от просто мултимиллионер, международен търговец, чиито акции се намират във всяка важна компания за боеприпаси в Европа. Рядко се случва да се чуват толкова много непотвърдени истории за някой, който по-късно е наречен „най-мистериозният човек на Европа“ от Уолтър Гинес в британския парламент.

Тази зловеща табелка с името добавя мистика към тайните дейности на Захароф. Връзката му с Лойд Джордж е обвита в легенда, която отвлеча вниманието от съюза, неразривно свързан чрез Тайния елит с военните усилия. Твърди се, че Лойд Джордж е имал извънбрачна връзка с английската съпруга на Захароф, Емили Ан Бъроус¹³⁷¹, и това уж му дава някакъв контрол над министъра на боеприпасите. Това твърдение никога не е доказано. В тяхната нечестива връзка има нещо много повече. Абсолютно доминиращо е неговото господство в света на международните оръжейна търговия.

Първата световна война представлява пика на кариерата и влиянието му и той е описван като „министър на боеприпасите за Антантата“.¹³⁷²

Продължават да се разпространяват всякакви твърдения, че всяко съюзническо правителство се е консултирало с него, преди да направи планове за своите грандиозни атаки по време на войната. По-убедително е твърдението, че именно той е гарантирал, правителствата да се въздържат по време на войната от атаки и унищожаване на мини, фабрики, доменни пещи и обекти за производство на оръжия, като Брие и Торнвил, в които той е има интерес.

Когато Лойд Джордж поема поста на Даунинг стрийт 10 през декември 1916 г., той използва Захароф, в смъртоносна игра на шах. Старият търговец на оръжие доказва своята стойност, като отваря задни канали, които Лойд Джордж използва, за да влияе на политиците на Балканите. Захароф е изпратен на тайна мисия в Швейцария през 1917 г., и носи тайни обещания от британското правителство към османците и е използван, за да заблуди турското правителство за бъдещето на Месопотамия и Палестина. От всички обвинения, повдигнати срещу него, най-лошото е, че той непрекъснато се стреми да удължи войната за свои собствени цели.

Захароф се хвали на гръцкия министър-председател през 1916 г., че Германия е много уязвима и че „само невероятна глупост от страна на съюзниците може да ѝ доне-

¹³⁶⁹ Stewart, J Keir Hardie, p. 340.

¹³⁷⁰ John T. Flynn, *Men of Wealth*, p. 372.

¹³⁷¹ McCormick, *The Mask of Merlin*, p. 202.

¹³⁷² Jean-Marie Moine, Basil Zaharoff (1839-46) 'Le Marchand de Canons' *Ethnologie française nouvelle serie*, T. 36, No. 1, De la censure à l'autocensure (Janvier-Mars 2006), p. 143.

се победа“. Той добавя: „Можех да покажа на съюзниците три точки, в които, ако бяха ударили, въоръженият потенциал на противника щеше да бъде напълно унищожен. Но това ще съсипе бизнес, изграждан повече от век...“¹³⁷³

Както беше обсъдено в главата за Брие, Захаров е абсолютно прав, като заявява, че германското оръжейно производство може лесно да бъде унищожено. Той обаче много греша, като намекваше, че само той го е знаел. Тайните агенти на елита в Лондон и Париж са наясно, че германското оръжейно производство може да бъде унищожено до лятото на 1915 г. Те имат средствата да го направят, включително унищожаването на Брие и блокирането на германския внос на материали, необходими за тяхната оръжейна индустрия, но избират да удължат войната.

Когато през 1917 г. е потърсен съветът на Захаров за възможността да се постигне мир в Европа, и се твърди, че той настоява войната да се доведе докрай. Разбира се, това винаги е била целта на Тайния елит; абсолютното унищожение на Германия. Толкова много егоизъм; толкова много злоба.

Подобно на много богати старци, които умишлено предизвикват тази война, в която десетки милиони млади мъже се избиват взаимно, Захаров умира спокойно в леглото си. Последните си години прекарва в усамотение в Балинкур (Франция), охраняван от телохранители денем и нощем. Пише своите мемоари, но после решава да ги унищожи. Той полага изключителни усилия, за да запази анонимността си. Любопытелни журналисти и частни детективи нямат достъп до него.¹³⁷⁴

Можем само да предполагаме, че обесивният му страх от убийство се е основавал на осъзнаването дълбочината на злото, за което е отговорен. Но едва ли! Междувременно Лойд Джордж, както винаги, е отворен за бизнес.

Глава 25. Съдбата на един фелдмаршал

Киченер не е човек, който ще позволи да бъде пренебрегнат. Въпреки това, той остава на поста си през 1915 г., след като ролята му на държавен секретар по военните въпроси или воненен министър, е умишлено подкопана от неговите врагове и критици.

Например, когато посещава Галиполи, за да оцени ситуацията от името на правителството, решенията са взети зад гърба му. Както отбелязва „Таймс“, „в отсъствието на лорд Киченер“ е създаден малък военен комитет, който да координира правителствената организация за войната.¹³⁷⁵

Той се състои от Аскуит, А. Дж. Балфур, Лойд Джордж, Бонар Лоу и Реджиналд Маккена, като сър Едуард Грей е на разположение, както и Киченер, когато се завръща от Галиполи и Близкия изток.¹³⁷⁶

Към края на 1915 г. той знае точно срещу какво се изправя. По отношение на въоръженията, Лойд Джордж поема контрола върху правомощията на военното министерство и ги включва в нов отдел – Министерството на боеприпасите.¹³⁷⁷

Сър Уилям Робъртсън е назначен за началник на Генералния щаб на 21 декември, като на практика поема отговорността за стратегията на Западния фронт. Дейността на Робъртсън е в съответствие с крайната цел на Тайния елит. Той се застъпва за продължаване на войната в Европа, докато се повали Германия. Въпреки че липсата на успех

¹³⁷³ Donald McCormick, *The Mask of Merlin*, p. 206.

¹³⁷⁴ Moine, Basil Zaharoff (1839-46) 'Le Marchand de Canons' *Ethnologie française nouvelle serie*, T. 36, No. 1, *De la censure à l'autocensure* (Janvier-Mars 2006), p. 144.

¹³⁷⁵ *The Times*, 12 November, 1915, p. 9.

¹³⁷⁶ Trevor Royle, *The Kitchener Enigma*, p. 338.

¹³⁷⁷ Lloyd George *And Very Secret Arrangements*. Posted on 24 June 2015.

на Западния фронт и провалът при Галиполи подкопават позицията на Кичънър в кабинета, популярността му сред народните маси не намалява.

Като отнема от Кичънър основната отговорност за стратегията, Аскуит беше достатъчно проникателен, за да го задържи на поста. Морис Ханки¹³⁷⁸, от централното звено на Тайния елит на Даунинг стрийт 10, е най-знаещият и опитен стратег в страната. В дневника си за 8 декември 1915 г. той отбелязва, че Аскуит иска да се отърве от Кичънър, който „оспорва съветите му и е лош администратор, но Аскуит иска да остави К. [Кичънър] в своята схема, и правителството все още да използва голямото му име на авторитет и популярен идол.... Лично аз не виждам начин да го впишат, без да го обезличат в пълен смисъл.“¹³⁷⁹

Това е проблемът. Как могат висшите жреци да премахнат народния идол, без да загубят доверието си в народа? Единственият отговор е да му намерят незначителни задачи, за да го държат настрана от центъра на властта. Но Кичънър винаги е бил самостоятелен човек. Не го е грижа за политиките и е открито се съмнява в способността им да действат мъдро. Той изразява тези опасения на сър Уилям Робъртсън с честна яснота: „Не се страхувам за нашата окончателна победа, но имам много страхове за сключването на добър мир.“¹³⁸⁰

Подобни намерения не се харесват на Тайния елит и особено на Алфред Милнър. Тревожни камбани бият в паметта на онези, които са служили с лорд Милнър в Южна Африка. Кичънър се намесва тогава, в края на Бурската война, за да постигне мир. Милнър използва цялото си влияние, за да спре Кичънър, преди да запази бургското самоуправление с мирната си инициатива. Милнър воюва срещу бурите, за да разчупи калъпа и да преобрази страната, а не да преговаря за политически мир. Условието на мира предполагат компромис. Милнър признава пред своите последователи, че в Южна Африка няма място за компромис. Но Кичънър „парализира“ Милнър и според него трябва да се сключи мир.¹³⁸¹

Помислете за основната цел на Тайния елит. Те искат да разчупят калъпа на Германия и да преобразят страната и нейните колонии, така че никога повече да не представлява заплаха за британското господство. Със сигурност Кичънър не мисли за намеса в полза на европейски мир – през 1916 г.?

Кичънър се смята за арбитър на един добър мир и намеренията му са потвърдени от лорд Дерби¹³⁸², който по-късно е отразява вижданията на генерала в дневниците си. Ако се беше опитал да публикува тези факти в годините непосредствено след войната, официалната цензура ще ги редактирала, оттегли или унищожи. Дневниците на Дерби ще бъдат забравени.

Но за щастие лорд Дерби не публикува книгата си до 1938 г., когато цензурата вече не е толкова строга. Кичънър е имал много силни възгледи, които е възнамерявал да изложи, когато в крайна сметка се стигне до преговарите за мир. Той споделя виденията си на лорд Дерби по време на вечеря около 3-4 дни преди да отплава на последното си фатално пътешествие. Дерби е водил бележки веднага след това, за да не се налага да разчита на паметта. Той е записал абсолютното убеждение на Кичънър, че „каквото и да се случи“, в края на войната, преговарящите за мир не трябва „да отнемат територията на една страна и да я дават на друга“. Съдбата на Елзас и Лотарингия е включена в

¹³⁷⁸ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 313.

¹³⁷⁹ Stephen Roskill, *Hankey*, Vol. 1, 1877 – 1918. p. 237.

¹³⁸⁰ Sir George Arthur, *Kitchener* vol. III, p. 299.

¹³⁸¹ Thomas Pakenham, *The Boer War*, pp. 570, 551.

¹³⁸² Лорд Дерби, Едуард Джордж Вилиърс Стенли, 17-ти граф Дерби, помага на Кичънър в набирането на доброволци. Аскуит го назначава за заместник-държавен секретар по военните въпроси след смъртта на Кичънър. Дерби е един от малкото политици, на които Кичънър се доверява.

неговото изявление: „Мисля, че ако отнемем Елзас и Лотарингия от Германия и ги дадем на Франция, ще последва война за отмъщение.“

Той настояваше, че колонии на Германия не трябва да ѝ бъдат отнемани, защото „ако имат колонии, те ще отидат там мирно и няма да се стремят към война за нови колонии“.¹³⁸³

Неговото чувство за „добър мир“ няма нищо общо с пълното унищожение на Германия. Вижданията на Кичънър са в пълна противоположност със стремежите на Тайният елит, за които работи. Да оставят Елзас и Лотарингия като част от Германия? Да запазят колонии ѝ? Боже мой, а дали след това ще се застъпи за възстановяването на Османската империя? Той все още има влияние в тези източни части, а британското правителство има големи амбиции за Персия след войната.

Със сигурност не. Кичънър говори за ерес. Подобни настроения могат да провалят войната срещу Германия, която Тайният елит толкова внимателно е планирал. Киченер също така се е доверил на сър Дъглас Хейг¹³⁸⁴, че само решителна победа срещу Германия, последвана от справедлив мирен договор, ще предотврати по-нататъшни войни в Европа. Той стига до заключението, че войната не трябва да цели завладяване на Германия.¹³⁸⁵

В очите на Тайния елит той напълно е загубил ума си. Представете си, ако концепцията за „справедлив мир“ беше изтекла до мъжете в окопите. Това, че великият пълководец мисли за мир, има за последица убийственото продължаване на войната. И не просто мир, а справедлив мир? За силите зад правителството това е немислимо и невъобразимо. Киченер се е превърнал в нещо повече от пасив. Той е опасност за амбициите на Тайния елит. Бъдещите му намерения излагат всичко на риск. Въпросите са изключително чувствителни през 1916 г. Говори се за мир и мирни конференции. Повечето от разговорите идват от Америка, където президентът Уилсън трябваше да спечели избори, а темата за „мира“ привлича гласове.

Войната навлиза в застой; победата вероятно може да се постигне само чрез „*guerre d'usure*“ – войната на изтощение. Разбира се, сър Едуард Грей е в редовна връзка с Уилсън чрез контролните офиси на неговия поверен в Белия дом, Едуард Мандел Хаус, но мирът не е въпрос, който някоя от воюващите нации е обмисляла. И все пак, евентуална сделка се оформя. Мандел Хаус и Грей съвместно изготвят поверителен меморандум на 22 февруари 1916 г., който е потвърден от президента. В него се предлага възстановяването на Белгия, предаването на Елзас и Лотарингия на Франция, придобиването на излаз на Средиземно море за Русия и компенсация за Германия в територии извън Европа. Ако Великобритания и Франция сметнат, че моментът е подходящ, президентът Уилсън ще предложи „свикване на конференция, която да сложи край на войната. Ако съюзниците приемат това предложение, а Германия го откаже, САЩ вероятно ще влязат във войната срещу Германия.“¹⁶ Сър Едуард Грей всъщност работи с Е. М. Хаус за изготвянето на меморандум, който по дефиниция е основа за преговори за мир.¹³⁸⁶ И до края на годината Грей е заменен.

Но какво да правим с Кичънър? Той наистина е загадка. През юни 1916 г. Аскуит го обвинява зад гърба му, че се е отказал от отговорностите си и е излъгал. Несъмнено това е в полза на министър-председателя да отклони критиките от себе си. Той осмива

¹³⁸³ Randolph S. Churchill, *Lord Derby, King of Lancashire*, p. 210.

¹³⁸⁴ Royle, *The Kitchener Enigma*, p. 348.

¹³⁸⁵ Едуард Мандел Хаус е сивият кардинал на президента Уилсън в Белия дом. Тясно свързан с финансовата империя на Морган в Ню Йорк, Хаус е голям англофил, който съветва президента по всички аспекти на войната в Европа.

¹³⁸⁶ Grey of Fallodon, *Twenty-Five Years, Vol III*, pp. 63, 68-71.

мъчителната реч на Кичънър и повтарящите се му презентации¹³⁸⁷, но е принуден да го защити в парламента с кратка, но отлична реч, която е приветствана от всички страни.¹³⁸⁸ 19 Кичънър, от своя страна, запазва вяра в Аскуит. Лорд Дерби пише в дневника си, че Кичънър е предан на министър-председателя и много го харесва, което може да обясни защо е останал на поста си.¹³⁸⁹

Когато Аскуит седна в парламента на 1 юни, консервативният лидер Бонар Лоу се наведе напред и прошепна: „Това беше страхотна реч, но как след нея някога ще се отървем от него?“¹³⁹⁰

Вътрешните членове на Тайния елит са много загрижени. Те са сгрешили в преценката си за Кичънър. Особено лорд Милнър. Да, той го беше назначил на поста държавен секретар по военните въпроси през август 1914 г., очаквайки съвсем различен подход, от този по време на Бурската война, и в повечето отношения беше прав.

Дали Милнър не е бил подведен от уверението на Кичънър, че войната ще отнеме три или повече години? Той е първият, който предсказва дълга война, но до 1916 г. Кичънър се вижда като един от „английските делегати, когато бъде сключен мира“.¹³⁹¹

Няма обстоятелства, при които това да бъде позволено. Тайният елит възнамерява да преобрази Германия и да потвърди отново върховенството на Британската империя. Прошепнатата амбиция на Кичънър излага на риск всичко това. Той се превръща в много сериозна отговорност. Лорд Кичънър знаеше, че правителството иска да го премахне от пътя си¹³⁹², което естествено го прави предпазлив към всякакъв план, който включва напускането на страната.

В края на април 1916 г. Аскуит за първи път предлага политическа мисия в Русия, за да обсъди въпросът за снабдяването на съюзника с боеприпаси и да затвърди решимостта на царя да продължи войната с Германия. Първоначално той предлага Лойд Джордж да ръководи посещението и Морис Ханки да го придружи. Същия ден Ханки твърди, че научил, за желанието на Кичънър да отиде в Русия¹³⁹³ 25 и започва да лобира в тази насока. Той пише в дневника си, че „[Кичънър] вероятно ще приеме и ще ме покани [да го придружи] – но аз няма да отида.“¹³⁹⁴ Ханки отстоява позицията си и отказва; но в същото време активно лобира за включването на Кичънър във Военния комитет. Теоретично Ханки е само секретар на комитета. Сега знаем, че той е ключова фигура в Тайния елит¹³⁹⁵, чието влияние нараства с всеки изминал ден. Да видим последователността от събитията.

Мисията, която започва като предполагаемо политическо посещение в Русия от хората на Тайния елит, Лойд Джордж и Морис Ханки, е променена, за да се оглави от лорд Кичънър. Според неговите биографи, Кичънър „внезапно обявява, че иска да ръководи мисията.“¹³⁹⁶

Странни сили действат и нито една от тях не е внезапна. Човекът на Тайния елит в Петроград, сър Джон Ханбъри-Уилямс¹³⁹⁷, 29 предприема стъпки, за да насърчи Ки-

¹³⁸⁷ George Cassar, *Kitchener: Architect of Victory*, p. 474.

¹³⁸⁸ *The Times*, 1 June, 1916, p. 10.

¹³⁸⁹ Churchill, *Lord Derby*, p. 210.

¹³⁹⁰ Pollock, *Kitchener*, p. 471.

¹³⁹¹ Randolph Churchill, *Lord Derby, King of Lancashire*, pp. 209-210.

¹³⁹² Churchill, *Lord Derby*, p. 210.

¹³⁹³ Stephen Roskill, *Hankey Vol. I, 1877-1918*, pp. 268-269.

¹³⁹⁴ *Cabinet Papers CAB 42/13 4/5/16*.

¹³⁹⁵ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, pp. 153-60 and p. 313.

¹³⁹⁶ Trevor Royle, *The Kitchener Enigma* p. 356, John Pollock, *Kitchener*, p. 469.

¹³⁹⁷ Сър Джон Ханбъри-Уилямс е военен секретар на лорд Милнър в Южна Африка, преди да стане секретар на военния министър през 1900 г. Той ръководи британската военна мисия в Русия (1914-1917 г.) и има ключова роля в искането Великобритания да атакува Дарданелите от името на руското правителство.

чънър да пътува до Русия. Той пише директно до държавния секретар по военните въпроси на 12 май, за да подчертае „удоволствието“ на царя, че Кичънър може да дойде в Русия¹³⁹⁸, точно две седмици преди Военният комитет да одобри мисията.

Крал Джордж V е изненадан получател на оптимистична телеграма от царя на 14 май, който пише, че посещението на лорд Кичънър в Русия ще е „изключително полезно и важно“. Някой е действал неправилно. Кралят иска разяснения. Минават дванадесет дни, преди решението за изпращане на Кичънър да бъде утвърдено. Междувременно се предполага, че руският посланик, след като е чул, че Кичънър може да посети Русия, е представил слуха като факт пред царския двор в Петроград. Според всички сведения, написани след това и написани, за да се внуши, че германците са знаели, че Кичънър ще пътува до Петроград, предстоящото му посещение е широко оповестено до третата седмица на май.¹³⁹⁹

Интересно. Всъщност, Военният комитет в Лондон не взема твърдо решение. Когато това се случи, договореностите са различни. Първо, Лойд Джордж е изваден от уравнението. Изневиделица Аскуит решава, че се нуждае от Лойд Джордж да отиде в Ирландия, за да уреди последиците от Великденското въстание.¹⁴⁰⁰

Той му написа много кратка бележка тайно на 22 май, в която го призова да „замине за Ирландия: поне за кратко време“.¹⁴⁰¹

Колко странно. Лойд Джордж никога преди не се е занимавал с ирландския въпрос... и за кратко време? Както той се изразява: „Противно на собственото си желание, реших, че не мога да откажа молбата на г-н Аскуит (да промени приоритета си от Русия към Ирландия).“¹⁴⁰²

Лойд Джордж никога не прави нищо, което не е в негов интерес. Така до 26 май е решено Кичънър да отиде, придружен от личния си екип.¹⁴⁰³ Не трябва да бъдат включени висши политици; нито един член на Тайния елит. Твърди се, че посещението е общоизвестно в Петроград. Доказателствата сочат друго. Окончателното разрешение за мисията на Кичънър в Русия е одобрено на 26 май. Ден по-късно Ханбъри-Уилямс е уведомен, че лорд Кичънър и неговият екип (включително трима слуги) ще отплават за руското пристанище Архангел.¹⁴⁰⁴

Кичънър очевидно иска да се срещне с царя, но е подозрителен към намеренията на правителството, след като е извън страната. Той оставя на лорд Дерби личен код, чрез който може да бъде информиран за всякакви по-нататъшни промени, които могат да настъпят, докато той отсъства.¹⁴⁰⁵ Той е има пълното право да подозира мръсна игра.

Предупреден в началото на юни за възможността предложеното му посещение в Русия да се наложи да бъде отложено с няколко седмици, за да се съобрази с руския финансов министър, Хърбърт Кичънър почти се отказва от мисията. Той пише на Ханбъри-Уилямс, предупреждавайки, че „поради военната ситуация“ не може да отдели време по-късно през годината и ако посещението бъде отложено, ще трябва да бъде напълно изоставено.

¹³⁹⁸ PRO 30/ 57/ 67.

¹³⁹⁹ Pollock, Kitchener, p. 469.

¹⁴⁰⁰ Royle, The Kitchener Enigma, p. 357.

¹⁴⁰¹ Това е неочаквано искане. Той няма абсолютно никакъв опит с ирландските въпроси. Винаги е гласувал в полза на самоуправлението и странната му намеса през 1916 г. не променя нищо. Според ирландския историк Джонатан Брандън, неговото двуличие предопределя съдбата на Ирландската парламентарна партия.

¹⁴⁰² Lloyd George, War Memoirs, p. 420.

¹⁴⁰³ Royle, The Kitchener Enigma, p. 357.

¹⁴⁰⁴ PRO 30/57/67, 27 May 1916.

¹⁴⁰⁵ Randolph Churchill, Lord Derby, p. 210.

Той има предвид замислената лятна офанзива във Франция и е решен да се върне на бюрото си във Военното министерство, преди да започнат действията. Тук се случва неочакван обрат. Кичънър е готов да се откаже от мисията, освен ако тя не остане в определения ѝ срок. Ханбъри-Уилямс действа бързо. Той веднага уверява Кичънър, че е говорил с царя, който „два пъти повтори, че желае да дойдете“ и смята, че „посещението ви е важно и ще бъде от полза и за двете страни“.

Тайният елит отчаяно иска Кичънър да отиде в Русия. Но защо? Ако Кичънър може да отмени посещението в Русия чак на 3 юни 1916 г.¹⁴⁰⁶, то едва ли е жизненоважно. Помислете за това. Политическата мисия на Лойд Джордж и Ханки е превърната в лично посещение при царя, от фелдмаршал и граф Кичънър. Мисията е представена като желание на царя.

На 26 май Кичънър информира руския посланик, че Военният съвет се е съгласил той да приеме поканата на царя за посещение в Русия.¹⁴⁰⁷

Колко умно. С един замах, ако някой зададе неудобни въпроси за целта на посещението на Кичънър, отговорът е, лична покана от цар Николай II.¹⁴⁰⁸

Хърбърт Кичънър заминава за посещението си в Русия в добро настроение. Критиките на работата му като държавен секретар по военните въпроси са отхвърлени с неуспешен вот на недоверие в парламента на 31 май¹⁴⁰⁹ и на 1 юни той се среща с над 200 депутати, за да им даде възможност да чуят неговите виждания за войната до момента. Той отговоря открито на въпросите им, а парламентаристите отговарят с продължителни аплодисменти.¹⁴¹⁰

Същата вечер той има прощална аудиенция с крал Джордж V и отива от Бъкингамския дворец на Даунинг стрийт за продължителна среща с министър-председателя Аскуит. С поглед назад, това има усещането за прощално пътуване. Точно в този момент, в Северно море, близо до полуостров Ютланд в Дания, избухва единственият пълномащабен сблъсък между британския и германския флот. И двете страни обявяват победа, въпреки че британците понасят тежки загуби, включително 6 крайцера и 8 разрушителя.¹⁴¹¹ Адмирал сър Джон Джелико започва разследване на загубата на толкова много крайцери¹⁴¹² и когато флотът се завръща в Скапа Флоу, започва играта на обвинения. Докато загубата на 6097 души е сериозен удар по престижа на Адмиралтейството, германският флот, който претърпя 2557 загуби¹⁴¹³, впоследствие е затворен в пристанищата си до края на войната. И двете страни обявяват победа, но репутацията на Джелико никога не се възстанови. Той вече е под голямо напрежение, физически и психически.¹⁴¹⁴

И веднага след тази военноморска травма, най-емблематичният войник в Империята пристига в Скапа Флоу. Кичънър и неговият екип предприем 700-км пътуване на север до Шотландия с влак през нощта в специален вагон от гара Кингс Крос. На следващия ден, понеделник, 5 юни 1916 г., той пристига в пристанището Скрабстър близо до Търсо и прави тежкото двучасово пътуване до Оркни с разрушителя „Оак“. Военният министър е изцяло в ръцете на Адмиралтейството, а Адмиралтейството – в ръцете на

¹⁴⁰⁶ Sir John Hanbury-Williams, *The Emperor Nicholas II, as I knew him*, pp. 98-99.

¹⁴⁰⁷ Royle, *The Kitchener Enigma*, p. 358.

¹⁴⁰⁸ Sir George Arthur, *The Life of Lord Kitchener*, pp. 349-50

¹⁴⁰⁹ The Times 1 June 1916, p. 10.

¹⁴¹⁰ John Pollock, *Kitchener*, p. 475.

¹⁴¹¹ The Times, 3 June 1916, p. 8.

¹⁴¹² Nicholas A. Lambert, "Our Bloody Ships or Our Bloody System? Jutland and the loss of the Battle Cruisers, 1916." *Journal of Military History*, vol. 62, no. 1, January 1998, p. 47.

¹⁴¹³ <http://www.battle-of-jutland.com/jutland-gains-losses.htm>

¹⁴¹⁴ S W Roskill, "The Dismissal of Admiral Jellicoe," *Journal of Contemporary History*, vol.1, no. 4 (October 1966) p. 69.

Артур Балфур на Тайния елит.¹⁴¹⁵ Адмирал Джелико е този, който определя стария въглищен брониран крайцер „Хемпшир“ да превози ценния пътник до Архангелск в Русия, въпреки че съобщението, че е претърпял леки повреди в Ютланд. Джелико е този, който издава първоначалните заповеди на 4 юни на капитана на „Хемпшир“, Хърбърт Савил, който е плавал по Оркнейските теснини повече от година. Най-важното е, че именно Джелико променя тези инструкции в последния момент, насочвайки крайцера нагоре по западните брегове на Оркнейските острови, уж по по-безопасен и по-защитен маршрут. Няма никаква защита развихрилата се буря около Оркнейските острови, освен непоклатимата безопасност на пристанището Скапа Флоу.

Времето е ужасно. Всъщност е толкова лошо, колкото можеше да бъде през юни. Според местния вестник, „Оркадиан“ – буря от 9 бала, бушуваща над острова, е най-голямата лятна буря, която Оркни е преживявал от години.

Александър Макади, професор по метеорология в Харвардския университет, по-късно опровергава твърдението, че Джелико и неговият екип не са могли да предвидят бушуващата буря, която се развихря около Оркни този ден. Ясно идентифициран циклон преминаваше от Атлантическия океан към Северно море и е на прага на обратен завой, преди да се насочи към арктическите райони. Той заявява, че „прогнозата в Лондон предупреждава да не се започва плаване при такива условия... съветът на метеорологичните експерти е да се изчака да отmine циклона, вместо да се опитват да го изпреварят“. Апологетите на Адмиралтейството и Джелико ги обвиняват „лоша преценка и самодоволство“.¹⁴¹⁶

През 1923 г. Макади разбива това схващане, като твърди, че „липсата на категорични познания за местоположението на бурята изглежда непростима“.¹⁴¹⁷ Тук говорим за Адмиралтейството, с вековния му опит в областта на времето и мореплаването. Адмиралтейството е отговорно за подробното планиране на пътуването на Киченер по море. Джелико е главнокомандващ на флота. Той познава Скапа Флоу и неговите циклонични бури и ветрове. Той е в редовен контакт с Лондон. Всъщност Джелико телеграфира до Адмиралтейството, за да поиска разрешение на „Хемпшир“ да остане в Архангелск по време на посещенията на Киченер и получава одобрение в 18,08 ч. на 5 юни, след като корабът вече е отплавал.¹⁴¹⁸

Със сигурност, като главнокомандващ на Големия флот, Джелико е можел сам да вземе това решение. Защо Лондон е трябвало да го одобри? Несъмнено има обмен на съобщения между Оркнейските острови и Лондон, отнасящи се до „Хемпшир“, преди той да бъде потопен. Следователно е невъзможно да се поддържа аргумент, основан на „объркване и лоша комуникация“ между Адмиралтейството и Джелико в Скапа Флоу. Няма объркване. Скоро са повдигнати въпроси за избора на „Хемпшир“ да превози Киченер по арктическия маршрут до Архангел. Разгневен викарий от Портсмут пише до „Таймс“ на 9 юни: „Няма ли обяснение защо най-ценният живот, който нацията притежаваше, беше рискуван в стар кораб като „Хемпшир“, без никакъв ескорт?“¹⁴¹⁹55

Това е основателен въпрос. „Хемпшир“ е бил 13-годишен брониран крайцер от Девъншир, който е трябвало да бъде бракуван. През февруари 1914 г. Уинстън Чърчил, тогава първи лорд на Адмиралтейството, предоставя писмен отговор до Камарата на общините на парламентарно запитване, в който са изброени 252 кораба, от бойни кораби до торпедни миноносци, работещи с мазут, които скоро ще бъдат оборудвани с ма-

¹⁴¹⁵ Carol Quigley, *The Anglo-American Establishment*, pp.17-18, 312.

¹⁴¹⁶ George H. Cassar, *Kitchener, Architect of Victory*, p. 476.

¹⁴¹⁷ Alexander McAdie, 'Fate and a Forecast', *Harvard Graduate Magazine*, September 1923, p. 46.

¹⁴¹⁸ Trevor Royle, *The Kitchener Enigma*, p. 364.

¹⁴¹⁹ C. H. Hamilton, *The Times, Letters to the Editor*, 9 June 1916, p. 9.

зут или частично с двата източника на енергия. „Хемпшър“ не е включен.¹⁴²⁰ И все пак старият четирикominен крайцер, работещ с въглища, е изборът на Джелико. Той едва ли е незабележим, когато плава с пълна скорост.

Така „Хемпшър“ вдига котва в относителната безопасност на Скапа Флоу в 16,45 ч. на 5 юни 1916 г. и се насочва на запад, а после на север, в разгара на бурята. Той е ескортиран от два разрушителя, „Юнити“ и „Виктор“¹⁴²¹, нито един от тях, имал капацитета да се справи с жестокия челен вятър. Те се присъединяват към „Хемпшир“ в 17,45 ч. за осигуряване на първоначална подкрепа за крайцера. В продължение на 35 минути „Юнити“ се бори с всички трудности да остане близо, но дори с двойно намалена скорост на капитан Савил, надеждата му поради огромните вълни беше безперспективна. Наредено е да се върне в Скапа в 18,20 ч. „Виктор“ издържа още десет минути в силната буря, след което обръща курса и той.

Към 18,30 ч. „Хемшир“ плува самотен, палубите му са затворени с изключение на люка към столовата, като плаващ ковчег с един-единствен вентилационен отвор.

Насочвайки се по избрания от Джелико маршрут, покрай Хой Саунд, блъскан и разтърсван от безмилостната буря, официалният разказ ни кара да приемем, че „случайни обстоятелства“¹⁴²² са въвлекли злополучния кораб в неизвестно германско минно поле, поставено от U-75 точно до Маруик Хед. Само 12 души оцеляват, но Кичънър не е сред тях.

„Неизвестното“ германско минно поле, намиращо се до западния бряг на Оркнейските острови, изисква проверка. Наличните доказателства показват, че важни съобщения за активността на подводниците по точния маршрут, който Джелико е определил за „Хемпшир“, са пристигнали в щаба на военноморските сили в Лонгхоуп на остров Южен Уолис в Оркнейските острови в следобед на 5 юни. Очевидно никой не е обърнал внимание.¹⁴²³

Най-престижният пътник, идвал някога в Скапа Флоу, вече е бил в базата и никой не е дал инструкции да информира главнокомандващия, адмирал Джелико, или неговия щаб за активността на подводниците по избрания маршрут? Това е невероятно. Активността на подводниците в близост до Скапа Флоу винаги е с най-висок приоритет.

Малко места по света са били по-наясно с опасността, представлявана от подводница. Предвид уязвимостта на британския флот след битката при Ютланд, разполагането на подводниците е от абсолютно значение. Неспазването на незабавното предупреждение на висшите офицери на флота за опасностите от подводници е неизпълнение на служебни задължения, което заслужава военен съд. Никой не е подведен под отговорност. Адмиралтейството притежава трите основни кода, използвани от германския флот за предаване на информация до корабите и подводниците им, в първите четири месеца от войната.

Разбивачите на шифри в стая 40 са в състояние да дешифрират всяко военноморско безжично съобщение, да следят движенията на германските кораби и да имат подробни данни за командирите на подводници.¹⁴²⁴

Докато текат германските подготовки за битката при Ютланд, три океански подводни минни заградители са изпратени до морските пътища край Фърт ъф Форт, Мори Фърт и Оркни. Командирът на U-75, Курт Байцен, надлежно поставя мините си в пет групи от по четири по морското дъно по точния маршрут, който Джелико е избрал за

¹⁴²⁰ Hansard, House of Commons Debate, 18 February 1914 vol 58 cc961-963W

¹⁴²¹ И двата кораба са вписани в списъците на Чърчил с 252 кораба, които да бъдат задвижвани с мазут.

¹⁴²² The Times, 10 August, 1926, p. 9.

¹⁴²³ Trevor Royle, The Kitchener Enigma, p. 367.

¹⁴²⁴ Patrick Beesly, Room 40 British Naval Intelligence 1914-1918, pp. 21-33.

„Хемпшир“. В стая 40 курсът на U-75 и този на двата придружаващи кораба е засечен и декодиран. Обърнете внимание на това твърдение. Когато пътуването на Кичънър е планирано и одобрено в Адмиралтейството, те са знаели за рисковете, криещи се подводната дейност на врага. Джелико също е знаел. Две прихванати съобщения от 31 май и 1 юни идентифицират новата океанска подводница U-75 западно от Оркни. На 3 юни движението на U-75 е предадено на станцията Лонгхоуп, а записи на Адмиралтейството показват, че три съобщения, регистрирани на 5 юни, всички с дата и време от станцията Кейп Рат, идентифицираха подводница U-75 в 14,40, 17,15 и 19,15 ч.¹⁴²⁵

„Хемпшир“ излиза в морето в 16,45 ч., но е в радиовръзка с Лонгхоуп. Несъмнено Джелико е инструктирал кораба да отплава в участък, за който се знае, че е зает от подводница, поставяща мини.¹⁴²⁶

Това не са грешки на някой новобранец или злополучни грешки на неопитен стажант. Всяко от тези решения е продиктувано от адмирал сър Джон Джелико, главнокомандващ на британския флот.

Твърди се, че Кичънър е искал да отплават въпреки времето. Наистина ли? Дали да вярваме, че ако адмирал Джелико е отделил време да му обясни за опасността която носи буря със сила 9 бала, Кичънър ще отхвърлил съвета му? Всъщност не е имало такъв разговор. По-късно Джеликоу пише, че „не смятах забавянето за необходимо, тъй като, ако се наложи, бях готов да изведа флота в морето същата нощ и по същия маршрут...“¹⁴²⁷

Разбира се, Кичънър е искал да тръгне, но е достатъчно проникателен, за да разбере поговорката „бързай бавно“. Твърди се, че вината е в сляпата решимост на Кичънър да плава през „окото на бурята“. Същото може да се каже и за избора на „Хемпшър“. От всички налични опции за Джелико, старият брониран крайцер е най-евтиният вариант. Неговите котли изцяло са на въглища и ако беше стигнал безопасно до Архангелск, ще трябва да чака зареждане за обратното пътуване.

През последвалите седмици и месеци се появяват много разгорещени слухове и догадки за това кой, извън Великобритания, е знаел за посещението на Кичънър в Русия; сякаш това е има отношение към резултата. Само един фактор има значение. Който е знаел че U-75 поставя мини около Оркни, е знаел, че преминаването към Маруик Хед е смъртоносен капан. Който и да е инструктирал капитан Савил да поеме по този маршрут, трябва да носи известна отговорност.

Но дали Джелико е действал сам? Докъде се простира следата на съучастието? В Адмиралтейството има един човек във вътрешния кръг на Тайния елит, чиято власт надделява над всичко останало. Това беше Първият лорд, Артър Дж. Балфур. На 5 юни 1916 г., в 19,45 ч. GMT, от пощенската станция Бирсей до Къркуол и Стромнес е изпратен спешен телеграф. В него пише: „Линейният крайцер изглежда е в беда между Маруик Хед и протока Бирсей.“

Двадесет минути по-късно последваха думите „корабът е потопен“.¹⁴²⁸ Крайцерът е на около миля и половина от брега сред бурни вълни, но ясно видим за военноморския наблюдателен пост на сушата. Маруик Хед е крайбрежно укрепление сред скалите. Ако има такова място като идеалната засада за кораб, където шансовете за оцеляване са минимални, това е Маруик Хед. Ескортиращите кораби, след като не успяват да настигнат по-бързия крайцер в невъзможното време, получават заповед да се върнат в Скапа Флоу.¹⁴²⁹

¹⁴²⁵ Patrick Beesly, *Room 40 British Naval Intelligence 1914-1918*, pp. 21-33.

¹⁴²⁶ *National Archives ADM137 / 4105*.

¹⁴²⁷ *Royale, Kitchener Enigma*, pp. 369-370.

¹⁴²⁸ *George H Cassar, Kitchener, Architect of Victory*, p.476. or *Royle, Kitchener Enigma*, p. 480.

¹⁴²⁹ *Jane E. Storey. The Arcadian, New Light On Hampshire Tragedy*.

Има и свидетели. Джо Ангус, артилерист в бреговия патрул на Оркнейските териториални сили¹⁴³⁰, вижда голям облак дим и пламъци, избухващи зад мостика на „Хемпшир“, и той задейства алармата.¹⁴³¹ След като е предупреден, ефрейтор Древър, който обслужва военноморския наблюдателен пост, се втурва към телеграфа.¹⁴³² Това, което последва, е буквално дяволска работа.

да видим хронологията: 5 юни 1916 г., 19,45 ч. [GMT]¹⁴³³. „Хемпшир“ е насочен на север, 30⁰ градуса изток.¹⁴³⁴ Той се ударя в мина, която е експлодирала точно зад мостика.¹⁴³⁵ но не потъва веднага. В последвалия хаос само 12 от около 700 мъже¹⁴³⁶ оцеляват след потъването на кораба, и сред вилнеещата буря в Северно море и жестоките скали. От тях 9 оцелели съобщават, че една-единствена експлозия е разкъсала кораба. Уилям Бенет, вахтеният офицер в машинното отделение, смята, че са били две или дори три. Той е трябвало да преодолее гъстия дим и задушавашата пара, за да стигнат до палубата. Оценките за времето между експлозията и потъването варират от 10 до 20 минути. Объркването се е добавило към виещия вятър и бурното море.

Спасителните лодки не са могли да бъдат спуснати на вода, защото корабът е изключил захранването си. Освободените лодки са разбити на парчета в студените. Мъжете със спасителни пояси са скочили отчаяно. Само спасителните салове на Карли предлагат някакъв шанс за оцеляване.¹⁴³⁷

Време: 5 юни 1916 г., 20,00 ч. [GMT] нататък Стокър Уолтър Фарнден е един от приблизително 40-те мъже, които се вкопчиха в сал номер 3 с подсилените с корк ръбове и дръжки от въжета. Един по един те изчезнаха в дълбините, замръзнали, изтощени, неспособни да се насочат към някой, който все още се държеше за живота сред отломките. По-късно Стокър Фарнден описва мъченията, които той и неговите другари изтърпяха: „Мина един час, два часа и бурята ни хвърляше все по-близо и по-близо до сушата. Мъжете продължаваха да умират в агонията на всичко това, докато не останахме само четирима живи.“¹⁴³⁸

Стотици мъже загинаха в бушуващото е море, защото никой не беше на разположение, за да помогне. Тази човешка трагедия се разиграва на 1,5 миля от брега, и свидетел е докладва на властите в Скапа Флоу в рамките на минути, но тези отчаяни души са оставени да умрат. Защо?

В момента, когато е възможно много от тях да бъдат спасени чрез бърза реакция на аварийното повикване, флотът се проваля. По-късно е предложено жалкото извинение, обвиняващо първоначалната телеграма за неточни подробности. Това губи всякакво значение, когато съобщението в 20,20 ч. гласеше „Корабът е потънал“.

¹⁴³⁰ Philip Magnus, *Kitchener, Portrait of an Imperialist*. p. 373.

¹⁴³¹ Trevor Royle, *The Kitchener Enigma*, p. 374.

¹⁴³² Joe Angus, *Stromness, 'World War One'*, Orkney Public Library, Kirkwall, interview for Sound Archive by Eric Marwick.

¹⁴³³ Jane E Storey, <http://www.bjentertainments.co.uk/js/THE%20Orcadian.htm> *The Arcadian, New Light On Hampshire Tragedy*.

¹⁴³⁴ Използваните часови зони са по Гринвичско средно време (GMT), което се използва в целия свят. Британското лятно часово време (BST) и е с един час напред, т.е. GMT+1.

¹⁴³⁵ Royle, *Kitchener Enigma*, p. 372.

¹⁴³⁶ Свидетелство на старишина Самуел Суини. Всички изявления по-долу са изпратени по телефона от О.С.В.Р. в 14,00 ч. на 6 юни 1916 г.

¹⁴³⁷ Точният брой никога няма да бъде известен, но Ройл го оценява на 655 (стр. 375). Оркнейското дружество за опазване на културното наследство го оценява на 737.

¹⁴³⁸ Плавателният сал „Карли“ е изработен от медна или стоманена тръба, облицована от корк. Американският сал е твърд и може да остане на повърхността, плавайки едновременно добре и с двете страни нагоре. Дъното на сала е изработено от дървена или мрежеста решетка. Често се използва на британски военни кораби по време на Първата световна война.

Към 8:35 трето отчаяно съобщение гласи: „Четири-коминен крайцер потънаа преди 20 минути. Все още не е пристигнала помощ. Изпратете кораби да вземат телата.“

Моряците са във водата почти час. Адмиралтейството все още се колебае. Вице-адмирал Осмънд Брок на станцията Лонгхоуп на Оркни е информиран, че корабът е потънал. Въпреки всичко, което знае, Брок не нарежда веднага да се изпрати спасителна флотилия. Времето е загубено в потвърждаване на телеграмите. Брок е един от гостите на специалния обяд, организиран в чест на Кичънър от адмирал Джелико този ден. Брок знае за късната промяна на курса на „Хемшир“. Той знае за мисията на Кичънър в Русия. Неспособността му да предприеме незабавни действия остава неразбираема.

По този изключителен маршрут има само един военен кораб. Той знае, че потъналият кораб е „Хемпшър“.¹⁴³⁹

Неговото забавяне несъмнено коства живота на десетки потенциални оцелели. Ако Кичънър е във водата, и той щеше да бъде сред загиналите. Осмънд Брок слага край на кариерата си като адмирал на флота.¹⁴⁴⁰

Местните жители които стават свидетели на трагедията, можеха да видят, че сред мъртвите тела има оцелели, но скалите са естествена преграда между отчаяните моряци и безопасността. Освен ако не е имало тайни заповеди, последвалото е като разказ за некомпетентност, паника и объркване в мащаб, който няма никакъв смисъл.

Читателят трябва да помни, че потъването става само на 1,5 миля от брега на Оркни – районът който е домът на британския военен флот.

В Стромнес новината за потъването на крайцера бързо е предадена на Кралския национален институт за спасителна дейност, чийто секретар Г. Л. Томсън се втурва да предупреди военноморските власти, да спуснат спасителен катер във вода. Той е изумен, когато му е казано дори да не направен опит. Той иска да говори със старшия офицер, само за да му кажат, че това „не е негова работа“ и е предупреден много ясно и много конкретно, че ще бъде обвинен в бунт, ако се опита да спусне спасителната катер във водата. Нещата се нажежават толкова много, че той и екипажът му са заплашени с арест.¹⁴⁴¹

Спасителни катери съществуват, за да помагат на хората в опасност в морето. Тяхната цел е да спасяват животи. Тяхната история по бреговете на Великобритания е изпълнена с голяма саможертва и доблест. Но флотът е наредил че спескането на спасителния катер, няма смисъл. Дали Адмиралтейството е искало да няма оцелели?

В Бирсей, малкото местни жители, които знаят за бедствието, искат да помогнат, но в някои случаи „са насилствено възпрепятствани [да се опитат да стигнат до оцелелите] под заплахи“ и дори им е наредено да стоят далеч от брега, иначе ще да бъдат обстрелвани. Местните хора са сигурни, че ако им е позволено да предприемат незабавни действия, може би щяха да бъдат спасени поне още петдесет живота.

Помислете върху този ужасен факт.

Време: 5 юни 1916 г., 21,45 [GMT¹⁴⁴²] вечерта. Отне повече от два часа на влекач и два траулера да се измъкнат от Стромнес, а след това в 22,00 ч. още четири разрушителя ги последваха. Наблюдатели на остров Бирсей си спомнят, че никой от тях не е достигнал мястото на бедствието преди полунощ.

Около 13,00 ч. един от саловите на Карли е изхвърлен на скалите до малък поток на половин миля северно от залива Скейл. Когато тръгва от потъващия „Хемпшир“, той е зает от около 40 души, прибрал още 30 от ледените води, но само 6 оцеляват когато се

¹⁴³⁹ *The Great War- I Was There*, Walter Farnden, part 15. pp. 604-607.

¹⁴⁴⁰ Royle, *Kitchener Enigma*, p. 375.

¹⁴⁴¹ W. S. Chalmers, 'Brock, Sir Osmond de Beauvoir (1869–1947)', rev. *Oxford Dictionary of National Biography*, Oxford University Press, 2004 <http://www.oxforddnb.com/view/article/32079>

¹⁴⁴² Съкращение от Greenwich Mean Time.

разбива в скалистия бряг. Петнадесет минути по-късно втори спасителен сал достигнал брега, точно на север от първия, с четирима живи е сред 40-50 мъртви. Можете ли да си представите тяхното физическо и психическо изтощение? И никой все още не е в безопасност. Те се изправили пред черните скали, без никой наоколо, който да им предложи помощ, да хвърли въжета. Един или двама мъже стигнат до селска къща, изтощени и едва живи.

Време: 6 юни 1916 г., 10:30 ч. [GMT] Първоначално властите не са знаели за оцелелите и следното официално изявление е издадено до вестниците в 13,40 ч. на 6 юни: „Секретарят на Адмиралтейството е получил следната телеграма от адмирала, главнокомандващ флота [Джелико], в 10,30 ч. тази сутрин“: Трябва да съобща с дълбоко съжаление, че „Хемпшър“ (с капитан Робърт Дж. Савил, Р. Н.) с лорд Кичънър и екипаж на борда е потопен снощи около 20,00 ч. западно от Оркнейските острови, от мина, или от торпедо. Наблюдател на брега е видял четири лодки да напускат кораба. Вятърът е северо-северозападен и вълните са били бурни. Патрулни лодки и разрушители незабавно се отправят към мястото и е изпратена група по крайбрежието да търси, но досега са открити само няколко тела и една преобърната лодка. Тъй като целият бряг е претърсен, опасявам се, че има малка надежда да има оцелели. Все още не е получен доклад от издирвателната група на брега. „Хемпшир“ е пътувал за Русия“.¹⁴⁴³

Прикриването започва. Империята е информирана, че „има малка надежда за оцелели“, а неотдавнашните новини, като „*War Illustrated*“, директно заявяват, че „лорд Кичънър... на борда на „Хемпшър“ е загинал, заедно с целия екипаж на крайцера“.¹⁴⁴⁴

„Таймс“ публикува новина от специален кореспондент, който предполага, че е изпратена незабавна помощ. „Корабите, които са били незабавно ипратени, не са открили следа от потъналия военен кораб, нито от плаващи тела.“¹⁴⁴⁵

Първите съобщения са неверни. Невероятно, но е имало оцелели. Въпреки това, нито един кораб не е бил „незабавно изпратен“. Контраадмирал Брок се е погрижил за това.

Траулерът „Ефърт“ от Абърдийн преминава покрай мястото, където „Хемшир“ потъва два часа след бедствието. Според екипажа морето не е било толкова бурно, че да попречи на спускането на малки лодки във вода, но нищо не се е виждало от останките. По това време времето се е подобрило. Странно, но в доклада от Абърдийн се добавя, че „единственият наблюдаван плавателен съд е холандски кораб, който се е движел много близо до него“.¹⁴⁴⁶ Откъде се е появил? Този мистериозен кораб никога не е бил идентифициран. През следващите дни жителите на Оркни съобщават, че са видели два камиона, пълни с мъртви тела, пристигащи на кея Стромнес, едва покрити, мъртвите са струпан на открито, някои почти голи, докато са преместени на чаканска количка и откарани за погребение.¹⁴⁴⁷ Никакви кораби не са изпратени да търсят оцелели, часове по-късно. Дневниците на „Юнити“ и „Виктор“, двата разрушителя, първоначално изпратени да ескортират „Хемпшир“ показват, че те са отново излезли в морето в 21,10 ч.¹⁴⁴⁸ и им отнели час и половина, за да стигнат до мястото на катастрофата.¹⁴⁴⁹

Осъдително, и престъпно, вицеадмирал Брок, който е знаел всеки детайл от курса на кораба, е решил да не предприеме незабавни действия за изпращане на помощ. Ад-

¹⁴⁴³ Jane Storey; <http://www.bjentertainments.co.uk/js/THE%20Orcadian.htm>

¹⁴⁴⁴ *The Times*, 7 June 1916, p. 10.

¹⁴⁴⁵ *The War Illustrated*, Volume 4, 17 June 1916, p. 410.

¹⁴⁴⁶ *The Times*, 10 June, p. 8.

¹⁴⁴⁷ *The Times*, 9 June 1916, p. 9.

¹⁴⁴⁸ Кралското военноморско гробище в Линес на остров Хой е мястото, където почиват 445 военноморски служители от Британската общност, 109 от които са загинали през Първата световна война.

¹⁴⁴⁹ National Archives ADM 53/66480 and ADM 53/67364.

миралтейството отхвърля публичното разследване на катастрофата, въпреки приетия протокол, че всеки път, когато кораб потъне в морето, трябва да се проведе разследване, за да се установи точната причина.

Смъртта на лорд Кичънър предизвиква огромен обществен интерес и безпокойство, но не е проведено публично разследване. Членовете на парламента посочват, че с отказа си да отговаря на въпроси, уклончивото Адмиралтейство само допринася за необмислени спекулации. Те не потвърждават дали морският път, използван от „Хемпшир“ е бил почистван за мини. Знаем, че не е бил. Джелико призна това в собствената си история на британския военен флот.¹⁴⁵⁰

Няма достоверен отговор на повдигнатите въпроси за смъртта на лорд Кичънър. Официалното комюнике за е издадено в Лондон в 14,00 ч. на 6 юни 1916 г. и същата вечер подробностите за поменната служба на Кичънър в църквата „Сейнт Пол“ са обявени, преди Военното министерство да може основателно да предположи, че той не е оцелял.¹⁴⁵¹ Телата, извадени от морето или открити върху скали, са събрани и бързо погребани. Не е проведено разследване от съдебния лекар или „разследване за фаталния инцидент“, тъй като юрисдикцията е в Шотландия.¹⁴⁵²

Сякаш доказателствата трябва да бъдат премахнати от местопрестъплението. За да влоши нещата, Адмиралтейството налага официално ограничение за всеки, който отива до или от Оркнейските острови на 7 юни. Защо искат да държат журналистите далеч от острова? На всяка крачка длъжностните лица се държаха така, сякаш има нещо за криене. Адмиралтейството публикува официалното си изявление в събота, 10 юни.¹⁴⁵³ Разказът е кратък и сбит до просто повторение на вече публикуваното във вестниците.

Един от свидетелите, старшина Уилфред Уесън¹⁴⁵⁴, потвърждава, че лорд Кичънър е видян за последен път на палубата преди корабът да потъне. Много години по-късно във вестникарска статия¹⁴⁵⁵ историята на Уесън предлага размисъл. Въпреки факта, че шумът от бурята и объркването е оглушителен, „чувах се заповеди. Те най-вече бяха уловени от бурята и се губеха... вятърът виеше... неизмерими брегове от вълни се разбиваха една след друга... и тогава лорд Кичънър се появи на палубата. Един офицер извика: „Направете път на лорд Кичънър.“ Капитанът го беше извикал да се качи на предния мостик... това е последното, което видях и чух за лорд Кичънър.“¹⁴⁵⁶

Като оставим настрана журналистическата свобода, можем да се запитае как старшина Уесън всъщност е чул това, което твърди, в бушуващата буря? Важното за Адмиралтейството обаче е да представят свидетел, който може да потвърди, че Хърбърт Кичънър се е качил на палубата и следователно е загинал с капитана и другите висши офицери. По време на разговорите в Камарата на общините на 6 юли 1916 г., парламентарният секретар на Адмиралтейството, д-р Томас Макнамара, настоява, че е проведено „пълно и внимателно разследване“ и е „публикувано пълно резюме на доклада“, обхващащо доказателствата от всеки оцелял.¹⁴⁵⁷

¹⁴⁵⁰ Royle, *Kitchener Enigma*, p. 371.

¹⁴⁵¹ Viscount Jellicoe, *The Grand Fleet (1914-1916): Its Creation, Development and Work*, p. 427,

¹⁴⁵² Hansard, *House of Commons Debate*, 6 July 1916 vol 83 cc1796-1813.

¹⁴⁵³ Според шотландското право, разследването на фатален инцидент е подходящата форма на разследване. То се провежда пред шериф и не изисква съдебни заседатели.

¹⁴⁵⁴ *House of Commons Debate* 22 June 1916 vol. 83 cc316-323.

¹⁴⁵⁵ Служебният номер на Уесън е PO201136(PO). Публикуван е пълен списък на оцелелите и техните идентификационни номера.

¹⁴⁵⁶ *Sunday Express*, 8 July, 1934.

¹⁴⁵⁷ Jane Storey, *HMS Hampshire, Survivors and Their First Statements*, <http://www.bjenterntainments.co.uk/js/survivors.htm%5D>

От последвалите доказателства изглежда, че въпросите са ограничени до „смятате ли, че „Хемшир“ се е натъкнал на мина“ и „видяхте ли лорд Кичънър?“ Защо? Имали ли са причина да се съмняват, „Хемпшир“ се е натъкнал на мина?

Притеснявали ли са се, че някаква история за вътрешна експлозия може да повдигне други въпроси? И какво значение има дали държавният секретар по военните въпроси е или не е видян на палубата? На свидетелите са задавани насочващи въпроси. Военноморските власти не смятат за целесъобразно да започнат разследване по твърденията на екипажа на траулера от Абърдийн, „Ефърт“, че морето е било много спокойно, когато е преминавал покрай мястото на потъването, нито да търсят информация от холандския траулер, за който се твърди, че е бил около мястото на потъването. Командир Карлиън Белиърс предполага, че „една от причините, поради които Адмиралтейството напоследък не харесва военните съдилища, е, че те издават присъди, обвиняващи Адмиралтейството“. Той прави стряскащо изявление: „Наскоро във вестниците имаше колонка за „Хемпшър“ и битката при Ютланд: някои от нас знаят, че „Хемпшир“ никога не е участвал в битката при Ютланд.“

Какво? Командир Белиърс, пенсиониран офицер от Кралския флот и член на парламента, е признат за военноморски експерт. Той е военноморски кореспондент на „*War Illustrated*“ и имаше много връзки в Адмиралтейството. Със сигурност е сгрешал – или това е поредната промяна, направена след събитието от лорд Джелико, когато е повишен в Първи морски лорд?¹⁴⁵⁸

Колкото повече човек научава за съучастията на Адмиралтейството в укриването на истината, толкова повече се чуди каква всъщност е тази истина. И все пак има пълен официален доклад. Той е пазен в тайна. Когато в Парламента са попитани къде е проведено официалното разследване и кой го е провел, уклончивият отговор е „във военноморска база под председателството на капитан от Кралския флот“.¹⁴⁵⁹

Без имена, дати или места. Нищо чудно, че съмненията за прикриване започват няколко дни след смъртта на Кичънър. Слуховете се разпространяват бързо.

Всички те още повече замъгляват нещата с предположения за нечестна игра, вариращи от поставена бомба в кораба от Шин Фейн като отмъщение за Великденското въстание, до глупави обвинения, че Русия, е предупредила германците да изпратят подводница, за да потопи „Хемпшир“.

Друго предположение е, че той се е самоубил, вместо да се изправи пред доказателства, които го уличавали в хомосексуалност.

Такива твърдения отклоняват вниманието от най-сигурните факти. Адмиралтейството е виновно дотолкова, доколкото имаме пълното право да предполагаме съучастие. Десет години след смъртта на Кичънър, неговият приятел и биограф, сър Джордж Артър, задава толкова много въпроси в търсене на „истината“ около потъването на „Хемпшир“, че написва открито писмо до „Таймс“¹⁴⁶⁰, в което разобличава двуличието на Адмиралтейството: „... в началото на 1920 г. Първият лорд на Адмиралтейството (покойният лорд Лонг) ме покани да прочета секретния или непубликуван доклад за потъването на „Хемпшир“, с уговорката, че няма да разкрия нито дума от него на никого. Отказах да прочета документа при тези условия... [и] казах на Първия лорд, че трябва да отбележа в книгата си, че трябва да бъдат обвинени в Адмиралтейството и командващият флота заради небрежността, при приготовленията за пътуването на лорд Кичънър.“ Отговорът на Първия лорд е: „Не мисля, че бихте могли да кажете друго.“

Въздействието на това разкритие удря Адмиралтейството като неочакван удар. Има секретен доклад. Имаше „версии“ за трагедията. „Пренебрегването“ или „небреж-

¹⁴⁵⁸ Hansard, House of Commons Debate, 6 July 1916 vol 83 cc1813

¹⁴⁵⁹ <http://www.channel4.com/programmes/jutland-wwis-greatest-sea-battle>

¹⁴⁶⁰ Hansard House of Commons Debate, 27 June 1916 vol 83 cc732-3.

ността“ са прикрити. Джордж Артър повдига въпроса. Адмиралтейството е задължено да отпечата официалния разказ за потъването на „Хампшир“ под формата на „Бяла книга“¹⁴⁶¹, която струва 6 пенса през август 1926 г.

Тя добавя малко към информацията, която е попаднала в публичното пространство, освен повтарящи се вече публикувани твърдения.

Има и друг важен, но спорен факт. Според военноморските записи, миночистачът „Лаурел Кроун“ е един от осемте кораби преминал през мястото на потъването на „Хемпшир“, когато на 22 юни 1916 г. се натъква една от мините на U-75, и потъв, няма оцелели. Няма кой да разкаже историята. Възникнали редица опасения.

Първото как малък 81-тонен миночистач, е ударил внимателно локализирана мина, поставена на около 7 м от повърхността?¹⁴⁶²

Един от най-важните фактори, които очевидно обясняват съдбата на „Хемпшир“, е, че теглото и водоизместимостта му се комбинират като фактори, за да се потопи кораба на достатъчна дълбочина в бурното море, и да се натъкне на мината.

На теория германският капан, поставен от U-75, е предназначен да улови „много по-голяма риба“ от „Хемпшир“. И все пак малък миночистач е ударил една от тези мини? Колко странно.

Второ, има ясна разлика в официалните записи за датата на гибелта на „Лаурел Кроун“. В отчета „Загуби на флота, 1914-1918 г.“, публикуван през 1919 г., за наетият „Лаурел Краун“ е записано като „Потопен от мина западно от Оркнейските острови на 2 юни 1916 г.“¹⁴⁶³

Официалната германска военноморска история¹⁴⁶⁴ описва пътуването на U-75 през май 1916 г. и записва, че „на 2 юни дрейфуваният кораб „Лаурел Краун“ се е натъкнал на една от мините на U-75 и е бил потопен“.

И двата официални записа от основните воюващи страни ясно посочват, че „Лаурел Краун“ е потопен на 2 юни 1916 г.¹⁴⁶⁵

Официалните записи се потвърждават взаимно, което показва, че Адмиралтейството е знаело за минната бариера поставена на U-75. За властите в Скапа Флоу е пределно ясно, че има минно поле, по пътя на „Хемпшир“. Можем ли да приемем, че в обръкването след битката при Ютланд, съобщенията за потъването на траулера миночистач са забавени, игнорирани или по друг начин останали неизвестни на висшия команден състав в Скапа Флоу? Това е нелепо.

Въпреки това, Комисията за военни гробове на Британската общност, за екипажа на „Лаурел Краун“ е записана датата на смъртта им, като четвъртък, 22 юни 1916 г.

Това е същата дата, дадена от разследването, проведено в Къркуол седмица по-късно.¹⁴⁶⁶ Дали и те са коригирани, за да прикрият на Адмиралтейството? Потъването на „Лаурел Кроун“ не е включено в официалната британска военноморска история, „Военноморски операции“, том IV, написан от Хенри Нюболт и публикуван през 1928 г.¹⁴⁶⁷

Колко странно. Официални дати, променени дати, странни пропуски. По причини, които никога не са са оспорвани, потъването на „Лаурел Краун“ е сведено до обръкани

¹⁴⁶¹ *The Times*, 10 February, 1926, p.10.

¹⁴⁶² Cmd. 2710.

¹⁴⁶³ *Fregattenkapitän Oskar Groos. Der Krieg zur See 1914-18, Nordsee Band V pp. 201-202.*

¹⁴⁶⁴ *National Archives ADM 137/3138.*

¹⁴⁶⁵ *Groos, Der Krieg zur See 1914-18, Nordsee Band V.*

¹⁴⁶⁶ https://www.google.co.uk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwj6-fzEvfrMAhVLDsAKHU30Am4QFggdMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.rbls-kirkwall.org.uk%2Fmemorials%2FBur%2FGeorgePetrie.doc&usq=AFQjCNFPMO_PWazWiQp6oJ3o_ONhNn72Ig&sig2=XPpyFHttCwB_DkKyUPnnp_Q

¹⁴⁶⁷ *National Archives ADM 137/3138*

твърдения и контра-твърдения за датата на неговата гибел. Ако, което със сигурност е така, официалните записи във Великобритания и Германия са верни, лорд Кичънър, неговата група и около 700 моряци са пожертвани, за да се гарантира, че той ще бъде изгубен в морето.

Не се обезкуражавайте от големината на разхода. Едва месец по-късно, на бойните полета на Сом, стотици хиляди други смели войници са ненужно пожертвани в името на цивилизацията. Разгромът на Германия е всичко, което имаше значение. Още един кораб лесно се изгубва в мъглата на объркването след Ютланд.

Първата реакция на новината за смъртта на Кичънър е сама по себе си подозрителна. Лойд Джордж твърди, че е чул „стряскащата“ новина на път за Военен съвет на Даунинг стрийт на 6 юни. Когато влиза в кабинета, той описва „министър-председателя“ сър Едуард Грей, г-н Балфур и сър Морис Ханки, седнали на маса, всички са смаяни“. Това наистина е вътрешен кръг от влиятелни мъже, които ясно знаят какво се е случило, но не говорят за последствията? Забележително е, че предвид мащаба на току-що случилото се, „сър Морис и аз за момент съвсем забравихме, че ако не бяха ирландските преговори, щяхме да споделим същата съдба“.¹⁴⁶⁸ Това не е вярно. От самото начало Ханки казва, че няма да отиде.¹⁴⁶⁹

Очевидно Лойд Джордж и Ханки „съвсем са забравили“, че е трябвало да бъдат на същия този злополучен кораб?¹⁴⁷⁰ Колко хора биха могли да реагират с такова хладнокръвие? Това противоречи на човешката природа.

Всъщност, без да спира за момент, за да размишлява върху многобройните приноси на вече починалия държавен секретар по военните въпроси, Лойд Джордж знае, че „смъртта на лорд Кичънър остави празно място във Военното министерство. Осъзнах, че това място може да ми бъде предложено.“¹⁴⁷¹

Този човек с много заговори, с безкрайни заяждания зад гърба на други, които информират печата, особено Нортклиф, срещу Кичънър, демонстрира безсърдечен цинизъм. Лойд Джордж наистина приема този пост на 4 юли, но не преди да се увери, че всички правомощия, които систематично са отнети от Кичънър, ще бъдат възстановени на неговия заместник. След като чува за смъртта на Кичънър, се твърди, че Нортклиф нахлул в салона на сестра си, заявявайки: „Провидението е на страната на Британската империя.“¹⁴⁷²

Подлизурски почести са изречени от устата на виновните. Адмирал Джелико тържествено заявява, че флотът е изказал съжаление за „войника“, за чиято загуба „дълбоко съжаляваме. За нас беше привилегия да го видим за последен път; той почина с много от нашите другари.“¹⁴⁷³ Не се споменава нито непочистеният канал, нито явната вина на Адмиралтейството.

Погледнете отново дълбочината на тази вина. Корабът е едва годен за служба и загубата му не добавя много към бедите на флота след Ютландската битка. Джелико и неговите командири в Адмиралтейството одобряват маршрута на кораба, въпреки че знаят за поставеното минно поле. Военноморското разузнаване в стая¹⁴⁷⁴ внимателно наблюдава цялата дейност на подводниците. Препратките към минното поле и потъването на траулера „Лаурел Кроун“ са премахнати или фалшифицирани, за да отговорят

¹⁴⁶⁸ Henry Newbolt, *History of the Great War, Based on Official Documents. Naval Operations, Vol IV*, pp. 1-21.

¹⁴⁶⁹ David Lloyd George, *War Memoirs*, vol.1, p. 456.

¹⁴⁷⁰ Stephen Roskill, *Hankey, Vol. I*, p. 269.

¹⁴⁷¹ *Hankey Diary 6 June 1916*, quoted in Roskill, *Hankey Vol 1*, pp. 279-280.

¹⁴⁷² Lloyd George, *War Memoirs*, p. 456.

¹⁴⁷³ J. Lee Thomson, *Politicians, the Press and Propaganda, Lord Northcliffe & The Great War, 1914-1919*, p. 101.

¹⁴⁷⁴ *The Times*, 14 June 1914.

на „обяснението“ за прикриване, когато са повдигнати трудни въпроси за съдбата на „Хемпшир“. Официалният доклад е пазен в тайна. Ключови документи все още не са видели бял свят. Последиците от смъртта на Хърбърт Кичънър са многобройни, защото мисията му в Русия се отнасяше не само до боеприпаси. Той се надяваше да установи по-тесни отношения и истинско приятелство между двете империи. Предполага се, че щеше сложи край на интригите, в които е замесен Джордж Бюканън, британският посланик в Русия. Независимо дали водещите държавници във Великобритания симпатизират на царския режим в Русия, или не, е непростимо да се оказва подкрепа на радикални елементи от опозицията в Думата и да се подкопава руското политическо единство. Руснаците се надяват, че присъствието на Кичънър в Санкт Петербург ще парализира вътрешните интриги и ще даде на правителството им моралната подкрепа, от която то толкова много се нуждае.¹⁴⁷⁵

Това не е целта на Тайния елит. Смъртта на Кичънър също така заглушава гласа на разума по време на примирието през 1918-19 г. Той поиска справедлив мир. Това не се случи. Убийството на Кичънър е покрито с клиширани баналности и цинично написани некролози. В Камарата на лордовете Лансдаун провъзгласява смъртта на Кичънър като „велико и достойно напускане на сцената, на която той е играл толкова важна роля през дългите години от живота си“.¹⁴⁷⁶

Двуликът Аскуит скърби, че „кариерата му е прекъсната, докато е все още в разгара на неизчерпаните си сили и възможности“.¹⁴⁷⁷

Джон Бюкан от Тайният елит казва, че „в известен смисъл работата му е завършена“ и „смъртта му е подходящ завършек на драмата на живота му“.¹⁴⁷⁸

„Глупости“ може да не е призната историческа оценка, но „глупостите“ си остават. Те разпространяват лъжи, както правят измамниците. Пълният арсенал на държавата и църквата се събира в катедралата „Сейнт Пол“ на 13 юни, за да проведе възпоменателна служба за лорд Кичънър. Службата завършва с трите стиха на „Боже, пази краля“.¹⁴⁷⁹

Така, с този показан театър, паметта му е предадена на анализите на приетата история. Колко типично британско. Никой никога не е бил подведен под отговорност за убийството на лорд Хърбърт Хорацио Кичънър и над 700 други мъже.

Глава 26. Великият британски преврат 1916 г.

Великобритания е въввлечена във войната от правителство, което нито е способно да я управлява, нито е избрано да го прави. Убеждението, че нейната военноморска и икономическа мощ е достатъчна, за да победи германците, е една от основните предпоставки, които подкрепят широко разпространеното предположение във Великобритания, че всичко ще бъде „както обикновено“.¹⁴⁸⁰

Сред редица дезинформации, разпространявани за да успокоят лековерната общественост, е че флотът ще защити Великобритания от инвазия, ще удуши германската икономика и ще спечели без много загуби войната, защитена от десетилетие военноморски инвестиции.

¹⁴⁷⁵ Boris L. Brasol, *The World At The Crossroads*, pp. 80-81.

¹⁴⁷⁶ Lord Lansdowne, *Hansard, House of Lords Debate*, 20 June 1916 vol 22 cc315-322.

¹⁴⁷⁷ *House of Commons Debate*, 21 June 1916 vol 83 cc145-151.

¹⁴⁷⁸ John Buchan, *Episodes of the Great War*, pp. 246-247.

¹⁴⁷⁹ *The Times* 14 June 1914.

¹⁴⁸⁰ David French, „*The Rise and Fall of Business as Usual*,“ in Kathleen Burk, *War and the State, The Transformation of the British Government, 1914-1919*, p.10.

Няма инвазия. Никога Германия не е планирала инвазия. Многократно прехвалената блокада е тайно сведена до символична. Не е „както обикновено“. Няма съмнение, че войната можеше да приключи до пролетта/лято на 1915 г., ако това беше основната цел. Това не се дължи на некомпетентност, въпреки че генералите на бойното поле заслужават тази характеристика, на грешна преценка или на лошо командване, а на много внимателно изпълнени стратегии за снабдяване на врага и удължаване на войната.¹⁴⁸¹

Всъщност, хората на Тайния елит в правителството се справят много добре с удължаването на войната. Колебанието на Аскуит, неспособността му да промени характера на вземането на решения в кабинета, се оказват пречка. Лойд Джордж действа под надзора на банковия и финансовия сектор от двете страни на Атлантика и използва тяхната подкрепа, за да получава заеми и боеприпаси чрез посредничеството на Морган и Ротшилд.¹⁴⁸²

Хората на сър Едуард Грей във външното министерство стрикно изпълняват американските интереси и напълно обезсилят смелите и неуморни усилия на флота да проведе ефективна блокада. Те одобряват тайната и илюзорна програма „Белгийска помощ“, ръководена от Хърбърт Хувър, която снабдява Германия с така необходимите хранителни продукти.¹⁴⁸³

Победата на бойното поле не е целта, освен ако не донесе пълното унищожаване на Германия като икономически съперник, а това изисква време и абсолютна ангажираност. В ход са два много различни подхода. По-голямата част от либералния кабинет вярва, че война ще е кратка и спечелена в морето, а малката армия ще бъде достатъчна за континенталната война; хората на Тайния елит замислят дълга, изтощителна война, която защитава техните интереси, гарантира големи печалби и е подкрепена от огромните ресурси на САЩ. Въпреки че либералното мнозинство в кабинета на Аскуит не желае да се откаже от принципите си на невмешателство, Лойд Джордж признава, че контролът върху железопътната мрежа и гаранциите за бизнеса с корабното застраховане са абсолютно необходими за оцеляването на обществения ред.¹⁴⁸⁴

С други думи, правителството изисква пряка намеса в икономиката, по време на съвременната война. Показателно е, че първите действия на Лойд Джордж са да защити банките, паричните пазари и военно-промишления бизнес. Той си приписва заслугата за спасяването на Ситито, след като послуша съветите на Натаниел Ротшилд и „част от деловите и финансовите среди“.¹⁴⁸⁵ Разбира се, че го прави. Той е техният човек.

Удължаването на войната им е много изгодно, но спечелването ѝ е всичко. До 1915 г. Тайният елит осъзнава, че подходът на Аскуит към воденето на войната се проваля. Той и неговите министри вече не се занимават с политическите въпроси, за които са избрани, и не може да им се повери крайната цел за унищожаването на Германия. Тайният елит се нуждае от правителство, фокусирано върху унищожаването на Германия, а хората на Аскуит не са на ниво.

Стотици хиляди млади мъже вече са пожертвани. Удължаването на войната изисква мъже със студени, твърди сърца, лишени от състрадание, отдадени на каузата на Тайния елит. Както Милнър се изразява „необходима е стомана, за да се доведе войната до крайното унищожение на врага?“

¹⁴⁸¹ Може би най-интересният и загадъчен скандал от Първата световна война е Комисията за помощ на Белгия на Хърбърт Хувър, която допринася за удължаването на войната, като доставя провизи, особено хранителни продукти, на Германия в периода 1914-1917 г.

¹⁴⁸² Kathleen Burk, *War and the State, The Transformation of British Government 1914-18*, p. 90.

¹⁴⁸³ Michael Amara et Hubert Roland, *Gouverner En Belgique Occupee*, p. 99 and p. 214.

¹⁴⁸⁴ David French, „The Rise and Fall of Business as Usual,” p. 7.

¹⁴⁸⁵ David Lloyd George, *War Memoirs*, p. 70.

Неговият безскрупулен съвет към Ричард Халдейн по време на Бурската война е да се „пренебрегват протестиращите“.¹⁴⁸⁶

Необходим е специален вид „стомана“, за да се игнорират хуманитарните въпроси, да се игнорира пълният хаос, причинен от жертвата на толкова много хора, и въпреки това да се жертват много повече. Милнър разполага с такава хладна и твърда стомана сред своите привърженици и възпитаници. За Тайния елит, дълбоко вкоренените страхове на Милнър са напълно оправдани. Демократичният либерализъм, разводнен след смъртта на Кембъл-Банерман¹⁴⁸⁷, лишава Великобритания от координирана институция, която да ръководи военните действия. В кабинета на Аскуит само Лойд Джордж, все по-вече се очертава като единственият кандидат запазил подкрепата от Тайния елит, осъзнал необходимостта от разклащане на традиционния подход към управлението. Дори преструвката за демокрация не може да донесе окончателна победа. Тя пречи на каузата им. Необходима е промяна.

През май 1915 г. лидерът на консерваторите Андрю Бонар Лоу изпраща писмо до Хърбърт Аскуит, в което се казва: „Според нас нещата не могат да продължават така, както са, и някои промени в конституцията на правителството ни се струват неизбежни, ако искаме да запазим общественото доверие, за да доведем войната до успешен край.“¹⁴⁸⁸ Той тайно изпраща копие от същото писмо до Лойд Джордж. Те очевидно са в заговор. Лойд Джордж и Бонар Лоу твърдят пред общественото мнение, че ги свързва лично, „и много сърдечно приятелство“, според самия канцлер на хазната.¹⁴⁸⁹

Всъщност Лойд Джордж е съгласен с основните въпроси, повдигнати от Бонар Лоу, защото предложеното коалиционно правителство не представлява заплаха за собствената му кариера.

Последвалите събития са изцяло режисирани. С изумителна скорост Аскуит приема предложението за сформирание на коалиция. Лойд Джордж играе ролята на брачен посредник и лично води „приятеля си“ Бонар Лоу в кабинета на Даунинг стрийт № 10, за да обсъдят условията, при които консерваторите ще се обединят с правителството. Отнема само 15 минути, за да се сложи край на последното чисто либерално правителство в британската история. Така делото е свършено. Или поне така ни казават. Но със сигурност предложението е погрешно? За да има доверие, и да се създаде общественото усещане за необходимостта от правителство, което се стреми да направи всичко възможно за Империята, със сигурност Аскуит трябва да направи първите стъпки?

Имайте предвид, че един министър-председател може да изглежда като единствено отговорен, но винаги е подчинен на властовите посредници над него.

Всъщност „пистолета“ беше насочен към политическата му глава и той не се колеба да капитулира. Защо? Кой е говорил с него? Часове по-късно той казва на крал Джордж V, че „правителството трябва да бъде реконструирано на широка и безпартийна основа“.¹⁴⁹⁰

Два дни по-късно министър-председателят обявява в Камарата на общините, „че се обмислят стъпки, които включват реконструкция на правителството на по-широка, лична и политическа основа“. Той изяснява три точки, заключавайки, че всичко това е негово дело. Той и сър Едуард Грей определено ще останат на поста си; воденето на войната ще продължи „с всяка възможна енергия и с помощта на всички налични ре-

¹⁴⁸⁶ J. Lee Thompson, *Forgotten Patriot*, p. 483.

¹⁴⁸⁷ Хенри Кембъл-Банерман умира на 22 април 1908 г. от инфаркт.

¹⁴⁸⁸ A. Bonar Law to Asquith, 17 May 1915.

¹⁴⁸⁹ David Lloyd George, *War Memoirs*, pp. 137, 135.

¹⁴⁹⁰ Roy Jenkins, *Asquith*, pp. 360-361.

сурси“. И накрая, „всяка реконструкция, която може да бъде направена, ще бъде единствено за целите на войната...“¹⁴⁹¹

Първите стъпки в превземането на всеки аспект от военното управление от Тайния елит са в ход, но фитилът тлее бавно. Трябваше да се спазват политическите тънкости. Основното условие за „единство“, поставено на масата от Бонар Лоу, е незабавната „политическа“ смърт на Уинстън Чърчил. Консерваторите не одобряват продължаването на престоя му в Адмиралтейството след напускането на лорд Фишър и настояването му за атака срещу Дарданелите; Ълстърските юнионисти никога няма да простят, нито да забравят неговите предвоенни заплахи към каузата им, ако не беше изоставил както класата си, така и партията си, преминавайки към либералите през 1904 г.

Аскуит също не успява да подкрепи един от най-добрите си приятели, Ричард Халдейн. Лично върху съвестта му лежи, че той отхвърли Халдейн, човекът, създа БЕС¹⁴⁹², когото изпрати във Военното министерство на 4 август, за да започне мобилизация, и го изостави през май 1915 г. „след една от най-дискредитиращите кампании за очерняне в британската история“.¹⁴⁹³

Вестниците твърдяха, че Халдейн е таен симпатизант на Германия, което е абсурдно. Може би се питате защо Тайният елит е готов да жертва двама от своите агенти, които вкараха Великобритания във война; в този случай Чърчил и Халдейн? По принцип те са заменяеми. Всички политически агенти, независимо от предполагаемата им лоялност, са заменяеми. И все още са. Винаги запознат с нещата, Алфред Милнър не се присъединява към кабинета на Аскуит. Милнър, разбира се, е член на Камарата на лордовете и отявнен защитник на наборната военна служба, а не на доброволното набиране в армията. Всъщност, запазването на единството в коалиционното правителство винаги ще постави на изпитание уменията на Аскуит и той се опасява от прякото влияние на Милнър върху толкова много хора в неговия кабинет.

Алфред Милнър е готов, но търпеливо чакаше обрата. Британските вестници приветстват новия безпартиен кабинет за неговата всеобхватна сила, но Джон Редмънд, лидер на Ирландската партия за самоуправление, не приема предложението на Аскуит за второстепенен пост. Той няма голям избор, предвид видното участие на водещи фигури от кампанията в Ълстър, противопоставяща се на самоуправлението от 1912 до 1914 г. Мъжете, които открито заплашват с отцепническо правителство в Белфаст, се завръщат на власт в Уестминстър. Колко иронично е, че британското правосъдие е поставено в ръцете на онези, които открито са готови да се противопоставят на този закон през юли 1914 г.¹⁴⁹⁴, като сформират и въоръжават незаконната частна армия в Ълстър¹⁴⁹⁵ и удобно довеждат Великобритания до ръба на гражданската война.

Лойд Джордж получава исканата цена. Неговата нелоялност е откупена със създаването на Министерство на боеприпасите, в което му е дадена върховна власт.¹⁴⁹⁶ Той знае, че наболелият проблем в момента е предполагаемата липса на боеприпаси и тежка артилерия. Той е наясно с исканията на Военното висше командване за по-добри снаряди; знаеше, че преувеличеният недостиг на оръжия ще събере обществения глас и ще се превърне в възмущение, ако не бъде разгледан. И вярва, че това е работа, която само той може да свърши, и че неговите поддръжници във Великобритания и САЩ ще го подкрепят през цялото време, и е прав.

¹⁴⁹¹ Hansard, House of Commons Debate, 19 May 1915 vol 71 cc2392-2923.

¹⁴⁹² Британските експедиционни сили – контингента воюващ във Франция.

¹⁴⁹³ Michael and Eleanor Brock, HH Asquith, Letters to Virginia Stanley, p. 598

¹⁴⁹⁴ Brian P Murphy, Patrick Pearse and the Lost Republican Ideal, p. 45.

¹⁴⁹⁵ Pat Walsh, The Great Fraud of 1914-18, p. 25.

¹⁴⁹⁶ Lloyd George, War Memoirs, p. 142.

Лойд Джордж получава забележително писмо от 1 юни 1915 г. от Теодор Рузвелт, бивш президент на САЩ, „поклонник“¹⁴⁹⁷ и близък сътрудник на Дж. П. Морган. Рузвелт е ентузиазизиран защитник на разпространението на англоезичната англосаксонска експанзия по света¹⁴⁹⁸ и като такъв е агент на Тайния елит. Писмото му гласи: „Искам да ви поздравя за действията, които предприехте за сформирването на коалиционен кабинет, и особено за вашата роля в него. Най-вече искам да ви поздравя за това, което направихте във връзка с тази война... основната ви задача е да спасите страната си“.¹⁴⁹⁹

Бившият президент на САЩ дава пълното си одобрение на новоназначения министър на боеприпасите за „това, което направи“. Това е апостолска благословия от другата страна на Атлантика. Лойд Джордж е поздравен за действието си, а не Аскуит или Бонар Лоу, защото Рузвелт знае, че Лойд Джордж е ръководил тази коалиция и е единственият човек, който разбира какви действия да предприеме. Той е техният човек. Това писмо потвърждава одобрението им. Човекът на Тайния елит в центъра на военните усилия, Морис Ханки¹⁵⁰⁰, остава точно там, където винаги е бил – в самия център на вземането на решения. При всяка реорганизация, всяко преместване на места или консолидиране на властта, при всяка промяна или формиране на комитет или съвет, който има власт и влияние, включващо вътрешния кабинет, реално вземащите решения, Ханки остава тихо на заден план като секретар или протоколчик. Неговата въздесъща ръка, записва протокола на срещата и все по-често съветва членовете.¹⁵⁰¹ Той, преди всичко, е в течение.

Но Аскуит остава на преден план, както и повечето от проблемите. Освобождаването от избраните длъжностни лица винаги е изпълнено с известна опасност, че това национално правителство няма да има компетентността да обедини нацията. При критичен анализ се вижда, че местата в министерските кресла са разместени, но с изключение на новата роля на Лойд Джордж, много малко се промени.

Коалиционното правителство на Аскуит от май 1915 г. променя малко във военното управление на Великобритания. Едва ли е очаквано повече, предвид разместване на стари лица и по-стари политици. Алфред Милнър е наясно, че за Тайния елит е удобно да изчака момента. Милнър първоначално е подтикнат към действие заради неспособността на Аскуит да взема ясни решения и критикува „противоречията и несъответствията, които характеризират действията ни като нация“.¹⁵⁰²

Той започва да се нахвърля върху министър-председателя в Камарата на лордовете в началото на 1916 г., а сър Едуард Карсън равни същото в Камарата на общините¹⁵⁰³. Карсън първоначално е протеже на Алфред Балфур и член на Тайния елит. Не след дълго неестествената коалиция от консерватори и либерали се разпада вътре в кабинета. Морис Ханки се опасява, че генералите „ни обезкървяват до смърт“. Той предупреждава Лойд Джордж, че британската армия е водена от „най-консервативната класа в света, формираща най-мощния профсъюз в света“.¹⁵⁰⁴ Това е проникателно наблюдение. Щабният „кръг“ (и това са негови думи), сформирани под предвоенното влияние на

¹⁴⁹⁷ Основана през 1902 г., тази елитна асоциация на политици, финансисти, дипломати, посланици и бизнесмени в Ню Йорк и Лондон има за цел да запази връзките между англоговорящите народи и да популяризира ценностите на англосаксонската раса.

¹⁴⁹⁸ Anne Pimlott Baker, *The Pilgrims of America*, p. 4.

¹⁴⁹⁹ Roosevelt to Lloyd George, 1 June 1915, reproduced in full on p.145 of his *War Memoirs*.

¹⁵⁰⁰ Quigley, *Anglo-American Establishment*, p. 313.

¹⁵⁰¹ Stephen Roskill, *Hankey, Man of Secrets, 1877-1918*, pp. 179-185

¹⁵⁰² Hansard, *House of Lords Debate*, 20 December 1915 vol 20 cc696-744.

¹⁵⁰³ A M Gollin, *Proconsul in Politics*, p. 320.

¹⁵⁰⁴ Maurice Hankey, *Diary entry 28th October 1916*, quoted in Stephen Roskill, *Hankey: Man of Secrets*, p. 312.]

големия съюзник на Милнър и бившия началник-щаб на армията, лорд Робъртс¹⁵⁰⁵, наистина е затворен съюз от бивши кавалерийски офицери, толкова самонадеяни и самодоволни, че игнорират мнението на другите.

Каквито и да са трагични последиците от грешките им, те продължават да ги повтарят с арогантността си, че знаят по-добре от всички. Утвърдени в мнението си, че демократичният процес не е успял да осигури лидерството и организацията, необходими за спечелване на войната според техните мнения, Милнър и Тайният елит започват процеса на пълно подкопаване на правителството и замяната му със свои собствени агенти.

През януари 1916 г. малка група от най-близките приятели и последователи на Милнър сформират много отличителна и тайна клика, която да подготвят нацията за промяна, толкова радикална, че на практика е равностилна на преврат; планирано е превземане на управлението от мъже, които ще наложат собствено управление, вместо да търсят мандат от широката общественост.¹⁵⁰⁶

След като осигуряват продължителност на войната, те сега се стремят да гарантират, че тя ще се води до пълното унищожение на Германия. Мъжете, стоящи зад внимателно изградената конспирация, са Алфред Милнър, Лео Амери, сър Едуард Карсън, Джефри Доусън, редактор на „Таймс“, Ф. С. Оливър, влиятелният писател, който вярва, че войната е необходимост¹⁵⁰⁷, и Уолдорф Астор, собственик на „Обзървър“.

Те се срещат редовно в понеделник вечер, за да формулират алтернативните си планове за водене на войната по време на вечеря. Тези мъже са от вътрешния кръг на най-доверените сътрудници на Милнър.¹⁵⁰⁸

Други, поканени да се присъединят към тях, са Лойд Джордж, сър Хенри Уилсън (по това време командир на корпус на Западния фронт), Филип Кер (бъдещият лорд Лотиан), вярно протеже на Милнър от времето му в Южна Африка, и сър Лиандър Стар Джеймсън, човекът, който почти сваля британското правителство през 1896 г. след неуспешната си акция в Трансваал.¹⁵⁰⁹

Може ли някой да предвиди, че Джеймсън ще се появи отново в Лондон, в рамките на много мощна конспирация около 20 години след като почти провали мечтата на приятеля си Сесил Роудс?¹⁵¹⁰ Но той винаги е слуга на могъщото южноафриканско крило на Тайния елит.

В редките случаи, когато тази клика е споменавана от историците, тя обикновено се нарича „Джинджър група“¹⁵¹¹. Още един вид измама. Тяхната цел не е да създават

¹⁵⁰⁵ Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War*, chapter 15, The Roberts Academy, pp. 194-203. виж за влиянието, което лорд Робъртс оказва върху британската военна институция.

¹⁵⁰⁶ Gollin, Hankey, pp. 313, 323-324.

¹⁵⁰⁷ F. S. Oliver, *Oxford Dictionary of National Biography*, author, Richard Davenport-Hines.

¹⁵⁰⁸ Алфред Милнър, Лео Амери, Филип Кер, Уолдорф Астор и Джефри Доусън са специално включени в от Карол Куигли в „Обществото на избраните“ в своята работа „Англо-американският елит“, докато Лиандър Стар Джеймсън е от външния кръг. [стр. 311-313.] Ние наричаме групата под общото наименование „Тайния елита“.

¹⁵⁰⁹ Thomas Pakenham, *The Boer War*, Prologue, pp. 1-5.

¹⁵¹⁰ Осъден на 15 месеца затвор заради организираното нападение, Джеймсън излежава едва три месеца, и е помилван. След това от 1904 до 1908 г. е министър-председател на колонията Кейп. През 1912 г. се завръща в Англия и остава един от доверените съратници на Алфред Милнър.

¹⁵¹¹ „Джинджър група“ е название на неформална група озособила се в рамките на организация, или партия, която се стреми да повлияе върху насоката на нейната дейност. Терминът произлиза от фразата „ginger up“, което означава „да оживя или стимулирам“. Джинджър групите работят за промяна на политиката, и дейността на длъжностните лица на организацията, като същевременно подкрепят общите ѝ цели. Т.е. не се обявяват открито против, а работят подривно вътре. Те се формират в рамките на политическите партии в страни от Британската общност като Обединеното кралство, Канада, Австралия, Нова Зеландия, Индия и Пакистан.

опозицията срещу Хърбърт Аскуит, а да управляват на негово място. Както го е описал биографът на Алфред Милнър, това е много мощно сдружение, лишено от партийни писачи и безлики държавни служители.¹⁵¹²

Карсън, все още герой на юнионистите от Ълстър, е най-видният критик от страна на торите в Камарата на общините; Доусън от „Таймс“ е най-влиятелният журналист в Империята и има пълната подкрепа на собственика си, лорд Нортклиф; „Обзървър“ на Астор добавя огромна тежест към батальоните на Милнър в печата; Оливър е фанатичен в презрението си към подлите миротворците. Той предлага цялата нация, а не само въоръжените сили, да бъде призвана.¹⁵¹³ Алфред Милнър е бил безспорният лидер на тази „Кабала в понеделник вечер“.¹⁵¹⁴ Това е „група от влиятелни хора“, създадена в Лондон от Лео Амери в началото на 1916 г., за да обсъжда военна политика.

Бележките от дневния ред на една от срещите през февруари ясно показват, че те планират да разрушат широко разпространеното схващане, че няма алтернатива на комбинацията от Аскуит и Бонар Лоу. Тяхното решение е да повтарят „навреме и не-навреме“, че настоящата коалиция има парализиращ ефект върху воденето на войната и е абсурдно да се вярва, че няма алтернатива.¹⁵¹⁵

Те са алтернативата. Тук откриваме един от малкото примери за това как точно Тайният елит работи, за да влияе и доминира британската политика. Кабалата се състои от ключовите играчи в ядрото на опозицията срещу Аскуит. Те инструктират своите поддръжници и агенти да лобират както вътре, така и извън парламента за политиката, която са определили по време на частните им вечери. Редовите членове никога не са канени на тези закрити събирания, които остават запазени само за избраните.¹⁵¹⁶

Вторият път на атаката е прокаран от печата, чиито влиятелни лидери също са в основата на „Кабалата от понеделник вечер“. Общественото мнение трябва да се обърне срещу коалицията на Аскуит. Едно от най-успешните влияния, които Тайният елит все още упражнява, е силата да накара обществеността да повярва, че тя също иска промените, оповестени от корумпирания печат.

Джефри Доусън ръководи атаката от високия си пост в редакцията на „Таймс“. Обучен в Милнъровия катехизис за провала на коалицията, неговите редакционни статии започват кампанията за издигането на Алфред Милнър на висок пост без тънкости на политическия мандат. На 14 април водещата му статия е първият залп в тази офанзива: „Нека няма никакво съмнение. Това, което страната иска, са лидери, които не се страхуват да стигнат до всичко или да понесат всички жертви, партийни или лични, за да спечелят войната...Вярваме, че в лицето на лорд Милнър имаме още един лидер, чиято смелост и характер са необходими в национална криза. Това е най-осъдително обвинение към коалицията, и особено към онези юнионистки лидери, които са имали свобода да укрепят състава ѝ, че такъв човек е извън властта в такъв момент“.¹⁵¹⁷

Заговорът, който е внимателно изграден в продължение на месеци на подробно планиране, е промотиран в поредица от вестникарски редакционни статии, които пропагандират намеренията на Милнър. Новата им мантра е, необходимата промяна; промяната е жизненоважна, за да се спаси страната от бедствие. Но не всички ще бъдат жертвани. Не. Съвсем не. Предложеното е далеч по-фино. Те предлагат, че избраните

¹⁵¹² Gollin, Hankey, p. 324.

¹⁵¹³ Davenport-Hines, *Oxford Dictionary of National Biography*.

¹⁵¹⁴ Terence O'Brien, *Milner, p. 266., A.M. Collin's Proconsul in Politics*. Интересно е да посочим как историците представят събитието. В книгата си „Проконсул в политиката“ А. М. Колин смело нарича групата на Милнър „Заговорът от понеделник вечер“, докато Теренс О'Брайън се дистанцира наричайки я „Групата от понеделник вечер“, за да избягва всякакви намеци за конспирация.

¹⁵¹⁵ Amery Papers, „Notes for Monday's Meeting, 19th February 1916.“

¹⁵¹⁶ Gollin, Hankey, p. 325.

¹⁵¹⁷ *The Times*, 14 April, 1916, p. 9.

мъже от Тайния елит в кабинета (Балфур и др.) се нуждаят от подкрепата на по-организирана система (зад тях) и че „няма никаква причина да не продължат...“.

Онези, които са изпълнили целта си, които „са били обвързани със стария партиен навик, износени... от период на управление, който в някои случаи е продължил непрекъснато повече от десетилетие... са чиста опасност за държавата.“¹⁵¹⁸

Конкретизирано до отделните личности, е че Хърбърт Аскуит, сър Едуард Грей, лорд Лансдаун, Уолтър Рънсиман и останките от първоначалното либерално правителство, трябва да слязат от сцената. Доусън се разбунтува срещу „слабите методи“ и „слабите хора“, които провалят страната. Нерешените проблеми с човешките ресурси, с контрола върху храните и производството на храни, с конфликтите за производството на самолети и търговски кораби се приписват на системата, в която според кликата, страната се управлява от поредица от дискуссионни общества (т.е. политическите партии). Той е отвлечен, че Военният комитет се е върнал към старите навици на „безкрайните меморандуми“ и беснее от невъзможността ръководителите на големите ведомства да носят допълнителна колективна отговорност за съпоставянето на цялата работа на военното правителство. Всеки план, приет от „Кабалата от понеделник вечер“, е представен от Доусън в „Таймс“. Популярните вестници гарантират, че посланието им е неумолимо.

Том Кларк, тогавашен редактор на „Дейли Мейл“, пише в дневниците си, че през декември 1916 г. е инструктиран от Нортклиф да подкопае доверието в министър-председателя. Казал му е да намери усмихната снимка на Лойд Джордж и под нея да сложи надписа „Направи го сега“ и да вземе възможно най-лошата снимка на Аскуит, като напише „Изчакай и ще видиш“.¹⁵¹⁹ Трябва е да е реклама внушаваща „решителния срещу колебливия“.

Основният печеливш определен от „Кабалата от понеделник“ е Дейвид Лойд Джордж. От деня, в който получава първия си правителствен пост като председател на Търговския съвет през 1905 г., Лойд Джордж преследва кариерата си с единственото намерение да се издигне до върха. Неговата пламенна ораторска дейност, която го прави уж защитник на народа, прикрива макиавелисткия му личен интерес. Докато се радва на заслугите за осигуряване на пенсии в напреднала възраст, той се сприятелява с крупните индустриалци, банкерите и финансистите в Ситито, финансовите играчи в Ню Йорк и собственици на вестници като Нортклиф и Макс Айткен (лорд Бийвърбрук).

Тайният елит е разпознал Лойд Джордж много години по-рано¹⁵²⁰ като човека, който ще оглави общественото одобрение на техните политики, но преговорите му с конспираторите през 1916 г. са далеч от любопитните очи. Артър Лий¹⁵²¹ е избран за посредник. Много от тайните срещи между Лойд Джордж, Морис Ханки, Алфред Милнър и Джефри Доусън се провеждат в къщата на Лий в Аби Гардън в Уестминстър.¹⁵²²

Противник на Лойд Джордж в предишни времена, Лий се жени за представителка на нийоркския финансов елит. Съпругата му Рут наследява значително състояние. Той е близък приятел на Теодор Рузвелт, с който често кореспондира. Лий е все разочарован от воденето на войната от правителството на Аскуит и потърсва Дейвид

¹⁵¹⁸ *The Times*, 1 December 1916, p. 9.

¹⁵¹⁹ Tom Clarke, *My Northcliffe Diary*, p.107.

¹⁵²⁰ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, chapter 12, *Catch a Rising Star*, pp. 161-171.

¹⁵²¹ По-късно виконт Лий от Фарнъм. Както е типично за много от членовете на Тайната елита, неговата лоялност е възнаградена с политически постове, като генерален директор на производството на храни от 1917-18 г., председател на Съвета по земеделие от 1919-21 г. и първи лорд на Адмиралтейството от 1921-22 г. Той дарява имението се Чекърс, което и до днес е провинциална резиденция на британските министър-председатели.

¹⁵²² Gollin, Hankey, p. 348 and p. 354.

Лойд Джордж като единствен член на правителството, за когото смята че притежава „достатъчно смелост и енергия... да настоява нещата да се правят“.¹⁵²³

Обърнете внимание как Лий е предложил услугите си на Лойд Джордж, който го е поканил в Министерството на боеприпасите като парламентарен военен секретар. По-късно, в своите „Военни мемоари“, Лойд Джордж се старае да хвали „неуморното трудолюбие, големите му възможности и практическите му способности“¹⁵²⁴, без да споменава ролята му като съзаклятник в отстраняването на Аскуит.

След като Лойд Джордж се премества във Военното министерство, Лий става негов личен секретар. Той е и член на юнионисткия военен комитет, който действа като фокус на опозицията на коалицията срещу Аскуит през 1916 г.¹⁵²⁵ 48

Независимо дали е осъзнавал това или не, Тайният елит се грижи Артър Ли да е в добра позиция и да наблюдава Лойд Джордж в критичните месеци преди преврата. В безопасност от любопитни очи, заговорниците привличат винаги послушния Лойд Джордж в центъра на мрежата си. Най-близкият му помощник се грижи да могат лесно да се свързват с него, без да будят подозрение у обикновените смъртни. Те организират политиката си, решават тактиката си и определят своите избраници. Тайният елит е готов да поеме воденето на войната и да я води по своя линия, но старият ред трябва да бъде премахнат. Както винаги прави Алфред Милнър, опонентът – в този случай Аскуит, трябва да направи първата непростима грешка. Докато „Кабалата от понеделник вечер“ и по-широкият кръг от приятели и сътрудници на Милнър продължават маневрите си през по-голямата част от 1916 г., въпросът, който разпалва страховете им, е възможността за мирни преговори. За Тайния елит, който предизвика тази война, и я финансира, това е ключов момент. Целите и задачите им не се виждат.

Всъщност прекратяването на войната за тях е по-голямо бедствие от огромните човешки жертви, ако тя продължи. Кръвопополитията на Западния фронт по подходящ начин намаля числеността на масите, които могат да въстанат срещу плутократиите, но дори през 1916 г. все още има чувство за отричане на човешката цена в пречистения въздух на висшите класи.

В началото на февруари сър Едуард Грей казва на пратеника на американския президент Уилсън, „полковник“ Хаус, че Великобритания не е пострадала сериозно от войната, „тъй като само жертвите на хроната са минимални и войната не се води на нейна територия“.¹⁵²⁶ Дали това е нагла лъжа или безсърдечно пренебрежение към трагедиите на почти всяко семейство, във всяка част на страната, никога няма да разберем, но през същия месец „Таймс“ публикува колона след колона с имената на загиналите и изчезналите, във всеки ден от военните действия.¹⁵²⁷

Цената на мира не е за подценяване. Помислете за огромните и безпрецедентни заеми, които ще бъдат изплатени само ако има достатъчна печалба от победата и разграбване на врага. Помислете за производителите, чиито инвестиции в нови заводи, нова инфраструктура и разширен капацитет са предпоставка за дълга война. Има милиарди паунди и долари, които трябва да бъдат спечелени от изнудващите цени, но са последвани от период на устойчиви и скъпи инвестиции. Печалбарите първоначално вземат заемите и осигуряват боеприпасите, защото им е обещана дълга война. Такива са предпоставките на алчността. Нито пък един договорент мир ще защити бъдещето на Импе-

¹⁵²³ A Clark, *A Good Innings: the private papers of Viscount Lee of Fareham*, pp. 92, 140.

¹⁵²⁴ David Lloyd George, *War Memoirs*, p. 346.

¹⁵²⁵ V. W. Baddeley, *Lee, Arthur Hamilton, Viscount Lee of Fareham (1868–1947)*, rev. Marc Brodie, *Oxford Dictionary of National Biography*.

¹⁵²⁶ Edward Mandell House and Charles Seymour, *The Intimate Papers of Colonel House, 1915–1917*, p.175.

¹⁵²⁷ *Times* 1 February, 1916, p.10.

рията. Всъщност той ще има обратен ефект. Ако Великобритания и Империята, както и всички съюзници, не мога да победят германските, австроунгарските, българските и османските сили, тогава посланието ще отекне по целия свят, че старият ред е отминал.

Предвид огромните човешки загуби, вече понесени на войските от Канада, Австралия, Южна Африка и Нова Зеландия, протестът срещу слабата метрополия, която се е отказала от борбата, ще прерасне в разколебаване на врявата. Всяка идея за общност на британските нации ще се провали.¹⁵²⁸

Истинските причини за войната са елиминирането на Германия като икономически съперник на световната сцена, изобщо няма да бъдат обсъждани. Мирът е бедствие за елита при такива обстоятелства. Да се говори за това е светотатство. Пускането на „Хвърчилата на мира“, както Морис Ханки описва подходите на „полковник“ Хаус, носи полза за интригантите на Милнър. Тези членове на коалицията на Аскуит, които са привърженици на преговорите за мир, разкриват липсата си на ангажираност към крайната цел. Реджиналд Маккена, тогавашен канцлер на финансите, смята, че Великобритания ще постигне „по-добър мир сега [януари 1916 г.], отколкото по-късно, когато Германия е изцяло в отбрана“.¹⁵²⁹

Тайният елит наблюдава и слушаше. Буквално. Като личен довереник на Аскуит и секретар на Военния съвет¹⁵³⁰, Морис Ханки е запознат с много тайни, но дори той е учуден да научи, че директорът на Военноморското разузнаване, капитан Блинкър Хол¹⁵³¹,⁵⁴ е получил американските дипломатически кодове и следи телеграмите, изпратени от „полковник“ Хаус до президента Уилсън. Американците твърдят, че ще посредничат за „разумен мир“ и ще свикат конференция, и ако Германия откаже да присъства, САЩ вероятно ще влязат във войната на страната на съюзниците.¹⁵³²

Обърнете внимание, че обещанието определено не е абсолютно. В края на януари Ханки отива при Хол в Адмиралтейството под друг претекст¹⁵³³ и открива, че посещението на полковник Хаус е „мирен трик“. В края на краищата 1916 г. е година на президентски избори и президентът Уилсън трябва да изглежда като сериозен мирен посредник. Това е измама. За свой ужас Ханки открива, че сър Едуард Грей е дал уверение на американците, че ще размени блокадата на Великобритания, евфемистично наречена „свобода на моретата“, срещу края на германския милитаризъм.

Хол твърди, че тази безценна секретна информация не е споделена с Артър Балфур, първи лорд на Адмиралтейството, което повдига въпроса с кого е била споделена? Министърът на външните работи е давал обещания зад гърба на колегите си от кабинета и се очаква да повярваме, че капитан Хол не е казал на никого?

Грей очевидно е вече психически изтощен. Страхувайки се, че може да пропусне възможността да „постигне достоен мир“, ако войната „се обърка“, сър Едуард Грей представя американските предложения пред военния комитет през март 1916 г. Те ги игнорират. Когато американците отново настояват за решение по предложението на

¹⁵²⁸ Алфред Милнър и неговите възпитаници от групата „Кръгла маса“ във Великобритания от 1905 г. нататък работят неуморно за популяризирането на британския империализъм и за подготовката на империята за „предстоящата война“. Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the first World War*, pp. 153-160.

¹⁵²⁹ Stephen Roskill, *Hankey, Volume 1, 1877-1918*, p. 245.

¹⁵³⁰ Този таен комитет първоначално е сформиран през 1902 г., за да съветва министър-председателя по въпроси, свързани с военната и военноморската стратегия. Морис Ханки е помощник-секретар от 1908 г. и изключително авторитетен секретар от 1912 г. нататък.

¹⁵³¹ Blog; *Lusitania 1: The Tale of there Secret Miracles*, 28 April 2015.

¹⁵³² House and Seymour, *The Intimate Papers*, p. 135, 170.

¹⁵³³ Roskill, *Hankey*, p. 247. Твърди се, че Ханки посещава Хол на 27 януари 1916 г., за да обсъдят план за пускане в обращение на фалшиви германски банкноти, а разговорът случайно се е отклонил по време на посещението на Мандел Хаус при сър Едуард Грей.

президента за намеса през май 1916 г., кабинетът е разделен. Аскуит, Грей, Маккена и Балфур очевидно са „за“; Лойд Джордж и лидерът на консерваторите Бонар Лоу са „против“. Завъняват тревожни камбани. Армейският съвет, орган ползващ се с доверието на Алфред Милнър, заплаши да подаде оставка, ако Военният съвет настоява да се обсъждат „мирни преговори“¹⁵³⁴, но заплахата не е отминала. Аскуит е готов да приеме, че „е дошло времето, когато е много желателно да се формулират ясни предложения за мир и в края на август предлага отделни членове на кабинета му да изложат писмено идеите си за обсъждане.“¹⁵³⁵

През септември Е. С. Монтагю, тогавашен министър на боеприпасите, съветва, че не е безопасно да се пренебрегва възможността за внезапен мир, тъй като германците са най-склонни да „се измъкнат“, с приключване на войната.¹⁵³⁶ Той поставя въпроса „какво означава една безусловна победа“. Генералният щаб представи свой собствен меморандум¹⁵³⁷, в който погрешно се твърди, че френският министър-председател Бриан вероятно ще има „много решителни възгледи, разработени под негово ръководство от неговите компетентни експерти“. Документи на Министерството на външните работи, обнародвани с кабинета през октомври 1916 г., показват, че Германия е готова да предложи мир на Белгия, независимо от позицията на Великобритания. Хърбърт Хувър, който ръководи скандалната програма за помощ на Белгия¹⁵³⁸, предупреждава Форин офис, че германското правителство възнамерява да преговаря с белгийското правителство в изгнание. Той научава, че Германия предлага евакуация от страната, гарантиране на пълна икономическа и политическа свобода и плащане на обезщетение за нейното възстановяване. Освен това, за да се сложи край на конфликта с Франция, те са готови да отстъпят цялата провинция Лотарингия, при условие че французите обещаят да доставят пет милиона тона желязна руда всяка година на Германия. Техните „условия“ включват също независимост на Полша и неопределено „споразумение“ за Балкани-¹⁵³⁹те.

Хувър не е съгласен с подобни предложения. Когато следващия път отива в Брюксел, германско-американският член на Белгийския национален комитет, Дани Хайнеман, се обръща към него, за да разбере какви могат да бъдат британските условия за мир. Хувър отвърща, че „не се занимава с мир“. Със сигурност е така, защото той се занимава с печалба от войната.

По-предпазливият лорд Лансдаун, член на коалиционния кабинет на Аскуит като министър без портфейл, задава показателен въпрос на 13 ноември 1916 г.: „... какъв е нашият шанс да спечелим [войната] по такъв начин и в рамките на такова време, че да ни позволи да победим врага и да му наложим условията, които толкова свободно обсъждаме?“ Така непосредственото бъдеще на Лансдаун в политиката е категорично ограничено.¹⁵⁴⁰

Преждевременната и подозрителна смърт на Киченер през юни 1916 г. слага край на всякакъв шанс за преговори и справедлив мир¹⁵⁴¹, но за Тайния елит непосредственият им проблем се фокусира върху политиките, на които очевидно липсва ангажираността за пълния разгром на Германия. Аскуит е изчерпал своя път. Неговите увъртания и

¹⁵³⁴ CAB 42/14/12.

¹⁵³⁵ CAB 42/18/ 8.

¹⁵³⁶ CAB 42/18/ 7.

¹⁵³⁷ CAB 42/18/10.

¹⁵³⁸ Blog; *Commission For Relief in Belgium 13: As If It Had Never Happened*. posted on 25 November 2015.

¹⁵³⁹ FO 899 Cabinet Memoranda 1905-1918, Memorandum by Lord Eustace Percy, 26 September 1916.

¹⁵⁴⁰ Harold Kurtz, "The Lansdowne Letter," *History Today*, Volume 18 issue 2 February 1968.

¹⁵⁴¹ Randolph S. Churchill, *Lord Derby, King of Lancashire*, p. 210.

способност да „изчака и да види“ нямат място във време, когато Тайният елит се нуждае от решителна твърдост, за да довърши войната.

Въпреки че Аскуит полага значителни усилия в Парламента през октомври 1916 г., за да избегне всякаква идея за споразумение, е твърде късно. Болката му е искрена¹⁵⁴², когато заяви: „Напрежението, което войната ни налага, на нас и нашите съюзници, трудностите, които ние свободно признаваме, че тя причинява на някои от онези, които не са пряко замесени в борбата, разрухата в търговията, опустошаването на територии, огромните човешки жертви, тази дълга и мрачна процесия от жестокост и страдание, осветена от безсмъртни примери за героизъм и рицарство, не може да бъде допусната да завърши с някакъв закърпен, несигурен, безчестен компромис, маскиран под името „Мир“.¹⁵⁴³

По-малко от два месеца по-късно мъжете, които дори бяха обмисляли да определят условията на мира, си отиват от правителството: Грей, Лансдаун, Монтагю и Маккена са отстранени. Те са извършили светотатство. Техният непростим грях е мисълта за мир. Все още няма да има мир. Лойд Джордж, по това време министър на войната, забива знамето си до знамето на лорд Милнър от септември 1916 г. нататък, когато в блясъка на тайните срещи, проведени с представители „в понеделник вечер“, той потвърждава политиката на Тайния елит за пълна победа.

Първо той дава лично интервю на Рой Хауърд, президент на *United Press of America*, и отхвърля всякакви разговори за мир. Думите му веднага се разпространяват по целия свят. Те целят да предупредят, че всяка стъпка „от САЩ, Ватикана или който и да е друг неутрален в посока мир ще бъде тълкувана от Англия като не-неутрален, прогермански ход“. Именно тук той изковава обещанието, че „борбата трябва да бъде докрай – до нокаут“.¹⁵⁴⁴ Техният план за реорганизиране воденето на войната, за който Лойд Джордж винаги е готов да си припише заслугите, започва да се изразява от него във военния комитет.

Изненадващо, на 10 ноември той предложи създаването на поста „диктатор на корабоплаването“, който да контролира всички аспекти на корабоплаването и корабостроенето. Ханки определя това за „необмислена и глупава загуба на ценно време“.¹⁵⁴⁵ Но шест седмици по-късно идеята на „Лойд Джордж“ се реализира. Той застъпва подобен подход за решаване на проблемите с доставките на храни в меморандум, който насърчава централизирания контрол над тези жизненоважни стоки. Това, което останалите все още не са разбрали е, че министърът на войната вече излага основните принципи на пълна реконструкция на правителството и неговите функции, принципи, подкрепени от убеждението на Милнър, че успехът може да бъде постигнат само чрез пълна реорганизация в национален мащаб.¹⁵⁴⁶

След това Лойд Джордж „приема“ идеята, че ежедневното водене на войната трябва да бъде поверено на избрана група в парламента, които да се концентрират върху целенасоченото лидерство, необходимо за крайната победа. Според неговите „Мемоари“ тази идея идва от разговор, който има с Морис Ханки, когато са в Париж за министерската конференция на 15 ноември 1916 г. В историята, преразказана от други историци,¹⁵⁴⁷ Ханки драматично спира до „Вандомската колона“, преди да настоява пред Лойд Джордж: „Трябва да настоявате за създаване на малък военен комитет за

¹⁵⁴² Аскуит загубва сина си Реймънд на 15 септември 1916 г. в битката при Сом. Това е съкрушителен личен удар.

¹⁵⁴³ Hansard, House of Commons Debate, 11 October 1916, vol 86 cc95-161.

¹⁵⁴⁴ *The Times*, 29 September 1916, p. 7.

¹⁵⁴⁵ Hankey, *Diary* 10 November 1916.

¹⁵⁴⁶ *The Times* 27 May 1915.

¹⁵⁴⁷ Roy Hattersley, David Lloyd George, *The Great Outsider*, p. 402

ежедневното водене на войната, с пълни правомощия. Той трябва да е независим от кабинета. Трябва да поддържа връзка с премиера, но комитетът трябва да заседава непрекъснато, а премиерът, като ръководител на правителството, не може да се справя и с това... Той е уморен след всичко, през което е преминал през последните две години и половина.¹⁵⁴⁸

Толкова специфично описание на времето и мястото, подробно и точно, но е чиста измислица. Лойд Джордж иска потомството да повярва, че стратегията, която той е разгърнал срещу правителството, произлиза от доверен специален и незаменим съветник на Аскуит, а не от „Понеделничния вечерен заговор“ и тайните срещи, които е провеждал с Алфред Милнър, Едуард Карсън и Артър Лий. Той едва ли може да признае истината. Ханки си спомни сутрешна разходка в Париж с Лойд Джордж, „който беше пълен със схеми...“¹⁵⁴⁹, но не прави конкретно споменаване на нов подход към управлението. Всъщност уелсецът е пълен със схеми, но това, което е от особен интерес, е ключовата роля, е отредена на Морис Ханки.

От работата на професор Куигли¹⁵⁵⁰ знаем, че Ханки е във вътрешния кръг на групата на Милнър в Тайния елит, макар и да не се знае точната дата на включването му. По-късно става ясно, че Лойд Джордж е говорил за този военен комитет с други, преди да отиде в Париж, и е предложил на собственика на вестникъ Макс Айткен да обсъди концепцията с лидера на Консервативната партия Бонар Лоу.¹⁵⁵¹

Предвид това разкритие, защо Лойд Джордж се опитва толкова много да обвини или дори да припише заслугата на Морис Ханки за предложението? Неговият източник на вдъхновение очевидно е Алфред Милнър и кликата „Понеделник вечер“. Дали това е просто част от прикриването?

Лойд Джордж пронизва Аскуит в атака на шекспирова жестокост, също толкова сигурно, колкото Брут е пронизал Юлий Цезар в гърба. Той представя на Аскуит ултиматум, заплашвайки да подаде оставка, освен ако не бъде назначен нов, по-малък военен комитет, чийто председател ще бъде той, а политическите му съюзници ще бъдат на негова страна. Ако желае Аскуит ще продължи да заема поста министър-председател, но без да ръководи военните дейности.

Приятелите на Лойд Джордж от „Понеделник вечер“ също изваждат ножовете си. Джефри Доусън от „Таймс“ хвали военния министър в редакционна статия и без капка смущение добави: „Г-н Лойд Джордж, доколкото ни е известно, зае позицията си напълно самостоятелно, от колегите му в кабинета, и опровергава историите за интриги.“¹⁵⁵²

Каква нагла измама и нелепа лъжа. Редакторът на „Таймс“ е замесен в кликата за отстраняване на Аскуит от самото ѝ замисляне. Той изиграва централна роля в интригата. Всеки детайл от конфликта между Аскуит и Лойд Джордж за водачеството на Даунинг стрийт № 10 се появява във вестниците на Нортклиф.

Лойд Джордж протестира, че не е „къртицата“. Но никой не му вярва тогава и никой не би трябвало да му вярва сега. Превратът е в ход.

В последвалата бъркотия ключовите парламентарни заговорници, Лойд Джордж, Бонар Лоу и сър Едуард Карсън, подават оставка, с което либералите, консерваторите и юнионистите от Ълстър свалят подкрепата на Аскуит. С поглед към потомството, Лойд

¹⁵⁴⁸ David Lloyd George, *War Memoirs*, p. 574.

¹⁵⁴⁹ Stephen Roskill, *Hankey, Volume I, 1877-1918*, p. 319.

¹⁵⁵⁰ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 313.

¹⁵⁵¹ Roy Jenkins, *Asquith; portrait of a man and an era*, p. 421.

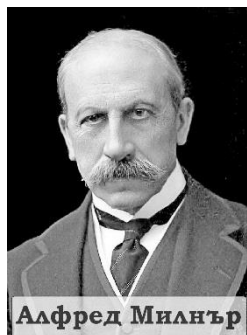
¹⁵⁵² *The Times*, 4 December 1915, p. 9.

Джордж завърва писмото си за оставка с думите: „Енергията и визия са най-важните в този час.“¹⁵⁵³

Самонадеяността му е безгранична. Лойд Джордж си въобразява, че говори за себе си. След като коалиционното му правителство се разпада, Аскуит подава оставката си на краля. Лойд Джордж е дал да се разбере, че е готов да поеме лидерствата в тайните си разговори с Алфред Милнър и Джефри Доусън през септември 1915 г., като на този етап именно откритият му ангажимент за наборната военна служба привлича вниманието им. Той се възползва от всяка възможност да укрепи връзките си с конспирацията за замяна на коалиционното правителство. Един малък, но уместен пример за степента, до която тези мъже прикриват следите си, може да се извлече от тази конкретна среща. „На 30 септември, след доста интриги, е организиран обяд в къщата на Милнър, на улица „Грейт Колидж“¹⁵⁵⁴. Доусън първоначално предлага Милнър и Лойд Джордж да се срещнат в дома му, но когато министърът [Лойд Джордж] научава, че Реджиналд Маккена [канцлерът на хазната, т.е. министър на финансите] живее отсреща, отказва да отиде там.“¹⁵⁵⁵ Очевидно Лойд Джордж се страхува да бъде хванат на прага на редактора на „Таймс“.

Въпреки всички тези добре документирани интриги, официалната причина за оставката на Аскуит, посочена на текущия уебсайт на Библиотеката на Камарата на общините, е невероятна, „Враждебния печат“.¹⁵⁵⁶

Неговото правителство е ефективно разрушено отвътре, самият той е избутан от поста си от тайните интриги на бивши политически колеги и опозиционни лидери, подкрепени от страховитата власт на Тайния елит, а падането на Аскуит от най-високия правителствен пост остава покрито с лъжа. Никоя друга оставка, пенсиониране или причина за напускане на поста на министър-председател не е описана по този начин. Това е напълно подвеждащо и служи само за допълнително замъгляване на важен инцидент в т. нар. демократична история на Великобритания, който редовно (доп. пр. и умишлено) се омаловажава от историците.

Алфред Милнър

Разбира се, британският естаблишмънт никога няма да признае, че Аскуит е жертва на безкръвен преврат. До 5 декември 1916 г. коалицията е разпусната. Това е последвано от чистка на стария ред на либералното управление, маскирана като административна реформа.¹⁵⁵⁷ В този преврат няма усещане за военна намеса, но висши военни командири като сър Хенри Уилсън се радват на неговия успех. „Аскуит е вън. Ура“, пише той в дневника си, „... Уверен съм, че ако управляваме нещата както трябва, трябва да убием Аскуит.“¹⁵⁵⁸ Той използва множественото число „ние“, за да обозначи включването си в „Понеделничната вечерна кабала“, която е планира свалянето на правителството.¹⁵⁵⁹ Най-малкото, има военно споразумение с вътрешното ядро на заговорниците. Лойд Джордж незабавно приема поканата на краля да сформира ново правителство на 7 декември 1916 г. Неговата собствена версия на събитията е изпълнена с лъжа, създавайки впечатлението, че тежката задача да ръководи правителството му е била наложена внезапно, сякаш по магия. „Веднага щом кралят ми

¹⁵⁵³ Lloyd George, *War Memoirs*, p. 592.

¹⁵⁵⁴ Gollin, *Proconsul*, p. 295.

¹⁵⁵⁵ *Library of the House of Commons, Prime Ministers, SN/PC/4256*, p. 5.

¹⁵⁵⁶ John Turner, „Cabinets, Committees and Secretariats: The Higher Direction of War,” in Kathleen Burk, *War and the State*, p. 59.

¹⁵⁵⁷ C. E. Caldwell and Marshal Foch, *Field Marshal Sir Henry Wilson VI: His Life and Diaries*, pp. 304-305.

¹⁵⁵⁸ Terence H O'Brien, *Milner*, pp. 266-269.

¹⁵⁵⁹ David Lloyd George, *War Memoirs*, p. 620.

повери задачата да сформирам администрация, наследник на изчезналото правителство, трябваше да разгледам задачите, които ме очакват...¹⁵⁶⁰ Каква пълна глупост. „Правителството, което е изчезнало.“ Това не е филм за Хари Потър. Може би има предвид мафиотско „изчезване“.

Едно от първите действия на Лойд Джордж е да повика Морис Ханки във Военното министерство, за да „проведат дълъг разговор за персонала на новото правителство, процедурата на избрания Военен комитет и бъдещето на войната“.¹⁵⁶¹

Той иска Ханки да напише мемурандум, в която да изложи мнението си за състоянието на войната, и още на 9 декември Ханки прекарва целия ден с новия военен кабинет.¹⁵⁶² 85 Колко по-централно място може да заеме във всички дискусии, които в крайна сметка одобряват решенията на Лойд Джордж?¹⁵⁶³

За разлика от много от своите съвременници, Морис Ханки не е изненадан да открие, че Алфред Милнър е назначен директно в светилището на британското военно планиране. Неизбран, непознат за много обикновени хора, Милнър сякаш излиза от нищото, за да заеме мястото си сред политическия елит, натоварен с управлението на войната до крайна победа.¹⁵⁶⁴ Лойд Джордж твърди смешно, че „нито съм търсил, нито съм желал премиерския пост“ и обяснява включването на Милнър като представител на „твърдата консервативна интелигенция“. Какви лъжи. Лойд Джордж винаги има необуздана амбиция и обмисля преврата срещу Аскуит с кликата на Милнър в продължение на месеци. Премиерският му пост е обусловен от тяхната подкрепа. Лорд Милнър трябва да има почетно място до него. Митът за „светкавичната бързина“ на Лойд Джордж в събирането около себе си на „всичко най-добро от британския живот“ е измислен от лорд Нортклиф в статия, отпечатана от международния печат на 10 декември.¹⁵⁶⁵

Нортклиф оказва голямо влияние в подкрепата на Лойд Джордж, чрез своя редактор в „Таймс“, Джефри Доусън. Въпреки че не се е замислял да се обади лично на новия министър-председател, собственикът на „Таймс“ не може да спре други влияния, задължаващи Лойд Джордж да запази тези, което Нортклиф нарича „бивши“ на постове в кабинета.¹⁵⁶⁶

Неговите „Дейли Мейл“ и „Ивнинг Нюз“ призовават за отстраняването на Артур Балфур и братовчед му, лорд Робърт Сесил, без резултат. Нима Нортклиф не знае, че и двамата са дълбоко вкоренени в Тайния елит? Очевидно не. Нека няма съмнение, че превратът е замислен и изпълнен от членове и агенти на Тайния елит. След като Аскуит е сменен, те проникват в новата администрация от горе до долу и от всички страни.¹⁵⁶⁷

¹⁵⁶⁰ Hankey, Diary 10 December 1916.

¹⁵⁶¹ CAB 23/1/1 На първото си заседание, Военният кабинет обсъжда заемите от САЩ, които възлизат на 60 мля долара на седмица. Господата Морган, Гренфел и Ко. продължават да бъдат единствен посредник за всички американски плащания. Ханки записва в този протокола, че печата е информиран, че Военният кабинет ще се събира всеки делничен ден.

¹⁵⁶² Robert Gilbert Vansittart, *The Mist Procession*, p. 164. Лорд Ванситарт е записал, че Ханки „постепенно се е превърнал в секретар на всичко, което е имало значение... Той се е превърнал в хранилище на тайни, главен инспектор на информационните мини“.

¹⁵⁶³ Въпреки че Лойд Джордж отделя много страници, изразявайки мнението си за повечето си колеги, той любопитно пропуска описанието на лорд Милнър. Вероятно цензурата го е премахнала. Но интересно да се отбележи колко внимателно е ретуширан приносът на Милнър за издигането на Лойд Джордж до премиерския пост.

¹⁵⁶⁴ Lloyd George, *Memoirs*, p. 596.

¹⁵⁶⁵ Дългата статия на лорд Нортклиф, възхваляваща Лойд Джордж, е публикувана в много американски, австралийски, канадски, южноафрикански, френски, италиански и други вестници и списания. [Таймс, 11 декември 1916 г.]

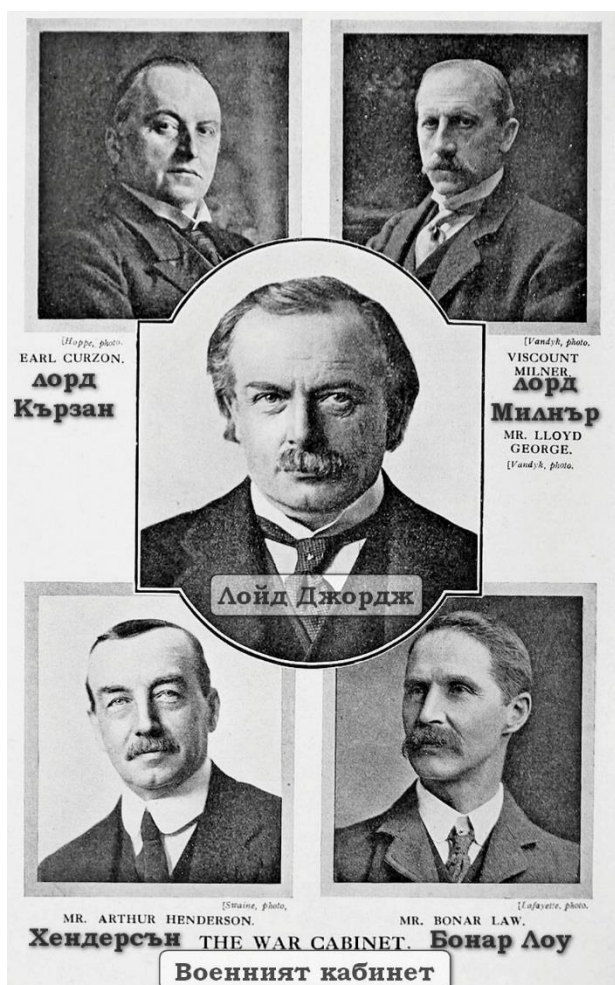
¹⁵⁶⁶ A M Gollin, *Proconsul in Politics*, p. 329.

¹⁵⁶⁷ *The Times*, 11 December 1916, p. 4.

Лойд Джордж е фигурата, но „Понеделничната вечерна клика“ и техните поддръжници от Тайния елит отговарят за всички основни държавни длъжности. Освен това, Лойд Джордж е фино, но сигурно наблюдаван на всяка крачка. Не му се дава пълна свобода. Затова избраните от Милнър хора са поставени на ключови позиции, и няколко полезни депутати от Консервативната и Лейбъристката партия получават длъжности, за да се гарантира, че правителството ще оцелее след всяко парламентарно гласуване.

При завръщането си в Лондон на 10 декември Ханки „трябваше да се види с лорд Милнър по предварителна уговорка“. Той отбеляза в дневника си: „Винаги съм мразил политиката му [на лорд Милнър], но намирах човека за много привлекателен и индивидуален и [ние] се разбирахме веднага.“

Разбира се, че се разбираха. Ханки няма да оцелее иначе. Той е добре запознат с властта и влиянието на Милнър.

Друг мит, който все още е широко разпространен е, че много специалният кабинет на Лойд Джордж, който буквално поема контрола над всяко звено във воденето на войната, е сглобен с главоломна скорост от уелския гений.

Всъщност е обсъждан в продължение на месеци, преди назначенията и преди да бъде окончателно договорени от заговорниците от „Понеделник вечер“. Окончателният избор, който носи предполагаемия печат на Лойд Джордж, отразява одобрението на Тайния елит към мъжете, които се ползват с доверие.

Военният комитет първоначално се е състи от министър-председателя Лойд Джордж, агент на Тайния елит от 1910 г.¹⁵⁶⁸, виконт Алфред Милнър, най-важната фигура,¹⁵⁶⁹ Джордж Кързън от „Вси души“ и някогашен вицецрал на Индия, Андрю Бонар Лоу, все още формален лидер на торите, и депутата от Лейбъристката партия Артър Хендерсън, отявлен привърженик на войната.¹⁵⁷⁰

Това централно ядро поема контрола. Те провеждат ежедневни срещи, за да ръководят по-добре войната. Често се провеждат две и три срещи в един ден.

Само тези петима мъже на практика са върховни управители на държавата.¹⁵⁷¹

Но те в никакъв смисъл не са равни. Старият ред от висши либерални политици е безмилостно прочистен. Аскуит е отстранен въпреки годините му на лоялна служба. Сър Едуард Грей се отказва от правото си на пост, когато започва да обмисля с амери-

¹⁵⁶⁸ Gollin, *Proconsul*, pp. 376, 329.

¹⁵⁶⁹ Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War*, pp 164-5.

¹⁵⁷⁰ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, pp. 6-9, 20-26, 140-47.

¹⁵⁷¹ През август 1914 г. Артър Хендерсън открито възрази срещу войната, но в рамките на няколко седмици напълно промени позицията си.

канците възможности за мир. Той е изгонен. Реджиналд Маккена, дълго време трън в очите на Лойд Джордж, е уволнен. Лорд Крю остава лоялен към Аскуит и е отстранен. За голямо свое разочарование, Уинстън Чърчил не е счетен за подходящ заместник. Той има много врагове в консервативната партия.

Либералът Самюъл Монтагю, който поема Министерството на боеприпасите, когато Лойд Джордж се премества във военното министерство през юли 1916 г., трябва да си тръгне, за да намери място за други назначения, но търпението му ще бъде възнаградено няколко месеца по-късно, когато е назначен за държавен секретар на Индия.¹⁵⁷²

Така Тайният елит се отплаща за услугите и се грижи за своите хора. Той все още го прави. Тайният елит налага властта си върху всяко важно ниво на управление.

Със сър Едуард Карсън в Адмиралтейството и Артър Балфур в Министерството на външните работи, лорд Дерби става държавен секретар по военните въпроси, а лорд Робърт Сесил продължава да заема поста си на министър на блокадата.

Министърът на вътрешните работи сър Джордж Кейв встъпва в длъжност едва месеци след като той и Ф. Е. Смит успешно преследват сър Роджър Кейсмент и отказват правото му да обжалва пред Камарата на лордовете.¹⁵⁷³

Милнър се уверява, че близките му приятели получават позиции на влияние и власт. Вземете например метеорния възход на Роуланд Протеро. Той твърди, че познава само двама мъже, „видни в обществения живот“.¹⁵⁷⁴ Оказва се, че това са лордове Милнър и Кързън. През 1914 г. Протеро е избран за първи път в парламента като един от депутатите от Оксфордския университет. В края на 1915 г. той е член на Комитета по домашно производство на храни заедно с Алфред Милнър. През 1916 г. приятелят на Милнър получава поста в кабинета на председател на Съвета по земеделие.¹⁵⁷⁵

Отнема му едва две години и половина, за да се издигне от нов служител, до министър в кабинета.

Артър Лий, който е организиран много от тайните срещи, предвещаващи преврата, е назначен за генерален директор на производството на храни. Други известни членове и поддръжници на Тайния елит, които безсрамно се възползват от преврата, са Х. А. Л. Фишър, председател на Съвета по образованието, Уолтър Лонг като секретар по колониите и сър Хенри Бирченоу в Търговския съвет. Хората на Милнърса навсякъде... и не само са политици.

Лойд Джордж се издига до високия пост чрез невидимото покровителство на Тайния елит. Неговото представяне в Търговския съвет¹⁵⁷⁶ му гарантира благосклонното одобрение на водещите фигури в корабоплаването и корабостроенето. Като канцлер на хазната, той претендира че е спасил Лондонското Сити, а всъщност изпълнява съветите на лорд Ротшилд, финансист и застрахователни брокери, свързва британската икономика със САЩ чрез връзката Морган-Гренфел и се запознава с големите собственици на мини и промишлени компании от онова време. През декември 1916 г. той реформира правителствения контрол върху производството, като въвежда бизнесмени на политически постове. За съжаление, назначаването на заинтересованите страни на постове, от които техните компании извличат голяма печалба, не се увенчава с успех. Сър Джоузеф

¹⁵⁷² Gollin, *Proconsul*, p. 391.

¹⁵⁷³ Е. С. Монтагю е едновременно приятел на Аскуит и уважаван колега на Лойд Джордж. За повечето наблюдатели отстраняването му от кабинета на Аскуит през 1916 г. означава края на политическата му кариера. Но Тайният елит не работи така. С временното си оттегляне Монтагю спечелва престижната позиция вицекрал на Индия през 1917 г.

¹⁵⁷⁴ Thomas S. Legg, Marie-Louise Legg, 'Cave, George, Viscount Cave (1856–1928)', *Oxford Dictionary of National Biography*.

¹⁵⁷⁵ Lord Ernle, *Whippingham to Westminster*, p. 248.

¹⁵⁷⁶ Президент на Търговския съвет е първият пост в кабинета на Лойд Джордж, през 1906 г. По време на мандата си той става популярен сред деловите среди, чиито интереси защитава.

Маклей е натоварен с управлението на корабоплаването. Като шотландски корабособственик и управител, Маклей критикува отстъпките на правителството към профсъюзите и се противопоставя на национализацията на корабоплаването. Адмиралтейството се отнася с дълбока враждебност към Маклей и се противопоставя на идеята му за конвои след началото на неограничената подводна война на Германия през февруари 1917 г. Маклей е прав¹⁵⁷⁷, въпреки че корабособствениците все още реализират огромни печалби. Новият министър-председател назначава лорд Девънпорт за контролор на храните. Председател на Пристанищната администрация на Лондон (1909-25), той потушава стачката на докерите през 1912 г., причинявайки големи страдания и трудности в Източен Лондон (Ист Енд, един от работническите квартали).

Въобразявайки си, изграденият му образ твърд човек е равносилен на силата на характера му, Лойд Джордж го назначава за министър на контрола на храните.¹⁵⁷⁸ Но Девънпорт защитава собствените си интереси в хранителния сектор (той притежава верига от над 200 магазина за хранителни стоки) и се съпротивлява на въвеждането на нормирани цени до май 1917 г. Лорд Ронда, уелският въглищен магнат и индустриалец, е натоварен с ръководството на Съвета за местно самоуправление и популярността му нараства, когато поеме ролята на некомпетентния Девънпорт като министър на контрола върху храните. Той се справя с проблема, като определя цените на храните и осигурява държавните покупки на основни стоки.¹⁵⁷⁹ В сравнение с останалите, той е лъч надежда.

Уитман Пиърсън, по-късно виконт Каудрей, е назначен начело на Съвета за военновъздушни сили. Пиърсън придобива петролни концесии в Мексико чрез съмнителната си връзка с мексиканския диктатор Диас.¹⁵⁸⁰ Собствеността му върху мексиканската петролна компания *Eagle* (която станала част от *Royal Dutch Shell* през 1919 г.) гарантира на Пиърсън огромни печалби през цялата война.

Сър Алфред Монд, повишен от Лойд Джордж през 1916 г. в комисар на строителните работи, е управляващ директор на *Mond Nickel Company* и директор на *International Nickel Company of Canada*. По същество това е стратегически материал, който излиза на преден план в т. нар. военноморска надпревара преди 1914 г.¹⁵⁸¹

Компаниите Монд реализират големи печалби по време на продължителната война. През 1915 г. Великобритания изпраща 12 пъти повече никел в Швеция, отколкото през 1913 г.¹⁵⁸² Там той е преработен във военни материали продаван на Германия, или реекспортиран в суров вид. Невероятно, но председателят на едно от най-важните предприятия за обработка и износ на метали в империята, което пряко и косвено снабдява Германия, е назначен за комисар на строителните работи. Впоследствие са договорени съмнителни сделки между британското правителство и Британско-американската никелова корпорация, които са силно критикувани в парламента¹⁵⁸³, но въпреки това Алфред Монд завършва спокойно кариерата си, като лорд Мелчет от Ландфорт (б. пр. удостоен с титлата барон Мелчет от Ландфорд, през 1928 г., умира в 1930 г.).

Милнър и неговите сътрудници от Тайния елит буквално превземат личния кабинет на Лойд Джордж. Още на 10 декември Ханки осъзнава, че няма да бъде единственият член на секретариата на новия министър-председател. По искане на Милнър, Лео

¹⁵⁷⁷ Lloyd George, *Memoirs*, p. 61, 688-695.

¹⁵⁷⁸ Richard Davenport-Hines, 'Kearley, Hudson Ewbanke, first Viscount Devonport (1856-1934)', *Oxford Dictionary of National Biography*.

¹⁵⁷⁹ John Williams, 'Thomas, David Alfred, first Viscount Rhondda (1856-1918)', *Oxford Dictionary of National Biography*.

¹⁵⁸⁰ Geoffrey Jones, Westman Pearson, 1st Viscount Cowdrey, *Oxford Dictionary of National Biography*.

¹⁵⁸¹ Gordon H Boyce, *Co-operative Structures in Global Business*, pp. 84-85.

¹⁵⁸² Rear Admiral MWWC Consett, *The Triumph of Unarmed Forces*, p. 201.

¹⁵⁸³ Hansard House of Commons Debate, 14 January 1918 vol. 101 cc5-6.

Амери, неговият лоялен възпитаник в Южна Африка, е необяснимо назначен в щаба на Военния кабинет, но не като съ-секретар. Ханки остава сигурен в доверието на Лойд Джордж – отговарящ за организацията на Военния кабинет.¹⁵⁸⁴

Любопитна нова глава в историята на Даунинг стрийт №10 е създадена извън резиденцията на министър-председателя. В градината на Даунинг стрийт са построени временни офиси, за да се настани избраната група доверени администратори, които наблюдават и ръководят всички контакти между Лойд Джордж и правителствените отдели.¹⁵⁸⁵ Човекът, който отговаря през цялото съществуване на сградата, е професор У. Г. С. Адамс от Оксфорд, един от близкото обкръжение на Милнър¹⁵⁸⁶, и, според Карол Куигли, член на Тайния елит, който по-късно става редактор на „Доклади на военния кабинет“ и пазител на „Вси души“ в Оксфорд.¹⁵⁸⁷

Това назначение е последвано бързо от двама възпитаници от известната „детска градина“ на Милнър,¹⁵⁸⁸ Филип Кер става личен секретар на Лойд Джордж, а Лайънъл Къртис е привлечен на служба. Това не спира дотук. Малко след това ги последват Уолдорф Астор и по-малкият брат на лорд Нортклиф, Сесил Хармсуърт.

За да завърши пакета, Милнър настоява Лойд Джордж да преразгледа назначаването на Джон Бюкан (скандалният писател, автор на историите на Ричард Ханей) в щаба си, след като апологетът на Хейг е отхвърлен за поста. В лично писмо, което е оцеляло, защото остава в архивите на Лойд Джордж, а не от внимателно подбраните и непълни документи на Милнър, той пише: „Скъпи ми министър-председателю, не мислете, че съм твърде настоятелен! Мола ви да не отхвърлите Джон Бюкан, без да го видите лично... Не съм доволен, че е отхвърлен заради слухове, при това зле информирани слухове.“¹⁵⁸⁹

Бюкан е назначен в щаба на министър-председателя като директор на информацията. А историците искат да ни накарат да повярваме, че това са назначенията на Лойд Джордж. Сякаш „Кабалата от понеделник вечер“ е отвлякла министър-председателя. Точно както Алфред Милнър е открил и след това и пленил, зараждащите се таланти от млади империалисти, възпитаници на Оксфордския университет в началото на века и ги отвежда в Южна Африка, за да му помогнат да управлява и обнови колонииите Трансваал и Капската провинция след Бурската война, така и сега същите тези мъже „ръководят“ Лойд Джордж и филтрират информацията, която се стича към Даунинг стрийт. Те не са хора на Лойд Джордж... те са хора на лорд Милнър. Той е начело. За мъка на политическите съюзници на Аскуит, тази нова бюрокрация се е превърнала в недемократично чудовище, създадено от Алфред Милнър.

Това, което трябва да знаем, е защо този мащабен държавен преврат е старателно игнориран от водещите историци? Защо те непрекъснато пишат за правителството на Лойд Джордж и секретариата на Лойд Джордж, когато самата му позиция е ограничена и контролирана от Милнър и неговите възпитаници от „детската градина“?

Радикалният журналист Х. У. Масингам, публикува яростна атака срещу организацията на Милнър, началото на 1917 г.: „...Нов двоен параван от бюрократи е поставен между Военния кабинет и ръководителите на [правителствените] отдели, чиято отговорност пред Парламента досега е била пряка... Първият е Секретариатът на кабинета... вторият е малка група илюминати, чиято резиденция е в градината на министър-

¹⁵⁸⁴ Maurice Hankey, *Supreme Command*, vol. II, p. 590.

¹⁵⁸⁵ John Turner, *Lloyd George's Secretariat*, p.1.

¹⁵⁸⁶ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 313.

¹⁵⁸⁷ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, pp. 91-93. Колежът „Вси души“ в Оксфорд е тясно свързан с групата Роудс/Милнър, и е неразделна част от Тайния елит в Англия.

¹⁵⁸⁸ Walter Nimocks, *Milner's Young Men*, 1968.

¹⁵⁸⁹ Milner to Lloyd George 17 January 1917, in the *Lloyd George Papers*.

председателя... Тези господа по никакъв начин не представляват кабинет на държавната служба. Те са клас пътуващи емпирици в Империята, дошли с лорд Милнър... Управляващите идеи не са тези на г-н Лойд Джордж... а на лорд Милнър... Г-н Джордж използва торизма, за да унищожи либералните идеи; но той създаде Чудовище, което за момента доминира и в двете партии. Това е Новата бюрокрация, която заплашва да завладее Англия...¹⁵⁹⁰ Наистина е така, поразителна далновидност и порницателност.

Това е най-успешният преврат на Тайния елит досега, постигнат благодарение на критичното мълчание и съучастие на послушния печат. Избраното парламентарно правителство е прочистено. Тайният елит отхвърля демокрацията, защото установява, че демокрацията не работи. Тяхната диктатура е маскирана чрез Лойд Джордж, оставен да се перчи щастлив, като човека, който ще спечели войната. Всъщност това е един мит. Той действа в политическа усмирителна риза и е начело на недемократично правителство. Жертвата на млади хора вна бойните полета продължава. А печалбите от войната стават все по-големи.

Глава 27. Американската митология – Той ще ни предпази от войната

Първият мандат на Удроу Уилсън от 1912 до 1916 г. се основава на изборна победа, подкрепена и гарантирана от „паричната власт“ (финансово-банковите кръгове) в Ню Йорк.¹⁵⁹¹ Той води кампанията си под знамето на „Новат свобода“ и противопоставяне на големия бизнес и монополната власт¹⁵⁹², но подобно на много президенти, преди и след това, действията му превърнаха обещанията в лъжи.

Трудната задача да се победи действащият републикански президент Уилям Х. Тафт, който упорито атакува мощните финансови монополи в САЩ, изглежда отвъд всякакви реалистични очаквания. Тафт е популярен. Съдебните действия на Върховния съд срещу *Standard Oil* и *American Tobacco Company* са решени в полза на неговото правителство.¹⁵⁹³

През октомври 1911 г. Министерството на правосъдието на Тафт завежда дело срещу *U.S. Steel* и иска над сто нейни дъщерни дружества да получат корпоративна независимост. Привикани са и поставени в неудобно положение, много видни ръководители и финансисти като ответници. Големият бизнес е напълно разтърсен. Уилям Тафт си спечелва много влиятелни врагове.

От явен фаворит за спечелване на втори мандат през 1912 г., шансовете на Тафт за успех са унищожени от добре измисленото разделяне в гласовете на републиканците. Финансиран от сътрудниците на Дж. П. Морган, бившият републиканец Теодор Рузвелт създава трета партия от нищото, „Прогресивната“ партия „на Лоса“, и подливайки вода на Тафта, на изборите през ноември 1912 г. Уилсън е избран за президент с 42% от гласовете; Рузвелт печели 27%, а Тафт събира само 23%. Разделените гласове на републиканците възлизат на 7,5 милиона, докато Уилсън и демократите печелят само с 6,2 милиона.¹⁵⁹⁴

Годината 1916 обещава по-добри перспективи за Републиканската партия. Разколът с Рузвелт и партията му, бързо се затваря. Предполагаемият неутралитет на Уилсън е толкова очевидно фалшив, че определени сектори от американския електорат са

¹⁵⁹⁰ H. W. Massingham, *The Nation* 24 February, 1917.

¹⁵⁹¹ Anthony Sutton, *Federal Reserve Conspiracy*, pp. 82-3.

¹⁵⁹² Carroll Quigley, *Tragedy and Hope*, p. 76.

¹⁵⁹³ Paolo Enrico Coletta, *The Presidency of William Howard Taft*, pp. 154-157.

¹⁵⁹⁴ Albert Shaw, *President Wilson's State Papers and Addresses*, p. 150.

привлечени от опонента му, републиканеца Чарлз Е. Хюз, бивш съдия от Върховния съд.

Американците с германски и ирландски произход, са особено раздразнени от партийно поведение на президента Уилсън и се очаква да гласуват за републиканците. Тези групи са подложени на постоянни атаки за „нелоялност“. В годишното си послание до Конгреса на 7 декември 1915 г. Удроу Уилсън се обявява срещу родените в чужди държави и приветства „според нашите щедри закони за натурализация пълната свобода и възможности на Америка, които са изляли отровата на нелоялността в нашия национален живот... които се стремят да направят нашата горда страна отново огнище на европейски страсти“.¹⁵⁹⁵

Той изразява презрение към онези, които се придържат здраво към първоначалната си национална идентичност, защото не поставят американските интереси на първо място. Той ги нарича „американци с тирета“.¹⁵⁹⁶

Отношението на Уилсън към американците от немски произход е лошо, на в същото време, те виждат, как от другата страна на Атлантика тяхната бивша родина е хвърлена в изтощителна война от британския елит, финансиран и снабдяван от САЩ. До 1916 г. съществуват важни и влиятелни групи от „американци с тирета“.

Преброяване на населението на САЩ от 1910 г. е следното: Общо население 91 972 2667. Лица, чиито и двама родители са емигранти от съответната страна или единият от родителите е роден в чужбина, както следва: от Германия – 8 282 618, от Австро-Унгария – 2 701 786, от Ирландия – 4 504 360, от Обединеното кралство (Англия, Шотландия, Уелс – 3 231 052, от Руската империя (с Финландия) – 2 752 675, от Италия – 2 098 360 Забележка: Преброяването на населението на САЩ от 1910 г. не взема предвид преброяването на родените в чужбина баби и дядовци, нито огромния брой емигранти от Европа, заселили се в Америка през предходните два века и половина.

Общественото напрежение снижава подкрепата за демократите сред американо-ирландската общност. Въпреки че много католици не са ирландци и не всички ирландци са католици, има силна връзка между народност и религия в източните щати на Америка.

След Великденското въстание в Дъблин през 1916 г., Уилсън губи още повече доверието им, като отказва да подкрепи молбата за помилване на Роджър Кейсмент.¹⁵⁹⁷ 8 Подкрепата на президента за антиклерикалния президент Каранса в Мексико дава повод за твърдението, че Уилсън е антикатолик.¹⁵⁹⁸ Нюйоркският седмичник „Айриш Уърлд“ обвинява администрацията му, че „е направила всичко за Англия, което един английски вицекарл би могъл да направи“.¹⁵⁹⁹ Доста обмислена обида от всяка гледна точка. Всъщност расизмът и фанатизмът лежат на сантиметри под повърхността на американските възможности.

Малко се говори за друг зараждащ се властови блок, който започва да се установява на политическата сцена; „еврейско-американският“ с тирета. Разпространението на ционизма в Америка носи свеж вятър на политическо влияние. Дори все още в сравнителен зародиш до изборния ден през 1916 г., някои проционистки настроени еврейско-американци, като новоназначения от Уилсън съдия във Върховния съд, Луис Брандейс, са високо ценени в еврейската общност. Брандейс, и по подразбиране Уилсън,

¹⁵⁹⁵ Hans P. Vought, *The Bully Pulpit and the Melting Pot, American Presidents and the Immigrant, 1897-1933*, p. 96.

¹⁵⁹⁶ Thomas A Bailey, *A Diplomatic History of the American People*, p. 611.

¹⁵⁹⁷ Roger Casement was at that time a hero of the Irish Republican movement because of his support for and involvement in, the Easter Rising in Dublin in 1916.

¹⁵⁹⁸ Edward Cuddy, „Irish Americans and the 1916 Election,“ *American Quarterly*, vol. 21, no. 2, Part 1, Summer 1969, pp. 229-231.

¹⁵⁹⁹ *Irish World*, 24 June, 1916.

който го назначава, първоначално са критикувани в печата.¹⁶⁰⁰ През ноември 1916 г. това има много малък пряк ефект. По-късно нещата ще се променят драстично.

Удроу Уилсън има едно важно предимство – икономиката. При избухването на войната в Европа, Америка затъва в депресия, по-сериозна от тази през 1907-8 г., но военната търговия носи феноменален просперитет.¹⁶⁰¹

Същите тръстове, срещу които Уилсън се обявява, печелят в мащаб, непознат дотогава. Благодарение на огромния портфейл от поръчки от Великобритания и Франция, управляван изключително от банките на Морган и Ротшилд, военно-промишленият комплекс процъфтява, както и кръговете свързани с него. Има повече и по-добре платени работни места. На 21 август 1915 г. министърът на финансите Уилям Макаду казва на президента Уилсън (негов тъст), че „идва голям просперитет, който вече се усеща. Ще се увеличи значително, ако отпуснем разумни кредити на нашите клиенти.“¹⁶⁰² Клиентите, върху които той има предвид са Великобритания и Франция. Америка на Уилсън изгражда икономическа солидарност със съюзниците от Антантата, което обезсмисля неутралитета, но мълчаливото обещание на демократите към американската нация на изборите през 1916 г. е, че „Той ще ни предпази от война“.

Това е вярно в началото, но Уилсън никога не е твърдял, че ще продължи тази политика. Това, което има значение в американските президентски избори, е гласът на Избирателната колегия, а изборите през 1916 г. се оказват наистина много оспорвани. През 1912 г. има 530 гласа на Избирателната колегия, така че победителят трябва да достигне минимум 266. Когато са обявени първите резултати от източните щати, Хюз изглежда, че е спечелил с голяма разлика. До седем часа на 7 ноември е сигурно, че Уилсън е загубил Ню Йорк, а другите гъсто населени североизточни щати с техните многобройни гласове в Избирателната колегия последват примера; Ню Джърси, Кънектикът, Роуд Айлънд, Масачузетс, Илинойс, Уисконсин и Делауеър стават републиканци. Това е пълен разгром.¹⁶⁰³ Статисти на изборите бързо се появяват по улиците, носейки огромни портрети на „Избрания президент Чарлз Еванс Хюз“.

С настъпването на нощта над Вашингтон, странни сили се разпространяват из САЩ. Личният секретар на президента Уилсън, Джоузеф Тумулти, отказва да се предаде. Съобщава се, че е получил мистериозно, анонимно телефонно съобщение, което го предупреждава „по никакъв начин да не се отказва от борбата“.¹⁶⁰⁴

Забележително е, че американският историк и журналист от „Ню Йорк Хералд Трибюн“ Уолтър Милис пише: „Той не е знаел кой е бил този глас; сигурно е чудо.“ Абсурдно и нелепо.. Трябва ли винаги да ни правят на глупаци? Колко анонимни обаждащи се имат телефонния номер на личния секретар на президента или могли да му наредят да не признае изборите? Небрежността е в ход.

В Лондон „Таймс“ обявява, че „г-н Хюз е избран“ с убедителна преднина на републиканците. Трезвото заключение е, че г-н Уилсън е победен от въпреки неутралитета си.¹⁶⁰⁵ 17 „*Kölnische Volkrientung*“ аплодира, че „американците от германски произход са победили Уилсън“, докато във Виена „*Neue Freie Presse*“ твърди, че Хюз е избран, за да сложи край на епоха, в която „Стоманения тръст и заводите Bethlehem все още могат да реализират допълнителни печалби и че цената на акциите за боеприпасите

¹⁶⁰⁰ For example, the New York Times urged the U S Senate to throw out Brandeis's nomination New York Times, 29 January 1916. p. 3

¹⁶⁰¹ Bailey, A Diplomatic History of the American People, p. 622.

¹⁶⁰² Paul Birdsall, "Neutrality and Economic Pressures," Science and Society, Vol. 3, no. 2, (Spring 1939) p. 221.

¹⁶⁰³ Cuddy, "Irish Americans and the 1916 Election," American Quarterly vol. 21, no 2, Part 1 p. 235.

¹⁶⁰⁴ Walter Millis, Road to War, America 1914-17, p. 352.

¹⁶⁰⁵ The Times, 8 Nov. 1916, p. 9.

може да се повиши още повече, докато Морган разширява финансовото си царство¹⁶⁰⁶. Изводът е, че хората са гласували срещу военно-индустриалните спекуланти.

Но те надскачат боя си. На разсъмване на 8 ноември, докато „Ню Йорк Таймс“ признава поражението на Уилсън, но Тъмълти остава невъзмутим. Тихо му съобщават, че разгромът е спрял в Охайо с разлика от 60 000 гласа. „Полковник“ Хаус нарежда на щаба на Демократическата партия да постави всеки председател на окръг във всеки съмнителен щат в повишена готовност. Те са призвани да проявят „максимална бдителност“ към всяка урна за гласуване.¹⁶⁰⁷ Колко странно е, че подобни инструкции са издадени в деня след изборите. Какво знае Хаус, което другите не знаят? Прогнозите за победата на Хюз вече се подлага на съмнение, докато целият резултат от изборите не зависи от Калифорния. Агенти на Тайните служби са изпратени в най-големите калифорнийски окръзи, за да охраняват урните за гласуване и да наблюдават провеждането на изборите. Калифорния, с 13 гласа в Избирателната колегия през 1916 г., е ключова за определянето на победителя. На 8 ноември електоралният вот е 264 за Уилсън и 254 за Хюз. Преди мистичната, посред нощ промяна на съдбата, демократите са отстъпили Калифорния на републиканския претендент, но обявяват решението си за преждевременно. След двудневно преброяване, Уилсън беше обявен за победител само с 3420 от общо 990 250 подадени гласа на калифорнийци.

Достигналата информация за изборни измами и купуването на гласове кара Републиканската партия да подаде правни протести¹⁶⁰⁸, но нищо съществено не се променя. Твърде късно. Проверката на резултатите показва незначителни грешки в преброяването на гласовете, засяга и двете страни, и те изглеждат случайни. Нищо измамно не може да бъде доказано. Разгневената и подозрителна Републиканска партия отказва да признае изборите. Окончателното преброяване в Калифорния показва, че Уилсън е спечелил 46,65% от подадените гласове, а Хюз – 46,27%. Републиканският кандидат се отказва от обвиненията срещу съперника си в измама. В последното си изявление той признава, че „при липса на абсолютни доказателства за измама, не трябва да се надига такъв вик, който да помрачи следващия президент на САЩ“.¹⁶⁰⁹

„Абсолютните доказателства“ задават много високо ниво на сигурност. В Ню Хемпшир лидерството се сменя по време на предизборната кампания и Уилсън печели в щата само с 56 гласа разлика.¹⁶¹⁰ Заинтересовани страни се хвърлят, за да блокират републиканците. В Лондон „Таймс“ не може да повярва, че „патриотичните и проницателни мъже, които управляват предизборните дела на Републиканската партия, ще се опитат да оспорят това решение [претенцията на Уилсън за победа] без ясни и убедителни доказателства“.¹⁶¹¹

Да помислим за натиска, който е оказан върху Чарлз Хюз. Войната в Европа бушува. Новоизбраното правителство в САЩ ще доведе до пълна промяна на всички ключови постове в кабинета с последващо разместване на съществуващите връзки.

Какво обръкване ще настане, ако президентът Хюз трябва да назначи нови посланици, нови консули, нов персонал на Държавния департамент, нов персонал на Белия дом и т.н. „Полковник“ Хаус казва на президента, че „Германия изцяло желае вашето поражение, а Франция и Англия желаят вашия успех“.¹⁶¹² Те не желаеха неговия успех, те са зависими от него.

¹⁶⁰⁶ *The Times*, 18 Nov. 1916. p. 7.

¹⁶⁰⁷ *Millis, Road to War, America 1914-17*, p. 353.

¹⁶⁰⁸ *Foley, Ballot Battles: The History of Disputed Elections in the United States*, p. 202.

¹⁶⁰⁹ *New York Times*, 11 November 1916.

¹⁶¹⁰ *Foley, Ballot Battles*: p. 431.

¹⁶¹¹ *The Times*, 13 November, 1916, p. 9.

¹⁶¹² *H. C. Peterson, Propaganda for War*, p. 281.

В крайна сметка Уилсън печели повече гласове като цяло (9 129 606 – 8 538 221) и не са открити ясни доказателства за злоупотреби. На 22 ноември Чарлз Хюз приема резултата от изборите такъв, какъвто е. Неговото съгласие не остава ненаградено. Чарлз Еванс Хюз става държавен секретар на САЩ между 1921 и 1925 г., съдия в Международния съд между 1928 и 1930 г. и главен съдия на САЩ от 1930 до 1941 г. Синът му, Чарлз Еванс Хюз-младши, е назначен за главен прокурор от Хърбърт Хувър.

Подготвен от ликуващите си поддръжници, Удроу Уилсън демонстрира неочаквано театрален почерк в началото на втория си мандат. На 22 януари 1917 г. в емблематична реч пред сената, Уилсън създава впечатление за просветен, доброжелателен държавник, когото светът трябва да слуша. Той призова за „мир без победа“, защото: Победата означава мир, наложен на загубилия, условия на победителя, наложени на победените. Тя ще приета с унижение, под принуда, с непоносима жертва и оставя жилото на негодувание, горчив спомен, върху който са поставени условията за нетраен мир, върху плаващи пясъци. Само мирът между равни може да трае дълго“. Като реторика е здрава и пророческа. Като политика не продължава дълго. Той твърди, че неговата възвишена визия за мир и бъдещето се основава на основни американски ценности, неограничени от заплитави съюзи.¹⁶¹³

Блестящият център на неговата ослепителна нова утопия трябва да е бъдещата Лига на нациите, която може да наложи мира. Сенатът е като хипнотизиран и мнозина стават, за да го поздравят в края на впечатляващото му изпълнение.

Демократите лирично заявяват, че речта на Уилсън „е най-великото послание на века... най-значимото изказване, което някога е било направено през тази най-необикновена епоха... просто великолепно... най-прекрасният документ, който някога е представен“.¹⁶¹⁴

Неговите републикански съперници са по-предпазливи в оценката си, описвайки я като „самонадеяна“ и „напълно непрактична“. Американските вестници разделят мненията по предвидим начин. „Ню Йорк Уърлд“ приветства неговите принципи за свобода и справедливост; „Пъблик Леджър“ заяви, че речта на Уилсън е вдъхновена от възвишен идеализъм, а „Вашингтон Пост“ смята, че тя представлява блестящ идеал.

Консервативният вестник „Ню Йорк Сън“ язвително отбелязва, че след като в продължение на четири години не е успял да осигури мир в Мексико, Уилсън няма работа да поучава света за условията за мир с Европа, докато „Ню Йорк Хералд“ предупреди, че „предложението на г-н Уилсън ще доведат до хегемония на англосаксонските нации... пропаганда за което е налице от четвърт век“.¹⁶¹⁵

В Европа реакцията естествено е егоистична. Британското правителство отказва да одобри предложението му, защото той е добавил пасаж за свободата на моретата, което оспорва „божественото им право“ да доминират над океаните. Реките от кръв, пролята по полетата на Фландрия и отвъд нея, не са единствените причини, поради които британските елити категорично се противопоставят на „мир без победа“.

Френският писател Анатол Франс, носител на Нобелова награда за литература, оприличава мира без победа на „хляб без мая... гъби без чесън... любов без кавги... камила без гърбици“.¹⁶¹⁶

Но Уилсън се изкачва на световната сцена по други по-мрачни причини. Кой, му е прошепнал, че всичките му визионерски изявления не могат да осигурят място на високата маса за международно уреждане в края на войната, ако САЩ не е участник? Той

¹⁶¹³ Woodrow Wilson: *Address to the Senate of the United States; World League for Peace*, 22 January, 1917.

¹⁶¹⁴ *New York Times*, 23 January, 1917, *Scenes in the Senate*.

¹⁶¹⁵ *New York Times*, 23 January, 1917. *Wilson's Senate Speech - Press comments*

¹⁶¹⁶ Alfred Carter Jefferson, *Anatole France: The Politics of Skepticism*, p. 195.

логично не би могъл да участва в окончателното разрешаване на конфликта, освен ако САЩ не са пълноправен партньор в абсолютната победа. Мирът без победа е празно обещание, заблуда за търсачите на надежда.

На 4 март 1917 г. президентът Удроу Уилсън отправя второто си встъпително обръщение към Конгреса и провъзгласява, че САЩ ще поддържа „твърд въоръжен неутралитет“, но предупреждава, че „може дори да бъдем привлечени от обстоятелствата... към по-активно отстояване на нашите права“¹⁶¹⁷.

29 дни по-късно, на 2 април, той отново се обръща към Конгреса. Този път целта му е да получи одобрението им за война с Германия. В една възвишена реч той отново се обръща към същото морално превъзходство, заради което Тайният елит и техните агенти във Великобритания преди това са воювали. С твърдения за спасяване на цивилизацията, сякаш е написано от сър Едуард Грей: „Страшно е да се води този велик мирен народ във война, в най-страшната и катастрофална от всички войни, като самата цивилизация сякаш е на косъм. Но правото е по-ценно от мира и ние ще се борим за идеалите, които винаги сме защитавали – за демокрация, за правото на онези, които се подчиняват на властта, да имат глас в собствените си правителства, за правата и свободите на малките нации, за всеобщо господство на правото чрез такъв концерт на свободни народи, който ще донесе мир и безопасност на всички нации и ще направи най-накрая самия свят свободен.“¹⁶¹⁸

Америка е насърчавана да воюва, за да се бори за демокрация. Фразата звучи познато. Четири дни по-късно САЩ обявява война¹⁶¹⁹, след като Сенатът одобрява действието с 82 на 6, а Камарата на представителите с 373 на 50. В Сената няколко гласа се надигат безнадеждно срещу тази „голяма грешка“. Опозицията в Камарата на представителите посочва, че не е заплашена от никаква инвазия, не е изложена на риск териториалната цялост на страната, не е поставен под въпрос суверенитетът, не е оспорвана национална политика, нито е жертвана честта.¹⁶²⁰

Но сред обикновените американски граждани няма възмущение срещу войната. Никакви разгневени тълпи не излязат по улиците. В Уелингтън Хаус в Лондон, нервният център на британската пропаганда, са обезпокоени, че американския печан не публикува „никакви признаци на ентузиазъм, освен в няколко източни вестника“.¹⁶²¹ Хората наистина не са сигурни защо САЩ влизат във войната, но лоялността към знамето винаги е има голяма тежест в Америка. Статистиката за набора на доброволците хвърля интересна светлина върху американското общество. Преди 1917 г. редакторите, адвокатите, bankerите и финансистите, учителите и проповедниците от Източното крайбрежие, лидерите на „обществото“ в Ню Йорк и Вашингтон, порицават западните щати за предполагаемото им непатриотично отношение към войната.

Данните от вербуването на доброволци показват, че реакцията на запад е по-голяма от тази на техните сънародници по източното крайбрежие.¹⁶²² В САЩ няма незабавен ефект като с плаката на Кичънър. Британските пропагандисти наблюдават тази липса на ентузиазъм с истинска загриженост.

¹⁶¹⁷ <http://www.firstworldwar.com/source/wilson1917inauguration.htm>

¹⁶¹⁸ *Papers of Woodrow Wilson, Address to a Joint Session of Congress Requesting a Declaration of War against Germany, 2 April, 1917.*

¹⁶¹⁹ *Papers of Woodrow Wilson, Presidential Proclamation 1364*
http://www.presidency.ucsb.edu/woodrow_wilson.php

¹⁶²⁰ H. C. Peterson, *Propaganda for War*, pp. 321-2.

¹⁶²¹ *American Press Resume (A.P.R.) issued by the War Office and Foreign Office. "For Use of the Cabinet", 18 April, 1917.*

¹⁶²² *A.P.R. 30 May, 1917.*

Удроу Уилсън създава Комитета за обществена информация на 14 април, за да подбуди обществеността към „праведен гняв“.¹⁶²³ Две години и половина пропаганда на Уелингтън Хаус е на разположение за повторение и разпространение. От 1 април до 16 май общият брой на зачислените в армията е едва 73 000 души.¹⁶²⁴ До юни броят на доброволците нараства на 117 974, но темпът намалява. През юли те са само 34 962; през август са 28 155; през септември, 10 557.¹⁶²⁵

Необходима е наборна армия. На 18 май 1917 г. 65-тия Конгрес приема военен закон, който позволява на президента временно да увеличи силата на армията, и „наборната армия“ става закон.¹⁶²⁶

Въпреки всичките му празни приказки за посредничество за мир между воюващите съюзи в Европа и многобройните докладвани опити за помирение, президентът Уилсън повежда страната си, последователно към войната, осигурява човешки ресурси, които да бъдат жертван, и разпалва омразата и пропагандата, необходими за популяризиране на касапницата на Западния фронт.

Защо? Защо в рамките на месеци след преизбирането му с голямото обещание да държи Америка извън войната, всичко е обърнато; всяка заета позиция е отменена; всяко подразбиращо се обещание е нарушено?

Някои историци наивно твърдят, че Германия е принудила президента Уилсън да обяви война чрез два акта на глупост. Акцентът върху такъв фокус успешно отклонява вниманието от много по-мощни интереси, които Уилсън не може да игнорира.

На 17 януари 1917 г. британските криптографи частично дешифрират изумително съобщение от германския външен министър Артур Цимерман до неговия посланик във Вашингтон. Въпреки че анализаторите в стая 40 в Адмиралтейството успяват да дешифрират част от основното послание, новият код доставен до германското посолство във Вашингтон от товарната подводница „Дойчланд“ през ноември 1916 г., не е напълно разбит. Високопоставени британски криптографи се опитват да реконструират този конкретен код, но постигат само частичен напредък, и непълен текст.¹⁶²⁷

От първоначалната им реконструкция изглежда, че Цимерман е поискал от германския посланик в САЩ, граф Йохан фон Бернсторф, да се свърже с президента на Мексико Венустиано Каранса чрез германското посолство в Мексико и да му предложи съюз. „Блинкър“ Хол, директор на военноморското разузнаване, поема личен контрол. Неговото разбиране за ефективната пропаганда е несравнимо.

Хол знае, че след като пълният текст е наличен, той трябва да бъде внимателно обработен, както за да се защити анонимността на стая 40, така и за да се убедят американците в неговата автентичност.

Стая 40 се фокусира върху посланическите съобщения между Берлин и американския континент и на 19 февруари е проследен пълният текст на инструкциите на Цимерман до мексиканския му посланик. Те са изпратени до Вашингтон по безжичен канал, който Уилсън и Хаус преди това са позволили на Германия да използва за тайни контакти за евентуална мирна инициатива. Тази наглост добавя сол към раната. След като адмирал Хол държи декодирания и преведен текст в ръцете си, той разбира, че е разкрил пропаганден удар от огромно значение.

Телеграмата на Цимерман гласи следното: Вашингтон до Мексико, 19 януари 1917 г. Възнамеряваме да започнем на 1 февруари неограничена подводна война. Въпреки това ще се стремим да запазим САЩ неутрални. В случай че това не успее, пра-

¹⁶²³ Peterson, *Propaganda for War*, p. 325.

¹⁶²⁴ A.P.R. 6 June, 1917.

¹⁶²⁵ Peterson, *Propaganda for War*, p. 324. footnote.

¹⁶²⁶ 65th Congress, Session 1, CH. 15 1917. H.R. 3545.

¹⁶²⁷ Patrick Beesly, *Room 40*, pp. 207-208.

вим на Мексико предложение за съюз при следните условия: Да воюваме заедно. Да сключим мир заедно. Щедра финансова подкрепа и ангажимент от наша страна, че Мексико ще възстанови загубените територии в Тексас, Ню Мексико и Аризона. Подробното уреждане на въпроса се предоставя на вас.

Ще информирате президента за горното най-тайно, веднага щом избухването на войната със САЩ стане сигурно, и ще добавите предложението той по своя инициатива да покани Япония за незабавно присъединяване и същевременно да посредничи между Япония и нас. Моля, обърнете внимание на президента върху факта, че безмилостното използване на нашите подводници сега предлага перспективата да принудим Англия след няколко месеца да сключи мир. (подпис) Цимерман“.¹⁶²⁸

След като се уверяват, че могат да скрият как са получили телеграмата, британското външно министерство я предоставя на Уолтър Пейдж, американския посланик в Лондон, който незабавно я изпраща до Държавния департамент във Вашингтон. Удроу Уилсън получава преписа на 24 февруари 1917 г. Той е изумен да открие, че германците са злоупотребили с кабелната линия, за която той настоява да им бъде разрешен достъп за мирни преговори.¹⁶²⁹ След четири дни, предоставя телеграмата на Асошиейтед прес и след като изразява на недоверие, той упълномощава сенатор Томас Суон от Вирджиния да обяви в Сената на 1 март 1917 г., че нотата на Цимерман до Мексико е достоверна. Робърт Лансинг прави подобно изявление от Държавния департамент. Очевидно американската общественост не е лесно убедена. Ако читателят прегледа скандалното изявление на Цимерман, ред по ред, бързо става ясно, че то граничи с лудост. Съюзи не се сключват с телеграма. Неясните обещания за щедра финансова подкрепа, за подробно споразумение, оставено в ръцете на мексиканското правителство, и последващото „възвръщане“ на огромни територии от САЩ, нямават смисъл. Въпреки че мексиканците не отговорят незабавно, японският посланик авторитетно отхвърля предложението. И защо Цимерман описва тактиката на германските подводници като „безмилостна“? Целият инцидент изглежда изкуствен. Един голям американски собственик на вестник твърдо отхвърля историята на Цимерман.

Уилям Рандолф Хърст се запазва независим от британската цензура. Точно както отказва да приеме масовата пропаганда за военната вина, насилията или военните цели, Хърст телеграфира на редакторите си, че „по всяка вероятност“ нотата на Цимерман е „абсолютен фалшификат и фалшификатите“. Той смята, че целта е да се сплаши Конгресът, за да даде на президента правомощията, които той иска. Тревогата на Хърст е, че „от целият народ на страна, 90% не искат война, щи бъде въвличен във войната поради тези погрешни представи“.¹⁶³⁰ Той обвинява съветника на президента, „полковник“ Хаус, че е корпоративен лобист. Хърст е в Палм Бийч в седмиците преди САЩ да влезе във войната и личните му телеграми до неговите редактори и тези на други вестници по-късно са публикувани в опит да го дискредитират.¹⁶³¹

Въпреки че публикуването на телеграмата предизвиква известен гняв в Запада и Средния Запад, американските вестници предпочитат да пропускат всякаво споменаване, че предложеният съюз ще се осъществи едва след като САЩ обяви война на Германия.¹⁶³² Оригиналният текст е предаден на американското посолство в Лондон в такава

¹⁶²⁸ <http://www.firstworldwar.com/source/zimmermann.htm>

¹⁶²⁹ Rodney Carlisle, *The Attacks on US Shipping that Precipitated American Entry into World War 1*. http://www.cnrs-scrn.org/northern_mariner/vol17/tnm_17_3_41-66.pdf

¹⁶³⁰ *Telegram to SS Carvalho*, 2 March 1917.

¹⁶³¹ *New York Times* 11 December 1918.

¹⁶³² Peterson, *Propaganda*, p. 314.

тайна, че Държавният департамент не може да разкрие произхода на питащите журналисти.¹⁶³³

Всъщност пропагандната стойност е разводнена от подозрението, че е фалшификат, както настояват Хърст и неговите вестници, докато за огромно облекчение на британските и американските подстрекатели на война, наивният Цимерман не признава, че е авторът. На пресконференция на 2 март Цимерман е поканен от кореспондента на Хърст в Берлин, У. Б. Хейл, да отрече историята. Вместо това потвърждава, че е истинна.¹⁶³⁴ На съвременен език това е решаващ автогол.

Някои казват, че инцидентът с телеграмата на Цимерман е „явният акт“, който е въвлякъл САЩ. Не е така. Удроу Уилсън не е иска от Конгреса да обяви война до 3 април 1917 г., цели шест седмици след като британците са му предали телеграмата. Послушните историци са много ясни в твърденията си за причината. Германски милитаризъм. Дипломатическите данни не оставят място за съмнение. „Именно германската подводна война и нищо друго го принуждават [Уилсън] да поведе САЩ във войната.“¹⁶³⁵

Нютън Д. Бейкър, министър на войната, стига до същото заключение, но го споменава внимателно в момент на предпазливост. Той написва, че „поводът“ за влизането на Америка във войната е възобновяването на подводната война.¹⁶³⁶

Да не бъркаме думите „причина“ и „повод“. Всъщност, трябва да заменим „повод“ с „извинение“. Германското правителство обявява неограничена подводна война на 31 януари 1917 г. От тази дата на командирите на подводници е наредено да потопят всички кораби, неутрални и воюващи, пътнически или търговски, в рамките на очертаната зона в Атлантическия океан и Северно море. Въпреки повърхностните американски протести, британската блокада започва да се отразява в Германия от края на 1916 г. Гладът трябва да бъде оръжие на войната, което и двете страни могат да използват с предимство. Германските стратегии са наясно, че подобна тактика ще въвлече САЩ във войната, но смятат, че Великобритания ще изгладнее, преди Америка да събере ефективна бойна сила и да я въведе в европейския театър на военните действия. В сегашния си вид САЩ едва ли може да предложи на Антантата много повече помощ като воюваща страна, отколкото до момента като неутрална¹⁶³⁷, но едно непредвидено последствие бързо се усеща.

Американското корабоплаване е временно парализирано.¹⁶³⁸ Големи количества пшеница и памук започват да се трупат в складове. Американската икономика е изправена пред опасни дислокации. Американското търговско корабоплаване се придържа към безопасността на бреговата си линия и търговията спира. Да разгледаме внимателно двете „причини“ за обявяването на войната от САЩ, телеграмата на Цимерман и неограничената подводна война на Германия и ще открием недостатъците. Първата не е „*casus belli*“. Това е пропаганден удар, целящ да смекчи отношението на американската общественост към войната, да разпали възмущението и да увеличи фактора страх. Колкото и нелепа да е идеята, че мексиканските войски могат да нахлуят в Тексас, Ню Мексико или Аризона, самото предположение за съюз, чрез който три големи американски щата могат да бъдат отстъпени на Мексико, поставя Германия в особено лоша светлина. Цимерман признава, че е авторът, но тайният характер, чрез който британс-

¹⁶³³ Bailey, *A Diplomatic History*, p. 643, note 28.

¹⁶³⁴ Beesly, *Room 40*, p. 223.

¹⁶³⁵ Charles Seymour, *American Diplomacy During the World War*, p. 210.

¹⁶³⁶ Paul Birdsall, "Neutrality and Economic Pressures 1914-1917," *Science and Society* vol. 3, No. 2. (Spring 1939) p. 217.

¹⁶³⁷ Bailey, *A Diplomatic History of the American People*, p. 641.

¹⁶³⁸ Millis, *Road to War*, p. 400.

ките тайни служби гарантират, че информацията е предадена на Вашингтон, и степента, до която американците прикриват всички следи от британско участие, оставя въпроси, висящи във въздуха.

Цимерман или е загубил ума си, или е предал Германия, като дава това извинение на Уилсън на поднос да се включи във войната. Както и да е, това не е причината за войната. По-голяма тежест може да се даде на твърдението, че неограничената подводна война предизвиква съдбоносното решение на Уилсън.

Историците включват в уравнението огромен набор от статистически данни, за да докажат важността на този единствен фактор. През първия месец на неограничената подводна война в морето са загубени 781 500 тона търговски кораби.¹⁶³⁹ След предупреждението на Уилсън през февруари 10 американски товарни кораба, шхуни или танкери са потопени, 9 от подводници и 1 от британска мина, като зативат общо 24 моряци. Общо са потопени 38 534 брутo тона на САЩ.¹⁶⁴⁰

Достатъчно ли е тази причина за война? Провоенните вестници дават воля на възмущението си, когато е съобщено, че 3 американски кораба, „*Vigilancia*“, „*City of Memphis*“ и „*Illinois*“, са и потопени на 18 март. *New York World* крещи, че „без обявяване на война Германия обявява война на Америка“. „Ню Йорк Трибюн“ твърди, че Германия действа сякаш вече реално сме във война; „*Public Ledger*“ изисква администрацията на Уилсън да предприеме незабавни действия, настоявайки, че нейно задължение е да отговори, докато *St. Louis Republic* е уверена, че президентът и неговите съветници ще действат мъдро.¹⁶⁴¹

Американските редактори и собственици на вестници със сигурност изиграват важна роля в подбуждането на общественото мнение за войната през 1917 г., подобно на лорд Нортклиф в предвоенна Великобритания. Всъщност контролът върху печата в САЩ е дори по-зависим и оркестриран от британския му еквивалент.

Конгресменът Оскар Калоуей от Тексас разкрива машинациите на паричната власт, докато тя разширява влиянието си върху четвъртата власт, за да насочи общественото мнение към „необходимата“ война. На 9 февруари 1917 г. той публикува следното изявление в протокола на Конгреса: През март 1915 г. интересите на Дж. П. Морган, стоманодобивните, корабостроителните и военнопроизводствените компании, както и техните дъщерни организации, събират 12 мъже на високо ниво във вестникарския свят и ги наемат, за да изберат най-влиятелните журналисти в САЩ, за да контролират на ежедневния печат на САЩ.

Конгресменът Калоуей разкрива, че 12-те избрани мъже на контролират над 170 вестника в цяла Америка и стигат до заключението, че чрез закупуване на 25 от най-известните заглавия, те буквално могат да контролират общественото мнение. Тихо е постигнато споразумение, според което месечните плащания им се изплащат чрез банката на Морган. Във всеки вестник е назначен послушен редактор, който да контролира и редактира „новините“. Въпросите за американската готовност за войната са повдигнати в контекста на предполагаемата германска агресия и мексиканското двуличие.

Финансовата политика на правителството е подложена на критики, както и „други неща от национален и международен характер, считани за жизненоважни за интересите на купувачите“.¹⁶⁴² Бъдете сигурни;

Дж. П. Морган и неговите сътрудници седяхатна шофьорската седалка и тласкат американското обществено мнение към касапницата на световна война... за да защитят

¹⁶³⁹ Peterson, *Propaganda*, p. 318.

¹⁶⁴⁰ Carlisle, „Attacks on American Shipping that Precipitated the War,” *The Northern Mariner*, XVII, no. 3, p. 61.

¹⁶⁴¹ *New York Times*, 19 March 1917.

¹⁶⁴² *Congressional Record*, 64th Congress of the United States, February 9 1917, p. 2947.

непристойните си печалби. Влизането на САЩ във война не е предрешен резултат, въпреки че германците се отказват от всякаква надежда за равнопоставен неутралитет. Хората трябва да бъдат манипулирани. Решаващият фактор се намира в центъра на Уолстрийт, където „паричната сила“ решава, че е дошло времето да се изоставят илюзията за неутралитет. Америка трябва да влезе във война, иначе загубите ще парализират икономиката. Въпреки факта, това оттогава е категорично отричано. Типично е твърдението на американския историк Чарлз Тансил¹⁶⁴³: „Няма и най-малкото доказателство, че през 100-те дни, предшествващи влизането на САЩ в световната война, президентът е обърнал внимание на исканията на „големия бизнес“ страната да се намеси, за да спаси инвестиции, застрашени от евентуално поражение на съюзниците от Антантата“.¹⁶⁴⁴

Пълни глупости. Американската икономика е неразривно свързана с победа на Антантата. Ако британците и французите са принудени да се споразумеят с Германия след 1917 г., потенциалните загуби ще са катастрофални. А през април 1917 г. Уолстрийт осъзнава, че балансът на силите в Европа внезапно се обръща в полза на кайзера, когато братовчед му руският цар е свален.

Томас У. Ламонт от банката на Морган изчислява, че половин милион американци, много от богатите и влиятелни елити на източното крайбрежие, са инвестирани в заеми към съюзниците.¹⁶⁴⁵ Да разгледаме това твърдение; половин милион богати и влиятелни хора имат личен интерес от победа на Антантата. Да си представим, че ще седят тихо и да чакат как ще се развият инвестициите им, докато Великобритания и Франция се олюляват от патовата ситуация на Западния фронт, която може само да се влоши, когато царят е свален, и Русия се откаже от безнадеждна война? Това е само върхът на айсберга на личния интерес.

Твърди се, че Удроу Уилсън се опитва до последно да постигне мир, но не се проваля. Ако президентът Уилсън се е надявал да убеди банките, че трябва да спрат да отпускат кредити на воюващите нации, за да му дадат време да ги убеди да сключат мир, той се заблуждава. Твърде много финансови възможности се появяват, което позволява на Ню Йорк да завладее пазара, докато конкурентите му са осакатени от войната. Американските банки изграждат големи запаси от чуждестранни ценни книжа, и отпускат заеми директно на Лондон и Париж. Националните банки в САЩ държат около 15,6 млна долара чуждестранни ценни книжа през 1914 г. В рамките на две години тази сума се умножава десетократно до 158,5 млна долара.

До септември 1916 г. общата сума на чуждестранните ценни книжа е почти 240 млна долара, което естествено поставя Уолстрийт в превъзходна глобална позиция, откъдето може да финансира масивното увеличение на американското военно производство.¹⁶⁴⁶

С такъв внушителен военен фонд, можеше ли паричната сила наистина да мисли за нещо друго освен за война? Естествено че не. Една от непосредствените последици от решението на Германия да започне неограничената си подводна война през 1917 г. е паниката, която е причинява на търговците по оживеното източно крайбрежие. Американските корабособственици отказват да изпращат корабите си в Атлантическата военна зона, а стоките, закупени в САЩ от банките на Морган, стоят бездейни по кейовете. Печалбата е застрашена; американската икономика – сплашена. Джак Морган заявява

¹⁶⁴³ Чарлз Тансил е професор по история в Американския университет. Той подготвил официалния том за отговорността на Конгреса за Първата световна война. Неговата книга „Америка отива на война“ се считала за официално приетата гледна точка.

¹⁶⁴⁴ Charles Cannon Tansill, *America Goes to War*, p. 657.

¹⁶⁴⁵ Bailey, *A Diplomatic History*, p. 644.

¹⁶⁴⁶ Nomi Prins, *All The President's Bankers*, p. 47.

влиятието си в Белия дом, без чувство за срам. На 4 април 1917 г. той написва писмо до президента, в което обещава подкрепата си и напомня на Уилсън за своите връзки: „Ние сме напълно съгласни с Вас за необходимостта САЩ да помагат на съюзниците от Антантата за доставките на материали и кредити. На тези въпроси посветихме цялото си време и мисли през последните две години. Пиша Ви, за да Ви уверя отново, че знанията, които сме придобили през тези две години на тясно сътрудничество със съюзниците по тези въпроси, са изцяло на разположение на правителството на САЩ по всяко време...“¹⁶⁴⁷ Той пропуска да каже, че е посветил времето и мислите си през последните две години на това да натрупа огромно състояние от войната. Позицията му на единствен доставчик и агент на британското правителство му носи огромно богатство и престиж. Това напомняне е направено в най-подходящ момент. На практика казва на президента: „Знаете, че мога да се справя с паричното предлагане... просто продължете с войната.“ Два дни по-късно, когато войната е обявена, династията Морган държи юздите на реалната парична власт в САЩ. Чрез връзките си с „полковник“ Мандел Хаус и президента Уилсън, Дж. П. Морган поема ефективен контрол върху основните международни заеми, давани от САЩ, тъй като всички предишни ограничения са премахнати.

На 24 април 1917 г. президентът Уилсън подписва закон за военното финансиране, който отваря трезорите на Федералния резерв и премахва всякакви евентуални задължения от банките на Морган. Във всички посоки печалба е огромна. 200 млна долара са отпуснати в заем на Великобритания незабавно. Всички формални банкови технически подробности са премахнати. „Ню Йорк Таймс“ съобщава, че за да се ускорят нещата, американското финансово министерство дори няма да чака британските облигации да пристигнат в Ню Йорк. Заемите ще се изплащат през четири месеца, на вноски, както „е предложено на министъра на финансите Макаду със силна подкрепа от банките“. Разбира се, те дават пълната си подкрепа на министър Макаду. Това е тяхната идея; Коледа и Денят на благодарността в едно. Каква радост. Както добавя „Ню Йорк Таймс“, „Малка, ако изобщо има такава сума, ще бъде похарчена в чужбина. На практика целият заем за съюзниците ще бъде изразходван в нашата страна за хранителни продукти, боеприпаси и провизии.“¹⁶⁴⁸

Заемите от американски банки надхвърлят първоначалната сума от 200 милиона долара до 10,00 ч. сутринта в деня на отпускането, а Макаду увеличава първия лимит до 250 млна долара. Помислете какво се е случило. Джак Морган прекарва първите две години от войната, използвайки своите банкови и финансови сътрудници, за да продава британски ценни книжа на американския пазар и да харчи парите за въоръжение и боеприпаси в Америка. Неговите агенти контролират поръчките за стомана и въоръжение, за памук, пшеница и месо, за транспортирането на тези стоки през Северна и Южна Америка с морските флоти, които прекосяваха океаните. Един-единствен пример за мащаба на тази дейност може да се извлече от следвоенното разследване, организирано в рамките на Конгреса за военната индустрия през 1934 г.

Компанията „Дю Понт“ признава, че Дж. П. Морган & Ко. действа като агент по договори за продажба на обща стойност 351 259 813,28 долара, което представлява почти 72% от общия военен бизнес, извършен за британското и френското правителство по време на войната. Само с 1% комисионна, Морган реализира печалба от 3 512 598 долара само от това.¹⁶⁴⁹

След като САЩ се отказа от фалшивия си неутралитет, Морган става основен агент на правителството на Уилсън по време на войната. Заемите, които той е отпуснал и поел от името на съюзниците, са гарантирани от държавата. Сега е невъзможно бан-

¹⁶⁴⁷ letter from JP Morgan to President Wilson April 4, 1917, Wilson Papers vol. 41.

¹⁶⁴⁸ New York Times, 25 April 1917.

¹⁶⁴⁹ Hearings before the Special Committee Investigating the Munitions Industry, US Senate S.Res. 206.

ките му да губят пари. Американската икономика продължава да процъфтява. Британските и френските данъкоплатци в крайна сметка ще бъдат задължени да изплатят дълговете на правителствата си.

А къде са Ротшилд? Ротшилд остават там, където винаги са били; в центъра на паричната власт, дори и не непременно под собственото си име. Личната връзка на Дж. П. Морган с династията Ротшилд датира от 1899 г., от който момент той представлява техните интереси в САЩ.¹⁶⁵⁰

Първите телеграми от войната, изпратени до Morgan & Co. в Ню Йорк, са от Rothschild Freres в Париж на 3 август 1914 г. Френското правителство, предвиждайки някои от предстоящите проблеми, се обръща към Rothschild, Morgan, и Harjes & Co. (тяхната френска банка) за заем от 10 000 000 долара, но първоначално американците не могат да заобиколят настояването на собственото си правителство, че такъв заем е „несъвместим с истинския дух на неутралитет“.¹⁶⁵¹

Лорд Натаниел Ротшилд в Лондон лично съветва Лойд Джордж като канцлер на хазната¹⁶⁵², преди Дж. П. Морган да бъде избран за единствен агент по покупките за Великобритания.

Докато финансовите автократи дърпат конците зад кулисите, Удроу Уилсън беше воден и от лични амбиции. Като президент на САЩ, мястото му на световната сцена е непосредствено, което изисква за да упражни власт, преди да му е изтекло времето. Той гледа към бъдещето с убеждението, че победата ще постави САЩ в центъра на нов световен ред и ще увеличи шансовете му за трети мандат. Последната дума за влиянието на военнопромишленото финансово-индустриалното лоби, което безспорно тласка САЩ към война, трябва да дойде от близкия приятел и биограф на президента Уилсън, носителя на наградата „Пулицър“ журналист и историк Рей Станард Бейкър.

Той вярва, че жребият е хвърлен от самото начало, отбелязвайки „... до края на 1914 г. трафикът на военни материали към съюзниците се вкоренява дълбоко в икономическата организация на САЩ и възможността да се стои извън войната чрез дипломатията на неутралитета, независимо колко умело е проведена, достига своя край. До октомври, вероятно и по-рано, нашата кауза е загубена.“¹⁶⁵³ Въпрос на време кога САЩ ще влезе във война, а не дали ще се включи активно. Поводът за войната може да е неограничената подводна война, но причината е по-близо до Уолстрийт. Американската икономика е изправена пред унищожение, ако съюзниците не успеят да спечелят ужасната война на изтощение. Това не може да се допусне.

Глава 28. Декларацията на Балфур – Мит и история

Вече 100 години след Първата световна война, Декларацията на Балфур от ноември 1917 г., е оставила след себе си толкова много противоречия и се смята за причина за а толкова много антагонизъм, че положихме всички усилия да се съсредоточим върху нейната история в контекста на нашия разказ.

Но първо едно обяснение. Изтъкнатият израелски историк Шломо Санд¹⁶⁵⁴ рискува повече от репутацията си, когато през 2008 г. публикува своето преразглеждане на

¹⁶⁵⁰ W. G. Carr, *Pawns in the Game*, p. 60.

¹⁶⁵¹ *Hearings before the Special Committee Investigating the Munitions Industry, US Senate S.Res. 206. exhibit 2040, p. 7505.*

¹⁶⁵² David Lloyd George, *War Memoirs*, p. 70.

¹⁶⁵³ Ray Stannard Baker, *The Life & Letters of Woodrow Wilson*, p.181. This was cited in evidence against J P Morgan in *Hearings before the Special Committee Investigating the Munitions Industry, US Senate S.Res. 206, p. 7566.*

¹⁶⁵⁴ Почетен професор по история в Тел Авивския университет и многократно публикуван автор

еврейската история, за да разкрие „конвенционалните лъжи за миналото“, които, както всички исторически митологии сътворени от послушните академични историци, са в услуга на елитите за да оправдаят своето върховенство. Той оспорва ортодоксалните възгледи на „упълномощените носители на паметта“, които твърдо отричат всяко отклонение от приетата версия на еврейската история. Каква прекрасна фраза – упълномощените носители на паметта – гласът на онези и само онези, чиито изследвания и писания се приемат за истина.

Професор Санд оттогава е отбъгван и критикуван от установените ционистки историци, защото отказва да използва термини като „еврейският народ“, „земя на предците“, „изгнание“, „диаспора“, „Ерец Израел“ или „земя на изкуплението“, които са ключови термини в митологията на националната история на Израел. Отказът му да ги използва е приет за ерес.

Шломо Санд не е сам в подобни протести. Тези от нас, родени в страните с християнски традиции, също са учили библиейската история в училище или в църквата – ила са ги научили от родителите си. В двете части на теологичната поредица от събития (Библията), записани от тези, които никога няма да узнаем, Старият завет е приет като история на еврейския народ, въпреки пълната липса на доказателства, на които да се основават ключовите твърдения.

Да вземем например твърдението, че еврейският народ е бил разпръснат в изгнание от римляните. Никъде в обширните и добре документирани записи на Римската империя няма исторически доказателства за голямо бежанско население около границите на Юдея след трите въстания или войни през I век сл. Хр.; както би станало, ако имаше масови изселвания. Някои евреи са избягали, страхувайки се за живота си, но римските завоеватели не са наложили масови изселвания. Няма имперски указ за такава неща.

Друг израелски историк, Адия Хорон, твърди, че няма доказателства за „изгнание“ е станало след разрушаването [на Храма], когато императорите Тит и Адриан уж са изгнали евреите от Палестина. Той също казва, че тази идея, основана на историческата невежество, произлиза от враждебното отношение на отците на християнската църква, които са искали да покажат, че Бог е наказал евреите за разпятието на Исус. Така митът за изгнанието е подхранван от християнската легенда, от която се е влязъл в еврейската традиция и се е превърнал в приетата „истина“, запечатана в историята.¹⁶⁵⁵

Съвсем наскоро израелският историк Илан Папе¹⁶⁵⁶, професор в университета в Ексетър, атакува една от „основополагащите митологии“ на израелската история, която твърди, че „Палестина е била земя без хора, чакащи хора без земя“.¹⁶⁵⁷ Това не е просто лоша история, а очевидна лъжа.

През 1976 г. Артър Кьостлер, роден в Унгария натурализиран британски гражданин от еврейски произход, демонстрира друго погрешно схващане в забележителната си книга „Тринадесетото племе“. Древните евреи ашкенази, които съставляват по-голямата част от световното еврейско население днес, произлизали от варварите, живеещи в древната държава Хазария между Каспийско и Черно море.¹⁶⁵⁸

В своя шедьовър на световната история „Пътищата на коприната“ Питър Франкопан, директор на Центъра за византийски изследвания в Оксфордския университет, също обяснява разпространението на юдаизма през IX век, когато хазарите решават масо-

¹⁶⁵⁵ Shlomo Sand, *The Invention of the Jewish People*, p. xi., 130-131, 134-235

¹⁶⁵⁶ Илан Папе е израелски историк и социалистически активист. Той е професор в Колежа по социални науки и международни изследвания в Университета в Ексетър.

¹⁶⁵⁷ Illan Pappé: *History of Israel, Stolen Land of Palestine* on youtube.
<https://www.youtube.com/watch?v=dKGA48MptIY&t=965s>

¹⁶⁵⁸ Arthur Koestler, *The Thirteenth Tribe*.

во да сменат вярата си, приемайки юдаизма¹⁶⁵⁹ което повдига спекулации, че те може да са едно от изгубените племена на древен Израел.

Но не е така. Много от тези нови юдеи мигрират към днешна Полша и Русия, но историческите доказателства показват, че те не са имали връзка със „свещената земя“ или „Палестина“.

По-голямата ирония се крие в обстоятелството, че значителен брой палестинци, прогонени от родните си места през последните 100 години, вероятно са потомци на древните евреи, жители на тази земя, които са приели исляма след мюсюлманското завладяване на Леванта през първата половина на VII век.

Еран Елхайк, израелски генетик, служил седем години в Израелската армия който разбира се не критикува Израел, е извършил геномни изследвания в университета „Джон Хопкинс“.¹⁶⁶⁰ При проследяване на географското местоположение на редица евреи ашкенази, той открива, че техният произход не е от Близкия изток или дори от Средиземноморието, а от регион, който сега се намира в североизточна Турция.

Това научно доказателство подчертава твърденията на Шломо Санд и други, които обезсмислят догмите за еврейската родина и диаспората. Не се подвеждайте от шума, повдигнат срещу тези смели професионални историци и учени, срещу които са отправени пренебрежителни коментари, наричайки ги „евреи отсътпници“.¹⁶⁶¹

Да бъдеш очернен от естаблишмънта, който се стреми да потули истината, е типично. Причината, за това встъпление, преди да праминем към Декларацията на Балфур по този начин, е да покажем, откъде след Първата световна война, идват няколко важни изявления за Палестина, нейния съвременен статут и бъдещото ѝ положение.

Повечето образовани хора във Великобритания приемат концепцията за скитащите евреи, отчуждени от библейската си „родина“ след прогонването на „диаспората“. Християнската традиция разпространява тези постулати.

В края на XIX век концепцията за еврейската „родина“ заживява свой собствен живот с появата на политическото движение ционизъм, което започва да използва „национални“ термини, сякаш представлява национална държава.

В контекста на отношението на Тайния елит към Палестина и ционистките претенции през 1917 г., следващите глави ще покажат защо една фракция, политическите ционисти, и друга на Тайният елит и Антантата, успешно си сътрудничат, за осъществяването на своите специфични програми. Използваме термини като „еврейска родина“ и „диаспора“ не защото сме съгласни с тях или ги смятаме за верни, а защото са част от езика на времето.

ПИСМО ОТ АРТУР БАЛФУР ДО ЛОРД УОЛТЪР РОТШИЛД

Министерство на външните работи 2 ноември 1917 г.

Уважаеми лорд Ротшилд, с голямо удоволствие Ви предавам от името на правителството на Негово Величество следната Декларация за съчувствие към еврейските ционистки стремежи, представена и одобрена от кабинета:

Правителството на Негово Величество гледа благосклонно на създаването в Палестина на национален дом за еврейския народ и ще положи всички усилия, за да улесни постигането на тази цел, като е ясно, че не трябва да се прави нищо, което може да накърни гражданските и религиозните права на съществуващите нееврейски общнос-

¹⁶⁵⁹ Peter Frankopan, *The Silk Roads*, pp. 111-114.

¹⁶⁶⁰ Еран Елхайк, генетик и бивш постдокторант в университета Джон Хопкинс, понастоящем преподавател в университета в Шефилд.

¹⁶⁶¹ Термин, въведен от ционисти, които се стремят да очернят онези членове на еврейската вяра или израелски граждани, които поставят под въпрос тяхната ортодоксална митология.

ти в Палестина или правата и политическия статус, с които се ползват евреите в която и да е друга страна.

Ще Ви бъда благодарен, ако доведете тази Декларация до знанието на Ционистката федерация.

С уважение, (подпис) АРТУР ДЖЕЙМС БАЛФУР¹⁶⁶²

Горното писмо е публикувано от Министерството на външните работи и отпечатано във вестник „Таймс“ на 9 ноември 1917 г.

Защо в този критичен момент британският военен кабинет решава публично да обяви Палестина за национален дом за евреите? Ще предефинираме този въпрос, като зададем въпроса: къде се вписва това в стратегията на Тайния елит да разгроми Германия и да прокара глобалистките си амбиции? Как са свързани тези неща? Как се е стига дотам, че родина за една специфична религиозна група се появява във военновременния дневен ред, сякаш е решение на неизказан проблем? Дори и някой да е вярвал на лъжата, че съюзниците се борят за правата на по-малките нации, защо религиозната идентичност изведнъж се превръща във въпрос на националност? Някой обмислял ли е да даде такива права на католиците в Ирландия или на мюсюлманите в Индия? Щеше ли светът да бъде разделен на изключителни религиозни територии? Разбира се, че не.

За да усложни нещата още повече, една държава (Великобритания) тържествено обещава национален дом на религиозна общност, която с времето ще се превърне във втора нация (еврейската държава Израел) върху земята, която принадлежи на друг народ (палестинските араби), докато тя все още е неразделна част от четвърта (Османската/Турската империя).¹⁶⁶³

Угаждайки на малка група ционисти, Декларацията на Балфур е странна измама и умишлено предателство на лоялните араби, сражаващи се в пустинната война срещу турците. Вероломният Албион рядко е прониквал в такива двучинни дълбини. Каква власт имат тези ционисти над британското правителство, за да гарантират безспорното им сътрудничество в първите стъпки към ционистка държава за сметка на законните собственици на Палестина?

Абсолютното унищожение на Германия и нейните османски съюзници обещава да проправи пътя за преназначаване на картите и сферите на влияние, което подпомога цялостната стратегия на Тайния елит, за контрола на англоговорящите избраници над света. Стратегическите пясъци на Арабия и богатите на петрол земи на Персия, Сирия и Месопотамия отдавна са основни цели. Това са първите предпоставки, които ще оформят Близкия изток след 1919 г. в полза на Великобритания. Важно е да отбележим, че като неутрална страна, САЩ трябваше да бъде много внимателна към откритата намеса дори след като влезе във войната; и Великобритания действа като неин посредник в поставянето основите на новия световен ред.

Важно е да се помни, че по време на ранните дискусии за бъдещето на еврейска родина в Палестина, малко се споменава за американското участие. Истината е друга.

САЩ е дълбоко въввлечена в тайни интриги, както пряко, така и косвено. Същото важи и за малки, но влиятелни групи от банкери, политици и бизнесмени – по произход все английски, американски, френски и руски евреи, разпръснати по целия свят, които подкрепят нарастващо движение за създаване на еврейска държава. Те са наричани ционисти. Първоначално той включваше редица еврейски групи, които имат различни възгледи и стремежи. Някои виждат ционизма като чисто религиозна проява на „еврейството“, но малка, силно гласовита и впоследствие мощна група насърчава полити-

¹⁶⁶² CAB 23/4 WC 261, p. 6.

¹⁶⁶³ Arthur Koestler, in *Promise and Fulfilment, Palestine 1917-1949*, p. 4.

ческите амбиции. Тази последна форма на ционизъм включва онези, решени да „възстановят“ националния дом за своите единоверци.

По думите на бившия вицекрал на Индия, лорд Кързън, „национален дом за еврейската раса или народ“ означава място, където евреите могат да се съберат отново като нация и където „те ще се радват на привилегиите на независимо национално съществуване“.¹⁶⁶⁴

Как се пресъздава нация? Всъщност, ако ашкеназките евреи трябва да бъдат „събрани отново“, това трябва да е по поречието на река Волга в истинската хазарска „родина“, а не по поречието на река Йордан в Палестина.

Има малък брой предложени места за новата родина, включително едно в Уганда, но през първите години на XX век по-решителния ционистки елемент започва да насочва вниманието си към бившата Юдея в Близкия изток. Те говорят за създаването в Палестина на автономна еврейска държава, политическа единица, съставена от евреи, управлявана от евреи и администрирана в техен интерес. С други думи, пресъздаването на полумитична еврейска държава, както се твърди преди дните на т.нар. разселване на „диаспората“.¹⁶⁶⁵

Малко гласове задават въпроса, какво означава това, на какви доказателства се основава или как може да бъде оправдано? Това е предполагаема библийска истина. Не всеки евреин е ционист. Често историците представят като исторически факт, своите предположения за дадено историческо събитие, сякаш наистина се е случило.

Един пример е убийството на ерцхерцог Фердинанд в Сараево на 28 юни 1914 г. В продължение на поколения в учебниците сет върди, че това убийство е причинило Първата световна война. Както видяхме, подобни нелепости помагат да се отклони вниманието от истинските виновници.

Друг пример е обичайното тълкуване на Декларацията на Балфур, която се представя като одобрение от британското правителство за създаването на национален дом за евреите, сякаш един ден се е появила на бюрото на външния министър и е подписана като другите документи в неговата папка. Тя е а омаловажавана; давана е само като незначително споменаване в мемоарите и дневниците на политиците, спомената с едно изречение.

Декларацията на Балфур е много повече от неясно обещание, направено от британските политици под натиска на военната непредвиденост. Подобно просто тълкуване удобно прикрива международния натиск, който скритите сили от двете страни на Атлантика оказват в полза на монументално политическо решение, което отваря вратата за евентуалното създаване на Държавата Израел.

На 31 октомври 1917 г. се състои 261-вото заседание на Британския военен кабинет, под председателството на министър-председателя Лойд Джордж, и лорд Кързън, лорд Милнър, Андрю Бонар Лоу (лидер на консерваторите) сър Едуард Карсън, Дж. Н. Барнс (Лейбъристка партия), южноафриканският генерал Ян Смитс и министърът на външните работи Артур Балфур. Това е вътрешният кръг, формиран от политическите агенти на Тайния елит, за да ръководи войната. Те остават зад затворените врати на Даунинг стрийт № 10, след като другите военни дела са приключени. Военните и военноморските представители са освободени, преди вътрешният кръг на Военния кабинет да продължи да обсъжда текущия въпрос за „ционисткото движение“. Както винаги, секретарят на Военния кабинет на Лойд Джордж, сър Морис Ханки, записва протокола. Тази група от британски империалисти, членове и сътрудници на Тайния елит приема единодушно, че „от чисто дипломатическа и политическа гледна точка е желателно

¹⁶⁶⁴ National Archives, War Cabinet Memorandum GT 2406.

¹⁶⁶⁵ CAB 24/30 ; GT 2406, p.1.

сега да се направи някаква декларация, благоприятна за стремежите на еврейските националисти“.¹⁶⁶⁶

За тази цел е внесен внимателно съставен текст и Военният кабинет упълномощава министъра на външните работи Балфур „да се възползва от подходящата възможност да направи следната декларация за съчувствие към ционистките стремежи“.

Не е случайно, че около пет дни по-рано редакторът на „Таймс“ ги призовава да направят това изявление.¹⁶⁶⁷ След като е формулирано дато декларация, е единодушно одобрена от Военния кабинет. Декларацията на Балфур, оказва силно въздействие върху историята на света чак до наши дни, в нашата времева рамка, но ще се съсредоточим върху периода между 1917 г. и края на войната. Кой всъщност участва в тайните машини, как са манипулирани възможностите в своя полза и кой финансира и насърчава идеята от ранните опити до евентуалната ѝ реализация?

Два дни след решението на Военния кабинет, от Министерството на външните работи е изпратено писмо до лорд Лайънъл Уолтър Ротшилд (2-ри барон Ротшилд) в Лондон с молба да „представи тази декларация до знанието на Ционистката федерация“. То е подписано от Артър Джеймс Балфур и оттогава нататък е известно като „Декларацията на Балфур“, въпреки че е плод на много повече умове, и не творение само на британския външен министър.¹⁶⁶⁸

Точният текст е разпространен сред еврейските общности, които приветстват писмото като началото на нова епоха в своята история.

Въпреки очевидната грижа, с която Военният кабинет се опитва да определи условията за защита на нееврейските общности, т.е. правата на палестинските араби, на които страната принадлежи, събитието е отбелязано от ционистите по целия свят като „Национална харта“ за еврейска родина.¹⁶⁶⁹ Джинът е изпуснат от бутилката.

Всъщност декларацията е продукт на години внимателно лобиране във Великобритания и САЩ. То не е нито началната, нито крайната точка на процеса. Въпреки че комуникацията е между британското правителство и Ционистката федерация във Великобритания, тя създава небрежното усещане, сякаш е просто писмо между двама членове на английската аристокрация, Балфур и Ротшилд.

Декларацията е далеч от небрежна и много по-измислена от джентълменско споразумение. Според всички известни правни и морални процеси това е нелепо. Помислете за безпрецедентния характер на предложението. Великобритания няма никакво суверенно право върху Палестина, нито правомощия да се разпорежда с тази земя.¹⁶⁷⁰ За още по-голямо объркване, британското външно министерство вече е обещало части от Палестина на французите, на арабите, които вече притежават земята, и накрая на международната еврейска общност. Имало ли е по-добър пример за безразсъдната арогантност на британската империалистическа управляваща класа?

Самата формулировка на Декларацията на Балфур е двусмислена; поставените условия са невъзможни. Какво се има предвид под „национален дом“? Няма такова понятие с ясно дефинирано значение в международното право. Как може чуждо правителство да обещава да постигне световно одобрение за национален дом за евреите в арабска

¹⁶⁶⁶ CAB 23/4, WC 261 p. 5.

¹⁶⁶⁷ *The Times* 26 October 1917, p.7..

¹⁶⁶⁸ *Letter from A J Balfour to Lord Rothschild*, 2 November 1917.

¹⁶⁶⁹ *Great Britain, Palestine and the Jews. Jewry's Celebration Of Its National Charter* - Anonymous pamphlet, 1917.

¹⁶⁷⁰ Sol M. Linowitz, "Analysis of a Tinderbox: The Legal Basis for the State of Israel," *American Bar Association Journal*, Vol. 43, 1957, p. 523.

страна, без автоматично да накърни правата на арабите, чиито предци са живели там над хиляда години?¹⁶⁷¹

Самата неяснота поражда тълкувания и очаквания, които със сигурност ще предизвикат ожесточен спор. Какво се случва? Отговорът може да се намери чрез разглеждане на по-ранните версии на този спорен документ и стремежа на ционистите от двете страни на Атлантика се стремят да го поддържат и защитават.

Далеч преди внезапното си обръщане към ционизма, британските политици са ангажирани в подобни дискусии в продължение на няколко години. Този факт е удобно пропуснат от официалните истории, мемоари и правителствени изявления. На предишно заседание на Военния кабинет на 4 октомври 1917 г. е разгледан почти идентичен проект на декларация от лорд Алфред Милнър, най-влиятелният лидер на вътрешния кръг на Тайния елит. Той включва думите „благоприятстват създаването на Национален дом за еврейската раса“.¹⁶⁷² Изписването с главна буква на термина „Национален дом“ по-късно е променено, както и самата фраза „еврейска раса“. Лорд Милнър е много прецизен мислител. Докато думите „Национален дом“ предполагат, че евреите по целия свят трябва да имат определена област, която да наричат своя, неговата версия благоприятства „създаването“ на такова място. Това не предполага завръщане към земя, върху която са поели права.

Второ, Алфред Милнър цени високо „расата“. Той се е определя с гордост като британски „расов патриот“.¹⁶⁷³ Неговата формулировка е знак на уважение. Други се опасяват, че това е опасна фраза, която може да бъде тълкувана агресивно.

Тя е в конфликт с концепцията за еврейската асимилация, подобно на евреите-американци, и намеква, че като религиозна група евреите принадлежат към специфична раса от различни народи. Следователно неговата версия е смекчена. Тайно, Военният кабинет решава да поиска мнението за окончателната формулировка на декларацията както от представителните ционисти (тяхната фраза), така и от тези представители на еврейската вяра, които се противопоставят на идеята за национална родина.

Изключително важно е ясно да се разбере, че в рамките на международната еврейска общност е имало значителна разлика в мненията в полза и против тази идея за еврейската „родина“. Обстоятелството, че на тези групи очевидно е даден равен статут, предполага, че еврейската общност във Великобритания е също разделена по въпроса. Това не е съвсем така. Броят на активните ционисти е сравнително малък, но много влиятелен.

Военният кабинет иска мнението на американския президент за предложената еврейска родина в Палестина.¹⁶⁷⁴

Протоколът от 245-ото заседание на Военния кабинет в Лондон разкрива, че Удроу Уилсън е пряко замесен в окончателния проект на Декларацията. Също участва и неговият наставник, „полковник“ Едуард Мандел Хаус¹⁶⁷⁵, и главният съдия на САЩ с еврейски произход Луис Брандейс¹⁶⁷⁶. Но двамата изпращат до британското правителство различни гледни точки.¹⁶⁷⁷

На 10 септември Мандел Хаус посочва, че президентът съветва за повече предпазливост; на 27 септември съдия Брандейс телеграфира, че президентът е напълно съгласен с декларацията.

¹⁶⁷¹ Arthur Koestler, *Promise and Fulfilment, Palestine 1917-1949*, p. 4.

¹⁶⁷² A M Gollin, *Proconsul in Politics*, p. 401.

¹⁶⁷³ CAB 23/4/19 WC 245, p. 6.

¹⁶⁷⁴ GT - 2015.

¹⁶⁷⁵ GT - 2158.

¹⁶⁷⁶ CAB 23/4/19 p. 5.

¹⁶⁷⁷ CAB 23/4/1. WC. 227, p. 1.

Много неща могат да се променят в политиката за две седмици и половина. Става очевидно, че историата с декларацията, е замъглила ключови фигури и критични въпроси. Има някои премълчани неща, които водещите историци скриват от обществеността, а участниците умишлено представят погрешно или пропускат от мемоарите си.

Предишният протокол от заседанието на Военния кабинет, проведено на 3 септември 1917 г., показва, че и на по-ранното заседание е било присъстват само членове и сътрудници на Тайния елит, включително Лео Амери, любимец на Милнър от Южна Африка. Втора точка от дневния ред разкрива, че „значителна кореспонденция... е била разменена между държавния секретар по външните работи (А. Дж. Балфур) и лорд Уолтър Ротшилд... по въпроса за политиката, която трябва да се възприеме спрямо ционисткото движение“. Следователно между лорд Ротшилд и Форин офис е разменена „значителна кореспонденция“; не писмо или запитване, а значителна кореспонденция. Копие на едно от тези писма, изпратено от дома на Ротшилд на адрес Пикадили № 148 на 18 юли 1917 г., е запазено в протокола от заседанието на Военния кабинет. Това, което разкрива, разбива илюзията, че обещанието на британското правителство за подкрепа на еврейския национален дом в Палестина, произтича изключително от Форин офис и е написано под перото на Артър Балфур.

Писмото на лорд Ротшилд започва така: Уважаеми г-н Балфур, Най-накрая мога да Ви изпратя формулировката, която поискахте. Ако правителството на Негово Величество ми изпрати съобщение, подобна на тази формулировка, ако те и Вие я одобрите, ще я предам на ционистките федерации и ще я обявя на среща, свикана за тази цел...¹⁶⁷⁸ Ротшилд прилага препоръката си за проект на декларация. Тя се състоеше от две изречения:

(1) Правителството на Негово Величество приема принципа, че Палестина трябва да бъде преустроена като Национален дом на еврейския народ.

(2) Правителството на Негово Величество ще положи всички усилия, за да осигури постигането на тази цел и ще обсъди необходимите методи и средства с ционистките организации.¹⁶⁷⁹

Отговорът на Балфур, е че „приема принципно, Палестина да бъде преустроена... и е готов да разгледа всякакви предложения по темата, които ционистката организация пожелае да им представи.“

Как се „преустройва“ една държава? Нека разгледаме прецедентът, който се създава. Това означава ле, че един ден САЩ могат да бъде преобразувани в поредица от местни индиански щати или, части от Англия да се обяват като територия на викингите?

Удивително е, че ционисткото движение е поканено да диктува своите планове за британската външна политика в Палестина.¹⁶⁸⁰ Това не е форма на свободно участие. Това е съучастие. Правителството на Лойд Джордж, чрез военния кабинет, се споразумява с Ционистката федерация, за да изготви декларация, която да срещне тяхното (ционистко) одобрение. Освен това е договорено, че такъв важен въпрос, като бъдещето на Палестина, трябва да бъде обсъден със съюзниците на Великобритания и „по-специално със САЩ“.

Това действие има всички белези на международна конспирация. Колко лъжи са изплетени около замисъла и произхода на Декларацията на Балфур?

Лорд Уолтър Ротшилд е главният посредник между британското правителство и Ционистката федерация. В това си качество той участва в процеса на създаване и формулиране на нов експанзионистичен британски ангажимент за основаването на ционис-

¹⁶⁷⁸ GT-1803 - The Zionist Movement.

¹⁶⁷⁹ CAB 24/24/4.

¹⁶⁸⁰ CAB 23/4/1. WC 227, p. 2.

тка държава в Палестина. Нещо повече, Ротшилд и неговите сътрудници се стремят да контролират „методите и средствата“, чрез които тя ще бъде създадена.

Този начин на мислене изобщо не се променя през следващите години. Какви влияния са активирани, за да доведат Лойд Джордж, заедно с Удроу Уилсън, до такава позиция до ноември 1917 г.? Зад кулисите, кой дърпа конците? Кой са тези ционисти и защо получават такава огромна подкрепа от Тайния елит и британските политически агенти?

Как е възможно малцинствена група без предишно влияние изведнъж да придобие такава власт от двете страни на Атлантика? Изключително малка малцинствена група без предишно политическо или религиозно влияние, чиято идеология е отхвърлена от много водещи равини като противоречаща на истинската еврейска вяра, се появява сякаш от нищото, за да се издигне на световната сцена. Това не става случайно.

Терминът „ционизъм“ е въведен в края на XIX век, за да представи движението на евреите да се преместят в т. нар. „историческа родина“ в Палестина, въпреки че от самото начало е тълкуван по различен начин от различни еврейски и нееврейски общности. Той се заражда през втората половина на XIX век. Първият ционистки конгрес се провежда в Базел между 29 и 31 август 1897 г. Целта му е да има признат „и законно осигурен“ дом в Палестина.¹⁶⁸¹ Под председателството на Теодор Херцел, австро-унгарски журналист и запален еврейски активист, на срещата присъстват около 200 участници и създават Световната ционистка организация. Кой може да предположи, че от това малко начало в крайна сметка ще се появи нова държава?

Малки на брой, тези ционисти са фанатици. Тяхната позиция е категорична. Те не приемат никаква критика. Те смятат за свои врагове онези много повече евреи, които се стремят да се асимилират в страните, в които живеят, и не приемат политическите цели на ционизма.

На Втория Базелски конгрес година по-късно става ясно, че много малко евреи се интересуват от предложението. Следователно акцентът се променя. Херцел осъзнава необходимостта от активизиране на еврейските общности, повечето от които остават невежи, напълно незаинтересовани или категорично против идеята за ционизъм.

През декември 1901 г. във Великобритания е създаден Еврейски национален фонд (ЕНФ), който да придобива земя в Палестина като „неотменимо имущество на еврейския народ“.¹⁶⁸² Напълно съмнително е дали в някое международно право е валидно подобно „неотменимо“ право, но важното е, че ЕНФ е част от бавния и неуспешен процес за насърчаване на еврейските заселници да отидат в Палестина. Лошото отношение към евреите в Русия, където стават антиеврейски погроми оказва силен натиск върху развиващото се ционистко движение. От тяхна гледна точка това е криза, която никой друг не има намерение да реши.

От големите световни сили Великобритания е най-прогресивно либералната в своята еврейска асимилация. Богатите евреи в банковото дело, финансите и бизнеса са все по-често включвани във висшето общество. Има евреи, членове на парламента; евреи, получили благороднически титли и получили членство в Камарата на лордовете. Еврейските бежанци от руските погроми се заселват в бедняшките квартали в Ист Енд на Лондон и други големи градове. Животът далеч не лесен за масите от обеднели емигранти, но Великобритания е сравнително безопасно убежище и по-гостоприемна от Франция. Зараждащите се викове за „родина“ не идват от обикновения еврейски бежанец, а от ционисткото лоби, което започва да се утвърждава в началото на века.

¹⁶⁸¹ Jessie Ethel Sampter, *A Guide to Zionism*, p. 59.

¹⁶⁸² letter from Sir Clement Hill, chief of Protectorate Department, Foreign Office to Mr. L. J. Greenberg, 14 August 1903.

Британско предложение за създаване на автономна родина за еврейските заселници в Източна Африка е разгледано на 6-ия конгрес през 1903 г. и ционистите приемат да изпратят делегация, която да проучи практическите аспекти на еврейското заселване в Уганда. Но го отхвърлят като изцяло неподходящо. Ционистите нямат намерение да се преселват в джунглите на Уганда. Никога. Това не „обетованата земя“.

Друг подход към британското правителство за евентуалната колонизация на ивица територия на южната граница на Палестина и Египет, наречена Ел Ариш, е тайно представен от Теодор Херцел, но е отхвърлен от него непрактичен.¹⁶⁸³

Важното е, че британските политици симпатизират на стремежите на политическите ционисти. Херцел умира през 1904 г. и след значителна борба Хаим Вайцман се очертава като харизматичен и убедителен ционистки лидер.

Той се издига на 8-ия конгрес през 1907 г. и успява да обедини политическите разногласия в „синтетичен ционизъм“, който Вайцман изгражда върху общите връзки между различните ционистки групи. Напредъкът е бавен. Броят остава сравнително малък, но Палестина винаги е крайната цел.¹⁶⁸⁴

Изглежда странно, че в основополагащия си труд „Англо-американският естаблишмънт“ професор Карол Куигли не споменава за дейността на Хаим Вайцман във Великобритания преди или по време на Първата световна война.¹⁶⁸⁵ Това е още по-озадачаващо, когато разгледаме многобройните и чести връзки на Вайцман с ключовите политически сили в британския естаблишмънт. Той проникна в скритата мрежа на политическото влияние, както никой друг преди това. Всяка възможна врата е отворена за него и всичко, което е уличаващо, което миришеше на заговор, е премахнато от досието му.¹⁶⁸⁶

Вайцман действа като ционистки лидер във Великобритания от 1904-5 г. нататък, срещайки се с политически симпатизанти, използвайки контактите си и изграждайки мрежа от взаимоотношения, които се оказват благоприятни за неговата кауза. Вайцман за първи път се среща с Артър Балфур, бивш лидер на консерваторите, по време на общите избори през 1906 г.¹⁶⁸⁷, по време, когато лорд Натаниел Ротшилд работи в тясно сътрудничество с британския министър-председател.¹⁶⁸⁸

Балфур иска да знае защо ционистите отхвърлят практическото решение на британското правителство за Уганда? Вайцман излага философията си с абсолютна яснота. Той се спира на духовната страна на ционизма и на своето „дълбоко религиозно убеждение“, че само Палестина е подходяща. В неговите очи всяко отклонение от Палестина е „форма на идолопоклонство“ – интересна формулировка, вкоренена в религиозното отвращение. Той заявява, че Палестина има магическа и романтична привлекателност за евреите; че никоя друга родина не може да вдъхнови еврейския народ да изгради и направи обитаема пустинята.

Палестина не е пустош, нито е необитаема. Разпространявайки тази лъжа, Вайцман е много убедителен. Неговата политика не е политиката пропагандирана от богатите евреи, направили толкова важни крачки в британското общество. Това не е англичанин, горд англичанин... или евреин. Вайцман не е привилегирован Ротшилд или един от многото други богати англичани от горната върхушка на средната класа с еврейска вя-

¹⁶⁸³ Chaim Weizmann, *Trial and Error*, pp. 120-121.

¹⁶⁸⁴ Hankey's *Diaries*. GBR/0014/HNKY

¹⁶⁸⁵ Б. пр. Изобщо не е странно. Той изцяло премълчава и дейността на лорд Натан Ротшилд като един от основателите и важен член на групата Роудс-Милнър. Очевидно еврейското лоби в САЩ е принудило Куигли да мълчи!

¹⁶⁸⁶ Изборите през 1906 г. носят убедителна победа за Либералната партия на Кембъл-Банерман и свалят А. Дж. Балфур от участие в правителството до 1915 г.

¹⁶⁸⁷ Niall Ferguson, *The House of Rothschild, The World's Banker, 1849-1999*, pp. 417-418.

¹⁶⁸⁸ Weizmann, *Trial and Error*, p. 143

ра, които са напълно асимилирани в британското общество. Вайцман е ционистки фанатик. Лорд Натаниел Ротшилд не е. Вайцман имал един особено влиятелен ментор, който знае точно имената на основните лица, вземащи решения във Великобритания.

Това е барон Едмонд дьо Ротшилд, ръководител на френския клон на банковата династия. Едмонд дьо Ротшилд също страстно вярва в предопределеността на Палестина. Той финансира създаването на еврейските селища между 1880-95 г. и по-късно е приветстван като баща на еврейската колонизация.¹⁶⁸⁹

Въпреки че първите месеци на войната са мрачни за Франция и нейните съюзници, Едмонд дьо Ротшилд е убеден в крайната победа. Съветът му към Вайцман, когото смята за способен лидер, отразява напредничавия характер на ционисткото мислене. Това е възможността. Този момент, в първите месеци на една кървава световна война, е моментът да се действа, за да „не бъдем забравени в общото споразумение“.¹⁶⁹⁰

Да обърнем внимание. Ротшилд го предупреждава, че войната ще завърши с уреждане на противоречиви претенции и ционистите трябва да действат незабавно, за да гарантират, че тяхното желание ще бъде успешно. Задачата на Хаим Вайцман е да повлияе на британските държавници и политици да подкрепят ционистката кауза в Палестина. Немислимо е Ротшилд да не идентифицира ключовияте лица, доверените агенти и членовете на Тайния елит, чиято подкрепа е жизненоважна за ционистката амбиция. Когато анализираме списъка с лица, към които Вайцман се насочва за подкрепа, не може да има друго обяснение, защото те формират ядрото на тайното общество, разкрито от професор Куигли.¹⁶⁹¹ Вайцман може да не е напълно наясно с тяхната програма за бъдещето на света, но това са хората, които могат да одобрят превръщането на Палестина от несподелян свещен граал в еврейска държава. Те стават непосредствените му цели.

Руската дискриминация предизвиква вълна от еврейска емиграция от Източна Европа в САЩ през първото десетилетие на века, но опитите за организиране на ционистки общества там, не разпалват ентусиазъм. С две или три изключения, богатите евреи в Америка нямат нищо общо със ционизма под каквато и да е форма.¹⁶⁹²

Установената и просперираща висша класа, предимно от германски евреи предпочита асимилацията. Те не искат никой да постави под въпрос лоялността им към САЩ или да възприеме идеология, която може да разклати добре обезпечената им лодка, като се застъпи за създаването на чужда държава специално за евреи. Те се опасяват от неудобна трансформация на хода на събитията, особено ако се наложи колонизация на вече съществуваща арабска страна или необходимостта евреите да отидат и да живеят там. Но някои по-бедни емигранти стават все по-гласовити в подкрепата си, но не е подкрепено от очевидно желание да се преместят от „Земята на свободата“ в пясъците на Палестина. Еврейските лидери в САЩ, Джейкъб Шиф и равин И. М. Уайз, заявяват, че „Америка е нашият Сион“.¹⁶⁹³

С две думи, еврейската общност в Америка е разделена. Няма никаква подкрепа в полза на ционистите и Държавният департамент ги отхвърля като малцинствена политическа група без пари, влияние или социално положение.¹⁶⁹⁴

Но те не се отказват. Бавно едно поколение нови ционисти започва да се утвърждава сред амбициозната средна класа от учители, адвокати, бизнесмени и университетски професори. Те се нуждаят от лидер, който да защитава каузата им. Знаменосецът на

¹⁶⁸⁹ <http://www.jta.org/1931/08/20/archive/baron-edmond-de-rothschild-86>

¹⁶⁹⁰ Weizmann, *Trial and Error*, p. 189.

¹⁶⁹¹ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, pp. 311-315.

¹⁶⁹² Sampter, *A Guide to Zionism*, pp. 71, 73.

¹⁶⁹³ Donald Neff, *Fallen Pillars*, Chapter 1,

¹⁶⁹⁴ <http://www.washingtonpost.com/wp-srv/style/longterm/books/chap1/fallenpillars.htm>

ционизма в САЩ става Луис Брандейс, адвокат от Бостън, приветстван като защитник на народа. Още през 1890 г. той предизвиква правна буря със статия в „*Harvard Law Review*“, озаглавена „Правото на гражданите на неприкосновеност на личния живот“.¹⁶⁹⁵

През 1905 г. той успешно оспорва банковия и финансов конгломерат на Дж. П. Морган, заради предложено сливане на железопътни компании, протестира срещу злоупотребите с монополите и защитава правата на жените на труда в нашумяло съдебно дело срещу щата Орегон.¹⁶⁹⁶ Брандейс е смятан за опасен от опонентите си, защото не може да бъде купен. Скандални антиеврейски тиради се изипват върху него от списания и вестници, притежавани или частично финансирани от *New Haven Railroad Company*, когато той се изказва срещу злоупотребите им.¹⁶⁹⁷ Непокорният и несломим Брандейс се бори срещу тях и печели.

Луис Брандейс е привлечен от ционизма в зряла възраст. За първи път той се свързва с източноевропейски евреи сред нюйоркските работници в шивашките фабрики, които подкрепя по време на голямата стачка през 1910 г.

Разрастващият се антисемитизъм в Бостън и собствените му срещи с предразсъдъците, повлияват на привличането му към ционистката кауза и в интервю за „*Jewish Advocate*“ през 1910 г. той открито признава симпатиите си към ционизма.¹⁶⁹⁸

За две години това се превръща в целта на живота му. На 30 август 1914 г., едва месец след началото на войната, в Ню Йорк се състои извънредна конференция на американските ционисти, на която Луис Брандейс, бостънският адвокат, е единодушно избран за лидер на Временния изпълнителен комитет за общи ционистки въпроси. Това ентусиазира еврейската общност. Това е лидер с национално значение и репутация на безстрашен защитник на народа.¹⁶⁹⁹ Той се ползва с уважение и авторитет на поста и под негово ръководство поток от други лидери в американския еврейски живот са привлечени към ционисткото движение. Той вярва в културния плурализъм, при който етническите групи запазват своята уникална идентичност, както и американците от шотландски, ирландски, немски или всякакъв друг произход. Неговото послание е, че няма несъответствие между лоялността към Америка и лоялността към еврейството.

Въпреки че някои европейски ционисти разглеждат това като анемична адаптация на собствената им страст¹⁷⁰⁰, подходът на Брандейс към ционизма успява да насърчи много по-голяма подкрепа в САЩ за „родина“ в Палестина. Това обаче не означава намерението им да отидат и да живеят там.¹⁷⁰¹

Магнетизмът на Брандейс в еврейските кръгове е допълнително засилен от изненадващото решение на президента Уилсън да го назначи на вакантната позиция във Върховния съд на 28 януари 1916 г. Многобройните му критики изливат антиеврейската си жлъч в буря от протести. Вестниците наричат Луис Брандейс разгорещен радикал; „Сън“ заяви, че е дълг на Сената да „защити Върховния съд от такова напълно и абсурдно неподходящо назначение“. Според печата президентът Уилсън никога не е правил

¹⁶⁹⁵ Warren and Brandeis, *Harvard Law Review*, Vol. IV December 15, 1890 No. 5, *The Right To Privacy*.

¹⁶⁹⁶ *Muller v. Oregon*, 208 U.S. 412 (1908).

¹⁶⁹⁷ Джордж Р. Конрой, редактор на саниричното списание „Истина“, написва многократно цитирано обвинение срещу Брандейс, което го свързва с еврейския banker Джейкъб Шиф. Това е едно от многото неверни обвинения, отправени срещу Луис Брандейс, целящи да го дискредитират.

¹⁶⁹⁸ Jonathan D Sarna, „Louis D Brandeis: Zionist Leader,“ *Brandeis Review*, winter 1992.

¹⁶⁹⁹ Sampter, *A Guide to Zionism*, p. 81.

¹⁷⁰⁰ Neff, *Fallen Pillars*, Chapter 1,

<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/style/longterm/books/chap1/fallenpillars.htm>

¹⁷⁰¹ Доналд Лойд Неф е американски историк и журналист. Родом от Пенсилвания, той е работил 16 години за *Times* и е бил бивш ръководител на бюрото на *Times* в Израел. Работил е и за *Washington Star*. Твърди се, че работата му игнорирана заради репортажи за Палестина.

по-голяма грешка от номинацията си на Брандейс. В него се добавя, че „ако той не го оттегли, Сенатът на САЩ трябва да го отхвърли“.¹⁷⁰² 61

Ционисткият лидер трябва да изтърпи шест месеца безмилостни обиди от страна на опонентите си, преди да получи одобрението на Сената през юни 1916 г. Превръщането на г-н Брандейс в съдия Брандейс трябва да ограничи активното му участие в ционисткото движение. Но не става така. Влиянието и властта на Луис Брандейс се увеличават стократно. Очевидно официалното му участие в явните еврейски въпроси е сведено до минимум, но той държи всички юзди на влияние.¹⁷⁰³

Той поддържа ежедневна комуникация по телефон, телеграф и се среща с всички останали лидери на движението и малко неща убягват от вниманието му. Брандейс се занимава и с набиране на персонал. Той ясно разбира силата, която обикновените еврейски избиратели могат да упражняват пред урните. Но борбата в американското еврейство за контрол над собствената си общност между изключително богатите малцина и масите се превръща в обвинения и контраобвинения. Джейкъб Шиф, нюйоркският финансист, ръководител на голямата банкова фирма „Кун Лъоб“, е най-видният еврейски финансист в САЩ. Неговата филантропия към еврейските каузи е легендарна. Въпреки това, през юни 1916 г. той е учуден от личните атаки, отправени срещу него. Първоначално той се е държи настрана от Теодор Херцел и открития политически ционизъм, а в реч в Централния еврейски институт, заявява че евреите в Русия сами са си причинили много от проблемите, защото „се държат изолирани като отделен народ“. Шиф винаги е твърдял, че е погрешно представен от проционисткия еврейски печат; че е несправедливо и неправомерно оклеветен. Той е казал пред „Ню Йорк Таймс“, че е предупреден, заради противопоставянето му на движението „Еврейски конгрес“ ще бъде подложен на такава атака. Шиф разкрива, че ционистите са решени да подкопаят доверието на евреите в него с добре организиран план; каквото и да каже, те все ще го нападат. Той е тежко наранен от обвиненията и се е заклева, че ционизмът, еврейският национализъм, движението „Еврейски конгрес“ и еврейската политика под каквато и да е форма са оттогава затворена книга за него.¹⁷⁰⁴

Гневът на Шиф по-късно отминава и той е убеден да помогне на евреите в Палестина, при условие че няма да бъде свързван със ционизма. Посланието е ясно. Ционизмът не трябва да бъде пресичан дори от най-богатите събратя по вяра.

В това потискане на характера има неуловимо послание. Без значение колко богат, колко влиятелен, колко щедър е човек, никой няма да критикува ционистката програма. Никой. Много други са претърпели подобна съдба оттогава.

Луис Брандейс израсва. Той има вниманието на президента. Преди това, като съветник на Удроу Уилсън, Брандейс помага за постигането на компромиса, довел до приемането на Закона за Федералния резерв от 1913 г., без който американските банкери нямаше да финансират световната война.¹⁷⁰⁵ Погледнато от тази гледна точка, можем да поставим под въпрос чистотата на неговата репутация в областта на антитръстовото право. Въпреки че трябва да държи отговорностите си като съдия на Върховния съд отделно от работата на Държавния департамент, който отговаря за всички международни отношения, Брандейс ясно изразява мнението си за Палестина. Той се обръща директно към Удроу Уилсън по въпроса за Палестина и „получава устни уверения“ за своята и съюзническата политика в Палестина. В статия в „Ню Стейтсмен“ и „Де Нейшън“ през ноември 1914 г. той твърди, че Палестина трябва да стане британски протек-

¹⁷⁰² *New York Times*, 29 January 1916. pp.1, 3.

¹⁷⁰³ *Alphas Thomas Mason, Brandeis - A Free Man's Life*, p. 451.

¹⁷⁰⁴ *New York Times* 5 June 1916.

¹⁷⁰⁵ *Gerry Docherty and Jim Macgregor, Hidden History, The Secret Origins of the First World War*, pp. 220-221.

торат. През ноември 1914 г. идеята Палестина да стане британски протекторат е прокарана от американски ционист три години преди по-общата Декларация на Балфур. В каква дълбочина на плодородната почва покълва тя?

За много евреи, пострадали пряко от руската дискриминация, подкрепата на съюзниците е емоционално трудна. Мнозина не могат да разберат как британците са съюзници с Русия. Брандейс вижда отвъд тази омраза. Преди всичко той знае, че САЩ трябва да участва във всеки международен конгрес, който е овластен да уреди разпадането на Османската империя. Той се обръща към Хаим Вайцман, неговия колега ционистки лидер отвъд Атлантика, за да му помогне да намери форма на ангажимент, който да предаде Палестина на евреите.¹⁷⁰⁶

Вайцман има ценен приятел, журналиста и редактор, К. П. Скот. По-късно собственик на „Манчестър Гардиън“, Скот учи в Оксфорд човек с твърди либерални убеждения. 10 години е депутат в парламента от Лий в Ланкашър (1895-1905) и приветства смелостта на Лойд Джордж да се противопостави на Бурската война.¹⁷⁰⁷ Приятелството им продължава през бурните времена и Лойд Джордж се доверява на възгледите на Скот.¹⁷⁰⁸

Собственикът на вестника се сприятелява с Вайцман, когато преподава в Манчестърския университет. Той насочва ционисткия лидер към единствения еврейски член на правителството на Аскуит, Хърбърт Самюъл, за когото вярва, че може да му бъде от голяма полза.¹⁷⁰⁹ Самюъл не парадирва с еврейския си произход и преди войната никога не говори за ционизма. Въпреки тази очевидна липса на интерес, през ноември 1914 г. той предлага Великобритания да спонсорира създаването на еврейска държава в Палестина след войната.¹⁷¹⁰

Дали е съвпадение, че от двете страни на Атлантика влиятелни еврейски финансисти и политици – Ротшилд, Брандайс, Вайцман и Хърбърт Самюъл – гледат напред към края на войната и виждат възможността, която тя ще донесе? Обърнете внимание на съвпадението на предложенията на Брандейс и Самюел през ноември 1914 г. Според мемоарите му, Самюел е вдъхновен, че е първият еврейин, който някога е сядал в британския кабинет, и твърди, че се е обърнал към Вайцман за съвет. Той разговаря със сър Едуард Грей, министъра на външните работи, за бъдещето на Палестина. Самюел изразява тревогата си от перспективата тази част на света да попадне в ръцете на някоя от континенталните сили и подчертава стратегическото значение на региона за Британската империя. Той заявява ентузиазма си за еврейска държава в Палестина, която ще стане „център на нова култура... извор на просветление“.

На 3 декември 1914 г. се състои много любопитна закуска на проционистката група и Лойд Джордж, Най-интригуващата част от срещата, която Вайцман описва много подробно в автобиографията си¹⁷¹¹, Лойд Джордж напълно пропуска в мемоарите.

В своите самохвални мемоари, уелсецът изрично датира първата си среща с Хаим Вайцман¹⁷¹² в 1916 г., когато химикът от Манчестър, по това време професор в универ-

¹⁷⁰⁶ Mason, Brandeis - *A Free Man's Life*, pp. 451-452.

¹⁷⁰⁷ Trevor Wilson, Scott, Charles Prestwich (1846–1932), *Oxford Dictionary of National Biography*, Oxford University Press, 2004.

¹⁷⁰⁸ Те се скарват през 1920-21 заради Ирландия.

¹⁷⁰⁹ Weizmann, *Trial and Error*, p. 190.

¹⁷¹⁰ Bernard Wasserstein, 'Samuel, Herbert Louis, first Viscount Samuel (1870–1963)', *Oxford Dictionary of National Biography*.

¹⁷¹¹ Viscount Samuel, *Memoirs*, pp. 139-142.

¹⁷¹² Б. пр. Хаим Вайцман по произход е руски еврейин, който емигрира в Западна Европа във връзка с образованието си, учи химия в Берлин, Фрайбург и Женева. После се установява в Лондон. Брат му Самуил Вайцман остава в Русия, после в СССР, тъй като е социалист по убеждения. Прави кариера при

ситета, работи за Министерството на боеприпасите. Всъщност впечатлението, което Лойд Джордж умишлено се опитва да внуши, е че по-късната Декларация на Балфур е награда за услугите на Вайцман към британската нация за разработването на ацетона като средство за подобряване възпламеняемостта на боеприпасите.¹⁷¹³ Това е нелепо, защо е фалшифицирал собствените си мемоари?¹⁷¹⁴

Лойд Джордж е представен на Хаим Вайцман на 3 декември 1914 г. в компанията на Хърбърт Самюъл, К. П. Скот и Джосия Уеджууд, а единствената тема на разговор е Палестина.¹⁷¹⁵

Разказът на тогавашния канцлер на хазната е толкова нелеп, че трябва да се запита какво се опитва да скрие? Дали по-късните събития в Палестина са смутили Лойд Джордж като политически резултат? Имало ли е други тайни влияния, които е трябвало да се скрият? Хърбърт Самюъл се оказва важен защитник на ционистката държава в Палестина. Той представя и обсъжда идеята неофициално с колегите си министри и през януари 1915 г. написа проектомеморандум за кабинета, в който заключи, че анексирането на Палестина от Британската империя, заедно с активна колонизация на еврейски заселници, е най-доброто решение за Великобритания.¹⁷¹⁶

Но премиерът Аскуит не е впечатлен.¹⁷¹⁷ Когато през март 1915 г. Самюъл разпространява редектирания си меморандум до всички членове на кабинета, Аскуит го отхвърля язвително, определяйки го като „дитирамби“ и „бълнуване вероятно след прекаляване с виното“. И подчертано неodobрява самата идея, казвайки че „откъдето къде трябва да завоюваме Палестина, за да съберем там евреите разпръснати по цял свят, които след това ще претендират за самоуправление“. Аскуит също осмива идеята, че Лойд Джордж, че изобщо се интересува от бъдещето на Палестина, добавяйки: „Лойд Джордж... не го е грижа нито за евреите, нито за тяхното минало, нито за бъдещето им, но смята, но смята, че е възмутително да позволим християнските свети места да преминат във владение или под протекторат на агностичната, атеистична Франция!“

Защо Аскуит намира позицията на Лойд Джордж за „странна“? Преди да встъпи в длъжност през 1906 г., адвокатската кантора на Лойд Джордж представлява Теодор Херцел в преговорите му по предложението за Уганда. Именно той представя мнението на Херцел за предложението на британското правителство.¹⁷¹⁸

Връзката му със ционизма е дългогодишна. Други важни политици и министри от кабинета, които реагират положително на меморандума на Хърбърт Самюъл, са сър Едуард Грей, Руфъс Айзъкс, лорд-председател на Англия от 1913 г., Ричард Халдейн, който по това време е лорд-канцлер, лорд Джеймс Брайс, бивш посланик в САЩ и Артур Дж. Балфур¹⁷¹⁹, който ще стане министър на външните работи, когато Грей е заменен през 1916 г.

Алфред Милнър е положително разположен към „еврейската раса“. През 1902 г. той пише до президента на Ционистката федерация на Южна Африка: „Познавам евреите като отлични колонисти в Кейп, трудолюбиви, спазващи закона и напълно лоялни.“¹⁷²⁰

болшевиките, но попада под Сталиновите репресии и е разстрелян 7 март 1939 г. Хаим Вайцман става първия президент на Израел в 1949 г.

¹⁷¹³ Weizmann, *Trial and Error*, p. 191.

¹⁷¹⁴ David Lloyd George, *War Memoirs*, p. 348-349.

¹⁷¹⁵ Oscar K Rabinowicz, *Fifty Years of Zionism*, p. 69.

¹⁷¹⁶ Weizmann, *Trial and Error*, p. 192.

¹⁷¹⁷ Viscount Samuel, *Memoirs*, p.142.

¹⁷¹⁸ Micheal and Eleanor Brock, *HH Asquith, Letters to Venetia Stanley*. p. 406, 477.

¹⁷¹⁹ <http://www.jta.org/1931/01/15/archive/mr-lloyd-george-was-legal-adviser-to-dr-herzl-on-uganda-project-and-submitted-dr-herzls-views-to>

¹⁷²⁰ Viscount Samuel, *Memoirs*, pp.143-144.

Херцел пише до Милнър през 1903 г., излагайки аргументите си за еврейски национален дом в Палестина и посочвайки, че „ние [евреите] сме тясно свързани с вашата нация“. Вайцман оценява силата на подкрепата на Милнър. Той смята, че Милнър ясно разбира, необходимостта и способността на евреите да възстановят Палестина и да ѝ дадат място в съвременното семейство на народите.¹⁷²¹

Разбира се подобни наивни глупости не интересуват Милнър, но той има неотложни грижи, като стратегическата защита на Империята. Тайният елит разбира естественото предимство, което може да предостави една податлива еврейска Палестина, която ще защити западния бряг на Суецкия канал и всички съпътстващи интереси в Персия.

Вайцман провежда индивидуални дискусии с политици и агенти на Тайния елит. Естествено, търси сред тях хора, които подкрепяли ционизма. И се обръща с към приближените на Лойд Джордж на Даунинг стрийт Гардън.¹⁷²²

Неговото подсъзнателно послание едва ли е трудно за разбиране: Великобритания трябва да се довери на еврейската родина в Палестина, за да защити Суецкия канал и вратата към Персия и Индия. Вайцман има и друго предимство. Той разбира матриархалната власт в еврейското домакинство и се стреми да я използва в своя полза. Например, когато Джеймс де Ротшилд служи в британската армия, Вайцман се сприятелява със съпругата му Дороти Пинто и я „спечелил“ за ционизма. Джесика Ротшилд, съпруга на втория син на Нейтън, Чарлз, също се оказва ценен актив и с готовност помага на ционисткия лидер да разшири контактите си в Лондонското общество. И става така, че влиятелни хора, предимно много богати евреи, „осиновяват“ Хаим Вайцман.

Офисът на Английската ционистка федерация на улица „Фулбърн“ в Ист Енд на Лондон става твърде малък, за да отговори на нарастващата си популярност до 1917 г. Вайцман твърди, че „след много обмисляне решихме да отворим офис на улица „Пикадили“ № 175“¹⁷²³. Толкова невинно казано и толкова напълно подвеждащо. От Ист Енд до Пикадили е огромна стъпка, но до улица „Пикадили“ № 175? Да станат близки съседи на приятелите си от „Ротшилд Роу“?¹⁷²⁴ 89 Колко прекрасно. Но това не е толкова важно. Важното е, че Английската ционистка федерация е погълната от Емпайър Хаус, редакцията на Милнъровото издание „Кръгла маса“¹⁷²⁵, в центъра на самия двор на влияние, който доминира британското политическо мислене. Вайцман и неговата организация са буквално прегърнати от най-вътрешния мозъчен тръст на Тайния елит. Пикадили № 175 се превръща в център, „около който се върти всичко в ционисткия живот“.¹⁷²⁶ Невероятно, една сграда, два органа на политическо влияние и споделен интерес.¹⁷²⁷ 175 Пикадили е много важен адрес. Значението му е държано далеч от обществения контрол. Луис Брандейс и Хаим Вайцман са тясно свързани с насърчаването на ционистките намерения зад гърба на своите политически съюзници. Но те го крият добре. Биографът на Луис Брандейс, Алфеус Томас Мейсън, е упълномощен и одобрен от самия съдия от Върховния съд и му е предоставен пълен достъп до всички негови публични документи, тетрадки, дневници, меморандуми, архивирани писма и лична кореспонденция. И все пак, в неговия научен труд от 240 000 думи, само два малки па-

¹⁷²¹ Vladimir Halpern, *Lord Milner and the Empire*, pp. 169-170.

¹⁷²² Weizmann, *Trial and Error*, pp. 226, 241.

¹⁷²³ Т.е. в близост до лондонския дом на Ротшилд.

¹⁷²⁴ J. A. Turner, *The Historical Journal* vol.20, No 1 (March 1977) p. 165-184.

¹⁷²⁵ Fredric Bedoire, Robert Tanner, *The Jewish Contribution to Modern Architecture, 1830-1930*, p. 131.

¹⁷²⁶ Walter Nimmocks, *Milner's Young Men*, p.166.

¹⁷²⁷ Weizmann, *Trial and Error*, p. 232.

раграфа, общо десет реда, обхващат трескавата дейности на Брандейс между април и юни 1917 г.¹⁷²⁸

Истината е далеч по-разкриваща. Тримесечният период между април и юни 1917 г. е изпълнен със спешни телеграми между Брандейс във Вашингтон и Вайцман и Джеймс Ротшилд в Лондон, които се информират взаимно за привилегировани срещи, мнения и действия, предприети за осъществяване на ционисткия план.¹⁷²⁹

Без да знаят избраните политици и членовете на кабинетите и в двете страни, тези мъже управляват тайната клетка с ционистки интерес, чиято конкретна цел е да нормализира, утвърди и защити идеята за еврейска родина в Палестина. Техните цели са А. Дж. Балфур и президентът Удроу Уилсън. Британският външен министър е известен със симпатиите си; американският президент все още не е дал одобрението си.

Още преди САЩ официално да обяви война на Германия (6 април 1917 г.), лондонската клика настоява да се окаже засилен натиск върху президента, за да одобри ционистката кауза. Всяка възможност, която се предоставя, трябва да бъде използвана. Под настояване на американския посланик в Лондон, Уолтър Пейдж, британското правителство решава да изпрати избрана комисия в САЩ в деня преди обявяването на война на Германия.¹⁷³⁰ Влизането на САЩ променя коренно основните правила, но не и крайната цел да се разгроми напълно Германия. Лойд Джордж избира близо седемдесетгодишния Артър Балфур, бивш министър-председател и настоящ министър на външните работи, да ръководи работата. Мисията на А. Дж. Балфур в САЩ през 1917 г. се оказва решаващ повратен момент. Министърът на външните работи е подготвен от Вайцман да разговаря с Брандейс, когато е във Вашингтон. Двамата мъже са представени на прием в Белия дом на 23 април и се съобщава, че Балфур е поздравил съдията с: „Вие сте един от американците, с които исках да се срещна.“¹⁷³¹

Защо, освен за да преценят силата на американско-еврейската подкрепа за „родината в Палестина“? Те се срещат няколко пъти, но не в Белия дом. През следващите дни и без знанието на президента, съдията от Върховния съд и гостуващият британски министър на външните работи закусват за първи път заедно.¹⁷³² Какво са обсъждали, се пази в тайна. Балфур е във Вашингтон, за да подкрепи каузата на съюзниците, и заедно с главният съветник на президента, Мандел Хаус, обсъждат конкретно условията, които трябва да бъдат наложени на Германия, след като тя бъде разгромена. На 28 април Балфур изготвя карта на Европа и Мала Азия, на която са очертани резултатите от тайните договори и споразумения с Великобритания и Франция (Сайкс-Пико). Те, по думите на Хаус, са „си разделили мечата кожа, преди мечката да е убита“.¹⁷³³

Интересното е, че Константинопол вече не фигурира като руско владение¹⁷³⁴ и не се споменава за еврейската родина. След като е информиран за това, Брандейс се чувства задължен да се намеси. На 6 май той провежда 45 минутна среща с Уилсън, за да го увери, че създаването на еврейска Палестина е напълно в съответствие с концепцията на президента за справедливо мирно уреждане. Британските ционисти искат уверение, че техните американски сънародници одобряват общия план за еврейската родина в Палестина и ще заявят публично подкрепата си.

¹⁷²⁸ Mason, Brandeis - *A Free Man's Life*, p. vii, 452-453.

¹⁷²⁹ Richard Neb Lebow, *Woodrow Wilson and the Balfour Declaration*, *Journal of Modern History*, Vol. 40. No. 4 (Dec 1968) pp 501-523.

¹⁷³⁰ https://wwi.lib.byu.edu/index.php/XXII_THE_BALFOUR_MISSION_TO_THE_UNITED_STATES

¹⁷³¹ Blanche E C Dugdale, *Arthur J Balfour*, Vol II, p. 231.

¹⁷³² Richard Neb Lebow, *Woodrow Wilson and the Balfour Declaration*, *Journal of Modern History*, Vol. 40. No. 4 (Dec 1968) p. 507 footnote 22.

¹⁷³³ Charles Seymour, *Mandell House vol.II* pp. 42-43.

¹⁷³⁴ След като царят е свален, всички обещания към Русия са напълно изоставени.

На 9 май Брандейс изпраща телеграма до Джеймс Ротшилд, в която обявява одобрението на американските ционисти за британската програма. Следва друга тайна сутрешна среща с А. Дж. Балфур и на 15 май Брандейс докладва на Вайцман и Ротшилд, че целта им е постигната. Точната формулировка демонстрира силата на влиянието, която водещите ционисти от двете страни на Атлантика активно упражняват върху съответните си правителства. Телеграмата на Брандейс гласи: Разговорите ми с президента, и с Балфурса изключително задоволителни, потвърждавайки предишните ни впечатления за надеждна подкрепа и в двете посоки. Представих гледни точки в съответствие с вашата програма [но] ми беше казано, че настоящите обстоятелства изискват да не се правят публични изявления на правителствата“.¹⁷³⁵

Личните разговори между президента и гостуващия външен министър са тайно предавани през Атлантика без угризения в нарушение на различни закони за секретност. Луис Брандейс продължава да оказва натиск върху Уилсън за публичен ангажимент за еврейска родина, но се препоръчва предпазливост. В телеграмата си до Джеймс Ротшилд от 23 май се посочва, че Балфур му е казал: „Ако проявим търпение и позволим на събитията да поемат по естествен път, ще получим повече.“

Според Брандейс, президентът Уилсън не иска да прави публично изявление, защото САЩ не са във война с Турция. Толкова за идеята, че съдия Брандейс е ограничавал дейността си до правни въпроси. Неговият таен заговор с британски ционисти трябва да породи опасения за конфликт на интереси, но това е незначително в сравнение с участието му в унищожаването на тайна американска мисия в Европа.

В началото на юни 1917 г. изключително разтревоженият Луис Брандейс се обажда спешно в Лондон. Той открива, че тайна американска мисия, водена от бившия посланик на САЩ в Константинопол, Хенри Моргентау, е на път за Швейцария. Целта ѝ е да убеди Турция да се откъсне от германско-австроунгарския съюз, действие, което ще променило радикално геополитическата ситуация след края на войната. Всъщност, ако това бъде успешно, то ще съкрати и продължителността на войната. Бившият посланик Моргентау вярва, че германското господство и тежестта на военните ограничения, прави живота в Турция непоносим. Дори младотурците са „силно отегчени от своите германски господари“.¹⁷³⁶

Хенри Моргентау смята, че разбира турския начин на мислене. Планът му е да отиде в Швейцария, за да се срещне с бивши членове на османския кабинет и да предложи щедри мирни условия и „всякакви други средства“ (той има предвид подкупи), за да ги насърчи да изоставят съюзниците си. Първоначално Робърт Лансинг, държавният секретар на САЩ, обсъжда предложението с Артър Балфур. Британският външен министър предлага, тъй като Швейцария е пълна с шпиони, Моргентау да използва Египет като база... сякаш Египет не е пълен с шпиони. Това дава много правдоподобното извинение, че американската делегация е загрижена за положението на евреите в Палестина. Лансинг се съгласява и към мисията е добавен американският ционист, Феликс Франкфуртер. Мисията е разрешена без надлежно обмисляне на възможните последици.

Съдия Луис Брандейс научава за начинанието, след като американците заминават за срещата.¹⁷³⁷ Той веднага разбра „смъртната опасност“, която подобно сближаване с турците ще донесе на амбициите им. Брандейс предупреждава Хаим Вайцман. И двамата осъзнават, че тези преговори напълно ще подкопаят внимателно изготвените им пла-

¹⁷³⁵ Richard Neb Lebow, *Woodrow Wilson and the Balfour Declaration*, *Journal of Modern History*, Vol. 40. No. 4 (Dec 1968) p. 508 footnote 26.

¹⁷³⁶ Nevzat Uyanik, *Dismantling the Ottoman Empire: Britain, America and the Armenian Question*, pp. 62-63.

¹⁷³⁷ *Memorandum of Henry Morgenthau's Secret Mission, 10 June 1917, Robert Lansing Papers, Box 7, Folder 2. Quoted in Uyanik, Dismantling the Ottoman Empire, p. 63.*

нове. През юни 1917 г. все още няма „еврейска родина“. Самата концепция е в най-добрия случай на хартия в общи приказки и все още не е официално приета от никоя от големите сили. Щедротото споразумение за турците, ще остави Палестина непокътната, и ще унищожило ционистките амбиции преди края на световната война.

В Лондон контактите на Вайцман с Форин офис потвърждават тревогата на Брандейс. Той научава, че предложеният британски състав на групата за преговори с турците, съдържа „неподходящи лица“ за подобна мисия.

Вайцман се обръща към К. П. Скот в „Манчестър Гардиън“ и в рамките на няколко дни е поканен да говори при закрити врати с А. Дж. Балфур, наскоро завърнал се от Вашингтон. Това, което се оказва изумително, е признанието за ционисткото съучастие в провала на американската мисия. В пълна тайна Балфур назначава Вайцман за британски представител, който да се срещне с Моргентау. Не е дипломат от кариерата. Не е еврейски член на Камарата на лордовете или Камарата на общините. Но е „подходящ човек“. Лидерът на ционисткото движение във Великобритания, Хаим Вайцман, е официално назначен от Форин офис за британски представител в тайна мисия, която ако успее радикално ще съкрати войната. Вайцман получава внушителен набор от пълномощия, собствен офицер разезнавач и отговорността да спре Хенри Моргентау.¹⁷³⁸

Вайцман се възползва от възможността. Тайният елит решава да го използва за свои собствени нужди. Крайният им план е не само за Палестина, но и за целия Близък изток, и ще бъде сериозно компрометиран, ако Моргентау успее да извади Турция от войната. За ционистите е наложително борбата им за родина в Палестина да бъде одобрена от една от Великите сили преди края на войната. Вайцман, придружен от сър Роналд Греъм¹⁷³⁹ и лорд Уолтър Ротшилд, се срещат отново с Балфур. Те поставят едно условие. Дошло е времето за окончателната декларация в подкрепа на еврейската родина в Палестина. Това трябва да бъде признато спешно, в случай че неочакван мир затвори възможността. Балфур се съгласява. Всъщност той прави повече от това да се съгласи. Той моли Вайцман да представи формулировката, която да задоволи ционистките стремежи, и обещава да я представи на Военния кабинет на Лойд Джордж.¹⁷⁴⁰

Това е златният шанс, който не можеше да бъде пропуснат. Това е отправната точка за официалната декларация, която ще бъде одобрена от Военния кабинет. Зад кулисите в САЩ, Луис Брандейс успява напълно да преобърне първоначалната позиция, заемана от Робърт Лансинг в Държавния департамент. Планът, на който е дадено официално одобрение, трябва да бъде провален.

На 25 юни, докато Моргентау е на път през Атлантика на кораба „Буенос Айрес“, от Вашингтон е изпратена спешна телеграма до Балфур, с която британците са предупредени за пристигането на Моргентау в Европа. Лансинг изрично заявява, че „е изключително важно Хаим Вайцман да се срещне с г-н Моргентау в Гибралтар“. Колко необикновено. Секретар Лансинг иска неговият бивш посланик да се срещне с Хаим Вайцман, лидера на британските ционисти, преди да продължи. В същия ден той инструктира американския посланик (Уилард) в Мадрид да се увери, че веднага щом пристигне Моргентау, той трябва да отиде в Гибралтар, за да се срещне с Вайцман. Тази инструкция трябва да бъде изпратена със „специален червен код, строго поверително“.

Кой отговаря за американската външна политика, Лансинг или Брандейс? Въпреки че изборът на Вайцман за главен британски преговарящ е наложен, не е чудно, че участието му, и всъщност цялата мисия, е строго пазена тайна. Американците са спрени

¹⁷³⁸ Weizmann, *Trial and Error*, pp. 246-247.

¹⁷³⁹ The British chief of staff in Egypt responsible for the safety of the Suez Canal. Married to daughter of Viscount Milner's great friend, Lord Middleton. [I. S. Munro, 'Graham, Sir Ronald William (1870-1949)', rev. Oxford Dictionary of National Biography,

¹⁷⁴⁰ Weizmann, *Trial and Error*, p. 256.

в Гибралтар, уж за да се споразумеят как да се подходи към турците. С цялата тежест и авторитет на своите ционистки пълномощия, Вайцман притиска Моргентау относно намеренията му. Защо си въобразява, че ционистките организации от двете страни на Атлантика подкрепят действията му? Дали осъзнава, че предложенията му ще компрометират всичко, за което еврейските организации са работили? Осъзнавайки с какво се е захванал, Моргантау изоставя мисията, два дни след слещата на Вайцман. Той остава в курорта Биариц и напусна Франция на 12 юли, без да информира посланик Уилард за бъдещите си планове.

С сериозно накърнено его, Моргантау¹⁷⁴¹ изпраща собственото си искрено оплакване до Вашингтон. Предвид лекотата, с която дипломатическите телеграми могат да бъдат прихванати, американците са ужасени. Той получава остър укор от Лансинг. Телеграмата гласеше: Министерството е изненадано и обезпокоено, че текстът Ви изглежда показва, че сте упълномощени да започнете преговори, които биха довели до сепаративен мир с Турция.... Последните инструкции бяха да се занимавате единствено с условията на евреите в Палестина... при никакви обстоятелства не се консултирайте, обсъждайте или предавайте съобщения за вътрешната ситуация в Турция или за сепаративен мир“.¹⁷⁴²

Целите на Тайния елит и ционисткото движение започват да съвпадат. Брандейс се намесва директно в политиката на Държавния департамент на САЩ. Той предава секретна информация на Хаим Вайцман и Джеймс Ротшилд в Лондон, за да провалят плановите на Моргантау, номинално от британското правителство. Вайцман, от своя страна, е изпратен като представител на Форин офис.

Въпреки че до 1917 г. е натурализиран британски гражданин, Хаим Вайцман не е дипломат или държавен служител. Той е фанатик на непоколебима кауза. Като противопоставя един изключително способен и умел еврейски преговарящ срещу един умерен (в най-добрия случай) американско-еврейски дипломат, Тайният елит одобрява вдъхновено назначението му. Вайцман сразява успешно Моргантау.

На още по-дълбокото ниво на конспирация Брандейс работи за Хаим Вайцман и Джеймс Ротшилд. Фанатикът Вайцман преследва фанатично целта през 1917 г. Неговата решителност е абсолютна. Той пише на Филип Кер, протеже на Милнър и един от „секретарите“ на Лойд Джордж: „Някои евреи и неевреи сякаш не осъзнават, че каквото и да се случи, ще стигнем до Палестина.“¹⁷⁴³

А какво да кажем за Луис Брандейс? Той насърчава и защитава ционистката идея за еврейската родина в Палестина, пред миисята, която може да сложи край на войната, преди американските войски да постигнат в Европа. Животът на американските войници, срещу еврейска родина в Палестина? Дали Луис Брандейс някога е стигал до тази мисъл?

Дълго след тези събития, през септември 1922 г., президентът Уорън Г. Хардинг потвърждава създаването на еврейската родина в Палестина¹⁷⁴⁴, против съветите на своите служители в Държавния департамент.¹⁷⁴⁵ Един от малцината, които се обявяват срещу добре организираното еврейско лоби, е професор Е. Б. Рийд от Йейл, който е работил като служител на Червения кръст в Палестина в продължение на три месеца и половина през 1919 г. Той свидетелства, че ционистката програма ще донесе потисни-

¹⁷⁴¹ *Моргентау също е еврейин.*

¹⁷⁴² *United States Department of State, Papers Relating to the Foreign Relations of the United States 1917, (FRUS) Supplement 2, The World War (1917) pp. 109, 127, 129.*

¹⁷⁴³ *Weizmann, Trial and Error, p. 227.*

¹⁷⁴⁴ *S. J. Res. 191, 67th Congress, 2 Session, Congressional Record, Vol. LX11, part 5, p.5376.*

¹⁷⁴⁵ *The Lodge-Fish Resolution, Herbert Parzen, American Jewish Historical Quarterly, Vol. 60. no. 1 Zionism in America, (September 1970, p. 71.*

чество на арабското мнозинство в Палестина, че е незаконна и нарушава арабските права.¹⁷⁴⁶

В мемоарите си Хаим Вайцман неправилно припомня, че професор Рийд е сенатор. Това, което го дразни, е обвинението на Рийд, че лидерите на ционисткото движение са недостойни хора и че той (Вайцман) е удължил войната, като е провалил мисията на Моргентау.¹⁷⁴⁷

Глава 29. Декларацията на Балфур – Вероломният Албион

В началото на Първата световна война земите, които познаваме като Близкия изток, простиращи се от Каспийско до Червено море, представляват смесица от племена, и общности, родени от религиозни спорове, пустиня, отдалечени селища и градове с библейски имена. Османската империя държи тези райони в подчинение, чрез страх и жестокост. Т. Е. Лорънс, легендарният герой на Арабското въстание от 1916 г., описва сложната природа на местните народи в своите „Седем стълба на мъдростта“. Той рисува подробната картина на една разородна земя, състояща се от много религии и култури и без чувство за толерантност. Ансари¹⁷⁴⁸, и недоверчивите към исляма колонии от сирийски християни, арменци и друзи, се намират на север от долината на Ефрат до южното крайбрежие на Средиземно море. Кюрдите населяват територията на североизток и мразят, местните християни, след това турците и накрая всички европейци. На изток от Алепо е имало заселени араби, полууседнала пастирска мюсюлмански общности, бедуини и исмаилитски изгнаници.

Между Триполи и Бейрут ливанските християни, маронити или ортодоксални, са обединени в презрението си към мюсюлманите, но едва се понасят и взаимно. По бреговете на долината на река Йордан, до алжирските бежанци се намират еврейски села. Те също са разнообразни по природа, смесени между традиционни местни евреи и наскоро пристигнали ашкинази с къщи в европейски стил, построени от благотворителни организации. Лорънс смята, че земята на Палестина изглежда твърде малка, твърде бедна, за да поеме заселници.

Галилея очевидно е по-толерантна към новодошлите от Юдея. Но враждата изобилства. Друзите мразят маронитите и между тях има периодични кръвопролития. Мюсюлманите араби мразят и двете общности и периодично си отмъщават за нещо. Около Йерусалим, немскоговорящите евреи ашкенази „са принудени да оцелеят“ рамо до рамо с „недоволните палестински селяни“, които Лорънс описва като „по-глупави от жителите на Северна Сирия, и меркантилни като египтяните“.¹⁷⁴⁹

Дали фелахите, чиито предци са обработвали земята хиляди години, не са имали право да бъдат недоволни, когато земите им са завзети от чужденци? Имало е съществена разлика между старите заселници, с които арабите си сътрудничат в приятелски отношения поколения наред, и новото поколение империалистически колонисти, които се изправят срещу местните араби със заплахи за насилие.¹⁷⁵⁰

На юг, покрай Червено море, се е простира Хиджаз, в който са се намират светите места Мека и Медина. Големите градове Йерусалим, Бейрут, Дамаск, Алепо, Хама и Хомс се отличават със смесица от религия и история. Йерусалим има свое уникално

¹⁷⁴⁶ Irwin Oder, „American Zionism and the Congressional Resolution of 1922 on Palestine,” *Publications of the American-Jewish Historical Society*, Vol. 45, No.1 (September 1955.) p. 44.

¹⁷⁴⁷ Weizmann, *Trial and Error*, p. 251.

¹⁷⁴⁸ *Коренни жители на Медина, ортодоксални сунити.*

¹⁷⁴⁹ T. E. Lawrence, *Seven Pillars of Wisdom*, pp. 256-260.

¹⁷⁵⁰ Jeremy Wilson, *Lawrence of Arabia, The Authorised Biography*, pp 606-7.

качество. Според Лорънс „Йерусалим е жалък град, който всяка семитска¹⁷⁵¹ религия е обявявала за свят.“¹⁷⁵²

Зад всепризнатата си отдаденост на арабския национализъм и познанията си за силните и слабите страни на арабите, Т. Е. Лорънс изпитва големи симпатии към ционизма.¹⁷⁵³

Земята, известна като Палестина, има население от около 500 000 мюсюлмани, 60 000 евреи и подобен брой християни.¹⁷⁵⁴ Документ на британския военен кабинет, написан от лорд Кързън, отбелязва, че под турското владичество няма държава, наречена Палестина, „защото е била разделена между югоизточната част на Йерусалим и вилаетите Сирия и Бейрут.“¹⁷⁵⁵ От общо 600 – 700 000 жители, по-малко от ¼ са евреи. Той описва, смесица от бедни общности и племена, разединени и недоверчиви помежду си. Това не е родина на един народ, а със сигурност е предимно арабска страна.

И все пак младотурците постигат почти невъзможното, да обединят всички класи култура и вероизповедания срещу османците, като ги потискат с безмилостна жестокост.¹⁷⁵⁶

В Сирия арабите, най-големият етнос от местните жители, са третирани с презрение, културата и езикът им са потискани, обществата им – разпуснати, а лидерите им – прогонени. Турците се опитват да смажат арабския национализъм, но арабите знаят какво се случи с арменците – изолирани и систематично унищожени, и се стремят да установят своя собствена суверенна земя.¹⁷⁵⁷

За да постигнат това, те се нуждаеха от съюзници, които да ги подкрепят срещу омразните турци. Значението на арабското население за военните усилия на съюзниците не може да бъде подценявано. Кичънър, когато е генерален консул в Кайро от 1911 до 1914 г., е добре запознат с местните условия; подвижните пясъци на лоялност и предателство, за които съобщават неговите шпиони. Неговият пръв приоритет е да защити британските имперски интереси. Той знае, че арабската мечта за независимост е издигана в Хюсеин ибн Али ал-Хашими, шерифът на Мека, и неговите синове, чиято амбиция е да съберат огромна арабска конфедерация под сюзеренитета на семейството си и да възстановят Арабския халифат.¹⁷⁵⁸

Въпреки че е затънал в блатото на Западния фронт, Кичънър запазва връзката си с Хашимитите, пазители на най-светите светилища на исляма, и когато безплодната атака срещу Дарданелите е умишлено допусната да се провали, те се надяват, че арабският съюз с Великобритания ще неутрализира шансовете за призив на османския султан-халиф към джихад. Британците искат „да неутрализират призива за Свещена война о“, като сключат споразумение със самите Хюсеин.¹⁷⁵⁹

Форин офис инструктира сър Хенри Макмеън, британски върховен комисар в Египет, да предложи на Хюсеин от Мека ангажимента на Великобритания за независи-

¹⁷⁵¹ *Трите основни семитски (авраимически) религии са юдаизъм, ислям и християнство. Те са свързани чрез обща вяра в Бог, отвъдния живот и постоянната борба между доброто и злото.*

¹⁷⁵² Lawrence, *Seven Pillars*, p. 260.

¹⁷⁵³ <http://www.nationalreview.com/article/418688/lawrence-arabia-was-zionist-benjamin-weinthal>

¹⁷⁵⁴ Doreen Ingrams, *Palestine Papers*, p.1.

¹⁷⁵⁵ CAB /24/30 *The Future of Palestine*, p. 2.

¹⁷⁵⁶ Robert Fisk, *The Great War for civilisation, The conquest of the Middle East*, pp. 400-401.

¹⁷⁵⁷ Lawrence, *Seven Pillars*, p. 24.

¹⁷⁵⁸ Liddell Hart, T. E. Lawrence, p. 61.

¹⁷⁵⁹ Dr Peter Shamrock, "A Lapse into Clarity. The McMahon-Hussein Correspondence Revisited," paper given at the Balfour Project conference October 2015, <http://www.balfourproject.org/the-mcmahon-hussein-correspondence-revisited/>

ма арабска държава в „твърд и траен съюз, непосредствените резултати от който ще бъдат изгонването на турците от арабските страни...“¹⁷⁶⁰

Това официално обещание е дадено през октомври 1915 г.¹⁷⁶¹ Палестина е включена в областите, за които британското правителство обещава да бъдат независима арабска държава.¹⁷⁶²

Арабското въстание срещу турското владичество се основава на това недвусмислено обещание. След това Министерството на външните работи сключва съвсем различен пакт с французите. През януари 1916 г. е създадено Арабско бюро, което да хармонизира широк спектър от политическа дейност в Близкия изток, за да следи зорко германо-турските действия и да координира пропагандата.

Междуведомствена конференция се съгласява с необходимостта от едно бюро, разположено в Кайро, което да се фокусира върху арабските въпроси. Сред избраната група, която взема това решение, с а капитан У. Ф. („Блинкър“) Хол, директор на разузнаването в Адмиралтейството, сър Морис Ханки, секретар на кабинета, и сър Марк Сайкс от Форин офис.¹⁷⁶³ Ангажиментът на Великобритания към арабите е краткотраен и напълно безполезен. Рядко на един народ се е обещавало толкова много, а след това да му се отказва заслуженото с такова безсърдечно пренебрежение.¹⁷⁶⁴

Сър Марк Сайкс е инструктиран да преговаря за преразпределението на турските земи с Шарл Жорж-Пико, бивш френски генерален консул в Бейрут и съветник на Ке д'Орсе по въпросите на Близкия изток. Те тайно се споразумяват за бъдещите граници на арабските земи, които ще бъдат разделени между тях, когато войната бъде спечелена. Руският външен министър Сазонов също участва, тъй като руснаците възнамеряват да грабнат дял от гниеция османски труп. Сайкс и Пико очертават френската зона, която ще включва цяла Сирия северно от Акра и западно от Дамаск и Алепо, и британска зона, обхващаща Тигър и Ефрат северно от Багдад до Персийския залив през Северна Арабия до бъдещата Йордания. Палестина ще бъде съвместно управлявана от съюзниците.¹⁷⁶⁵

В продължение на векове класическите учени използват различни имена и интерпретации, за да опишат земите, наричани Мала Азия, Месопотамия и Сирия. Въпреки че никоя държава всъщност не се е наричала Палестина, името се появи като географски термин, разпространен в т. нар. християнски свят, и включва т.нар. „Свети земи“.¹⁷⁶⁶

Докато арабските племена се въстават срещу турците в пустинята, техните двулични британски съюзници ги заблуждават. Сър Едуард Грей смята, че Сайкс е твърде щедър, но е предотвратил всякакъв разрыв във френско-британския съюз, което за момента е жизненоважно.¹⁷⁶⁷ Това е забележително твърдение.

Британската външна политика никога не е оставяна в ръцете на дребен служител. Ако Грей смята, че Сайкс е избегнал разрыв с Франция относно бъдещите придобивки в Близкия изток, тогава това е трябва да е основната цел на упражнението. Това е договорена позиция, чийто краен резултат ще се определи, след като войната бъде спечелена. Това, което знаем е, че директорът на военноморското разузнаване, Уилям Реджиналд

¹⁷⁶⁰ <http://www.balfourproject.org/translation-of-a-letter-from-mcmahon-to-husayn-october-24-1915/>

¹⁷⁶¹ CAB 27/24

¹⁷⁶² Doreen Ingrams, *Palestine Papers*, p. 48.

¹⁷⁶³ FO 882/2; ARB/15/3 p. 6.

¹⁷⁶⁴ Б. пр. Аналогично с българите и Санстефанския договор.

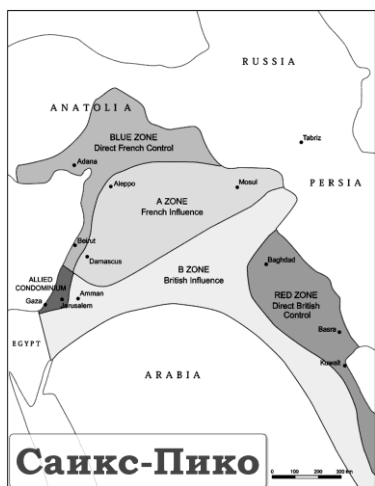
¹⁷⁶⁵ Liddell Hart, *Lawrence*, pp. 69-70.

¹⁷⁶⁶ Fromkin, *A Peace to End All Peace, The Fall of the Ottoman Empire and Creation of the Modern Middle East*, p. 48.

¹⁷⁶⁷ Lawrence James, 'Sykes, Sir Mark, sixth baronet (1879-1919)', *Oxford Dictionary of National Biography*.

Хол е посочил, че „претенцията на Франция към Палестина не може да бъде оправдана“.¹⁷⁶⁸

Британското правителство изиграва бързо и лесно всички свои съюзници. Така са договорени две напълно противоположни споразумения. Първото е ясен ангажимент към арабите; второто е акт на предателство, който им отнема обещанието за пълна независимост. Важно е да отбележим, че арабите не знаят нищо за пакта Сайкс-Пико и са в неведение, докато болшевиките не идват на власт в Русия и не разкриват тайната двойна измама. Арабската кауза е сериозно затруднена, защото няма подкрепа от Тайния елит и няма защитник в парламента. Финансовите и промишлени среди искат контрол над ресурсите под пясъците и не се интересуват особено от местното население. Всъщност арабите са просто пешки в по-голямата игра на международен шах. Дори на по-ниските нива на властта те нямат влиятелен защитник. Те са в неизгодно положение на всяка крачка. Т. Е. Лорънс, който се бори рамо до рамо с Фейсал и Хашемидите знае, че е само част от заговора. Лорънс лично одобрява обещанията, дадени от британския кабинет, уверявайки арабите, че наградата им ще бъде самоуправление. Той пише за „нашата съществена неискреност“, за убеждението си, че „е по-добре да спечелим и да нарушим думата си, отколкото да загубим войната в Арабия“. Неговата много рекламирана връзка с арабите е подкрепена от измама и той го знае добре.¹⁷⁶⁹

Коментарите на Лорънс са за споразумението Сайкс-Пико, за което е напълно информиран. Той не е страна по Декларацията на Балфур, но по-късно неговите ционистки симпатии стават очевидни. Макиавелистките интриги, които се разиграват в Лондон и Вашингтон, добавят още дълбок пласт в тази измама. Твърди се, че британското правителство, и по-специално А. Дж. Балфур, не са осъзнавали напълно какво правят, когато са одобрили съдебното решение да подкрепят идеята за еврейска родина в Палестина. Това е очевидно невярно. Двама от най-опитните политици в Британската империя, лорд Джордж Кързън, бивш вицекрал и генерал-губернатор на Индия, и Едуин Монтагю, държавен секретар за Индия, лобират пред Военния кабинет срещу сключването на споразуме-

нието с ционистите, без много по-пълнен анализ на съответните местни условия и евентуалните последствия. Техните мнения изразени в мемурандума на тема „Бъдещето на Палестина“¹⁷⁷⁰ и ционизма¹⁷⁷¹ са напълно игнорирани. Техните възгледи са представени пред Военния кабинет толкова късно през деня, че са прехвърлени формално, създавайки илюзията за балансирана преценка, а всъщност - просто за прикриване.

Кързън анализира условията в Палестина, където турците са разселили еврейските колонии, и предупреждава, че след опустошенията на войната и вековете на пренебрегване и лошо управление, всяко възраждане ще изисква колосални инвестиции. Той предупреждава, че Палестина няма природни богатства. В земята няма природни изкопаеми, въглища, желязна руда, мед, злато или сребро.

Кързън намеквал и за по-неотложен проблем. Какво ще стане с нееврейските жители? Той изчислява, че има „над половин милион сирийски араби – смесена общност с арабски, еврейски, ханаански, гръцки, египетски и евентуално кръстоносен произход.

¹⁷⁶⁸ Mayir Verete, "The Balfour Declaration and its Makers," *Middle Eastern Studies*, 6 (1), January 1970, p. 54.

¹⁷⁶⁹ Lawrence, *Seven Pillars*, pp. 5-6.

¹⁷⁷⁰ CAB 24/30.

¹⁷⁷¹ CAB 24/28.

Техните предци са окупирали страната преди около 1500 години. Те притежават земята... и изповядват мюсюлманската вяра. Те няма да се задоволят нито да бъдат управлявани от еврейски имигранти, нито да бъдат поставени в положение на техни слуги.“ Той информира, че всеки, който лекомислено мечтае за еврейска столица в Йерусалим, не оценява сложността на „светите места“. Твърде много хора и твърде много религии имат постоянен интерес тук, че подобен резултат не е дори „смъртно възможен“. Последното му предупреждение е изключително ясно: „Според мен, ционизмът е политика, много отдалечена от романтичните и идеалистични стремежи на много ционистки лидери, чиято литература съм изучавал, и каквото и да прави, смятам че няма да се осигури нито национален, нито материален, нито дори духовен дом за еврейския народ, най-много за малка част от него.“

Анализът му е превъзходен. Мемурандумът му е оставен да събират прах по рафтовете на кабинета и е игнориран, защото разрушава илюзията, която ционистите повтарят за „земята без хора, която чака хората без земя“.

Мемурандумът на Едуин Монтагю за ционизма е представен на същото заседание. Той включва много проникателен доклад от г-ца Гертруд Лотиан Бел, която работи за британското разузнаване и е политически служител в Багдад. Писателят, получила образованието си в Оксфорд: „Еврейската имиграция е изкуствено насърчавана чрез помощи и субсидии от милионерите-единоверци в Европа; [Най-плодотворният дарител на помощи и субсидии е Едмон дьо Ротшилд]. ... Благочестивата надежда, че някой ден в Палестина може да бъде създадена независима еврейска държава, несъмнено съществува, но трябва да се постави под въпрос дали сред местните евреи има някакво остро желание тя да се осъществи, освен като средство за освобождение от турското потисничество; тя е по-жива за онези, които живеят далеч от скалистите палестински хълмове и нямат намерение да променят местожителството си.“

Лорд Кромер с удоволствие разказва за разговора, който е провел по темата с един от най-известните английски евреи: „Ако в Йерусалим се създаде еврейска държава, не бих губил време и ще кандидатствам за поста посланик в Лондон.“¹⁷⁷²

Изключително точното наблюдение на Гертруд Бел¹⁷⁷³ е ключът към разбирането на случващото се. Ясният призив за еврейска родина в Палестина не идва от малките еврейски общности, които живеят там, нито от по-късните емигрантски заселници. Естествено, онези евреи, които заедно със своите арабски и мюсюлмански съседи са пострадали от турското владичество, приветстват промяната.

Това, което тя поставя под въпрос, е загрижеността на онези, които се борят за „родина“, но нямат никакво намерение да се преселят в нея. Колко от онези британци или американци, които подкрепят идеята за еврейската родина, и активно обмислят да си стегнат багажа и да се преместят в Палестина? Това не е посланието, което Тайният елит иска да обмисли.

Едуин Монтагю е вторият британски евреин, заемал пост в кабинета – държавен секретар на Индия. Той има силен интерес към мюсюлманските въпроси и неговите опасения отразяват осъзнаването на тези чувствителни теми. Монтагю прави наблюдение върху дейността на Хаим Вайцман, за което представя, вече посочените доказателства. Признавайки заслугите на Вайцман към каузата на съюзниците и репутацията му на изключителен химик, той напомня на кабинета, че Вайцман е религиозен фанатик, за

¹⁷⁷² САВ 24/30 pp. 2, 3, 4.

¹⁷⁷³ Б. пр. Гертруд Маргарет Лотиан Бел (1868 – 1926) е английска писателка, пътешественичка, политически служител, администратор и археоложка, изключително влиятелна в британската имперска политика заради знанията и контактите, придобити по време на дългите си пътувания в Сирия, Месопотамия, Мала Азия и Арабия. Заедно с Томас Лорънс, Бел подкрепя Хашемитските династии в Йордания и Ирак.

когото ционизмът е водещ принцип на живота му. Той вижда в огромния ентусиазъм на Вайцман неспособността да вземе предвид вижданията на онези евреи, които са различни от неговите възгледи, или на нееврейското население, което ще бъде лишено от права, ако идеята му успее да се реализира.¹⁷⁷⁴

Оборвайки предположението, че ционизмът на Вайцман е широко подкрепен от еврейската общност във Великобритания, Монтагю добавя списък с видни британски евреи, активни в обществения живот, които той определя за антиционисти. Тук са изредени професори, равини, еврейски членове на правителството (сър Алфред Монд и лорд Рединг), трима от фамилията Ротшилд, сър Маркър Самюъл (от Royal Dutch/Shell) и много други британски евреи.

Той призовава Военния кабинет да се замисли, преди да игнорира британския глас на многото евреи, „живеещи от поколения наред в нашата страна и се чувстват англичани“.

Той противопоставя твърденията, че американските евреи подкрепят ционизма, цитирайки от Конвенцията на Централната конференция на еврейските равини, проведена през юни 1917 г.: „Религиозният Израел, имащ историческото право, не трябва да бъде жертван заради чисто расовия Израел на съвременното.“

Обърнете внимание как е използван терминът Израел. Възгледите на Якоб Шиф са включени с особен акцент върху неговото убеждение, че „не трябва да се полагат усилия за създаване на еврейска нация...“ Подобни настроения от водещи френски и италиански евреи също са включени. Това са много важни мнения. Предупреждението на Кързън трябва да подбутне опитните политици във Военния кабинет. Милнър е воювал с бурите, за да защити империята и нейните златни мини. Генерал Смитс знае колко лесно местното население негодува срещу пришълците, които предявяват претенции за земята им. Сър Едуард Карсън довежда Ирландия до ръба на гражданската война през 1914 г. заради правата на различните общности в северната и южната част на този остров.

Тайният елит стига държи на своето, и никое друго мнение не е прието. Кързън е трябвало да има смелостта и да подаде оставка, но той се съгласява мълчаливо, когато гласуването е проведено.¹⁷⁷⁵

Балфур изразява становището на Форин офис. Протоколът от заседанието на Военния кабинет в сряда, 31 октомври 1917 г., посочва, че е прието с единодушно мнение: „...от чисто дипломатическа и политическа гледна точка е желателно сега да се направи някаква декларация, благоприятна за стремежите на еврейските националисти. По-голямата част от евреите в Русия и Америка, и по целия свят, сега изглеждат благосклонни към ционизма. Ако можехме да направим декларация, благоприятстваща тази идея, ще трябва да провеждаме изключително полезна пропаганда също в Русия, и Америка“.

Балфур облича решението на кабинета в одеждите на дипломатията и политиката. С Русия в разгара на революцията и възможността да сключи отделен мир с Германия, трябва да се активира всеки канал за пропагандата. Хаим Вайцман оставя своя отпечатък. Въпреки че има достатъчно доказателства за противното, нелепи твърдения, които никога не могат да бъдат доказани, целят да оправдаят решението на Военния кабинет. От чии уста се произнесе фразата „по-голямата част от евреите... по целия свят“?

Във Великобритания еврейските общности са ясно разделени по въпроса. Едуин Монтагю предоставя достатъчно доказателства.¹⁷⁷⁶ Всъщност самата идея, че ционизмът се ползва с такава подкрепа, е измислица. Това е посланието на фанатичите. Това е

¹⁷⁷⁴ GT 2263 p. 1.

¹⁷⁷⁵ CAB 24/28, GT 2263, pp. 2-3.

¹⁷⁷⁶ War Cabinet no. 261 p. 5.

уверението, дадено на Балфур от Брандайс и Вайцман. Това е лъжа, която се повтаря толкова често във възвишения кръг на кабинета, че само двама мъже се изказват против нея. Представените доказателства сочат обратното.

Казано на съвременен език, решението е плод на илюзията, че британският кабинет се интересува от бъдещето на бедните евреи. Бедните араби нямат значение.

Вайцман, подобно на Лойд Джордж, пише мемоарите си през розова, самодоволна призма, хвърляйки многоцветна светлина върху избраните от него поддръжници. Пропуските и погрешните представяния фалшифицират историята. Той пише за „онези британски държавници от старата школа“, които са „искрено религиозни“. В рамките на своята християнска моралност той твърди, че те „разбират като реалност концепцията за завръщането... на еврейския народ в Светата земя. Това се харесва на тяхната традиция и вяра.“¹⁷⁷⁷

Пълни безсмислици. Да се опишат мъжете, одобрили кланетата в Омдурман в Судан, избиването на зулуското племе Матабеле, за да се създаде Родезия¹⁷⁷⁸, 35 мъжете, които извършиха Бурската война¹⁷⁷⁹, и умишлено прочинили смъртта на 10 000 жени и деца в ужасните концентрационни лагери във Велдт¹⁷⁸⁰, хората които планират и подпалват световната война, която бушува по целия свят, като „искрено религиозни“, е в разрез изобщо със здравия разума. Тяхната религия е много по-различна. Тайният елит се стреми да контролира, управлява и направи печеливша според неговите представи „достойната цивилизация“, изградена чрез Империята върху основните ценности на английската управляваща класа.¹⁷⁸¹

Как можем някога да претеглим греховете, извършени в името на тези „много религиозни мъже“?

Това е оправдание за решението на британското правителство. Това, което обаче не се казва, е че на по-високо ниво, паричната сила от двете страни на Атлантика дава одобрението си за Декларацията на Балфур. Разбира се, върховенството на Британската империя е най-важно в съзнанието на Лойд Джордж, Милнър, Кързън и политиците от Тайния елит, но действията им са основани на одобрението от финансистите и банкерите.

Някои историци приписват на Вайцман заслугата за спечелването на Военния кабинет за ционистката кауза¹⁷⁸², но „дипломатическите и политически“ интереси, към които Тайният елит непоколебимо се придържа, са имперските планове в основата на крайната им цел да доминират над всички останали колониални империи.

Казва се, че ако ционистите не бяха съществували, Великобритания щяла да трябва да ги измисли. Палестина е последното звено във верига, която ще се простира от Индия през Персия и Близкия изток, за защита на Суецкия канал и предоставя неограничен достъп до морските пътища към Персия, Индия и Далечния изток.

Френските амбиции представляват сериозен и траен проблем. Дали споразумението Сайкс-Пико-Сазанов ще оцелее след окончателното разделяне на пляката, остава недоказано през 1917 г. Създаването на еврейско-палестинска буферна зона под някаква форма на британски контрол е изключително за предпочитане пред риска от френски протекторат достигащ Суецкия канал.¹⁷⁸³

¹⁷⁷⁷ GT 2263.

¹⁷⁷⁸ Weizmann, *Trial and Error*, p. 226.

¹⁷⁷⁹ Will Podmore, *British Foreign Policy since 1870*, p. 21.

¹⁷⁸⁰ Thomas Pakenham, *The Boer War*, p. 115.

¹⁷⁸¹ W. T. Stead, quoted in Hennie Barnard, *The Concentration Camps 1899-1902*.

¹⁷⁸² Един пример е Леонард Стайн, „Декларацията на Балфур“.

¹⁷⁸³ Mayir Verete, „The Balfour Declaration and its Makers,“ *Middle Eastern Studies*, 6 (1), January 1970. pp. 50, 54-57.

Необезпокояван от предупрежденията, че Палестина няма достатъчно ресурси, за да побере еврейската родина, Балфур информира колегите си от кабинета, че ако Палестина бъде индустриално развита, може да се поддържа много по-голямо население, отколкото е издържала по време на лошото турско управление. (Тук почти можем да чуем гласовете на Брандейс и Вайцман).

Неговото определение за „национален дом“ остава значимо. Той го разбира като „някаква форма на британски, американски или друг протекторат, при който на евреите ще бъдат предоставени пълни условия, за да изградят собственото си спасение и да изградят, чрез образование, земеделие и индустрия, истински център на националната култура и фокус на националния живот“. Това е обобщено, в тълкуване, което игнорира всякаква заплаха за другите общности в Палестина. Ако беше обърнал внимание и върху този въпрос, може би, щеше да прояви зрънце съмнение за това, което може да последва. Но Балфур се застрахова с думите, че създаването на еврейска държава всъщност е вероятно. Протоколът от заседанието на кабинета съобщава за твърдението му, че „това не е задължително да включва ранното създаване на независима еврейска държава, което е въпрос на постепенно развитие в съответствие с обичайните закони на политическата еволюция“. Помислете за мисълта зад тези думи.

Неговото послание към Вайцман, международните банкери и всички, които имат пряк и косвен достъп до британската политика е, че ако се възползват от възможността, която Великобритания им предоставя, независима еврейска държава може да бъде в техните ръце. Казано много просто, посланието което евреите по целия свят чуват е, че ако подкрепят Великобритания, тя ще ги подкрепи. Но Балфур веднага си противоречи, като добави, че предложената декларация може да породи фалшиви очаквания, които никога да не се сбъднат.¹⁷⁸⁴ Това е класическо двусмислие.

Очакванията в еврейската общност във Великобритания се раздвижват през първите няколко седмици на ноември 1917 г. Декларацията на Балфур е приветствана като „най-великото събитие в историята на евреите след тяхното разпръскване“. С приповдигнат тон, който не търпи ограничения, се твърди, че „Домът на Израел е напълно наясно с високото значение на обещанието на британското правителство, за неговото възстановяване“.

Писмото на Балфур до Уолтър Ротшилд е четено на глас в синагоги и е включено в проповедите. Две важни преплетени нишки свързват очакването с действието. Изведенъж еврейската общност по целия свят, и особено във Великобритания и Америка, оценява каузата на съюзниците, „принципите на непобедимата цялост на по-малките нации“. Крахът на омразната династия Романови в Русия премахва една пречка пред широкомащабната еврейска подкрепа за съюзниците и навременното британско обещание отприщи поток от ентузиазъм за победа. Евреите вече вярват, че имат по-висш личен интерес. Ционистката конференция в Балтимор единодушно приема резолюция, която завършва с думите: „...ние и нашите съюзници сме готови да направим всякаква жертва на богатство и дори на живота си, докато голямата война не приключи с триумфа на високите цели на съюзническите народи.“¹⁷⁸⁵

В неделя, 2 декември 1917 г., в Лондонската опера се провежда обширна среща с делегати, изпратени от англо-еврейски общности, синагогите и обществата от цяла Великобритания. Тя е председателствана от лорд Уолтър Ротшилд и отразена почти дословно в „Таймс“. Той се позова на историческото значение на декларацията на правителството и обещава, че техните нееврейски съседи в Палестина ще бъдат уважавани – но не използва названието им „араби“. Лорд Робърт Сесил използва думата „освобож-

¹⁷⁸⁴ *War Cabinet 261*, pp. 5-6.

¹⁷⁸⁵ *Great Britain, Palestine and the Jews: Jewry's celebration of its national charter*, Preface v, p. 13. <https://archive.org/details/greatbritainpale00unse>

дение“ в своята основна реч и приветства представителите на арабската и арменската раса, за които добавя, че също се борят за свобода. Речта му е типична за английски империалист, отдаден на каузата на Тайния елит. Сесил подчерта, че: „Империята винаги се е стремяла да даде на всички народи, които я съставляват, най-пълната степен на самоуправление, на която са способни.“ Очевидно ирландските националисти, затворени в Англия след Великденското въстание, не се броят за свободата си.¹⁷⁸⁶

Той завършва с думите, което днес звучат като смразяващо пророчество. „Вярвам, че това ще има широкообхватно влияние върху историята на света и последици, които никой не може да предвиди върху бъдещата история на човечеството.“¹⁷⁸⁷

Един от участниците е сър Марк Сайкс, подписал споразумението Сайкс-Пико-Сазонов. Очевидно е забравил различните фалшиви обещания, за чието изпълнение е помогнал. Ето го британският дипломат, упълномощен от Форин офис да преначертае картата на Османската империя, и предвидения общ протекторат с Франция над Палестина. Като член на Арабското бюро в Кайро той подкрепя арабското въстание на Файсал в пустинята. Сега той се явява като ентузиаст за „еврейската родина“ в Палестина. Във всеки сценарий Палестина или части от нея са обещани на различни страни; общ протекторат с Франция, арабски сюзеренитет и еврейска родина. Лъжите и фалшивите обещания не го интересуват. Марк Сайкс говори за великата мисия на ционизма да донесе духовността на Азия в Европа и жизнеността на Европа в Азия. Неговите глупости завършват с празните похвали за включването на „вашите събратя в несгоди, арменците и арабите“. Дали някой го слуша?

Един от ораторите шейх Исмаил Абдул-Ал-Аки, се обърна към срещата на арабски. Той е задочно осъден на смърт от турците, защото участво в арабското националистическо движение. Той призова събралите се да не забравят, че синовете на Исмаил¹⁷⁸⁸ също са разпръснати и объркани, но сега се издигат „подсилени с чувството за мъченици“. Аудитоирята го приветства бурно, защото това е сценично режисирано събитие. Една седмица по-късно на Манчестърския хиподром се състои радостно честване на еврейската благодарност. Сър Марк Сайкс прави много интересно наблюдение. Неговият глас е единственият, който предупреждава да се внимава сериозно с правата на местните арменци и араби, живеещи в или около Палестина. Той предупреждава, че и те трябва да бъдат освободени от потисничество. Думите му отекват през века след това: „Съдбата на евреите е да бъдат тясно свързани с арабското възраждане, сътрудничеството и добрата воля. От самото начало те са необходими, иначе крайната катастрофа щеше да застигне както евреите, така и арабите.“ За съжаление, думите му не са приветствани. Хаим Вайцман възразява срещу предупреждението на сър Марк Сайкс: „Наистина е странно да се чуе изразеният страх, че евреинът, който винаги е жертва, евреинът, който винаги е водил битката за свободата на другите, изведнъж трябва да се превърне в агресор, защото докосва палестинската земя.“¹⁷⁸⁹ Каква странна и прекалена реакция. Вайцман и ционистите държат критиките под къс огън. В препълнените зали на организираното празненство, ангажиментът на Великобритания да „улесни“ създаването на национален дом за евреите е превърнат в свършен факт, чрез радостни проповеди, развълнувани думи от уста на уста и ликуващи вестникарски редакционни статии. Това, което вярващите чуват, е обещаното завръщане в Светата земя. Трагедията е,

¹⁷⁸⁶ Около 1800 ирландци са затворени във Фронгох в Уелс след потушаването на Великденското въстание. Повечето са освободени през декември 1916 г., когато Лойд Джордж става министър-председател.

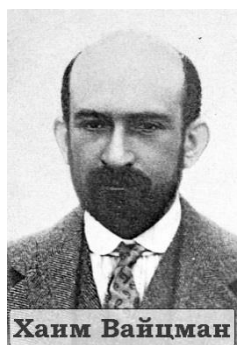
¹⁷⁸⁷ *The Times* December 1917, p. 2.

¹⁷⁸⁸ Мохамед, пророкът на исляма, проследил родословието си до Исмаил чрез първородния му син, Набайот: *Genesis* 25:6 12-18.

¹⁷⁸⁹ *Great Britain, Palestine and the Jews*: pp. 50-51, 66, 75.

че Тайният елит отрицва очаквания, които не могат да контролират. Несъмнено трябва да се обърне по-голямо внимание на втората част от Декларацията на Балфур, а именно: „като се разбира ясно, че не трябва да се ограничават гражданските и религиозните права на съществуващите нееврейски общности в Палестина или правата и политическия статус, с които се ползват евреите във всяка друга страна.“¹⁷⁹⁰ Това е игнорирано.

Непосредствената полза от Декларацията на Балфур е нейната пропагандна стойност. Форин офис създава специален отдел за еврейска пропаганда, Еврейското бюро, в Департамента по информация под ръководството на „много активния ционист“¹⁷⁹¹ Алберт Монтефиоре Хайамсън, преди това редактор на „Zionist Review“. Той разпространява ежедневно копие на два еврейски ежедневника в САЩ, „American Hebrew“ и „American Jewish Chronicle“.

Хаим Вайцман

Листовки, съдържащи текста на Декларацията на Балфур, са хвърляни над германската и австраунгарската територия. Памфлети, написани на идиш, са разпространявани сред еврейските войници, насърчавайки ги да „спрат да се бият със съюзниците... победата на съюзниците означава завръщането на еврейския народ в Сион“.¹⁷⁹²

По съвпадение, арабското въстание срещу турците, водено от Шериф Хюсеин и съветвано от Т. Е. Лорънс, подкопава турската отбрана в пустинята. След два неуспешни опита на сър Арчибалд Мъри да превземе Газа, генерал Едмънд Аленби е натоварен да поеме ръководството на пустинната война. Арабите превземат Акаба през юли. Близкоизточният театър на военните действия се превръща във втората по големина кампания след Западния фронт, и войските на Аленби превземат Беер Шева, а след това и Яфа. На 9 декември 1917 г. Йерусалим капитулира без бой. На 11 декември Аленби влиза в Йерусалим. Той е достатъчно остроумен да разбере символичното значение на града както за неговите жители, така и за религиозните общности по целия свят.

Генерал Аленби влиза в Йерусалим пеша през Яфската порта, давайки на британската пропаганда прекрасна възможност за снимки. Неговото скромно и уважително приемане на ключовете на града цели да контрастира с посещението на кайзера през 1898 г., когато Вилхелм непредпазливо настоява да влезе в стария град на бял кон.¹⁷⁹³ 56

На Шарл Пико, френският политически представител, е позволено да сподели непредпазливо триумфалното влизане в Йерусалим и надлежно обявява, че ще установи гражданско правителство под френска юрисдикция. Аленби го пресича. Гражданското правителство ще бъде установено, едва след като той (Аленби) прецени, че военната ситуация го налага.¹⁷⁹⁴

Великобритания няма никакво намерение да предава на Франция трудно спечелените части от Палестина, които сега са завзети. Представете си посланието, което ще бъде предадено на ционисткия свят, ако французите бяха поели контрола.

По очевидни причини Декларацията на Балфур не е публикувана в Палестина, но новината достига и тук. В доклад на Форин офис от 20 декември, изпратен от сър Гилбърт Клейтън в Арабското бюро, се отбелязва, че „Арабите все още са нервни и чувстват, че ционисткото движение напредва, и заплашва интересите им. Разговорите с евре-

¹⁷⁹⁰ CAB 23/4 WC 261, p. 6.

¹⁷⁹¹ FO 395/202.

¹⁷⁹² Doreen Ingrams, *Palestine Papers*, p. 19.

¹⁷⁹³ David B Green, *The Balfour Project* <http://www.balfourproject.org/this-day-in-jewish-history-general-allenby-shows-how-a-moral-man-conquers-jerusalem/>

¹⁷⁹⁴ Lawrence, *Seven Pillars*, p. 360.

ите несъмнено ще успокоят страховете им, при условие че последните действат в съответствие с либералните принципи, установени от еврейските лидери в Лондон.¹⁷⁹⁵

Да, ето къде е проблемът. До януари 1918 г. Военният кабинет на Лойд Джордж осъзнава, че безпрецедентният политически успех на правителството, последвал обявяването на декларацията, изисква доказателства за действия. В Палестина е изпратена ционистка комисия. Водена е от Хаим Вайцман, ползващ се голямо доверие от Тайният елит, и в нея участва един от проционистките привърженици на Лойд Джордж, Уилям Ормсби-Гор.¹⁷⁹⁶

Преди пристигането им, Форин офис издава изрични инструкции на Върховния комисар в Египет да помогне за създаването на еврейски институции, „ако военните обстоятелства позволят“. Британското правителство „благоприятства“ основаването на еврейски университет и медицинско училище, на които „еврейският свят отдава значение и за които постъпват големи суми...“¹⁷⁹⁷

От какви източници идват тези средства? Кой е инвестирал в развитието на идеята за родината? Те искат да насърчат добрите отношения с нееврейските общности и да използват Комисията като пряка връзка между военните и еврейските интереси в Палестина. Задачата е огромна. Трябва да се направи всичко възможно, за да се инвестира доверие в Ционистката комисия в очите на еврейския свят и същевременно да се успокоят арабските подозрения за крайните цели на ционизма.¹⁷⁹⁸

И Херкулес би се отказал от подобна задача. Военният губернатор на Йерусалим, Роналд Сторс, не е на едно мнение с Хаим Вайцман. Той отказва да приеме, че е отговорност на Вайцман да се увери, че арабите и сирийците приемат политиката на британското правителство за бъдещето на евреите в Палестина. Той посочва многобройните статии в британския печат в подкрепа на ционистката кауза. Естествено, те разклащат доверието на мюсюлманите. Публичните срещи, на които лекторите се опитват да покажат как еврейският народ може да завладее „Светата земя“, само изострят въпроса.

Какво очаква Вайцман? Сторс подчертава, че Палестина е мюсюлманска страна, паднала в ръцете на християнска сила, която незабавно обявява, че значителна част от нейната земя ще бъде предадена за колонизация от „никъде не особено популярен народ“.¹⁷⁹⁹

Комисията е предупредена в Кайро, че в региона се разпространяват слухове и невярни твърдения и те трябва да направят ясно изявление, за да изяснят намеренията си. Това те нямат намерение да правят. Към края на април 1918 г. Хаим Вайцман променя курса, за да успокои местните араби. Той им казва, че Комисията никога няма да се възползва от ниските цени на земята, причинени от войната. Той твърди, че иска да подобри възможностите за всички и да създаде технически и други училища, които да бъдат отворени за мюсюлмани, християни и евреи. Този дух на помирение има известен ефект, но зад кулисите Вайцман подкопава арабите.

В писмо до Балфур в края на май 1918 г. той обвинява за „проблемите“, пред които е изправена ционистката комисия, „коварния характер на арабина“. Въпреки че според изчисленията на Вайцман се падат „пет араби на един евреин“... той се хвали, че няма да могат да създадат арабска Палестина, защото „фелахът“ (селянина) е изостанал

¹⁷⁹⁵ FO 371/3054

¹⁷⁹⁶ Ормсби-Гор е парламентарен личен секретар на Алфред Милнър и помощник-секретар във военния кабинет, както и на сър Марк Сайкс. Хаим Вайцман е негов личен приятел и по-късно одобрява Ормсби-Гор за британски военен офицер за връзка с ционистката мисия в Палестина.

¹⁷⁹⁷ CAB 27/23.

¹⁷⁹⁸ Doreen Ingrams, *Palestine Papers*, pp. 21-22.

¹⁷⁹⁹ FO 371/3398

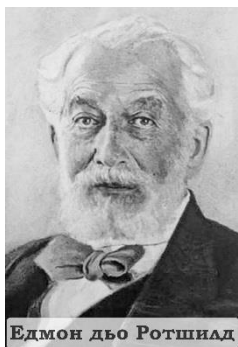
с поне четиристотин години, а „ефендито“ (Учителят) е „нечестен, необразован, алчен непатриотичен и неефективен“.¹⁸⁰⁰

Това не са симпатии за помирението. Те са откровени расистки извинения за колониализма. Зад тези машинации стои истинската цел. Осъзнавайки, че войната може да приключи, преди да бъдат осъществени необходимите промени в Палестина, Вайцман настоява за бързото постигане на осезаеми постижения.

Трябва да се постигне споразумение за основаването на еврейски университет и по-голяма автономия на еврейските общности, „така че когато дойде времето за мирната конференция, да са предприети определени конкретни стъпки, които ще дадат на ционистите известно право да бъдат чути“.¹⁸⁰¹

Най-накрая е казана истината. Преди ноември 1917 г. не е заета публична позиция за бъдещето на Палестина. След това има предложение за създаване на еврейска родина при определени условия. Но бъдещето на Палестина е включено в три коренно различни ангажимента, поети от британското правителство към французите, арабите и евреите. Първият може да бъде подкупен със Сирия. Арабите са смятани за по-нисша раса от Тайния елит и могат да бъдат водени по различен път. Отделно малцинство от световното еврейство, или т.нар. ционисти, предлагат много интересна възможност. Стратегическата сигурност на Империята може да бъде значително засилена от еврейска Палестина, която дължи съществуването си на Великобритания. Зад политическия ентусиазъм за еврейската родина, демонстриран толкова публично от Военния кабинет, стои следният въпрос: кой им влияе? Кой от малкия брой ционистки ентусиасти е проникнал в техния вътрешен кръг и е спечелил благоволенieto на Тайния елит?

Основният и ясен отговор е Династията Ротшилд. Не всеки Ротшилд, но в перио-

да 1914-1917 г. значими представители на фамилията защитават ционистката кауза и са възприемани от обществеността, особено от еврейската, като нейни истински лидери.

Барон Едмон дьо Ротшилд в Париж е първият от Ротшилд който в края на XIX век, помага на руските евреи, след погромите да емигрират в Палестина между 1881-1882 г. и през всички предвоенни години той подкрепя няколко еврейски общности в Палестина. До 1903 г. 19 от 28 еврейски селища в Палестина са субсидирани частично или изцяло от него. Твърди се, че ангажиментът на Едмон не е насочен към създаването на еврейска държава.¹⁸⁰² Това е удобно, защото след като войната е започнала, именно той призовава Вайцман да се възползва от възможността да създаде еврейска Палестина.¹⁸⁰³

В Лондон, под патронажа на лорд Натаниел Ротшилд очевидно няма особено силен ентусиазъм за Палестина. Тази незаинтересованост продължава до смъртта на Нати през 1915 г. На погребението му е възвеличен като „водач на разпръснатите си братя... принцът на диаспорите на Израел“¹⁸⁰⁴ от главния равин на Британската империя. Великият „Нати“ има „квазимонархичен статут в британското еврейство“.¹⁸⁰⁵

За пореден път митологичната история създава екстравагантни титли. Изведнъж Нати Ротшилд се превръща в митологична властелска фигура, царуваша над митологичната диаспора. Ако Натаниел е крал, Уолтър е негов наследник. Именно на Уолтър

¹⁸⁰⁰ Doreen Ingrams, *Palestine Papers*, p. 32.

¹⁸⁰¹ FO 371/3395.

¹⁸⁰² Ferguson, *The House of Rothschild*, p. 280.

¹⁸⁰³ Weizmann, *Trial and Error*, p. 189.

¹⁸⁰⁴ Memorial Sermon given by The Very Rev. Dr. J. H. Hertz, 19 April, 1915, <https://archive.org/stream/rthonlordrothsch00hert#page/n3/mode/2up>

¹⁸⁰⁵ Ferguson, *The House of Rothschild*, p. 450.

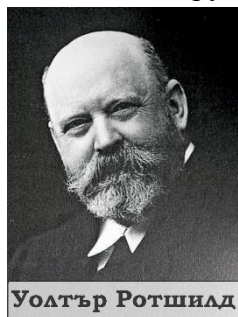
Ротшилд е изпратена Декларацията на Балфур, защото той активно пропагандира ционизма в сътрудничество с Хаим Вайцман. Уолтър е представян преди всичко като зоолог, колекционер екзотични птици и животни; неохотен към банкерското дело; много срамежлив човек с говорен дефект.¹⁸⁰⁶

Доказателствата, с които анализирахме Декларацията на Балфур, свидетелстват за различна истина. Именно Уолтър Ротшилд съставя и преработва писмата до външния министър Балфур през 1917 г.¹⁸⁰⁷ Той се противопоставя на идеята, властта в Палестина да бъде споделена между Великобритания и Франция и казва на Хаим Вайцман, че Палестина трябва да стане британски протекторат.¹⁸⁰⁸

Уолтър няма много контакти с евреи, противопоставящи се на политическия ционизъм. Той се изправя срещу тях директно. Няколко пъти пише до „Таймс“, за да осъди водещите еврейски опоненти. Когато президентите на Еврейския съвет на депутатите и Англо-еврейската асоциация публикуват становището си, той го определя като манифест срещу ционизма, и заедно с Вайцман написват остри писма за осъждане. След това Уолтър Ротшилд нарежда авторите на писмото да бъдат порицани на следващото заседание на Съвета на депутатите и използва името на баща си, за да оправдае позицията си. Общоприето е, че Нати Ротшилд не се интересува от ционистите, но Уолтър настоява, че „през последните години от живота си [баща му] често му е казвал, че по принцип е за създаването на еврейска национална родина в Палестина, но не докато Палестина е в турски ръце“.¹⁸⁰⁹

Уолтър настоява, Лойд Джордж и Балфур да направят ясно изявление в полза на еврейска родина и придружава Вайцман, когато той отива да убеди Балфур, че еврейската родина трябва да бъде подкрепена официално, преди края на войната. След Декларацията, Уолтър председателства триумфално масово събрание в Лондонската опера на 2 декември и говори красноречиво. Очевидно не е просто зоолог. Уолтър Ротшилд е тясно замесен в успешното представяне на Декларацията на Балфур.

Такъв е бил и роденият във Франция Джеймс дьо Ротшилд, син на Едмон. Джеймс е получил образованието си в Тринити Колидж, Кеймбридж, и споделя ентусиазма на баща си за еврейските общности в Палестина. Хаим Вайсман кореспондира с него и е посещава съпругата му Дороти Пинто, докато Джеймс е служи във Франция.

Уолтър Ротшилд

Той присъства на специална среща на 17 февруари 1917 г. с Вайцман, Уолтър Ротшилд, Хърбърт Самюъл и сър Марк Сайкс. Тази група за натиск е създадена специално, за да призове британското правителство да направи изявление, потвърждаващо бъдещето на Палестина.¹⁸¹⁰ Джеймс, познавайки френския манталитет, предупреждава, че ако британските евреи се обърнат към френското правителство за подкрепа, французите ще използват собствените си равнини, за да настояват за френски мандат на Палестина. Той се включва в ежедневната политика и през април-май, името му често се споменава в телеграмите Брандейс-Вайцман. Той също говори на големия митинг на 2 декември и цитирайки непогрешимата отдаденост на баща си Едмон към Палестина, твърди, че „еврейските идеали до този момент са били посрещнати на портата, но не са могли да преминат. С едно драсване на перото английското правителство е отворило тези порти.“ Според историка на Ротшилд, Найъл Фъргюсън, срещата в Ковънт Гардън е проведена, за да се подчертае приносът на Ротшилд за историческия пробив, от който

¹⁸⁰⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Walter_Rothschild,_2nd_Baron_Rothschild

¹⁸⁰⁷ GT 1803 and CAB 24/24/4.

¹⁸⁰⁸ Niall Ferguson, *The House of Rothschild*, p. 450.

¹⁸⁰⁹ *The Times* 18 June 1917.

¹⁸¹⁰ Weizmann, *Trial and Error*, pp. 256, 201, 206, 238.

може да се проследи възникването на държавата Израел.¹⁸¹¹ Този „пробив“, тази „еврейска харта“¹⁸¹² съдържа деликатна и лабиринтна загадка. Как може някоя сила, която твърди, че е воювала, за да защити правата на малките самоопределящи се нации, да доведе несъществуваща „държава“ на международна конференция и да твърди, че тя има по-големи права на признание от другите?

Първата стъпка е Декларацията на Балфур за намерение да подкрепи създаването на „родина“. Изблик на международно и оркестрирано одобрение със сигурност помага. Но трябва да има по-осезаема основа; доказателство, че има справедлива кауза. Това е причината за създаването на Ционистката комисия. Тя има за цел да придаде достоверност на ционистките твърдения; да даде на ционистите известно право да бъдат чути, когато светът бъде преразделен в края на войната.

Освен това членството в Тайния елит започва да се променя по фин начин, за който Карол Куигли не прави никаква пряка препратка. Може би по-точната дума е партньорство. С нарастващото преминаване на икономическата мощ през оста Морган-Ротшилд-Рокфелер-Кун и Лъоб в САЩ, политическите съюзи започват да се стягат около ключовите въпроси като Палестина, но защо те полагаха толкова големи усилия, за да реализират този мит-история?

Връзката Брандейс-Вайцман се отразява в разбирателството Балфур-Лансинг. Англо-американският естаблишмънт започва бавно да пренастройва позицията и политиката си. Така стремежът към едно световно правителство се насочва към предстоящ дневен ред, който ще да стане по-ясен през следващите десетилетия. В новия ред, който предстои, все още ли британският елит ще бъде на власт? Ако е така, колко дълго може да продължи това?

Глава 30. Руската революция – Проправянето на пътя

Завземането на властта от болшевишките революционери на 25 октомври 1917 г. (ст. ст. / 7 ноември) донася на Русия комунизма и големи конфликти в целия свят през по-голямата част от XX век. За читателите, които не са запознати с съвременната руска история, е важно да отбележим, че болшевишката революция е много различна от революцията, която я предшества, осем месеца по-рано (Февруарската). Войната буквално изтощава Русия. До януари 1917 г., след две години и половина смъртоносни битки, 6 мляни руснаци загиват по бойните полета, или са тежко ранени, без териториална или стратегическа полза. Недостигът на храна, гладът, антивоенните протести и гражданските вълнения се увеличават с всеки изминал ден в цялата империя. На 22 февруари 1917 г. 12 000 работници в огромния Путиловски завод в Петроград (Санкт Петербург)¹⁸¹³ стачкуват и по улиците към тях се присъединяват хиляди демонстранти, скандиращи „Долу царя“. Войници от градския гарнизон са изпратени да арестуват водачите на демонстрацията и да прекратят протеста, но те отказват да открият огън по разгневените тълпи. Царят абдикира почти веднага, уж защото смята, че е загубил подкрепата на войските. Събитието преминава без кръвопролитие, с изключение на смъртта на няколко офицери, застреляни от собствените им войници.

¹⁸¹¹ Ferguson, *The House of Rothschild*, p. 452.

¹⁸¹² Названието „Харта“ е измислено от Английската ционистка федерация, чиято брошура „Великобритания, Палестина и евреите: Честване на националната харта от евреите“, публикувана анонимно след декември 1917 г., повтаря концепцията на Магна Харта, говорейки за „Национална харта“, „Хартата на ционизма“ и „Британската харта на ционизма“.

¹⁸¹³ Руската столица, Санкт Петербург, е преименувана на Петроград в началото на Първата световна война, за да се преведе на руски немско звучащото име. След падането на комунизма градът който вече не е столица си връща името Санкт Петербург.

Така първата руска революция, известна като „Февруарската“, слага край на 300 годишното автократично монархическо управление. В Зимния дворец в Петроград е създаден управителен орган от либерални депутати от Думата (руския парламент), заедно със социалисти и независими.

Т.нар. „Временно правителство“, поддържа Русия да продължи войната срещу Германия и започва да мисли планове за демократично управление чрез избрано законодателно събрание от народа. Осем месеца по-късно, през нощта на 24 срещу 25 октомври, група въоръжени комунисти превземат ключови райони на Петроград, влизат в Зимния дворец и поемат контрола. Превратът е воден от Владимир Ленин и Лев Троцки, двама крайни марксистки революционери, които се завръщат в Русия по-рано същата година от принудителното с изгнание. Това е „Болшевишката революция“, известна още като „Октомврийската революция“. Ленин и Троцки потушават краткия опит за демократично управление, извеждат Русия от войната с Германия и установяват безмилостна комунистическа система, която ще управлява Русия през следващите 74 години. Според общоприетата история, Февруарската революция е изцяло спонтанно въстание на народа. Но не е така.

Путиловската стачка и отказът на градския гарнизон да действа срещу стачкуващите са организирани от чужбина от добре финансирани агенти, които разпалват въстания сред работниците и войниците с пропаганда и подкупи.

Октомврийската революция е пряко повлияна от същите международни банкери, с огромна финансова и логистична подкрепа, която позволява на Ленин и Троцки да завземат властта. Русия е управлявана по „божественото право“ на царете от Иван Грозни (1547-1584) до абдикацията на Николай II през февруари 1917 г.

Романови са едно от най-богатите семейства в света, наравно с Ротшилд. Те притежават огромни имения с пищни дворци, яхти, огромна колекция от диаманти (възлизаща на 25 300 карата), изумруди, сапфири и 54 от безценните яйца на Фаберже, инкрустирани със скъпоценни камъни.¹⁸¹⁴

През май 1917 г. „Ню Йорк Таймс“ оценява общото богатство на династията на около 9 000 000 000 долара¹⁸¹⁵, 4 огромна сума и за днешните представи.

Значителен брой руснаци от висшата и средната класа (буржоазията) включваща търговци, държавни служители, адвокати, лекари и армейски офицери, се радват на сравнително добри доходи и начин на живот. Градските фабрични работници (пролетариатът) и селските аграрни работници (селяните) съставляват огромното мнозинство от населението на 175 милионната империя, (по данни за населението до 1914 г.)

Те оцелявали на ръба на бедността и глада, но не подкрепяли революционерите и „демонстрират твърда вяра в царя“.¹⁸¹⁶

Александър II премахва крепостното право през 1861 г., но се противопоставя на движенията за политически реформи. Оцелява след няколко опита за покушение, но е убит на улицата в Санкт Петербург през 1881 г. след бомбен атентат от членове на революционна група „Народна воля“, водена от еврейката Вера Фигнер.

Това отприщва народната омраза и много евреи в т.нар. зона на уседналост¹⁸¹⁷ са подложени на серия от ужасяващи погроми (религиозно-етнически насилия).

През следващите десетилетия селяните се бунтуват срещу данъците, което ги оставя задлъжнели и потиснати от безнадеждността. Работниците стачкуват за по-добри

¹⁸¹⁴ Sean McMeekin, *History's Greatest Heist, The Looting of Russia by the Bolsheviks*, p. xix.

¹⁸¹⁵ *New York Times*, 12 May, 1917.

¹⁸¹⁶ Peter Waldron, *The End of Imperial Russia, 1855 – 1917*, p. 22.

¹⁸¹⁷ Зоната на уседналост е територия в границите на царска Русия, където евреите имат законно право да живеят. Тя включва днешни Беларус, Украйна, Полша, Молдова и голяма част от Латвия и Литва.

заплати и условия на труд. Студентите настояват за граждански свободи за всички и дори буржоазията започва да призовава за конституционно управление.

През 1897 г., в разгара на този социален катаклизъм, 27-годишният марксист, адвокат и интелектуален руски радикал Владимир Илич Улянов е арестуван от руската тайна полиция за подривна дейност и осъден на 3 години заточение в Сибир. Улянов е третиран леко в сравнение с по-големия си брат Александър, който 10 години по-рано участва в убийството на цар Александър II и е обесен.

Владимир Улянов приема псевдонима Ленин и след Октомврийската революция става най-влиятелният човек в Русия. Роден в Симбирск (преименуван на Уляновск в негова чест през 1924 г.), град на Волга, на около 900 км източно от Москва. Бащата на Ленин е инспектор на провинциалните училища. Майка му, дъщеря на покръстения еврейски лекар Александър Бланк, купува на семейството ферма от около 200 акра (809,37 дка) близо до Самара за 7500 рубли.

Обстоятелството, че Ленин има еврейски предци¹⁸¹⁸, няма абсолютно никакво значение, ако не е убеждението, че мнозина смятат болшевишката революция за ционистки заговор. Въпреки атаките с пренебрежителни думи като „антисемит“ или „мразещ евреите“, които вероятно ще бъдат отправени срещу нас, защото повдигаме този въпрос, е важно да се проучи произходът на лицата, участвали в такива важни събития, без страх или фаворизиране.

Влиятелните личности от Тайния елит, които подкрепят ционизма, стоят зад Декларацията на Балфур от 2 ноември 1917 г., която в крайна сметка доведе до създаването на държавата Израел (но десетилетия по-късно в 1949 г.).

В рамките на 72 часа след тази декларация, мъжете, финансирани и подпомагани от същите тези лица, завземат контрола над Русия. Не е нужно голямо въображение, за да се обмисли възможността тези две сеизмични събития в световната история да са свързани по някакъв начин.

През март 1919 г. вестник „Таймс“ съобщава: „Една от най-любопитните характеристики на болшевическото движение е високият процент неруски елементи сред неговите лидери. От 20-те - 30-те лидери, които осигуряват централния апарат на болшевическото движение, не по-малко от 75% са евреи...“¹⁸¹⁹

Обърнете внимание, че „Таймс“ прави разлика между руснак и евреин, сякаш не е възможно да бъдат и двете, докато „*Jewish Chronicle*“ подчертава значението на еврейското влияние върху болшеvizма: „в обстоятелството, че много евреи са болшевики, и идеалите на болшеvizма в много точки съответстват с най-добрите идеали на юдаизма.“¹⁸²⁰ Друго еврейско списание, „*American Hebrew*“, съобщава: „Това, което еврейският идеализъм и еврейското недоволство мощно предшзвскаха в с Русия, исторически качества на еврейския ум ще насърчават и в други страни... Болшевишката революция в Русия е дело на еврейските умове, на еврейското недоволство, и еврейското планиране, чиято цел е да създаде нов ред в света. Това, което е извършено така успешно в Русия, от еврейските умове, поради еврейското недоволство и чрез еврейската планиране, ще стане реалност и по целия свят, чрез същите еврейски умствени и физически сили“.¹⁸²¹

Интересно е да отбележим, че през 1920 г., само три години след Декларацията на Балфур, еврейските списания открито обсъждат първенството на евреите в създаването на нов световен ред. Равин Стивън Уайз по-късно коментира руската ситуация: „Някои го наричат марксизъм – аз го наричам юдаизъм.“¹⁸²²

¹⁸¹⁸ Dmitri Volkogonov, *Lenin, Life and Legacy*, p. 5.

¹⁸¹⁹ *The Times*, 29 March, 1919.

¹⁸²⁰ *Jewish Chronicle*, 4 April, 1919.

¹⁸²¹ *American Hebrew*, 20 September, 1920.

¹⁸²² Rabbi Stephen Wise, *The American Bulletin*, 5 May, 1935.

Александър Солженицин, жертва на комунистическия режим, прекарал много години в изгнание в Сибир и по-късно получил Нобелова награда за литература, категорично заявява, че евреите не са участвали в първата революция: „Февруарската революция не е направена от евреите за руснаците; тя със сигурност е извършена от самите руснаци.... Ние самите бяхме авторите на това крушение.“ И добавя: „През лятото и есента на 1917 г. ционисткото движение продължава да набира сила в Русия: през септември то има 300 000 последователи. По-малко известно е, че ортодоксалните еврейски организации се радват на голяма популярност през 1917 г., отстъпвайки само на ционистите и превъзхождайки социалистическите партии.“ Той още отбелязва: „Има много еврейски автори, които и до днес или отричат подкрепата на евреите за болшевиизма, или дори го отхвърлят гневно, или пък... говорят само защитно за него.... Тези еврейски ренегати бяха в продължение на няколко години лидери в центъра на болшевишката партия, начело на Червената армия (Троцки), на Всеруския централен изпълнителен комитет, на двете столици, на Коминтерна...“¹⁸²³

Като се имат предвид репресиите срещу евреите в Русия, едва ли е изненадващо, че те са увеличили броя на активните революционери през този период. Евреите преживели ужаса на погромите, таят истинско негодувание срещу царския режим. Те са решени да променят света. Връзката между евреите и революционерите е обяснена от Теодор Херцел, един от бащите на ционисткото движение, в памфлет „De Judenstat“, адресиран до Ротшилд: „Когато потъваме, ние се превръщаме в революционен пролетариат, подчинени служители на всички революционни партии, и в същото време, когато се издигаме, се издига и нашата ужасна власт на кесията.“¹⁸²⁴

След смъртта на Херцел, негов наследник като президент на Световната ционистка организация е роденият в Русия, Дейвид Волфсон. В заключителната си реч на Международния ционистки конгрес в Хага през 1907 г. Волфсон пледира за по-голямо единство сред евреите и казва, че в крайна сметка „те трябва да завладеят света“.¹⁸²⁵

Той не разглежда подробно ролята, която еврейските болшевишки революционери ще играят в този еврейски глобален стремеж, но от неговата позиция изглежда очевидно, че политическият ционизъм и бъдещата „родина“ със сигурност ще я осъществят.¹⁸²⁶

Наследникът на Волфсон като президент на ционистката организация през 1911 г. е Ото Варбург, известен учен и роднина на банкерското семейство Варбург, чиято дейност е важна част от тази книга. По-късно Варбург говори за „блестящите перспективи на Палестина“ и как обширната еврейска колонизация ще се „разшири в съседни страни“.¹⁸²⁷

Доклад от 1919 г. на Британските тайни служби разкрива: „Вече има категорични доказателства, че болшевизмът е международно движение, контролирано от евреите; комуникациите се осъществяват между лидерите в Америка, Франция, Русия и Англия с оглед на съгласувани действия.“¹⁸²⁸

Илер Белок, англо-френски писател, философ и някогашен либерален депутат в Уестминстър, пише: „Що се отнася до всеки, който не знае, че настоящото революци-

¹⁸²³ Aleksandr Solzhenitsyn *Juifs et Russes pendant la periode soviétique*, Volume 2, pp. 44–45, 54, 91.

¹⁸²⁴ https://archive.org/details/bub_gb_7cNJAAAAMAAJ

¹⁸²⁵ New York Times, September 17, 1914, David Wolffsohn obituary.

¹⁸²⁶ Ционизмът в Европа и Америка серазвива бавно. Между 1900 и 1917 г. има сериозно разминаване между ционистите, които пропагандират религиозно-асимилистични убеждения, и политически-те ционисти, които имат една цел - заселване в Палестина.

¹⁸²⁷ Jewish Telegraphic Agency, July 14, 1929. <http://www.jta.org/1929/07/14/archive/german-zionists-celebrate-seventieth-birthday-of-otto-warburg>

¹⁸²⁸ Scotland Yard, A Monthly Review of the Progress of Revolutionary Movements Abroad, July 16, 1919.

онно движение в Русия е еврейско, мога само да кажа, че той трябва да е човек, който е подведен от нашия презрян печат.“¹⁸²⁹

Години преди болшевишкият преврат, Ленин и много други млади революционери са изпратени в изгнание в Сибир. Сред тях е Леон Давидович Бронщайн, известен още като Лев Троцки, който е осъден на 4 години заточение. Троцки е марксист като Ленин и го познава добре, но първоначално застава на страната на по-меката фракция на социалистите, а не на твърдолинейните болшевики на Ленин. По-късно той променя лоялността си към Ленин, когато и двамата са финансирани от западни банкери, за да завземат властта през октомври 1917 г. След това става втори в командването на болшевиките, създава Червената армия и е също толкова скандален, колкото и Ленин. Троцки е роден през 1879 г. в малко селце Янкова в Южна Украйна. Баща му, е неграмотен, но сравнително богат фермер. Находчив и трудолюбив, Бронщайн-старши притежава над 250 акра земя и се превръща в значителен работодател. И двамата родители на Троцки са евреи, но за разлика от баща му а, майка му е образована и културна гражданка на Одеса. Религиозните обреди не са от голямо значение и за двамата, но те изпращат Леон в еврейско училище.¹⁸³⁰

През 1902 г. Троцки избягва от изгнанието в Сибир, оставяйки жена си Александра и двете им малки дъщери. Според Троцки именно Александра настоявала той да постави дълга си към революцията пред семейството.¹⁸³¹

Троцки обвинява „съдбата“ за раздялата им, но действията му предполагат необуздан прагматизъм и „желание да се освободи от семейното бреме, за да премине към по-висши неща“.¹⁸³² Скоро след като изоставя жена си и децата си в Сибир, той се развежда с Александра и се оженил за Наталия Седова, дъщеря на богат търговец.

В ранните години на века много други революционери, които или са завършили изгнанието си, или са избягали от Сибир, напускат Русия и емигрират към градовее на Западна Европа. Хиляди други се отправят към Ню Йорк, където сформират мощна революционна група в изгнание. Ленин и негов колега активист Юлий Мартов се отправят към Мюнхен в Германия, където учредяват Руската социалдемократическа работническа партия (РСДРП). Ленин смята, че партията трябва да се управлява извън Русия. РСДРП започва да издава списанието си „Искра“, вярвайки, че от тази искра ще избухне пламъкът на революцията: „Агентите щяха да го разпространяват, да разпространяват партийна пропаганда чрез местни клетки и да събират информация за Централния комитет. Списанието ще помогне за създаването на сплотена партия, която дотогава се състои от множество независими групи.“

Ленин твърдо вярва в изказването на Карл Маркс, че капитализмът неизбежно ще се загине в Русия и другаде, защото носи в себе си силите на собственото си унищожение. След това властта ще бъде завладяна от работниците, хората експлоатирани от капитала. В края на 1901 г., гонени от мюнхенската полиция, Ленин и редакторите на „Искра“ се преместват във Финсбъри в Лондон, където за известно време към тях се присъединява Лев Троцки. Споровете за най-добрите средства за подбуждане на революция в Русия и другаде водят до все по-засилващ се конфликт, особено между Ленин и неговия приятел и другар Юлий Мартов. Вътрешните спорове избухват на партийния конгрес от 1903 г., който започва в Брюксел през юли, но е прекратен след натиск от руското посолство, и поради страх от полицейско преследване, делегатите завършат

¹⁸²⁹ Hilaire Belloc. *G. K's Weekly*, 4 February, 1937.

¹⁸³⁰ Volkogonov, Trotsky, *The Eternal Revolutionary*, pp. 2-3.

¹⁸³¹ Leon Trotsky, *My Life*, p. 132.

¹⁸³² Volkogonov, Trotsky, pp. 11-12

работата си в Лондон. Това е „първата голяма конференция, която наистина представлява партийните делегати от Русия и цяла Европа“.¹⁸³³

На конгреса присъстват представители на 25 признати социалдемократически организации, които имат по два гласа. По някаква причина всеки представител на еврейската работническа организация, има три гласа „по силата на специалния статут... предоставен ѝ от първия конгрес“.¹⁸³⁴ Конгресът е доминиран от групата „Искра“, но Ленин осъзнава, че не може да води партията напред по желанието от него начин, затова умишлено я разделя. Следователно революционерите се разделят на „твърда“ и „умерена“ фракция. Ленин иска ясни, перфектно дефинирани взаимоотношения в партията, а зад кулисите се води борба за подкрепата на всеки отделен делегат. Ленин се опитва да убеди Троцки, че трябва да се присъедини към „твърдата“ фракция, но той отказва.¹⁸³⁵

„Твърдата“ фракция водена от Ленин, се нарича „болшевики“ от болшинство – мнозинството. Марксистките интелектуалци и тези с по-слаба идеология са привлечени от „умерените“, докато твърдата болшевишка група, въпреки че и в нея членуват интелектуалци, е предпочитана повече от провинциалните партийни работници и професионалните революционери: „бактериите на революцията“, както ги наричал Ленин.

По принцип „умерените“ предпочитат дебата, докато болшевиките са активисти, които се смятат изключително за защитници на работническата класа на Русия.

Ленин иска партия, която да може да контролира плътно, и го прави чрез екип от високо дисциплинирани нелегални работници, подчинени по полувоенен начин. Това е неговата идея, неговата партия и най-вече иска да я превърне в инструмент за революция и сваляне на монархията, въпреки знанието, че „това не може да бъде постигнато без много жертви“.¹⁸³⁶

Групата на Юлий Мартов, включително Александър Керенски, се твърди, че е малцинство (меншинство) в РСДРП и става известна като „меншевики“. Те подкрепят установяването на парламентарна форма на управление като Френската република. В началото меншевиките искат да работят в рамките на системата, вярвайки, че революцията в Русия ще бъде започната от средните класи, а не от пролетариата. Въпреки че категорично отказва да се присъедини към болшевиките, Троцки никога не се е чувствал уютно сред меншевиките и заема средната позиция.¹⁸³⁷

Той е интернационалист, който вярва в премахването на всички териториални граници. Това, разбира се, се съчетава добре с дългосрочната глобалистка цел за разпускане на независими национални държави и създаване на единно световно правителство, така желано от Тайния елит. Когато меншевиките игнорират призива на Троцки за помирение, той ефективно се дистанцира. Въпреки че номинално все още е меншевик, той присъства на 5-ия партийен конгрес на болшевиките в Лондон през 1907 г., където се среща с Йосиф Сталин.¹⁸³⁸

Ленин се присъединява към консенсусното мнение в РСДРП, че революцията трябва да доведе до „учредително събрание“, избрано от целия народ въз основа на „всеобщо, равно и пряко изборително право и с тайно гласуване“, но начинът, по който ще бъде осъществена, отличава позицията му от „умерените“ меншевики. Той се присъ-

¹⁸³³ Michael Pearson, *The Sealed Train, Journey to Revolution*, pp. 26, 30.

¹⁸³⁴ E. H. Carr, *The Bolshevik Revolution 1917-1923*, p. 26.

¹⁸³⁵ Trotsky *My Life*, p. 160.

¹⁸³⁶ Dimitri Volkogonov, *Lenin, Life and Legacy*, p. xxxii.

¹⁸³⁷ Pearson, *The Sealed Train*, p. 31.

¹⁸³⁸ Volkogonov, *Trotsky*, p. 47.

мива на призова им за мирни демократични процеси. „Без въоръжено въстание учредителното събрание е фантом, фраза, лъжа, франкфуртски бъртвежи.“¹⁸³⁹

На 3-я общоболшевишки конгрес в Лондон през април 1905 г. Ленин произнася дълга реч за необходимостта от въоръжено въстание и изразява възмущение, че меншевиките са поканили социалдемократите да участват в избори за царския парламент. Той смята бавния процес на парламентарна реформа за богохулство, а езикът му към меншевиките става все по-краен. Това прави обединението на партията невъзможно.¹⁸⁴⁰

Юлий Мартов насърчаван от Троцки, обмислял прекратяване на разделението, но Ленин разглеждал обединението на партията като възможност болшевиките да погълнат меншевиките. В крайна сметка Мартов, който иска да запази демократичния принцип в партията, не иска да има нищо общо с тях. През 1908 г. той пише на своя другар меншевик Павел Акселрод: „Признавам, че все повече стигам до извода, че дори номиналното ни участие в тази разбойническа банда е грешка.“ Но точно тази болшевишка „разбойническа банда“ поема контрола над Русия през октомври 1917 г. с помощта на международните банкери. Разликата между двете фракции се свежда до концепцията на болшевиките за социализъм, основана на диктатура, и на меншевиките – на демокрация.¹⁸⁴¹

Разколът се разширява и задълбочава, докато не се стига до официално разделяне след 1912 г.¹⁸⁴² Ленин и Троцки си разменят обиди през годините. Убеждението на Троцки е демократичният принцип на „озападняване“, но Ленин го смята за уклончив, подъл и „само представящ се за левичар“. Троцки отвърща, че „цялата структура на ленинизма в момента се основава на лъжи и фалшификации и носи в себе си отровните семена на собственото си унищожение“.¹⁸⁴³

Според Троцки Ленин губи от поглед борбата за еманципация на работническата класа и се е превърнал в деспот, който говори за победата на пролетариата, когато всъщност има предвид победата над пролетариата.¹⁸⁴⁴ Троцки е принципно прав. През февруари 1904 г., само шест месеца след като конференцията на РСДРП в Брюксел/Лондон завършва с печално известния разрыв, Русия е въввлечена в катастрофална война срещу Япония в Далечния изток. Тя е провокирано от макиавелистките машинации на Тайния елит, включително крал Едуард VII, сър Ърнест Касел и Якоб Шиф от банката „Кун-Льоб“ на Уолстрийт.¹⁸⁴⁵

Възмутен от антиеврейските погроми в Русия, Шиф смята за въпрос на чест да помогне за финансирането на Япония във войната ѝ срещу Русия. За изненада и радост на императорското японско правителство, той предлага доброволно да гарантира половината от заема от 10 млна паунда, който японците искат в Ню Йорк и Лондон. Той знае, че японският флот е построен в британските корабостроителници по най-новата им военноморска технология, и превъзхожда по оръжия и скорост остарелия руски флот. И не се съмнява в японската победа.

Този първи от петте големи заема от „Кун-Льоб“ за Япония е одобрен от главния агент на Тайния елит, крал Едуард VII, на обяд с Шиф и сър Ърнест Касел.

В Германия, заместник-държавният секретар Артур Цимерман одобрява хода и упълномощава Макс Варбург да преговаря с Япония.¹⁸⁴⁶

¹⁸³⁹ E. H. Carr, *The Bolshevik Revolution*, p. 86.

¹⁸⁴⁰ Volkogonov, *Lenin*, p. 84.

¹⁸⁴¹ Volkogonov, *Lenin*, pp. 85-86.

¹⁸⁴² E. H. Carr, *The Bolshevik Revolution*, p. 26.

¹⁸⁴³ Volkogonov, *Trotsky*, pp. 30-31.

¹⁸⁴⁴ Pearson, *The Sealed Train*, p. 32.

¹⁸⁴⁵ Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War*, pp. 86-87.

¹⁸⁴⁶ Ron Chernow, *The Warburgs*, p. 110.

Докато Руско-японската война вкарва Русия от едно бедствие в друго, политическите вълнения се задълбочават. При насилията в известната „Кървава неделя“ на 22 януари 1905 г. войските стрелят по огромна, но организирана тълпа от работници, демонстриращи пред Зимния дворец водени от харизматичния руски свещеник отец Георгий Гапон. Тяхното намерение е да представят петиция до царя, призоваваща за всеобщо избиращо право. Около 1000 мирни демонстранти и минувачи са убити. Николай II е напуснал града предната нощ и не дава лично заповед за стрелба, но губи уважението на много руснаци. 1905 г. превинава в работнически демонстрации, стачки и бунтове на части в армията и флота. Екипажът на бойния кораб „Потьомкин“ се разбунтува, убивайки капитана и няколко офицери. Стачкуващите работници сформират „Съвети“ – съвети от делегати от работнически комитети, които координират действията. Те се появяват в големи градове и Санкт Петербург, където Троцки, тогава 23 годишен, играе важна роля. Той се е завърнал нелегално от безопасността на Финландия под фалшиво име и под прикритието на успешен предприемач. Троцки веднага написва прокламации за разпространение във фабриките и ги разлепя из целия град. През октомври 1905 г. местната стачка на печатарски работници прерасва в национален протест.

Банди от въоръжени десни екстремисти са насърчавани от полицията да проведат контрадемонстрации под знамената на „Света Русия“ и „Боже, пази царя“. В отговор на насилията на бандите, фабричните работници се въоръжават.

През декември Измайловският полк в Санкт Петербург получава заповед да арестува целия изпълнителен комитет на Съвета в столицата. В знак на съчувствие Московският съвет обявява стачка и хиляди московчани излизат на улицата в знак на протест. Казаците, изпратени да разпръснат московските демонстрации, два пъти отказват заповедите за атака и симпатизират на стачкуващите.

Професионалната Семьоновска гвардия е по-малко съчувствена, и притиска протестиращите в Пресня, работнически район в града, преди да го обстрелва в продължение на три дни. Стотици хора са убити, включително 86 деца.¹⁸⁴⁷

1905 г. започва с Кървавата неделя и завършва с насилията в Пресня. Царските сили, включително тайната полиция „Охрана“, надделяват. По-късно същата година Троцки и 13 други членове на Санкт Петербургския съвет са арестувани за политически интриги и прекарват 13 месеца в градския затвор в очакване на съдебен процес. През януари 1907 г. всеки от тях е осъден на доживотно заточение в малко сибирско село отвъд Северния полярен кръг, на 600 мили от най-близката жп гара. Троцки бяга по време на пътуването си и изминава стотици мили през Урал, преди да се отправи към Финландия, откъдето, след изключително хладна среща с Ленин, отива в Стокхолм, а след това във Виена.

Николай II безмилостно преследва бунтовниците, но въвежда мерки за реформи, включително някои основни граждански свободи и създаването на държавно събрание, Думата. То е подобно на парламентарен избран орган, като британския парламент в началото на XIX век, в него са представени само мъже, собственици на имоти и данъкоплатци. Царят запазва властта си над държавните министри, които се отчитат пред него, а не пред Думата. Ако е недоволен от представителния орган, той може да бъде разпуснат по желание и да се проведат нови избори.

Безредиците продължават. Министър-председателят и убеден монархист Пьотър Столипин оцелява след опит за покушение през август 1906 г., когато бомба пада в дачата му, докато е домакин на празнично събиране. 28 от гостите му са убити, много са ранени, включително и двете му деца.

¹⁸⁴⁷ Pearson, *The Sealed Train*, p. 34.

През юни 1907 г. Столипин разпуска Втората дума и ограничава изборителните права, като уволнява редица либерали и ги заменя с консерватори и монархисти. В пореден опит да се противопостави на революционерите, той налага полицейски репресии срещу публичните протестни демонстрации. В по-либерален план Столипин въвежда аграрни реформи, които помагат на много селяни, да получат земя. Това води до огромно увеличение на производството на храни с всяка изминала година.

Сър Джордж Бюканън, британски посланик в Санкт Петербург, отбелязва, че доли и да не успява да унищожи семената на вълненията, които продължават да покълват, Столипин спасява Русия от анархията и хаоса. Неговата аграрна политика надминава всички очаквания и към момента на смъртта му близо 19 000 000 акра земя са разпределени между селяни собственици от земските комитети.¹⁸⁴⁸

Оземляването на селяните и последвалото увеличение на производството на храни е пагубно за болшевиките. Те искат да вземат цялата земя под държавен контрол и да въведат кооперативно селскостопанско производство. Троцки смята селяните за „огромен резервоар от потенциални революционери“ и „приема незаменимата важност на селското въстание като спомагателен инструмент за основната задача на пролетариата“.¹⁸⁴⁹ Целта е революция и правителство, контролирано от пролетариата, т.е. работническата класа, която продава труда си срещу заплата, но не притежава средствата за производство. Селяните-земяделци трябва да бъдат привлечени, за да успее революцията, но тази перспектива намалява, тъй като все по-голям брой хора получават възможност да притежават земя. Както за руското правителство, така и за болшевиките е ясно, че селяните няма да подкрепят политическа система, която им отнема собствеността върху земята им. Успехът на Столипин заплашва революцията; неговите аграрни реформи трябва да бъдат прекратени.

И на 14 септември 1911 г., докато присъства на представление в Киевската опера в присъствието на цар Николай II, министър-председателят е застрелян от еврейския революционер Мордехай Гершкович. По-късно Троцки коментира: „Конституцията на Столипин... имаше всички шансове да оцелее.“¹⁸⁵⁰

Точно така. Столипин е убит от революционерите не защото не е облекчил положението на селяните или не е подобрил живота им, а защото е толкова успешен.

Седем месеца по-късно, през април 1912 г., миньорите в златните находища на р. Лена в североизточен Сибир стачкуват. Мините генерират големи печалби за регистрираната в Лондон компания, но работниците получават мизерно заплащане за работа по 16 часа на ден при ужасни условия. Стачката е жестоко потушена. Така след Кървавата неделя, сега войските стрелят по стачкуващи работници, оставяйки над 500 жертви.¹⁸⁵¹

Събитието предвещава нова ера на работнически вълнения и нарастващо напрежение в цялата страна. Две седмици след това, болшевиките основават вестник „Правда“.

Въпреки тези трагични събития, подготовката за Първата световна война набира скорост. След поражението от Япония през 1905 г. руската индустрия се възстановява впечатляващо благодарение на Ротшилд и други международни банкери, които отпускат огромни заеми в страната. Руската икономика се развива със среден темп от 8,8% и до 1914 г. само в Петроград има почти хиляда фабрики, много от които са за оръжейното производство. Разширяването на руската военна промишленост, заедно с железопътната мрежа в Полша, тревожи Берлин. Но това си има цена. „Предвоенният руски бум е

¹⁸⁴⁸ George Buchanan, *My Mission to Russia and Other Diplomatic Memories*, vol. 1, p. 77.

¹⁸⁴⁹ Carr, *The Bolshevik Revolution*, p. 60.

¹⁸⁵⁰ Trotsky, *My Life*, p. 208.

¹⁸⁵¹ Carr, *The Bolshevik Revolution*, p. 65.

силно задлъжнял [и] зависим от постоянен приток на чуждестранен капитал, който, ако пресъхне, ще остави цялата руска икономика уязвима.¹⁸⁵²45

Корабостроенето, железопътното строителство, оръжейното производство и производството на боеприпаси се разширяват значително. Международните банкери печелят големи печалби от значителните лихвени проценти по заемите си, които позволяват на Русия да извърши мащабна програма за превъоръжаване в готовност за предстоящата война на Тайния елит с Германия. Куршуми и артилерийски снаряди се произвеждат с милиони. Мощен нов флот от бойни кораби, крайцери, разрушители и подводници започва да се строи в корабостроителниците из цялата империя. Условието, свързано с големите железопътни заеми, настояват те да бъдат използвани единствено за изграждането на нови железопътни линии, които да отидат към границите на Германия.

Защо на това конкретно условие е даден приоритет? Мобилизирането на милионна армия никога не е лесно. То изисква ефективно планиране и внимателна логистична организация. Една добра железопътна мрежа е предпоставка за мобилизирането на огромните руски армии, което ще бъде от решаващо значение, когато бъде обявена войната с Германия.

Погледнете отново кои поставят условието. Международните банкери. Колко странно, освен ако те не са замислили войната.

В края на юли 1914 г. цар Николай II, подтикнат в безразсъдството си от френския президент Поанкаре и тайните споразумения с британското правителство, използва претекста за защита на Сърбия от австрийското отмъщение, за да принуди Германия да обяви война. Той нарежда обща мобилизация на руските армии с масивно струпване на войски по източната граница на Германия. Общата мобилизация е призната от всички нации за акт на война. Изправена пред нахлуването на милионите руски войски, Германия няма друг избор, освен да мобилизира собствените си сили и да воюва с Русия.¹⁸⁵³

За да се отплати на царя за неговата „лоялност“, Тайният елит му размахва огромния морков на най-висшата мечта на Русия. Тържествено обещание, че Русия ще притежава Константинопол и Проливите, след като Германия бъде победена. Това е свещеният граал на руските царе в продължение на векове. Ето защо Русия воюва през юли 1914 г., а не, както твърди, за да защитава Сърбия.

С течение на годините и руските загуби на Източния фронт, приближаващи 6 мля убити и тежко ранени, дори царят започва да подозира, че Вероломният Албион го е подмамил да започне войната с празно обещание.¹⁸⁵⁴ И наистина е така.

Опозицията е потушена. В първите месеци на боевете петима съветски депутати и други членове на Думата, които осъждат войната, са арестувани и заточени в Сибир. „Правда“ е забранена, а централната болшевишка организация в Русия е практически разбита от властите. Местни групи в Русия продължават скритата пропаганда, но връзката с Ленин и Централния комитет в Швейцария е нестабилна и несигурна. Ленин остава във Виена, когато войната започне, след което заминава за неутрална Швейцария, където пише, наблюдава и чака. Болшевишкото движение е относително спокойно, защото много водещи членове са или заточени в чужбина, или изпратени в Сибир.

Малката емигрантска клика на Ленин провежда конференция в Берн и призова всички армии да обърнат оръжията си „не срещу братята си и наемни роби от други страни, а срещу реакционните буржоазни правителства на всички страни“.¹⁸⁵⁵49

¹⁸⁵² McMeekin, *History's Greatest Heist*, p. xvii.

¹⁸⁵³ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, pp 297,239.

¹⁸⁵⁴ Guido Preparata, *Conjuring Hitler*, p. 27.

¹⁸⁵⁵ Carr, *The Bolshevik Revolution*, p. 66.

Комуникацията с Русия е бавна, но Ленин има впечатление, че „земетресението“ наближава поради трудностите, наложени от войната, и напрежението от постоянните поражения. Той живее в Швейцария през първите две години от войната, докато Троцки прекарва 1915-1916 г. отвъд границата във Франция, следен от френските власти. Той присъства на международната социалистическа конференция в Цимервалд, Швейцария, през септември 2015 г., която призовава за край на войната, и пише подстрекателни статии за малкото антимилиитаристко меншевистко списание „Наше слово“ (Нашата дума). През септември 2016 г. група руски войници от транспортен кораб в Марсилия вдигат бунт и замерват с камъни полковника си до смърт. Когато бунтът е потушен и войниците са арестувани, у някои от тях е установено, че притежават „Наше слово“, с антивоенни статии, написани от Троцки. Той твърди, че списанието е подхвърлено от френската полиция, за да се даде причина за експулсирането му от страната. На 30 октомври 1916 г. двама жандарми го ескортират до испанската граница, откъдето Троцки се отправя към Мадрид. На 9 ноември, след десет дни неограничена свобода в този обширен град, испанските детективи очевидно го проследяват и арестували като „известен анархист“ и нежелан чужденец.

Но мистериозен благодетел урежда освобождаването на Троцки от затвора и преместването му, под полицейски надзор, в южното пристанище Кадис. Там той чака още шест седмици. На 24 ноември Троцки написва дълго и разкриващо писмо до другаря си Моисей Урицки в Копенхаген, в което признава, че когато пристигнал в Кадис, имал само около 40 франка. По някакъв начин писмото от Троцки до Урицки попада в ръцете на британските тайни служби. Британското разузнаване, и Военноморското разузнавателно управление на Адмиралтейството, на адмирал Уилям Реджиналд „Блинкър“ Хол, следи всяко негово движение. „Блинкър“ Хол играе централна роля за Тайния елит в Адмиралтейството и сред съмнителните му постижения е насочването на „Лузитания“ в обсега на германска подводница край южния бряг на Ирландия през 1915 г. и следението на комуникациите между американското посолство в Лондон и Вашингтон.

Но кой е Моисей Урицки? Руски адвокат, Урицки е член на еврейската социалистическа партия, Трудовия „бунд“, и прекарва известно време в изгнание. След като болшевиките завземат властта, Урицки е назначен за ръководител на петроградското подразделение на страховитата болшевишка тайна полиция, ЧК, и е пряко отговорен за изтезанията и смъртта на много невинни хора.

В Копенхаген Моисей Урицки е тясно свързан с друг революционен заговорник, Александър Израел Хелфанд-Парвус, много важен играч в интригите на Тайния елит. Тези връзки не могат да се обяснят със случайност.

След престой в Кадис, Троцки е отведен в Барселона, за да бъде „депортиран“ в Ню Йорк. Защо Барселона? Кадис е бил също толкова важно морско пристанище с потесни връзки с Ню Йорк. Според Троцки „успях да получа разрешение да отида там, за да се срещна със семейството си.“¹⁸⁵⁶ Втората съпруга на Троцки, Наталия, и двамата им сина са доведени по „специално споразумение“ от Париж, за да се срещнат с него в Барселона. От кого е получил разрешение? Това не е нормално поведение; затворническа килия 1-ва класа, хотели в Кадис и Барселона. Той не е третиран като „нежелан чужденец“ и със семейството си е добре обгрижван. На Коледа 1916 г., те се качват на испанския пътнически кораб „Монсерат“ и отпътуват за Ню Йорк.

Архивите на емиграционната служба, за чуждестранни граждани, пристигащи на остров Елис през 1916 г., показват, че семейство Троцки е пътувало с 1-ва класа до Ню

¹⁸⁵⁶ Richard B Spence, *Hidden Agendas; Spies, Lies and Intrigue surrounding Trotsky's American visit of January-April 1917*.

Йорк. Информацията, събрана от американската емиграционна служба, показва, че билетите са закупени за него – не от него.¹⁸⁵⁷ Но от кого?

Един от пътниците, един от малкото, с които Троцки е разговарял, е боксьорът в полутежка категория Артър Крейвън, който наскоро е победен в мач за световната титла в Барселона пред 30 000 души. Целта на пътуването на Крейвън е неизвестна, но е повдигната интригуващата възможност, че той е британски агент, изпратен да събере колкото се може повече информация от Троцки.

При пристигането си в Ню Йорк той трябва да се яви на сър Уилям Уайзман, ръководител на британското разузнаване в САЩ. Съществува и допълнителна възможност, високият боксьор Крейвън да е изпратен като личен охранител на Троцки на кораба и при пристигането им в САЩ. Това не е толкова фантастично, колкото може да изглежда на пръв поглед. Той очевидно е добре защитен от цивилните полицаи през целия си престой в Испания. Очакваното пристигане на Троцки в САЩ е отбелязано в американския печат точно по време на антигерманската пропаганда и нарстващата провоенна истерия.

Международните банкери, ще го използват като една от основните си пешки в руската интервенция, и не искат да се случи инцидент с ключов играч, преди играта дори да е започнала.

„Монсерат“ пристига в Ню Йорк късно през нощта на 13 януари 1917 г. Пътническият доклад, подготвен за американските емиграционни власти, съобщава че Троцки носи поне 500 долара (еквивалент на 10 000 долара днес). За първоначалното му местожителство е посочен хотел „Астор“ в Ню Йорк. Резервацията е направена за него от неизвестно лице.

Троцки пропуска да отбележи в спомените си, че той и семейството му са отседнали в „Астор“, но разказва как е „наел“ квартира в „работнически квартал“, плащайки тримесечен наем предварително. „Квартирата“ на авеню „Вайз“ в Бронкс разполага с всички удобства, включително „газова печка, баня, телефон, автоматичен асансьор и улей за боклук“. Има дори портиер. Може би най-удивителното от всичко е, че семейството използвало лимузина с шофьор. Троцки, „бедният, нежелан“ революционер, се радва на луксозна килия в Мадрид; отсяда в скъпи хотели в Кадис, а след това и в Барселона в продължение на шест седмици; пътува 13 дни е в каюта 1-ва класа с кораб до Ню Йорк; отсяда в луксозен хотел, преди да наеме отличен апартамент в Ню Йорк, и се е радва на аристократичен начин на живот и личен шофьор. Как е възможно? В рязък контраст с личното му щастие, събитията в Русия водат до катастрофа.

Царят и военните власти осъзнават, че недоволството на гражданите обхваща цялата страна. Те са наясно, „че гигантски сили действат, подхранвайки революционно движение в безпрецедентен мащаб“.

В края на декември 1916 г. силно противоречивият руски народен лечител и монах Григорий Распутин е брутално убит. Царицата попада напълно под влиянието на Распутин през 1907 г., когато е повярвала, че той има силата да спаси сина ѝ болен от хемофилия. И други насилствени събития предвещават „земетресението“, предсказано от Ленин, но царят се надява да предотврати революцията, като постигне победа във войната и завземе голямата награда Константинопол. Отчаяни да постигнат това, най-способните военни лидери на Русия планират голяма лятна офанзива през 1917 г. с над 7 000 000 войници на Източния фронт. Те възнамеряват да пробият към портите на Берлин, Виена и Константинопол. Недостатъчната артилерия е проблем, но те са увере-

¹⁸⁵⁷ Trotsky, *My Life*, p. 267.

ни, че Великобритания и САЩ ще я осигурят. Руснаците вярват, че „самият натиск на тази колосална армия, съчетан с едновременна офанзива на британците и французите на Западния фронт, ще повали Германия на колене и ще се постигне съкрушителна победа до септември 1917 г.“¹⁸⁵⁸

Тайната клика в Лондон няма нужда от мащабна руска офанзива, за да спечели войната. От най-ранните дни на 1915 г. всичко, което е необходимо за постигане на победа, е да се спрат доставките на храна, петрол, минерали, памук и други средства за боеприпаси в Германия. Тайният елит е обещал на царя, че Русия ще получи Константинопол като справедлива награда в края на войната, но е решен това никога да не се случи. Съюзниците пожертват 250 000 души в операциите при Дарданелите и Галиполи през 1915 г., въпреки че, те са умишлено провалени, за да се държи Русия далеч от Константинопол. Тайният елит със сигурност няма да позволи на Русия да завладее османската столица през 1917 г. чрез голяма руска офанзива, която ще сложи край на войната. Тайният елит възнамерява да си раздели Османската империя и на Русия няма да бъде позволено да се намесва. В известен смисъл това е отново Галиполи. Докато САЩ не влизат във войната и войските им не са на терен в Европа, руските войски са ценни, но не може да се позволи на Русия да дели плячката, след като окончателната победа бъдее осигурена. Ето защо е абсолютно необходимо царят да не предприеме успешна офанзива през 1917 г.

Набързо е организирана конференция на съюзниците в Санкт Петербург, теоретично, за да се обсъди предложената офанзива, да се постигне споразумение за доставка на жизненоважни оръжия и да се повиши духът на Русия. Алфред Милнър, безспорен водач на Тайния елит, е начело на британската делегация. Според документите на кабинета, Милнър е „упълномощен да дава гаранции за доставките на Русия, ако по негова преценка руснаците могат да ги използват добре.“¹⁸⁵⁹

Доставките на оръжие за Русия са от решаващо значение за предложената офанзива, но на Милнър е дадена личната власт да реши дали Великобритания ще ги достави или не. Само в неговите ръце е властта да определи дали войната ще приключи през лятото/есента на 1917 г. или ще продължи след това. Ако не е осигурена артилерия, лятната офанзива на Русия и последвалата победа са загубена кауза и съдбата на царя е предопределена. Милнър и британската делегация отплават от Обан, Шотландия, на 20 януари 1917 г. Според Брус Локхарт, британски консул в Москва: „Рядко в историята на големите войни толкова много важни министри и генерали са напускали съответните си страни с толкова безполезна задача.“ Британската мисия е най-голямата, с лорд Милнър, неговите политически съветници лорд Ревелсток (банкер) и Джордж Клерк, заедно с неговите военни съветници сър Хенри Уилсън и петима други генерали.¹⁸⁶⁰ Французите изпращат един политик и двама генерали, италианците – политик и генерал. Защо има такова нелепо голямо присъствие на генерали в британската делегация? Ролята на генерал сър Хенри Уилсън, тясно свързан с тайната клика, е да даде военно одобрение на окончателното решение. Уилсън подкрепя всяка дума на Милнър и никога не противоречи. А от британски генерали няма такива, които биха се осмелили да противоречат на генерал Уилсън.

Те водят разговори с висшите командири на руската армия, но се твърди, че генералите определено не са впечатлени. Това, очевидно, е „безполезна задача“, точно както е казал британският консул, но в действителност е напълно успешна в истинската си мисия да блокира всеки руски успех в превземането на Константинопол. Милнър предприема дългото и опасно пътуване (лорд Кичънър е убит при подобно пътуване от

¹⁸⁵⁸ Boris L. Brasol, *The World at the Crossroads*, pp. 58, 62-64.

¹⁸⁵⁹ CAB 23/1 War Cabinet 37, 18 January 1917. P.3.

¹⁸⁶⁰ R. H. Bruce Lockhart, *Memoirs of a British agent*, p. 162.

Шотландия до Русия през 1916 г.), въпреки че е посъветван да не пътува от колегата си от Тайния елит, лорд Ешър.¹⁸⁶¹

Още като пристига в Петроград, и преди дори да се е срещне или обсъдил предложението за въоръжаване с руснаците, Милнър не прави опит да скрие съмнението си. От самото начало той използва „неефективността на руснаците“ като извинение, за да отхвърли искането им за артилерия.¹⁸⁶² Той провежда няколко срещи с царя, казвайки му, Британия ще предаде част от жизненоважните си тежки оръдия, само ако Русия, докаже, че собствените ѝ запаси са изчерпани. Освен това Милнър трябва да бъде уверен, че Русия може да победи Германия в предложените военни операции. Той добавя директно, че от много независими, „добре информирани източници“ знае, че Русия не може да използва напълно своята човешка сила и огромните си ресурси. Милнър не обещава нищо на Николай II.

На 3 март 1917 г. той се завръща в Лондон и информира правителството за решението си: Да не се изпращат оръдия за Русия. Три дни по-късно официалният му доклад до Военния кабинет за Съюзническата конференция в Русия, е пренебрежителен. Той смята, че са присъствали твърде много ненужни хора – иронично, като предвид размера на групата, която го придружава – и че са разисквани твърде много лични и разсейващи теми. Милнър твърди, че е учуден от липсата на обучение за работа с модерните оръдия, което руските войници са получили. Организацията, според него, е „хаотична“. Той заявява, че руското правителство при царя е „безнадеждно“ и подобрението е малко вероятно, но според него има „голямо преувеличение в разговорите за революция“.¹⁸⁶³ Той изрично отрича, че предстоящата революция е вероятна.

Подобно удивително твърдение изисква допълнително проучване. Милнър прави устен доклад до Военен кабинет, който включва министър-председателите на Канада и Нова Зеландия. Всички политически агенти на Тайния елит присъстват. Не е воден протокол¹⁸⁶⁴ и какво е обсъждано, никога няма да разберем. Неговият писмен меморандум до кабинета (от 13 март), че няма да има революция, е подписан пет дни след началото на революцията. Да си помислим, че Форин офис е в невидение или дори че Милнър не е могъл да промени доклада си, е абсурдно. Това е пресметнат коментар; такъв, целящ да отклони вниманието от неотразените му дискусии. Лорд Алфред Милнър знае точно какво ще се случи в Петроград, защото Тайният елит изиграва ключова роля в събитията. Брус Локхарт, британският консул в Москва, е учуден, когато му съобщават за заключението на лорд Милнър, че няма да има революция. Той подозира, че от Форин офис е подготвен фалшив доклад, за да се отхвърли всякакво съмнение, че по време на поещението, Милнър няма доверие в царя.¹⁸⁶⁵ Докладът на Милнър е написан съвместно с Форин офис, за да заблуди съвременниците му и несъмнено по-късните исторически изследователи.

В своите военни мемоари министър-председателят Лойд Джордж се оплаква, че Милнър очевидно не е осъзнал непосредствената сериозност на ситуацията: „Като се имат предвид предупрежденията, които идваха отвсякъде, е неразбираемо как са останали толкова глухи и слепи.“¹⁸⁶⁶

Милнър не е нито сляп, нито глух. Както винаги, той живее с критиките, които прикриват действителната му цел. По време на престоя си Милнър се среща с княз Ге-

¹⁸⁶¹ J. Lee Thompson, *Forgotten Patriot*, p. 335.

¹⁸⁶² R. H. Bruce Lockhart, *Memoirs of a British agent*, p. 163.

¹⁸⁶³ CAB/ 24/3/36 Lord Milner's Memorandum of 13 March, 1917 (G - 131).

¹⁸⁶⁴ CAB 23/2 War Cabinet 88.

¹⁸⁶⁵ R. H. Bruce Lockhart, *Memoirs of a British Agent*, pp. 168-169.

¹⁸⁶⁶ Lloyd George, *War Memoirs* vol 1., p. 943.

оргий Лвов, член на Думата, на която е обсъждана специално възможността за революция „в рамките на три седмици“.¹⁸⁶⁷

Лойд Джордж отправя критика към Милнър, но това е част от плана за скриване на историческата истина. Лойд Джордж е политическа марионетка на Тайния елит, участник в неговите действия и доброволен играч. Той е продал душата си на международните банкери за власт и материални богатства много години по-рано.¹⁸⁶⁸

Почти три седмици след частните разговори на Милнър с княз Лвов, в Петроград се избухва „спонтанна революция“. Впоследствие цар Николай абдикира, а Лвов е назначен за министър-председател. Разплитането на мрежата от интриги на Тайния елит по време на руската мисия не е лесна задача. Но сме сигурни в едно нещо. Алфред Милнър не е човек, който си губи времето, или че рискува морско пътуване, по маршрут пълни с подводници, до Русия в разгара на зимата, освен ако не става дума за въпрос от най-голяма важност. Не е случайно, че той е в Петроград три седмици преди революцията да избухне. Той е видял какво се случва и знае какво ще се случи. Въпросът за снабдяването на Русия с артилерия определено не е причината за посещението. Присъствието му на Съюзната конференция, е идеалното прикритие, защото Милнър има далеч по-важна работа. Важно е да се отбележи, че точно по това време агенти на Тайния елит предоставят парични подкупи на работническите лидери в „Путиловския завод и на войниците от местните гарнизони. Подготовката за предстояща революция е в ход, докато Милнър е в Петроград. Знаем, че е водил частни разговори с царя и не е изключено да е предупредил Николай II, че британското разузнаване разполага с основателни доказателства, че в столицата е на път да избухнат сериозни безредици; безредици, които представляват огромна заплаха за личната безопасност на царя и семейството му. Ключовата цел на това упражнение на Тайния елит е да манипулира собствените си агенти и да ги доведе на власт в Русия. Николай е изпълнил целта си. Дали Милнър е призовал Николай да обмисли абдикация с обещания, че той и семейството му ще намерят безопасно убежище във Великобритания? Скоростта, с която царят абдикира, и липсата му на борба изненадва мнозина. Участието на Милнър не е никаква пресилена теория. Той е обвинен в парламента, че е произнасял речи в Русия, които не са отразени във Великобритания поради цензурата на печата. Лидерът на ирландските националисти Джон Дилън критикува Милнър, че подкрепя царския режим и заблуждава за народните вълнения в Русия.¹⁸⁶⁹

Когато се завръща в Лондон, „Таймс“ съобщава, че Милнър е казал, че „той напълно погрешно е предположил, че в Русия има някакъв спор за воденето на войната“.¹⁸⁷⁰ Това не е вярно, но подобни твърдения отклоняват вниманието от случващото се. Два дни по-късно започва революцията.

В отговор на въпроси в парламента на 3 април 1917 г. Андрю Бонар Лоу, канцлер на хазната и сътрудник на тайната клика, заявява: „Виждал съм изявления, идващи от нашите врагове, че именно благодарение на лорд Милнър царят е свален.“¹⁸⁷¹

Милнър очевидно е провеждал тайни срещи с неизвестни лица, за които в британският парламент нямат никаква информация.

Но какво повече знаят германците? Къде е доказателството, че Милнър е причинил свалянето на царя? За пореден път стигаме до задънена улица за дейността на Милнър. Впоследствие докладите и записите са премахнати, кореспонденцията изгорена по негова заповед и всички доказателства за неговите машинации са унищожени.

¹⁸⁶⁷ R. H. Bruce Lockhart, *Memoirs of a British Agent*, pp. 164.

¹⁸⁶⁸ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, pp. 161-163.

¹⁸⁶⁹ *House of Commons Debate* 27 March 1917 vol 92 cc295-318

¹⁸⁷⁰ *The Times*, 6 March 1917, p. 6.

¹⁸⁷¹ *House of Commons Debate* 03 April 1917 vol 92 c1120.

Каквото и да е било, Алфред Милнър не е невинен в чужбина. Той знае какво се случва, защото подобно на приятелите си от Ротшилд/Тайния елит, той държи пръста си на пулса, преди събитията да се случат.

Ако общоприетата история на Първата световна война е вярна, защо ще откаже възможността да предложи на Русия материална подкрепа за нейната мащабна лятна офанзива; офанзива, която най-вероятно щеше да разбиа вражеските сили на Източния фронт и ще доведе войната до успешен край? Защо ще отказва доходоносни банкови заеми за Русия за оръдия и значителните печалби за британските оръжейни компании, които произвеждат тези оръдия? Отговорът, както винаги, е Константинопол. На руснаците никога не трябва да се позволи да завладеят Константинопол. Докато руските власти правят всичко възможно, за да потушат революционните пламъци, Тайният елит ги разпалва. В статия в „Ню Йорк Таймс“, изследователят, журналист и руски експерт Джордж Кенън разкрива, че в началото на 1917 г. Якоб Шиф от *Kuhn, Loeb Bank* на Уолстрийт е финансирал руски революционери чрез организация, наречена „Дружество на приятелите на руската свобода“.¹⁸⁷² Всъщност Шиф финансира руските революционери поне от 1905 г.

Царят се съветва с Джордж Бюканън, британски посланик в Петроград, информирайки го, че ако планираната офанзива не може да продължи поради липса на артилерийски доставки от Великобритания, той възнамерява да поиска сепаративен мир с Германия. Николай II няма представа до каква степен Великобритания е решена да предотврати всякакъв диалог между Русия и Германия. Самият британски посланик в Русия е в центъра на план за свалянето му, ако той загуби желание за войната. За тази цел той събира „група от богати банкери, либерални капиталисти, консервативни политици и недоволни аристократи“.¹⁸⁷³

Независимо дали е блъф за да стресне Британия да бъде по-отстъпчива за оръжейната сделка, или не, царят обсъжда подписването на мирен договор с Германия и за Тайния елит е пределно ясно, че той ще трябва да си тръгне. По време и непосредствено след мисията на Милнър в Русия много местни и чужди наблюдатели и журналисти съобщават, че британските и американски агенти са навсякъде, особено в Петроград, осигурявайки пари за безредиците. Британски агенти са видени да предават банкноти от 25 рубли на войници от Павловския полк само няколко часа преди те да се разбунтуват срещу офицерите си и да застанат на страната на революционерите. Последващото публикуване на различни мемоари и документи ясно показва, че това финансиране е осигурено от Милнър и е канализирано чрез сър Джордж Бюканън. Това е повторение на тактиката, която е работила толкова добре за кликата много пъти в миналото. Членовете на „Кръглата маса“ отново действат от двете страни на конфликта, за да отслабят и свалят съответното правителство. Цар Николай има всички основания да вярва, че британците са доверени съюзници на Русия, и не може дори да си помисли, че техните служители ще заговорничат срещу него. И все пак самият британски посланик представя скритата клика, която финансира падането на руската монархия.¹⁸⁷⁴

Глава 31. Отвлечането на Русия

Руската революция започва на 22 февруари 1917 г. (ст. ст.) като пряка последица от действията на работниците, и техните водочи в огромните оръжейни Путиловски заводи в Петроград. В официалната съветска история се представяше като спонтанно въстание на потиснатия пролетариат, но в това няма нищо вярно.

¹⁸⁷² *New York Times*, March 24, 1917.

¹⁸⁷³ *Preparata, Conjuring Hitler* pp 28-29.

¹⁸⁷⁴ G. Edward Griffin, *The Creature from Jekyll Island*, p. 274.

Работническите водачи в заводите за боеприпаси „Путилов“ и други големи индустриални предприятия в Петроград са подкупени, за да предизвикат работнически и граждански вълнения. В Путиловския завод те повеждат около 30 000 работници на стачка след гневни и ожесточени протести срещу ръководството заради ниските заплати. В следващите дни работниците в други заводи в града са подтикнати по подобен начин към стачни действия в подкрепа на путиловските работници.

На 22 февруари ръководството на големия оръжеен завод затваря врати. Дали са предупредени за евентуален саботаж? Традиционно тогава 23 февруари е международният ден на жената и десетки хиляди жени, много от които вдовици от войната или съпруги на тежко ранени войници на фронта, демонстрират в знак на протест срещу войната. Путиловските работници се присъединяват към протеста на жените по улиците, заедно с 90 000 други работници. Масови тълпи демонстрират из града, протестират срещу недостига на храна, призовавайки за край на войната и сваляне на монархията. На следващия ден броят на протестиращите по улиците бързо се увеличи. Витрините на магазините са разбити, и гладните протестиращи разграбват хляба. Петроградската полиция застрелва няколко протестиращи, но е напълно разгромена.

Точно преди Петроград да „спонтанно“ избухне, британският посланик сър Джордж Бюканън напуска града, „на безопасно място, поради смута, за чието разпалване той допринася“.¹⁸⁷⁵

Цар Николай II е на около 500 мили в Белорусия в Могилъов, като върховен главнокомандващ на армията. На 25 февруари около 30 работнически водачи се срещат в Петроградския работнически кооперативен съюз, за да създадат съвет.

В неделя, 26-ти, царят нарежда военни репресии. И около 40-50 души от протестиращи са застреляни по улиците от войските на градския гарнизон, но има все повече съобщения за дезертьорство, и обезверените войници се присъединяват към демонстрантите.

Председателят на Думата, Михаил Родзянко, изпраща спешни телеграми до царя. На 26 февруари той предупреждава за сериозността на ситуацията, която правителството не е в състояние да потуши: „Правителството е парализирано; транспорта е блокиран; доставките на храна и гориво са напълно дезорганизирани. Недоволството е все-

общо и се увеличава. Има безразборна стрелба по улиците; войниците стрелят помежду си. Спешно е някой, който се ползва с доверието на страната, да бъде натоварен със сформирането на ново правителство. Не трябва да има забавяне. Колебанието е фатално“. С раздражение, граничещо с отчаяние, Родзянко засилва безпокойство във втора телеграма на 27 февруари: „Положението се влошава. Трябва да се вземат незабавни мерки, защото утре ще бъде твърде късно. Удари последният час,

когато се решава съдбата на страната и династията. Правителството е безсилно да спре безредиците. На войските от гарнизона не може да се разчита. Резервните батальони на гвардейските полкове са обхванати от бунт, и войниците убиват офицерите си. Присъединяват се към тълпите и бунта на народа, и се насочват към министерството на вът-

¹⁸⁷⁵ Guido Preparata, *Conjuring Hitler*, p. 29.

решните работи и Думата. Ваше Величество, не се бавете. Ако вълнението обхване армията, Германия ще триумфира и унищожението на Русия заедно с династията е неизбежно.¹⁸⁷⁶

Николай прочита телеграмата, прави пренебрежителен коментар за Родзянко и остава на фронта... за три кратки дни. На 2 март 1917 г. (ст. ст.) цар Николай II абдикира, първоначално в полза на 13-годишния си син Алексей, болен от хемофилия, но бързо променя решението си в полза на брат си. Но великият княз Михаил отказва трона, защото е реалист.

Каквато и да е истината, има твърдение, че Ленин е знаел, че Михаил подкрепя Февруарската революция и „дори сложил червена панделка на ревера си“.¹⁸⁷⁷

Царят се предава без реална борба и управлението на Романови приключило внезапно след 300 години. Стандартната история разказва, че той абдикира, защото е загубил лоялността на армията, но дали това е поставено на изпитание? Той заявява, че ще се оттегли в интерес на армията, но лично записва в дневника си: „Навсякъде е предателство, малодушие и измама!“¹⁸⁷⁸

Той кротко се отказва от императорския трон, но Родзянко ясно заявява, че тълпата се е устремила към Думата. Царят все още командва армията. Родзянко предупреждава, че „ако вълнението обхване армията“, Германия ще спечели войната. Армията на бойното поле все още остава лоялна. Освен това на лично разположение на царя са пет ескадрона кавалерия и казаци.

И така, кой е предал и измамил последния руске цар? Какво му е прошепнато на ухо? Каква роля има Алфред Милнър в решението на царя да абдикира? Какви предупреждения или дори уверения са дадени по време на личните му срещи с Николай II само седмици по-рано? Както показahme, доказателствата сочат, че Милнър е знаел със сигурност какво ще се случи, още преди да напусне Русия; Но след като се прибра у дома, той скрива, какво е реалното положение в руската столица, и заблуждава обществеността, че всичко е спокойно. Дали на Николай е обещано убежище във Великобритания, както преди това му е о обещан Константинопол?

След абдикацията на Николай II веднага е сформирано временно правителство. Повечето от избраните министри са либерали от предишната Дума с голяма подкрепа от средната класа. Те иска да установят демокрация, подобна на британската, и подкрепят изцяло продължаването на войната, докато Германия не бъде победена.

Новината за революцията и абдикацията е посрещната в Лондон със задоволство от министър-председателя Лойд Джордж. Отвъд Атлантика президентът Удроу Уилсън говори пред Конгреса за „онези чудесни и утешителни събития“ в Русия, където „автократията“ най-накрая е свалена.¹⁸⁷⁹

Замислял ли се е царят някога, че е споменал вероятността за сключване на мир с Германия, само за да бъде заменен с правителство, което обещава да продължи войната? Скоростта, с която британското правителство се дистанцира от царя, е учудваща. Съветван от сър Джордж Бюканън и Ханбъри-Уилямс¹⁸⁸⁰, военният кабинет решава да представи на парламента резолюция, с която „изпраща бащински поздрави до Думата, сърдечни поздравления до руския народ“ и похвали за неговата „подновена непоколе-

¹⁸⁷⁶ <http://www2.stetson.edu/~psteeves/classes/rodzianko.html>

¹⁸⁷⁷ Dimitri Volkogonov, *Lenin*, p. 106.

¹⁸⁷⁸ <http://www.smithsonianmag.com/history/abdication-nicholas-ii-left-russia-without-tsar-first-time-300-years-180962503/>

¹⁸⁷⁹ *Preparata, Conjuring Hitler*, p.29

¹⁸⁸⁰ National Archives FO telegram 514, dated 19 March 1915, and the reply FO telegram 514 dated 20 March 1917.

бимост и енергичност [във] воденето на войната срещу автократичния милитаризъм, който заплашва свободата на Европа“.

Какво лицемерие, двуличие и нагла ирония? За кого са думите, че руският народ, който е бил подчинен на царския автократичен милитаризъм, иска да продължи войната срещу предполагаемия германски автократичен милитаризъм, за който се твърди, че заплашвал Европа? Агентите на Тайния елит са изключително нагли. Те не само изоставят царя без колебание, но и инструктират Ханбъри-Уилямс да стои далеч от него или от който и да е член на царското семейство, защото добрите отношения на Великобритания с Временното правителство са много по-важни. Дискусията за бъдещето на царя завършва с решението, че „е съмнително дали Великобритания е подходящото място за него“.¹⁸⁸¹ 10 Другите мнения поставят под въпрос целесъобразността царят да търси убежище в неутрална страна, която може да стане в център на интриги, така че Военният кабинет променя решението си в рамките на 24 часа.¹⁸⁸²

Теоретично той може да намери убежище във Великобритания. На той никога не го прави.¹⁸⁸³

Но вижте какво имаше значение за британския елит. Царят е незабавно изоставен, както и обещанието за и Константинопол. Това вече е в минало време.

Княз Лвов, с когото Алфред Милнър разговаря няколко седмици по-рано, е назначен за първи постимперски министър-председател. Съвпадение ли е? Едва ли!

Меншевикът Александър Керенски, е назначен за министър на войната и флота. Новото правителство, измъчвано от фракционни вътрешни борби и конкуренцията за власт, претърпява няколко промени през следващите месеци. Болшевиките имат малко влияние върху сеизмичните събития от февруари-март 1917 г. или върху новото правителство. Те са малка фракция, която на практика е неутрализирана от насилственото изгнание на ключовите им лидери. Меншевиките се справят по-зле. Те „почти напълно се разпадат и станат неразличими от другите „прогресисти“, съчетавайки патриотично отношение към войната с искане за „демократични реформи“.¹⁸⁸⁴

Изолиран в Цюрих, Ленин е „зашеметен“, когато научава за абдикацията на царя. Той незабавно телеграфира на своя доверен съратник Григорий Зиновиев, известен още като Хирш Апфелбаум, син на еврейски млекопроизводител от Украйна. Зиновиев се присъединява към Ленин в Цюрих и помага за завръщането им. Отчаяни да поемат контрола над революцията от временното правителство, но изолирани в Централна Европа, първата им задача е да се върнат в бързо в Русия. Най-добрият вариант е да се пътува с влак до Стокхолм, след което до Петроград, но Германия им пречи. Осъществяват се контакти, обмислят се варианти и се сключва странна сделка с германското правителство. В рамките на няколко дни Ленин е информиран, че скоро ще получи вест от стария си сътрудник Хелфанд-Парвус.¹⁸⁸⁵ Парвус, който помага на Троцки в пътуването му до САЩ, има важна роля за Тайния елит в безопасното прекарване на Ленин през вражеската територия до Русия. Парвус е интригуваща и мистериозна личност, и заслужава известно внимание. Роден в еврейско семейство в Беларусия през 1867 г., истинското му име е Израел Лазаревич Гелфанд. Когато за първи път среща Ленин в Мюнхен през 1900 г., той е успешен млад журналист и марксистки теоретик, който помага, като отпечатва ранните броеве на „Искра“. През 1905 г. е затворен заедно с Троцки и осъден на три години заточение в Сибир. Парвус е менторо на Троцки в теорията за Перманен-

¹⁸⁸¹ CAB/23/2 WC 100, 21 March 1917. pp. 4, 5.

¹⁸⁸² CAB 23/40/2, WC 101. 22 March, 1917.

¹⁸⁸³ Б. пр. Напротив иска от братовчед си Джордж V политическо убежище, което му е отказано. Нясно защо не заминава за Дания, както прави майка му, която е датчанка!

¹⁸⁸⁴ E. H. Carr, *The Bolshevik Revolution*, p. 67.

¹⁸⁸⁵ Pearson, *The Sealed Train*, p. 57.

тната революция, преди и двамата да избягат. Той се отправя към Германия и променя русифицираната си фамилия Гелфанд на Хелфанд (според немското произношение), но става по-известен с псевдонима си Парвус. Около 1908 г. Парвус се премества в Константинопол, където остава пет години. Той се свързва с младотурците, издава пропагандни списания и се установява като вносител на зърно и, което е по-важно, изявява се като търговец на оръжие. Парвус става изключително богат, но годините му в Константинопол са обвити в мистерия. Най-важният му контакт е Василий Захаров (Базил Захаров), водещият търговец на оръжие и агент на Ротшилд и тяхната могъща компания „Викерс Армънтс“.

Парвус спечелва цяло състояние, продавайки оръжие за Захаров и е неразривно замесен в свалянето на царя. Седемнадесет години след първата си среща с Ленин, Парвус вече е екстравагантен магнат, демонстриращ най-лошото от буржоазната вулгарна парвенющина, но е запазил острия се марксистки ум. Милионерът марксист се превръща в карикатура „с огромна кола, куп блондинки, дебели пури и страст към шампанското, често изпива цяла бутилка още за закуска“. Парвус се смята за „кралесъздател“, силата зад трона, която Ленин ще заеме. Връзката между милионера и Ленин ужасява много социалисти и революционери, а Ленин твърди, че мрази Парвус. Може и така да е, но зад затворени врати те се споразумяват много добре. Парвус е топло посрещнат от Ленин в Берн през 1915 г. Подробностите от срещата им остават забулени в мистерия, но тя се оказва изключително важна за историята на света. Без Парвус и неговата организация, чрез която милиони златни марки са прехвърлени на болшевиките, Ленин никога нямаше да се добере до върховната власт. „Звучи твърде странно, че никой от двамата не е имал пряк контакт с другия и двамата категорично отричат да се познаят...“¹⁸⁸⁶ Странно но напълно разбираемо.

Парвус е прекарал много време в Германия от началото на 1900 г. и е смятан от мнозина, включително от самите германски власти, за лоялен германски агент. Съдейки по дейността му обаче, от момента, в който се премества в Константинопол през 1908 г., няма съмнение, че той е двоен агент, работещ за британците, или по-точно за Ротшилд. Парвус е изключително важен играч за тях, защото може да действа свободно в Германия и да поддържа връзка с други важни агенти на Ротшилд там, като Макс Варбург. Богатството, което е натрупал в Константинопол с помощта на Захаров, му дава достъп до членове на германското външно министерство, и конкретно до заместник-министъра Артур Цимерман.

Парвус предлага, че Германия и руските марксисти имат общ интерес от унищожаването на руската автократия и убеждава външно министерство, да се осигури значително финансиране за свалянето на царя и постигане на отделен мир с Германия. Германците се съгласяват, защото излизането на Русия от войната им дава шанс за победа.¹⁸⁸⁷ Те подкрепят революционното движение от началото на войната, като вливат пари в Русия чрез Парвус, за да „създадат възможно най-голям хаос в Русия“. Само в един ден, 5 април 1917 г., германското министерство на финансите плаща на Парвус над 5 000 000 златни марки за политически цели в Русия.

Невероятно, съюзниците и техните германски врагове играят и плащат за една и съща игра в Русия, но по много различни причини. Германците смятат, че Парвус работи за тях, но Тайният елит знае, че той работи по техен план. Докато германските власти вярват, че използват мрежата на Парвус като средство за оказване на натиск върху царя да моли за мирно споразумение, британците, подкрепени от посланик Бюканън, го призовават да саботира всякакъв ход към отделен руско-германски мир. „Задачата, пред която е изправен Парвус, е значително улеснена от безпомощната наивност на

¹⁸⁸⁶ Pearson, *The Sealed Train*, pp. 57-59, 64.

¹⁸⁸⁷ Б. пр. Който обаче неразумно пропилеят.

неговия таен агент за контакт, граф Брокдорф-Ранцау, германски посланик в Копенхаген.“ Тайният елит решава да вкара Ленин и Троцки в Русия възможно най-бързо. Това е майсторският ход на Парвус.¹⁸⁸⁸

Веднага след Февруарската революция той започва преговори с германските власти за осигуряване на специален влак и безопасно прехвърляне на Ленин и неговите поддръжници през Германия от Швейцария. Интересното е, че именно Артур Цимерман, вече германски външен министър, осъществява първоначалния контакт, като поканва Парвус на среща. След това Цимерман лично ръководи приготвянията.¹⁸⁸⁹

Трябва да поставим под въпрос действията на Цимерман, както тук, така и покъсно, например с неговата скандална и нелепа телеграма, която предоставя на Удроу Уилсън идеалното извинение да въвлече САЩ във войната.

Дали Цимерман, в тайно споразумение с Макс Варбург и други агенти на Ротшилд, като Захаров, е действал в интерес на болшеvizма и ционизма, а не в интерес на Германия? Той със сигурност е симпатизирал на ционистката кауза, защитавал е палестинските евреи, когато са заплашвани от турските власти, и предлага идеята за съвместна турско-германска декларация в полза на колонизацията на Палестина през март 1917 г.¹⁸⁹⁰ Дали е държал кайзера в неведение? Къде е истинската му лоялност? Все още има разногласия относно това дали Цимерман е информирал Вилхелм II за договореностите относно пътуването на Ленин.

Авторът Майкъл Пиърсън твърди, че кайзерът и неговите генерали са одобрили пътуването на Ленин, докато професор Антъни Сътън поддържа мнението, че не са били информирани, докато Ленин не е преминал безопасно границата с Русия.¹⁸⁹¹

Действието на Ленин може да се разглежда като предателство към Русия. Той приема помощ от врага, с ясната цел да извади Русия от войната.

На 9 април 1917 г. Ленин, заедно с Григорий Зиновиев, Карл Радек и други болшевики и техните съпруги, общо 32 души, се качват на швейцарски влак, който ги отвежда от Берн до Цюрих. Тук се прехвърлят на друг специален влак, който да ги отвежда до германската граница. Когато се все още на гарата, се събират около 100 враждебно настроени руснаци, които ги освиркват и крещат „Шпиони“, „Прасета“ и „Предатели“. След това се качват на германския влак, който е „затворен“ от външния свят. През следващите три дни вече известният „затворен влак“ ги отвежда през Франкфурт и Берлин до пристанището Засниц в североизточна Германия, откъдето се качват на шведски ферибот за Трелеборг. На следващия ден те са посрещнати на кея от някой си Якоб Фюрстенберг. Фюрстенберг е псевдонимът на Яков Станилавович Ганецки, важен играч в завръщането на Ленин от изгнание и ключова връзка между Парвус и Ленин при прехвърлянето на големи суми пари от Германия.

Фюрстенберг е син на богато еврейско семейство, което притежава фабрика в града и има редица контакти в полукриминалния подземен свят. Той „е възприеман дори от близките другари на Ленин като зловеща личност“, но е смятан от Ленин за доверен приятел. Фюрстенберг е „ключовата дясна ръка“ на Парвус и президент на компания, която той създава в Копенхаген по време на войната. „Компанията“ се състои от шпионски кръг и мрежа от агенти както в Русия, така и извън нея, които продават руски продукти на германците и обратно. Тази военна спекулация включва химикали, лекарства, хирургически инструменти и много други с военна значимост.¹⁸⁹²

¹⁸⁸⁸ *Preparata, Conjuring Hitler*, pp. 30-33.

¹⁸⁸⁹ *Pearson, The Sealed Train*, p. 65.

¹⁸⁹⁰ *Isaiah Friedman, The Question of Palestine: British-Jewish-Arab Relations, 1914-1918*, p. 145.

¹⁸⁹¹ *Antony Sutton, Wall Street and the Bolshevik Revolution*, p. 40.

¹⁸⁹² *Pearson, The Sealed Train*, pp. 83, 49, 61.

Част от събраните пари са използвани за финансиране на пропагандата на Ленин от първия ден на революцията. Ленин, „чистият социалистически революционер“ и „човек от народа“, е дълбоко обвързан с тези криминални личности и се възползва от неприличните печалби, реализирани за сметка на многото загинали руски войници в окопите. Фюрстенберг наистина е най-довереният агент на Ленин.¹⁸⁹³ Те са свързани от самото си престъпна дейност. Революционерът и зловещият военен спекулант са страни съдружници. На теория Фюрстенберг е всичко, което болшевишкият лидер ненавижда. Той просперира, като търгува с основни потребности, които са в недостиг: лекарства, наркотици (основно морфин използван за обезболяване) и превръзки за ранените. Неговите методи за търговия на черния пазар, са изцяло безчестни, б. пр. т.е. контрабанда и спекула. Фюрстенберг е елегантен денди, за когото болшевизмът изглежда нелогичен. Но двамата се запознават на конференция в Лондон през 1903 г., когато Ленин разцепва социалистическата партия на бошевики и меншевики. Фюрстенберг придружава Ленин и другите болшевики от Трелеборг до Малмьо, пътувайки с нощния влак до Стокхолм.

Междувременно, на Вилхелмщрасе в Берлин, Артур Цимерман следи пътуването им „с голям интерес“.¹⁸⁹⁴

Швеция доминира на пазара за незаконната търговия между съюзниците и Германия от първите месеци на войната, и в основата на този бизнес стои шведският банкер и бизнесмен Олоф Ашберг и неговата банка *Nya Banken*. Фюрстенберг е сътрудник на Ашберг¹⁸⁹⁵ и голяма част от парите, изпратени от САЩ и от Германия за болшевиките, минават през *Nya Banken*. Лондонският агент на Ашберг е Британската банка за Северна търговия, чийто председател, Ърл Грей, доп. пр. който е много близък член на вътрешният кръг на групата на Милнър. Той е близък приятел на Роудс и Милнър още в Южна Африка, и вкарва своя братовчед сър Едуард Грей сред кръга на избраните на Тайния елит в Лондон.

Друга важна връзка с *Nya Banken* е Макс Мей, вицепрезидент на *Guaranty Trust of New York* на Морган, също сътрудник на Олоф Ашберг.¹⁸⁹⁶

Голяма част от „германските“ пари, преведени чрез *Nya Banken* към болшевиките, идват чрез банката *Disconto-Gesellschaft* във Франкфурт на Майн.¹⁸⁹⁷ Имайки предвид, че *Disconto-Gesellschaft* е била част от банковия картел на Ротшилд¹⁸⁹⁸, а банката на Дж. П. Морган е параван на Ротшилд в Уолстрийт, за пореден път става ясна скритата ръка на тази фамилия в събитията.¹⁸⁹⁹

Макс Варбург, един от най-могъщите банкери в Германия, е по-големият брат на Пол Уорбърг (Паул Варбург), основната сила в създаването на Федералния резерв на САЩ, който е подпомага Уолстрийт да финансира войната в Европа.

Ще почератем, че Макс Варбърг е агент на Ротшилд и предполагаем ръководител на германската шпионска мрежа по време на войната¹⁹⁰⁰, който заедно с Артур Цимер-

¹⁸⁹³ Volkoginov, Lenin, p. 114-115.

¹⁸⁹⁴ Pearson, *The Sealed Train*, pp. 101-102, 83.

¹⁸⁹⁵ Sean McMeekin, *History's Greatest Heist*, p. 225.

¹⁸⁹⁶ Sutton, *Wall Street and the Bolshevik Revolution*, pp. 57, 67.

¹⁸⁹⁷ McMeekin, *History's Greatest Heist*, p. 59.

¹⁸⁹⁸ Niall Ferguson, *The House of Rothschild*, p. 384.

¹⁸⁹⁹ Сложните методи, чрез които Ротшилд и техните сътрудници на Уолстрийт финансират болшевиките, са извън обхвата на тази глава и заинтересованите читатели могат да видят книга на Антъни Сътън „Уолстрийт и болшевишката революция“. Професор Сътън разкрива как точно *Guaranty Trust*, *American International Company* и банката *Kuhn, Loeb* на Якоб Шиф и Пол Варбург дават големи суми пари не само на болшевиките, но и на германската шпионска мрежа.

¹⁹⁰⁰ A.N.Field, *All These Things*, vol.1. http://www.yamaguchi.com/library/field_an/things_01.html

ман осигуряват безопасното преминаване на Ленин през Германия. Макс Варбург също осигурява и безопасното преминаване на Троцки до Русия.

Доклад на Държавния департамент на САЩ, озаглавено „Болшеvizъм и юдаизъм“, с дата 13 ноември 1918 г., твърди, че без съмнение, „еврейската фирма“ *Kuhn, Loeb & Company* и нейните партньори „са започнали и организирали“ революцията в Русия. В доклада се добавя, че Макс Варбург е финансирал Троцки, а Ашберг и неговата банка, също са замесени.¹⁹⁰¹

Тази заплетена мрежа няма особен смисъл, освен ако не се разбере колко тясно са свързани помежду си всички тези банкери и техните банки с общата цел за международен контрол. Влакът на Ленин пристига късно вечерта на Великден, 17 април 1917 г., на Финландската гара в Петроград. На гарата, оркестъра свири „Марсилезата“ и е устроено тържествено посрещане, голям букет цветя е поднесен на Ленин, докато почетна гвардия го посреща с военни почести.¹⁹⁰²

Болшевишкият лидер незабавно осъжда действията на временното правителство и написва серия десет директиви известни като „Априлските тезиси“. Той иск незабавното излизане на Русия от войната, и цялата политическа власт да бъде дадена на работническите и войнишките съвети. Ленин несъмнено се възползва от финансова подкрепа на Германия, чрез действията на Парвус и Макс Варбург, хора тясно свързани с Ротшилд, но какво да кажем за Троцки, толкова щедро обгрижен при пътуването му от Барселона до Ню Йорк?

Ричард Спенс, професор по история в Университета на Айдахо, е документирал щателно мрежата от връзки между Троцки и международните банкери, и работата му е задължителна за всеки, които желае по-задълбочено разбиране на болшевишката революция. Но разбирането му за връзките между самите международни банкери и техните глобалистични цели е много по-слабо.

Спенс цитира доклади на френското разузнаване от Барселона през 1917 г., които разкриват, че благодетелят на Троцки е руският емигрант Ернст Барк, жител на Мадрид. Барк е организирал освобождаването на Троцки от затвора, настаняването му в испански хотели и пътуването му в каюта 1-ва класа с параход до Америка. Той е първи братовчед на Пьотър Барк, министър на финансите в Русия от 1914 г. В рамките на тези сложни тайни международни машинации Пьотър Барк е наел Олоф Ашберг като свой финансов агент. След като видяхме как Ашберг и неговата „Ния Банкен“ са тясно свързани с Парвус в организирането на завръщането на Ленин в Русия, не е изненадващо, че те участват по подобен начин и осигуряват завръщането на Троцки.

Професор Спенс заключава, че Ернст Барк „е котешката лапа на Парвус в Испания“.¹⁹⁰³

Интересен факт е, че Пьотър Барк е арестуван след болшевишката революция, но веднага е освободен по по-висша заповед.¹⁹⁰⁴ След това емигрира в Англия, става уп-

¹⁹⁰¹ Sutton, *Wall Street and the Bolshevik Revolution*, pp. 186 -7.

¹⁹⁰² Pearson, *Sealed Train*, p. 128.

¹⁹⁰³ Richard B Spence, *Hidden Agendas; Spies, Lies and Intrigue surrounding Trotsky's American visit of January-April 1917*.

¹⁹⁰⁴ Б. пр. Арестуван е не от болшевиките а от Керенски, за времето от 1 до 5 март 1917 г. Всъщност способства за арестуването собствения му лакей, на когото Барк не успява да помогне да избегне изпращането на фронта през 1915 г. и сега си отмъщава. Заповедта за арест е подписана от Керенски, който обяснява, че „Комитетът за обществено спасение“ не може да се противопоставя на волята на въстаналия народ. След освобождаването си Пьотър Барк и семейството му заминават за Крим. По време на „Първия Червен терор“ в Крим той е в Керч, където през зимата на 1917-1918 г. почти няма инциденти и живее свободно и спокойно в града. По време на Гражданската война използва бившите си министерски връзки, за да финансира Бялото движение. След краха на Деникин през 1920 г., заминава за Лондон и се установява там.

равляващ директор на Английската международна банка в Лондон и е удостоен с рицарско звание (баронет от 1929 г.). Той е човек с много контакти в британските банкови среди. Троцки е стар приятел на Парвус и подобно на Ленин, по-късно открито критикува и се дистанцира от скандалния „социалист“.

Както предполага Ричард Спенс, тази публична критика към Парвус е за заблуда на общественото мнение и „тайно прикрие за продължаващото сътрудничество“ между двамата. Това е било просто неразделна част от голямата игра на международни манипулации и сделки, за да се заблудят масите и да се спечели властта. Със сигурност Парвус е тясно свързан с Ленин и Троцки и има важна роля в завръщането им в Русия, за да завземат властта. Парвус, както видяхме, също е тясно свързан с агента на Ротшилд сър Базил Захаров и тази връзка е още един от многото примери, които потвърждават уместността на твърдението на Г. Едуард Грифин, че „формулата на Ротшилд“ е изиграла важна роля в създаването на Руската революция.

Когато „Монсерат“ акостира в Ню Йорк, Троцки е посрещнат на кея от стоящия под дъжда Артър Конкорс, началник и директор на Обществото за подслон и помощ на емигрантите на евреи. Сред колегите на Конкорс и светила на американския еврейски естаблишмънт е и основният му финансов поддръжник Джейкъб Шиф от „Кун, Лъоб и Ко“.¹⁹⁰⁵ Конкорс се явява и преводач на Троцки по време на интервюто, уговорено с „Ню Йорк Таймс“. Никога не е обяснено защо един обеднял „нежелан чужденец“ е посрещнат в САЩ от служител на еврейска организация, който има тесни връзки с най-високите кръгове на ционисткото движение в страната. Професор Спенс накратко разказа за участието на Уилям Уайзман, ръководител на британското разузнаване в САЩ, във връзка с краткия престой на Троцки там, но за съжаление подробностите са оскъдни. Уайзман е тясно свързан с „надзирателя“ на Удроу Уилсън, Едуард Мандел Хаус, и след войната е възнаграден с доходоносно партньорство в банката Кун, Лъоб и Ко. на Уолстрийт. Джейкъб Шиф е в центъра на голямо внимание във финансирането на Троцки, но професор Спенс е твърде „предпазлив“ при свързването му с Троцки, заявявайки, че „няма доказуема пряка връзка“. Такива „доказуеми“ доказателства може никога да не бъдат намерени, но професор Спенс е наясно, че хора като Шиф са умели в прикриването на подобни интриги. Шиф открито подкрепя Руската революция и в писмо, публикувано в „Ню Йорк Таймс“ на 17 март, той „благодари на Всемогъщия, че един велик и добър народ е бил освободен от автократичните си царски окови“.¹⁹⁰⁶ Два дни по-късно той изрази мнението си, че Русия скоро ще се нареди финансово сред най-облагодетелстваните нации на паричните пазари в света.¹⁹⁰⁷ Интересното е, че в същия брой на „Ню Йорк Таймс“ се съобщава, за увеличение на руските валутни сделки в Лондон, 24 часа преди революцията. Да, Ротшилд, както винаги, е с един ден напред, от останалия свят. Това е обяснено като просто съвпадение.

Якоб Шиф изпитва дълбоко вкоренена омраза към царска Русия заради грубото отношение и честото малтретиране на евреите. Той охотно финансира революционна пропаганда по време на Руско-японската война и преди и по време на Първата световна война.¹⁹⁰⁸

Еврейският общински регистър на Ню Йорк от 1917-1918 г. съобщава, че „г-н Шиф винаги е използвал богатството и влиянието си в най-добрия интерес на своя на-

¹⁹⁰⁵ *Obituary. Sir Peter Bark, Bernard Pares The Slavonic and East European Review Vol. 16, No. 46 (Jul., 1937).*

¹⁹⁰⁶ *New York Times, March 18, 1917.*

¹⁹⁰⁷ *New York Times, 20 March, 1917.*

¹⁹⁰⁸ *New York Times, 24 March, 1917.*

род. Той финансира враговете на автократична Русия и използва влиянието си, за да държи Русия далеч от паричния пазар на САЩ.¹⁹⁰⁹

През 1910 г. Шиф е един от няколкото американци, които водят кампания за отмяна на търговски договор с руснаците заради погромите срещу руските евреи. Когато царският режим го търси за заеми, той отказва, и на никой друг в Кун, Льоб и Ко, не е позволено да поема руските заеми.

След абдикацията на царя, Шиф се отказва от противопоставянето си на руското правителство. Неговите възгледи за ционизма претърпяват подобен обрат. Шиф първоначално се противопоставя на ционизма, вярвайки, че той е светско, националистическо извращение на еврейската вяра и несъвместимо с американското гражданство.

Той обаче финансира селскостопански проекти в Палестина и по-късно подкрепя идеята за културната родина за евреите в Палестина.¹⁹¹⁰ Шиф насърчава и финансира въоръжено въстание срещу царя през 1905 г. Той предоставя финансова подкрепа на еврейските групи за самозащита в Русия, включително и на болшевишки и други социалистически революционери. Той е решен да подстрекава революцията в Русия. Авторът на „Американски романи“, Г. Едуард Грифин, размишлява върху въпроса за участието на Шиф и недвусмислено заявява, че Шиф „е един от основните поддръжници на болшевишката революция и лично е финансирал пътуването на Троцки от Ню Йорк до Русия“.¹⁹¹¹

Години по-късно внукът на Якоб Шиф признава, че дядо му е дал около 20 милиона долара за победата на комунизма в Русия.¹⁹¹²

Професор Спенс се съгласява, че Шиф „имал опит във финансирането на революционери“ и е „прогермански настроен“.¹⁹¹³ Това последно заключение донякъде опровергава тезата му. Роденият в Германия Шиф не е прогермански настроен. Той и неговите родени в Германия партньори Варбург в банката Кун, Льоб на Уолстрийт, и добрият му приятел (и брат им) Макс Варбург в Германия, заедно с близките им връзки с Ротшилд във Франция и Лондон, не са действали по националистическа програма, независимо дали е немска, британска или американска, а по интернационалистка.

Тази програма е за доминирането над политическата система на всяка страна и икономиката на света, като цяло.¹⁹¹⁴ Тези международни банкери от немско-еврейски произход имат малко патриотични симпатии или подкрепа за Германия. Те принадлежат към Тайния елит, която умишлено предизвиква Първата световна война, за да унищожи Германия.

Водещият немски финансист Макс Варбург, също е дълбоко замесен в тази конспирация. Те са глобалисти преди всичко, и се стремят към установяването на контрол над целия свят.

Ето защо подкрепата им за политическия ционизъм е от решаващо значение, когато се разглеждат както болшевишката революция, така и Декларацията на Балфур.

Времето рамка, в която англо-американската глобално-елитна властова база се премества от Лондон в Ню Йорк, свързана с непрекъснато нарастващото влияние на

¹⁹⁰⁹ *The Jewish communal register of New York city, 1917-1918, p. 1019.*
<https://archive.org/stream/jewishcommunalr00marggoog#page/n953/mode/2up/search/money+market+of+the+>

¹⁹¹⁰ E. Slater and R. Slater, *Great Jewish Men*, pp. 274-276.

¹⁹¹¹ G. Edward Griffin, *The Creature from Jekyll Island*, p. 210.

¹⁹¹² Cholly Knickerbocker, *New York Journal American*. As quoted by Griffin, p. 265.

¹⁹¹³ Spence, *Hidden Agendas*.

¹⁹¹⁴ Carroll Quigley, *Tragedy and Hope*, p. 324.

политическия ционизъм, все още не са определени. Ако тези въпроси не бъдат разглеждани, истината ще остане погребана.¹⁹¹⁵

На 25 март 1917 г. Троцки пребиваващ комфортно със семейството си в Ню Йорк през предходните 11 седмици, получава документи за заминаване в Русия. Британското консулство го уверява, че няма да му бъдат поставени никакви пречки. „Всичко беше наред“, според самия Троцки¹⁹¹⁶; но кой е имал правомощията да издава такива разрешения на високо ниво?

Изненадващият отговор е, че той достига до върха на правителството във Вашингтон. Професор Антъни Сътън разкрива, че „президентът Удроу Уилсън е бил феята кръстница, която предоставя на Троцки паспорт, за да се върне в Русия, и да продължи революцията“. Паспортът е придружен от руско разрешение за влизане, британска транзитна виза и 10 000 долара в брой.

За Троцки и неговата група от съмишленици революционери, са резервирани една каюта от 1-ва класа и 16 каюти от 2-а класа на кораба „Кристианфийорд“, по Норвежко-Американска морска линия. Те отплават от Ню Йорк за Осло и продължават пътуването си към Петроград, но не успяват да предвидят неочаквани проблеми. По време на планирана спирка в Халифакс, Нова Скотия, канадски служители извеждат Троцки и целия му антураж от кораба и ги затварят в лагер за интернирани. Служителите на Халифакс не са уведомени за мисията на Троцки и естествено са ги смятали за опасни за каузата на съюзниците. Канадските служители са заплашени с порой от гневни телеграми. Троцки и останалите са освободени, за да продължат пътуването си до Русия. Канадският офицер от разузнаването, подполковник Джон Маклийн, по-късно написва статия, озаглавена „Защо пуснахме Троцки? Как Канада загуби възможност да съкрати войната“. Според Маклийн, Троцки е освободен „по искане на британското посолство във Вашингтон... действайки по искане на Държавния департамент на САЩ, който е действал от името на някой друг“. Маклийн не уточнява кой е този „някой друг“. Канадските служители са инструктирани да информират печата, че Троцки е американски гражданин, пътуващ с американски паспорт, и че освобождаването му е специално поискано от Държавния департамент. Очевидно е, че Троцки има силна подкрепа на най-високите нива на властта във Великобритания и САЩ и са издадени заповеди, че трябва да му се обърне „изключително внимание“.¹⁹¹⁷

Троцки и неговият антураж веднага са освободени и им е позволено да продължат пътуването си. Кой е този „някой друг“, който притежава такава власт и предприема безпрецедентни стъпки, за да освободи Троцки от Нова Скотия, за да продължи пътуването си до Русия? Канада, като доминион на Британската империя, се съобразява послушно с всякакви инструкции от британското външно министерство, а отговорникът случайно се оказва лорд Артър Балфур, член на вътрешния кръг на Тайния елит и същият човек, който ще подпише Декларацията на Балфур.

Троцки твърди, че Павел Милюков, външен министър в следреволюционното руско правителство, първоначално е искал той да бъде освободен, но два дни по-късно „оттеглил молбата си и изразил надежда, че престоят ни в Халифакс ще бъде удължен“.¹⁹¹⁸ Това има смисъл, защото временното руско правителство знае, че Троцки и Ленин отказват да приемат тяхната легитимност и представляват сериозна заплаха за правителството, ако се върнат на руска земя.

¹⁹¹⁵ Австрийският философ Гюнтер Яшке наскоро написа до съавтора Джим Макгрегър: „Как е възможно малцинство от идиоти, психопати и луди да управляват света, докато мълчаливото мнозинство е парализирано?“

¹⁹¹⁶ Trotsky, *My Life*, p. 279.

¹⁹¹⁷ Sutton, *Wall Street and The Bolshevik Revolution*, pp. 25, 32-34.

¹⁹¹⁸ Trotsky, *My Life*, p. 284.

Милюков и Александър Керенски са решени да запазят Русия във войната; Троцки и Ленин са също толкова решени да подпишат мирен договор с Германия и да я извадят от войната.

Британските и американските власти са напълно наясно с факта. В началото на май Троцки и неговата група пристигат в Кристиания (сега Осло) в Норвегия и се отправят с влак към Русия. На 18 май 1917 г. те слизат от влака на Финландската гара и в Петроград, точно както Ленин е направил месец по-рано. Ако не беше неочакваното забавяне на Троцки в Нова Скотия, пристигането им щеше да бъде перфектно синхронизирано. Тайният елит в Лондон и международните банкери в САЩ, със съгласие на добре контролираните си правителства, изпращат обратно двамата мъже, за които знаят, че ще извадят Русия от войната.

Въпроси от голямо значение им позволяват да направят тази промяна във външната политика. Те са наясно, че мирно споразумение между Русия и Германия в крайна сметка ще освободи над един милион германски войници от Източния фронт, но имат компенсаторен фактор. САЩ току-що са влезли във войната и загубата на руските войски ще се компенсира от свежите млади американци, които ще бъдат пожертвани в теление на войната. Официални доклади показват, че ако Русия не беше сключила сепаративен мир с Германия, „войната щеше да приключи година по-рано“¹⁹¹⁹,⁵⁹ защото обединената сила на Антантата със САЩ става непреодолима.

Милиони млади мъже загиват ненужно, и много са осакатени след тежки ранявания през 1918 г. Тайният елит удължава войната отново и отново. Печалбите се умножават.

„Временното правителство“ в Петроград се клатушка от една криза в друга. С тежките военни поражения и постоянно нарастващият брой жертви, обезверените руските войски и народа искат да сложат край на лудостта.

През май се провежда Всеруски селски конгрес, доминиран от социалистическите революционери (есерите), в подкрепа на временното правителство. Конференцията на фабричните работници в Петроград, от друга страна, става първият представителен орган, който подкрепя болшевиките. Това е време на ново начало и стари вражди.

Първият Всеруски конгрес на Съветите се провежда през юни с 822 делегати с право на глас. 285 са от Партията на социалистите-революционери (есери), 248 от меншевиците и 105 от болшевиките. Останалите 184 делегати принадлежат към различни малцинствени групи или нямат партийна принадлежност. През цялата триседмична конференция, Троцки твърдо подкрепя болшевиките. Конгресът обаче гласува вот на доверие на правителството и отхвърля болшевишката резолюция, изискваща „прехвърляне на цялата държавна власт в ръцете на Всеруския съвет на работническите, войнишките и селските депутати“.¹⁹²⁰

Четиридневните заплашителни улични демонстрации, започнали на 3 юли в Петроград, се смятат за предизвикани от Ленин в опит да завземе властта. Проблемите нарастват. Военната офанзива в Галиция завършва с поражение и тежки загуби. Княз Лвов подава оставка като премиер и меншевикът Александър Керенски поема властта, обещавайки, че Русия ще остане ангажирана с войната. Керенски критикува болшевизма. Той го нарича „социализъм на бедността и глада“, настоявайки, че не може да има социализъм без демокрация. Троцки, който някога е на страната на Керенски, сега не е съгласен. Той и около 4000 членове на Междинната фракция, заемаща средна позиция между „умерените“ меншевики и „твърдите“ болшевики, застават на страната на Ленин. Троцки сега подкрепя човека, когото преди това атакува като „деспот“; човек, чиято политическа философия, както той твърди, „се основава на лъжи и фалшификации“.

¹⁹¹⁹ Sutton, *Wall Street and the Bolshevik Revolution*, p. 32.

¹⁹²⁰ Carr, *The Bolshevik Revolution*, p. 89.

Самият Троцки предвижда, че успехът на Ленин ще „доведе до диктатура над пролетариата“, а не до „победа на пролетариата“. И така се случва, че Троцки осъществява собственото си пророчество. Той е избран в Централния комитет на болшевиките, получавайки само три гласа по-малко от самия Ленин. Подкрепен от политическия им съюз, Ленин призова своите болшевики „да се подготвят за въоръжено въстание“. Русия, заявява той, е пред „диктатура“.¹⁹²¹

Иронията на думите му остава поразителна. През август генерал Лавр Корнилов, главнокомандващ армията при временното правителство, нарежда на войските си да тръгнат срещу столицата, но военният преврат се проваля заради болше-

вишкото влияние върху войските. Позицията на Керенски е подкопана, докато Ленин, Троцки и болшевиките увеличават популярността си, печелейки мнозинство в Петроградския и Московския съвет. До началото на октомври подготовката за въоръжено въстание е одобрена. Местните гарнизони „са подкупени да останат неутрални“ и Петроградският съвет създава военно-революционен комитет под ръководството на Троцки. Болшевишките военни приготовления набират скорост. Така една маргинална партия през май, е на път да завземе властта до октомври.¹⁹²²

В ранните часове на 25 октомври 1917 г. (7 ноември) въоръжените болшевишки сили окупираят ключови точки в Петроград, включително главната телефонна централа, пощата, гарите и електроцентралите. В 2 часа сутринта те спокойно влизат в Зимния дворец – седалището на правителството, провъзгласяват победа и обявяват „Народна република“. Болшевишките пропагандни филми, продуцирани по-късно, изобразяват техните риволуционери, които се борят смело по градските улици и „шурмуват“ Зимния дворец. Всичко е лъжа. През цялата нощ са произведени малко изстрели.¹⁹²³

Министър-председателят Керенски избягва¹⁹²⁴ и в рамките на два дни всички министри от временното правителство са арестувани.¹⁹²⁵

На 26 октомври 1917 г. Ленин подписва „Декрета за мир“, който предлага незабавното излизане на Русия от войната. Споразумението с Германия и Централните сили за прекратяване на огъня на Източния фронт е постигнато на 21 ноември, а примирието между тях е подписано на 4 декември. На няколко пъти избухват спорадични сблъсъци, но Русия е готова и подписва мирен договор в Брест-Литовск на 3 март 1918 г.

Но нътрешният мир в страната е илюзия. Американският кореспондент Юджийн Лайънс¹⁹²⁶ по-късно обобщава последиците от завземането на властта от болшевиките: В рамките на няколко месеца повечето от методите на стария режим, осъждани от ле-

¹⁹²¹ Volkogonov, Lenin, p. 131, 141.

¹⁹²² Preparata, Conjuring Hitler, p. 36.

¹⁹²³ Б. пр. Малко известен факт, е че Керенски и временното правителство в Зимния дворец са охранявани от доброволческия женски батальон. След като болшевишките сили, основно пияни червени моряци завземат двореца се отдават на изнасилване на пленничките си.

¹⁹²⁴ Б. пр. Според слуховете преоблечен като жена, което той по-късно отрича, пред емигрантските среди в Париж.

¹⁹²⁵ Griffen, Creature from Jekyll Island, p. 286.

¹⁹²⁶ Юджийн Лайънс започва журналистическата си кариера в Съветска Русия през 20-те години на XX век като ентусиазиран поддръжник на новия ред в съветското общество, но става свидетел на сталинския терор, и започва да се разочарова от режима.

нинците, са възстановени, в по-зловещи форми: политическите затворници се увеличават, масови осъждания без съд и без формалност на обвиненията¹⁹²⁷, жестоки преследвания на несъгласните, смъртни наказания за повече видове престъпления, отколкото във всяка друга съвременна държава, забраняване на всички други партии, доп. пр. и безогледен кървав терор.¹⁹²⁸

Ленин разпуска избрания парламент и приема закони чрез Совнаркома, или Съвета на народните комисари. Теоретично това е изпълнителна власт, отговорна пред Съвета, но повечето членове са назначени от болшевиките.¹⁹²⁹

Няма масови демонстрации по улиците, когато Учредителното събрание на избраните представители е разпуснато, защото „едва по-късно народът осъзна, че болшевишкият държавен кораб върви бързо към тоталитарната диктатура“.¹⁹³⁰

Когато реалността се разкрива, мнозина са готови да се съпротивляват на тази диктатура и Русия се изправи пред най-кървавата гражданска война в историята.

Разграбването на богатството на страната от болшевиките е голямо. Първите стъпки са направени няколко месеца по-рано, когато bankerите от Уолстрийт използват американска „мисия на Червения кръст“ като свое „оперативно средство“.¹⁹³¹

Нежелаейки да използват дипломатическите канали, агентите на „паричната сила“ и големия бизнес са изпратени в Русия, преоблечени като служители на Червения кръст, като „щедър акт на американски хуманитаризъм“, за да помогнат на страдащите руски маси. Групата на „Червеният кръст“ се състои от финансисти, адвокати и счетоводители от нюйоркски банки и финансови къщи. Само няколко лекари са изпратени за заблуда. Международните банки подкупват Американския Червен кръст чрез големи финансови дарения и буквално купуват „франчайза“, за да действа от негово име. През 1917 г. Американският Червен кръст силно зависи от подкрепата на Уолстрийт, и най-вече от банките на Морган. Той и свързаният с него финансов и бизнес елит искат да контролират огромните активи на Русия, след като болшевиките завземат властта. Ръководителят на мисията на Червения кръст в Русия, Уилям Бойс Томпсън е директор на Федералния резерв в Ню Йорк и агент на Морган, в неговите операция с британските ценни книжа.¹⁹³²

Истинските медицински специалисти, първоначално прикрепени към мисията, са върнати в САЩ, след няколко седмици. Томпсън обаче задържа 15 бизнесмени и банкери от финансовия елит на Ню Йорк, които съставляват по-голямата част от мисията на „Червеният кръст“. Това не е хуманитерна мисия, а търговска или финансова група, действаща като подривна политическа група. Томпсън, подобно на Хърбърт Хувър, натрупва състоянието си като минен инженер, преди да се насочи към финансите и банковото дело. Той посещава Русия преди войната, разбира стойността на огромните ѝ природни богатства и ръководи мисията на Червения кръст в Русия като средство за печалба. Той се интересува от потенциалния руски пазар и как може да се постигне влияние върху този пазар, за да бъде завладян за следвоенна експлоатация от Уолстрийт. Уилям Бойс Томпсън, който е в Русия от юли до ноември 1917 г., дарява 1 000 000 долара на болшевиките. Неговата „щедрост“ е критикувана в САЩ, но „Вашингтон пост“ съобщава, че той е направил финансовото дарение „с убеждението, че това ще бъдат добре похарчени пари за бъдещето на Русия, както и за каузата на съюзници-

¹⁹²⁷ Б. пр. Което никога не е правено по време на царското управление.

¹⁹²⁸ Eugene Lyons, *Workers Paradise Lost*, p. 29.

¹⁹²⁹ Sean McMeekin, *History's Greatest Heist*, p. 54.

¹⁹³⁰ Volkogonov, *Trotsky*, p. 95.

¹⁹³¹ Sutton, *Wall Street and the Bolshevik Revolution*, p. 71.

¹⁹³² Griffin, *The Creature from Jekyll Island*, pp. 274-275.

те“.¹⁹³³ Съчувственият и контролиран печат винаги е послушен на каузата на Тайния елит. Банкерът от Уолстрийт, Томпсън, има близко приятелство с Ленин и Троцки. Той го използва, за да получи „печеливши бизнес отстъпки от новото правителство, които многократно възвръщат първоначалната им инвестиция“.¹⁹³⁴

Членовете на мисията на „Червения кръст“ не се интересуват от хуманитарна помощ или идеологията на болшевизма, социализма или комунизма.

Единственият „изъм“, от който се интересуват, е капитализмът и как руският пазар може да бъде повлиян и манипулиран за следвоенна експлоатация.

Какво ни подсказва фактът, че Троцки не е споменал мисията на Червения кръст на Уилям Бойс Томпсън или Джейкъб Шиф в мемоарите си? Когато болшевиките завземат властта, петроградският клон на Националната градска банка на Ню Йорк (на която Джейкъб Шиф е директор) е единствената чуждестранна банка, която болшевиките не национализират.¹⁹³⁵ Читателят не е нужно да пита защо.

Когато Томпсън се завръща в САЩ преди Коледа 1917 г., той е заменен като ръководител на мисията на Червения кръст от своя заместник, Реймънд Робинс. Робинс става посредник между болшевиките и американското правителство и е единственият човек, когото Ленин винаги е бил готов да види.¹⁹³⁶

Реймънд Робинс е агент на Тайния елит, протеже на Едуард Мандел Хаус, а президентът се оказва и ентусиазиран негов приятел. Уилсън се намесва, за да осигури на Троцки паспорт, с който да се върне в Русия, за да „продължи“ революцията. Той оказва американска подкрепа за правителството на Керенски; изразява ентусиазъм за болшевишката революция и на 28 ноември 1917 г. и нарежда да не се намесва в нея. Администрацията на Уилсън изпраща 700 000 тона храна на Русия, което не само спасява болшевишкия режим от сигурен колапс, „но и даде на Ленин силата да засили контрола си“.¹⁹³⁷

САЩ могат да упражнят влиянието си, за да помогнат за създаването на свободна Русия, но тя е контролирана от международните банкери, които предпочитат централизирана царска Русия или централизирана марксистка Русия, но не и децентрализирана свободна Русия.¹⁹³⁸ Корумпираната система при царете е заменена от още по-корумпирана система при болшевиките.¹⁹³⁹

Политическият оттенък на правителството, на всяко правителство, е без значение за банкерите, стига да го контролират. И този контрол е значително по-лесен чрез централизирано правителство в силно организирана държава.

Британското крило на англо-американския елит оказва подобна подкрепа. Британското правителство установява неофициални отношения с болшевишкия режим и тесни отношения с мисията на Червения кръст чрез младия рускоезичен шотландски дипломат Брус Локхарт. Локхарт е избран за поста не от министъра на външните работи или от Форин офис, а лично от върховния ръководител на тайния елит Алфред Милнър. По-късно Локхарт разказва, че преди заминаването си за Русия, „великият човек“ е разговарял с него почти всеки ден и е вечерял с него в джентълменския клуб на Брукс в Уестминстър. Напълно предан на Милнър, Локхарт отбелязва, че той (Милнър) „вярва във високо организираната държава“. Младият агент на Милнър се свързва тясно с Реймънд Робинс и мисията на Уолстрийт/Червения кръст в Петроград. Локхарт отбелязва, че

¹⁹³³ Antony Sutton, *Wall Street and the Bolshevik Revolution*, pp. 80, 97, 83.

¹⁹³⁴ Griffin, *The Creature from Jekyll Island*, p. 283.

¹⁹³⁵ Sutton, *Wall Street and the Bolshevik Revolution*, p. 83.

¹⁹³⁶ Bruce Lockhart, *Memoirs of a British Agent*, pp. 222-223.

¹⁹³⁷ George F Kennan, *Russia and the West under Lenin and Stalin*, p.180.

¹⁹³⁸ Б. пр. Което обяснява, защо изобщо не подкрепят Бялото движение и Бялата армия.

¹⁹³⁹ Sutton, *Wall Street*, p. 19.

Реймънд Робинс става посредник между болшевиките и американското правителство. Въпреки че Робинс не знае руски и много малко за Русия, той си поставя задачата да убеди президента Уилсън официално да признае съветския режим. Неговият асистент, Майкъл Гумберг, му предоставя необходимите знания и аргументи.¹⁹⁴⁰

Майкъл Гумберг (Михаил Грузенберг), от Янович в Беларусия, е човек с много псевдоними, главен болшевишки агент в Скандинавия. Той работи в тясно сътрудничество с Парвус и Фюрстенберг и е „доверен съветник на *Chase National Bank* в Ню Йорк... Тази двойна роля е известна и приета както от съветските, така и от американските му работодатели.“ Когато болшевиките започват сериозно да ограбват Русия, Гумберг пренася диаманти, зашити в куфарчето му, за продажба в САЩ. Той е международен агент, който „работил за Уолстрийт и болшевиките“.¹⁹⁴¹ Гумберг е близък до високорепубликанските агенти на Тайния елит, Брус Локхарт и Реймънд Робинс: „Нямахме затруднения да се виждаме с различните комисари. Дори ни беше позволено да присъстваме на определени заседания на Централния изпълнителен комитет.“ Локхарт се вижда с Троцки ежедневно, има личния му телефонен номер и може да говори с него лично по всяко време.¹⁹⁴²

Професор Антъни Сътън заявява, че Алфред Милнър е подготвил Локхарт за проникване сред болшевишката върхушка, което повдига въпроса как Милнър е знаел предварително, че ще има такъв катаклизъм, след като е отрекъл да знае подобно нещо при завръщането си от мисията си.

Милнър инструктира младия шотландец и го изпраща с инструкции да работи „неофициално“ със Съветите.¹⁹⁴³ Двата агенти, Робинс от САЩ и Локхарт от Великобритания, са изпратени в Русия от Тайния елит и действат близо до Ленин и Троцки, които също са изпратени в Русия от Тайния елит и са допуснати във висшия кръг на болшевишкото правителство. Болшевиките знаят за тях точно кои са и кого представляват, както и обратното. Локхарт разказва за един прием, даден за служителите на посолството и други видни служители в Санкт Петербург: „Главният гост беше Робинс. Той пристигна късно, току-що дошъл от Ленин.... По време на обяда Робинс говори малко, но след това... той отправи трогателен апел за съюзническа подкрепа на болшевиките.“¹⁹⁴⁴

Официалните дипломатически представители на британското и американското правителство са неутрализирани и ефективно заменени от неофициални агенти на банкерите, изпратени в подкрепа на болшевиките. Докладите от тези неофициални посланици са в пряк контраст с молбите за помощ, отправени към Запада от вътрешността на Русия. Протестите срещу Ленин и Троцки, които налагат желязната хватка на полицейската държава над Русия, са игнорирани.¹⁹⁴⁵

Много руснаци преживяват трудностите на царското управление, но сега милиони ще умрат от глад, от куршум или от студ в сибирската арктическа пустош.

Гладната пустош се извисява на хоризонта, докато Ленин и Троцки позволяват златото и съкровищата на Русия да запълнят трезорите на западните банкери, които ги финансират, насърчават и защитават. Всички пари, постъпващи в Русия като заеми, са използвани за финансиране на „червения терор“.

Руският писател Максим Горки, номиниран пет пъти за Нобелова награда за литература, го оприличава на експеримент, проведен върху измъчения, полугладуващ

¹⁹⁴⁰ Lockhart, *Memoirs of a British Agent*, pp. 206, 222-223.

¹⁹⁴¹ Sutton, *Wall Street* pp. 36, 115, 171.

¹⁹⁴² Bruce Lockhart, *Memoirs of a British Agent*, pp. 256, 228-229.

¹⁹⁴³ Sutton, *Wall Street and the Bolshevik Revolution*, p. 94.

¹⁹⁴⁴ Lockhart, *Memoirs of a British Agent*, p. 224.

¹⁹⁴⁵ Sutton, *Wall Street and the Bolshevik Revolution*, p. 103.

руски народ. „Те хладнокръвно жертват Русия в името на мечтата си за световна и европейска революция. И докато мога, ще внушавам това на руския пролетарий: Ти си воден към унищожение! Ти си използван като материал за нечовешки експеримент!“¹⁹⁴⁶

Колко прав е Горки. Корумпираната, автократична система на царете е заменена от тоталитаризъм, който е безкрайно по-корумпиран и много по-лош.

След като завземат контрола от временното правителство, болшевиките спечелват по-малко от ¼ от гласовете на първите избори за Учредително събрание. Лишени от народна подкрепа, те знаят, че единственото средство, чрез което могат да запазят властта, е управлението на терора. Те не правиха опит да оправдаят своята дивашина, твърдейки, че „революционната класа трябва да постигне целта си с всички налични методи, ако е необходимо, чрез въоръжено въстание: ако се наложи, чрез тероризъм“.¹⁹⁴⁷

И тяхната диктатура надминава и най-лошите кошмари на царизма. Григорий Зиновиев смразяващо изразява какво трябва да се направи: „За да победим враговете си... трябва да поведем със себе си 90 милиона от 100-милионното население на Съветска Русия. Що се отнася до останалите, нямаме какво да им кажем. Те трябва да бъдат унищожени.“¹⁹⁴⁸ Десет милиона руснаци трябва да бъдат „унищожени“, за да се постигне тази цел. Болшевиките създават страховитата полицейска сила, ЧК, за да проведат изключително безмилостна кампания на терор срещу всяко политическо несъгласие. С Троцки начело на Червената армия и неговия стар приятел Моисей Урицки начело на ЧК, гласът на разума е задушен и се подчини. ЧК потушава селските бунтове в различни части на страната, след като Червената армия заграбва зърнените им складове без заплащане. Стачките на пролетариата са безмилостно потушавани.¹⁹⁴⁹

По ирония на съдбата стотици стачкуващи работници в Путиловските заводи откъдето започва революцията, са екзекутирани без съд и присъда. Накратко, болшевиките са напълно обсебени от „насилието, диктатурата и принудата“.¹⁹⁵⁰

„Червеният терор“ се засилва много през август 1918 г., когато Ленин е прострелян и тежко ранен¹⁹⁵¹. Атенатът става в същия ден, когато е убит председателят на Петроградската ЧК, М. С. Урицки. Броят на избитите впоследствие се оценява на милиони, но никой не ги е преброил. Стотици хиляди невинни са подложени на варварски форми на мъчения от ЧК, с пълното знание и подкрепата на Ленин и Троцки. Ужасите на печално известните трудови лагери в цяла Русия, както по-късно са разкрити на нищо неподозиращия свят от Александър Солженицин в неговия „Архипелаг ГУЛАГ“, започват по това време. Милиони умират от масов глад или са разстреляни при многократните репресии.

През цялото време международните банкери финансират и позволяват това варварство, се радват на плячката. Въпреки че не се намесват в клона на Националната градска банка на Ню Йорк в Петроград, болшевиките откриват първата Международна банка за външна търговия – Рускомбанк. Тя не е собственост и управлявана от държавата, както е указано от комунистическата теория, а е подкрепена от синдикат на част-

¹⁹⁴⁶ Maxim Gorky, *The New Life*, April 1918.

¹⁹⁴⁷ Trotsky, *Terrorism and Communism*.

<https://www.marxists.org/archive/trotsky/1920/terrcomm/ch04.htm>

¹⁹⁴⁸ George Leggett. *The Cheka: Lenin's Political Police*, p. 114.

¹⁹⁴⁹ Robert Conquest, *Reflections on a Ravaged Century*, p. 101.

¹⁹⁵⁰ Dimitri Volkogonov, Trotsky, p. 394.

¹⁹⁵¹ *От еврейката есерка Фани Каплан. По ирония, преди това Фани е любовница на д-р Владимир Улянов, лекар в Крим и брат на Ленин, където Фани е на лечение в санаториум за туберкулозно болни. Фани по това време изтърпява присъда в Сибир, но „лошият царски режим“ осигурява на затворниците лечение в санаториум в Крим. Авторите, които не познават задълбочено руската история прекаляват с оплюването на Руската империя и нейното управление, което е типично за западници!*

ни финансисти. Сред тях са бивши царски банкери и представители на германски, шведски, британски и американски банки. По-голямата част от чуждестранния капитал идва от Англия, включително от самото британско правителство. Директор на чуждестранния отдел на новата болшевишка банка е бил Макс Май, вицепрезидент на *Guaranty Trust* на Морган. Олоф Ашберг, шведският агент, който помага за завръщането на Троцки е също назначен в управлението.¹⁹⁵²

Осигурени чрез финансова и политическа подкрепа от чужбина, болшевиките и техните капиталистически съюзници си поделят богатствата на Русия. Присъединявайки се към Рускомбанк, банкерът от Уолстрийт Макс Мей заявява, че САЩ са силно заинтересовани да изнасят продуктите си за Русия, предвид огромните нужди на страната във всички аспекти на икономическия живот. Според Мей, „банката е много важна във финансирането на всички отрасли от руската промишленост“.

Болшевиките предоставят неконкурентни договори на много британски и американски предприятия, собственост на Тайния елит. Заемите са изплащани в злато, включително и чрез значителният резерв на царското правителство, изпратен за съхранение в САЩ и Великобритания. Само през 1920 г. една пратка злато отива до САЩ през Стокхолм на стойност 39 000 000 шведски крони. Три пратки отиват директно до Ню Йорк, съдържащи 540 кюлчета злато на стойност 97 200 000 златни рубли, по курса от 1920 г. Пратките са координирани от *Kuhn, Loeb & Company* на Якоб Шиф и са депозирани от *Guaranty Trust* на Морган.¹⁹⁵³

Приблизително по същото време администрацията на Уилсън изпраща 700 000 тона храна на Съветска Русия. Това не е християнска благотворителност. Администрацията по храните на САЩ, която управлява тази гигантска операция, реализирала добри печалби за участващите търговски предприятия. Разбира се, тя е оглавявана от Хърбърт Хувър и ръководена от Луис Лихтенщайн Щраус, женен за Алис Ханауер, дъщеря на един от партньорите в *Kuhn, Loeb & Company*. Подобно на британската управляваща класа, междусемейните връзки на банковите елити са сложни като лабиринт. Международните спекуланти се възползват от болшевизма. *Standard Oil* и *General Electric* доставят машини на стойност 37 000 000 долара на новия режим. Вероятно над 3 мля „роби“ загиват в ледените мини на Сибир, копаейки руда за регистрираната във Великобритания *Lena Goldfields, Ltd.*

Аверел Хариман, американският железопътен магнат, който става посланик в СССР през 1943 г., придобива 12-годишен монопол върху цялото съветско производство на манган.¹⁹⁵⁴

Тоталитарните властови посредници на болшевизма действат в партньорство с международните банкери и са им подчинени. Те ограбват златото и диамантите на Русия в замяна на големи доставки на оръжия, с които контролират масите и избиват недоволните. По ирония на съдбата, оръжия, които умишлено са отказани на царя през 1917 г. и можеха да сложат край на войната същата година, сега са изтъргувани свободно след абдикацията му.

Международните правни усилия за предотвратяване на прехвърлянето и продажбата на стотици тонове плякосани руски златни кюлчета и монети са лесно преодолевани. Голяма част от тях са изпратени в Стокхолм, където са претопени и преобразувани в кюлчета с шведски печат. Това е следвоенно връщане към схемите за избягване на блокадата, които удължиха Първата световна война.

¹⁹⁵² Sutton, *Wall Street and the Bolshevik Revolution*, pp. 57, 63.

¹⁹⁵³ U. S. State Dept., *Decimal File*, 861.51/815, 836, 837, October, 1920. Also Sutton, *Revolution*, pp. 159-60, 165.

¹⁹⁵⁴ Griffin, *The Creature from Jekyll Island*, p. 293.

Стокхолм се радва на бум на „пране на злато“ в безпрецедентен мащаб. „Болшевиките бяха в бизнеса.“¹⁹⁵⁵ Отчаяно нуждаещи се от оръжие, те продават злато и диаманти на международните пазари на изключително ниски цени, за да финансират въоръжаването на Черваната армия, за да потушат гражданските конфликти срещу тяхната тирания. Руската гражданска война е извън обхвата на тази книга, но е достатъчно да се каже, че две години след завземането на властта, тежко въоръжените болшевики излизат победители. Цената се изчислява в милиони мъртви и ранени. До 1920 г. те царуват над опустошената и напълно фалирала страна.

Предвоенното население на Петроград намалява с 4/5, като останалите 20% едва оцеляват от гладна смърт. Москва страда по подобен начин. Трамваите и тролеите спрат; епидемичните болести (б. пр. особено тифа) върлуват и страдащите хора не намират помощ в болниците, защото лекарите и медицинските сестри също умират.

Политиката на военния комунизъм довеждат руския народ до почти праисторически условия на събиране на храна, за да се избегне широко разпространения глад.¹⁹⁵⁶

Оценките са за 60 000 000 руснаци, загинали от глад или екзекуция в този гротескен експеримент за социален контрол, почти сигурно са занижени.

Един от най-големите митове в съвременната история е, че болшевишката революция е била народно въстание на потиснатите маси срещу омразните царе. Самата тежест на историята доказва, че това е лъжа. Разбира се, планирането, ръководството и особено финансирането идва изцяло извън Русия, от банкерите в Германия, Великобритания и САЩ.

Представихме ви доказателства за ролята, изиграна от международните банкери във Февруарската и Октомврийската революция в Русия, и въпреки че ролята на Ротшилд е старателно замаскирана, Г. Едуард Грифин ясно казва, че „формулата на Ротшилд има основна роля за протичането на тези събития“.¹⁹⁵⁷

Не отхвърляйте Грифин с лека ръка. Биографите на Ротшилд записват, че влиятелни мъже и държавници в почти всяка страна по света са на тяхно заплащане¹⁹⁵⁸ и че по-голямата част от кралските семейства в Европа са под тяхно влияние.¹⁹⁵⁹ Ротшилд са натрупали такова богатство, че нищо или никой не е бил имунизиран срещу популателната способност на монетата им и въпреки че са държали строг контрол над делата си чрез смесени бракове в семейството, те са предлагали възможност на други мъже да преследват големи политически амбиции и печалба. Те са влияят върху назначенията на високи длъжности, имат почти ежедневна комуникация с важните лица, вземащи решения¹⁹⁶⁰, и чрез тях са контролират политиката зад завесата.

Ротшилд ценят анонимността си и тъй като обикновено управлявали бизнеса си зад кулисите, делата им са умело забулени в тайна през годините.¹⁹⁶¹

Традиционната им система от полуавтономни агенти по целия свят е ненадмината.¹⁹⁶² Техният начин на действие е да спасяват затруднени банки или фалиращи индустриални конгломерати с големи финансови инжекции в брой, а след това да ги използват като прикритие за собствените си цели.

Всеки banker, посочен в тази глава, който е подкопал царското управление и е финансирал и подпомагал болшевиките, е тясно свързан с Ротшилд: банките *Warburg* и

¹⁹⁵⁵ Sean McMeekin, *History's Greatest Heist*, p. 136.

¹⁹⁵⁶ McMeekin, *History's Greatest Heist*, pp. 138-139.

¹⁹⁵⁷ G. Edward Griffin, *The Creature from Jekyll Island*, p. 263

¹⁹⁵⁸ E. C. Knuth, *The Empire of the City*, p. 70.

¹⁹⁵⁹ Griffin, *Creature from Jekyll Island*, p. 233.

¹⁹⁶⁰ Gerry Docherty and Jim Macgregor, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War*, pp. 23-25.

¹⁹⁶¹ Derek Wilson, *Rothschild: The Wealth and Power of a Dynasty*, pp. 98-99.

¹⁹⁶² Knuth, *Empire of the City*, p. 68.

Disconto-Gesellschaft в Германия; *Kuhn, Loeb & Co*, *J.P. Morgan bank* и *Guaranty Trust* на Уолстрийт, *Morgan Grenfell* в Лондон. Всички те са съучастници. Когато банката Варбург в Хамбург е на път да фалира през 1857 г., Ротшилд инжектират огромни суми пари в нея.¹⁹⁶³ От този момент нататък банка М. М. Варбург и нейните партньори действат ефективно като прикритие на Ротшилд. Огромното им финансово влияние позволява на банката да се разрасне от малка компания с един офис и шепа персонал в една от най-големите и важни банки в Германия.

Братята Варбург, които са многократно споменати в тази книга, действат като тайни агенти на Ротшилд. Макс, който е водещият им банкер в Германия и известен ръководител на германската шпионска система по време на войната¹⁹⁶⁴, играе важна роля във финансирането на Ленин и Троцки и осигурява на пътуването на „запечатания влак“ през Германия. Фриц Варбург е в Стокхолм по време на войната като координатор на големи финансови трансакции между Германия и болшевиките, а според докладите на британското разузнаване той е в тесен контакт с Парвус.¹⁹⁶⁵

Другият по-малък брат Пол (Паул), е старши партньор с Джейкъб (Якоб) Шиф в банка „Кун, Лъоб и Ко“, която на практика е прикритие на Ротшилд. Предците на Шиф и Ротшилд всъщност са живели в съседни къщи на една улица в еврейския квартал във Франкфурт на Майн, а Шиф е поредният агент на Ротшилд.

Докладът в Държавния департамент на САЩ, „Болшеvizъм и юдаизъм“, с дата 13 ноември 1918 г., твърди, че без никакво съмнение, „еврейската фирма „Кун, Лъоб и Ко“ и нейните партньори са започнали и организирали революцията в Русия“. В доклада се добавя, че Макс Варбург финансира Троцки, а Олоф Ашберг и неговата „Ния Банкен“ са също замесени.¹⁹⁶⁶

Джейкъб Шиф, който насърчава всякакви дейности срещу царския режим в Русия след Руско-японската война, т.е. повече от десетилетие по-рано, финансира голяма част от проболшевишката пропаганда и подкупва работниците и войниците в Петроградския гарнизон в навечерието на Февруарската и Октомврийската революции през 1917 г.

Професор Антъни Сътън смята, че е изобщо погрешно да се нарича Болшевишка революция, този еврейски заговор, в който участват и неевреи като Дж. П. Морган и Уилям Бойс Томпсън, но Томпсън е лоялен човек на Морган, а Дж. П. Морган и цялата му финансов империя са под много здравото влияние на Ротшилд.¹⁹⁶⁷

Пишейки през 1974 г., професор Сътън очевидно не е знаел, че на практика цялата международна банкова клика е свързана чрез сложна верига, която води обратно към клоновете на Ротшилд в Лондон и Париж. Например, Олоф Ашберг и неговата „Ния Банкен“ в Стокхолм са тясно свързани с „Гаранти Тръст“ в САЩ. „Гаранти Тръст“ е бил тясно свързан с кръга на Дж. П. Морган, а той от е подчинен на империята на Ротшилд. Ашберг и „Ния Банкен“ захранват болшевиките с пари от тези банки и от банка „Варбург“ в Германия, която също е под контрола на Ротшилд.

Водещите историци разказват, че „Германия“ е финансирала и улеснявала превземането на властта от Ленин през 1917 г., но не германското правителство, а германските банкови институции, в крайна сметка са контролирани от Ротшилд.

Якоб Шиф, Варбургите, Ротшилд и другите предимно еврейски международни банкери несъмнено изпитват значителна омраза към царския режим в Русия заради преследването на техните единоверци, но причините за предизвикване на болшевишката революция са много по-дълбоки от религията и верската солидарност. Не става дума

¹⁹⁶³ Ferguson, *House of Rothschild*, p. 65.

¹⁹⁶⁴ Chernow, *The Warburgs*, p. 12.

¹⁹⁶⁵ A. N. Field, *All These Things*, vol.1. http://www.yamaguchi.com/library/field_an/things_01.html

¹⁹⁶⁶ Spence, *Hidden Agendas*;

¹⁹⁶⁷ Sutton, *Wall Street and the Bolshevik Revolution*, p. 189.

за любов към болшевиките, нито за загриженост за жертвите на царизма или за обикновените потиснати руски евреи. Става въпрос за бизнес и бъдещи планове за света.

Преди да се създаде нов световен ред, унищожаването на стария ред е от съществено значение. Те се стремят да свалят монархията в Руската империя и да я обезкървят. В същото време техните приятели и съзаклятници във Великобритания се концентрират върху разрушаването на стария ред в Европа; Османската империя, Австро-Унгарската империя и най-вече върху Германската империя или както е известна Втори германски райх. Тайните елити, включително паричната сила на Ню Йорк, насърчават революцията и комунизма за свои собствени цели, точно както насърчават политическия ционизъм. Те са само градивни елементи на техния глобалистичен план.

В същия месец, в който започва болшевишката революция в Русия, в Лондон е подписана Декларацията на Балфур. Съвпадение ли е? Случайност ли е, която никой не е предвидил?

Ако се чудите защо този факт не е широко разглеждан в историята, запитайте се: кой притежава власт над историята? Отговорът е: Тайният елит; мъжете с огромна власт и богатство, които спонсорират и публикуват само версията на историята, която те одобряват.

Луис Маршал, водещ американски ционист и юридически представител на Кун и Льо банк, пише през 1917 г., че Декларацията на Балфур, с приемането ѝ от силите, е акт на най-висша дипломация. Тя означава едновременно повече и по-малко, отколкото изглежда на пръв поглед. Ционизмът е „само инцидент в един широкообхватен план: той е просто удобен лафет, на което да се постави мощно оръдие“.¹⁹⁶⁸

Професор Карол Куигли също е много ясен по този въпрос: „Силите на финансовия капитализъм са имали широкообхватен план, да създадат световна система за финансов контрол в частни ръце, способна да доминира над политическата система на всяка страна и икономиката по целия свят.“¹⁹⁶⁹ Болшеvizмът и ционизмът са финансирани и подкрепени от Тайния елит, в хода на техния „широкообхватен план“: кошмарната си идея за Новия световен ред.

Глава 32. Война без край

Удобно ни е внушавано, че Първата световна война обхваща периода от август 1914 г. до ноември 1918 г. Студентите се учат, че Първата световна война е приключила, когато на 11 ноември 1918 г. е договорено примирието в железопътния вагон на маршал Фош в гората Компьен в Северна Франция.

Въпреки че оръдията замлъкват в 11,00 ч. сутринта на този ден и историческата линия 1914-1918 г. остава издълбана в камъка, войната срещу Германия продължава.

Бруталната война за нейното унищожение е умишлено започната и ненужно удължена след 1915 г. от скритите сили във Великобритания, подкрепени от техните американски съюзници, и те нямат никакви морални угризения за продължаването на това разрушение. Методите, чрез които действат, е строго контролираната блокада на германския внос на храни и други доставки, необходими за цивилното население. Самият акт, който можеше да сложи край на войната още през 1915 г., е безмилостно приложен след подписването на примирието и причинява широко разпространен глад и смърт в Германия и Австрия през цялата 1919 г.

¹⁹⁶⁸ Louis Marshall in a letter to Max Senior, dated New York, September 26, 1917. Quoted in B.Jensen, *The Palestine Plot*, <https://www.scribd.com/document/16563284/Jensen-The-Palestine-Plot-Quote-History-of-Zionism-1987>

¹⁹⁶⁹ Carroll Quigley, *Tragedy and Hope*, p. 324.

Отричането на този исторически факт от страна на победителите, не е свързано с някакви угризения на съвестта и чувство за вина, а с измисления и твърде нагъл мит, че съюзниците са продължили войната, за да „спасят цивилизацията“!¹⁹⁷⁰

Разлира се, подобни настроения като вина и угризения на съвестта, никога не са съществували сред управляващата класа на имперска Великобритания. Във Великобритания 11 ноември 1918 г. все още се чества, като край на ужасите. Театърът на възпоменанието отбелязва примирието с ежегодна служба в памет на жертвите в Първата световна война. Службите за Деня на възпоменанието се провеждат ежегодно на военни паметници във всяко село, град и населено място във Великобритания в неделята, най-близка до тази дата. Възпоменанието е повече от важно. То е жизненоважно. Но трябва да изясним какво трябва да се помни.

Голямата лъжа от 11 ноември е съчетана с лъжите написани върху тези военни паметници – че Великобритания и нейната империя са се борили в ожесточена борба, за да спасят света от злите германци; от лъжите, че милиони млади мъже доброволно са дали живота си или са били ужасно осакатени за по-голямата „Слава Божия“ и за да осигурят и защитят „свободата“ и „цивилизацията“.

В действителност те са принесени в жертва; те са несъзнателните жертви, които са умрели в полза на банкерите и финансистите, и тайните заговори на властолюбците от двете страни на Атлантика. Паметта е опетнена от триумфалния милитаризъм, който съпътства тези служби, воден все още от кралски особи, религиозни водачи и представителе на политическата класа. Подсъзнателното послание е подигравка с антивоенното стихотворение на Уилфред Оуен „Dulce et Decorum Est“.¹⁹⁷⁰

Голямата лъжа се увековечава; насилието се разглежда като средство за разрешаване на спорове, докато ужасите, реалностите и истинските причини за войната остават погребани. Бъдете сигурни, че независимо от лицемерието, което обгръща Деня на паметта, войната не е приключила с примирието. Това е само една от многото лъжи за Първата световна война, които все още се представят за факт.

Въпреки че боевете на Западния фронт спират, насилието срещу германския народ продължиха с неотслабваща сила. Всъщност то става още по-жесток чрез безмилостното и цинично продължаване на блокадата върху всички хранителни доставки за Германия. Войната на Източния фронт между Германия и болшевишка Русия неофициално приключват през октомври 1917 г. и официално през март 1918 г. с Брест-Литовския договор.

Към последните месеци на 1918 г. съюзниците постигат известен напредък, но основната патова ситуация на Западния фронт продължава със своята изтощителна загуба. Имперският военен кабинет в Лондон¹⁹⁷¹, критичен към действията на висшите британски командири като генерал Хейг, все още планира напредък през 1919 и 1920 г.¹⁹⁷² Те не виждат незабавен край на борбата.

¹⁹⁷⁰ „Уилфред Оуен, „Dulce Et Decorum Est“ е най-известното английско антивоенно стихотворение от Първата световна война. То опровергава старата лъжа, че е велико и славно нещо да умреш за родината си. <http://www.warpoetry.co.uk/owen1.html> Текстът започва с картината на изморени войници, затънали в гъстата кал на окопите ... Следва газова атака... и предсмъртната агонията на един войник отровен от газ... Последното четиристишие на Оуен е най-антивоенното, описвайки агонията на бойния си другар, завършва с думите, „приятелю, ако беше видял всичкото това, утре няма да учиш децата на старата лъжа „Dulce et decorum est / Pro patria mori“ („Сладка и красива е смъртта за родината“), иронизирайки известната строфа от римския поет Хораций: „Стихотворението е написано с изключителна емоция, което го прави едно от най-популярните осъждания на войната.

¹⁹⁷¹ Имперският военен кабинет се състои от министър-председателите на Великобритания, Канада, Австралия, Нова Зеландия, Нюфаундленд и Южна Африка, представлявана от Ян Смитс.

¹⁹⁷² Minutes of the Imperial War Cabinet, 32B, August 16 1918, CAB 23/44A/13.

Някои смятат, че е възможна нова седемгодишна война, но Германия няма резерви, с които да продължи. Заради нарастващото недоволство обхващащо войските и страха от революция в Германия, кайзерът иска от фелдмаршал Паул фон Хинденбург да се оттегли до отбранителна линия между Антверпен и река Маас.¹⁹⁷³

Напълно запознато с обръщението на Удроу Уилсън към Конгреса на 8 януари 1918 г.¹⁹⁷⁴, германското правителство вярва, че американският президент ще гарантира почетен мир. Уилсън заявява: «Нашето желание и цел е когато започне примирието, обсъждането на мира да бъде абсолютно открито и да не включва и позволява отсега нататък, никакви тайни споразумения от какъвто и да е вид. Денят на завоеванията и възвеличаването отмина.... Това, което изискваме в тази война... е светът да стане годен за живот и безопасен... за всяка миролюбива нация, която, подобно на нашата, желае да живее свой собствен живот, да определя своите собствени институции, да бъде гарантирана справедливост и честно отношение от другите народи по света, в противовес със силовата, егоистичната агресия.¹⁹⁷⁵» И следват известните Четиринадесет точки, чрез които Уилсън определя параметрите на „новия свят“, в който всичко ще бъде преобразено по мирен път. Те включват край на тайните договори, абсолютната свобода на корабоплаване в открито море, свободната търговия и премахването на икономическите бариери, както и абсолютни гаранции, че държавите ще намалят въоръженията си до най-необходимото за самозащита. Суверенитетът на малките нации и подчинените колонии трябва да се определи чрез баланса между законни претенции и самоопределение. Съчувствието и подкрепата за политическото развитие на Русия са изразени в молба тя да бъде приветствана в „обществото на свободните нации“ и да ѝ бъде оказана всякаква помощ при определянето на собственото ѝ бъдеще.

Белгия заслужава специално внимание. Нейният суверенитет като свободна държава трябва да бъде ясно утвърден и Германия трябва да се изтегли от белгийската територия, за да възстанови доверието в справедливостта и международното право.

Елзас и Лотарингия, бивши провинции на Франция, които са отстъпени на Германия след Френско-пруската война през 1871 г., трябваше да бъдат „освободени“, а окупираните части – върнати на Франция. Подробни корекции на границите на Италия, гаранции за народите на Австро-Унгария, териториални споразумения за балканските държави и „турската част от Османската империя“, както и независима Полша, са включени във великото изявление на Уилсън.

Думи като увереност, почтеност, гаранции, автономно развитие и законни претенции, придават на Четиринадесетте точки измамното усещане за естествена справедливост, и искрено желание за „общо сдружение“ на нациите, изработване на взаимни гаранции за политическа независимост и териториална цялост както на големите, така и на малките държави.¹⁹⁷⁶

Президентът сякаш е сътворил пълното и всеобхватно решение на световните проблеми. Но това е мираж и измама.

Въз основа на очевидния алтруизъм на изявлението на Уилсън пред Конгреса девет месеца по-рано, наскоро назначеният германски канцлер, принц Макс фон Баден, иска примирие. Той е назначен от кайзера на 30 септември 1918 г. в очакване на споразумение за справедлив мир. Преди това той се беше изказал против неограниченото

¹⁹⁷³ *Ex-Kaiser William II, My Memoirs: 1878-1918*, pp. 268-269.

¹⁹⁷⁴ *President Wilson's Message to Congress, January 8, 1918; Records of the United States Senate; Record Group 46; Records of the United States Senate; National Archives.*

¹⁹⁷⁵ <https://www.ourdocuments.gov/doc.php?doc=62&page=transcript>

¹⁹⁷⁶ Има много източници за точната формулировка. Сайтът на Юридическия факултет на Йейл на адрес http://avalon.law.yale.edu/20th_century/wilson14.asp

провеждане на подводната война и има репутация на умерен човек¹⁹⁷⁷, което дава надежда, че обръщението му към президента Уилсън ще има известна тежест.

Фон Баден пише директно на Удроу Уилсън, приемайки програмата, изложена „в посланието му до Конгреса от 8 януари, като основа за мирни преговори“, и иска незабавно примирие.¹⁹⁷⁸ Телеграфираното послание на Макс фон Баден е препратено до президента на САЩ на 5 октомври 1918 г.¹⁹⁷⁹, с подобно предложение за мир от Австро-Унгария¹⁹⁸⁰, 11 но Уилсън казва, че няма да преговаря, докато германската армия остава на чужда земя.¹⁹⁸¹ Той заявява, че добросъвестността на всякакви дискусии ще зависи от готовността на Централните сили (Германия и Австро-Унгария) да изтеглят войските си навсякъде от заетите територии, въпреки че президентът не е посочил краен срок.¹⁹⁸²

Това, което последва, е напълно лишено от честност, справедливост и добросъвестност. Често се забравя, че подписването на примирието от Германия всъщност е било условно. На 12 октомври правителството на кайзера потвърждава, че желае да започне по-подробни дискусии за примирието, с разбирането, че то е основано на съвместно споразумение относно практическите детайли на Четиринадесетте точки на Уилсън.¹⁹⁸³

Никой в германското правителство не си е представял, че окончателните искания ще бъдат оставени на съюзническите военни съветници, на които е наредено да гарантират, че Германия ще бъде неутрализирана и няма да има възможност за възобновяване на военните действия. Всъщност на съюзническите военни командири е наредено незабавно да възобновят военните действия, ако Германия не се съгласи с някое от техните скандални искания. Съюзниците отхвърлят многобройни германски подходи за провеждане на мирни преговори още от 1915 г., но правителството на кайзера вярва, че Удроу Уилсън е човек на честта, доп. пр.: и там му у голямата грешка, да повярват в измамните приказки на един отявлен и безсъвестен коварен лъжец.

Те знаят, че Европа е в банкрут; зависима от САЩ за доставки на храна и финансова подкрепа, за да се предотврати глада и колапса. Преговорите в криза на взаимно оцеляване изискват хладнокръвие и опитни хора, вземащи решения.

За съжаление, съюзническите лидери следвали различен подход. Удроу Уилсън е под влиянието на своите помощници от Тайния елит в САЩ и напълно неподготвен за политическите капани в един разрушен континент.

Британският дипломат сър Артур Уилърт, оприличава пристигането на президента Уилсън на парижката сцена седмици след Примирието, като на „дебютантка, очарована от перспективата за първия си бал“.¹⁹⁸⁴

Той едва ли може да се сравни с опитни държавници като Клемансо или Балфур, и е определено неопинен в чужбина, когато се изправя срещу Дейвид Лойд Джордж. Британският икономист Джон Мейнард Кейнс нарича Уилсън „малоумен и некомпетентен“ и се чуди дали условията на примирието, което той одобрява, не са измама или лицемерие.¹⁹⁸⁵ И двете съответстват на намерението на Тайния елит да унищожи Германия. Без знанието на германските делегати, британското, френското и италианското

¹⁹⁷⁷ <http://www.firstworldwar.com/bio/maxvonbaden.htm>

¹⁹⁷⁸ *Erste deutsche Note an Wilson – Friedensersuchen (Първата германска нота до Уилсън – Молба за мир)*, in Erich Ludendorff, ed., *Urkunden der Obersten Herresleitung über ihre Tätigkeit 1916/8*. Berlin: E. S. Mittler und Sohn, 1920, p. 535.

¹⁹⁷⁹ C. Paul Vincent, *The Politics of Hunger*, p. 61.

¹⁹⁸⁰ David Lloyd George, *War Memoirs*, vol. 2, p. 1934.

¹⁹⁸¹ *The Times*, 10 October 1918, p. 7.

¹⁹⁸² Robert Lansing to Swiss Charge d'Affaires at Washington 8 October 1918.

¹⁹⁸³ J. M Keynes, *The Economic Consequences of the Peace*, p. 27.

¹⁹⁸⁴ Arthur Willert, *The Road to Safety: A Study in Anglo-American Relations*, p. 166.

¹⁹⁸⁵ Keynes, *The Economic Consequences of the Peace* pp. 20-21, 29.

правителства се споразумяват за специфичните условия на примирието, които не са очертани предварително. Четиринадесетте точки са „живата стръв“, на антантската въдица, пусната да хванат нищо неподозиращите германци.

Това се оказва фалшива надежда. Може би най-важният въпрос, от всичкото, което последва, е защо германците приемат отхвърлянето на т. нар. „условия“ на Уилсън от съюзниците; въпреки че, след като слагат оръжие, те нямат голям избор. Лойд Джордж продължава блокадата на Германия, а Франция е решена да наложи тежки репарации на „победения“ враг.¹⁹⁸⁶

Основният потенциален препъни-камък пред мира е настояването на Уилсън за абдикация на кайзера по време на преговорите преди примирието през октомври, и германският император се оттегли в знак на протест.¹⁹⁸⁷

Когато германската делегация „за сключване на примирието и за започване на мирните преговори“ напусна Берлин, те очакват, че предстоят трудни решения, но дори не могат да сипредставят, студеният дъш който ще ги облее, когато чуват скандалните условия, прочетени на глас в присъствието на маршал Фош, в онзи вагон в Компьенската гора. Условията на примирието изискват германците да евакуират Западния фронт в рамките на две седмици. Това не е изненада, но съюзническите сили трябва да окупира големи части от Германия на западния бряг на Рейн в рамките на един месец, а на източния бряг да се установи неутрална зона. Тези части на Германия трябва да бъдат контролирани от американска и съюзническа окупационна армия. Всички окупирани от Германия територии трябва да бъдат изоставени, а вече подписаните договори с Русия и Румъния официално са анулирани.

Съгласно условията на примирието германците трябва да предадат 5000 артилерийски оръдия, 25 000 картечници и 1700 самолета. Целият им подводен флот трябва да бъде конфискуван, а бойните кораби и крайцерите да бъдат интернирани в Скапа Флоу в Шотландия.¹⁹⁸⁸

Нека видим, колко много се различават тези условия от „справедливия мир“, който лорд Кичънър искаше да предложи.

Три или четири дни преди смъртта си Кичънър заявява, че „територията на една страна не трябва да бъде отнемана и давана на друга... ако отнемете Елзас и Лотарингия от Германия и ги дадете на Франция, ще има нова война за отмъщение“. Той също щеше да остави на Германия нейните колонии като „предпазен клапан“.¹⁹⁸⁹

Но Кичънър е мъртъв. Неговата мъдрост и здрав разум са забравени. За

победителите отива плячката; винаги е било така, но германската армия не е победена и нейните водачи дойдоха доброволно на масата за мирни преговори подведени от „очевидната“ добронамереност на Удроу Уилсън.

Тайният елит, който предизвиква войната, е решен да унижи Германия; да я ограби максимално. В рамките на 35-те члена, които съставляват примирието, един по-специално предизвиква неприятно удивление у германската делегация. Член 26 първоначално гласеше: „Съществуващите условия на блокада, установени от Съюзническите

¹⁹⁸⁶ <http://www.firstworldwar.com/features/armistice.htm>

¹⁹⁸⁷ *Ex-Kaiser William II, My Memoirs: 1878-1918*, pp. 280–84.

¹⁹⁸⁸ *David Lloyd George, War Memoirs Vol. 2, Appendix*, pp 2044-2050.

¹⁹⁸⁹ *Randolph S Churchill, Lord Derby, King of Lancashire*, p. 210.

и Асоциираните сили, трябва да останат непроменени. Германските търговски кораби, намерени в морето, остават обект на залавяне.¹⁹⁹⁰

На първата среща на 8 ноември германските представители, включително Матиас Ерцбергер, държавен секретар и председател на германската делегация, са смаяни.¹⁹⁹¹ Никой не е очаквал такова чудовишно отношение. Подводниците се завръщат в базите си, а съюзническите флоти остават в открито море, но морската блокада ще продължи. Първоначалната фалшива блокада изигрва важна роля, за да може войната на Тайния елит да продължи и след 1915 г., като снабдява Германия. Абсолютната блокада, наложена през последната година от войната, на практика доведе до окончателното поражение на Германия. Продължаването на тази политика след примирието е равносилно на умишлен геноцид.

Нещата се влошават от налагането на Член 7, който изисква Германия да предаде 5000 железопътни локомотива и 150 000 вагона в добро работно състояние.¹⁹⁹²

Колко коварни и измамни са тези „условия“ за мир. На практика те лишават Германия от всякава възможност да облекчи глада в страната, намираща се на ръба на революцията и анархията. Как ще може да се снабдява гладуващото население и стотици хиляди разочаровани войници, завръщащи се от Западния фронт, като им е отказан внос на храна и са лишени от средства за транспортиране на малкото местна храна?

Недохранването вече предизвиква разпадане в общественото здравеопазване. Това е нечовешко. Германските делегати първоначално отказват да подпишат смъртната присъда на собствения си народ. Ерцбергер изпраща спешна телеграма до началниците си, но отговорът на новия канцлер социалдемократът Фридрих Еберт, е да се подпише.¹⁹⁹³ Фелдмаршал фон Хинденбург, осъзнавайки безнадеждната военна ситуация, добавя тежестта си към официалното одобрение на Германия.

Въпреки това Матиас Ерцбергер протестира. Той моли канцлера Еберт да потърси намеса от президента Уилсън, за да се избегне неизбежният широко разпространяващ се глад. Когато делегатите се събират отново в ранните часове на 11 ноември, Ерцбергер продължава протеста си, основавайки се на аргумента, че блокадата е военен акт, и нейното продължаване всъщност е част от бойните действия, както всяко действие на фронтовата линия. Краят на блокадата е акт на добросъвестност от страна на съюзниците и стимул за съвместна работа за смислен мир.

Упоритата решителност на Ерцбергер изглежда дава резултат, когато в окончателното споразумение за примирие е включено допълнение към член 26. То гласи: „Съюзниците и САЩ обмислят снабдяването на Германия по време на примирието, с каквото се сметне за необходимо.“¹⁹⁹⁴

В мемоарите си, Лойд Джордж британският министър-председател по това време, променя формулировката на изменението в последния момент: „Съюзниците ще се стремят да помогнат, доколкото е възможно, с доставки на храна.“¹⁹⁹⁵

Като кратък цитат това е по-мило от думата „обмислят“, но в действителност не променя нищо. Това е думата, от която зависи бъдещето на една нация. Съюзниците ще обмислят само снабдяването на Германия с най-необходимото за оцеляване. На германската делегация са дадени едва четири дни, за да приеме съюзническите условия за примирие, което няма никаква връзка с „Четиринадесетте точки“. Те са измамени по

¹⁹⁹⁰ National Archives, ADM 1/88542/290.

¹⁹⁹¹ Vincent, *The Politics of Hunger*, p. 67.

¹⁹⁹² Keynes, *The Economic Consequences of the Peace*, p. 50.

¹⁹⁹³ Lloyd George, *War Memoirs*, pp. 1983-1984.

¹⁹⁹⁴ Herbert Hoover, *An American Epic* 2, p. 319.

¹⁹⁹⁵ Lloyd George, *War Memoirs*, p. 1985.

най-бъртален начин. Изтощен както физически, така и емоционално, Ерцбергер искрено вярва, че дописаният член е сериозно обещание.¹⁹⁹⁶

Дори след като е принуден да подпише примирието в 5 часа сутринта на 11 ноември, германският държавен секретар изрично предупреждава, че член 26 ще доведе до глад и анархия. И е прав. Това се оказва смъртна присъда, не само за гладуващите и уязвимите. Ерцбергер става мишена на омразата в Германия. На 26 август 1921 г. той е убит в Шварцвалд от двама бивши морски офицери, членове на тайната дясно-радикална група „Консул“.¹⁹⁹⁷

Въпреки че не бихме го изобразили като мъченик, Матиас Ерцбергер не заслужава пренебрежителни коментари от лондонския вестник „Таймс“, който презрително коментира „претенциозните му претенции към маршал Фош... неговите уговорки (промяна на мнението)... преди да подпише мирния договор“.¹⁹⁹⁸ 31 Вестниците на Нортклиф го определят като „опортюнист“, който първоначално е подкрепил войната, преди да се предаде, „когато е видял, че Германия е безсилна“.¹⁹⁹⁹

Предупрежденията му за последиците от глада не са споменати. Думи като глад и изтощение не намерат място в речника на британския печат, когато Лойд Джордж решава да се откаже и да се кандидатира за преизбиране през декември 1918 г.

Върховният политически хищник не губи време и свиква общи избори, за да предложи на британския народ „демократичен“ избор между коалиционните си партньори, които по-късно ръководеха войната и остатъка от старите либерали, водени от Хърбърт Аскуит, или зараждащата се Лейбъристка партия под ръководството на Рамзи Макдоналд. В края на краищата, той е човекът, който спечели войната, нали?

Лойд Джордж е решен да предотврати загубата на личната си власт, която неизбежно ще бъде застрашена от социалните и икономически проблеми, съпътстващи демобилизацията и трудното връщане на британската промишленост и икономика от войната към мира. Съществува и възможността да бъдат зададени много неудобни въпроси за причините, продължителността и лошото управление на войната.

Верен на себе си, Лойд Джордж извършва акт на политическа неморалност, напълно лишен от справедливост. Много малко хора във Великобритания знаят истинския произход на войната и за невинността на Германия за запомването ѝ, а омразата към германците не знае граници. Джордж Барнс, членът на лейбъристите във военния кабинет, крещи от политическа платформа: „Аз съм за обесването на кайзера.“²⁰⁰⁰

Консерваторът сър Ерик Гедес иска, така да притисне Германия, „докато чуе как кокалите ѝ скърцат.“²⁰⁰¹ Тайният елит винаги е искал Германия да бъде унищожена. В края на краищата това беше *raison d'être* (причината) за войната.

Триседмичната предизборна кампания, подхранвана от алчност, предразсъдъци и измами, завършва с обявяването на абсолютното право на Великобритания на обезщетение, което покрива цялата цена на войната. Неговите поддръжници твърдят, че гласуването за кандидат на коалицията означава разпъване на кръста на новия Антихрист²⁰⁰² (кайзеровата Германия) ... по върховна воля на истинския Антихрист... Тайния елит.

Да не подценяваме способността им да гарантират, че приоритетите им ще се спазват. Общите избори се провеждат в събота, 14 декември 1918 г., и водят до убедителна победа за коалицията от либералните поддръжници на Дейвид Лойд Джордж и

¹⁹⁹⁶ Vincent, *The Politics of Hunger*, p. 70.

¹⁹⁹⁷ Убийците бягат в чужбина след покушението, но се връщат, след като националсоциалистите дават амнистия за всички престъпления, извършени „в борбата за национално въстание“.

¹⁹⁹⁸ *The Times* 27 August 1921, p. 7.

¹⁹⁹⁹ *The Times* 29 August, 1921 p. 9.

²⁰⁰⁰ Keynes, *The Economic Consequences of the Peace*, p. 65.

²⁰⁰¹ *The Times* 27 August 1921, p. 7

²⁰⁰² Lloyd George: speech at Newcastle, 29 Nov. 1918..

консерваторите, които подкрепят неговото правителство. Има и други, чиято изборна победа през 1918 г. не е предвидена от Тайния елит.

Лейбъристката партия се появява с 57 депутати, а в Ирландия традиционната Ирландска парламентарна партия е практически унищожена от републиканците на движението Шин Фейн. По ирония на съдбата Шин Фейн няма връзка с Великденското въстание в Дъблин през 1916 г., но последвалите екзекуции, убийства и лишаване от свобода на ирландски републиканци променят политическия пейзаж.

С презрението към Ирландия, свързването на дълго обещаения Закон за самоуправление с наборната военна служба в британската армия и многократното забавяне на политическата промяна, която огромното мнозинство в южната част на Ирландия очаква, настъпва „голямото разочарование“, както го нарича ирландският историк д-р Пат Уолш. Шин Фейн печели 73 места, но всеки избран член отказва да заеме мястото си в Уестминстър. „Цивилизацията“ и „самоопределението“, за които хиляди ирландци загинаха във войната, остават илюзия, чиято реализация Тайният елит отказва да приеме.

Когато гласовете в цяла Великобритания са преброени, Лойд Джордж отново е избран, а Германия трябва да гладува. Липсата на храна продължение на войната, което поставя Германия на колене. Морската блокада, приложена с безмилостна ефикасност, унищожават всякаква перспектива за достойно възстановяване.

Но Великобритания едва успява да осигури достатъчно храна за собствения си народ през 1918 г. Цяла Европа се сблъсква с редица трудности – от мизерна достатъчност до пълно отчаяние. Генералният контролър е САЩ; американските излишъци и американската щедрост. Силите от Стария свят са сериозно ранени, но все още не са готови да отстъпят място на новата сила отвъд Атлантика. Те са свръхчувствителни към, американската презумпция, че САЩ ще диктуват икономическото оцеляване на Европа без консултации и съвместно вземане на решения.²⁰⁰³³⁶

Америка имаше храна – а храната е сила. С правомощията, предоставени му от Конгреса на 10 август 1917 г., президентът Уилсън създава Американската администрация по храните.²⁰⁰⁴ Той основава две дъщерни дружества – Американската зърнена корпорация и Американски съвет за захарта. Човекът, поставен начело, е същият доверен агент, когото Тайният елит натовари с ръководенето на скандалната Белгийската помощ.²⁰⁰⁵

Хърбърт Хувър лобира и получава поста ръководител на Американската администрация по храните. Кандидатурата му е подкрепена от банкерите и финансистите, империята на Дж. П. Морган и британския политически елит, който създаде фалшивата организация за Белгийска помощ, за да изхранва тогава и германската армия.

Според архивите на Конгреса, Хувър е заявил ясно, че организацията трябва да бъде ръководена от един-единствен, авторитетен администратор, а не от съвет на директорите. Точно както в Белгия, той изисква и получава пълен контрол. Като ръководител на Американската администрация по храните, Хувър се превръща в диктатор.²⁰⁰⁶ Президентските правомощия, дадени на Уилсън от Конгреса за регулиране на дистрибуцията, износа, вноса, закупуването и съхранението на храни, са му предоставени еднолично. Той ръководи федералните корпорации и националните търговски асоциации; изисква сътрудничество от местните купувачи и продавачи. Призовава към патриотизъм и жертвоготовност във всеки щат, които да увеличат производството и намалят потреблението на храна. Преди всичко той контролира цените, предлагането и, доколкото може, се опитва да ограничи търсенето на храна в САЩ.

²⁰⁰³ *The Times*, 29 August, 1921 p. 9.

²⁰⁰⁴ *The Times*, 2 December 1918. p. 9.

²⁰⁰⁵ Keynes, *The Economic Consequences of the Peace*, p. 68-69.

²⁰⁰⁶ Vincent, *The Politics of Hunger*, pp. 77-78.

Хувър е де факто главен изпълнителен директор на първата в света многонационална хранителна корпорация. Той е проникателен и контактен, и използва връзките си с многобройните си приятели и колеги в американския печат. Под негово ръководство Администрацията по храните, в съюз със Съвета за отбрана на САЩ, призовава всички собственици на жилища да подпишат обещания, които свидетелстват за усилията им за пестене на хранителните продукти. Принудата плюс доброволната самодисциплина дават резултати.

До 1918 г. САЩ изнасят три пъти повече хляб, месо и захар, отколкото преди войната. А Хърбърт Хувър контролира всичко това. Преди да напусне САЩ, за да поеме ръководството на хранителната програма в раздираната от война Европа, Хувър обявява пред печата, че непроницаемата блокада трябва да бъде премахната и Германия да се стабилизира, в противен случай няма да остане никой, с когото да сключи мира. Той завършва с предупреждението: „Гладът е майка на анархията.“²⁰⁰⁷

Пристигайки в Лондон на 21 ноември 1918 г., за да наблюдава и контролира снабдяването с храна в Европа, Хувър получава инструкции от британския си колега, сър Джон Бийл. Като директор на *Midland Bank*, с широки политически, финансови и производствени връзки, Бийл е назначен за ръководител на британското Министерство на храните.

Версията на Хувър за събитията гласи: „Сър Джон Бийл от британското Министерство на храните ме посети в деня след пристигането ми и настоя да не обсъждам публично повече хранителната блокада срещу Германия, тъй като те са против нейното отменяне, „докато“ германците не научат няколко неща.“²⁰⁰⁸

Хувър може би си мисли, че ще бъде отговорен, но агентите на Тайния елит заявяват своята власт. Хранителната блокада ще продължи, докато Германия не бъде подходящо наказана. Избраният метод за „корекция“ е гладът. Това ще смаже духа на германците. Глад до последно!

След като създават чудовището, което наричат „Хун“, лъжливо обвиняват лидерите му за предизвикването на войната, пожертват цяло поколение за абсурдната лъжа, натрупват огромни дългове, за да се обогатят лично, и продължават да разкрасяват собствената си пропаганда в измислената от тях история, съчувствието към гладувания народ не се вписва в планове на Тайния елит.

Старите приятели изиграват своята роля. Преподобният Артър Уинингтън-Инграм, подстрекателят на войната, напомня на паството си в Уестминстърското абатство на 1 декември 1918 г., че е от съществено значение германците да бъдат наказани. Той припомня пропагандата около екзекуцията на Едит Кавел²⁰⁰⁹, трагичния спомен за 10 000 моряци от търговския флот, загинали в морето, за потопените болнични кораби, за удавените жени и деца и за военнопленниците, оцелели в полугладни условия. Неговото послание далеч не било фино. Наказанието, изтъква той, е оправдано „за най-голямото престъпление, извършено от 1000 години“. Всъщност. Неговата логика на омразата предупреждава, че ако германските виновници бъдат освободени, моралът на света ще се срина. В триумфално заключение „добрият“ епископ заявява: „Бог очаква от нас да наложим наказание.“²⁰¹⁰

Неговите крещящи, вулгарни лъжи са изцяло нехристиянски, но в съответствие със същите проповеди на омразата, които отправя от началото на войната.²⁰¹¹

²⁰⁰⁷ Woodrow Wilson, Executive Order 2679-A <http://www.conservativeusa.net/eo/wilson.htm>

²⁰⁰⁸ Lawrence E Gelfand, Herbert Hoover, *The Great War and its Aftermath, 1914-1923*, p. 48.

²⁰⁰⁹ *Christian Science Monitor* November 18, 1918.

²⁰¹⁰ Kathleen Burk, *War and the State*, p. 139.

²⁰¹¹ Herbert Hoover, *American Epic* 2, p. 319.

И отровната пропаганда от военните години закоравя сърцата и прави възприемането от обществеността на последния акт на злоба и омраза, много по-лесен за агентите на Тайния елит. След като *Daily News* публикува репортаж на шведски кореспондент в края на ноември, който показва, че до 95% от населението в някои части на Германия живее в глад от поне две години, викът за „хунска измама“ веднага се подема от общественения глас.²⁰¹²

Например Милисент Фосет, профсъюзна лидерка, суфражетка и откровена феминистка, публикува апел, който е получила от президента на Германското дружество за избиращо право на жените, в който я умоляват да използва влиянието си, за да спре блокадата, „защото милиони германски жени и деца ще гладуват“. Невъзмутима, тя отхвърля искането като типична германска пропаганда, обвинявайки за недостига германските подводници, чиито „подли действия никога не са били критикувани от нито един германец, мъж или жена“. Фосет цитира твърдението на Хърбърт Хувър, „американският експерт по храните“, че „Германия все още разполага с голяма част от тазгодишната реколта“ и следователно няма вероятност от глад за която и да е част от населението в продължение на много месеци.²⁰¹³

Такива истории изобилстват. Твърди се, че дажбата хляб в Берлин е увеличена и „е по-добра, отколкото в Холандия“.²⁰¹⁴

Вестниците на Нортклиф се обявяват срещу „непокаялата се“ Германия и в оправдаването на по-нататъшните лишения, кореспондентът на „Таймс“ в Кьолн описва гледната си точка за германския манталитет толкова перфектно, че неволно улавя истината. Според неговия репортаж германците вярвали: „Германия е победена, но и Англия щеше да бъде победена, ако целият свят се беше обединил срещу нея. Германската нация от самото начало се бори в самозащита, иначе никога нямаше да издържи толкова дълго. И Франция, и Англия щяха да се предадат отдавна, ако трябваше да понасят такива лишения, каквито са преживели германците. Твърдо вярваме, че тази война е агресия срещу нас от Русия, силата към която Англия се е присъединила, търсейки възможност да ни унищожи като съперник от който се страхува“.²⁰¹⁵

Читателю, обърни внимание! Този кратък текст капсулира цялата истина. Германия се бори за оцеляването си в самозащита; Великобритания воюва, за да унищожи „страховития съперник“; това е „агресивна война“ срещу Германия.²⁰¹⁶

Британският журналист е раздразнен, че не намира разочаровани или разкаяли се „интелигентните, влиятелни германци“. Посланието му е недвусмислено. Германският дух остава непобеден.

Печата на Нортклиф разпространява лъжата, че германският народ очаква съюзниците да простят и забравят и ще „изтрият“ всичко, което се е случило по време на войната. Този съперник, твърдят те, трябва да бъде унищожен с честни или нечестни средства... и всички методи са честни за победителите във войната. Нека Германия гладува. Хувър осъзнава, че отмъстителната човешка природа играе в ръцете на неговите господари в Европа²⁰¹⁷, но не смее да прекрачи границата на откритата критика.

Той иска подробна разбивка на статистиката за производството на храни и здравеопазването от правителството на Еберт в Берлин, но като ръководител на Белгийския

²⁰¹² *The Times* 2 December 1918, p. 5.

²⁰¹³ *Приветстван от военните и Военното министерство, Артър Уинингтън-Инграм, подстрекателят на войната и епископ на Лондон, е шовинист, ксенофоб и влиятелен участник в кампаниите за набиране на доброволци за Западния фронт. Награден е с викторианския кралски орден от крал Джордж VI, с Великия кръст на Изкупителя (Гърция) и ордена Свети Сава, първа степен (Сърбия).*

²⁰¹⁴ *The Daily News*, 22 November 1918.

²⁰¹⁵ Vincent, *The Politics of Hunger*, p. 79.

²⁰¹⁶ *The Times*, 2 December 1918, p. 9.

²⁰¹⁷ *The Times*, 10 December 1918, p. 7.

фонд за подпомагане, той преди това има основания да се съмнява в истинността на официалните германски твърдения. Следователно, през декември 1918 г. Хувър изпратил свои опитни служители да проверят фактите. Според техните констатации, които впоследствие са предадени във Вашингтон, истината била ужасяваща. Върнън Келог²⁰¹⁸ съобщава, че докато производството на зърно в Германия през 1913-1914 г. е било 30 200 000 тона, през 1917-18 г. то е спаднало до 16 600 000 тона. Дажбите за хляб са намалени до по-малко от 1800 калории на ден; месото и мазнините са спаднали от 3 300 000 тона до по-малко от 1 000 000. Здравната статистика описва нация в криза. Раждаемостта в Берлин е намаляла от 6,1‰ до по-малко от 1‰ докато смъртността се беше повишила от 13,5 на хиляда до 19,6. Детската смъртност се беше увеличила с 30%, докато във Великобритания е намаляла²⁰¹⁹, а при възрастните над 70 години увеличението е с 33%. 1/3 от всички деца страдат от недохранване, престъпността е в разгара си, съобщава се, че деморализирани войници ограбват ферми, индустрията е в пълен застой, а безработицата е огромна.²⁰²⁰

Докладът на Келог посочва, че гладът притиска хората с по-ниски доходи в големите градове; че всеки ден има 800 смъртни случая от гладна смърт или болести, причинени от глада. Недостигът на храна е по-лош, отколкото преди подписването на примирието. Хувър заключава, че продължаването на продоволствената блокада е престъпление срещу жените и децата и петно върху западната цивилизация.

Колко иронично, като се има предвид твърденията, че Великобритания и съюзниците ѝ очевидно са влезли във война, за да спасяват цивилизацията!

Заклучението на Хувър може да изглежда като проява на някакви остатъци от човечност в съзнанието му, но документи от САЩ²⁰²¹ демонстрират неговите крайно неприятни качества, нечестност, самонадеяност и както в Белгия, неговата обсебеност от пари. Хувър иска пълен контрол в бизнес отношенията си и прекарва ноември и декември 1918 г. в кореспонденция с президента Уилсън, неговия помощник, „полковник“ Хаус, и държавния секретар Робърт Лансинг по този въпрос.

Британците са особено чувствителни към всеки ход, който позволява на САЩ да поеме водеща роля в оказването на помощ на цивилното население в Европа²⁰²², а Хувър е разочарован от опита си да бъде единственият арбитър за доставките на храна. Той написва меморандум за президента, който Уилсън изпраща до Висшия военен съвет. Чрез него, Хувър иска създаването на длъжността Генерален директор по помощите²⁰²³ упълномощен да купува и продава храна на „вражеското население“.

По един въпрос Уилсън бил настоятелен. Предвид политическата необходимост от американски контрол върху американските ресурси, генералният директор трябва да бъде американец.²⁰²⁴ Но има предвид само един американец – Хувър.

Хувър предупреждава Вашингтон за необходимостта от източник на оборотен капитал и временни аванси за започване на първоначалните покупки в Белгия, Полша, Сърбия, южнославянските провинции на Австро-Унгария и Бохемия. Той отчаяно иска да се добере до пари в брой.

²⁰¹⁸ *The Times*, 30 December 1918, p. 7.

²⁰¹⁹ *Всъщност този цитат можем да го поставим като основа на книгата ни „Скритата история, тайния произход на Първата световна война“.*

²⁰²⁰ Herbert Hoover, *An American Epic* 2, p. 318.

²⁰²¹ Келог прекарва две години (1915-1916) в Брюксел като директор на Комисията на Хувър за подпомагане на Белгия. Той е лоялен слуга на Хърбърт Хувър.

²⁰²² <http://www.bclm.co.uk/ww1/childhood-in-ww1/49.htm>

²⁰²³ Herbert Hoover, *An American Epic* 2, p. 320.

²⁰²⁴ *FRUS vol. 2. Papers relating to the Foreign Relations of the United States, The Paris Peace Conference 1919.*

На 1 декември телеграфира на Уилсън от Париж, предлагайки, че 5 000 000 долара оборотен капитал могат да бъдат осигурени от Президентския фонд и „по-късно ще мога да допълня това с дивиденди за вас от Съвета за захарта и за да избегна изцяло бюджетните кредити и последващите дискусии [в Конгреса]“. Той иска да управлява таен фонд, доп. пр. и подкупва президента. Наглостта на Хувър е подчертана от последно искане: „Възможно ли е да уредите това преди заминаването си [за Европа]?“²⁰²⁵

В отговор президентът „изразява голямо съжаление, че условията за бюджетни кредити за национална сигурност и отбрана не биха оправдали“ подобно действие“.

Невероятно. Хувър се смята за толкова сигурен в назначението си, че дори предлага тайно и финансово неподходящо действие на президента на САЩ, който само съжалява, че не може да наруши правилата. Кой е господарят и кой е слугата?

На 10 декември 1918 г. в Лондон се провежда Конференция за европейска помощ. Хувър ръководи американската делегация. Той излага американската позиция по начин, недопускащ несъгласие. Като се има предвид, че световният излишък от храна се основава на доброволното приемане от страна на американския народ на продължаващото ограничаване, американците няма да приемат нито ценови контрол, нито разпределение на американски хранителни продукти, организирано от някой друг освен от собственото им правителство. Той предупреждава, че всеки опит на съюзническите агенции за покупки да се намесят в пряката търговия между САЩ и неутралните правителства ще сложи край на сътрудничеството. Той предлага да се изгради система, подобна на Белгийската помощ, с отдели за покупки, транспорт, финанси, статистика и друга помощ.²⁰²⁶

Стари подозрения, завист и страхове са пропити с личен интерес. Другарите по оръжие следват програми с едва доловими различия, а политиките във Великобритания, Франция и САЩ се стремят да утвърдят своето върховенство на световната сцена.²⁰²⁷

Четиринадесетте точки на Уилсън, като легендарната сирена далече на скалите, заблуждава германците с наивното очакване, че окончателното уреждане на катастрофалната война ще се основава на концепцията за по-добър и по-справедлив свят. Каква наивност.

Британските, френските и италианските представители, назначени да превърнат примирието в мирно споразумение, проявяват изцяло егоистични и отмъстителни приоритети, изпълнени с жажда за отмъщение и с имперски планове, искат да отслабят някога опасния им враг с икономическо бремe и финансова разруха.

Съюзниците изобщо не приемат на сериозно Четиринадесетте точки на Уилсън. Великобритания никога няма да приеме втората точка за „Свобода на моретата“. Това е пълно отричане на „даденото от Бога“ право на Кралския флот да спира и да се качва на всяк кораб навсякъде по света. Трета точка призовава за премахване на търговските бариери, идея която съсипе имперските преференции, отстоявани от мнозина в коалиционното правителство на Лойд Джордж. Освен това, не по-малко от седем от „Четиринадесетте точки“ се отнасяха до „самоопределение“ и „автономно развитие“, което е в противоречие с разделянето на плячката, което предстои да се разиграе във Версай. Дали Уилсън си е въобразявал, че европейските му съюзници ще стоят настрана и ще се лишат от военните плячки, които смятат за свои по право на победата?

Французите, на чиято земя се бяха водили най-свирепите битки, се фокусират върху преназначаването на границите на Германия, без оглед на националността или историческата принадлежност. Толкова за легендарните и измамни „Четиринадесет

²⁰²⁵ *House to Lansing, 27 November 1918, pp. 636-637.*

²⁰²⁶ *House to Wilson, 28 Nov. 1918, p. 639.*

²⁰²⁷ *Vincent, The Politics of Hunger, pp. 60-61.*

точки“. Те са обсебени от репарации, финансови компенсации за физическите щети, унищожили повече от ¼ от производствения капацитет на Франция и 40 000 кв. мили опустошени градове, села и земеделски земи.²⁰²⁸

Това е представено като оправдано отмъщение, въпреки че именно съюзниците принудиха Германия да влезе във войната. Френският министър на финансите Луи-Люсиен Клоц многократно отказва да обмисли край на блокадата, докато парите, кредитите и златото, останали в германската хазна, не бъдат предадени на съюзниците. Те няма да позволят на германците да дават парите си за храна. Клоц многократно оправдава позицията си, като пита защо на Германия трябва да бъде позволено да използва златото и активите си, за да плаща за храна, вместо за другите дългове.²⁰²⁹

Кейнс описва Клоц с особено жестоки думи като „нисък, пълничък, с гъсти мустаци евреин... с нестабилен, блуждаещ поглед... който се опитва да задържи доставките на храна за гладуваща Германия“.²⁰³⁰ Той е обект на много осъдителни шеги. Удроу Уилсън пише за „мозъка Клоц“.

Тъй като е удобно, Тайният елит, представя Франция, нейния президент Жорж Клемансо и Клоц, министъра на финансите, като злодеи в историята. Създава се впечатлението, че французите са виновни за гладуването на Германия, а не Великобритания. Държавният департамент на САЩ знае друго. Още преди подробностите за примирието да бъдат оповестени публично, министър Лансинг разполага с оценка на целите на съюзниците, която показва значителна далновидност. Американците очакват, че САЩ и Великобритания ще се превърнат в „логични и енергични“ конкуренти за световната колониална и далекоизточна търговия²⁰³¹, докато Франция ще остане сравнително зависима от американския внос. Те правилно прогнозираят, че блокадата ще продължи за неопределен период, защото съюзниците искат да ограничават германските доставки до минимум на самодостатъчност и което е изключително важно, да забавят възможно най-дълго възстановяването на износа на Германия. Тяхната оценка е, че мирните преговори също ще бъдат удължени, за да могат британците да възстановят вътрешната и външната си търговия много преди Германия и неутралните страни.

Те са прави по всички въпроси. Накратко, това е една от другите цели на Тайния елит. Доминиране над световната търговия. Те са готови да спечелят време за възстановяване на своята промишленост и да потвърдят предвоенното си първенство в международната търговия за сметка на продължителната агония на германския народ.

Всеки ход, направен за осигуряване на храна за Европа, трябва да чака, докато един или друг комитет даде одобрението си. Важното е дневният ред, определен от Тайния елит, и старият световен ред, който все още се смята за по-висш от наглите, властни американци, чиято колосална мощ е демонстрирана на целия свят.

Но промяната витае във въздуха. Американците смятат, че са убедили съюзниците си да облекчат продоволствената блокада на неутралните и освободените страни в навечерието на Коледа 1918 г. Освен това Междусъюзническият търговски съвет предлага да се позволи на неутралните страни да търгуват с храна с Германия в замяна на стоки, които не се конкурират със съюзническия износ.

На Коледа Хувър обявява пред световния печат, че „това е първата ни стъпка към изхранването на Германия“. Той уведомява всички участващи държави и обявява, че британските власти, отговарящи за блокадата, са потвърдили решението.²⁰³²

²⁰²⁸ Roy Hattersley, David Lloyd George, *The Great Outsider*, p. 490, 492-492.

²⁰²⁹ Hoover, *An American Epic* vol.2. pp. 323-324.

²⁰³⁰ J. M Keynes, *Dr. Melchior, Two Memoirs*, p. 61.

²⁰³¹ FRUS, vol 13, p. 205.

²⁰³² FRUS, U.S. Department of State / *Papers relating to the foreign relations of the United States, 1919, Paris Peace Conference - The Blockade and regulation of Trade*, pp. 729-731.

Без негово знание, нито пък за когото и да било от американската делегация в Европа, пробивът му е осуетен от консорциум от съюзнически съвети и ръководители, които се срещат в Лондон шест дни по-късно, на 31 декември. Те отменят първоначалното решение и отново налагат пълната блокада. Хувър го описва саркастично като „внезапна съвместна среща... на която не бяха поканени американци“. Те дори не са уведомени. Това е шамар в лицето за Хувър и още един удар по гладуващите германци.

Лондонските заговорници не само подкопават стратегията на Хувър, но дори нямат достатъчно смелост да му кажат. Първата грижа на Хувър е финансовото въздействие, което това ще има. Винаги е било така. Британците водят икономически бунт, който ще причини катастрофален срив в селскостопанското производство на САЩ. Само Зърнената корпорация има заеми над 300 000 000 долара с очакването на огромни печалби от продажби за Европа. Хувър изчислява, че вече разполага със 700 000 тона храна, на път за гладуващите райони в Европа.

Хладилните складове за нетрайни хранителни продукти вече са препълнени изцяло. При всяка възможност Хърбърт Хувър използва президента Уилсън, за да добавя придружителни писма към своите депешки, апели и завоалирани заплахи към съюзническите хранителни агенции.²⁰³³

Американците основателно са огорчени. Те предприемат стъпки за увеличаване на селскостопанското производство в голям мащаб, с гарантирани цени за своите фермери, за да реализират огромни следвоенни печалби от всички, включително и Германия. Такива гаранции се простират и до реколтата от 1919 г., което означава, че американските производители трябва да бъдат защитени от умишленото подбиване на цените от южното полукълбо. В един момент над 1,2 милиарда паунда мазнини и 100 милиона бушела (3002768298,0816 кг) пшеница стоят заключени в европейски складове.²⁰³⁴ Още по-голямо безпокойство представляват нетрайните храни като млечни продукти и свинско месо, а трагичният факт е, че огромни количества от тези хранителни продукти са задържани в Копенхаген, Амстердам, Ротердам и Антверпен, докато милиони германци гладуват.

Британският печат продължава безмилостно да отрича глада в Германия. На 3 януари 1919 г. водеща статия в „Таймс“ отхвърля „германското плашене“ като фалшиво. Какво трябваше да си помислят хората, когато надеждният „Таймс“ съобщава: „Не виждаме толкова много пълни хора, както преди пет години, но виждаме по-здравео, по-силно и като цяло по-здравео население.“ Такава изкривена, жалка и подла логика. Дори когато до средата на януари 1919 г. изглежда, че „Голямата четворка“ (Великобритания, Франция, САЩ и Италия) се споразумяват, че Германия трябва да бъде снабдявана с храна и „ако нищо друго не може да се направи“ да плати в злато и да изнесе ограничено количество стоки, блокадата остава в сила.

Комитетът за съюзническа блокада отказва да издаде необходимите заповеди, а британският флот упорито се съпротивлява на всеки опит на корабите на Хувър да влязат в германски води. Ролята на Адмиралтейството в поддържането и налагането на жестокото удушаване на победена Германия е очевидно подценена. Не само че е поддържана непроницаема блокада, но е удължена и безмилостно прилагана. Адмиралтейството нарежда прекратяване на всички германски права за риболов в Балтийско море... агресивен акт, прикрит в името на примирието. На германския народ е забранено дори да лови риба за собствена храна. „Берлинер Тагеблат“ не може да разбере защо има параходи, натоварени с риба от Скандинавия, предназначена за Германия, която

²⁰³³ Hoover, *American Epic* 2, pp. 303-304.

²⁰³⁴ FRUS vol 2. *Papers Relating etc* pp. 695-697.

загива и се разлага в трюмовете, и си отговаря, че е „заради англичаните които удължават гладната блокада“.²⁰³⁵

Както показahme, ако такава блокада беше въведена през 1915 г., войната щеше да приключи три години по-рано.

В Камарата на общините се издигат озлобени гласове, изискващи възмездие на всяка цена. Командирът сър Едуард Никол, член на парламента, хвърля в уравнението силно преувеличени данни, твърдейки, че 23 737 080 тона кораби са били потопени от германските подводници²⁰³⁶, а 17 000 моряци от търговския флот са загинали „по заповед на граф Люксембург“, с инструкции да не оставят следи! Никол твърди, че „Съюзът на търговските моряци се е заклеял, че няма да търгува с Германия или... да плава с германци, докато не се наложат репарации и не се изплати компенсация на онези, които са останали.“ Като оставим настрана преувеличенията (Харолд Темперли, тогава британски служител, оценя общия потопен тонаж на над 15 000 000 тона, а *Lloyd's Register* посочва числото на 13 233 672 тона. Болката от военните загуби отхвърля всякакво съчувствие към загубилите. Дори и да е разбираемо, не е причина да се отрича, че гладуването в Германия е умишлено поддържано с скрити мотиви.

Примирието от 11 ноември 1918 г. е подновено на 13 декември 1918 г., 16 януари 1919 г. и 16 февруари 1919 г., като член 26 за блокадата на Германия все още е в сила, подновен за неопределено време. Докато блокадата позволява на флота да се дистанцира от нейните последици, британската армия трябва да се справи с реалността на глада, недохранването, бедността и мизерията по улиците на големите германски градове. Военното министерство в Лондон получи доклади от офицери в Хамбург и Хановер²⁰³⁷, които описваха реалистично физическото влошаване на състоянието на населението. За срам, доставките на мляко около Хановер са прекратени за деца над шест години. Войната продължи да се води срещу невинните. Дори след убедителната си изборна победа зад гърба си, Лойд Джордж не предприема никакви действия за намеса. Но икономическото отчаяние поражда политически вълнения, бунтове, протести и възхода на нова заплаха – болшевизма.²⁰³⁸

Гладът пораждаха бунт. Рисковете за европейската стабилност налагат промяна в политиката. Предупрежденията, изпратени до Военното министерство, започват да подчертават нарастващата загриженост за смисъла и цената на блокадата.

Доклад от 14 висши армейски офицери, предимно капитани с юридически, бизнес или финансов опит, подробно описват в заключенията си, критичното състояние на Берлин, Мюнхен, Хамбург, Хановер, Лайпциг, Дрезден, Магдебург и Касел. Те заявяват, че бедствието е неизбежно и „политиката на глада (обърнете внимание на терминологията... политиката на глада) е не само безсмислена, но и вредна за нас самите... и ще е глупост да се предполага, че последвалото бедствие ще се ограничи до Германия“.²⁰³⁹

Да не говорим за измършавелите деца, страха от глада, болните и умиращите... гладът се превръща в заплаха за стабилността в цяла Европа. Той води до разпространението болести и новата заплаха, наречена „болшевизъм“. Те нямат и най-малка представа, че болшевизмът се финансира от големите международни банки.

²⁰³⁵ Hoover, *Memoirs*, Vol 1. pp. 332-333, 339.

²⁰³⁶ *Berliner Tageblatt*, 13 December 1918, p. 2.

²⁰³⁷ *House of Commons Debate* 02 April 1919 vol 114 cc1304-1349, 1311.

²⁰³⁸ *Reports by British Officers on the Economic Conditions Prevailing in Germany, December 1918-March 1919* Cmd.52, HMSO 1919. (Period 12 January-12 February 1919, in CAB/ 24/ 76), pp. 57-58.

²⁰³⁹ Hoover, *Memoirs*, Vol. 1, pp. 340-341.

Военният кабинет получава меморандум за тези констатации през февруари 1919 г.²⁰⁴⁰ от наскоро назначения държавен секретар по военните въпроси Уинстън Чърчил.²⁰⁴¹

Картината, която рисува, е сурова. Безработицата в Германия нараства с тревожни темпове, разходите за живот се повишават до опасни нива, а промишлеността не може да тръгне, защото е лишена от суровини. Недохранването причиняваше физическа и психическа инерция, като болестите допринасят допълнително за страданието на хората. Заклучителното послание не може да бъде по-ясно: „Възстановяването на продоволствените запаси на Германия е наистина спешно, защото следва или глад, или болшеvizъм, или и двете ще настъпят преди следващата реколта.“²⁰⁴²

Великобритания се стреми да внася достатъчно храна за населението си по-рано през годината, до края на 1918 г. флотът на Хувър осигурява постоянен приток от Америка към Острова. Но по-нататъшното разпределение остава напълно блокирано. На заседанието на Военния кабинет на 12 февруари 1919 г. се отбелязва, че британските пристанища са заредени „до пълния си капацитет“, складовите съоръжения са обложени с данъци до краен предел, а запасите от месо са толкова големи, че цивилната дажба трябва да бъде увеличена.²⁰⁴³

Въпреки че се разглежда британският износ за неутрални страни, правителството е посъветвано блокадата да се запази. Няма да има бързо облекчаване... докато, Хърбърт Хувър, „супергероят от собствената си легенда“, не спуква балона.

Сигурен във себе си, че не може да му се противоречи, Хърбърт Хувър по-късно ще си присвои ключовата роля в прекратяването на хранителната блокада.

Ето как той представя история в „Американският епос 2“ (*American Epic 2*), издадена през 1959 г. Вечерта на 7 март 1919 г. Хърбърт Хувър е повикан в присъствието на Лойд Джордж в Париж, където заварва разстроения генерал Хърбърт Плъмър, командир на Британската окупационна армия в Германия. Плъмър настоява, че редовите му войници вече не могат да се справят с гледката на „мършави и подути деца, които ровят в отпадъците на британските лагери“. Той твърди, че войниците му всъщност се лишават от възможността да хранят тези деца и искат да се приберат у дома, добавяйки, че страната „се превръща в болшевишка“. Когато Лойд Джордж го пита защо не е изпратил храна на Германия, Хувър, по собствените му думи, избухва гнявно и подробно описва препятствията, които са му поставени от британците. Той се оплаква от „тристата милиона паунда нетрайни стоки“, които ще се развалят след няколко седмици в континенталните пристанища или Белгия. Той посочва порочната и безсмислена политика на Адмиралтейството, която пречи на германския риболов в Балтийско море, и нечовешката тактика за обричането на глад на населението, след капитулацията на Германия. Хувър очевидно завършва тази тирада с предупреждението, че „съюзниците няма да постигнат нищо по-добро от сключването на мир с Германия, отколкото германците са имали с комунистическа Русия“.²⁰⁴⁴ Истина или романтизирано самохвалство? Кой може да каже?

Лойд Джордж знае всичко това от заседанията на военния кабинет, които председателства през февруари.²⁰⁴⁵ Не е новост за него, но промяната на упоритата позиция на французите се оказва трудно. На 8 март, на съвместна среща на съюзническите лидери,

²⁰⁴⁰ *Reports by British Officers, Cmd.52, HMSO 1919, p. 84.*

²⁰⁴¹ *CAB/ 24/76/22*

²⁰⁴² Уинстън Чърчил се завръща на висока длъжност на 9 януари 1919 г. като държавен секретар по въпросите на войната.

²⁰⁴³ *CAB/ 24/76/22.*

²⁰⁴⁴ *War Cabinet 531, p. 2. War Cabinet Minutes 12 February 1919. CAB /23/ 9/18.*

²⁰⁴⁵ *Herbert Hoover, American Epic 2, pp. 337-338.*

дискусиите се насочват към обичайната патова ситуация, когато с театрален размах, който предполага предварителна подготовка²⁰⁴⁶, на британския министър-председател е предадено запечатано съобщение от гореспоменатия генерал Плъмър. Всъщност телеграмата е изпратена по искане на министър-председателя.²⁰⁴⁷

Лойд Джордж я прочита на глас: „Отчаянието достигна до такива дълбини в Германия, че хората смятат, краят с куршума, за предпочитане пред смъртта от глад... Моля да се определи точна дата за пристигането на първите доставки...“²⁰⁴⁸

Френският финансов министър Клоц се опитва да игнорира посланието, но Лойд Джордж се обръща срещу него с необузdana ярост, изливайки презрение върху скъперническото му отношение, докато жени и деца гладуват.²⁰⁴⁹ Язовирната стена се скъсва. Французите признават, че златото на Германия може да се използва за храна, но облекчението не е мигновено. По-нататъшен напредък е постигнат на 14 март, когато в Брюксел е постигнато споразумение, позволяващо на Германия да внася 370 000 тона храна и 70 000 тона мазнини на месец. През април всички ограничения на блокадата са премахнати за европейските неутрални страни, което трябва да увеличи притока на стоки към Германия.²⁰⁵⁰

На теория това трябва да се случи, но на практика всяка нация, засегната от блокадата, е преживяла големи трудности и или сама консумира продукцията, или я предлага за износ на прекомерни цени, които Германия вече не може да плаща.²⁰⁵¹

Но жестокостта не свърши дотук. През останалата част от периода на примирието, препирните между американците, водени от Хувър, и съюзническите лидери, продължават да възпрепятстват вдигането на цялата блокада срещу Германия.

Дори когато става напълно ясно, че правителството на Ваймарската република ще подпише Версайския договор, твърдоглавите отказват да предприемат действия. И въпреки че съюзниците се съгласяват да вдигнат останалата част от блокадата срещу неутралните европейски държави на 25 юни, те упорито остават неразбиращи, докато не получават доказателство, че германците са ратифицирали изцяло Версайския договор на 12 юли 1919 г.²⁰⁵²

Това е толкова жалко, колкото и дребнаво. Официалният процес на сключване на мирен договор, основан на измамното примирие, започва в Залата на огледалата във Версайския дворец на 18 януари 1919 г. От януари до юни 1919 г. Париж е столица на света.²⁰⁵³ Сложни дискусии за това как да се накажат победените нации включват дипломати от повече от 32 държави и националности, но зад кулисите истинските манипулатори на властта влияят върху ключовите решения, които определят веригата от събития, далеч отвъд и нашите съвременни времеви рамки. Историята записва основните резултати от Версайския договор като създаването на Обществото на народите; петте мирни договора с победените държави²⁰⁵⁴, предоставянето на германски колонии и османските владения като „мандати“ на Великобритания и Франция; репарации, наложени на Германия, и очертаването на нови национални граници.

²⁰⁴⁶ <http://filestore.nationalarchives.gov.uk/pdfs/large/cab-23-9.pdf>

²⁰⁴⁷ Vincent, *Politics of Hunger*, p. 121 footnote.

²⁰⁴⁸ Keynes, Dr. Melchior, p. 59.

²⁰⁴⁹ Bane and Lutz, *Blockade of Germany After the Armistice*, p. 214.

²⁰⁵⁰ Keynes, Dr. Melchior, *Two Memoirs*, pp. 60-61.

²⁰⁵¹ Eric W Osborne, *Britain's Economic Blockade of Germany, 1914-1919*, p.188.

²⁰⁵² Bane and Lutz, *The Blockade of Germany after the Armistice*, pp. 549-550, 558-559.

²⁰⁵³ Margaret Macmillan, *Peacemakers, Six Months That Changed The World*, p. 1

²⁰⁵⁴ Това са: Договорът от Версай, 28 юни 1919 г., с Германия; Договорът от Сен Жермен от 10 септември 1919 г. с Австрия; Договорът от Ньой от 27 ноември 1919 г. с България; Договорът от Трианон от 4 юни 1920 г. с Унгария; Договорът от Севър от 10 август 1920 г., по-късно ревизиран с Договора от Лозана от 24 юли 1923 г. с Турция.

Важно е да отбележим, че член 231 от Версайския договор гласи, че Първата световна война е била причинена „от агресията на Германия и нейните съюзници“.²⁰⁵⁵

Някои предполагат, че Германия, като се е съгласила с това обвинение за пълна и абсолютна вина за избухването на войната, най-накрая потвърждава аргумента, че е причинила войната.

Както професор Хари Елмър Барнс го описва: „Германия се намира в положението на затворник в адвокатската колегия, където на прокурора е дадена пълна свобода за времето и представянето на доказателства, докато на подсъдимия е отказан адвокат или възможност да представи доказателства или свидетели. Германия е изправена пред алтернативата да подпише признанието веднага или територията ѝ да бъде нападната и окупирана. Така че със сигурност това признание е получено чрез изнудване“.²⁰⁵⁶

По времето, когато е наложен Член 231, Германия вече не е в състояние изобщо да се съпротивлява. Нейните оръжия и флот са предадени съгласно условията на Мирния договор. Не забравяйте, че блокадата продължава, докато германците не подписват документа, който ги обвинява за предизвикването на световната война. Да умреш от глад или да подпишеш фалшиво признание изтръгнато чрез изнудване.

Това е единствената възможност, пред която е изправена Германия. Това е пародия на истината; една нагла лъжа, която ще пожъне ужасно отмъщение след 20 години. „Голямата четворка“ политици, които парадират на тази сцена, са Клемансо, министър-председател на Франция; Дейвид Лойд Джордж, британски министър-председател; президентът на САЩ Удроу Уилсън и министър-председателят на Италия²⁰⁵⁷ Виторио Емануеле Орландо. Те се срещат неофициално 145 пъти, водят разговори и се споразумяват за всички важни решения, които Германия трябва да приеме през 1919 г.

Париж се превръща в корпоративна централа на вземащите международните решения, на търговците и спекулантите, които действат като съдии и съдебни заседатели в един самозван съд, чрез който се създават нови държави и се установява нов ред.

Британският икономист Джон Мейнард Кейнс, присъства на Версайската мирна конференция и наблюдава злонамерените манипулатори с гневно презрение. Обвиняващите, които знаят, че както неутралните страни, така и германският народ са несправедливо оцелели, отправят осъдителни обвинения към французите, към маршал Фош за неговите твърди условия за примирието, към президента Клемансо за искането на нерешени германски репарации, към финансовия министър Клоц за настояването му, че германските златни резерви не могат да се използват за закупуване на храна, към тактиката им на забавяне, към постоянните им насочвания към съмнителни комитети и към нежеланието им да сложат край на глада.

Кейнс не се заблуждава. Той се движи в кръгове, чиято основна мотивация е унищожението на Германия; на германската икономика, последвано от възстановяване на британското господство в търговията и промишлеността и насърчаване на идеалите на Роудс/Милнър. Без да осъзнава дълбочината на тяхното съучастие, той лично обвинява непримиримостта на Адмиралтейството в Уайтхол, саркастично намеквайки, че след като току-що са усъвършенствали блокадната система, чието създаване е отнело четири години, сега не искат да я вдигнат.

²⁰⁵⁵ <http://net.lib.byu.edu/~rdh7/wwi/versa/versa7.html>

²⁰⁵⁶ Harry Elmer Barnes, *The Genesis of the World War*, pp. 34-35.

²⁰⁵⁷ Б. пр. Италия е един комичен победител, който няма нито едно спечелено сражение в цялата ПСВ и подобно на уличен помияр се присъединява към глутницата хищници, като предявява фантастични териториални претенции! Същото се отнася и за Гърция и Румъния на Балканите, единствено Сърбия оказа достойна съпротива, преди да падне под справедливото възмездие на българското оръжие.

Кейнс нарича представителя на Британското Адмиралтейство, адмирал Монтагю Браунинг, „невежо морско куче... без друга идея в главата си, освен унищожаването и по-нататъшното унижение на омразния и победен враг“.

Кейнс изпитва значителни симпатии към германците. Неговото близко приятелство по време на мирните преговори²⁰⁵⁸ с германския финансов съветник Карл Мелхиор помага за намирането на решения на многобройните пречки, които блокират доставките на храна за Германия. От 1900 г. насам Мелхиор е старши съветник, а по-късно и партньор в банката Варбург в Хамбург. Той става представител на Германия в Комитета по репарациите, като финансов директор на страната. Карл Мелхиор е единственият непарламентарен член на основната германска делегация за мир. Неговата роля в Банката за международни разплащания и по-късното му председателство на Финансовия комитет към ОН е изключително важна.²⁰⁵⁹

Кейнс вечеря с Мелхиор и Пол Варбург, когото описва като „германо-американски евреин, но един от водещите финансисти на САЩ и преди това главен дух на Федералния резерв“. Като се има предвид връзката между Мелхиор, Варбургите и банката Кун Лъоб в Ню Йорк, едва ли е нужно да се питаме защо е в Париж. Всъщност, защо толкова много важни банкери от САЩ, тясно свързани с Ротшилд и Тайния елит, се рееха като лешояди над поразена Германия?

За някои студенти по история твърдението, че международните банкери са повлияли и подкрепили британския Таен елит и техните политически агенти да удължат войната, ще предизвика умствен стрес. То противоречи на масовата история, преподавана в класните стаи, четена в книгите, вестниците или във филмовите и телевизионни версии за Първата световна война. Осъзнаването, че сме били лъгани, отваря пътя към ново разбиране за това, което всъщност се е случвало. Но ще отнеме време, докато го осъзнаем.

Например, разгледайте внимателно американската и британската делегации на преговорите за примирие и подготвителните мирни преговори в Париж през 1919 г. Когато Кейнс пристигна през януари, за да бъде настанен с британската делегация в луксозния хотел „Мажестик“, „никой все още не знаеше какво прави Конференцията или дали е започнала“.²⁰⁶⁰ Има многобройни длъжностни лица, които присъстват на неофициални срещи, много от които не са записани. Париж гъмжи от лични интереси от цял свят. Великобритания е официално представлявана от евентуалните подписали Договора: Дейвид Лойд Джордж, Артър Балфур, Алфред Милнър, Андрю Бонар Лоу и Джораж Барнс, или всички до един са тясно свързани с Тайния елит. Лео Амери, парламентарният секретар на Милнър, снове постоянно между Лондон и Париж в продължение на пет месеца, за да влияе върху дискусиите за разчленяването на Османската империя и директните преговори с Франция за бъдещето на арабите и ционистите, чиято кауза той силно подкрепя.²⁰⁶¹

Присъства Уилям Ормсби-Гор, член на Тайния елит, който е парламентарен личен секретар на Алфред Милнър и помощник-секретар на сър Марк Сайкс. Лорд Робърт Сесил, братовчед на Алфред Балфур и син на бившият премиер от края на XIX век Робърт Солсбъри, е натоварен с управлението на блокадата от 1916 г. и има преки връзки с Хърбърт Хувър. Той е натоварен със задачата да поддържа връзка с президента Уилсън по въпроса за Обществото на народите²⁰⁶² и да гарантира защитата на интересите на

²⁰⁵⁸ Keynes, Dr. Melchior, pp. 24, 13, 49-50.

²⁰⁵⁹ A. N. Field, *The Truth About the Slump*, p.35, 57.

²⁰⁶⁰ Keynes, Dr. Melchior, p. 70, 12.

²⁰⁶¹ J. Lee Thompson, *Forgotten Patriot*, p. 359.

²⁰⁶² Обединените нации са създадени на 10 януари 1920 г. Това е първата международна организация, която теоретично има за цел да поддържа световния мир, да предотвратява войни чрез колек-

Империята. По-късно Сесил е назначен за председател на Висшия икономически съвет и получава съветите си от Робърт Бранд, човек на Милнър от годините на Бурската война. Бранд е управляващ директор на търговската банка *Lazard Brothers* и директор на *Lloyd's Bank*.²⁰⁶³ Самият Кейнс е съветник по финансите, назначен да помага на екипа на Сесил, и като външен наблюдател, неговите наблюдения не страдат от тайни лоялности. Помислете за това събрание от имперски лоялисти, които са отдадени на крайната победа на английската управляваща класа в борбата за световно господство. Тези наследници на мечтата на Сесил Роудс са тръгнали към Версай със сериозна цел: да защитават, укрепват и разширяват империята в „благо на човечеството“.

Те имат верен съюзник в американския лагер, академичен историк, когото Карол Куигли посочва като член на Тайния елит – Джордж Луис Биър.²⁰⁶⁴

Биър силно подкрепя мандатната система, която позволява на Великобритания да поеме отговорност за Палестина. Той е член на „Кръглата маса“ и Милнър го назначава за ръководител на отдела за мандати на Обществото на народите (ОН). Официалните членове на американската комисия включват президента Удроу Уилсън и „полковник“ Едуард Мандел Хаус, държавният секретар Робърт Лансинг, Хенри Уайт, бивш посланик в Рим и Париж, и генерал Талискер Блис.²⁰⁶⁵

Странно е да се спомене, че тези мъже вероятно са най-маловажните американци в Париж. Със сигурност Уилсън и Хаус споделят светлината на прожекторите, но не и истинската власт зад завесата.

Удроу Уилсън претърпява сериозен политически удар на междинните избори през 1918 г. за Сената и Камарата на представителите в САЩ. Демократите губят контрола над двете камари на Конгреса в полза на Републиканската партия, което не вещае нищо добро за шансовете на Уилсън за трети мандат.²⁰⁶⁶

Много по-важно е обкръжението от заинтересовани страни от банковата общност, която го придружава. Сред тях са Томас Ламонт, старши партньор в банката на Мортан в Ню Йорк, и Бернард Барух, който напуска Уолстрийт през 1916 г., за да стане съветник на Уилсън. Барух е член на Консултативната комисия към Съвета за национална отбрана, става председател на Борда на военната промишленост на САЩ през 1918 г. и успешно управлява икономическата мобилизация на страната, чрез която се твърди, че е натрупал лично състояние от 200 мля долара. Произходът му е от Уолстрийт и военната промишленост и е агент на Ротшилд.²⁰⁶⁷ (Доп. пр. А от името, не можем да сбъркаме еврейския му произход).

Хърбърт Хувър се навърта около конференциите, подпомаган и съветван от екипа, който е работил с него в Белгия. Други важни финансисти от Министерството на финансите на САЩ, Федералния резерв²⁰⁶⁸, банката на Дж. П. Морган в Бостън, *International Harvester Company* (собственост на Дж. П. Морган от 1902 г.) и няколко други, чието състояние е свързано с злоупотребите на Хувър в Белгия, стават основни участници. Ванс Маккормик, председател на Националния комитет на Демократическата партия и председател на Американската комисия за преговори за мир (1919 г.), е номинално обикновен политик, но е председател на Борда на военната търговия (1916

тивна сигурност и разоръжаване. Международните спорове трябва да се решават чрез преговори и арбитраж. Тя се проваля, защото тези, които упражняват реална власт, се грижат тя да не успее.

²⁰⁶³ Kathleen Burk, 'Brand, Robert Henry, Baron Brand (1878–1963, Oxford Dictionary of National Biography.

²⁰⁶⁴ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 168.

²⁰⁶⁵ <https://www.loc.gov/help/us-treaties/bevans/m-ust000002-0043.pdf>

²⁰⁶⁶ www.usmidtermelections.com/midterm_summary.php?year=1918_1918&chart.

²⁰⁶⁷ Mujahid Kamran, *The International Bankers, World Wars I, II and Beyond*, pp. 146, 63.

²⁰⁶⁸ Minutes of the Federal Reserve Board, 20 January 1919, https://fraser.stlouisfed.org/files/docs/historical/nara/bog_minutes/19190120_Minutes.pdf

до 1919 г.). Връзките с промишлеността и финансите, главно с Морган, се преплитат във всяка точка. Печалбата на високо ниво за големите банки не е изключително американска област. Един пример за това как забогатяват и европейските банкери, може да се види от следвоенния успех на *Société Générale* на Емил Франки. След като е натрупва огромно състояние чрез връзката си с програмата за помощ на Белгия на Хърбърт Хувър и вътрешната си асоциация с Бундесбанк по време на окупацията на Белгия, от 1919 г. нататък тя процъфтява както никога досега.

Лондонският ѝ клон, *Banque Belge pour L'Etranger*, е финансовият център за всички дела на *Société Générale* извън окупираните територии. В непосредствения следвоенен период тя се възползва значително от притока на капитал, последвал подписването на примирието. Тя създава серия от нови компании, за да се справи с огромното възстановяване в Белгия, разширява и модернизира инфраструктурата на страната.

Белгийската банка за чужденци (*Banque Belge pour L'Etranger*) открива нови международни клонове в Ню Йорк (1917), Париж, Манчестър и Кьолн (1919), Букурещ (1920) и Константинопол (1924).²⁰⁶⁹

Докато бедните в Белгия остават нуждаещи се и обедняват още повече, банките ѝ процъфтяват. Във войните, във всички войни, се печелят милиарди долари чрез печалби, натрупани от военното производство на оръжия и боеприпаси. В края на войната те жънат втори дивидент чрез възстановяването на градовете и селата, разрушени от конфликта. Войната е добър бизнес за банките; много добър бизнес. Както е казвано многократно, никое събитие „не се случва просто така“, сякаш с мистична или божествена намеса.

Двама важни американци, които са в Париж, са съдията от Върховния съд, г-н Брандейс, и неговият близък сътрудник, Феликс Франкфуртер. Брандейс открито „пътува в чужбина на ционистки мисии“ и има три „натоварени и печеливши дни“ в Париж, където „обядва ефективно“ с г-н Балфур и закусва с американските мирни комисари.²⁰⁷⁰ Единствената точка в дневния му ред е Палестина. Също повечето от водещите ционисти отиват в Париж по време на конференцията. Хаим Вайцман поддържа тактиката си на силен натиск от интервюта и срещи с могъщите и влиятелните²⁰⁷¹, най-важната от които се провежда във френското външно министерство на Ке д'Орсе на 27 февруари 1919 г.

Великобритания е представена от Артър Балфур, Алфред Милнър, Морис Ханки и Уилям Ормсби-Гор, всеки от които е силно проционистки настроен. Американската делегация този ден е ограничена до Робърт Лансинг и бившия посланик Уайт, докато ционистката делегация е водена от Хаим Вайцман.

Той представя изявление на ционистката организация за Палестина, което подкрепя британски мандат. Вайцман твърди, че говори от името на милион евреи, „които чакат сигнал за действие“.

Френско-еврейският историк Силвен Леви е включен във френската делегация. Той не е ционист и поставя под въпрос валидността на ционистката идея за „страната на техните предци“ и предупреждава, че сред източноевропейските евреи мигранти ще има много такива, които „ще донесат със себе си в Палестина силно експлозивни страсти, водещи до много сериозни проблеми в страна, която ще прилича на концентрационен лагер на еврейски бежанци“. Той заявява, че „нациите не могат да бъдат създавани по желание... и че реализирането на определен брой стремежи не е достатъчно, за да се създаде национална идентичност...“

²⁰⁶⁹ Manfred Pohl, *Handbook on the History of European Banks*, pp 84-5.

²⁰⁷⁰ Brandeis: *A Free Man's Life*, p 529.

²⁰⁷¹ Margaret Macmillan, *Peacemakers, Six Months That Changed The World*. p. 429.

Леви предупреждава, че е опасно да се създава прецедент, при който хора, които вече притежават гражданство в една страна, ще бъдат призвани да управляват и упражняват други права на гражданство в нова страна. За ционисткото ухо това е ерес. Вайцман е зашеметен, смразен от гняв. Лансинг се намесва, като иска, той да разясни правилното значение на „еврейски национален дом“. Вайцман уклончиво се опитва да се измъкне. Той каза, че ционистите не искат да създадат автономно еврейско правителство, а просто да създадат, под мандат, администрация, „не непременно еврейска“, която да изпраща 70-80 000 евреи годишно в Палестина – че те постепенно ще изградят националност, която ще бъде толкова еврейска, колкото френската нация е френска, а британската – британска.²⁰⁷²

Ако ционистката програма по-късно става очевидна и открито оспорвана, малко внимание е обърнато на нападението на Дж. П. Морган, Варбург, Рокфелер, Уолстрийт срещу Версай. Какво води този легион от алчни банкери в Париж? Тяхното присъствие създава впечатлението на закрыта конференция на търговски ръководители, защото в много отношения това е тяхната програма. Войната е възможност за печалби, както и нейните последствия.

В САЩ списание „*Bankers*“ (Банкери) от януари 1919 г. съобщава за конференция на високо ниво, проведена в Атлантик Сити. Озаглавена е „Конгрес за възстановяването“, под ръководството на банкера Рокфелер-младши, Уилям Кокс Редфийлд (държавен секретар по търговията на президента Уилсън от 1913 до 1919 г.) и Джеймс А. Фарел от *U.S. Steel Corporation*, част от империята на Морган.

Рокфелер открива Конгреса, заявявайки: „Никога не е имало такава възможност, каквато съществува днес, за промишления предприемач с ясна визия... да установи солидна основа за промишлен просперитет.“ Този просперитет трябва да се постигне чрез възстановяването и репарациите в Европа.

Конгресът за възстановяването подчертава, че „изглежда няма причина предприятията да не вървят напред с увереност във великото дело на реконструкцията“. Пазарът е новият свят на следвоенни инвестиции, репарации и възстановяването, но този нов световен ред приема своя ментор от стария свят като партньор. В същото издание на списание „*Bankers*“, американските финансови елити се застъпват за повторното обединение на „двете велики англоезични страни по света“, чийто език, вяра в демокрацията и загриженост за човешката свобода „произтичат от един и същ източник“.

Да оставим настрана голямата лъжа за смислената демокрация и загрижеността за човечеството. Това са лукавите думи, зад които Тайният елит винаги се е защитавал. Почти същото говори Сесил Роудс. Великодушно американците приемат, че Великобритания е разпространила цивилизацията; че различията между англоезичните нации са станали по-малко забележими и по-широкото финансово сътрудничество „ще бъде приветствано от английските банкери“.

В този момент списание „*Bankers*“ обявява нов съюз: „Хората от тези две велики англоезични демокрации категорично са решили да се обединят оттук нататък – и никаква пропаганда, породена нито в ада, нито в Германия, не може да промени тази цел.“²⁰⁷³

Ето го, това изявление от центъра на американските банкови среди, категорично обявява сливането на тайния елит на Великобритания и паричната сила на САЩ в общ план за „обединяване в бъдещето“, защото това са хората, за които се говори в статията. Не обикновените хора, а могъщи банкери и финансисти. Сякаш раждането на нов световен ред е обявено в тези редове.

²⁰⁷² *FRUS vol. IV, pp. 159, 165-189.*

²⁰⁷³ *The Bankers Magazine Vol. 49, No 1, January 1919, pp. 7-8.*

Това е като брак по сметка и всичко, което остава да се изглади, са предбрачните споразумения. Англо-американският естаблишмънт трябва да бъде под техен съвместен контрол. Това, което е още по-огорчително, е че във Великобритания и САЩ обикновените хора са близо до отчаянието. Високите цени, ниските заплати и споровете между работници и работодатели стават ежедневие. В Сиатъл и Уинипег се провеждат общи стачки.²⁰⁷⁴

В Глазгоу войници разпръскват работническа стачка с пушки с щикове. Дори танкове са изкарани по улиците, а синдикални лидери са бити и вкарани в затвора.²⁰⁷⁵

Новият англо-американски естаблишмънт се издигна над протестите на работническата класа. Винаги е бил такъв.

Версайският договор, подписан на 28 юни 1919 г., е безкомпромисен. Германия губи близо 1/7 от територията си и 1/10 от населението си. Половината от желязната руда, ¼ от производството на въглища, и 1/7 от селскостопанското производство, са ѝ отнети. Германските колонии са загубени и стават британски. По-голямата част от търговския флот трябва да бъде предаден на победителите, и страната попада под дългосрочна икономическа дискриминация. Армията и флотът са значително намалени.

Рейнската област е демилитаризирана, разделена на три зони и окупирана от съюзническите сили за период от 5 до 15 години. Саарланд е поставен под мандата на ОН. Въглищните мини са дадени на Франция. Данциг и околностите му са превърнати в свободен град под полски контрол със специални права. Независимостта на Австрия, чието Народно събрание е гласувало да се обедини с Германия, трябва да бъде гарантирана завинаги, т.е. забранено е на двете германски държави да се обединят.

Размерът на репарациите ще бъде определен по-късно. Но няма съмнение, че той ще бъде чудовищен и невиджан досег. Убитият Кичънър сигурно се е въртял във водния си гроб. Това не е справедлив мир. Преди подписването на договора президентът Уилсън казва, че ако е германец, няма да го подпише. Неговият държавен секретар Лансинг смята условията, наложени на Германия, за неопируемо трудни и унижителни, много от които невъзможни за спазване. Неговият съветник, Мандел Хаус, написва в дневника си на 29 юни, че договорът е лош и изобщо не е трябвало да бъде сключван; изпълнението му ще предизвика безкрайни трудности в Европа.²⁰⁷⁶

Истинските победители изобщо не се колебаят и нямат никакви угризения. Окончателният договор е доказателство за малкото реално влияние на Удроу Уилсън в Европа. Версайските мирни споразумения са стъпка към бъдещата война.

Дипломатът-историк Джордж Ф. Кенън по-късно пише, че мирният договор „съдържа трагедиите на бъдещето, записани в него, сякаш от ръката на дявола“.²⁰⁷⁷

Както посочихме, приемайки член 231, Германия е задължена да понесе бремето на вината за предизвикването на войната. Старите империи са разрушени, а избраните богатства са преразпределени. Изчезва Германската империя и внукът на кралица Виктория, кайзерът, доп. пр. и ще доживее остатък от дните си в Доорн, Холандия, като по чудо спасява бесилката, готвена му от британците.

Руската империя вече не съществува, нейният цар Николай II, братовчед на британския крал Джордж V и на Вилхелм II, е екзекутиран от същите болшевики, финансирани от американските и британски банкери.

Османската империя, разделена от победителите, предлага възможността да се прекрои Близкият изток, предлагащ петрол и първокласно стратегическо местоположе-

²⁰⁷⁴ <https://libcom.org/history/1919-winnipeg-general-strike>.

²⁰⁷⁵ Chanie Rosenberg, <http://pubs.socialistreviewindex.org.uk/sr226/rosenberg.htm>

²⁰⁷⁶ Professor Hans Fenske, *A Peace to End All Peace*

<https://firstworldwarhiddenhistory.wordpress.com/?s=Fenske&search=Go>

²⁰⁷⁷ Adam Hochschild, *To End All Wars: A Story of loyalty and Rebellion*, p. 357.

ние. Британската империя оцелява, но на цена, която си струва. Великобритания е продала поне $\frac{1}{4}$ от долларите си инвестиции и е взела заем над 1 027 000 000 паунда от САЩ.²⁰⁷⁸ Следователно, потокът от капитали от Америка към Европа обръща модела, който доминира през предходния век. Тези огромни промени представляват дългосрочно финансово пренареждане в полза на Уолстрийт. Краят на Първата световна война не е началото на края, а градивен елемент към предстоящите бедствия.

Нов елит възнамерява да контролира мира и да упражнява влиянието си чрез организации, създадени специално, за да определят как това ще се случи. По време на Мирната конференция в Париж, главният помощник на Алфред Милнър, Лайънъл Къртис, организира съвместна конференция на британски и американски „експерти“ по външните работи в хотел „Мажестик“.²⁰⁷⁹

Британският контингент се състои според Карол Куигли изцяло от членове на Тайния елит.²⁰⁸⁰ Американските „експерти“ идват от банки, университети и институции, доминирани от Дж. П. Морган и членове на Карнеги тръст.²⁰⁸¹ Този съюз от международен финансов капитализъм и политически мислители и манипулатори, започва нова фаза в живота на тайната клика, продължавайки стремежа си за установяване нов световен ред. Те вземат за основа успешната „Кръгла маса“ и я преобразяват в Кралски институт за международни отношения (КИМО или Чатъм Хаус).

След поток от двусмислени думи, чийто смисъл е че ще работят заедно, за да определят бъдещата посока на един бързо променящ се свят, Лайънъл Къртис се застъпва за тезата, че „Националната политика трябва да се оформя от концепцията за интересите на обществото като цяло“. Под това той има предвид интересите на англо-американския естаблишмънт. Той говори за споразуменията, постигнати в Париж в резултат на общественото мнение в различни страни, и изтъква необходимостта от разграничаване между „правилно“ и „грешно“ обществено мнение. С ледена увереност той обявява, че „правилното обществено мнение се създава от малък брой хора, които са в реален контакт с фактите и обмислят съответните въпроси“.²⁰⁸²

Той говори за необходимостта от „култивиране на обществено мнение в различните страни по света“ и предлага създаването на „строго ограничен“ мозъчен тръст на високо ниво, състоящ се от съмишленици „експерти“ от британската и американската делегация. Организирана е комисия за подбор, доминирана изцяло от агенти на Тайния елит²⁰⁸³, за да се избегне „голяма маса от некомпетентни членове“. Колко типично мислене, за британската управляваща класа. Новият англо-американски елит с одобрени членове е самоизбран. Така Институтът по международни отношения, известен още като Чатам Хаус, е официално създаден през юли 1920 г. и получава кралска харта през 1926 г.²⁰⁸⁴

Първото му решение е да напише история на Мирната конференция. Комитет, който да контролира тези писания, с други думи, да гарантира, че официалната история записва само тяхната версия на събитията, е финансиран с дарение от 2000 паунда от Томас Ламонт от хората на Морган. Следвайте парите и винаги ще проследите властта зад политиците.

²⁰⁷⁸ David S Landes, *The Unbound Prometheus*, pp. 362-363.

²⁰⁷⁹ Учредителното събрание за създаване на Института се състоя на 30 май 1919 г.

²⁰⁸⁰ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, p.18.

²⁰⁸¹ Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment*, pp. 182-183.

²⁰⁸² M. L. Dockrill, "The Foreign Office and the 'Proposed Institute of International Affairs 1919'" *International Affairs (Royal Institute of International Affairs 1944-)*, Vol. 56, No. 4 (Autumn, 1980), pp. 666-667.

²⁰⁸³ Всички висши организатори са членове на Тайния елит: лорд Робърт Сесил, Валентин Чирол, чуждестранен редактор на вестник „Таймс“, Джефри Доусън, Г. У. Протеро и др.

²⁰⁸⁴ Dockrill, *The Foreign Office and the 'Proposed Institute of International Affairs 1919' International Affairs (Royal Institute of International Affairs 1944-)*, Vol. 56, No. 4 (Autumn, 1980), pp. 671.

По същото време сестринската организация на Института, или Съветът по външни отношения (СВО / CFR), е създаден също пари на Морган. Действайки в тясно сътрудничество и финансирани от един и същи източник, СВО и Чатам Хаус гарантират, че Великобритания и САЩ ще следват сходна външна политики. Къртис и неговата нова обновена организация канят лектори, за да обсъдят и развият „правилното“ мнение. Ето защо първата напълно записана среща, публикувана в списание „Кръглата маса“²⁰⁸⁵ през 1921 г., е проведена от Д. Г. Хогарт, който работи в Арабското бюро по време на войната. Той е приятел на Т. Е. Лорънс и сър Марк Сайкс, хората които предадоха арабите. Хогарт говори за арабските държави, че това е една специфична област, където трябва да се подкрепя „правилното“ мнение.²⁰⁸⁶

През 1922 г. Хаим Вайцман изнася реч за ционизма.²⁰⁸⁷ Неговото мнение също е „правилното“.

Една последна задача е необходима, преди тези елити да могат безопасно да продължат напред. Те трябвало да гарантират, че всички доказателства за съучастието им в умишленото започване на войната през 1914 г. и удължаването ѝ след 1915 г. са премахнати. Задачата се пада на Хърбърт Хувър, който има личен интерес да скрие собствената си измама в Комисията за помощ в Белгия. Затова, участието му е пазено „напълно поверително“. Ефраим Адамс, професор по история в Станфордския университет, близък приятел на Хувър от студентските години, е извикан в Париж, за да координира голямото събиране на документални доказателства от страните в цяла Европа, отнасящи се до войната и нейния истински произход, и да го облече в мантията на академична респектабилност. Адамс решава да води дневник, но спира след седмица с фалшивото извинение, че осъществява твърде много контакти и работата е твърде интересна, „за да търпи прекъсвания заради записването в дневника“. Задачата трябвало да бъде изпълнена незабавно. Бързината е от съществено значение. Адамс е в Париж до 11 юни без план за действие, освен да следва инструкциите на Хувър, цялата открадната или незаконно придобита документация да бъде изпратена до Станфордския университет в Калифорния. Това е възможно най-отдалечената дестинация от Европа, която може да се направи. Нищо не е твърде маловажно. Решенията за уместността са оставени за по-късна дата. Две години по-късно Адамс все още не е започнал да създава каталог на съкровищата, които е откраднал, и се оправдава с „разочарование и огорчение“.²⁰⁸⁸

В Белгия достъпът до правителствените документи е улеснен от „мосю Емил Франки, минен инженер и банкер със световна репутация“.²⁰⁸⁹ Разбира се, че ще е той. Кой друг знае къде са заровени „всички скелети“ от скандала с Белгийската помощ? Франки, чиято всемогъща белгийска банка, *Société Générale*, завършва войната пребогата и процъфтяваща отвъд най-смелите му мечти²⁰⁹⁰, е единственият човек, който знае точно какви доказателства трябва да бъдат премахнати незабавно.

²⁰⁸⁵ Docherty and Macgregor, *Hidden History*, chapter 11, pp. 153-160.

²⁰⁸⁶ И Хогарт, и Т. Е. Лорънс са отговорни за създаването на „*The Bulletin*“ – тайно списание за политиката в Близкия изток. Лорънс редактира първия брой на 6 юни 1916 г. и след това изпраща многобройни доклади за него, и проследява седмица по седмица Арабското въстание, което слага край на османското господство в Арабския полуостров. Британското външно министерство го описва като: „Забележително разузнавателно списание, толкова строго секретно по своята същност, че от всеки брой се отпечатват само около 30 екземпляра... Не може да се цитира от списанието, дори в тайни съобщения.“ <http://www.archiveeditions.co.uk/titledetails.asp?tid=7>

²⁰⁸⁷ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. 185.

²⁰⁸⁸ Ephraim Adams, *The Hoover War Collection at Stanford University, California; a report and an analysis*, (1921), p. 7. <https://archive.org/details/cu31924031034360>.

²⁰⁸⁹ Adams, *The Hoover War Collection*, (1921), p. 36.

²⁰⁹⁰ <http://www.fundinguniverse.com/company-histories/generale-bank-generale-de-banque-history/>

Защо историците и разследващите журналисти не успяват да разкрият тази измама? Хувър и Франки организират премахването на документи, които ще развенчаят мита за Белгийската помощ, и прикриват зловещата роля на самия Хувър. А той има много влиятелни приятели. Убеждава генерал Джон Пършинг да освободи 15 професори и студенти по история, служещи в различни части на Американските експедиционни сили в Европа, и ги изпраща в униформи, в страните, които неговата „хуманитарна“ агенция подпомага. С храна в едната ръка и успокоение в другата, тези агенти се сблъскват с малко пречки в търсенето си. Те се интересуват от материали, свързани с произхода на войната и работата на Комисията за подпомагане на Белгия. Осъществяват правилните контакти, ровят из архивите и откриват толкова много, че Хувър „скоро ги изпраща обратно в САЩ като баласт в празните трюмове на корабите за хранителни продукти“. ²⁰⁹¹ Той наема допълнителни 1000 агенти, чието първо откритие възлиза на 375 000 тома „Тайни военни документи“ на европейските правителства. ²⁰⁹²

Твърди се, че Хувър им дарил „подарък“ от 50 000 долара за задачата. Сумата е достатъчна като заплата само за около 70 от тези агенти за една година. Не се оказва възможно да открием от какъв източник е заплатено останалите 900 души.

Поддръжниците на Хувър твърдят, че ще трябва поне десет години ровене, за да се открият най-ценните материали сред събраните документи.

Според Ефраим Адамс, самият Хувър е преценил, че процесът на „събиране“ ще продължи 25 години ²⁰⁹³, но каталогизирането на материалите може да отнеме „хиляда години“. Събирането е ускорено до „неистови темпове“. ²⁰⁹⁴

Колко удобно. Официалната пропаганда настоява, че работата е спешна, но каталогизирането ще отнеме хилядолетие. Тайното премахване и унищожаване на уличаващи британски и френски материали представлява малък или никакъв проблем за Тайния елит и след като болшевиките поемат контрола, достъпът до руски документи се оказва лесен. Професор Павел Милюков, външен министър по време на стария режим на Керенски, информира Хувър, че някои от царските архиви от началото на войната са скрити в плевня във Финландия. По-късно Хувър се хвали, че „да ги получим изобщо не е било проблем. По това време ние хранехме Финландия.“ Така Тайният елит се сдобива с масив от доказателства от стария царски режим, които несъмнено са съдържали изключително интересна информация за Сараево и тайната мобилизация на Русия. По същия начин, компромениращата кореспонденция между руското външно министерство и неговите представители в Париж и Белград е „изгубена“ за поколенията. Всички руски дипломатически документи от 1914 г. са извадени от архивите им от неизвестно лице. Това са документи от изключително значение, които ще докажат, че Германия не е причинила Първата световна война. На пръв поглед може да изглежда странно, че болшевиките сътрудничат толкова охотно, и позволяват на агентите на Хувър да изнесат 25 вагона с материали от Петроград. ²⁰⁹⁵

Според „Ню Йорк Таймс“ екипът на Хувър е купил болшевишките документи от „портиер“ за 200 долара в брой ²⁰⁹⁶, но е имало по-тъмни сили в действие.

Болшевишките лидери са задължени на американски банкери, тясно свързани с Тайния елит, и разпродават на най-добрите руски ресурси на тях.

²⁰⁹¹ Whittaker Chambers, Hoover Library

²⁰⁹² New York Times, 5 February 1921.

²⁰⁹³ Adams, The Hoover War Collection, p. 5.

²⁰⁹⁴ Cissie Dore Hill, Collecting the Twentieth Century, p. 1 at

<http://www.hoover.org/publications/hoover-digest/article/8041>

²⁰⁹⁵ Whittaker Chambers, Hoover Library at <http://whittakerchambers.org/articles/time-a/hoover-library/>

²⁰⁹⁶ New York Times, 5 February 1921.

Изнасянето на документи от Германия не представлява почти никакъв проблем. Откраднати са 15 вагона с материали, включително „пълните секретни протоколи от Върховния военен съвет на Германия“, „подарък“ от Фридрих Еберт, първи президент на следвоенната Германска република. Хувър обяснява, че Еберт е „радикал, който не се интересува от работата на своите предшественици“²⁰⁹⁷, а гладуваният човек ще замени дори акта си за раждане за храна.

Хората на Хувър също се сдобиха с 6000 тома съдебни документи, обхващащи пълните официални и секретни процедури по подготовката на кайзера за война, в случай че Франция и Русия се мобилизират срещу Германия. Къде тогава са жизненоважните доказателства, доказващи вината на Германия? Ако имаше доказателства, те щяха да бъдат публикувани незабавно. Но няма такива.

До 1926 г. „Военната библиотека на Хувър“ е толкова пълна с документални материали, че с право е описана като най-голямата в света, занимаваща се с Първата световна война.²⁰⁹⁸

В действителност това не е библиотека. Въпреки че документите се съхраняват физически в Станфорд, до колекцията имат достъп само лица с най-високо разрешение. През 1941 г., 22 години след като Хувър започва задачата да скрие истинската история на Първата световна война, избрани документи са предоставени на обществеността. Това, което е скрито от погледа или унищожено, никога няма да стане известно.

Достатъчно е да се каже, че никой историк на Първата световна война никога не е публикувал или цитирал противоречиви материали, съхранявани в Института на Хувър за войнат, революцията и мира.

Учудващо е че малцина, ако изобщо има такива военни историци, някога са писали за тази незаконна кражба на европейски документи, свързани с най-важното събитие в европейската и световната история, и тяхното укриване в Калифорния. Защо?

Те крадат история, за да се защитят. Цялата тази продължителна световна война, оправдана с лъжи, удължена от спекуланти и политици със скрити цели, подложена на фалшиви истории, донесла непосилни репарации на победените държави и много трудности за обикновени хора, не е приключила. Всички последици от войната спопадат във водовъртежа на един изключително несправедлив мир. „Скритите сили“, „паричната власт“, „задкулиската власт“, които предопределят войната, са по-сигурни в контрола си над развития свят до края на 1919 г. Версайският договор не бележи края. Той предоставя форум за новия елит да се прегрупира и да си поеме дъх. По-лошото предстои.

Послепис. Войната, която ще свърши...

Преди десетилетие, когато за първи път приехме предизвикателството на професор Карол Куигли, да потърсим доказателства за тайното общество на Роудс²⁰⁹⁹ и как то се превръща в Тайния елит, бяхме смаяни от фактите, които са игнорирани, изумени от лекотата, с която важни фигури са заличени от историята, и разгневени от повторението на старите лъжи за причините и протичането на Първата световна война.

На изследователите все още е отказан достъп до записи и официални документи, които остават под ключ или са изгорени и унищожени. И все пак, след много години упорити изследвания, ние доказахме без съмнение, че Тайният елит е предизвикал войната срещу Германия, в тясно сътрудничество с международни банкери и политически съюзници в Лондон и Ню Йорк, и умишлено е удължил касапницата след 1915 г.

²⁰⁹⁷ Whittaker Chambers, Hoover Library

²⁰⁹⁸ New York Times, 5 February 1921.

²⁰⁹⁹ Carrol Quigley, *The Anglo-American Establishment*, p. x.

Те са решени да разбият завинаги старите империи, които заплашват имперската мощ на Великобритания. Германия трябва да бъде унищожена. Както римляните настояват, че Картаген трябва да бъде унищожен, за да се осигури върховенството на Рим, така и Тайният елит и неговите агенти съсредоточават мощта си върху унищожаването на Германия.

В продължение на почти век митът, че Германия умишлено е започнала тази война, се повтаря като безсмислена мантра. През последните няколко години се наблюдава забележимо раздвижване към по-мек подход, най-скорошното от които е тълкуването на Кристофър Кларк, че Европа е влязла в войната в сомнамбулен транс.²¹⁰⁰

Разбира се, че не е така. Не можем да повтаряме твърде често суровата истина, че милиони мъже са били жертвувани от злите спекуланти и злонамерените влиятелни фигури в решителен опит да установят новия си световен ред.

Глава по глава представяме ясни доказателства, че войната е станало продължителна, умишлено и ненужно. Това обвинение е отправяно многократно в британския парламент, във френското събрание и в съвременни доклади. Такива протести са игнорирани, отхвърляни или смятани за неоснователни.

Страданието на войната в Европа, в Дарданелите и Галиполи, в открито море и във въздуха, е оправдано с пропаганда и лъжи, докато онези, които са страдали от лишенията и агонията, са жертвувани за ужасна кауза, за която не знаят нищо.

Въпреки, че се представят за неутрална страна, САЩ по същество са активен съюзник на британското и френското правителство от най-ранните дни на конфликта. Паричната власт и президентските съветници, които контролират външната политика на САЩ, никога не биха позволили на Германия да успее.

Дж. П. Морган и неговите поддръжници Ротшилд, Рокфелер, Кун, Лъоб и Варбург, реализират безпрецедентни печалби на гърба на онези които са вкарани да умират в окопите, и на мирното население обречено на бедността и лишения на вътрешния фронт. Въпреки че Великобритания е сигурна в подкрепата на англо-американското „банково братство“ от първия ден на войната, не е лесна задача да се обърне среднестатистическият американски гражданин от изолацията и дълбоко вкоренените му антивоени настроения към активно участие.

Финансовото влияние на американските банки, на производителите на боеприпасите и производителите на основни храни несъмнено осигуряват победата на съюзниците, въпреки че през по-голямата част от войната американският народ няма и най-малка представа за съучастието на правителството си.

Лъжите и измамите продължават с неуморна сила. Умело инсценирана пропаганда оправдава загубата на гражданска свобода, наложена от правителството.

Тайният елит не уважава демокрацията. Живеем в странна епоха на алтернативни факти и фалшиви новини, но не си въобразявайте, че това е някакво ново изобретение.

Удроу Уилсън е преизбран през 1916 г. собещанието си, че „ще държи Америка извън войната“, но едва три месеца след повторното си встъпване в длъжност той напълно променя политиката си и слага край на всякакъв шанс за успех на Германия.

Точно така елитите винаги са работили. Предвид всичко, с което се е сблъсква, Германия никога не би могла да спечели, след като нейните армии не успяват да превземат Париж през първите няколко месеца от войната.²¹⁰¹

²¹⁰⁰ Christopher Clark, *The Sleepwalkers, How Europe Went To War in 1914*.

²¹⁰¹ Б. пр. Не е така, тук авторите грешат. Основната грешка е че след като подписват примирието с Русия, не се съсредоточават върху решителни победи на второстепенните фронтове, на Балканите и срещу Италия. Ако Лудендорф не беше толкова праволинеен и беше насочил основният удар не срещу Вердюн а на Изонцо, Италия веднага щеше да капитулира, предвид смешните качества на нейната армия, след което излизането в гърба на Франция, бърза щеше да доведе до решителна победа,

Ако остава някакво съмнение за властта, задкулиската власт, упражнявана от мъжете, идентифицирани от края на XIX век от професор Куигли като тайното общество на Роудс-Милнър, помислете за следното.

До 1912 г. Роудс и У.Т. Стед са мъртвци, но богатството на Сесил Роудс е поставено в ръцете на Алфред Милнър и неговите сътрудници, а печата във Великобритания се контролира от одобрения от Тайния елит лорд Нортклиф.

Нати Ротшилд умира през 1915 г., но неговите наследници, синът му Уолтър и племенникът му Джеймс де Ротшилд, извеждат на преден план зараждащата се се сила, наречена ционизъм. Над всички е Алфред Милнър. Човекът, който спасява златните и диамантените мини на Ротшилд в Южна Африка и става неизбран постоянен член на Военния кабинет под ръководството на Лойд Джордж.

Милнър е мозъкът; Милнър „расовият патриот“; Милнър, който се ползва с лоялността на висшите чинове в британската армия; Милнър, който дава подкрепата си на Лойд Джордж да ръководи правителството; Милнър, чиито последователи контролират политиката на Лойд Джордж от офисите си на Даунинг стрийт; Милнър, човекът, който лично се сбогува с последния руски цар. Човек, толкова важен за създателите на новия световен ред, че влиянието му е заличено от историята.

Чували ли сте преди за Алфред Милнър? Споменавано ли е името му някога в класната стая или лекционната зала, когато сте учили история? Признато ли е мястото му във всичко, което се е случило, от онези, които контролират организираните възпоменания за Първата световна война?

Не разбира се. Именно той има смелостта да „пренебрегне протестиращите“ и да се настоява за унищожението на Германия.

Ами самозванецът Хърбърт Хувър? Той е преоткрит като велик хуманист между 1914 и 1919 г., но успехът му е подкрепен от мъжете, които искаха да удължат войната. Комисията за помощ на Белгия не е неговото голямо постижение; нито пък ролята му на администратор по храните за американското правителство.

Докато германците ще бъдат запомнени с опожаряването на Лувен и историческата му библиотека през 1914 г., като престъпление срещу цивилизацията, но Хувър буквално открадва историята на Европа отпреди войната до 1919 г. и я е отнася на другия край на света, за да я заключи. Ах, но той е добър човек. Прави го за потомството, нали?

Какъв срам, че доказателствата, или това, което е останало от тях, е осъдено на вечен мрак; че всичките му документи за доставка и разпространение са изчезнали; че целият разказ за Белгийската помощ е оставен изцяло на апологетите на Хувър.

Жалко е да се признае, че тайните документи за причините за войната в Европа са разменени от отчаяни хора за храна. Това е нивото, до което е паднал човекът, който ще бъде 31-вият президент на САЩ.

Толкова много въпроси остават без отговор. Но ще си ти дадете сами. Не се отказвайте.

Въпрос, който се нуждае от сериозно проучване, са „Четиринадесетте точки“ на Удроу Уилсън. С поглед назад, те се нареждат сред най-великите миражи на всички времена, защото никога не са било нищо повече от хитра измама, примамката, която кайзерът, неговите съветници (доп. пр. и съюзници) глътнаха.

Те правят фаталната грешка да се доверят на американското правителство. Какво си мислят? Германците знаят за зависимостта на Великобритания и Франция от САЩ,

преди още американците реално да се включат. Франция направи точно така, постигна решителна победа на Балканския фронт и на практика спечели войната още с разгрома на България използвайки освен войските си, подкупи, шпионажа и пропагандата на прословутите 14-точки. Не Вердюн, а Добро поле реши крайния изход!

за крещящите лъжи за потъването на „Лузитания“ и всеки друг скандал, но очевидно са склонни да се доверят на Удроу Уилсън.

Разбира се, американците ги осигуряват чрез програмата за помощ на Белгия, а оста Рокфелер/Ротшилд гарантира, че доставките им на петрол няма да бъдат прекъсвани, но след като САЩ се присъединява към войната срещу Германия, със сигурност е трябвало да им се свалят розовите очила?

Но отчаяните времена изискват отчаяни действия. Обещанието за справедлив мир е твърде силно, за да бъде игнорирано от германското правителство. Твърди се, че германската офанзива от март до юни 1918 г. поставя съюзническите армии на Западния фронт по-близо до катастрофата, отколкото след първата битка на Марна през 1914 г., но това последно хвърляне на зарове на Лудендорф е осуетено от „огромното ускорение на пристигането на американските войски“.²¹⁰²

Като изтощени боксьори, които се бият докрай, Съюзниците и Германия застават в тългите си, симулирайки готовност за следващия рунд. Но докато Великобритания и Франция разполагат с почти неограничени резерви от Америка, Германия вече е изчерпана. „Четиринадесетте точки на Уилсън“ се явяват уж основа за справедливо и почтено споразумение. Това е триумфът на измамата над справедливостта.

Истината е, че Германия е търси справедлив мир многократно от декември 1914 г. Съюзниците просто не искат да знаят през 1915, 1916 и 1917 г. Всъщност те не искат да знаят и през 1918 г. Има достатъчно доказателства, че продължаването на войната на Западния фронт през 1919 и 1920 г. е обсъждана и очаквана от британския военен кабинет. Американското присъствие променя всяка динамика. Времето е на страната на съюзниците. Неуспехът на „Четиринадесетте точки“ на Удроу Уилсън да намерят международна подкрепа измуква последния дъх надежда от германските лидери.

Уилсън няма властта да спре игнорирането на предложенията си във Версай и се връща в Америка болен и разочарован. Той изпълни мисията си за елита, като отменя предизборната си позиция от 1916 г. и след това внезапно въвлича САЩ във войната. Той обръква германското ръководство със своя „идеализъм“ и разстроива политическите си врагове в Америка, като предлага създаването Обществото на народите²¹⁰³, което номинално е прието във Версайския договор. Въпреки че проблемната и напълно нефункционираща роля на Обществото на народите се простира отвъд нашата времева рамка, самото му предложение е причината Конгресът на САЩ два пъти да отхвърли Версайския мирен договор.²¹⁰⁴

Голяма част от американските сенатори са толкова настроени срещу Обществото на народите на Уилсън, че обявяват Договора за „мъртъв, за да остане мъртъв“.²¹⁰⁵ Тези думи могат да послужат като погребален епитаф за политическата кариера на Уилсън. След като претърпява много тежък инсулт през октомври 1919 г., кандидатурата му за трети мандат е отхвърлена от Демократическата партия.

А какво да кажем за Русия? Когато човек вземе предвид жертвите, направени от руския народ във войната му срещу Германия, отсъствието им във Версай трябва да причини известно смущение. В продължение на три дълги години Русия се бори с германците и австроунгарците, нанасяйки им големи загуби, но понасяйки още по-големи.²¹⁰⁶ Дългогодишното обещание Русия да анексира Константинопол и Проливи-

²¹⁰² Report of the Committee of Prime Ministers. Preliminary Draft. appended to the minutes for the Imperial War Cabinet 32B, 16 August 1918. p. 167.

²¹⁰³ Обществото на народите (ОН) е международна организация, създадена през 1920 г. с Версайския договор. Въпреки че е предложена от президента Удроу Уилсън като част от неговите Четиринадесет точки за справедлив мир в Европа, Конгресът отказва да подкрепи предложението.

²¹⁰⁴ New York Times, 19 November 1919, 19 March 1920.

²¹⁰⁵ Margaret Macmillan, *Peacemakers, Six Months That Changed the World*, p. 71.

²¹⁰⁶ FRUS, vol. 3 pp. 581-584.

те, след като Германия бъде унищожена, е ефективно и удобно анулирано, когато болшевишкото правителство сключва мир с Германия през 1918 г.

Лойд Джордж повдига досега незададения въпрос за руско участие в мирния процес през януари 1919 г.²¹⁰⁷, но няма последователно или съгласувано съгласие от разделения Върховен съвет. Тревожните истории, разпространявани в Париж за варварския червен терор, разгърнат от болшевиките, са отхвърлени като преувеличение от Лойд Джордж. Разбира се, британският министър-председател е майстор на прикриването и заблудата.

Всеобхватната роля на британските и американските банкери е друг фактор, който не бива да се споменава. Важното в крайна сметка беше, че Константинопол остава извън руския контрол и Русия вече не заплашва Персия, Индия или преначертана карта на Близкия изток.

Историята не е просто поредица от епохи или спретнато построени времеви линии, в които коментаторите (академичните историци) се опитват да обяснят събитията или да изградят свой собствен наратив. Историята живее и диша и никога не стои неподвижно. Това е нашето минало и определя голяма част от нашето бъдеще.

Събитията, решенията и последствията гарантират, че тя винаги ще остане завладящата основа, чрез която по-добре разбираме къде се намираме в момента и как сме стигнали дотук. Но историческият запис е непълен. Той е бил манипулиран, преработван и злоупотребяван от онези, които имат много да крият.

Където има пропуски, подозирайте мотивацията. Не ставайте жертва на фините измамни думи на онези, които вдигат ръце във въздуха и твърдят, че нашият разказ не може да бъде напълно доказан, защото доказателствата вече не са налични.

Знаем как работят тези хора. Тяхната оперативна сейност сега е толкова прозрачна, че всеки знаещ човек ще отхвърли протестите им само въз основа на обема косвени доказателства. Но те се крият зад пренебрежителната реплика „това са глупости, теория на конспирацията“ – удобство, което защитава виновните.

Година след година, дори докато работехме по тази книга, тихомълком излизаха признанията за шпионския кръг на Едит Кавел, за истинския документ описващ товара на „Лузитания“, за грубите преувеличения на Комисията Брайс.

И все пак големите лъжи продължават да съществуват и се преповтарят в масовите медии.

Нашите книги обхващат периода между 1890 и 1919 г., защото в този период група от елитни политици, влиятелни фигури, богати, решителни и влиятелни финансисти, и техният академичен антураж, предприемат съгласуван ход за създаване на нов световен ред под свой контрол.

През 1890 г. той е движен от ценностите на висшата английска класа и британското господство в световната търговия, политика и влияние. До 1919 г. по-ясните връзки между англо-американския естаблишмънт и изтощителната, умишлено продължителна война, насочват новия световен ред към Атлантически съюз и трайни „специални отношения“ между Великобритания и САЩ.

От съществено значение е всички да разберат, че 1919 г. не е крайна точка. Няма усещане за „свършена работа“. Това, което се случи през 1919 г., е просто още един стъпаловиден камък, градивен елемент към новия световен ред.

Националните граници се променят в много части на Европа. Нови териториални отговорности (говори се за мандати) са разпределени между победителите. Оформят се нови държави. Икономическите интереси, както винаги, са на преден план. Стари спорове се появяват отново около доходоносните части от разделената Османска империя.

²¹⁰⁷ *National Archives, CAB 29/ 28.*

Германия е победена и унижена, но оцелява. Политиците, които опозориха човечеството, като твърдят, че световната война е спасила цивилизацията, избегват от проверката на правосъдието. Те написват мемоарите си, приемат наградите си и живеят добре от печалбите си, произтекли от това.

Над тях, контролиращите реалната власт не се отдръпват. Те просто продължават незабелязано по избрания от тях маршрут. Ако все пак се съмнявате кои са били и са тези хора, ангажирайте се с предизвикателството на Куигли. Той заявява, че „доказателствата за тяхното съществуване не са трудни за намиране, ако човек знае къде да търси“.²¹⁰⁸

Те остават зад кулисите, влияят на политиците и политиката, купуват общественото мнение, възнаграждават своите, фалшифицират медийни репортажи и се защитават от обществен контрол. Историята ще продължи да бъде контролирана от тях, докато критиката може да бъде игнорирана. Можете да разклатите тази удобна установена структура, като продължите да поставяте под въпрос официалните версии и никога не си позволявате лесно да се задоволявате с т. нар. истина. Всичко, което описахме, е поредица от градивни елементи. Тайният елит се е превърнал в много по-модерен феномен със същата цел – да бъде осъществен този нов световен ред. Доказателства за тяхното съществуване не са трудни за намиране.

Използвана литература

Първични източници:

Документи, свързани с Комитета за имперска отбрана. Национален архив, Kew
Документи, свързани с външните отношения на правителството на САЩ. (FRUS)
Документи, свързани с външните отношения на САЩ, Парижката мирна конференция 1919 г. FRUS том 2.
Документи на Удроу Уилсън
Частен архив Херман Капио,
Център за документация, Кралски музей на армията и военната история, Брюксел.
Конгресен протокол на правителството на САЩ.
Първични документи от Първата световна война, Гастон дьо Левал за екзекуцията на Едит Кавел http://www.firstworldwar.com/source/cavell_deleval.htm
Хансард, Камара на общините, Дебати.
Хансард, Камара на лордовете, Дебати.
Документи на Милнър, Библиотека Бодлиан, Оксфорд.
Служба за публични записи на Националния архив, документи на кабинета - справка PRO / CAB
Служба за публични записи на Националния архив, документи на Адмиралтейството - PRO / ADM
Служба за публични записи на Националния архив, меморандуми на кабинета 1905-1918.
Оксфордски речник на националните биографии.
Група записи 46; записи на Сената на САЩ; Национален архив.
Седми доклад от Избраната комисия по национални разходи, 21 декември 1920 г.
Библиотека на Конгреса на Съединените щати.

Периодика, вестници и списания:

American Bulletin
American Hebrew
American Journal of International Law
BBC History Magazine.
Chicago Tribune
Christian Times
Daily News

²¹⁰⁸ Quigley, *The Anglo-American Establishment*, pp ix-x.

Daily Telegraph
 Exchange Telegraph
 Fortune Magazine.
 Guardian
 Irish World
 Irish Times
 International Monthly, New York.
 Jewish Chronicle
 Kolnische Volkorientung
 L'Echo de Paris
 La Libre Belgique
 Journal Officiel de la République Française.
 Le Matin
 Neue Freie Presse (Vienna)
 New York Herald
 New York Nation
 New York Times
 New York Tribune
 New York World
 Norddeutsche Allgemeine Zeitung.
 Nursing Mirror and Midwives' Journal
 Philadelphia Public Leger
 Scotsman
 Straits Times
 Sydney Morning Herald
 Tablet
 The British Journal of Nursing
 Times
 Washington Post
 Washington Times

Статии и доклади

- American Press Resume (A.P.R.) issued by the War Office and Foreign Office. "For Use of the Cabinet".
- Angus, Joe, Stromness, "World War One," Orkney Public Library, Kirkwall, interview for Sound Archive by Eric Marwick.
- Balfour Project, The, <http://www.balfourproject.org/427/>
- Banque Nationale de Belgique, The Centenary of the Great War – the National Bank in Wartime. <http://www.nbbmuseum.be/fr/2013/11/wartime.htm>
- Birdsall, Paul, Neutrality and Economic Pressures, *Science and Society*, Vol. 3, no. 2, (Spring 1939)
- British Wreck Commissioner's Inquiry, <http://www.titanicinquiry.org/Lusitania/lucy01.php>
- Broadbent, Harvey, Gallipoli: One Great Deception? <http://www.abc.net.au/news/2009-04-24/30630>
- Burk, Kathleen, *History Today*, Volume 43, Issue 3, March 1993. <http://www.historytoday.com/kathleen-burk/money-and-power-america-and-europe-20th-century>
- Carlisle, Rodney, "Attacks on American Shipping that Precipitated the War," *The Northern Mariner*, XVII, no. 3, p. 61. http://www.cnrs-scrn.org/northern_mariner/vol17/tnm_17_3_41-66.pdf]
- Comité des Forges de France, Circulaire no. 655.
- Commission for Relief in Belgium, Balance sheets and Accounts, by Joint Liquidators, Rickard, Edgar, and Pollard, W. B. <https://archive.org/stream/executivepersonn00comm#page/n7/mode/2up>
- Crammond, Edgar, "The Cost of War," *Journal of the Royal Statistical Society*, Vol. LXXVIII, Part III, May 1915.
- Cuddy, Edward, "Irish Americans and the 1916 Election," *American Quarterly*, vol. 21, no. 2, Part 1, Summer 1969.
- Danielson, Elena S., "Historical Note on the Commission for Relief in Belgium," in *United States in the First World: An Encyclopaedia*, edited by Anne Cipriano Venzon
- Delvaux, Louis, *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, vol. 247, "Belgium in Transition" (September 1946).
- Dockrill, M. L., "Historical Note: The Foreign Office and the 'Proposed Institute of International Affairs.'" *Royal Institute of International Affairs* 1944, Vol. 56, No. 4 (Autumn, 1980).
- Einstein, Lewis, "The United States and the Anglo-German Rivalry," *National Review*, LX, Jan. 1913.

Fielden, Kevin Christopher, *The Church of England in the First World War*. (2005). Electronic Theses and Dissertations. Paper 1080. <http://dc.etsu.edu/etd/1080>

Fitzgerald, John J., "The Task of Financing the War," *The Annals of the American Academy of Political and Social Studies*, Vol. 75.

Frank, Alison, "The Petroleum War of 1910: Standard Oil, Austria, and the Limits of the Multinational Corporation," *The American Historical Review*, 114.

Great Britain's Measures Against German Trade, published by Hodder and Stoughton.

"Great Britain, Palestine and the Jews. Jewry's Celebration of Its National Charter" - Anonymous pamphlet, 1917.

Heller, Joseph, "Sir Louis Mallet and the Ottoman Empire, The Road to War," *Middle Eastern Studies*, Vol.12, No. 1 (Jan., 1976)

Heures de Detress, l'oeuvre du comite national de secours et d'alimentation et de la Commission for Relief in Belgium, 1914-1915. <http://uurl.kbr.be/1007553?bt=europeanaapi>

Hill, Cissie Dore, *Collecting the Twentieth Century*. <http://www.hoover.org/research/collecting-twentieth-century>

Horne, Charles F., *Source Records of the Great War*, Vol. III, ed., National Alumni, 1923. firstworldwar.com – Primary Documents – Maitre G. de Level on the Execution of Edith Cavell.

Hoehling, A. (1957). "The Story of Edith Cavell"; *The American Journal of Nursing*.

Jeanneney, Jean Noel, *Francois de Wendel en Republique, L'Argent et le Pouvoir*, *Revue Historique*, T. 257, Fasc. 2 (522) Avril-Juin 1977.

Judson, Helen, "Edith Cavell". *The American Journal of Nursing*, July 1941.

Kurtz, Harold, "The Lansdowne Letter," *History Today*, Volume 18, issue 2 February 1968.

Lambert, Nicholas A., "Our Bloody Ships or Our Bloody System? Jutland and the loss of the Battle Cruisers," *Journal of Military History*, vol. 62, no. 1, January 1998.

Lebow, Richard Neb, "Woodrow Wilson and the Balfour Declaration," *Journal of Modern History*, Vol. 40. No. 4 (Dec 1968)

Linowitz, Sol M., "Analysis of a Tinderbox: The Legal Basis for the State of Israel," *American Bar Association Journal*, Vol. 43, 1957.

Lueders, Hugo, "Edith's Wonderland." <https://www.academia.edu/9532093/>

Macfie, A.L., "The Straits Question in the First World War," *Middle Eastern Studies*, July 1983.

McAdie, Alexander, "Fate and a Forecast," *Harvard Graduate Magazine*, September 1923.

Mersey Report Day 1, *In Camera*, Testimony of Captain Turner
<http://www.titanicinquiry.org/Lusitania/>

Bernard Pares, *Sir Peter Bark*, *Slavonic and East European Review* Vol. 16, No. 46 (Jul., 1937).

Physics Today (15) 3. 1962. Obituary for Dannie Heineman.

Rapport sur l'activite du Bureau Federal des Co-operatives Intercommunales de Revitaillement. General Report on the functioning and operations of the Comite National de Secours et Alimentation – Quatrieme Parte.

Reisser, Dr. J., "National Monetary Commission, the Economic Development of Germany ." 61st Congress, 2nd Session, Senate Document 593.

Report of the Committee on Alleged German Outrages, 1915. (Bryce).

Rimington, Dame Stella, *BBC Radio 4, Secrets and Spies*, broadcast on 15/09/2015.

Roskill, S. W., "The Dismissal of Admiral Jellicoe," *Journal of Contemporary History*, vol.1, no. 4 (October 1966).

Round Table, Special War Number, "Germany and the Prussian Spirit," 1914.

Rust, Michael J., *The Journal of Economic History*, Vol. 37, issue 2, June 1977.

Sanders, M. L., "Wellington House and British Propaganda in the First World War," *The Historical Journal*, vol. 18, No1. (March 1975)

Santini, Alberto, "The First Ultra Secret: the British Cryptanalysis in the Naval Operations of the First World War," *Revue Internationale D'Histoire Militaire*, vol 63 1985.

Sarna, Jonathan D., "Louis D Brandeis: Zionist Leader," *Brandeis Review*, winter 1992.

Shamrock, Dr. Peter, "A Lapse into Clarity. The McMahon-Hussein Correspondence" revisited, paper given at the Balfour Project conference October 2015, <http://www.balfourproject.org/the-mcmahon-hussein-correspondence-revisited/>

Sizer, Roseanne, "Herbert Hoover and the Smear Books," 1930-32, *State Historical Society of Iowa*, Vol. 47, (Speing 1984) no. 4.

Smith, Daniel M., "Lansing and the Formation of American Neutrality Policies, 1914-1915," *Mississippi Valley Historical Review*, vol.43 No. 1, p. 69.

Storey, Jane E., <http://www.bjentertainments.co.uk/js/THE%20Orcadian.htm> *The Arcadian*, "New Light On Hampshire Tragedy."

"The United States and War: President Wilson's Notes on the Lusitania and Germany's reply," *Brooklyn Daily Eagle*, vol. XXX (1915).
 Trachtenberg, Marc, "The Meaning of Mobilization in 1914," *International Security*, vol. 15, issue 3.
 Trumpener, Ulrich, "The Escape of the Goeben and Breslau," *Canadian Journal of History*, September 1971.
 Verete, Mayir, "The Balfour Declaration and its Makers," *Middle Eastern Studies*, 6 (1), January 1970.
 Warburg, Paul, *A Plan for a Modified Central Bank. The Federal Reserve System: Its Origins and Growth*, Vol. 2,
 Warren and Brandeis, *Harvard Law Review*, Vol. IV December 15, 1890 No. 5, "The Right To Privacy."
 Wilson, Woodrow,; *Address to the Senate of the United States; World League for Peace*, 22 January, 1917. <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=65396>

Вторинни източници

Adams, Ephraim, *The Hoover War Collection at Stanford University, California; a report and an analysis*, (1921), p. 7. <https://archive.org/details/cu31924031034360>
 Adam-Smith, Patsy, *The Anzacs*.
 Aldington, Richard, *Lawrence of Arabia*.
 Amara, Michael and Roland, Hubert, *Gouverner en Belgique occupee: Oscar von der Lancken-Wakenitz – Rapports d'activite 1915-1918*.
 Ambler, Eric, *Journey Into Fear*.
 Amery, Leopold, *My Political Life*, Vol. II.
 Anderson, Scott, *Lawrence of Arabia, War, Deceit, Imperial folly and the Making of the Modern Middle East*.
 Andrew, Christopher, *Secret Service*.
 Arthur, Sir George, *The Life of Lord Kitchener*.
 Arthur, Max, *Forgotten Voices of the Great War*.
 Ascherson, Neal, *The King Incorporated, Leopold and the Congo*.
 Ashmead-Bartlett, Ellis, *The Uncensored Dardanelles*.
 Aspinall-Oglander, G., *Roger Keyes*.
 Babayev, Mir, *Baku Baron Days*.
 Baker, Anne Pimlott, *The Pilgrims of America*.
 Baker, Ray Stannard, *The Life and Letters of Woodrow Wilson*, VI.
 Ballard, Robert, with Spencer Dunmore, *Robert Ballard's Lusitania*.
 Bane, Suda Lorena, and Lutz, Ralph Haswell, *Blockade of Germany After the Armistice*.
 Bailey, Thomas A., *A Diplomatic History of the American People*.
 Bardon, Jonathon, *A History of Ireland in 250 Episodes*.
 Barnes, Harry, Elmer, *In Quest of Truth and Justice*.
 Barnes, Harry Elmer, *The Genesis of the World War*.
 Barnes, Harry Elmer, *Who Started the First World War?*
 Barr, James, *A Line in the Sand, Britain, France and the Struggle that Shaped the Middle East*.
 Barr, James, *Setting the Desert on Fire, T.E. Lawrence and Britain's Secret War in Arabia, 1916-1918*.
 Barnett, Correlli, *Studies in Supreme Command in the First World War*.
 Baty, Thomas, and Morgan, John, *War: Its Conduct and Legal Results*.
 Beaumont, Harry, *Old Contemptible*.
 Beesley, Patrick, *Room 40, British Naval Intelligence 1914-1918*.
 Bell, Archibald, *A History of the Blockade of Germany*.
 Benckendorff, Count Constantine, *Half A Life, The Reminiscences of a Russian Gentleman*.
 Bentwich, Norman, *The Declaration of London, 1911*.
 Bertrams, Kenneth, Coupain, Nicholas, Homburg, Ernest, Solvay, *History of a Multinational Family Firm*.
 Binding, Rudolf G., *A Fatalist at War*.
 Birkenhead, Earl of, *Churchill, 1874-1922*.
 Birmingham, Stephen, *Our Crowd*.
 Bitsch, Marie Therese, *La Belgique Entre La France et d'Allemande, 1905-1914*.
 Bobroff, Ronald P., *Roads to Glory, Late Imperial Russia and the Straits*.
 Bowles, George F.S., *The Strength of England*.
 Brasol, Boris L., *The World at the Crossroads*.
 Brian, R., et Moreau, J.L. *Inventaire Des Archives de la Banque d'Outremer S.A., 1899-1957*.
 Brittain, Harry, *Pilgrim Partners, Forty Years of British American Fellowship*.

Broadbent, Harvey, *The Fatal Shore*.
 Brock, Michael and Eleanor, H.H. Asquith, *Letters to Venetia Stanley*.
 Brown, James, *Anzac's Long Shadow, The Cost of Our National Obsession*.
 Brownrigg, Rear Admiral Sir Douglas, *Indiscretions of the Naval Censor*.
 Buchan, John, *Episodes of the Great War*.
 Buchan, John, *Greenmantle*.
 Buchan, John, *Memory Hold The Door*.
 Buchan, John, *Nelson's History of the Great War*.
 Buchanan, George, *My Mission to Russia and Other Diplomatic Memories*, Vol. 1.
 Buchanan, George, *My Mission to Russia and Other Diplomatic Memories*, Vol. 2.
 Buchanan, Meriel, *The Dissolution of an Empire*.
 Burk, Kathleen, *Britain, America and the Sinews of War*.
 Burk, Kathleen, *War and the State, The Transformation of British Government, 1914-1919*.
 Butler, Major General Smedley Darlington, *War is a Racket*.
 Cafferky, John P., *Lord Milner's Second War, The Rhodes-Milner Secret Society, The Origins of World War 1 and the Start of the New World Order*.
 Caldwell, C. E. and Marshal Foch, *Field Marshal Sir Henry Wilson VI: His Life and Diaries*.
 Carlyon, L. A., *Gallipoli*.
 Carr, E. H., *The Bolshevik Revolution 1917-1923*.
 Carr, W. G., *Pawns in the Game*.
 Casement, Roger, *The Crime against Europe, The Writings and poetry of Roger Casement*.
 Cassar, George, *Kitchener: Architect of Victory*.
 Cecil, Hugh, and Liddle, Peter H., *Facing Armageddon: The First World War Experienced*.
 Chandler, Alfred Dupont, *Scale and Scope: The Dynamics of Industrial Capitalism*.
 Chapman, Stanley, *The Rise of Merchant Banking*.
 Chatterton, E. Keble, *The Big Blockade*.
 Chernow, Ron, *The House of Morgan*.
 Chernow, Ron, *Titan, The Life of John D. Rockefeller*.
 Chernow, Ron, *The Warburgs*.
 Churchill, Randolph S., *Lord Derby, King of Lancashire*.
 Churchill, Winston S., *World Crisis 1911-1918*.
 Clark, A., *A Good Innings: the private papers of Viscount Lee of Fareham*.
 Clarke, Tom, *My Northcliffe Diary*.
 Clews, Graham T., *Churchill's Dilemma*.
 Clifford, Brendan, *Alsace-Lorraine and the Great Irredentist War*.
 Clifford, Brendan, *Connolly and German Socialism*.
 Coletta, Paolo Enrico, *The Presidency of William Howard Taft*.
 Cobb, Irvin S., *Paths of Glory*.
 Combe, Lord Sydenham of, *Studies of an Imperialist*.
 Conquest, Robert, *Reflections on a Ravaged Century*.
 Consett, Rear Admiral M.W.W.P., *The Triumph of Unarmed Forces*.
 Cooper, Duff, Haig, vol. 1.
 Cowles, Virginia, *Winston Churchill*.
 Crankshaw, Edward, *The Shadow of the Winter Palace*.
 Crawley, Rhys, *Climax at Gallipoli, The Failure of the August Offensive*.
 Crozier, Brig.-General F.P., *A Brass Hat in No man's Land*.
 Crutwell, C.R.M.F., *A History of the Great War, 1914-1918*.
 Davenport, Guiles, Zaharoff, *High Priest of War*.
 David, Edward, *Inside Asquith's Cabinet*.
 Debruyne, Emmanuel, and Paternostre, Jehanne, "La résistance au quotidien 1914-1918, Témoignages inédites".
 De Croy, Princess Marie, *War Memories*.
 De Groot, Douglas Haig, 1861-1928.
 Delage, Edmond, *The Tragedy of the Dardanelles*.
 Denson, John V., *A Century of War: Lincoln, Wilson and Roosevelt*.
 Denton, Kit, *Gallipoli, One Long Grave*.
 Dewar, George A.B., and Boreston, J.H., *Sir Douglas Haig's Command*.
 Dixon, Norman, *On the Psychology of Military Incompetence*.
 Docherty, Gerry, and Macgregor, Jim, *Hidden History, The Secret Origins of the First World War*.

D'Ombra, Nicholas, War Machinery and High Policy Defence Administration in Peacetime Britain, 1902-1914.

Dugdale, Blanche E. C., Arthur J Balfour, vol. II.

D'Ydewalle, Charles, Albert King of the Belgians.

Edward, David, Inside Asquith's Cabinet.

Engdahl, William, A Century of War.

Engelbrecht, H.C. and Hanighen, F.C., The Merchants of Death.

Engerand, Fernand, La Bataille de la Frontiere, Briey.

Esher, Viscount Reginald, The Tragedy of Lord Kitchener.

Ewart, John S., The Roots and Causes of the Wars, vol. II.

Farrer, David, The Warburgs.

Fay, Sidney Bradshaw, The Origins of the World War, vol. I.

Fahey, Rev. Denis, The Rulers of Russia.

Feis, Herbert, Europe, The World's Banker 1870-1914.

Ferguson, Niall, The House of Rothschild, vol II.

Ferguson, Niall, The Pity of War.

Ferrier, R. W. The History of the British Petroleum Company.

Fewster, Kevin, Bagram, Vecihi and Bagram, Hatice, Gallipoli, The Turkish Story.

Field, A.N., All These Things, vol. 1.

Finkelstein, Israel, and Silberman, Neal Asher, The Bible Unearthed, Archeology's New Vision of Ancient Israel and the Origin of its Sacred Texts.

Fisher, Baron John Arbuthnot, Memories and Records, vol. II.

Fisher, Irving, The Money Illusion.

Fleming, Thomas, The Illusion of Victory, America in World War 1.

Flynn, John T., Men of Wealth.

Foley, Edward, Ballot Battles: The History of Disputed Elections in the United States.

Foy, Michael, and Barton, Brian, The Easter Rising.

Frank, Alison, Oil Empire, Visions of Prosperity in Austrian Galicia.

Frankopan, Peter. The Silk Roads.

French, David, The Rise and Fall of Business as Usual.

Fromkin, David, A Peace to End All Peace, The Fall of the Ottoman Empire and the Creation of the Modern Middle East.

Fromm, Erich, The Anatomy of Human Destructiveness.

Gay, George I. and Fisher, H. H., Public Relations of the Commission For Relief In Belgium.

Geiss, Immanuel, July 1914.

Gelfand, Lawrence E ,Herbert Hoover, The Great War and its Aftermath, 1914-1923.

George, David Lloyd, The Truth About Reparations and War-Debts.

George, David Lloyd, War Memoirs, vols. I & II.

Gerretson, Dr. F. C. History of the Royal Dutch, vol. III.

Gibson, Hugh, Journal From Our Legation in Belgium, The Case of Miss Edith Cavell.

Gilbert, Martin, Churchill on America.

Gilbert, Martin, Winston S. Churchill, vol. III.

Goldston, Robert, The Russian Revolution.

Gollin, A. M. Proconsul in Politics.

Gottlieb, W. W. Studies in Secret Diplomacy.

Green, S.J.D., and Horden, Peregrine, All Souls and the Wider World.

Greenwood, Paul, The British Expeditionary Force August-September 1914.

Griffin, Des, Descent Into Slavery.

Griffin, G. Edward, The Creature from Jekyll Island.

Grigg, John, Lloyd George, The People's Champion.

Grey, Mary, Chaim Weizmann (1874-1952).

Grey of Fallodon, Viscount, Twenty-Five Years, 1892-1916.

Groos, Fregattenkapitän Oskar, Der Krieg zur See 1914-18, Nordsee Band V.

Guehenno, Jean-Marie, The End of the nation State.

Haldane, Richard Burdon, An Autobiography.

Halpern, Paul, A Naval History of World War 1.

Halperin, Vladimir, Lord Milner and the Empire, The Evolution of British Imperialism.

Hamill, John, The Strange Career of Mr. Hoover Under Two Flags.

Hamilton, Sir Ian, Gallipoli Diary, vol. 1.

Hammerton and Wilson, ed. The Great War.

Hankey, Maurice, Supreme Command, vol. II.
 Hanbury-Williams, John, The Emperor Nicholas II As I Knew Him.
 Hanotaux, Gabriel, Historie Illustre de la Guerre de 1914, vol. 9.
 Hargrave, John, The Suvla Bay Landing.
 Hart, Liddell, History of the First World War.
 Hart, Liddell, T. E. Lawrence.
 Hart, Peter, Gallipoli.
 Hattersley, Roy, David Lloyd George, The Great Outsider.
 Heathcote, Tony, The British Field Marshals 1736–1997.
 Hedges, Chris, American Fascists, The Christian Right and the War on America.
 Hendrick, J., The Life and Letters of Walter H Page, vol. I.
 Hill, William Thomson, The Martyrdom of Nurse Cavell: The Life Story of the Victim of Germany's
 Most Barbarous Crime.
 Hickey, Michael, Gallipoli.
 Hitchins, Keith, Romania, 1866-1947.
 Hochschild, Adam, To End All Wars, A Story of Protest and Patriotism in the First World War.
 Hoover, Herbert, An American Epic 2.
 Hoover, Herbert, Memoirs, Vol 1.
 Hopkirk, Peter, The Great Game, On Secret Service in High Asia.
 House, Edward Mandell, Philip Drue: Administrator.
 House, Edward Mandell, and Seymour, Charles, The Intimate Papers of Colonel House, 1915-1917.
 Huldermann, Bernhard, Albert Ballin.
 Hyam, Ronald, Britain's Imperial Century, 1815-1914, A Study of Empire and Expansion.
 Ingrams, Doreen, Palestine Papers: 1917-1922: Seeds of Conflict.
 James, Harold, Family Capitalism.
 James, Robert Rhodes, Gallipoli.
 Jefferson, Alfred Carter, Anatole France, The Politics of Skepticism.
 Jeffrey, Keith, The British Army and the Crisis of Empire.
 Jeffery, Keith, Field Marshal Sir Henry Wilson: A Political Soldier.
 Jenkins, Roy, Asquith; Portrait of a Man and an Era.
 Jellicoe, Viscount John, The Grand Fleet (1914-1916): Its Creation, Development and Work.
 Jensen, B., The Palestine Plot.
 Jowett, Gareth S., and O'Donnell, Victoria, Propaganda and Persuasion.
 Kamran, Mujahid, The International Bankers, World Wars 1, 11, and Beyond.
 Kaufman, Richard, The War Profiteers.
 Kennan, George F., Russia and the West under Lenin and Stalin.
 Keynes, J. M., The Economic Consequences of the Peace.
 Keynes, J. M., Two Memoirs: Dr. Melchior; A Defeated Enemy and My Early Beliefs.
 Kirconnell, Robert, American Heart of Darkness, vol. 1, The Transformation of the American republic
 into a Pathocracy.
 King, Peter, The Viceroy's Fall, How Kitchener Destroyed Curzon.
 Kirschen, Sadi, Devant les Conseils de Guerre Allemandes.
 Kitson, Sir Arthur, The Bankers' Conspiracy, with the Money Question.
 Kittredge, Tracey Barrett, The History of the Commission for Relief in Belgium 1914-17.
 Knox, Sir Alfred, With the Russian Army, 1914-1917.
 Knuth, E.C. The Empire of "The City", The Secret History of British Financial Power.
 Koestler, Arthur, Promise and Fulfilment, Palestine 1917- 1949.
 Koestler, Arthur, The Thirteenth Tribe.
 Kollerstrom, Nick, How Britain Initiated Both World Wars.
 Konig, Paul, Voyage of the Deutschland, The First Merchant Submarine.
 Laffin, J., The Agony of Gallipoli.
 Lafore, Lawrence, The Long Fuse: An Interpretation of the Origins of World War 1.
 Lake, Marilyn, and Reynolds, Henry, What's Wrong with Anzac? The Militarisation of Australian
 History.
 Landes, David S., The Unbound Prometheus.
 Langewiesche, Dieter, Liberalism in Germany.
 Lannoy, Charles de, L'Alimentation de la Belgique par le comite national.
 Lauriat, Charles E., The Lusitania's Last Voyage.
 Lawrence, T. E., Seven Pillars of Wisdom.
 Leggett, George, The Cheka: Lenin's Political Police.

Lenin, V.I., and Stalin, Joseph, The Russian Revolution.
 Lewinsohn, Richard, Sir Basil Zaharoff.
 Lichnowsky, Prince, Heading for the Abyss.
 Liggett, Walter W., The Rise of Herbert Hoover.
 Lipkes, J., Rehearsals: The German Army in Belgium, August 1914.
 Lockhart, R.H. Bruce, Memoirs of a British Agent.
 Long, Walter Hume, Memories.
 Lucy, John F., There's a Devil in the Drum.
 Ludendorff, Erich, ed., Urkunden der Obersten Herresleitung über ihre Tätigkeit 1916/18.
 Lundberg, Ferdinand, America's 60 Families.
 Lyons, Eugene, Workers Paradise Lost.
 Macleod, Jenny, Reconsidering Gallipoli.
 Macdonald, Lyn, Somme.
 Macmillan, Margaret, Peacemakers, Six Months That Changed The World.
 Magnus, Philip, Kitchener, Portrait of an Imperialist.
 Mair, Craig, Britain at War 1914-1919.
 Manchester, William, The Arms of Krupp.
 Marder, Arthur J., From the Dreadnought to Scapa Flow, Vol. 11.
 Marrin, Albert, The Last Crusade: The Church of England in the First World War.
 Marwick, Arthur, The Deluge; British Society and the First World War.
 Masefield, John, Gallipoli.
 Mason, Alphas Thomas, Brandeis - A Free Man's Life.
 Massie, Robert, Castles of Steel: Britain, Germany and the winning of the Great War at Sea.
 Maurice, Sir Frederick, Haldane.
 Maxton, James, Lenin.
 McBeth, B. S. British Oil Policy 1919-1939.
 McCormick, Donald, The Mask of Merlin.
 McDonald, Donna, Lord Strathcona.
 McLeod, Hugh, Religion and Society in England.
 McMeekin, Sean, History's Greatest Heist, The Looting of Russia by the Bolsheviks.
 McMeekin, Sean, The Russian Origins of the First World War.
 McNeal, Shay, The Plots to rescue the Tsar, The Truth behind the Disappearance of the Romanovs.
 Mercier, D. J. Cardinal, Cardinal Mercier's Own Story.
 Messimer, Dwight, The Baltimore Sabotage Cell, German Agents, American Traitors and the U-boat Deutschland During World War 1.
 Messinger, Gary, British Propaganda and the State in the First World War.
 Miller, Geoffrey, Straits.
 Millis, Walter, Road to War – America, 1914-1917.
 Milner, Viscount Alfred, Cotton Contraband.
 Moody, John, The Masters of Capital: A Chronicle of Wall Street.
 Moorhead, Alan, Gallipoli.
 Morel, E.D., Affairs of West Africa.
 Morel, E.D., Truth and the War.
 Morgan, J.H., The German War Book.
 Morrow, John Howard, The Great War – An Imperial History.
 Morse, Edwin W., America in the War, Part V. Relief Work in Belgium and Northern France; Herbert Hoover and Engineering Efficiency.
 Murphy, Brian P., Patrick Pearse and the Lost Republican Ideal.
 Nash, George H., Herbert Hoover The Humanitarian, 1914-1917.
 Nash, George H., The Life of Herbert Hoover: The Engineer.
 Neff, Donald, Fallen Pillars.
 Nevison, Henry Woodd, The Dardanelles Campaign.
 Newbold, J.T. Walton, How Asquith Helped the Armaments Ring.
 Newbold, J. T. Walton, The War Trust Exposed.
 Newbolt, Henry, History of the Great War, Based on Official Documents. Naval Operations, Vol IV.
 Nimmocks, Walter, Milner's Young Men.
 Nock, Albert J., Myth of a Guilty Nation.
 Noel-Baker, Philip, The Private Manufacture of Armaments.
 North, John, Gallipoli, The Fading Vision.
 O'Brien, Terence, Milner.

Osgood, Robert E., *Ideals and Self Interest in America's Foreign Policy*.
O'Sullivan, Tim, *The Casement Diary Dogmatists*.
Owen, Robert L., *The Russian Imperial Conspiracy, 1892-1914*.
Owen, Roger, *Lord Cromer: Victorian Imperialist, Edwardian Proconsul*.
Pakenham, Thomas, *The Boer War*.
Pappe, Ilan, *The Ethnic Cleansing of Palestine*.
Parmalee, M., *Blockade and Sea Power: The Blockade, 1914-1919*.
Pasha, Djamal, *Memories of a Turkish Statesman*.
Passmore, Kevin, *The Right in France from the Third Republic to Vichy*.
Pearson, Michael, *The Sealed Train, Journey to Revolution, Lenin-1917*.
Peeke, Mitch, *The Lusitania Story*.
Perris, George Herbert, *The War Traders: An Exposure*.
Peterson, H. C., *Propaganda for War*.
Peterson, H.C., and Fite, Gilbert C., *Opponents of War, 1917-1918*.
Pickles, Katie, *Transnational Outrage – The Death and Commemoration of Edith Cavell*.
Pilger, John, *The New Rulers of the World*.
Piper, Richard, *Communism: A History*.
Pitt, Barrie, 1918, *The Last Act*.
Pohl, Manfred, *Handbook on the History of European Banks*.
Pollock, John, *Kitchener*.
Pound, Reginald, and Harmsworth, Geoffrey, *Northcliffe*.
Powell, Anne, *A deep Cry, First World War Soldier-poets killed in France and Flanders*.
Powell, E. Alexander, *Fighting in Flanders*.
Preparata, Guido Giacomo, *Conjuring Hitler, How Britain and America Made the Third Reich*.
Preston, Diana, *Wilful Murder, The Sinking of the Lusitania*.
Prins, Nomi, *All the Presidents' Bankers*.
Prior, Robin, *Gallipoli, The End of The Myth*.
Podmore, Will, *British Foreign Policy Since 1870*.
Ponsonby, Arthur, *Falsehood in Wartime*.
Pohl, Manfred, and Freitag, Sabine, *Handbook on the History of European Banks*.
Quigley, Carroll, *The Anglo-American Establishment*.
Quigley, Carroll, *Tragedy and Hope: A History of the World in Our Time*.
Rabinowicz, Oscar K., *Fifty Years of Zionism*.
Rait, Robert S., *Critical Moments in British History*.
Ramsay, David, *Lusitania, Saga and Myth*.
Redier, Antoine, *La Guerre des Femmes, Histoire de Louise de Bettignes et de ses compagnes*.
Renin, Ludwig, *War*.
Renouvin, Pierre, *The Immediate Origins of the War*.
Roberts, Glyn, *The Most Powerful Man in the World, The Life of Sir Henri Deterring*.
Robertson, Sir William, *Soldiers and Statesmen 1914-1918*.
Rose, Norman, *The Cliveden Set, Portrait of an Exclusive Fraternity*.
Roskill, Stephen, *Hankey, Man of Secrets, vol.1 1897-1918*.
Roth, Cecil, *The Sasson Dynasty*.
Royle, Trevor, *The Kitchener Enigma*.
Russell, Bertrand, *These Eventful Years, vol. 1*.
Sachar, Abram Leon, *A History of the Jews*.
Sampster, Jessie Ethel, *A Guide to Zionism*.
Samuel, Herbert, *Memoirs, Viscount Samuel*.
Sand, Shlomo, *The Invention of the Jewish People*.
Sand, Shlomo, *The Invention of the Land of Israel, From Holy Land to Homeland*.
Sand, Shlomo, *The Words and the Land, Israeli Intellectuals and the Nationalist Myth*.
Saunders, Eric, and Marschall, Ken, *RMS Lusitania, Triumph of the Edwardian Age*.
Sazonov, Serge, *Fateful Years, 1909-1916, The Reminiscences Of*.
Schaepdrijver, Sophie, *Gabriel Petit, The Death and Life of a Female Spy*.
Schechtman, Joseph B., *The Life and Times of Vladimir Jabotinsky: Rebel and Statesman*.
Schneer, Jonathon, *The Balfour Declaration, The Origins of the Arab-Israeli Conflict*.
Seldes, George, *Iron, Blood and Profits*.
Seymour, Charles, *American Diplomacy During the World War*.
Shartle, Samuel G., *Spa, Versailles, Munich*.
Shaw, Albert, *President Wilson's State Papers and Addresses*.

- Shaw, Stanford J., and Shaw, Ezel Kural, *History of the Ottoman Empire and Modern Turkey*.
- Sheffield, Gary, *Forgotten Victory, The First World War Myths and Realities*.
- Sheridan, Owen, *Propaganda as Anti-History*.
- Simpson, Colin, *Lusitania*.
- Slater, E. and Slater, R., *Great Jewish Men*.
- Smout, T.C., *A Century of the Scottish People, 1830-1950*.
- Solzhenitsyn, Aleksandr, *Juifs et Russes pendant la Période Soviétique*, vol. 2.
- Stead, William T., *The Last Will and Testament of Cecil John Rhodes*.
- Steel, Nigel, and Hart, Peter, *Defeat at Gallipoli*.
- Stern, Fritz, *Gold and Iron: Bismarck, Bleichröder and the Building of the German Empire*.
- Stevenson, David, *Armaments and the Coming of War: Europe, 1904-1914*.
- Stevenson, David, *With Our Backs to the Wall: Victory and Defeat in 1918*.
- Stevenson, David, *1914-1918, A History of the First World War*.
- Stewart, William, J. *Keir Hardie*.
- Stieve, Friedrich, *Isvolsky and the World War*.
- Stone, Oliver, and Kuznick, Peter, *The Untold History of the United States*.
- Strachan, Hew, *The First World War* vol.1.
- Streit, Clarence K., *Where Iron is, There is the Fatherland*.
- Souhami, Diana, *Edith Cavell*.
- Sutton, Antony, *The Federal Reserve Conspiracy*.
- Sutton, Antony, *Wall Street and the Bolshevik Revolution*.
- Swain, Joseph Ward, *Beginning the Twentieth Century*.
- Sydenham of Combe, Lord, *Studies of An Imperialist*.
- Tansill, Charles Cannon, *America Goes to War*.
- Tarpley, Webster, and Chaitkin, Anton, *George Bush, The Unauthorized Biography*.
- Taylor, A.J.P., *Essays in English History*.
- Taylor, A.J.P., *Lloyd George, Rise and Fall*.
- Taylor, Phillip, *British Propaganda in the 20th Century: Selling Democracy*.
- Terraine, John, *General Jack's Diary, War on the Western Front, 1914-1918*.
- Terraine, John, *The Road to Passchendaele*.
- Thomson, George Malcolm, *The Twelve Days*.
- Thomson, J. Lee, *Forgotten Patriot*.
- Thomson, J. Lee, *Northcliffe, Press Baron in Politics, 1865-1922*.
- Thomson, J. Lee, *Politicians, the Press and Propaganda, Lord Northcliffe & The Great War, 1914-1919*.
- Thompson, Julian, *The Imperial War Museum, Book of The War At Sea, 1914-18*.
- Tolf, Robert W., *The Russian Rockefellers*.
- Tooley, T. Hunt, *Merchants of Death Revisited*.
- Tortella, Gabriel, and Quirega, Gloria, *Entrepreneurship and Growth: An International Historical Perspective*.
- Toye, Richard, *Lloyd George & Churchill, Rivals for Greatness*.
- Tramerye, Pierre de la, *The World Struggle for Oil*.
- Travers, Tim, *Gallipoli*.
- Travers, Tim, *The Killing Ground, The British Army, The Western Front and the Emergence of Modern Warfare, 1900-1918*.
- Trotsky, Leon, *My Life, An Attempt at an Autobiography*.
- Tuchman, Barbara, *The Guns of August*.
- Tumulty, Joesph, *President Wilson as I Knew Him*.
- Turner, John, *Lloyd George's Secretariat*.
- Tytgat, Charles, *Nos Fusilles (raconteurs et espions)*.
- Uyanik, Nevzat, *Dismantling the Ottoman Empire: Britain, America and the Armenian Question*.
- Van Der Vat, Dan, *The Dardanelles Disaster*.
- Van Til, Jacqueline, *With Edith Cavell in Belgium*.
- Verax, Truth, *A Path to Justice and Reconciliation*.
- Viereck, George Sylvester, *The Strangest Friendship in History: Woodrow Wilson and Colonel House*.
- Vincent, C. Paul, *The Politics of Hunger, The Allied Blockade of Germany, 1915-1919*.
- Volkogonov, Dmitri, *Lenin, Life and Legacy*.
- Volkogonov, Dmitri, *Trotsky, The eternal Revolutionary*.
- Von Bulow, Prince Bernhard, *Imperial Germany*.
- Vought, Hans P., *The Bully Pulpit and the Melting Pot, American Presidents and the Immigrant, 1897-1933*.

Waldron, Peter, *The End of Imperial Russia, 1855 – 1917*.
 Walsh, Pat, *The Events of 1915 in Eastern Anatolia*.
 Walsh, Pat, *The Great Fraud of 1914-1918*.
 Walsh, Pat, *Remembering Gallipoli*.
 Weizmann, Chaim, *Trial and Error*.
 Whitlock, Brand, *Belgium under the German Occupation, a personal narrative, vol.2*.
 Whitlock, Brand, *Letters and Journal of Brand Whitlock, The Journal, Chapter II*.
 Willert, Arthur, *The Road to Safety: A Study in Anglo-American Relations*.
 Willis, Irene Cooper, *England's Holy War*.
 Wilson, Derek, *Rothschild: The Wealth and Power of a Dynasty*.
 Wilson, Jeremy, *Lawrence of Arabia*.
 Wilson, Mairead, *Roger Casement: A Reassessment of the Diaries Controversies*.
 Wilson, Sir Henry, *Diaries*.
 Wilson, Trevor, *The Myriad Faces of War*.
 Winkler, Jonathan Reed, *Nexus: Strategic Communications and American Security in World War 1*.
 Winnington-Ingram, Arthur F., *The Potter and the Clay*.
 Winter Denis, *Death's Men, Soldiers of the Great War*.
 Winter, Denis, *Haig's Command*.
 Woodbury, Martha Liggett, *Stopping The Presses, the Murder of Walter Liggett*.
 Wright, Peter E., *At the Supreme War Council*.
 Yergin, Daniel, *The Prize, The Epic Quest for Oil, Money and Power*.
 Zwar, Desmond, *In Search of Keith Murdoch*.
 Zweig, Arnold, *Outside Verdun*.